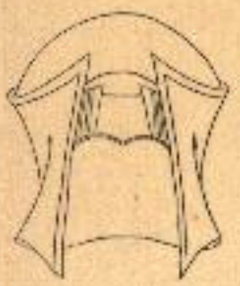
༄༅།།བོད་ཀྱི་རང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྷེ་གནས།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W1KG14815	***ImageGroup:***	I1KG14847
LCCN:	n/a	***ISBN:***	9788186227466

Title:	གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོང་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར། grub thob nyag re se bo'i skyes rabs rnam thar ma 'ong lung bstan zhal chems nyams mgur/
Author:	ཉག་སེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན nyag se rin chen rgyal mtshan
Descriptor:	n/a
Original Publication:	bka' brgyud yig rnying dkon rigs deb phreng /;2
Place:	dharamsala, h.p.
Publisher:	'gro phan gtsug lag dpe skrun khang dang / a myes rma chen bod kyi rig gzhung zhib 'jug khang /
Date:	2008
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Avenue, Cambridge, MA 02138, USA. Comments: 7/2013

ཨཱ། ཁྱབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོའི་སྒེས་རབས་
རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་
ཉམས་མགུར་བཞུགས།

འབྲི་ཐན་གཏུག་ལག་དེའེ་སྐྱུན་ཁང་དང་།
ཨ་མྱེས་རྡ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གཉིས་རྒྱང་འབྲེལ་སྤར་དུ་བསྐྲུན་པའོ།།
2007

༦། ཁྱབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོའི་སྐྱེས་རབས་

རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་

ཉམས་མགུར་བཞུགས།

མ་དཔེ་བསྡུ་རྩལ་དང་སྦྱི་ཁྲབ་ཀྱ་སྒྲིག་པ།

ཨ་རྫོ་རྗེ་བཤེས་གྲེ་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བྱང་ཆུབ།

གཅོ་འགན་ཀྱ་སྒྲིག་པ། བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་།

དཔེ་སྤྱར་དང་། ལག་བསྟར་ཀྱ་སྒྲིག་པ། བྲག་གཡབ་གྲགས་པ་ཚེ་རིང་།

འགྲོ་ཕན་གཅུག་ལག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་དང་།

ཨ་མྱེས་རྫ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གཉིས་ཀྱང་འབྲེལ་སྤར་དུ་བསྐྲུན་པའོ།།

བྱུད་ཐོབ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་འཆེམས་ཉམས་མགུར་ལེ་ཚན་བཅས་བཞུགས།

AMI BOOKS

Published jointly by Drophen Tsuglag Petrun Khang, Sidhbari, Dharamsala and
Amnye Machen Institute, Mcleod Ganj-176219, Dharamsala, H.P.

Rare Kagyudpa Texts Series, No. 2

AUTOBIOGRAPHY, SPRITUAL SONGS AND PROPHECIES OF THE
DRUB THOB NYAG RE BSE BO (1141?–1201)

(*Grub thob Nyag re bse bo 'am Nyag bse Rin chen rgyal mtshan gyi skyes rabs rnam thar ma 'ongs lung bstan zhal 'chems nyams mgur le tshan bcas bzhugs so*)

Editor-in-Chief: Ven Acharya Geshe Thubten Jangchub
Editor: Tashi Tsering
Collated and Edited by Dakpa Tsering

Copyright © 2008 publishers

ISBN 978-81-86227-46-6

Typesetting & cover design: Gyamtso

Printed at Indraprastha Press (CBT)
4 Bahadur Shah Zafar Marg, New Delhi 110 002

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording or otherwise, without the prior permission of the publishers.

དཀར་ཆག

༡	དཀར་ཆག	3
༢	སྒར་སྐྱོན་གསལ་བཤད།	9
༣	ལག་བསྟར་ཞུ་སྒྲིག་བའི་གསལ་བཤད།	11
༤	ཀུན་ཐོབ་ཉག་རེ་ས། བོལམ་ཉག་ས། རིན་ཆེན་ཆུལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་ རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་ལེ་ཚན་ བཅས་བཞུགས་སོ།།	
༡	ཉག་སེའི་སྐྱེས་རབས་ལུང་བསྟན་དང་མཛད་པ་ཁག་གི་སྔོན་ཚོག ཟློ་དགོན་ཞིག་གསོའི་ལུང་བསྟན་དང་ས་གཏོལ་རྡོ་གཏོལ་ཀྱི་དཀར་ཆག ཤོ་དགོན་དང་ཉག་བྱེའི་མ་འོང་ལུང་བསྟན།	15
༢	བཀའ་བརྒྱུད་རབས་བདུན་དང་ཉག་སེ་རང་ཉིད་སོགས་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་ ནང་རྫོང་གི་དཀར་ཆག	22
༣	བོད་སིལ་བུ་འབྲི་སྐྱེ་བའི་དུས་མེད་པའི་ལུང་བསྟན་དང་གཏུག་ལག་ཁང་ འདི་གནས་བོ་སོགས་སྐྱེ་བརྒྱུད་ལ་བཅོལ་བའི་སྐོར།	28
༤	སྤུང་ཐོད་ལུང་པར་ཤུད་ཀེ་བན་ཏན་ཀྱིས་གཏུག་ལག་ཁང་བཞེངས་རྒྱུ་དང་ དུས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་བྱོན་བའི་ལུང་བསྟན།	30
༥	དུས་ལོག་པའི་རྟགས་སྐྱོད་ངན་རབ་ཕྱགས་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན།	30
༦	ལོ་ཡག་དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་འབྱུབ་ཐབས་ཀྱི་ཁ་ཆེམས།	32
༧	བྱ་ལོ་ལ་ལེན་བའི་ཉག་སེའི་ཁ་ཆེམས་རིན་ཆེན་གསེར་ཞུན།	33

८	ཅག་ཤེ་ཤི་བའི་ཁ་ཆེམས་མངས་རིས་བསྟོར་བའི་བསྐྱར་ཡིག	34
९	ཏྲེ་དགོན་ལྷ་ཁང་ཞིག་གསོ་བྱེད་སྡང་ས་དང་སྐུ་གསུངས་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་ དགོས་རིགས་དང་དགོན་དེས་ཡི་དམ་སྲུང་མ་གཙོ་བོ་ཁག་བསྟེན་དགོས་ རིགས་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལུང་བསྟན།	34
१०	སྐར་ཚང་གི་བུ་རྒྱུད་རྣམས་ལ་གདམས་པ་དང་སྐར་ཚང་གི་བསྟན་པ་ སྐོང་མཁན་འདི་ཟེར་བྱ་མ་ཚོང་བའི་འགྲོ་དོན་ལུང་བསྟན།	37
११	ཐུགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་བྱེ་བྲག་མཆོད་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཕན་ཡོན་ ལུང་དང་སྒྲགས་ཀེ་ཁོང་གི་བཞེངས་པའི་འབུམ་པ་དག་ལ་ཞབས་ཀོག་ སྐྱབ་ན་ཕན་ཡོན་ཀྱི་ཞལ་ཆེམས་ལུང་བསྟན།	40
१२	ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཁ་ཆེམས་ཞལ་གདམས།	41
१३	རིགས་པ་སྐྱེ་མེད་རྟོགས་ཀེ་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ནས་མངའ་རིས་རྒྱ་ནག་གི་ བར་དེར་ལྷ་འདྲེ་དམ་བཀའ་དང་མཆེད་གྲོགས་ལ་རོགས་དན་དང་བྲོ་འཁྲབས་ པ་དང་མོ་འདེབས་པ་རབ་གནས་བྱས་པ་སོགས་མཛོད་པ་ འགལ་སྡོམ་ཚོགས་ལུང་བསྟན།	44
१४	ཅག་མེ་སྐྱེ་བ་བདུན་བྱངས་རྟེས་གདུལ་བྱ་རྣོགས་ཀེ་མཁའ་སྐྱིད་ཕེབས་ པ་དང་ལབ་པའི་མི་རིགས་ནས་མ་འོངས་སྐྱིག་དང་དམེ་ལ་སྐྱིད་པ་དང་། མཁན་པོ་བྱགས་པ་འབྱུང་ཚུལ་དང་དབུ་བོ་ལས་རྒྱལ་བའི་ བྱ་ཐབས་ལུང་བསྟན།	46
१५	གཏུག་ལག་ཁང་གི་ནང་རྟེན་གཙོ་བོ་བཞེངས་དགོས་རིགས་དང་དམ་ཅན་ སྤུང་མའི་རྟེན་རྫས་སྐྲབ་སྡུངས་བཅས་ཀྱི་རབས་ནས་ལ་ ལུང་བསྟན་ཁ་ཆེམས།	47

༢༦ ཉག་སེའི་རིགས་དང་སྐྱེ་ཡུལ་བསྟན་པ་དང་ཚུ་མ་རྣེད་དེ་གདམས་ངག་
ཐོས་པས་ཉམས་རྟོགས་སྐྱེ་བ་དང་། སྡོན་ཀྱི་སྐྱེ་རབས་འགའི་
དོ་སྣོད་ལྡང་བསྟན། 48

༢༧ ཉག་སྲེ་ཡུལ་ཁམས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་ཏོ་དགོན་བཅས་སུ་ཚོངས་
ལྡང་བསྟན་དང་ཕྱི་རབས་པ་ཀུན་ལ་ཁ་ཆེམས་ཞལ་གདམས། 49

༢༨ མི་འཇོད་བའི་ཞལ་ཆེམས། 52

༢༩ ཉག་སེའི་རང་རྣམ་མཇད་པ་ཁག་གཅིག་གི་སྡོམ་ཚོག་དང་
མ་ཚོངས་ལྡང་བསྟན། 53

༣༠ མ་ཚོངས་ལྡང་བསྟན་དང་ཕྱི་དགོན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
བཅོས་ཐབས་ལྡང་བསྟན། 56

༣༡ ལྷ་སྐོས་སྐྱོད་གསུམ་ཉམས་མཁྱར་དང་ལྷག་པར་སྐྱོད་པ་ཤུགས་འབྱུང་
སྐྱོད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཕྱོགས་སྒྲོགས་ཀྱི་མགར་མ། 58

༣༢ ཉག་སེ་དང་དམ་པ་ཆུ་ལོ་གསུམ་མ་ཚོངས་པའི་སྐྱེ་བ་བློངས་པའི་
ཡུལ་དང་རིགས་ལྡང་བསྟན་པ་དང་ཏོ་དགོན་དང་ཕྱི་དགོན་ལ་
ཞབས་ཀྱག་གི་ལྡང་བསྟན་དང་ཉག་སེ་ལ་མངའ་བའི་ཡོན་ཏན་
བགྲངས་པའི་ཀྱི་ལྡང་སོགས། 60

༣༣ ཉག་སེ་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་གང་དུ་འབྱུང་བའི་ཡུལ་དང་ཐ་མ་རིགས་རུས་དང་
ལོ་ཁམས་ལོ་རྟ་བཅས་ཀྱི་མ་ཚོངས་ལྡང་བསྟན་དང་། དམ་པ་ཆུ་ལོ་ཉག་སེ་
གསུམ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་མཇད་སྐྱོད་ཀྱི་ལྡང་བསྟན། 63

༣༤ དམ་པ་ཆུ་ལོ་ཉག་སེ་གསུམ་པོར་ཡོན་ཏན་མངའ་བའི་རྟགས་དང་ཡང་
སྤྲུལ་གང་དུ་བྱོན་པའི་ལྡང་བསྟན། ཕྱི་དགོན་དུ་རྟེན་བཞེངས་དང་ལག་པའི་

མི་རབས་བདུན་ནས་ཀྱ་སེའི་སྤུལ་པ་བྱོན་ཚུལ་ལུང་། ཀྱ་སྲེའི་ཡུལ་ལ་
གངས་ས་བའི་ཞལ་ཆེམས། སེང་གེའི་སྒྲའི་སྤུལ་པ་ཀན་པ་རིམ་བྱོན་ཀྱི་ལུང་
བསྟན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནུབ་པའི་རྐྱེན་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན། 65

27 ལྷ་སྲོས་སྲོད་འབྲས་བཞིའི་ཉམས་མགུར། 69

28 ཀྱ་སེའི་སྤུལ་པ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་ཚུལ་འདུ་མིན་སྲོ་ནས་སྡུར་འགྲུང་
པ་དང་མ་འོངས་པ་ཡང་འགྲུང་བའི་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས། 70

29 དམ་པ་ཆ་ལོ་ཀྱ་སེ་གསུམ་གྱི་སྐོར་དང་ཀན་པ་ཡང་བྷ་མ་བསྟེན་པའི་ཚོག 70

30 སྡོན་ཚུ་ཆུན་ཡུལ་དུ་དམ་པ་ཆ་ལོ་ཀྱ་སེ་སྐྱེས་པའི་སྐྱེས་རབས་དང་
སྲོབ་དཔོན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཐུགས་སྤུལ་གསུམ་པོ་བོད་དུ་
རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་པ་གསུངས་པའི་བརྗོད་སྲོང། 71

31 འཁོར་འདས་ཀྱི་ས་མཚམས་བར་དོ་ནས་བྱོལ་ཚུལ་གྱི་གདམས་ངག་
བསྟན་པ་དང་སྲོབས་པའི་ཉམས་མགུར། 71

32 ཀྱ་སྲེའི་ཡུལ་དུ་ལབ་པ་དང་མཆོག་ཡེ་ཤེས་ཀྱ་གེ་བན་ཆན་ཀྱ་སྲོན་བཅས་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་བསྟན་པའི་ཀྱ་སེའི་བསྟན་བཅོས་
ལུང་བསྟན་བཞུགས། 72

33 དམ་པ་ཆ་ལོ་ཀྱ་སེ་གསུམ་སྐྱེ་བ་རྟེས་མའི་དུས་ལུང་བསྟན་པ་སོགས་
ཞལ་ཆེམས་ལུང་བསྟན། 74

34 ཤོག་དྲིལ་གདམས་ངག་དང་གཏོག་ལག་ཁང་སོགས་མཁན་འགྲོ་རྣམས་ལ་
གཏམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་འགའ། 75

35 ཕྱི་རབས་རྣམས་ལ་འཕྲད་པར་གདམས་པའི་ཞལ་ཆེན་ལུང་བསྟན། 76

36 བཟང་ངན་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་བརྟེན་སྲོང་སྲོན་པའི་དྲན་བསྐུལ་གྱི་ཞལ་ཆེམས། 77

༢༧ ཚ་བ་སྨང་སྡོང་དུ་མ་འོངས་པ་ཉན་སེའི་སྐུལ་པ་ཐུགྱའི་མཚན་ལ་བྱགས་པ་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན་དང་ཕྱི་རབས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་དད་ལྡན་རྣམས་ལ་གདམས་པ་དང་། མི་དཔོན་བྲ་དཔོན་ཐྲེ་དགོན་བཅས་ལ་འོ་རྒྱལ་བ་དང་སྤྱོད་དན་ཀྱགས་འབྱང་བྱང་དུས་དགེ་བ་བྱེད་སྐངས་སོགས་ཞལ་གདམས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན། 79

༢༨ ཉན་སེ་རང་ཉིད་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ལས་གཞན་དུ་མེད་པའི་ལུང་བསྟན་སོགས་ཕྱི་རབས་རྣམས་ལ་གདམས་པའི་ཞལ་ཆེམས། 81

༢༩ སྤྱོད་དན་སྐྱིག་པ་བྱས་པའི་འབྲས་བུས་རང་ཉིད་ལ་མི་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་འབྱུང་བའི་ཞལ་གདམས་ལུང་བསྟན། 83

༣༠ བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་ལ་སྐྱབས་འཇུག་ཞུ་བ་དང་མ་འོངས་མི་རབས་བདུན་ནས་དམ་པ་ཆུ་ལོ་ཉན་སེ་གསུམ་བྱོན་པའི་ལུང་བསྟན་སོགས་དུས་དན་ཀྱིས་སྤྱོད་དན་འབྱུང་བའི་ཞལ་གདམས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན། 84

༣༡ མ་དཔེ་གསུམ་གྱི་མཇུག་གི་བྱིས་བྱང་མ་འབྱ་བ་ཁག་གསུམ། 88

༩༠ བྱུབ་ཆེན་ཉན་སེའི་ཉམས་མགུར་ལེ་ཚན་བཞུགས་ཞེས་པ་ལ་ཚན་ཆུང་ལྔ་ཡོད། 90

ཅ་སྒོང་།

༡ བྱུབ་ཐོབ་ཉན་རེ་སེ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཁོང་གིས་ཕུག་བཏབ་པའི་ཐྲེ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་དང་དེའི་བཀའ་སྩུང་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ་ར་དང་། ཉན་སེའི་སྐྱེ་ཐྲེང་རིམ་བྱོན་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས། ཨ་ཇུའུ་དགེ་བཤེས་ཐྲེ་དགོན་སྤྱན་བསྟན་བྱང་ཆུབ། 97

༢ བློབ་ཐོབ་ཅག་ལེའི་རྣམ་ཐར་གསུང་འབུམ་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་
བློ་ས་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་ཡོད་པ་འབའ་ཤས་ཤིག་ངོས་བརྒྱང་བའི་
འགྲེལ་བཤད་དང་དེ་མིན་ལུང་ཚིག་ཁག་ཅིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས།
བག་གཡབ་གྲགས་པ་ཚེ་རིང། 132

༣ མཐུག་བསྡུའི་མཚམས་སྦྱོར་ཀྱི་གཏམ་ཚེང་ལྷག་བསམ་རང་མདངས་
དཀར་པོའི་མེ་ཏོག་སིལ་མ།
རོ་སྲས་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང། 185

སྤྱི་སྒྲིག་གསལ་བཤད།

མ་དེའི་དང་པོ། བྱུང་བ་ཐོབ་པའི་ཉག་གསེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །ཕྱིར་འོང་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་དང་ཐན་ཡོན་ཆེས་གསུངས་སོ།།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥇᥋᥇ དབུ་མེད་ཀྱིས་མ་ཕྱེས་ཐུང་། ཡིག་གཟུགས་འདོན་མི་བདེ་བ།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥈᥀᥇᥋᥇ ཤོག་ཕྱེས་གཅིག་གིས་ཚོད་ལ་བྱས།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥋᥇–᥋᥊ ཤོག་ཕྱེས་ ᥇ ཚད་ལ་གསར་དུ་ཀྱིས་འདྲིག

མ་དེའི་གཉིས་པ། ཉག་སེ་བསྟན་བཅོས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་བའི་དབུ་ཚུགས་ལགས་སོ།།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥈᥎ དབུ་མེད་ཀྱིས་མ་ཕྱེས་ཐུང་།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥇᥊ འོག ᥈᥀ གོང་།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥇–᥈᥇ བར་ཤོག་བུ་གསར་ཙམ་དང་ཕྲན་སྡུ་གསར་བྱིས་དང་།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥈᥈–᥈᥏ ཤོག་བུ་རྐྱེད་པ་ཡི་གེ་བྱིས་རྐྱེད་ཡིག་ཐྱེད་ ᥎ རེ།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥈᥊ གསར། ཡིག་ཐྱེད་ ᥉ རེ།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥈᥎–᥈᥏ བར་རྐྱེད། ཡིག་ཐྱེད་ ᥎ རེ།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥈᥎–᥉᥇ གསར།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥉᥉–᥏᥇ རྐྱེད། ཡིག་ཐྱེད་ ᥎།᥉ ཅི་རིགས།

ཤོག་ཕྱེས་ ᥏᥋–᥏᥉ གསར། ཡིག་ཐྱེད་ ᥉ རེ།

བྱང་ཕོབ་ཅག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

ཤོག་ལྷེབས་ ༢༨–ཅཨ རྒྱིང་། ཡིག་ཡྱེང་ ཅ རེ།

ཤོག་ལྷེབས་ ཅཨ གསར།

ཤོག་ལྷེབས་ ཅཀ–༢ཨ རྒྱིང་། ཡིག་ཡྱེང་ ཅ རེ།

ཤོག་ལྷེབས་ ༢ཨ–ཀཨ གསར།

མ་ཡྱི་དང་ཡོ་དང་གཉིས་ཀ་ཨཱ་ཏྲ་ཀྲེ་དགོན་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བྱང་ཆུབ་ལགས་ནས་མཁོ་འདོན་གནང་།

མ་དེ་གསུམ་པ། བྱང་ཕོབ་ཆེན་པོ་ཅག་རེ་ལེ་བོའི་གསུང་འབུམ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བཞུགས་སོ།།

ཤོག་ལྷེབས་ ༢༠ བྱོན། དབུ་མེད་ཐྱིས་མ་ལྷེབས་འབྱིང་།

ཤོག་ལྷེབས་ ༨ བྱོན།

ཡིག་ཡྱེང་ ཅ རེ།

ཤོག་ལྷེབས་ ཨཨ།ཨཨ གཅིག་ཏུ་བབྱང་།

༢ཨ འོག

མ་དེ་བཞི་པ། བྱང་ཆེན་ཅག་ལེའི་ཅམས་མགུར་ལེ་ཚན་བཞུགས།

ཤོག་ལྷེབས་ ༨ བྱོན། དབུ་མེད་ཐྱིས་མ་ལྷེབས་འབྱིང་།

ཚོང་གསལ་མ་ཡྱི་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་ཀྱི་མ་ཡྱི་འཇར་མན་དུ་སྐུ་བཞུགས་མཛད་པའི་བྱག་གཡབ་ཐསྒྲུབས་མཚོན་ཆ་ཚང་རིན་ཡོ་ཆེའི་དེ་མཛོད་ནས་གཡར་སྐྱལ་བྱང་བར་གུས་ཕུག་དང་བཅས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་ལགས།

ལག་བསྟར་ཞུ་སྒྲིག་བའི་གསལ་བཤད།

བློག་ཐོབ་ཉག་ལེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཡིག་རྐྱང་འདི་དེབ་གཟུགས་བར་སྐྲུན་བྱེད་སྐབས་མ་ཕྱི་ཡིག་རྐྱང་གསུམ་དང་བསྟུར་ནས་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན།

མ་ཕྱི་ཡིག་རྐྱང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཐོག་བུ་དང་བྲིས་གཟུགས་གང་ལ་དཔྱད་ཀྱང་དེའི་རྐྱང་ཐོས་སུ་བསམ་པ་དེ་མ་ཕྱི་དང་བོར་བཞག་སྟེ་དཀྱུས་ཀྱི་ཡིག་གཟུགས་ཆེ་བ་དེ་བྱས་པས་མ་ཟད་མ་ཕྱི་སི་ཀན་ནམ་ཐད་པར་བྱས་ཏེ་བཞག་ཡོད། དེའི་དབུ་ཐོག་ཞལ་བྱང་དུ་འདི་ལྟར། "བློག་པ་ཐོབ་པའི་ཉག་གསེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །ཕྱིར་འོང་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་དང་ཐན་ཡོན་ཆེས་གསུངས་སོ།" །ཞེས་པ་དང་།

ཡང་ཐོག་གྲངས་ ཁཅ ཡོད་པའི་དྲུག་ལྷེང་ཅན་གྱི་དབུ་མེད་ལག་ལྷེས་དེའི་རྐྱེན་མ་ཕྱི་དེའི་དབུ་ཐོག་ཞལ་བྱང་དུ་འདི་ལྟར། "ཉག་སེ་བསྟན་བཅོས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ།" །ཞེས་པ་དེ་མ་དེའི་གཉིས་པ་ཉིད་དུ་བཞག་པ་དང་།

ཡང་ཐོག་གྲངས་ ཁཉ ཡོད་པའི་དྲུག་ལྷེང་ཅན་གྱི་དབུ་མེད་ལག་ལྷེས་མ་ཕྱི་དེའི་དབུ་ཐོག་ཞལ་བྱང་དུ་འདི་ལྟར། "གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་གསུང་འབུམ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བཞུགས་སོ།" །ཞེས་པ་དེ་མ་དེའི་གསུམ་པ་ཉིད་དུ་བཞག་ཡོད།

སྐྱིར་བཏང་མ་དེའི་གསུམ་པོ་ཞལ་བྱང་མ་འདྲ་བས་ང་ཚོ་ཞུ་སྒྲིག་པས་མ་དེའི་གསུམ་ཆར་ཀྱི་ཞལ་བྱང་དང་མ་དེའི་གསུམ་པའི་མཐུག་གི་ལེན་ཚན་ལྟ་ཅན་ཀྱི་ཉམས་མགུར་བཅས་ཀྱི་མིང་ཚུད་པའི་ཞལ་བྱང་གསར་པ། "གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་སེ་བོའམ་ཉག་སེ་རིན་ཆེན་

རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་བསྡུན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་ལེ་ཚན་བཅས་བཞུགས་སོ།" ཞེས་པ་ཞིག་བཀའ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་མ་ཕྱི་དང་པོ་དེ་ལྷོག་ཀླད་དུ་བཅུག་ཟིན་པ་དང་ཚོག་ལྡན་དག་ཆ་མ་དག་པ་དེས་ཤེས་པར་ཐལ་ཕྱི་ཐག་ཆོད་པ་རྣམས་དག་བཅོས་ཞུས། དེ་ནས་མ་དཔེ་གཉིས་པ་དང་བསྡུར་ཏེ་མ་འདྲ་བའི་གླས་རྣམས་ཡིག་ཆུང་དུ་མ་དང་ཡིག་བར་ཞེས་བྱིས་ཏེ་བསྡུར་བཀོད་བྱས། སྐར་ཡང་མ་དཔེ་གསུམ་པ་དང་བསྡུར་ཏེ་མ་འདྲ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་བྱས་ཏེ་མ་དཔེ་གསུམ་ཆར་མ་འདྲ་སར་ཡིག་ཆུང་དུ་བསྡུར་བཀོད་བྱས་ཏེ་གུག་རྐགས་ནང་བཞག་ཡོད། དེ་མིན་མ་དཔེ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་རྣམས་འདྲ་མ་ལ་གང་ཡང་མེད། མ་འདྲ་མ་ཡོད་ཚད་ཡིག་ཆུང་དུ་གསལ་བཤད་བྱས་ཏེ། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས། ཞེས་པ་དང་། དཔེ་དང་པོ་གཉིས་པ་མཚུངས་ཞེས་པ་དྲིས་ཡོད། མ་ཕྱི་གསུམ་པོ་བསྡུར་བཀོད་བྱེད་སྐྱངས་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞུས་ན། ༡ ངན་འགྲོ་ཕྱིར་ལྷོག་མ་ཡིན་ཏེ། ༢ ངན་འགྲོ་ཕྱིར་ཀོགས་མ་ཡིན་ཏེ། ༣ ངན་འགྲོ་ཕྱིར་ཚྲོག་མ་ཡིན་ཏེ། བཅས་མ་འདྲ་བ་ཁག་གསུམ་ལས་སྒྲིག་པ་པོས་ཕྱི་མ་དེ་དོན་ལ་གནས་པར་སེམས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་མ་བྱས་པར་རྒྱ་ཆེར་སློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་དོས་ནས་དབྱད་ཞིབ་བྱ་ཆེད་བཞག་ཡོད། དེ་མིན་ཞུ་སྒྲིག་པས་བཅུག་པ་ནི་ཚིག་འདྲ་ཁག་གཅིག་དབྱད་བསྡུར་ཆེད་ཚིག་ཁ་ཤས་རྐགས་འདི་ ( ) ནང་འགེལ་བཤད་མེད་པར་བཅུག་ཡོད། ད་དུང་བ་སྤྲོན་འཇུག་མེད་བཞི་བཀའ་རྒྱུད་ཀྱིས་པ་དག་རང་སོར་བཞག་ཡོད། དེ་ནི་དེང་སང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་པ་ཁག་གཅིག་གིས་བྱ་ཚིག་མིང་ཚིག་གྱུར་དུས་ད་ལྟ་བ་བྱེད་དགོས་གསུངས་པ་སོགས་ལ་རྒྱུ་མཚན་དང་རྒྱབ་སྟོངས་སུ་འདུག་པས་དབྱད་ཞིབ་ཆེད་བཞག་ཡོད།

སྐྱིན་བཀང་མ་ཕྱི་ཡིག་རྐྱེང་དང་པོ་དེ་སི་ཀན་ནམ་ཐང་པར་བྱས་ཀྱི་རང་སོར་བཞག་ཡོད་པས་གལ་སྲིད་ལྷོག་ཀླད་དུ་བཅུག་པའི་ཚིག་དོན་ལ་དོགས་གཞི་བྱང་ཚེ་ཐང་པར་ཟུར་བཞག་

བྱས་པར་གཟིགས་ན་དལ་བུད་གཞི་བྱེད་ཐུབ།

ལེ་ཚན་སུམ་ཅུ་སོ་དགུ་ཙམ་ཡོད་པའི་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཀྱི་མ་ཕྱི་འདི་དག་ལས་མ་དཔེ་ཡིག་རྙིང་དང་པོར་ལེ་ཚན་ཁ་ཤས་ལེ་ཚན་དབྱེ་མཚམས་གསལ་པོ་མི་འདུག་པོད། འོན་ཀྱང་མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར་དབྱེ་མཚམས་གསལ་ཆེ་བ་དང་། ལྷག་པར་མ་ཕྱི་གཉིས་པར་ཡོད་པའི་ལེ་ཚན་མཐོར་ཀ་མད་ཀྱི་ཁ་གསལ་རྣམས་ཀྱང་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

ལེ་ཚན་རེ་རེའི་མཐོར་བུག་ཁ་གསལ་ཕྱེད་ཅན་གྱི་ཨང་ཀི་རིམ་པ་བཞིན་བཀོད་ཡོད་པ་འདི་མ་ཕྱི་ནང་མེད་ན་ཡང་དཀར་ཆག་ལྷེང་མཐོའི་ཨང་ཀི་དང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ་སྐྱོག་པ་པོས་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་བཀོད་ཡོད།

དེ་མིན་དཀྱུས་སུ་བུག་ཁ་གསལ་ནང་གི་ཨང་ཀི་ཁོག་བྱངས་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་མཆོན་ན (३४२) དང་ (३५२) ལྟ་བུ་བཀོད་པ་འདི་མ་ཕྱིའི་ཁོག་བྱངས་དང་རྒྱབ་མདུན་ཡིག་ལྷེང་བཅས་གང་ནས་བཤུས་པ་ལྟ་བདེ་བའི་ཆེད་ཡིན། ཨང་ཀི་ ३ དེ་ཁོག་བྱངས་གསུམ་པ་དང་། ན་དེ་མདུན་ཁོག་དང་། དེའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཨང་ཀི་ २ དེ་མདུན་ཀྱི་ཡིག་ལྷེང་མཆོན་པ་དང་། ཡང་བསྒྱུར་བུག་ཁ་གསལ་ནང་གི་ཨང་ཀི་ ३ དེ་ཁོག་བྱངས་དང་། བ་དེ་རྒྱབ་ཁོག་གི་ཁ་གསལ་དང་། བའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཨང་ཀི་ २ དེ་ཡིག་ལྷེང་མཆོན་ཡོད། རྒྱབ་མདུན་གཉིས་ཀ་ཁོག་བྱངས་གཅིག་ཏུ་བརྩིས་ཏེ་མ་ཕྱི་དང་པོ་ཁོག་བྱངས་བསྟོམས་ २३२ ཡོད་ལགས།

མ་དཔེ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་མ་བཞུགས་པའི་མ་དཔེ་གསུམ་པའི་མཇུག་ཏུ་བྱུག་ལྷེད་ཅན་ཀྱི་དབུ་མེད་ལག་ངྱིས་ཁོག་ལྷེབ་ ८ ཡོད་པའི་ "བྱུབ་ཆེན་ཉ་ས་སེའི་ཉམས་མགུར་ལེ་ཚན་བཞུགས།" ཞེས་པའི་ནང་གསེས་ཚན་པ་ཆུང་ངུ་ ४ ཙམ་ཡོད་པ་ཞིག་འདུག་པ་འདི་ལེ་ཚན་རེའི་མཐོར་ཨང་ཀི་རིམ་པ་བཞིན་བཀོད་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལེ་ཚན་རེའི་དཀར་ཆག་རེ་ཟུར་ལྷེས་བྱས་མེད།

བྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱར་བཞུགས།

ལེ་ཚན་ ༢༥ ཡི་དཀར་ཆག་འདི་མ་གྲུ་མེད་མོད། ཞུ་སྒྲིག་བས་ལེ་ཚན་རེའི་བརྗོད་བྱའི་ནང་དོན་གཅོ་གནད་ཁག་རྣལ་སྒོན་བྱིས་མིང་གསལ་བའི་དཀར་ཆག་བསྒྲིགས་ཐུལ་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ལེ་ཚན་མང་ཆེ་བའི་བརྗོད་བྱ་ཐུང་ངུ་གྲངས་མང་བས་ལེ་ཚན་དེའི་བརྗོད་བྱ་གཅོ་བོ་འདི་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་བཏགས་ཏ་ཅང་དཀའ་ན་ཡང། དཀར་ཆག་གཟིགས་བའི་ཚེ་ཅམ་གྱི་ཁྱད་བར་བྱས་ཏེ་ལེ་ཚན་རེར་མིང་རེ་བཏགས་ཐུལ་བྱས་ཡོད་ལགས།།

ལག་བསྟར་ཞུ་སྒྲིག་བས། ༢༠༠༧། ༧། ༢༢། ལ།

༄༅། །བྱང་ཐོབ་ཀྱི་རེ་ལེ་བོའམ་ཀྱི་ལེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེལ་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཀྱམས་མཁྱུར་ལེ་ཚན་བཅས་བཞུགས་སོ།།*

1) ༄༅། (1a1) །ན་མོ་གུ་རུ། རྗེ་བཙུན་དོན་ཡོད་བློན་བྱ་མ་ཆོས་ཀྱིས་རྒྱལ། སྒོམ་པ་རང་བྱུང་རང་གྲོལ་སྐྱོན་ལམ་འགྱུག །ཏི་མེད་རྣམ་དག་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་བྲལ། །དུས་གསུམ་བདེར་གཤེགས་བཀའ་ཡི་ཟབ་མོ་རྟེད། (1a2) །གོང་མའི་རྗེན་འབྲེལ་མ་ལུས་ཐམས་ཅད་རྗེ་གསལ་པ་བྱོ་མཐུན་རིག་པའི་གནས་ལུགས་གསལ། །ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན་མ་བུ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས། །ཟད་པར་ཟིལ་གིན་བདེན་མེད་ལྷང་ངེར་གྲོ། །བཀའ་རྒྱུད་ (དུས་ཕྱིས་གསར་དུ་བྱིས་པའི་མ་ཕྱི་གསུམ་པ་དེ་ལ་མ་སྟོས་པར་མ་ཕྱི་དང་པོ་གཉིས་པ་གཉིས་ཀྱི་མགོ་མཐུག་ཡོངས་ལ་བཀའ་རྒྱུད་ལ་བ་སྟོན་འཐུག་བྱིས་མི་འདུག་པས་རང་འཐག་བཞག་ཡོད་) ཏྲིན་ཀྱིས་སྐྱན་རྒྱུད་ཐབས་ཀྱི་གོ། །སྐྱིང་རུས་བྱས་པ་ལེ་ལོ་ཐབས་ཀྱིས་དག །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྐྱིང་པོ་ལ། །འཆོ་སྒྲོང་མ་དགོས་ཐབས་ཀྱི་ཆོས། རིག་པ་དྭངས་སྐྱིགས་འབྱེད་པའི་ཆོས། །བྱང་དོན་དེས་དོན་སེམས་ཀྱི་གནད། (2a2) །སྟོན་བསགས་ཤེས་པས་གདུལ་བྱ་སྨངས། (མ་ཕྱི་གཉིས་པར། འདུས་བྱས་སྨངས། གསུམ་པར། འདུལ་བྱ། ཟེར་བ་འདུག) །ཆེ་རབས་གྲངས་མེད་ཟློ་མང་དུ་བསྟེན། །བསོད་ནམས་བསགས་པ་དངོས་གྲུབ་རྣམ་གཉིས་ཐོབ། །རྗེ་རྗེ་འཚང་ཆེན་མན་ཆོད་དང་། །དྲིན་ཅན་ཕག་གྲུ་ཡན་ཆོད་དང་། །དྲིན་བླབས་སྐྱིང་ནོར་ཐབས་ཀྱིས་ལོན། །ལུང་བསྟན་ཐབས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཞུ། །དམ་ཚིག་རབ་གནས་མཐུན་པའི་གོ། །ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་ལྷང་ངེར་སྐྱེལ། (མ་ཕྱི་གཉིས་པར། ངོ་མཚར་རིན་

---

* 1 ཤོག་ཕྱེས་ 232 ཡོད་པའི་ལྟ་ཁྱེད་ཅན་གྱི་དབུ་མེད་ལག་བྱིས་དེས་རྩིང་མ་ཕྱི་དང་པོར་བཞག་པ་དེའི་

ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ངམ། གསུམ་པར། ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཞེར་བ་འདུག) །ལུས་མངོ་བྱངས་བློངས་སྐྱི་ལམ་འདུ། (རན།) ཐ་ཡུལ་ (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། བར་དེར། ལབ་ཕྱ། ཞེར་བ་འདུག) །རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲབ་གནས་ན། །ཐ་ནི་མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱི་མཚན། །མ་ནི་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་མ། །དྲིན་ལན་མ་སོད་ཞེ་གནོང་ཆེ་བའི་ཕྱིར། །མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསགས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མདོ་དབུས་ཁམས་སུ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསགས། ཞེར་བ་དང་། མ་དཔེ་གསུམ་པར། མདོ་སྡུད་ཁམས་སུ་རྟོགས་པའི་བག་ཆགས་བསགས། ཞེར་བ་འདུག) །རྩོ་རྗེ་འཛངས་གྲི་དྲང་དུ་ཚད་མེད་ཡོན་ཏན་འོད། །ཀེ་ལོའི་དྲུང་དུ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་གསལ། །ཆུ་རོའི་དྲང་དུ་འབྲོམ་སྟོན་ལོ་ཙྪ་ཞེར། །མར་པའི་དྲང་ (རན།) དུ་རྗོགས་སྟོན་ཆོས་རྗེར་ཞེར། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། མར་པའི་དྲང་དུ་རྗོག་སྟོན་ཆོས་རྗེར་ཞེར། ཞེར་བ་འདུག) །མི་ལའི་དྲང་དུ་རམ་ཆུང་རྗེ་རྗེ་གྲགས། །དུགས་པོའི་དྲང་དུ་གསལ་སྟོན་སྒོམ་ཀྱ་ཞེར། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྒོམ་ཀར་ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། སྒོམ་ཏོ་ཞེར། ཞེར་བ་འདུག) །ཐག་གྲའི་དྲང་དུ་སྤས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་བའི། །བསྟན་པ་འདི་ལ་ཐན་པའི་མི་བཞི་ནི། །ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་མུ་ཉག་སྟེམ་རིང་དང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མི་རབ་སྟེམ་རིང་དང་། ཞེར། གསུམ་པར། མེ་ཉག་སྒོམ་རིང་། ཞེར་) །གཙང་པ་རྒྱ་རམ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གཙང་པ་རྒྱ་རམ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་དབའི། ཞེར། དཔེ་དང་པོ་གསུམ་པ་མཚུངས་) །ཞབས་པད་དྲི་མེད་སྐྱིལ་བོས་ཚུལ་བློངས་རྣམ། །བསྒྲབ་གསུམ་ཡོན་ཏན་ (ཅན།) ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས། །ཞེ་

ཞལ་བྱང་དུ་འདི་ལྟར། བྱག་པ་ཐོབ་པའི་ཉག་གསེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །ཐྱི་རོང་འོང་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་དང་ལན་ཡོན་ཆེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་འདི་དང་། ཨ ཡང་ཐོག་ལྟེབ་ ཅ། ཡོད་པའི་དྲུག་སྒེང་ཅན་གྱི་དབུ་མེད་ལག་ཐྱིས་དཔེ་རྙིང་མ་ཕྱི་གཉིས་པ་དེའི་ཞལ་བྱང་དུ། ཉག་གེ་བསྟན་བཅོས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་པའི་དབུ་ཚུགས་ལགས་སོ། །ཞེར་བ་ཞིག་དང་། ཨ ཡང་ཐོག་ལྟེབ་ ཡ ཡོད་པའི་དྲུག་སྒེང་ཅན་གྱི་དབུ་མེད་ལག་ཐྱིས་མ་ཕྱི་གསུམ་པ་དེའི་མགོ་བརྗོད་ཞལ་བྱང་དུ་འདི་ལྟར། བྱག་པ་ཆེན་པོ་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་གསུང་འབུམ་ཁྲིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བཞུགས་སོ། །ཞེར་བ་ཞལ་བྱང་མ་འདུ་བ་ཁག་གསུམ་དཔེ་བསྡུར་ཞུས།

ཐག་ཆོད་པའི་བྱིན་རླབས་དབང་ཡང་བསྐུར། །དད་པ་ཆེ་བས་བདག་གིས་བསྟན་པ་ཐོབ། །ངེས་པར་ཐག་ཆོད་མཁའ་འགྲོའི་དངོས་བྱུབ་གནང་། །བླ་མས་ལུང་བསྟན་དོན་གཉིས་མཐའ་དག་ཕྱིན། །སྐར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱ་ཚོགས་འགྲིགས། །བླ་མས་བསྟུས་པའི་སྐར་པ་རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་དང་། (ཁབ་) །བུ་སྐྱན་ཚུལ་དུ་ཡུལ་ཁམས་གཅིག་གིས་བསྟུས། །སྐྱང་བ་མཐུན་པས་ཐབས་ཀྱིས་རོགས་དན་བྱས། །དཀྱལ་ཁའི་ཕ་བོང་རྟ་རས་ཁྲིད་པ་དང་། ཁོ་བོའི་སྐྱིང་རོར་ཐབས་ཀྱིས་ལོན་པ་དང་། རིན་ཆེན་དཀྱལ་གྱི་གསོན་སྐྱོང་ལོན་པ་དང་། །ལྷ་འདྲེ་དམ་བཀའས་རི་བོ་གཅིན་བཞིག་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཁྲུར་ཆིས་བྱས་པ་དང་། བར་སྐང་འཛའ་ཆོན་ཆར་འཕྲུ་བྱས་པ་དང་། ཉི་ཟླའི་ (ཤནཁ) གཉུ་མགུལ་དུ་བཀགས་པ་དང་། །གཡུ་སྤྲིན་གོང་ནས་གཡུ་འབྲུམ་བསྒྲབ་པ་དང་། །ཆུང་གི་སྒྲ་སྒྲོགས་ནམ་མཁར་མདུད་པ་དང་། །བར་སྐང་སྐྱོང་པ་གས་པ་བསུབ་པ་དང་། །བློ་བདུད་ཕོ་མོ་བྱན་དུ་བཀོལ་བ་དང་། །ཆུང་འདྲེ་ཕོ་མོ་བཅོན་དུ་བཟུང་བ་དང་། །རྩམ་པས་འཕོང་བཅོང་ཆར་པ་ཕབ་པ་དང་། །ཆྱི་གི་མོ་བཀབ་ནས་རྒྱལ་འགོང་བསྐྲད་པ་དང་། །ཁང་རྡིབ་ཞབས་ནས་མི་སྲོག་བཏུག་པ་དང་། །རིན་ཆེན་ཞུན་ལ་འདོད་ (ཤབཁ) དགུ་བཞེངས་པ་དང་། །སྐར་པའི་ཐུག་ནས་ཕག་ཕ་ཐྲོག་པ་དང་། །ཁྲོན་ཆོ་ངན་སྐྱོན་ཅན་ཁོ་ནས་ཁ་ཅིག་ (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁྲན་མོ་བཟང་རིགས་ཐབས་ཀྱིས་བགུར་བ་དང་། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པ་དང་པོ་མཚུངས་) །གཞོན་ནུ་དན་རིགས་སྐྱོབས་ཀྱིས་བསྐལ་བ་དང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། གཞོན་ནུ་བཟང་རིགས། ཟེར་བ་འདུག) །བས་རབ་ཁ་ནས་བ་ཁྲན་ཐྲོགས་པ་དང་། སྐྱག་མོ་ཁ་གདང་དགྲ་ཐྲོགས་བསྟན་པ་དང་། །ས་རོང་གྲུ་མོ་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལམ་ངན་བསལ་བ་དང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཐྲི་རོང་གྲང་མོ། ཟེར་བ་འདུག) །བྲག་མར་བློ་ལ་གར་ཆབ་བཀབ་པ་དང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཐྲག་མོར་བློ་ལ་ཀར་ཆགས་བཀབ་པ་དང་། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། དཀར་ཆག་བཀབ་པ་དང་། ཟེར་) (ཅནཁ) །མི་མཚོན་དཀར་པོ་འབག་གས་གྲུད་བྱས་པ་དང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མི་མཚོན་དཀར་པོ་འབག་བྱུད་བྱས་པ་དང་། ཟེར་) །ལྷ་འདྲེའི་ཆར་པ་ཁྲལ་དུ་ལེན་པ་དང་། །ཨ་མྱེས་བྱར་ཚོག་ཐག་

མགོ་བཅོམ་པ་དང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། མགར་ཚོག ཞེར་) ཀླུ་རྒྱལ་གཙུག་ནག་བྱ་རྡ་ཁྲིད་པ་དང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གཙུག་ནག་ཁོད་དུར་འཁྲིད་པ་དང་། ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་ཁོར་དུར་ཁྲིད་པ་དང་། ཞེར་) ། བསྟན་རང་ཀླའི་སྤྱལ་པ་བཤེགས་པ་དང་། ། མ་རྟང་ལྷ་འདེའི་ཚོ་འཕྱལ་བཅོམ་པ་དང་། བཀའ་རྒྱུད་བདུན་གྱི་རབ་གནས་བྱས་པ་དང་། ། བྱམས་མགོན་ལ་སོགས་མ་འོངས་ལྷང་བསྟན་དང་། མཆུ་ལ་སྐྱེང་ (ཅབ།) དུ་ཐུགས་དམ་ཞལ་གཟིགས་དང་། ། ཕག་མོ་གླུའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆགས་ཚུལ་དང་། (མ་པྲི་གསུམ་པར། ཕག་གླུས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆག་ཚད་དང་། ཞེར་) ། རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་རིགས་ལྔས་ཀྱང་། ། ཞག་བདུན་བར་དུ་རྣམ་མཁར་བཞུགས་པ་དང་། ། དབང་བསྒྱུར་ལ་སོགས་ཟབ་ཆོས་མཛད་པ་དང་། ། ཆོང་ཁར་ནང་པར་ཡི་དམ་ཞལ་གཟིགས་དང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། དགོངས་ཀ་ནང་པར་ཡི་དམ་ཞལ་གཟིགས་དང་། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ། བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་གསང་སྒྲགས་གསུང་ཡང་ཐོས། (མ་པྲི་གསུམ་པར། བདེ་དགྱེས་ལ་སོགས་གསང་སྒྲགས་གསུང་ཡང་ཐོས། ཞེར་བ་འདུག) ། མགོན་དོ་ལ་སོགས་རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་སོགས། (མ་པྲི་གསུམ་པར། རིགས་གསུམ་མགོན་དོ་རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་སོགས། ཞེར་བ་འདུག) ། མཁའ་འགྲོ་ཡུམ་གྱང་ཀུན་ལ་ (པན།) དབང་བའི་ཚུལ། ། འཁོར་འདས་བྱ་བ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་གྱུར། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། འཁོར་འདས་བྱེ་བ་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པར་གྱུར། ཞེར། དཔེ་དང་པོ་དང་གསུམ་པ་མཚུངས་) ། ཉག་སེའི་ལུས་བློངས་བྱ་བ་འགའ་ཙམ་འབྱུབ། ། བྱ་གས་སྐྱན་རྩང་ཞིག་ཁོ་བོས་ཐབས་ཀྱི་འགྱུབ། ། རྐུ་བོད་ཀུན་གྱིས་ཉག་སེའི་བསྟན་པ་ལ། ། ཉེས་སྤྱོན་མེད་པས་ཁོ་བོའི་རང་འདོད་བློ། ། ཉམས་ལ་སྐྱང་བས་རྣེན་འབྲེལ་འགའ་ཙམ་བསྒྲིགས། ། ཁྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་མཐར་ཐུག་གང་བཞུགས་ལ། (པབ།) ། སྐུང་ཅིག་གཅིག་ཀྱང་མི་མཉེས་ངས་མ་བྱས། ། ལྷ་མི་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་གནས་དམ་པ་བྱས། ། བསམ་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འགའ་ཙམ་འགྱུབ། ། ངར་རེས་གདུལ་བྱ་མེད་པས་སྐྱ་རེ་ཙམ། ། ཁྱི་མའི་ལས་འཕྲོ་འགྲོ་དོན་སྐབས་ཀྱིས་བྱེད། ། འགྲོད་སེམས་མེད་པའི་ནམ་ཡང་བདེ་བ་འབྱུབ། ། ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་སྤྲོར་ཕུག་ཆེན་གཅོ་

བོར་འཛིན། ལྷུ་སྒོམ་སྐྱོད་འབྲས་ (ཤ་?) མཐར་ཐུག་སེམས་ལ་རྟོགས། རྒྱུ་འཕྲལ་བྱ་འདས་སྐྱོན་བའི་བྱ་སྐྱོད་འདི། (མ་དཔེ་དང་གཉིས་མགོ་མཐུག་ལ་བསྟོན་པ་ཡིན་ཀྱང་སྐྱོན་པ་དུ་བཅོས་ཡོད། དཔེ་གསུམ་བར་སྐྱོན་པ་བྱིས་འདུག) ཁབས་པ་ཡུན་དུ་སྤྱང་བ་ཁོ་བོས་ཤེས། ཨི་བདེན་ཟེར་ཡང་བདེན་རྟུན་དེ་སྤྱང་མས་ཤེས། ཉག་སེ་སྐྱོ་ཡང་རྟུན་ཀྱི་ཐུང་ཡོ་མིན། ཁདེན་མིན་རྟུན་མིན་བྱང་དོན་རིན་ཡོ་ཆེ། ཁེས་དོན་སེམས་ལ་ལྷད་མོ་ལྷ་འདོད་ན། ཉག་སྐྱོན་དབྱངས་བའི་སེམས་ལ་འཇུག་པར་ཞུ། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། ཉག་སྐྱོན་དབྱངས་མགུར་སེམས་ལ་འཛོག་པར་ཞུ། ཟེར་) སྒྲིག་པ་དབྱངས་ (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྒྲིག་པ་སྐྱང་ཕྱིར་དམན་པ་བཟུང་བས་འཚོལ། ཟེར་) ཕྱིར་དམན་ས་བཟུང་བས་ཆོམས། (ཤ་?) ཁང་ཤར་གང་བྱང་སེམས་ཀྱི་གནད་དང་བསྟུན། ཕྱི་རབས་སྐལ་ལྡན་དོན་དུ་འགའ་ཙམ་གྱིས། ཁོ་བོའི་ཡོན་ཏན་མང་དུ་དྲན་པར་གྱིས། ཕྱི་རབས་བསྟེན་པ་ཆེ་བ་དེ་ལ་བྱང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར། བསྟན་པ་ཆེ་བ། ཟེར་) རང་གཞན་ཀུན་ལ་གཏན་དུ་འཆིང་བའི་ཐབ ཁའིག་རྟེན་པ་འདི་ལ་བློ་གཏད་ཀུན་གྱིས་མཛོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། འཛིག་རྟེན་པ་འདི་ལ་བློ་ལོག་ཀུན་གྱིས་མཛོད། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་འདི་ལ་བློ་གཏད་མཛོད། ཟེར་) ཁགས་གཞན་ཀུན་ལ་གཏན་དུ་འཆིང་བའི་ཐབ ཁའིག་རྟེན་པ་འདི་ལ་བློ་ལོག་ཀུན་གྱིས་མཛོད། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། འཛིག་རྟེན་པ་རྣམས་འདི་ལ་བློ་གཏད་མཛོད། ཟེར་) གཅུག་ལག་ཁང་འདི་མཁའ་འགྲོས་ལུང་བསྟན་ནས། བྱ་ནས་ཟོས་པས་བྱེ་དགོན་སྐྱོན་ལས་འགྱུབ། ཁ་ལག་གང་ཐེབ (ཨན་?) ཕྱི་མ་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ། ལྷ་བཟོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་དང་། སྐྱོན་ལམ་རིན་ཆེན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་དང་། ཀྱང་མཁན་ཨ་ཁྲོ་ཀྱོ་མཁན་མི་སྐྱོན་ཐ་རིང་རྣམས། རྡོ་རྗེ་འཆང་དང་གཉིས་མེད་མཆོག་ཐོབ་འགྱུར། ཕྱི་ནས་བསྟན་པའི་ཞིག་རལ་གསོ་བ་ལ། རྣལ་འབྱོར་མི་འགྱུར་ཏ་ཐུབ་མཆན་ཅན་འབྱུང་། (ཨབ་?) གཞན་ལས་གསོ་བར་བྱུར་ན་ནི། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། གཞན་མས་གསོ་བར་བྱུར་ན་ནི། ཟེར་བ་འདུག) ཡུལ་དུ་མི་དགེ་སྡུ་ཚོགས་འབྱུང་། ཤིང་གི་གཡུ་འབྲུག་ཁ་སྐྱོད་དགོས། རྡོའི་རྡ་སྐལ་ཁ་སྐྱོད་དགོས། ས་ལ་བྱ་ཁྱང་བསྐོལ་མ་དགོས། གསེར་འབྲུ་བྱ་ཁྱང་ས་མི་ཆགས། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། བྱ་ཁྱང་སས་མི་ཁྱག ཟེར་བ་འདུག) ངང་དང་སྐྱོན་དུ་མནའ་ཆད་ཡོད། དེར་ཅོག་ལ་སོགས་ཀྱི་ཚན་

བརྒྱན། སྐྱེན་འདབ་ཀུན་གྱི་རྩེས་སུ་བསྒྲུབ། ཁཀཁ་རྒྱུད་བདུན་ལ་རྣ་མ་གཏོང་། ངཀཁ་ཆབ་གསོ་བ་ (೨೦೩೨) སྨོན་ལམ་ལེགས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཀར་ཆགས་གསོ་བ་རེར། དཔེ་གསུམ་པར། དཀར་ཆས་གསོ་བ། རེར་) འདི་ལ་རེ་ཚོམ་བུ་མི་སོད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། འདི་ལ་ཐོབ་རྩོལ་བུ་མི་སོད། རེར་) རྩ་མོ་གསར་པས་གསོས་ཀྱང་བཟོད། ཀཀ་གདུང་ཀྱུ་ཤིང་སྲོག་ཤིང་གཉིས། ཆགས་ཀྱང་དེ་གཉིས་བརྩེ་མི་སོད། །མཆུ་ལ་སྦྲེང་དུ་བྱམ་ཁང་ཅིག །མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་རྩ་བསྐོར་ན་ལེགས། །ཐྱོགས་བཞི་མེ་ཐབ་ཀྱི་མེ་བཙའ་དགོས། །རབ་གནས་རང་གིས་བྱེད་པས་ཆོག །དབང་ཡོད་ཕུག་པོས་བྱེད་མི་དུང་། (೨೦೩೨) །ཐོབ་རྩོལ་བྱས་ནས་མི་དགེ་འབྱུང་། །བྱི་བ་ཐག་ལ་བར་ཆོད་མེ། བྱི་བ་བླང་གིས་ནང་དུ་བསྒྲུབ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། བྱི་བ་ཚྭང་གི་ལོ་པས་བསྒྲུབ། རེར་) །གཞན་མས་བྱས་ན་བྱིན་རླབས་མེད། ཡུལ་ཁམས་དག་ཏུ་བཀྲ་མི་ཤིས། །སྡེ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་བླ་རྩེ་ཡོད། ཁྱད་པར་གནས་པོའི་བླ་རྩེ་ཡོད། །འདོམ་ཁྲིམ་ཐུག་མོའི་རྩ་གཏེལ་ཡོད། །གནམ་མཚོ་ཐུག་མོའི་ས་གཏེལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། གནམ་མཚོ་ཐུག་མོའི་ས་རྩ་ཡོད། རེར་) །སྡེ་མཚོ་ཐུག་མོའི་ས་གཏེལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྡེ་མཚོ་ཐུག་མོ། རེར། དཔེ་གསུམ་པ་དང་པོ་དང་མཚུངས་) །ཆུ་མིག་དཀར་མོའི་བླ་གཏེལ་ཡོད། (೨೨೩೨) །ཀ་ལ་ན་དུང་མཆོའི་ས་གཏེལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཀ་ལ་ཏེང་མཆོའི་ས་གཏེལ་ཡོད། ཀ་ན་ཏེང་མཆོའི་ས་གཏེལ་ཡོད། རེར་བ་ཚོག་ཀང་གཉིས་ཡོད་) །རྩོ་ན་མཆོ་བཀའི་ས་གཏེལ་ཡོད། །ཆུ་མིག་གེ་རུའི་བླ་གཏེལ་ཡོད། །མི་མགོན་དཀར་པོའི་བླ་རྩེ་ཡོད། །རྡ་ས་དམར་བཙན་གྱི་བླ་རྩེ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རྡལ་མར་བཙན་གྱི་བླ་རྩེ་ཡོད། རེར། དཔེ་གསུམ་པར། རྡང་དམར་བཙན་གྱི། རེར་) །རབ་སྣང་བླ་བདུད་ཀྱི་བླ་རྩེ་ཡོད། །རོང་ཚ་བ་ཤེད་ཀྱི་ས་གཏེལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རོང་ཚ་ཁེ་ཤེད་ཀྱི་ས་རྩེ་ཡོད། རེར་) །དབྱ་དུང་ལ་གུ་རྡའི་རྩ་གཏེལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དབྱ་གདུང་ལ་གེ་རྡའི་རྩ་གཏེལ་ཡོད། རེར། དཔེ་གསུམ་པར། དབྱས་དུང་ལ་གེ་རྡའི་རྩ་གཏེལ་ཡོད། རེར་) །རྒྱ་མཆོད་རྟེན་ནག་པོའི་རྩ་གཏེལ་ཡོད། །རྩོ་རྗེ་གཡུ་སྐྱོན་ (೨೨೮೨) མའི་བླ་རྩེ་ཡོད། །རྩི་རྒྱལ་འབྲི་བྱེད་ཀྱི་རྩེ་གཏེལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རྩེས་རྒྱལ་འབྲི་བྱེད་ཀྱིས་

རོ་གཏོལ་ཡོད། ཅེར། དཔེ་གསུམ་བར། ཇ་ཆུལ་འབྲི་བྱེད་ཀྱི་རོ་གཏོལ་ཡོད། ཅེར་) །ཇ་མི་ཐོ་བ་གནས་ཀྱི་སྐན་རྟོ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། ཇ་རི་ཐོ་བ། ཅེར་འདུག །དཔེ་གཉིས་གསུམ་མཚུངས་) །ཀྱི་ཅོ་གང་གིས་རོ་གཏོལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གསུམ་བར། ཀྱི་ཙོ་གངས་ཀྱི་རོ་གཏོལ་ཡོད། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) །རྒྱོ་བ་ཆོད་མཐོན་པོའི་རོ་གཏོལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གསུམ་བར། རྒེ་ཆོད་མཐོན་པོའི། ཅེར་འདུག་) །ཤོང་ཆུ་ལ་རྒེ་དྲུལ་གྱི་རོ་གཏོལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། ཤོང་ཆུ་ལ་རྒེ་དབྱལ་གྱི་རོ་གཏོལ་ཡོད། ཅེར། དཔེ་གསུམ་བར། ཤོང་ཆུལ་རྒེ་དྲུལ་གྱི་རོ་གཏོལ་ཡོད། ཅེར་) །ཀར་ཐོ་བ་ཐོ་ཙའི་རོ་གཏོལ་ཡོད། །རྒ་གཉན་པོམ་རའི་རོ་གཏོལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། རྒ་གཉན་པོམ་རའི་རོ་གཏོལ་ཡོད། ཅེར། གསུམ་བར། རྒ་གཉེན་སྤོམ་ར། ཅེར་) །རྡོ་བོ་ཐང་ལྷའི་རོ་གཏོལ་ཡོད། །རྡོ་བོ་རྣམ་རིའི་རོ་གཏོལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། རྡོ་མོ་རྣམས་རི། ཅེར། གསུམ་བར། རྡོ་བོ་གནམ་རི། ཅེར་) །ཤོང་བཙུན་དེ་མོའི་རོ་གཏོལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། ཤོང་བཙན་དེ་མོའི། ཅེར། གསུམ་བར། ཤོང་བཙུན། ཅེར་) །ཀམ་པོ་གང་གི་ (༡༨༧) རོ་གཏོལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། གམ་པོ་གང་གི། ཅེར། གསུམ་བར། ཀམ་པོ་གངས་ཀྱི། ཅེར་) ། ཡུང་ཐོད་བདུད་ཀྱི་ཀླུ་རོ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། སྒང་ཐོད་བདུད་ཀྱི་ཀླ་རོ་ཡོད། ཅེར། །དཔེ་གཉིས་གསུམ་མཚུངས་) །བསྟན་པ་སྤུང་ཕྱིར་བཙོན་དུ་བཟུང་། །བཀའ་ཆུད་བདུན་གྱི་སྤུང་མའི་ཚུལ། །སྤྲོ་ཆོན་ན་སྐྱ་ཉེག་འདེས་དུ་འོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་བར། ཐྲོ་དགོན་ལ་སྐྱ་ཉེག་འདེས་དུས་འོང་། ཅེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) དེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀོལ། །ཀླེ་དགོན་ལ་ཐག་ར་བྱེད་དུས་འོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་བར། ཀླ་དགོན་ལ། ཅེར་) །དེ་དུས་འོང་ནི་སོ་སོར་བཀོལ། །མི་རབས་བདུན་ཙམ་རེད་ནི་འོང་། །དེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀོལ། །ཉག་བྱེའི་ཐྲོ་དགོན་སྐྱའི་བྱེད་དུས་འོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་བར། ཉག་བྱེ་མགོ་དགོན་ཐྲ་ཡིས་བྱེད་དུས་འོང་། ཅེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) (༡༨༧) དེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀོལ། །གསེར་སྐུ་ལ་ཐབ་ཟངས་བྱེད་དུས་འོང་། །དེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀོལ། །ནང་འབྲུག་སེལ་འུར་འགྲོ་དུས་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་བར། ནང་འབྲུག་ཁིང་འུར་འགྲོ་དུས་འོང་། ཅེར་) །དེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀོལ། །ཐ་སྐྱན་ནང་དམེ་བྱེད་དུས་འོང་། །དེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀོལ། །བན་དེ་ར་ཞྭ་

བྱོན་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀོལ། །མཆོད་ཁང་ལ་བཞག་ཁང་བྱེད་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །དགོན་པ་དམག་གིས་བསྐྲད་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །ཀོ་ཐྲིང་གི་ཡུལ་ཁམས་རྗེ་དུས་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར། གོ་ཐྲིང་ཟེར་) ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །སྐུ་ལ་དར་མའི་མཆོན་ཅན་འོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ལྷ་ལ་དར་ཆ་མཆོན་ཅན་འབྱུང་) ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ།ོ མ་དཔེ་གསུམ་པར། མགོ་ལ་ར་ཐྭིང་གོན་དུས་འོང་། དེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། ཟེར་བ་ཚོག་ཤང་གཉིས་ཐོལ་བ་ཡོད་) (๒๖๗) །རྟ་ལུས་འབྲོ་དོན་བྱེད་དུས་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རི་ལུ། ཟེར་འདུག །དེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །མི་ཁྱེད་མཇེ་བོ་རེད་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །ཆོས་ལ་ཉེ་ཚོང་བྱེད་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །ནད་མུག་མཆོན་གསུམ་དང་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །ཆོས་བྱེད་སྤྱི་ལས་འདེས་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །རྣལ་འབྱོར་བསྟན་པ་དར་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །གསང་སྔགས་ལ་ཁྲིམ་བཞད་བྱེད་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །དུས་ངན་སྤྱ་ཚོགས་འབྱུང་དུས་འོང་། (๒๖๗) ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། །བདེན་པ་བས་ཀྱང་ཇུན་མར་ཕྱི་དུས་འོང་། ཤེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲལ། ཤེ་བས་ཉག་སྤྱོན་ཁ་ཆེམས་འདི། །ཤེབས་སུ་མ་བཞག་བསྐྱང་ནས་བཞག །བཀའ་རྒྱུད་བདུན་ལ་བཅོལ་ནས་བཞག །ངང་ནམ་ཞིག་ཕྱིན་བའི་དུས། །རང་དབང་མེད་པར་ལྷ་འདྲེ་གཏོར།། ||

๒) ཕྱི་བུ་རབྟ་རྗེ་བཙུན་བདག་ལ་དགོངས། སྒོར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་གང་ཡོད་རྣམས། (๒๙๗) ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལ་རང་དོན་སྒྲུབས། །གཞན་དོན་འབྱུབ་པ་ཁོ་བོས་ཙམ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་བོ་ཙམ། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཞེན་ལ་རང་དོན་འབྱུང་བར་ཤེས། །འདི་རྒྱའི་ཚོང་ལ་མི་རྟོ་ཡང་། ཕྱི་རྒྱའི་ཚོང་ལ་ཞེ་མ་རྟོ། །དེ་རེས་ཉག་སེའི་མི་རྟོ་ཡང་།

ཁྱི་མར་ཉག་ཤེའི་ཆེ་བ་བརྩེད། ཁདི་ཏུ་ཟློ་བ་མི་ཉན་ཏེ། ཁྱི་མ་ཉག་ཤེ་བཅལ་མི་རྟེད། ཐུབ་ནས་ཟོས་པའི་ཟླེ་དགོན་འདི། ཨ་བོ་ཡབ་ཀྱི་སྐུ་དྲིན་མིན། ཨ་ཟ་ཡུམ་གྱི་སྐུ་དྲིན་མིན། ཁུ་བོ་སྐྱབ་ཟླའི་སྐུ་ (༥ཚ།) དྲིན་མིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁོ་བོ་སྐྱབ་ཟླ་ཟེར་འདུག ཁདེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཨགོ་དབོན་བཙན་གྱི་སྐུ་དྲིན་མིན། ཁུག་ཆིང་སྐྱིད་པའི་སྐུ་དྲིན་མིན། ཐམས་ཅད་རིན་ཆེན་སེམས་ཀྱི་དྲིན། ཁྲོན་ཆེ་ཟླ་མ་རྟེ་ཡི་དྲིན། ཁྲག་ཀུ་དད་པ་ཆེ་བའི་དྲིན། ཁྱིང་ཏུས་སྐྱག་སྐྱང་བྱས་པའི་དྲིན། ཁདམན་ས་རྟག་ཀུ་བཟུང་བའི་དྲིན། ཁེམས་ཉིད་ངོ་བོ་ཤེས་པའི་དྲིན། ཁབྱས་བུ་སེམས་ལས་སྐྱེད་པའི་དྲིན། ཁཐིག་རྟེན་ཆགས་སེམས་སྐང་བའི་དྲིན། ཁྲྀ་ཐག་ནང་ནས་ཆོད་པའི་དྲིན། ཁེ་ཚོམ་ (༧ཤ།) ཁཡིད་གཉིས་མེད་པའི་དྲིན། ཁཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་སྐྱོང་བའི་དྲིན། ཁཁྱི་མ་དང་དུ་བླང་བའི་དྲིན། ཁངང་བྱང་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་དྲིན། ཁྲྀང་དོན་འཁོར་དོན་འབྱེད་པའི་དྲིན། ཁས་བཅུ་ལས་ལྡ་སྐྱངས་བའི་དྲིན། ཁསྐང་སེམས་མ་བུ་འདྲེས་པའི་དྲིན། ཁྱིང་འཛིན་དབང་མཆོག་ཐོབ་པའི་དྲིན། ཁྲྀན་མེད་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་ཁྱབ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པར། ཏྲི་མེད་ཡོན་ཏན། ཟེར་) ཁྲྀན་ཤེས་དཀྱིལ་འཁོར་སེམས་ལ་རྟོགས། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། སྐྱང་སྲིད་འཁོར་འདས་སེམས་ལ་རྟོགས། ཟེར་བ་ཚོག་ཤང་གཅིག་ཐོལ་པ་ཡོད་) ཁསྟོན་ཡང་ (ཨཤ།) ཁུག་ཆེན་ཉམས་སུ་ལྡངས། ཁད་ཡང་ཁུག་ཆེན་ཉམས་སུ་ལེན། ཁྱི་མ་ཡང་ཁུག་ཆེན་ཉམས་སུ་ལེན། ཁཉམས་ལེན་ཁུག་ཆེན་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིགས། ཁྲྀང་ཟད་ཆོས་ཟད་ཉག་སྟོན་ང་། ཁྱི་མ་སྐག་པས་ཁྱི་བཞག་དགོས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁྱི་མ་བརྟག་པའི་ཟེར་) ཁྱི་བཞག་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་བྱེད། ཁྲྀ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆྲལ་སྐྱང་། ཁམཁའ་འགྲོའི་ཁུང་ཁྱིང་བསྟན་ཐབས་ཀྱིས་འགྲུབ། ཁཕག་གུ་དགོན་པའི་ཆགས་ཚད་ཡོད། ཁབཀའ་རྒྱུད་ (ཨཉ།) བདུན་གྱི་བྱོ་འཕེབས་ཚར། ཁནང་རྫོང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ནི།

๒ མགོ་ནག་མི་ལ་མེད་པ་ཡི། ཁཆོས་སྐུ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་བྱམ་པའི་ནང་རྫོང་ལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྐུ་འབྱམ་ནང་རྫོང་ལ། ཟེར་) ཁཀེ་ལོ་བ་ཡི་དབུ་ལོ་ཡོད། ཁསྐྱེ་བ་བདུན་པའི་ཕ་ཁྱབ་ཡོད། ཁནམ་མཁའ་མཛོད་ཀྱི་སྐུ་དྲིན་ཡོད། ཁབཅོམ་ལྡན་ཐུབ་པའི་ཐུགས་མཛུབ་ཡོད།

།འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཟངས་དུམ་ཡོད། །མགོན་པོ་བྱམས་པའི་སྐྱོན་ལམ་ཡོད། །རིང་བསྲེལ་གཏུ་མཐོང་གོལ་ཡོད། །གཡུ་སྒྲིན་གོང་གི་གཡུ་འབུམ་ཡོད། །ཟབ་ཆོས་སྙིང་གི་མར་མེ་ཡོད། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སོ་མ་གོང་ཁྲབ་ཡོད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྤྱ་མ་གོང་ཁྲབ། ཞེར་) །ཆོ་ཀུན་ཀྱི་ཆོས་ (༧ཅབ།) འབོར་བདུན་ཅུ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ཆོ་ཀུན་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་བདུན་ཅུ་ཡོད། ཞེར་བ་འདུག) །དམ་པའི་སྙིང་རྗེར་ཐག་ཆོད་ཡོད། །ཐག་མོ་ཆོས་འབྱུང་བསྟོལ་མ་ཡོད། །ཅོན་དན་གྱི་སྒྲོལ་མ་རང་བྱོན་ཡོད། །རྗོ་བོ་རྗེའི་ཐུག་ཞྭང་ཡོད། །འབྲོམ་ཀུས་སྟོན་པའི་ལྷམ་ཡ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། འབྲོམ་རྗེ་སྟོན་པ། ཞེར་བ་འདུག) །རིན་ཆེན་ཤེལ་གྱི་སྒྲོལ་མ་ཡོད། །གནས་གསུམ་མཁའ་འགྲོའི་བླ་རྗོ་ཡོད། །སངས་ཀུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབུ་འོ་ཡོད། །མཁའ་འགྲོ་མཚོ་ཀུལ་གྱི་རྣག་ཡོད། །དེ་བས་ཀྱང་བཀའ་སྩང་རྣམས་ལ་གཏམ།

2 ཉེ་འོ་ལ་ཡི་སྐུ་འབུམ་ནང་རྫོང་ལ། །སྤྲུགས་འབུམ་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་ཏིས། །བཀའ་དང་བསྟན་ཆོས་མང་དུ་ཡོད། །སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་མང་དུ་ཡོད། །ཀརྨ་ཆོས་བྱགས་བཟང་པོའི་ (༧པཀ།) གདུང་རུས་ཡོད། །ཆོ་ཀུན་བརླའི་ཐུག་རྗེས་ཡོད། །ཨ་མ་ལབ་སྒྲོན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡོད། །རྗེ་བོ་རྗེ་ཡི་དབུ་འོ་ཡོད། །བཀའ་རྒྱུད་བདུན་གྱི་མན་ངག་སྙིང་རོར་ཡོད། །མཁའ་འགྲོའི་བརྡའ་དོན་བསྟུས་པ་ཡོད། །སེམས་དོན་ཡིད་བཞིན་རོར་བུ་ཡོད། །འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་འཆི་བྱེད་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཧ་ཀ་ཡེ་ཤེས་འཆི་བྱེད་ཡོད། ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། ཧ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཆི་བྱེད་ཡོད། ཞེར་) །ལྷུ་འདྲེ་སྟོང་གི་སྒྲིབ་ཞིང་ཡོད། །གསང་བ་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲེལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གསང་བ་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འདྲེལ་ཡོད། ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། གསང་བ་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འབྲེལ་ཡོད། ཞེར། རྒྱུད་འགྲེལ་ཡིན་ནམ་) བྱིན་རླབས་ཆེ་བའི་ནང་ནོར་ཡོད། །དེ་བས་ཀྱང་བཀའ་སྩང་རྣམས་ལ་གཏམ།

3 ཀླུ་རོ་བ་ཡི་སྐུ་འབུམ་ནང་རྫོང་ལ། །ཉེ་འོ་ཆེན་པོའི་དབུ་འོ་ཡོད། །རྒྱ་གར་གྱི་པཎ་རང་

སྐྱེས་ཡོད། རྗོ་བོ་རྗེའི་ཕུག་ཐྲེད་ཡོད། ཞི་བ་མཆོའི་ཕུག་ཤེན་ (๗๗๑) ཡོད། ཁམ་དེ་བའི་དབུ་འོ་ཡོད། ཁམས་པ་ཆེན་པོའི་ཞལ་གཙུམ་ཡོད། ཐྱི་ནང་གི་ཤོག་དྲིལ་བརྒྱ་རྩ་ཡོད། ཁམཁ་འགྲོ་འདུས་པའི་ཡང་སྙིང་ཡོད། ཁྱུབ་ཐོབ་གཡུ་འོ་བའི་ཆེ་ཐུག་ཡོད། དེ་འོ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། དོལ་པ་ཆེན་པོའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། རེར་འདུག) ཁྲུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་གྱངས་ཅན་ཡོད། དྲི་མེད་ཆེན་པོའི་བསམ་དོན་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། དྲི་མེད་ཆེན་པོའི་མེམས་དོན་ཡོད། རེར་) དེ་བས་ཀྱང་བཀའ་སྩུང་རྣམས་ལ་གཏམ།

๙ ཁོར་བའི་སྐུ་འབྱམ་ནང་རྫོང་ལ། ཀྱེ་རོ་ཆེན་པོའི་གསུམ་ཁེབ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཀྱེ་རོ་ཆེན་པོའི་གསོལ་ཁེབ་ཡོད། རེར། དཔེ་གསུམ་པར། གསོལ་ཁེབ་ཡོད། རེར་འདུག) ཏྲང་དཀར་གཡས་སུ་འཕྲིལ་པ་གཉིས་ཡོད། འབྲོམ་ཡོ་རྩའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། ཆགས་ཡོ་རྩའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། ཏཱ་བུའི་ (๗๘๑) རྩའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཏཱའུ་ཡོ་རྩའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། རེར། དཔེ་གསུམ་པར། ཏཱ་པ་ཡོ་རྩའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། རེར་འདུག) ཏཱ་ཕུ་པ་ཡི་དབུ་འོ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དེ་ཕུ་བའི་དབུ་འོ་ཡོད། རེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) བྱུ་ཏོ་བ་ཡི་གདུང་རུས་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། བྱ་ཏོ་བའི་གདུང་རུས་ཡོད། རེར་) ཁ་རབ་སྒོམ་ཆུང་གི་དབུ་འོ་ཡོད། ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་མགུལ་ཁྲུག་ཡོད། །སངས་རྒྱས་དབོན་པོའི་ཕུག་སེན་ཡོད། ཏེ་ཞིག་རབ་པའི་མགུལ་ཁྲུག་ཡོད། ཡག་སྡེ་པན་ཆེན་བྱི་མགུལ་ཁྲུག་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ཡག་སྡེ་པན་ཆེན་བྱི་སྐུ་མཚལ་ཡོད། རེར་འདུག) མགོན་རྒྱལ་ཆོས་སྐུ་རིན་ཆེན་བྱི་དབུ་འོ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མགོ་རྒྱལ་ཆོས་སྐུ་རིན་ཆེན་བྱི་དབུ་འོ་ཡོད། རེར། དཔེ་གསུམ་པར། འགྲོ་ཆོས་སྐུ་རིན་ཆེན། རེར་འདུག) །འབྲོ་མགོན་ཡུལ་ (ཡེལ་) བའི་སྐུ་མཚལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། འབྲོ་མགོན་ཡེར་བ། རེར་) །གྲགས་པ་རིན་ཆེན་བྱི་གདུང་རུས་ཡོད། །སངས་རྒྱས་རབ་བའི་དབུ་འོ་ཡོད། །མངོ་སྤྲགས་ཀྱི་ཤོག་དྲིལ་གྲངས་ཅན་ཡོད། (๗๘๑) །བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཤོག

དྲིལ་གྱངས་ཅན་ཡོད། ཁོ་རང་གི་རྣམ་ཐར་དྲི་མེད་ཡོད། །ས་ངམ་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་མཚན་འབྱམ་ཡོད། །སྟོང་རྒྱུད་རོལ་བའི་མཚན་འབྱམ་ཡོད། །བསམ་འཕེལ་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་ལྡེང་བ་ཡོད། །རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཚང་བ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ནང་སྟོང་ཡོད། ཟེར་འདུག) །རྒྱལ་ཆེན་རོལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཡོད། །དེ་བས་ཀྱང་བཀའ་སྩུང་རྣམས་ལ་བཀའ། ། ཨ ཞི་ལའི་སྐུ་འབྱམ་ནང་སྟོང་ལ། །ཉེ་ལོ་ཤ་ཡི་དབུ་སྐྲ་ཡོད། །ལྟ་རོ་ཤ་ཡི་ཕྱག་སེན་ཡོད། །བྲན་ཤ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབུ་ལོ་ཡོད། །བྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབུ་ལོ་ཡོད། །ཆོས་ཀྱི་གྲགས་བའི་ཕྱག་སེན་ཡོད། །སྟོང་ཆེན་སྐྱིང་ཐིག་གི་ (ཁཨཀ) མེ་ལོང་ཡོད། །མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་འབྱམ་ཡོད། །བྱའི་སྐྱིང་རོར་བསམ་འཕེལ་ཡོད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིལ་བུ་ཡོད། །ས་ར་ཧ་བའི་དབུ་ལོ་ཡོད། །འབྲོམ་ཐར་པ་དབང་ཕྱུག་གི་དབུ་ལོ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། འབྲོམ་ཐར་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དབུ་ལོ་ཡོད། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །སོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིང་བསྲེལ་ཡོད། །རྗོག་བློ་ལྡན་ཞེས་རབ་ཀྱི་མཚན་འབྱམ་ཡོད། །ཕྱག་ན་རྡོ་རྗེའི་མགལ་ཁྲག་ཡོད། །བྱང་རྡ་རྨ་རྣའི་གསུང་འབྱམ་ཡོད། །རབ་སི་ཏའི་དབུ་ལོ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རབ་སི་ཏའི་དབུ་ལོ་ཡོད། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། རབ་སིདྡི། ཟེར་) །ཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་གྱི་ལམ་སེལ་ཡོད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། གཡག་སྡེ་པཎ་ཆེན་གྱི་ཕྱག་སེན་ཡོད། ཟེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) །སངས་རྒྱས་རབས་བའི་རྟོགས་འབྱམ་ཡོད། །མི་ལྷ་རྗེའི་དབུ་ལོ་ཡོད། །མི་ལྷའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ཡོད། །སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ (ཁཨཁ) མཚན་འབྱམ་ཡོད། །སྟོབས་བཅུའི་རྣམ་ཐར་ཡོན་ཏན་ལྷུན་གྲུབ་ལུགས་ཡོད། །འདོད་དགུ་ཆོས་ཀྱི་སྡེ་མིག་ཡོད། །ཙཱ་རིའི་གནས་ཀྱི་བསྟོད་པ་ཡོད། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡོད། །རྗོ་བོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། །འབྲོམ་ཐར་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ཕྱག་སེན་ཡོད། །སྒོང་དསོན་པརྦའི་སྐྱེས་རབས་ཡོད། །ས་ར་ཧ་བའི་སྐྱེས་རབས་ཡོད། །འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོན་ལམ་ཡོད། །བཀྲ་ཤིས་ཆོ་རིང་མའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། །མཁའ་འགྲོ་སྡེ་ལྔའི་རྟོགས་འབྱམ་ཡོད། །རྗེ་

བཙུན་རང་གི་ཞལ་ཁྱིམས་ (ཆེམས་) ཡོད། །མདོ་བཅུ་གསེར་གྱི་སིལ་བྱུག་ཡོད། །ནང་རྫོང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡོད། (২০।২৭৭) །དེ་བས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་རྣམས་ལ་གཏམ།

৬ །ཀུགས་པོའི་སྐུ་འབུམ་ནང་རྫོང་ལ། །ཉེ་ལོ་ཡ་ཡི་དབུ་ལོ་ཡོད། །ཀུ་རོ་ཡ་ཡི་ཐུག་སེན་ཡོད། །མར་བའི་རྣམ་ཐར་ཞལ་ཁྱིམས་ (ཆེམས་) ཡོད། །མི་ལ་རྟེའི་མེ་ཁྱབ་ཡོད། །སྐྱེ་བ་བདུན་བའི་ཤ་ཁྲག་ཡོད། །སྨན་ལྷ་རིན་ཆེན་སེལ་ཏེད་ཡོད། །ཟ་མ་ཏོག་གི་ཏྲོ་ཁོས་ཡོད། །འཛིག་རྟེན་བསྟན་མ་བཙུ་གཉིས་ཡོད། །འདའ་ཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བཞག་ཐབས་ཡོད། །བྱང་དོན་རིན་ཆེན་ལྷེང་བ་ཡོད། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་མཚན་འབུམ་ཡོད། །གསང་སྔགས་གསར་རྙིང་གཟུངས་འབུམ་ཡོད། །ལྷ་མོ་དྲི་མ་མེད་བའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། །ཐུགས་ (২০।২৭৮) །སྟོང་སྤྱན་སྟོང་གི་རྒྱུད་འབུམ་ཡོད། །རྡོ་བོ་རྟེའི་ཞལ་ཁྱིམས་ (ཆེམས་) ཡོད། །རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་རྫོང་ཡོད། །དེ་བས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་རྣམས་ལ་གཏམ།

৮ །ཐུགས་མོ་གྱུ་བའི་སྐུ་འབུམ་ནང་རྫོང་ལ། །བཀའ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་གདུང་རུས་ཡོད། །ཤུ་རའི་བུ་ཡི་ཐུག་སེན་ཡོད། །ཙོན་དན་ཀྱི་སྒྲོལ་མ་རང་བྱོན་ཡོད། །རྡོ་ཡི་ཪོམ་ནག་རང་བྱོན་ཡོད། །ཐུབ་བའི་སྐྱེས་རབས་ཚང་བ་ཡོད། །ཤྲཱི་མུ་རེའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། །དེས་དོན་གསལ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ཡོད། །བྱ་མ་རང་གི་དབུ་ལོ་ཡོད། །ཐུག་ཞབས་གཉིས་ཀྱི་སེན་མོ་ཚང་བ་ཡོད། །མེ་ཆ་མེ་ཏུག་ (২২৪) ཚང་བ་ཡོད། །མཁའ་འགྲོའི་ལུང་བསྟན་ཀུན་ལྡན་ཡོད། །ཀུགས་པོ་འདས་ཁའི་ཞལ་ཁྱིམས་ (ཆེམས་) ཡོད། །རྡོ་རྟེ་གསེའི་སྐུབ་ཐབས་ཡོད། །རྡོ་རྟེ་གདན་གྱི་ཆགས་ཚད་ཡོད། །ཆུ་ཟ་ཚུང་ཟུང་ལན་བྱན་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཆུ་ཟ་ཚོ་ཅོང་། ཟེར་འདུག །དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །ཆོས་རྟེ་སྐར་བའི་དབུ་ལོ་ཡོད། །མདོ་སྡེགས་ (২২৮) བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡོད། །དེ་བས་ཀྱང་བཀའ་སྩལ་རྣམས་ལ་གཏམ།

৮ །ང་རང་ཉག་སེའི་སྐུ་འབུམ་དང་། །མཆེད་གྲོགས་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་འབུམ་ནང་། །ནང་རྫོང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡོད། །རིན་ཆེན་སྣ་ཚོགས་ཚང་བ་ཡོད། །སྨན་སྣ་བོད་ལ་གང་དང་

ཡོད། ཁོར་སྡུ་བོད་ལ་གང་དར་ཡོད། ཟས་སྡུ་བོད་ལ་གང་དར་ཡོད། ལའུ་སྡུ་བོད་ལ་གང་དར་ཡོད། སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་གྱངས་ཅན་ཡོད། མདོ་སྡེགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཡོད། ཀྱང་དོན་དེས་དོན་བསམ་གྱིས་ (২৯৭) མི་ཁྱབ་ཡོད། ཐུབ་བློན་མ་ཡིན་དྲིན་ལན་ཚུལ། སྟོན་ལམ་འགྲུབ་པ་ཅི་ལེགས། རིན་ཆེན་ཞུན་སྐུ་ལ་སོགས་ནི། ཕྱི་རབས་དོན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་པ་དང་། ཉམས་སྐང་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས་ལུགས་དང་། ཁགེ་རྒྱ་ཐབས་ཀྱི་བསྒྲུབས་ལུགས་དང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དགེ་རྒྱ་ཐབས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་ལུགས་དང་། ཟེར་བ་འདུག) ཁོག་དྲིལ་སྐུ་མདུད་ཕྱི་བཞག་རྣམས། ཁཀའ་སྤུང་རྣམས་ལ་དམ་པོར་གཏམ། རྣམ་ཐར་དྲི་མེད་ཆོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོ་ལ། ཉན་སེའི་བྱ་བློས་བསྡུན་པའི་ཞབས་ (২৯৮) ཏོག་ཙམ། ཁཀར་ཆག་བཏབ་པ་ཕྱི་རབས་ཡིད་ཆེས་དོན། མ་འོངས་པར་བསྟན་ཕྱི་རབས་བཞག་པ་རྣམས། ཁེམས་ཅན་གྱངས་མེད་དོན་ལ་ཡིག་གེར་བཀོད། ཕྱི་རབས་སྟོན་ལམ་དམ་དུ་འབྱུང་བྱུར་ཅིག ཁ་ཅིམས་ (ཆེམས་) ཨིཐིཿ (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁ་ཆེམས། ཨིཐིཿ ཟེར་བ་འདུག)

২) ཥཱ ཀྱཱ། ཤ་སྟེང་གངས་ཅན་ཁྲོད་དུ་ཕྱི་བཞག་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ཚོག་ཤང་དེ་མེད་) ལྷ་དབང་བརྒྱ་དྲིན་མན་ཆོད་དང་། འཛམ་གླིང་འཇིག་རྟེན་ཡན་ཆོད་དང་། ཀུན་སློབ་མེད་པ་གྲུབས་ (২৯৯) མེད་སྐྱབས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཀུན་ཇོང་མེད་པ་གྲུབས་མེད་སྐྱབས། དཔེ་གསུམ་པར། ཀུན་ཇོང་མིན་པ་གྲུབས་མེད་སྐྱབས། ཟེར་བ་འདུག) ས་སྟེང་གངས་ཅན་ཁྲོད་དུ་ཕྱི་བཞག་ཡིན། །མགོ་བོ་རྒྱང་གིས་བཅད་ཀྱང་མགོ་ཡོག་མེད། །བོད་ལ་མིལ་བྱར་འགྲོ་བས་བདེ་དུས་མེད། བྱིམས་གཉིས་རང་གིས་བཤིགས་ཅིང་ཅི་ངན་བྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། བྱིམས་ནི་རང་གིས་བཤིགས་ཅིང་ཅི་ངན་བྱེད། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས།) རང་ལ་མེད་ན་གཞན་ལ་རེ་བ་ཆུང། ཁྱོས་མཐུ་ཡོད་ཚེ་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ལ་བསྟོ། །བཅའ་རྒྱ་བྱང་ན་བྱི་ལ་དཔོན་པོ་བྱ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། བྱ་རྒྱུད་བྱང་ན་བྱི་ལ་དཔོན་ཡང་བཅའ།

ཟེར་) །བརྒྱགས་བའི་དུས་ན་ཟས་མཆོག་ཁ་ན་སྐྱུག །ལྷོག་བའི་དུས་ (༢༠བ?) སུ་ཟས་ལ་མི་ཞིམ་མེད། །ཆད་བའི་སེམས་ནི་ཆུ་ལ་ས་བཏབ་འདྲ། །དེའོན་ལ་རྣ་མེད་གཡོག་པོའི་གཞོང་ཡང་ཤོར། །སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་སྤྱིག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཤིགས། །གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱིག་ལ་མི་ཚེ་བསྐྱལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་བར། གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱིས་སྡུག་ལ་མི་ཚེ་བསྐྱལ། ཟེར་བ་འདུག) ཡོད་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཁ་ལན་རེ་མོས་བསྟོར། །ཚེ་འདི་བསམ་ཡིད་ཕྱི་མའི་དོན་ཆེན་སྤྲོར། །དགོན་མཆོག་གསུམ་སྤང་དུག་གསུམ་དང་དུ་ལེན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཀུབ་ཀུ་སྤང་། ཅིན་མོངས་དུག་གསུམ་དང་དུ་བླངས། ཟེར་) །ཆོས་མེད་ (༢༠ཀ?) བསྡུན་པ་དབྱར་ཁའི་མེ་ཏོག་འབྲུ། །སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ནམ་ལངས་ཀྱི་སྐར་མ་འབྲུ། །དེའི་རྐེན་ཆོས་གསུམ་སྤྱིག་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཉེ། །སྐུ་གདུང་རིང་བསྲེལ་ཆོར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་བཤིགས། །འཛོམ་བྱིང་འཇིག་རྟེན་མི་རྣམས་ནད་མུག་མཆོག་གསུམ་ཀྱིས་སྐྱེམས། །དུས་གསུམ་བདེར་གཤེགས་ཤྲཱ་ཅོན་བཞིན་དུ་ལོངས། །བྱིན་བརླབས་ནུས་མཐུ་འཛད་ཚོན་བཞིན་དུ་ཡལ། །དངོས་གྲུབ་ (༢༠བ?) རྣམ་གཉིས་ལོང་བའི་མིག་བཞིན་སོང་། །ཉམས་དང་རྟོགས་པ་དགུན་གྱི་མེ་ཏོག་བཞིན། །ཉིན་མཚན་མེད་པར་རིགས་དུག་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་། །སྡུ་ཤྱི་མེད་པར་ངན་འགྲོ་ཀུན་ལ་ལྷུང་། །འདི་ལ་བསམ་ནས་ཉག་སྐྱོན་ཀུན་ལ་མགོ། །ངམེད་དུས་ན་འཇིག་རྟེན་མིལ་བུར་འགྲོ། །དེ་ལ་བསམ་ན་རང་སེམས་ཞུམ་བའི་བློ། །ཤྱི་རབས་དོན་དུ་སྐྱོན་བའི་ལས་ (༢ཅན?) འགའ་འགྱུབ། ཁོ་བོ་མ་ཤྱིན་གྱི་བར་དུ་བཀའ་ཆུད་རྣམས་ཀྱི་ནང་རྫོང་བྱས། །ཤྱི་རབས་བདག་གིས་ཤྱི་རབས་དོན་དུ་ལེན། །མ་ཆུད་མཐའ་འགྲོ་བཀའ་ཡི་བྱ་རྣ་གྱིས། །གནས་པོ་ལ་སོགས་སྟེ་བཆུད་དགོར་གཅེར་བ། །ང་མ་ཤྱིན་གྱི་བར་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ནི། །འབྱུང་བས་གནོད་པ་མ་བསྐྱལ་ཀྱི་བར་དུ་ཁྲོད་ལ་གཏམ། །སྐྱོབ་དསོན་པ་རྣམས་དང་དབང་ཆོག་དང་། །བྲན་དང་འཁོར་ (༢ཅན?) དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། །དམ་ཚིག་ལ་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་སྤྱངས། །ལོག་ལྟའི་ཚོགས་རྣམས་སྐུར་ཏུ་བསྒྲལ་བར་མཛོད། །ང་ངན་ཉག་སེའི་ཐ་རོལ་ཆེ་འཚོས་དུས། །འོད་ལ་བདེ་བ་མེད་པས་སྡུག་བསྔལ་ཆེ། །ཉི་མ་མེད་པའི་

གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱུར་བཞུགས།

སྐུན་བའི་གཡོགས་དང་འདྲ། ཀེ་དུས་ཡོད་ན་ང་ལྟོ་ཐབས་ཡོད།། །།

๙) ཅི ཨེ་མ། ངར་ཡི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས། ལྷོ་ཕྱོགས་བརླའི་ (རལཀ?) ཞིང་ཁམས་འདིར། བྱ་གསང་སྔགས་ཆོས་ལ་ཏྲོ་མ་ལོག ས་ཐོད་ལུང་བར་ཤྲད་ཀེ་བན་ཚན་དུས། ཁ་ཙུག་ལག་ཁང་གི་ལས་འཕྲོ་འགའ་ཙམ་ཡོད། སྟོན་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུངས། སྟིང་རུས་བྱས་པ་གཏན་གྱི་བསོད་ནམས་འབྱུག ཁལམ་པ་ཐམས་ཅད་སྡུར་དུ་འགྲུབ་བྱུར་ཅིག ངོས་བསམ་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱིས་འགྲུབ་བྱུར་ཅིག ཇེ་ལྟར་ (རལཀ?)འབྱུག་པའི་བྱུབ་ཐོབ་ཅག་སྨོན་ཡིན། ད་ལྟར་ལོད་ཀྱང་ནམ་ཞིག་ཀུན་ལ་དམར། དུས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་འཛོམ་ལྗིང་བོད་ལ་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དུས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ནམ་ཞིག་ཀུན་ལ་ཤོང་། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །བསྟན་པ་དང་རྒྱས་ཆུ་བོའི་གཞུང་བཞིན་བྱེད། ངེས་པར་ཐག་ཆོད་འཛིག་རྟེན་ལྟ་མི་ཀུན། སྐྱེ་གནས་ཁྱད་འཕགས་མཁྱར་འབྱམ་ནང་དུ་གསལ། རྣམ་ཐར་དྲི་མེད་བློ་མ་བསྟེན་པའི་དྲིན། །ཕག་མོ་བྱ་པ་མཚན་པའི་མཚན་ཅན་ཀྱི། །སྲས་ཀྱི་ཆེ་ཤོས་ (རལཀ?) མངོན་པར་ཐུགས་ཀྱིས་བྱས། །ལྟ་ཀླུ་ཀུན་གྱིས་བསྟན་པར་ཡུན་རིང་སྲུངས། སྤྱ་སྤྱ་ཡྃ། ཀྱཱྃཀྱཱྃཀྱཱྃ།

๙) ཅི ད་དུས་ལོག་པས་བདེན་པ་བས་ཐྲུན་མར་བརྒྱ། །ལྟ་བ་ཆོས་ལ་ལོག་པས་སྟིག་པ་སྟོང་། །ཡར་འགྲོ་མེད་པས་མར་ལ་ཟོན་ཏོག་མེད། །ཅི་བསམ་ནོར་ལ་བསམ་པས་གཉིད་ཡང་བཅག །ཏྲིན་ཅན་ཕ་མ་ལྟམ་ཚང་བས་ཀུང་ལོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཏྲིན་ཅན་ཕ་མ་ལྟམ་འཚང་འདེ་བས་ལོད། དཔེ་གསུམ་པར། ཏྲིན་ཅན་ཕ་མ་འདེ་དང་ལྟམ་ཚོང་བས་ཀུང་ལོད། ཞེར་) །དགེ་བཅུ་སྤངས་ (རལཀ?) ནས་མི་དགེ་ཐབས་ཀྱིས་འགྲུབ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དགེ་བཅུ་སྤངས་ནས་མི་དགེ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །ཁྲ་མ་སྤངས་བས་སྨོན་ལམ་ཕྱིར་ལ་ཞོར། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁྲ་མ་སྤངས་པ་སྨོན་ལམ་ཕྱི་ཆིས་ཞོར། ཞེར་) །ཅི་ངན་བྱས་བས་ཉིན་ཅིག་ལམ་མི་ཐུབ། །ཟས་ལ་གང་

རྣེད་རེས་པས་བརྒྱུག་དུས་མེད། །ལར་ཡང་མགོ་ནག་མི་ཡིས་ཅི་བསམ་ཚང་། །བསམ་པ་མེད་པའི་དོལ་སོང་གོ་མེད་འདུ། ཁོ་བོའི་རྣམ་འཕྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀྱང་། །རང་སྐྱེན་ཅན་གྱིས་ཡོན་ཏན་མཐོང་མི་སྲིད། །སྐྱེ་ལུགས་འདི་ནས་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་དྲན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྐྱེ་ལུས་འདི་ནས་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་དྲན། ཞེར་) (২৩৯?) །ཡི་གེར་བཏབ་ནས་སྨད་ཚད་ཐུག་ཏུ་རྟོགས་འབྱལ་བྱས། །ཡིད་ཆེས་མི་སྐྱང་ཐེ་ཚོམ་རྟག་གེ་སྐྱང་། །དེ་བས་བོད་ལ་གོ་བ་མི་སྐྱང་བས། །མ་འོངས་ལུང་བསྟན་པོག་དྲིལ་ཐབས་ཀྱིས་བསྐྱང་། །རིན་ཆེན་གསེར་ལ་རིན་ཐང་ཆུང་བ་ན། །ཀུན་ནོར་བཞིན་དུ་སྨོད་དུ་བསྐྱང་ན་ལེགས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ནོར་ཀུན་བཞིན་དུ་སྨོད་དུ་བསྐྱང་ན་ལེགས། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས། དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། མིའི་མི་བརྒྱ་རར་ཆོད་བཟུང་ན་ལེགས། ཞེས་བའི་ཚིག་ཀང་འདི་ཐོལ་པ་འདུག་) །མ་ཁོངས་ལས་ཅན་གཅིག་གིས་ལས་འགྲོ་བྱས། །ད་ལྟའི་དུས་ལ་བབ་པས་གདུལ་བྱ་སྐྱངས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ད་ལྟའི་དུས་ལ་མ་བབ་གདུལ་བྱ་སྐྱངས། ཞེར་) །འཇིག་རྟེན་གྱི་ (২৩৯?) མ་ཡུན་རིང་བས། །ཕྱི་མའི་གཞན་དོན་རྣོང་རྣོ་བཞག །སྐྱེ་ལུས་འདི་ནས་པ་རོལ་འགྲོ་དུས་སུ། །ཅི་བསམ་ཐམས་ཅད་འབྱུབ་པར་ངེས། །ཉག་མེ་འདོད་ན་ཕྱི་མ་ཐང་ཅིག་འོང་། །བཀའ་རྒྱུད་བདུན་གྱི་རང་མཐོང་ཉི་ཟླ་འདྲི། །མཁའ་ལ་ཉི་ཤར་ཀུན་ཁྱབ་ཐེ་ཚོམ་བྱལ། །འཇིག་རྟེན་འདི་དུ་བསྟད་པའི་དབང་མེད་པས། །བེམ་པོ་རིག་པའི་ཐབས་ཀྱི་གནས་མགྲོན་ (২০৯?) འཚལ་ལ། །སོ་སོ་རང་རང་ཆགས་སེམས་མེད་པར་མཛོད། །ཁོ་བོ་ཤེ་ངན་དག་དུ་ཤི་བ་ཇུན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁོ་བོ་གཤེས་ངན་དག་ཏུ་ཤི་བ་ཇུན། ཞེར་) །མཁའ་ལ་འཇའ་ཚོན་རོལ་མོའི་སྒྲ་རྣམས་འབྱུང་། །སྒྲོས་ངད་དྲི་ཞིམ་སྤྲིན་འོག་ཀུན་ལ་ཁྱབ། །མཐོང་སྣང་རེ་རེ་དད་ལྡན་ཀུན་ལ་འོང་། །ཉག་མེ་ཤི་ཡང་དགེ་བ་སྟོན་དུ་ཐོན། །གཡར་ཡོའི་ཁང་ཆུང་འཇིག་པའི་སོ་སོར་གཏད། ཁོ་བོ་མི་ཁོམ་བཤུལ་མེད་འགྲོ་བར་དེས། (২০৯?) །བཀའ་རྒྱུད་བླ་མ་རྣམས་དང་ཞལ་མཇལ་ཙམ། །ཕྱི་མ་བཞག་པས་ཕྱི་བཞག་དགོས། །དུས་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཀུན་དང་འབྲལ་བར་སྨོན། །བསྟན་པ་འདི་ལ་ཕན་པའི་བསོད་ནམས་ནི། །ས་སྟེང་འདི་ལ་ཕན་པའི་ལྷ་ཁང་ནི།

གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་རེ་ཞེས་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

(མ་དཔེ་གསུམ་པར། གདན་ས་འདི་ལ་ཐན་པའི་བསོད་ནམས་ནི། བྱོ་འཁེལབས་རིན་ཆེན་སྐྱངས་པ་ལ། ཟེར་)
།གསེར་གྱི་བྱོ་འཁེལབས་རིན་ཆེན་སྐྱངས་པ་ལ། །གསེར་འབྲུ་ཉི་ཟླ་ཟུར་ལ་མཛེས་པར་བརྒྱན། །གདན་སའི་ཞབས་ཏོག་ཡུད་ (རྒན།) ཙམ་བྱེད་པར་འོང་། །ལན་གཅིག་ཙམ་དུ་ཀུན་དང་འཕྲད་པར་སྨོན། །ལན་གཅིག་ཡར་ཕྱོགས་དབུས་གཙང་བསྐོར་དུ་འགྲོ། །འཇིག་རྟེན་མི་དང་མཐུན་པའི་སྐྱོད་པ་ཅན། །འབྲོག་ཟླ་ཀུན་བྱལ་ཉག་སེའི་བསྟན་པ་ཡོངས། །མི་སྡུག་སྐྱིད་པའི་སྨོན་ལམ་བླ་མེད་པས་བཏབ། །བྱག་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་སེམས་ཉིད་གནད་དང་བསྟུན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གྲོགས་པོའི་བརྟུལ་ཞུགས་སེམས་ཉིད་གནད་དང་བསྟུན། ཟེར་) །རོ་མཚར་ཆེ་བའི་བོད་ལ་བཞག་པ་ཆེ། །ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། (རྒྱ།) ཐུགས་དགོངས་དགའ་ནས་མཛོད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཐུགས་དགོངས་དགོས་ནས་མཛོད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །སྐུང་ཚིག་རྫོགས་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་དུས་སུ། །གནས་གསུམ་དབང་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ལམ་བསལ་ནས། །རྡི་ལྡེ་རྡི་སྟེད་མཁྱེན་པ་སངས་རྒྱས་འགྲུར། །འདི་ནས་ཞིང་ཁམས་རྣམ་དག་འགའ་ཙམ་མཐོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། འདི་ནས་ཞིང་ཁམས་རྣམ་པ་འགའ་ཙམ་མཐོང་། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །མཛོད་སྐྱོང་དུ་མ་བསམམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀྱང་། །ཁ་རུ་མི་འཛིན་ཡིད་ཀྱི་བུ་ལོན་ཙམ།། ||

ⓢ) ཅོ་ཤ། །ས་བོན་ཐོབས་དང་རྟག་ཏུ་ལོ་ཐོག་ཡག (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ས་ལ་ནས་ཐོབས་དང་རྟག་ཏུ་ལོ་ཡག་གོ། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །ལུས་ཐོག་འདི་ན་ཆོས་མཛོད་དང་ (རྒན།) སེམས་ཀྱི་ལོ་ཡག །ངན་ལ་རྟག་ཏུ་འཛེམས་དང་། །བཟང་བོའི་ལོ་ཐོག་ཡག །གསོལ་བ་སྨོན་ནས་ཐོབས་དང་བྱིན་ཆབས་ཀྱི་ལོ་ཡག །སྐྱབ་པ་སྨོན་ནས་ཀྱིས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ལོ་ཡག །དཀའ་སྐྱོད་རི་བྲོད་འགྲིམས་དང་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་ལོ་ཡག །བྱང་སེམས་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ན་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་ལོ་ཡག །ཞི་གནས་ཐུལ་དུ་ཕྱིན་ན་ལྷག་མཐོང་གི་ལོ་ཡག །རེ་དོགས་ (རྒྱ།)

གཉིས་སུ་མེད་ན་འབྲས་བུའི་ལོ་ཡག །ལོ་ཡག་དྲི་མེད་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ཐབས་ཙམ་གྱི་ཁ་ཆེམས་ཡིན། འདི་བྱིས་དགེ་བས་ཐ་མས་དྲིན་ལན་སོད་བར་ཞོག། ॥

ཁ) བ། ཅ ཅིག་སེའི་ཁ་ཆེམས་རིན་ཆེན་གསེར་ཞུན་ཡིན། སུ་ལ་བསྟན་ཡང་དོ་མི་ཚ་བ་ཡོད། མ། །ས་སྟེང་མངའ་རིས་བསྐོར་ལ་ཕྱི་བཞག་བྱེད། །བསྟན་པ་བརྒྱང་མི་བས་བཤིགས་མི་མང་བའི་དུས། རོགས་ངན་ (རྒྱན།) ཐབས་ཀྱིས་སྐྱངས། །ཡུལ་ངན་བརྒྱང་ན་ཡུན་མ་རིང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ཡུལ་ངན་བརྒྱང་ཡུན་མ་རིང་། རེར་བ་འདུག) །བྱོ་རང་ལ་དྲིས། ཁོར་སེམས་ལ་ཡོད། །ལེ་ལོ་དང་རང་སྐྱག་སྐྱོངས། །མངོན་སྐོག་མེད་པའི་ཚོས་བསྒྲུབས། །ཚོས་བཞད་པའི་ཁར་འགྱོ། །ཚོས་པ་ནོར་ལ་དགའ། །དེས་བ་བས་སྤྱི་བ་སྐྱེལ། །དད་པ་བས་དང་ལོག་སྐྱེན། །ཡར་འགྱོ་བས་མར་ལ་འགྱོ་མི་མང་། །གཏོང་བ་བས་བསོག་འཛོག་སྐྱེལ། །སྐྱབས་དགུ་ལ་འཚོལ། །བཟང་པོ་ངན་པའི་ཁར་འགྱོ། བྱོ་ངན་ཀྱིས་ཤུ། (རྒྱབ།) །གདན་ས་སྐྱ་བོས་བཟུང་། །མཚོད་ཁང་ལ་བྱི་ཁང་བྱེད། །མགོན་ཁང་ལ་བཞད་ཁང་བྱེད། ཁྱིམས་ནག་མོས་བཟུང་། བྱས་ཕ་བསད། །དེས་རྐེན་ཆོས་གསུམ་རོར་ལ་བཅོངས། །བན་དེས་མདའ་གཞུ་བསྐྱབས། །དད་པ་རིན་ཀྱིས་ཀོ། །ལག་ཏུ་དུག་བཟུང་། །སེམས་ལ་ངན་འཆང་། ཁ་ན་བསད་ཟེར། །ལུས་ལ་ལྷག་ས་ཀྱིས་བཏུམ། །ཡི་དམ་ལ་ཞེ་སྡང་བསྐྱེམས། རྟེ་སོ་ལ་མཆོན་ཆ་ཐོགས། །ཀྱི་ཆིས་ལ་སྲིག་པ་བསག །དེག་བ་མི་བྱེད་པ་དམ་བཅའ། །སྲིག་པ་བྱེད་པའི་ཁས་ལེན། །མཁས་པ་བློན་པོས་སླབ། (རྒྱབ།) བློ་མ་བས་བློ་བཅོངས་གིས་བྱིན། །ཚོས་པ་བས་ཟོབ་པོས་བྱིན། །ལྷ་ས་བས་འདྲེ་ས་དར། །ཞིང་ཆུས་འཕྱུགས། །ལྷ་ཁང་འདྲེས་བཤིགས། །ལྷང་བྱ་ཐན་པས་བསྲེག །གསེར་བས་དུག་བྱིན། །བྱ་བས་ཕས་ལོད། །བྱ་མོས་རྐྱལ་བཅོངས། །ཚོས་པས་ཆོས་པ་བཀག །སྐྱོབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱོབ་མ་བཀག །ཇ་དང་ཀྱིས་རྩིས་ཆུང་། །ཚོས་ཁྱིམས་དང་རྒྱལ་ཁྱིམས་འཇིག །ཀྲུས་ངན་ (རྒྱབ།) འདི་འདྲ་ལ། །ཅིག་སྐྱོན་ཡོད་ན་ཐབས་ཡོད། །ཐབས་མེད་ན་བློ་ངན་ཅི་འདྲི་ལོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ཐབས་མེད་ན་

ཐོུང་དན་ཅི་འདུ་འོང། ཞེར་བ་འདུག) །ཀུན་གྱིས་གཟོབས་དང་ཀུན་གྱིས་འབྱངས། ང་ཡང་སྐྱལ་ལོ་ལ་བོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ང་ཡང་སྐྱལ་ལོ་ལ་འོང་བ་ཡིན། ཞེར་བ་འདུག) །ཀུན་གྱིས་མི་འདོད། །སུ་ལ་ཡང་མི་སྨོན། །ཐུགས་ཆེས་དམ་པ་བྱ་ལོ་ལ། །ལེན་པ་ཁ་གསལ་བ་ཡིན། །ཀུན་གྱི་དོན་དུ་ཡི་གེར་བཀོད། །ཕྱི་རབས་དོན་དུ་སྐུལ་བའི་ཚུལ། །ཞེས།

༨) ཙ། །ཡིད་ཆེས་ཀུན་གྱི་ནང་ནོར་ཡིན། །ཐེ་ཚོམ་ཀུན་གྱི་ཐུང་འདྲེ་ཡིན། (३४ན२) །ཉག་ས་ཕི་བའི་ཁ་ཁྱིམས་ (ཆེམས་) ཡིན། །གཉེན་དང་ཉེ་དུ་ང་ལ་མེད། །དགྲ་དང་བྱ་སྐོབ་ང་ལ་མེད། །མངའ་རིས་བསྐོར་བའི་རྗེས་སུ་སྐྱར་ཡིག་འདི། །མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཚུལ་ཁུ་ངེས་པའི་ཚུལ། ཁོ་བོ་རྣུན་ཁུ་ཉེ་ས་སྐོར་དུ་ཡོད། །ཀུན་གྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་འདི་དུ་ཡོད། །མཁྱེན་པ་ཅན་ལ་ཀུན་རྗེབ་ཡོད་མི་སྲིད། །འབྲས་བུ་མེམས་ལ་རྟེད་ན་ང་འདྲ་འབྱུང་། །ཐྲོ་ཐག་ནང་ནས་ཆོད་ན་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ། །ཆོག་ (३४ན२) གཅིག་ལ་འགྲུབ་ན་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱུག (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཆེ་གཅིག་ལ་འགྲུབ་ན་ཆེ་གཉིས་གཡ་ལ་སྦྱིག །ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། ཆེ་གཅིག་ལ་མ་འགྲུབ་ན་ཆེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱུག །ཞེར་) རོགས་ལ་ལྷོས་ལ་འགྲོ་སྐབས་བདེ་དང་འདུག་པ་ཡིན། །མི་མཐུན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་འགྲོགས་མི་དུང་། །ཤམ་ཞིག་འོང་ན་ཐབས་ཀྱིས་ཁོག་དྲིལ་བཏོན་པ་ལགས། །ཞེས།

๙) ๑ །རྒོ་རྩེ་འཚང་ཆེན་མན་ཆོད་དང་། །ཐག་མོ་གུ་པ་ཡན་ཆོད་ལ། །མོས་གུས་སྙིང་གིས་གསོལ་བ་འདེབས། །མཐར་ཐུག་ངན་འགྲོར་མི་གཏོང་ཞུ། །སྐལ་པ་སྙིག་མའི་ (३७ན२) སེམས་ཅན་རྣམས། །ཤིན་སྐུག་མཚོན་གཟུམ་ལ་སྐྱབས་ཏུ་གསོལ། །སྡུག་བསྔལ་ཆུ་བོ་སྐམ་དུ་གསོལ། །རིམ་པར་མ་ཚད་སེམས་ཅན་རྣམས། །རྟག་ཏུ་བདེ་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག །སེམས་གཡེང་བ་མེད་པར་ཐུགས་རྗེས་ཟུངས། །སེམས་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་མེད་འདི། །ལྷན་ཅིག་དུ་མ་རོ་གཅིག་ལ། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་བསྟན་ཏུ་གསོལ། །ཕྱི་རབས་དོན་དུ་བསམ་པ་རྣམས། །བདག་གི་ (३७ན२)

སྨོན་ལམ་འགྲུབ་པར་ཞོག །ཞེ་དགོན་གདན་ས་སྤྱག་གིས་བཟུང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཞེ་དགོན་གདན་ས་ལྷག་གིས་བཟུང་། ཅེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) སྤྲུན་ཟླའི་གདན་ས་རྩོད་དུས་ཡང་འོང་། ཞིང་འབྲུག་སིལ་བུར་འགྱོ་དུས་འོང་། ངེ་དུས་བློ་ཐབས་མེད་ལ་རེ། ཁོ་བོ་ཡོད་ན་བློ་ཐབས་ཡོད། སྤྲང་རིས་ཐང་གིས་བཀྲལ་ན་དན། རྒྱབ་རི་ནགས་ལ་བཏུས་ན་དན། ཁོར་ལ་ཁྱབ་ཕུབ་ཚོག་ན་དན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁོར་ལ་ཁྱབས་ཕུགས་ཚོགས་ན་དན། ཅེར། དཔེ་དང་པོ་གསུམ་པ་མཚུངས་) གསེར་ཁྱི་སྨོ་འཇུགས་བྱས་ན་དན། གདན་ས་ལ་ཆོད་པོ་སྐྱེས་ན་དན། (༣༧?) ཨི་རྒྱུད་གྲངས་ཁ་མང་ན་དན། བྱད་མེད་ཆན་མོ་བཙུད་ན་དན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། བྱད་མེད་དགོན་ན་བཙུད་ན་དན། ཅེར་བ་འདུག་) སྐུ་བོ་སེར་མོ་འདེས་ན་དན། གདན་ས་ཁོར་ལ་དགའ་ན་དན། སྒྲུབ་པར་སྙིང་རྩམ་ཆུང་ན་དན། ངག་དང་བྱ་སྨོབ་མང་ན་དན། ཨི་ངན་བཟང་པོའི་རོགས་ལ་དན། ཁྱག་ཀུ་ཆགས་སྡང་གསོག་ན་དན། ཇེ་ཇེ་ངན་ལ་ཇེ་ཇེ་སྤྱག ངེ་དུས་འདི་འདུ་ཉམས་སུ་ལོངས། གདན་ས་བཟང་བྱེད་སྐྱེས་བུ་ཀྱང་། ཆོས་ཁྲིམས་སྡོམས་དང་སྐྱིད་པར་འོང་། སྐུ་ (༣༧?) ཅོག་ཆལ་ཆོལ་མ་འདྲེས་ཤིག ལྷ་ཁང་བར་མའི་ཕྱི་སྐོ་ཚུགས། སྐོ་སྤུང་ཁྲི་བོ་ཁྲི་མོ་བཞེངས། ཞང་དུ་མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་བཞེངས་ན་བཟང་། གསེར་ཕྱུག་གཡས་གཡོན་བརྩེ་ན་བཟང་། གསེར་ཀོག་ཕྱི་རིམ་པ་བས་བསྐོར། །མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་རྩ་བཞེངས་ན་བཟང་། སྐྱེན་འདབ་དང་ཕྱུ་བཙུགས་ན་བཟང་། ཕྱོགས་བཞིར་རྫོ་མོ་གཡུ་འབྲུག་བཞེངས། །མཆོད་རྟེན་ནག་པོའི་ཤར་ཕྱོགས་སུང་ངས། །ཕྱོགས་བཞིར་རིན་ཆེན་ (༣༨?) སྐུ་ཚོགས་ལ། གང་མཛེས་བྱས་ལ་གཏེར་དུ་སྐོས། སྐུང་སྲིད་ལྷ་འདེ་བཀའ་བསྐོ་དགོས། ཁྲེ་དགོན་ལྷ་ཁང་གསོ་བའི་དུས། བཞུགས་ཁང་དག་ལ་མཆོམ་ལྷ་འགེད། ངོར་ཕྱུ་སྟོ་དམར་བཙུགས་ན་བཟང་། རྩ་མདུང་དམར་པོ་གཡས་སུ་བཙུགས། ཤ་ཉེ་ངན་དང་འབྲས་མ་འཆོལ། ངེལ་ལྷན་ལྷ་མོའི་སྐུ་འབགས་བཞེངས། ཚང་ནི་ཚོ་འདོམ་བཞི་པ་ཡིན། (༣༨?) ཁོང་ཁར་སྐྱའི་འབུམ་པ་བཞེངས། གདན་ས་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་འོང་། ཁོས་ལ་དུར་སྐྱེག་ཀག་ཀུ་བྱོན། །མཆོ་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ་ཡི་དམ་གྱེས། །བཅུ་གཅིག་ཞལ་བྱི་སྐུ་ཚད་ལ། །མཚོ་བཙུ་མི་

བྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་མེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱར་བཞུགས།

བས་ལྷག་པར་བཞེངས། །གཙོ་འཁོར་ཚང་བ་མ་ནོར་བཞེངས། །ཀེཏུམ་ཁང་དག་ལ་བཞེངས་ན་བཟང་། །བྲག་ལྷ་མགོན་པོས་སྡོང་རོགས་བྱེད། །རབ་གནས་ཕག་ལོ་བ་ཡིས་བྱ། །ཕག་མོའི་ཐུན་ལ་བཀྱགས་ན་བཟང་། །ངན་ནེ་མ་ལ་རྟོ་ཙོ་བྱིས། (३७३?) །དགོན་བའི་བསྟན་པ་བསྐྱང་དུས་ཡིན། །ལེ་ཀར་བཅོལ་ཁ་ལོ་བཞིན་དགོས། །ས་བདག་སྦྱི་མདོས་ཆེན་པོ་དགོས། །སྐར་བའི་སྐུ་འདྲ་གཏིང་ནས་ཆོས། །ལྷ་བཟོ་ཕག་ལོ་པ་གཅིག་གིས་བྱས་ན་བཟང་། །རབ་གནས་འབྱུག་ལོ་པ་གཅིག་གིས་བྱས་ན་བཟང་། །ཆུབ་རི་ངོས་ལ་མཆོད་རྟེན་བརྩེག །སྟེང་དུ་ཀྱོ་མོ་བྱ་མི་རྟང་། །ཆུབ་རི་ངོས་ལ་ཐོང་མ་འདེབས། (३७७?) །སྐྱང་རི་ངོས་ལ་དགོན་མ་བཏབ། །མདུན་རིའི་རྩེ་ལ་མིག་མང་དག །ལེ་རོ་ཙ་ན་གསེར་གྱིས་བྱིས། །རི་བོ་ཆེ་ཡི་ས་བཅོན་ལོངས། །བག་རེ་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་གནས་ལ། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། པཎྜི་ར་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་གནས་ལ། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། བ་ར་མཁའ་འགྲོ ཟེར་) །དགོན་པ་བྱས་ན་ཀུན་ལ་ངན། །བསྟན་པ་ཡུན་རིང་གནས་འདོད་ན། །གསེར་ཐྲི་སྟེང་དུ་བསྟད་མི་རྟང་། །དར་ནག་ཀུན་ལ་མགོན་དར་བྱུག (མ་དཔེ་དང་གཉིས་ལ། དར་ན་དག་ལ་མགོན་དར་གྱུག་ཟེར་བ་དང་། དཔེ་གསུམ་པར། མགོན་དར་དུག །ཟེར་བ་འདུག་ན་དུབ་ཡིན་འདུ་) །སྐྱར་པ་ངེད་གཉིས་བྱ་སྐྱན་ཚུལ། (ཥ०ན?) །ཐབས་ཀྱིས་བྱ་མ་བསྟུས་པ་ཅམ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །ང་ཐབས་ཀྱིས་བྱ་མས་བསྟུན་པ་ཅམ། ཟེར་བ་འདུག་) ཉེས་མེད་སྐྱོན་གྱིས་དྲི་མ་བྱལ། །རིན་ཆེན་སྣམས་པས་བཏུན་པ་འདི། །ལོངས་སྤྱོད་མཆོན་དཔེ་བཏུན་པ་འདི། ཞུ་ཏུན་ཡུལ་དུ་ཉེར་དོན་བསྒྲུབས། །དགའ་བཞིན་གྱི་ལས་སྒྲིབ་སྤྱངས། །ཕྱི་རབས་དོན་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས། ཁོ་བོས་ (ཥ०བ?) བཟང་སྤྱོད་སྤྱོན་ལམ་བཏབ། །ངཡང་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པའི་མི་ཡིན་ནོ། །ངས་ཟེར་ཕྱི་རབས་ཀུན་ཀྱིས་སྒྲུབས། །ངའོང་དུས་ན་སྐྱིང་མ་ཟད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ངའོང་དུས་ན་སྐྱས་མ་བྱས། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། ངའོང་དུས་ན་སྐྱེས་མ་ཟད། ཟེར་བ་འདུག་) །ངཡང་བསྟན་པ་སྤུང་དོན་དུ། །སྤྲོན་ལམ་འདི་དག་འབྱབ་བྱར་ཅིག །གདན་ས་ལ་བརྩེ་བའི་ཚོག་མང་དུ་ཡོད་པས་ལྷག་དང་གསལ། ཞེའོ།

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས།

೨೦) ཪ། ཕྱ །རྩོ་རྡེ་འཆང་ཆེན་མན་ཚོད་དང་། དྲིན་ཆེན་ཕག་གྱུ་ཡན་ཚོད་ལ། (ཞ་ཤ་) དྲིན་ཆེན་མ་རྣན་གཅོ་བྱས་རྣམས། །ཐུགས་གཡེང་བ་མེད་པར་གསོལ་བ་འདེབས། །ཉམས་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་བསྟེན་ (འཁྲན་ཡིན་ནམ་བསྟན་ཡིན་) དུ་གསོལ། །སེམས་གཡེང་བ་མེད་པར་བསྟེན་ (འཁྲན་ཡིན་ནམ་བསྟན་ཡིན་) དུ་གསོལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཉམས་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་པར་སྟོན་དུ་གསོལ། གསལ་འགྲིབ་མེད་བསྟན་དུ་གསོལ། ཟེར་བ་འདུག་) ཕྱི་རབས་རྟེས་འཇུག་སེམས་ཅན་རྣམས། །རྐྱ་ཀུ་བདེ་དང་ལྡན་གྱུར་ཅིག །སྐུ་རབས་འདས་དང་དལ་ཕྱར་བཞུགས། སྐུང་དུ་འབྱོན་པ་བསྟན་ (ཞ་ཤ་) བའི་བདག །སྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་ཕ་རོལ་འདི། །ཆེ་ཆུང་མེད་པར་ཀུན་ལ་སོག །བདག་པོ་གང་བྱུང་རྒྱལ་བར་དེས། །རྒྱུད་སྡེའི་དགོངས་པ་མ་ལུས་རྣམས། །ཚོགས་གཅིག་ནང་དུ་ཏིལ་གྱིས་འདུས། །མ་གོ་སེམས་ཅན་སྐད་གཅིག་མ་ལ་འབྱུལ། །གོ་ན་སེམས་ཉིད་འདི་སངས་རྒྱས་རེད། །མ་གོ་ཐམས་ཅད་འབྱུལ་བའི་ལས། །མི་བོ་བ་ལ་འགའ་ཙམ་བསྟན། (ཞ་ཤ་) རྟེས་སུ་འཛིང་བ་ཁོ་བོ་ལ། །མི་བདེན་ཟེར་ཡང་སྲིད་པ་ཡིན། །བདེན་བདེན་ཟེར་ཡང་ང་ལ་དགའ་རྒྱུ་མེད། །ཐམས་ཅད་མཉེན་པ་ཉག་སེའི་ལས། །མ་ལྷད་མ་བཅོས་སྐྱོན་དང་བྲལ། །མ་བལྟས་མ་མཐོང་སེམས་གནད་བྲལ། །སྐྱོན་ཡོན་འཛིན་པ་བྲལ་ནས་ཐལ། །བོད་ཁམས་གང་ཅས་ཅན་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་འཕྲིན་ལས་པ། །སེང་གེ་སྒྲ་ཡི་མཚན་དུ་གྲགས། (ཞ་ཤ་) །ཐུབ་པའི་སྒྲུན་སྡུར་རྣམ་འཕྲུལ་མཇོས། །གྲངས་མེད་སྐྱལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ། །དམན་ས་བཟུང་བ་མཐོ་སར་ཅོལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། དམན་པར་བཟུང་བས་མཐོ་སར་ཕྱིན། ཟེར། དཔེ་དང་གཅིག་མཚུངས་) །འགྲོ་ལ་ཕན་པ་རྣམ་ཏུ་བསྒྲུབས། །དྲིན་ཅན་དག་ལ་དྲིན་ལན་གསལ་བའི་ཐབས། །མགོ་གཡོག་མེད་པའི་སོ་ནམ་བྱས་པ་ལ། །སེམས་ཞུམ་པ་མེད་པར་སྦྱིན་དང་བྲལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྦྱིན་དང་འགྲོགས། ཟེར་བ་འདུག་) །འགྲོ་དོན་སྒྲོན་ལམ་རྣེན་འབྲེལ་ཙམ། །མཐོ་སྲིད་བའི་རྩེ་མོ་མན་ཚོད་དང་། །ན་རབ། (ཞ་ཤ་) དམྱལ་ཁམས་ཡན་ཚོད་དུ། །མགོ་ནག་མི་ཡི་མི་ཤེས་པས། སྒྲོན་པའི་མི་ལ་རྗེ་རྒྱུ་མེད། ཁ་ལག་གང་ཐོབ་བདེ་བ་ཙམ། །རྩོ་རྡེ་འཆང་དང་དགོངས་པ་གཉིས་མེད་པས། །རང་ཤེས་

ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་མེད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རང་བྱུང་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་རྒྱུན་ཆད་མེད། ཟེར་བ་འདུག) སྟོན་ཡང་བླ་མ་སྤྲོང་མ་མྱོང་། སྐྱ་བསམ་བརྗོད་མེད་ (ཅཆ།) དོན་རྟོགས་ཀྱང་། འབྲས་བརྗོད་ཁ་བཀོད་རྒྱུན་དུ་བྱས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་ཉམས་ཡོད་ཀྱང་། ངམ་ཆོས་བླ་མའི་དྲང་དུ་ཞུས། ཕྱིར་མི་ལྡོག་བའི་ས་ཐོབ་ཀྱང་། འགྲོ་བའི་དོན་ལ་ལུས་ངན་བླངས། །མ་ལྟད་ཚོག་ལ་མགོ་གཡོག་མེད། །སྨིར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་གང་གནས་དང་། སྐྱོས་བཀའ་རྒྱུད་བདུན་དང་བཀའ་ཏིན་ཅན་ (ཅཅཉ།) རྣམས་དང་། (བཀའ་རྒྱུད་ཅེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཕྱི་དང་གཉིས་ལ་བ་སྟོན་འཇུག་མི་འདུག་པས་འདིར་ཡང་བ་སྟོན་འཇུག་མ་བཏུག་པར་རང་སོར་བཞག་ཡོད་) །ཡང་སྐྱོས་སྐར་ཚང་གི་བུ་རྒྱུད་རྣམས། ཁོ་བོའི་སྙིང་དང་འདྲ་བའི་ཕྱི་བཞག་ཅམ། །རྩ་བ་ཀུན་ལ་བློལ་ཕུག་ལགས། །མི་དང་མི་འདྲ་ཉག་སྟོན་ཡང་། །ངས་བློང་ཆེན་བཞི་དང་བློང་ཕྱན་བརྒྱད། །ཀུན་ལ་མི་གནོད་ཐན་པའི་མི། རིགས་དུག་གནས་སུ་དེ་དང་མཚུངས། (ཅཅབ།) །ས་འོག་གསེར་ཕྱིང་སུས་མི་མཐོང་། །རང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་ཡོད་བཞིན་དུ། ཁོ་བོས་ཤེས་པས་གར་ཡང་བདེ། །ངོ་ཤེས་དུས་གསུམ་བདེར་གཤེགས་དྲིན། །དེ་རེས་སྐྱོས་པ་མི་རྟོ་ཡང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། དེ་རེས་ཀྱོས་སྐྱོ་བ་མི་རྟོ་ཡང་། ཟེར་བ་འདུག) །དུས་གཅིག་ཐང་གཅིག་ཕེ་རྟོ་བསམ། །བརྗེད་སྤྲོང་ཡི་གེར་ཞོག་དྲིལ་ཐབས། །སྐྱར་ཚོང་བསྟན་པ་གསོ་བ་ལ། (ཅཅཉ།) གྲོགས་པོ་སྐྱར་བའི་སྐྱེ་བ་ལ། །འོད་ཟེར་བླ་མའི་མཚན་ཅན་འོང་། །དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་བྱ་དུ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དེ་རྗེས་རྒྱལ་བའི་བྱ་དུ་སྐྱེས། ཟེར་བ་འདུག) །དེ་ནས་འོད་དཔག་མེད་བའི་དུང་། །དྲི་མེད་འོད་ཟེར་ཆེན་པོ་ཞེས། །དེ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཡི། །རྒྱལ་སྲས་སྐྱེས་མཆོག་གཅིག་ཀྱང་འོང་། །བྱག་ལྟ་མགོན་པོས་སྟོང་རོགས་བྱེད། །ལྟ་འདྲ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་བསྡུས། །ཐུ་ལུས་འགྲོ་དོན་བྱེད་པ་ཡིན། ཁོ་བོ་ (ཅཅབ།) དེ་དུས་འཕྲད་པར་འོང་། །ཐབས་ཀྱི་ཚོག་འདི་གསལ་པོ་ལགས། །དེར་བཞུགས་རྣམས་ལ་ཅི་ཆ་ཡོད། །ཕྱིར་འོང་དུས་ནས་འཕྲད་པར་ངེས། །འགྲན་བྱ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །ས་གཟར་ཆབ་ཆོད་འདུ་བར་འོང་། །ཡུན་དུ་མི་སྟོད་ཡུད་ཙམ་གཅིག །ཐྲེ་དགོན་ལ་ལྷད་མོ་ལྷ་དུ་འོང་། སྐྱར་ཁམས་རྟོག་

གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁར་བཞུགས།

རྟེན་བསབ་དུ་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐར་ཁམས་ལ་ཏོགས་རྟེ་གསབ་དུ་འོང་། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །འབྲོ་དྲུག་ལ་ (ཥཽཎཱ) སྐྱོན་ལམ་གདབ་ཏུ་འོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། འབྲུག་ལོ་ལ་སྐྱོན་ལམ་འཛེབས་སུ་འོང་། ཞེར་བ་འདུག་) །ཁྱོག་དྲིལ་སྐྱ་མདུད་ལེན་དུ་འོང་། །སྐྱར་ཁམས་བསྟན་པ་སྤྱང་དུ་འོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྐར་ཚང་བསྟན་པ་སྤྱང་དུ་འོང་། ཞེར་བ་འདུག་) །འབྲོ་དོན་ཀྱི་ལྷག་མ་བསྐྱང་དུ་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། བསྐྱང་དུམ་འོང་། ཞེར་བ་འདུག་) །ལྷུ་འདྲེ་དམ་ལ་བཏག་ཏུ་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། བཏགས་དུམ་འོང་། གསུམ་པར་བཏགས་སུ་འོང་ཞེར་བ་འདུག་) །འབྲོ་དྲུག་ལམ་སྐྱ་འདྲེན་དུ་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། འདྲེན་དུམ་འོང་། ཞེར་བ་འདུག་) །སྐྱིད་ལ་ཕྱི་ལྷས་བྱེད་དུ་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཕྱི་ལྷས་བྱེད་དུམ་འོང་། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །རྒྱུར་ཙམ་ཚོག་ལ་རྟོག་དབྱེད་ཐོངས། །བཀའ་རྒྱུད་བསྟན་པ་ཡུན་དུ་བསྲུངས། ཁོ་བོས་སྐྱོན་ལམ་བཏབ་ཟིན་ཡིན། །མི་འགྲུར་རྡོ་རྗེ་ལྷ་བུའི་ཚོག །གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་དྲིན་བཟོ་མཛོད། (ཥཽཎཱ) ཁོ་བོ་ནམ་མཁའི་གཟའ་སྐར་འདུ། །རྒྱུན་དུ་འོང་ཡང་ཞེས་མི་མེད། །མི་ཤེས་སོ་སོའི་སྒྲིག་པ་ཆེ་བ་ཡིན། ལས་སྐྱོན་ལམ་བཟང་པོ་བསྒྲིགས་དགོས་པས། །གཏན་ས་ཆེན་པོ་ཤོ་དགོན་ཡིན། །གནས་མཆོག་བཟང་པོ་རབ་ཁ་ཡིན། །གྲུབ་གནས་བཟང་པོ་བྱེ་དགོན་ཡིན། །ཞིང་ཁམས་རྣམ་དག་དབུས་གཙང་ཡིན། །ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རྒྱ་གར་ཡིན། (ཥཽཎཱ) བྱིམས་གཉིས་ཡོད་ས་རྒྱ་ནག་ཡིན། །དེག་སྒྲིག་སྐྱོང་ས་ཟས་མོ་སྐོང་ས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དེག་སྒྲིག་སྐྱོང་པ་ཟབས་མོ་སྐང་། གསུམ་པར། དེག་སྒྲིག་སྐྱོང་པ་ཟལ་མོ་སྐང་། ཞེར་བ་འདུག་) །གསེར་ལ་ནོར་བྱེད་བྱ་འབོར་སྐང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། གསེར་ལ་ནོར་བྱེད་སྐྱ་འབོར་སྐང་། ཞེར་དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) །དཀྱལ་ལ་ནོར་བྱེད་དཀྱལ་ཁའི་མི། །ཇ་དར་ལོངས་སྐྱོད་དར་རྟེ་མདོ། །རྟེ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཕྱི་རྒྱུན་ཡུལ། །ངན་ལ་བརྒྱགས་པ་སྐར་ཁམས་སྐང་། །ཅི་བསམ་འགྲུབ་པའི་ཉག་སྐྱོན་ང། །སུས་ཀྱང་མི་འདོད་ (ཥཽཎཱ) ཉག་སྐྱོན་ང། །རང་མཐོང་བྱེད་པའི་ཉག་སྐྱོན་ང། །དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ཉག་སྐྱོན་ང། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་དང་ནི་ཁྲད་པར་མེད། །ཅི་བསམ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པ་ཡིན། །དེ་བས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མ་བསྒྲིགས། །དེ་འདྲའི་ལས་འཕྲོ་

རྗེས་སུ་ཡོད། ཁྱེད་ཅག་མི་རྟག་ཀུན་ཡིན་ཏེ། ཁཊཔན་དོན་ནུས་ན་གཞན་དོན་གྱིས། རྒྱལ་བྱ་དགེ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྒྱལ་ (๒๒๑) སྲིད་བོར་ནས་དོན་གཉིས་འགྲུབ། ཀུགས་པོའི་བྱ་རྒྱུད་ཀར་བ། ར་རྩི་དག་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན། ཐ་ཆེ་མ་གཉེན་གང་ཡིན་དེས། དམ་ཆོས་དེ་ཡིས་འགྲུབ་པ་མིན། ཁཀའ་རྒྱུད་ཐལ་ཆེར་དམན་ལ་སྐྱེས། ཁསྦུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཀུན་དགའ་ཡིན། ངང་ལ་མོས་པར་བྱུར་པ་རྣམས། ཁཀའ་རྒྱུད་བདུན་གྱི་བྱམ་ཁང་འདིར། ཚོ་བཙུན་བྱིས་ཐག་ (๒๒๒) ར་བྱེད་དུས་སུ། རྣལ་འབྱོར་པ་ཐང་གཅིག་ཏོང་བ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། རྣལ་འབྱོར་པ་གཅིག་ཏོང་བ་ཡིན། ཟེར་བ་འདུག) ངའི་གདུང་རྒྱུད་མི་ངན་འདི། ཨི་རབས་བདུན་ཙམ་རེད་པའི་དུས། ཁདན་ས་ཀོ་འབྱོ་ལབ་པའི་མི། ངོར་སྤྲི་ཤ་པ་དང་ལྡན་མི། ལྷག་པར་དུགས་པོའི་བྱ་རྒྱུད་གང་ཡིན་གྱིས། རྣལ་འབྱོར་ང་ཡི་རོགས་དན་དགོས། ཁགྱོག་ལག་ཁང་འདིའི་ཕན་ཡོན་ནི། ཁབོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གྲངས་མེད་གསུངས། ཨཆོད་རྟེན་ (๒๒๓) སྐན་འབྱུ་ཙམ་ཞིག་ལ། སྲོག་ཤིང་པ་སྦུ་ཙམ་ཞིག་བཏང་། ཁདུགས་དང་ཆོས་འཁོར་བཅས་པ་ལ། འབུ་སྲིན་གྱི་ཁ་མིག་ཙམ་འབྱུབ་ཀྱང་། ཨཆོམས་མེད་པ་ལྷ་བྱས་ཀྱང་བྱང་བར་གསུངས་སོ། ཨིཝཾ།

๗๗) ཚ། ཀྵ ཨྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་འདི་རྣམས་འགྲུབ་པ་ནི། ཁལ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡང་དཀོན་ནོ། ཁེ་བས་ཀྱང་རྒྱ་གར་ཆོས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་ན། ཐུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱང་ཐུགས་ལ་མངའ་བས། ཁདས་ཀྱང་གདུང་སོལ་ལ་ཡང་མཆོད་རྟེན་བསྒྲུབ་པར་ངོ་མཚར་ཆེའོ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། གདུང་ཁང་ལ་ཡང་མཆོད་རྟེན་འབྱུག་པ་ངོ་འཚར་ཆེའོ། ཞེས་པའི་ཚིག་ཤད་འདི་ལྟག་མ་འདུག) ཁགདུང་ཁང་ལ་ཡང་མཆོད་རྟེན་དུ་བརྩེགས་པ་ཡོན་ཏན་དུ་མ་དང་ལྡན་ནོ། སྤུ་བཞུགས་པའི་ཁང་པ་ལ་ཡང་། ཁམཆོད་རྟེན་བརྩེགས་པའི་མཁར་དུ་འདུག་པའོ། ཁམཆོད་རྟེན་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟོད་པ་དང་ལྡན་པས་པན་ཡོན་ཆེའོ། ཀུན་ (๒๐๓) དགའ་བོས་སེན་མོའི་སྐྱང་དུ་མཆོད་རྟེན་ཞིག་ཁབ་ཀྱིས་རྩེ་མོས་བྲིས་པའི་བསོད་ནམས་ནི། ཁཞག་མོ་བྱ་པ་ཡན་ཆོད་དུ་སྐྱེ་བ་

གྲངས་མེད་པར་སྐྱལ་བ་དང་། ཤེ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ། ཁྱད་དཀར་པོ་དང་། རྣམ་པར་རོལ་པ། ཤངས་ཀྱིན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས་ལུང་བསྟན་པན་ཡོན་མང་དུ་ཡོད། (༧༠བ།) བྱམ་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་ལན་གཅིག་ཙམ་དུ་གྱིས་དང་ནི། ཡུལ་ཁམས་ཀུན་ཡང་བདེ་བ་དང་། ཤངས་རྒྱས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ཏོང་། ཁ་ལག་གང་ཐེབ་ཐམས་ཅད་ཀུན། ཆུབ་སྤོགས་ཕྱུ་རྒྱན་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། ཁོ་བོ་ལ་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཡོད་པས། དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་སྐྱོང་སྲུང་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གོགས་བྱེད་བར་འགྱུར་རོ། །འཛམ་གླིང་འཇིག་རྟེན་དགེ་བསྙེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བྱམ་ཁང་གི་ (༧༨ན།) སྲུང་མ་བྱེད་པ་ཡིན། །ཞེག་དྲིལ་སྐུ་མདུད་དད་པའི་རྟེན། །ཤངས་རྒྱང་དཀར་ཆག་ཤོག་དྲིལ་རྣམས། །ཕྱི་རབས་དོན་དུ་བྱུང་བར་བསྐྱངས། །ཨོཾ།

22) ཅ །ལེགས་སོ་ཆོས་མཛོད་མཆེད་གྲོགས་ཕྱིར་ཏོང་རྣམས། །དེས་བར་ཐག་ཆོད་རིན་ཆེན་ཐྲིད་བའི་མི། །ངས་ཟེར་མ་ཏོངས་ལུང་བསྟན་འདི། །མི་ཤེས་ཆོོད་ཡོད་ག་ལ་ཡིན། །ཐག་ཆོད་མེ་ཆོོམ་མེད་བའི་ཚོོག །མགོ་ནག་མི་ལ་མེད་པ་ཡི། །བྱ་བློ་ཐག་ཆོད་བའི་ནང་ (༧༨བ།) ནོར་ཡོད། །སྐྱིད་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་མ་བསམ་སྟེ། །སྡུག་ཕྱི་ལྷས་མེད་བར་གྱོལ་ནས་ཐལ། །ཅུག་སྤྱོན་གཅིན་གྱི་བསོད་ནམས་འབྱུག །བློ་ངན་གཞན་ལ་ད་མི་ཀྱི། (མ་དཔེ་གཅིས་བར། བློ་ངན་གཞན་ལ་ང་མི་ཀྱི། ཟེར། དཔེ་གསུམ་བར། བློ་ངན་གཞན་ལ་ད་མི་དྲི། ཟེར་བ་འདུག) །གྱོགས་པོ་དྲི་མེད་མེམས་ཅིད་འདི། གྱོགས་ངན་ཁྱེད་དུ་ད་མི་བསྐྱབས། (མ་དཔེ་གཅིས་བར། གྱོགས་ངན་ཁྱེད་དུ་ང་མི་འགྱུབ། གསུམ་བར། གྱོགས་ངན་ཆེད་དུ་ད་མི་བསྐྱབ། ཟེར་བ་འདུག) སྟོང་ཅིད་མེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པས། ཆི་ཁྱེད་རང་དབང་རང་ལ་ཡོད། །མགོ་ནག་མི་ལ་སྐྱབས་མི་འཚོལ། ཁྱེད་ཀྱི་རབས་རྣམས་ལ་ཏྲི་ངན་སྟོན། །ས་བདག་རྣམས་ལ་འབྱས་བཅོལ་ན། །མི་ཤེད་མཐོ་དང་ཞ་ལོང་ལྷག་གསུམ་འོང་། །རི་གཅན་དག་ལ་མེ་ (༧རན།) མ་འཁྱེད། །ན་བ་ཀུ་ཡི་ཚང་མ་བཤིགས། །ཆུ་འབྱམ་དག་དུ་ཐོང་མ་རྒྱོབས། །ཆུ་ཐོ་ཆུའི་ཤེད་མ་བཅད། (མ་དཔེ་གཅིས་ལ་གསུམ་བར། ཆུ་ཐོ་ཆེའི་ཤེད་མ་བཅད། ཟེར་

བ་འདུག་) །མཁར་ཁང་མང་པོ་རྨིང་མ་བཀྲིང་། །སྟོག་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་ལ་འཇོམས། །སྐྱེ་དམན་དག་ལ་སོ་མ་དཀར། །སྡང་ན་འགོ་དཔོན་ཐབས་ཀྱིས་སྐྲོངས། །མཐུན་པར་འདོད་ན་སྐུ་མ་མང་། །སྲིང་མོ་འདོད་ན་བློ་མ་ཕུག (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྲིང་མོ་འདོད་ན་བློ་མ་ཕྱང་། ཟེར་བ་འདུག་) །ཆོད་པོ་འདོད་ན་ཆོས་ལ་འབྱང་། །བཙན་པོ་འདོད་ན་ཀུན་དང་མཐུན་པར་གྱིས། །མཐོན་པོར་འདོད་ན་དམན་ས་རྟག་ཏུ་ (༣༦ཁ) བཟུང་། །ཕྱུག་པོར་འདོད་ན་སྦྱིན་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་ཐོངས། །བཟང་པོར་འདོད་ན་ངན་ལ་རྟག་ཏུ་འཇོམས། །སྐྱིད་པར་འདོད་ན་སྡུག་ཀྱང་སྤྲོངས། (མ་དཔེ་གཅིག་པ་གསུམ་པར། སྐྱིད་པར་འདོད་ན་སྟོག་ཀྱང་སྤྲང་། ཟེར་བ་འདུག་) །བརྒྱལ་པར་འདོད་ན་ལྷོག་ཀྱང་བསྐྱེན། །ཕྱི་ཆུས་འདོད་ན་འདི་ཆུས་བསྐྱེན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཕྱི་ཆོས་འདོད་ན་འདི་ཆོས་བསྐྱེན། ཟེར་བ་འདུག་) །གཞན་དོན་འདོད་ན་རང་དོན་བསྐྱེན། །ཏིན་ཅན་ཐ་མ་ཀུན་ཡིན་པས། །ཏིན་ལན་རང་ཡིད་ཆེས་པར་སོད་པར་གྱིས། །བཀའ་ཆུད་བདུན་གྱིས་བསྐུ་མི་སྲིད། །ཐུབ་པའི་བཀའ་ལས་འགལ་མི་ཡོད། །འདས་ཁ་ཞལ་ཆེམས་ཀུན་གྱི་དོན། །ལྷོ་སྟོང་ཟས་ངན་དག་ལ་འཇོམས། །ཤིར་ (༣ཟཁ) ཆུང་བློངས་ན་ཉེས་པ་ཆེ། །ཆུང་གི་སྲོག་བཅད་ཆེ་དང་མཉམ། །བདེན་པར་སྨྲ་ན་དྲྭཁ་མེད། །ཉེད་མེད་མནའ་ལ་ཤོར་མི་ཉན། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། ཉེད་མེད་མནའ་ལ་ཤོར་མི་ཉམས། དཔེ་དང་པོ་གསུམ་པ་མཚུངས་) བོད་ཀྱི་བློ་ཕུག་བྱེད་མི་རྟང་། །དུག་གི་ཕུག་ཚང་བྱེད་མི་རྟང་། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། དུག་གིས་ཕུག་ཚད་བྱེད་མི་རྟང་། ཟེར་བ་འདུག་) །རོགས་ལ་བློ་ངན་བསྐྱབ་མི་རྟང་། །ཆུང་མ་ལ་སྲིང་གཉམ་བྱེད་མི་རྟང་། །ཕ་སྤུན་མགོ་གཡོགས་བྱེད་དུ་རེ། །བྱད་མེད་གནས་ངན་འཆུག་དུ་རེ། །མི་ཆོད་ཀྱི་བློ་ཉེས་སུ་ཏོག (མ་དཔེ་གཅིག་པར། མི་དགོད་ཀྱི་བློ་ཉེས་སུ་དོགས། དཔེ་གསུམ་པར། མི་ཆོད་ཀྱི་བློ་ཆོད་ཉེས་སུ་དོགས། ཟེར་བ་འདུག་) །ཟོར་ཡོད་ཀྱི་སྲོག་ཆད་དུ་ཏོག (མ་དཔེ་གཅིག་པར། ཟོར་ཡོད་ཀྱི་སྲོག་གཅོད་དུ་དོགས། ཟེར་བ་འདུག་) །བན་བོན་ཀྱི་བཀའ་ལོག་ཏུ་ཏོག (མ་དཔེ་གཅིག་པར། བན་བོན་ཀྱི་བཀའ་ལོག་ཏུ་དོགས། དཔེ་གསུམ་པར། བན་བོན་ཀྱི་བཀའ་ནི་ཉེས་ལོག་ཏུ་དོགས། ཟེར་བ་འདུག་) དབོན་ངན་གྱིས་གཡོགས་པོ་ཕུང་དུ་རེ། །བྱོན་ངན་གྱིས་དབོན་པོ་ཕུང་དུ་

རེ། ཁགཉིས་ཀའི་བློ་ཉེས་སུ་དོགས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར་དེ་མ་ཐག་པའི་ཚོག་ཤང་གསུམ་པོ་དེ་མེད་) ཆོས་མེད་ངན་འགྲོར་ (༣རབ) འགྲོ་རུ་དོགས། བློ་ངན་ལ་ཡག་ཀུ་མེད་པར་མཐོང། ཅིག་སྐྱོན་མིའི་གསོན་འདུ་ཡིན། ཐ་བཟང་བུ་ཀུན་གྱིས་རྐོག་དགྱེད་ཐོངས། རང་དབང་ཡོད་ཚེ་འབད་དང་ལེགས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རང་དབང་ཡོད་ཚེ་ཆོས་ལ་འབྱང་དང་ལེགས། ཟེར་བ་འདུག) ཆོས་མཐོང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་མཐོང། ཁིན་མཚན་མེད་པར་སྐྱིང་རུས་དགོས། ཆོགས་དང་བསྐང་བཤགས་རྒྱུན་དུ་དགོས། ཁ་རྒྱུད་མཁའ་འགྲོ་མཉེས་པར་བྱེད། ཐུགས་དམ་མ་བསྐངས་པར་དུ་བཤགས། ཡར་མཆོད་མར་སྐྱིན་དག་ལ་འབྱངས། ཐུགཔ་དང་སྐོར་བ་རྒྱུན་དུ་བྱིས། ངོཀོན་མཆོག (༥ཚན) གསུམ་ལ་དཔང་པོ་མཐོང། རང་སྡུག་རང་གིས་མ་ཉེ་ཞིག ངེ་ཀུན་ཉག་མེ་ཁ་ཆེམས་ཡིན། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་མཐོང། ཁམ་ཁུ་དགོས། ཁསང་དང་ཀླུ་བཅོས་ཀུན་ལ་དགོས། ཚ་ཚ་ཆུ་གཉོར་ཆུ་སྐྱིན་ཀྱིས། ཆོགས་བརྒྱ་དབང་བརྒྱ་མི་ནོར་སྐྱེབས། ཁགཉོར་མ་འབྱམ་ཐེར་ཐྱི་མའི་ཆོས། སྐྱིན་བསྟེག་མེ་ཡི་མཆོད་པ་བྱ། ཁྲག་ཁྱ་ཆོས་འཁོར་དགའ་སྟོན་བྱ། ས་དབྱུད་བཟང་ལ་ (༥ཚབ) རིན་ཆེན་གཉེར། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ས་བཅུད་བཟང་ལ་རིན་ཆེན་གཉེར། ཟེར་བ་འདུག) ཁྱད་པར་གནས་པོའི་མགོ་ལ་རིན་ཆེན་གཉེར། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁྱད་པར་གནས་པོས་མགོན་ལ་རིན་ཆེན་གཉེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཀྱོ་ཡི་བག་ཕྱེ་ཞིབ་མོ་ལ། ཐ་ཟང་རྒྱུ་བསྟེས་ལ་ཀླུ་གཟུགས་བྱ། ཆུ་མིག་གཉན་ལ་བསྐྱངས་ན་བཟང་། མི་ནོར་ནད་ལས་ཐར་བར་འགྱུར། ཆེ་ཆོག་ཆེ་སྐྱབ་ཆེ་ཡི་ལྷ། ཀྱེས་ཆོད་གཟའ་སྐར་བཟང་པོ་ལ། ངམ་ཆོག་ལྷན་པའི་བསྐྱབ་པར་གཅེས། ཁའཇིག་རྟེན་པ་བསྐྱབ་ན་ཡུལ་དེར་ངན། ངམར་གཏོར་དགྲ་ཆོས་ཀུན་ལ་ངན། ངཀར་པོའི་ཆོས་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས། དགེ་ (༥༧ན) སྤྲོང་བཞི་སྟེ་ལ་བདུད་བརྒྱ་ཞུས། ཁཆོད་རྟེན་ལྷ་ཁང་དགེ་རྩེ་མཆོག ཁགསུང་རབ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་རྒྱང། ཁབཀ་ཤིས་འདོད་ན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། བཀ་ཤིས་འདོད་ན། ཟེར་བ་དེ་མི་འདུག) ཁྲིས་ཀློག་འདོན་ལ་འབད་པར་ཀྱིས། ས་རྩོ་ཤིང་ལ་དགེ་

གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་རེ་ཤེ་བྱའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

བ་ཅན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ས་རྡོ་ཁྱིང་ལ་དགེ་བ་བསྟེན། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ལྷམ་འཕྲང་ངན་པ་བསལ་ན་བཟང་། རྐག་ཏུ་ཀུན་ལ་འགྲས་མ་འཆོལ། ཐ་རོལ་ངན་ཡང་སུན་མི་ཕྱུང་། ཁེ་ངན་དག་ནི་འཆང་བྱུར་ན། དམྱལ་བའི་གཏིང་རྡོ་འོང་བ་ (༧༥བ།) ཡིན། རང་ཉིད་བཙན་ཡང་གཞན་མ་བརྟན། བྱ་སྤྲག་ཡིན་ཀྱང་འགྲས་མ་འཆོལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རང་རྒྱུད་ཡིན་ཀྱང་འགྲས་མ་འཆོལ། ཟེར་བ་འདུག) ཐ་མ་ཡིན་ཡང་ཡིད་མ་བཅད། ལྷན་ཅིག་འདུག་ཀྱང་དབོན་མ་བརྟེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ལྷན་གཅིག་འདུག་ཀྱང་དབོན་མ་བསྟེས་དང་། གསུམ་པར། ལྷན་ཅིག་འདུག་ཀྱང་དབོན་མ་བརྟེས། ཟེར་བ་འདུག) ཁ་འཕྲོག་ཅམ་ལ་འཚང་མ་བྱུ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁ་རྩོད་ཅམ་ལ་འཚང་མ་བྱུ ཟེར་བ་འདུག) ལུག་ཐོད་དག་གི་སྲོག་མ་བཅད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ལུག་ཐོང་རྣམས་ཀྱི་སྲོག་མ་བཅད། ཟེར་བ་འདུག) ལྷོག་ཀྱང་ཟས་ལ་བྱ་མ་བཅོང་། སྡུག་ཀྱང་སེམས་འཕང་བསྟོད་ན་ལེགས། ངདུལ་ཀྱང་ཡ་རབས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་བྱ། ཤས་ཡང་བྱ་མ་སྐྲོན་ན་ལེགས། ཆད་ཀྱང་ལས་སྐྱེབ་དག་ (༧༦ན།) བར་བསམ། ཞ་ཡང་སྐྲོར་བ་སེམས་ཀྱིས་བྱིས། ཁོང་ཡང་ལྷད་མོ་སེམས་ལ་ལྷོས། ཁྱུགས་ཀྱང་བཟློས་བརྗོད་སེམས་ཀྱིས་བྱིས། ཤེས་ཀྱང་དགེ་རྩ་སྟོན་དུ་བྱ། ཁྲས་ཀྱང་རིག་པ་སྐྱིམ་ལ་བློད། ཁགོན་ཀྱང་མི་རྟག་རྒྱུན་དུ་སྐྲོམས། ཆེ་ཡང་ཞུམ་པའི་སེམས་ལྷན་བྱ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཆེ་ཆུང་ཞུམས་པའི་སེམས་རྟེན་བྱ། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཁྱུང་ཡང་ཀུན་དང་མཐུན་ན་ཆེ། ཁེད་ཀྱང་ཆོག་ཤེས་ཡོད་ན་ཕྱུག ཁྱི་ཁའི་ཁ་ཆེམས་འདི་བས་མེད། ཁགོོ་གཡོག་མེད་པའི་ (༧༦བ།) དོན་ཚོག་ཡིན། ཨོཥཊཱ།

๗๖) ཀྱ་བསྟེ། ཁྲུ་མེད་བྱ་མ་ཏོ་རྡེ་འཆང་། ཁྱིན་ཀུ་སྐྱོས་བྲལ་ནམ་མཁའི་ཀློང་། ཁའིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་རྒྱལ་བའི་སྲས། ཀུན་དགའ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་བའི་སྲས། ཁང་དུ་ཐོས་པ་སྤྲ་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས། ངདའ་བོ་མཁའ་འགྲོའི་ལུང་བསྟན་ཥཀྐིའི་སྲས། ངདོས་གྲུབ་མཆོག་ཐོབ་མཁའ་འགྲོའི་སྲས། ཁའིག་རྟེན་དབང་ཐོབ་སྐྱོན་པའི་སྲས། ཤེམས་ལ་དབང་ཐོབ་ཀུན་བཟང་སྲས།

།སྲས་མངར་རིག་པ་སྐྱེ་མེད་འདི། (༥༧ན?) །མཐར་ཐུག་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་ནས། །སྐྱེས་པའི་མི་ལ་གོ་ཆོད་ཙམ། །འགྲོ་དྲུག་མ་ཤན་ཡིན་ཞེས་པས། །སྐྱེ་མེད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཁྲེད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྐྱེ་མེད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར། ཟེར་བ་འདུག) སྐྱེ་ཡོད་སྐྱལ་པ་རང་དབང་ཆེ། །འཆི་བ་མི་རྟག་འཛིག་པའི་ཏྲོ་བསྟེན་ནས། ། ། །ཡར་དངོས་ཐང་གཅིག་ཕག་བྱའི་མཐིལ། །མངའ་རིས་རྒྱ་ནག་གི་བར་སྐབས་དེར། །ལོ་བཅོ་ལྔ་ལོན་ནས་དྲུག་ཅུའི་བར། །མི་བསྡད་རྟེག་པའི་ (༥༧བ?) བག་ཆགས་བསལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མི་སྡོད་སྐོགས་པའི་བག་ཆགས་བསལ། ཟེར། གསུམ་པར། མི་སྡོད་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་གསལ། ཟེར་བ་འདུག) །བྱ་མའི་བྱིན་རླབས་སྐྱིང་ལ་ཞུགས། །ཐབས་ཀྱི་འགྲོ་ལ་དྲིན་ལན་གསལ། །ཕག་བྱ་སྐྱིད་པའི་ལུང་བསྟན་ཡང་། །སྐྱག་ཕ་ཡུལ་དྲན་པས་གདུལ་བྱ་བོར། །མཆེད་གྲོགས་ཀྱི་རོགས་དན་ཡང་ཡང་བྱས། །འོད་དབུ་ནག་གི་མི་ལ་སེམས་བརྩེ་བས། །སྐྱང་སྲིད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་དམ་ལ་བཀུགས། །ཉམས་སྐང་གི་རྟེན་འབྲེལ་འགའ་ཙམ་བསྒྲིགས། །སྐུ་འབྱངས་ལམ་དུ་ས་གནད་མང་ (༥༨ན?) དུ་བཅོས། །དབལ་ཆ་ལོ་ངེད་གཉིས་བྱོ་ལ་དགའ། །ལབ་ཐག་སྐྱའི་སྟེང་དུ་བྱོ་ཞིག་བརྟུང་། །མཐྱེན་རབ་མངའ་ཐང་ཆེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མཁན་རབས་མངའ་ཐང་ཆེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྒྲིགས། ཟེར་བ་འདུག) །དབལ་ཆ་ལོ་ངེད་གཉིས་མོ་ལ་དགའ། །རབ་ཀ་ཐང་སྐྱིར་མཁར་དུ་བྷི་མོ་བཀའ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རབས་དཀའ་ཐང་སྐྱིར་མཁར་དུ་བྷི་མོ་བཀའ། ཟེར། གསུམ་པར། རབ་ཁ་ཐང་སྐྱིད་མཁར་དུ་བྷི་མོ་བཀའ། ཟེར་བ་འདུག) །དུས་གསུམ་བདེར་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་རབ་གནས་ཐེབ། །རྒྱལ་འགོངས་རྣམས་ལ་བྱི་བྲག་སྐོན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རྒྱལ་འགོངས་རྣམས་ལ་བྱེ་བྲག་སྐོན། གསུམ་པར། བྱེ་བྲལ་སྐོ། ཟེར་བ་འདུག) །ཡར་ལ་ཤར་དབྱིའི་ཕུག་ཏུ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཡར་ལམ་ཤར་ཀྱི་ཡེ་ཕུག་ཏུ། ཟེར་བ་འདུག) །ཁོག་པོ་ཡེལ་བའི་སྐུ་འབུམ་ལ། (༥༨བ?) །རབ་གནས་བྱས་པས་བྱ་ནག་མི་འབབ་ཅམ་ཞིག་འབྱུབ། །ཞ་ཡུལ་སྐ་པས་ཕྱི་རབས་ཀྱི། །བྱེང་མོལ་མཚར་གཏམ་རྒྱོ་རྒྱུ་མང་དུ་འབྱུབ། །ཕག་བྱ་མཐིལ་དུ་ཡར་ཚེ་གྲག་མི་ཤེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཕག་བྱའི་མཐིལ་དུ་

གྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་ཚངས་ལྗང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁར་བཞུགས།

ཡབ་ཨེ་དྲག་མི་ཤེས། ཟེར། གསུམ་བར། ཕག་གྱའི་མཐིལ་དུ་ཡར་ཨེ་དྲག་མི་ཤེས། ཟེར་བ་འདུག) །དབལ་ཕག་གླས་མི་ང་ཨེ་ཆོར་བསམ། ཁོ་བོ་གཅིག་གིས་ཤེས་མི་མེད། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། ཁོ་བོ་སུས་ཀྱང་ཤེས་མི་མེད། ཟེར་བ་འདུག) །ཐུ་ནས་བརྒྱབ་པའི་ཐུ་དགོན་དྲན། །བཀའ་རྒྱུད་བདུན་ལ་བྱོ་འགེབས་ཚར། །བོད་མགོ་ནག་མི་ལ་རགས་པ་མེད། །ཐྱེ་དགོན་རིན་ཆེན་ (ཾཨཧ?) མཆུལ་སྟེང་། །རོ་རྗེ་གདན་དང་ཁྲད་བར་མེད། །འདི་མཐོང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་པས། །ཅག་ས་མཐོང་བའི་སྐབས་མེད་པས། །གནོག་ལག་ཁང་འདི་སྨོན་ལམ་རྐེན། །ཀུན་གྱིས་གང་འདོད་ཐོབ་དང་འབྲེལ། ཁོ་བོ་མ་ཕྱིན་གྱི་བར་དུ་ལ། །ཅག་ས་དྲན་པའི་བརྗེད་ཐོ་ཡིས། །མི་རབས་བདུན་ཙམ་རེད་པ་ནས། ཁོ་བོ་ཐང་གཅིག་མ་ཕྱིན་ན། ཁོ་བོས་ཅི་སྨྲ་རྗུན་དུ་འགྲོ། ཁོ་བོ་ཐང་གཅིག་ (ཾཨབ?) མ་ཕྱིན་ན། །སེམས་ཅན་ངན་འགྲོ་གསེབ་ཏུ་འགྲོ། །དེ་ལ་བསམ་ནས་གླུ་འདི་བླངས།། ॥

೨೮) ཅོ་རྗེ་རྗེ་འཚང་ཆེན་མན་ཆོད་དང་། དྲིན་ཆེན་ཕག་གྱའི་ཡན་ཆོད་ལ། །ཐུགས་དགོངས་སྨྲ་ཚོགས་བྱིན་བླབས་དེ། །མ་ལུས་བདག་ལ་རྗེགས་པར་གནང་། །རི་བོ་ཤ་འཕེང་གི་རྩེ་མོ་རྡུ། །གསང་སྔགས་སེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ། །སྙོང་ཉིད་བློ་འདས་མཐའ་དང་བྲལ། །ཞ་མའི་དྲིན་ལན་མ་སོད་པས། །ང་རྒྱང་སྐྱེ་བ་བདུན་ཙམ་ལེན། (ཅ०ཧ?) ངན་འགྲོར་ཕྱིར་སྐྱོག་མ་ཡིན་ཏེ། (མ་དཔེ་གཉིས་བར། ངན་འགྲོར་ཕྱི་ཏོགས་མ་ཡིན་ཏེ། ཟེར། གསུམ་བར། ངན་འགྲོ་ཕྱིར་སྐྱོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཟེར་) །བཅོམ་སྤྲན་ཐུབ་བའི་འཕྲིན་ལས་བ། །གདུལ་བྱ་མ་རྗེགས་བར་དུ་བྱ། །གདུལ་བྱ་རྗེགས་ནས་མཁའ་སྟོང་དུ། །འོད་གསལ་ཉི་མའི་སྐྱིང་པོ་འདྲ། །བདེ་དང་ལྡན་པ་སྟོས་ཅི་དགོས། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱབ་ཏུ་བོར་ཐེབ་ཡིན། །ཚེ་འདིའི་ཡོན་ཏན་མ་སྐྱབ་ཀྱང་། །འཇིག་རྟེན་གདུལ་བྱ་མེད་བའི་ཕྱིར། །ཐ་ཡུལ་ལ་ཞེན་ཆགས་ཆེ་བའི་ལས། །སྡུག་ལ་མི་ཚེ་བསྐྱལ་ཐེབ་ཡིན། །སྡུག་ཀྱང་གཏན་ (ཅ०བ?) བདེ་ཁོ་བོས་འབྱུག །ཕྱི་རབས་ལབ་བའི་མི་རིགས་རྣམས། །རྗེས་སུ་སྨོན་

དང་དམེ་ལ་སྐྱོད། །གཅུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་ཏོག་དགོས། །གཅེར་སྐྲ་འབར་བའི་སྐྱེ་བ་ལས། །མཁན་པོ་བྱགས་པའི་མཚན་ཅན་འོང་། དེ་དུས་ང་ཡང་ཐར་ཏེག་འོང་། །གདུལ་བྱ་ཡོད་པས་བསྟེམ་མ་ཟ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གདུལ་བྱ་ཡོད་པས་སྟེལ་མ་ཟ། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས།) །འོད་མགོ་ནག་ལོག་པའི་དབང་སོང་བས། །སངས་རྒྱས་མཁའ་ལ་བཞུགས་མི་རིགས། །དུས་ཀྱི་རྩོད་པ་བྱེད་པའི་དུས། །མི་ཐམ་དག་ལས་རྒྱལ་འདོད་ན། (ཅཀ?) །མཆོད་རྟེན་བརྒྱ་རྩ་དག་པོགས་སྟོན། །ང་ཡི་རྒྱུད་འབུམ་བཀླ་ཕེས་པས། །རྒྱུད་འབུམ་རིན་ཆེན་གསེར་གྱི་བྱིས། །རྟུལ་སྤྲུག་དག་བོའི་ཕྱོགས་སུ་གྱིས། ཁྱི་ནག་ཐོད་པར་ལིང་ག་བརྒྱ། །མཆོད་རྟེན་ནག་པོའི་ཞབས་སུ་གནོན། །སྐྱག་མོ་ཁ་གདང་སྤྱི་བོར་ཏུ། །མཆོད་རྟེན་ནག་པོ་རྩེ་དགུ་བྱ། །མིག་མང་ལིང་ཅེ་མང་དུ་གྱིས། །འདོམ་ཁྲོམ་ཀྱི་ས་བཅོན་རྡོ་བཅོན་ལོངས། །ལྷ་ཁང་བར་མའི་སྒོ་ཐེམས་ཞབས། །ཀར་ཤོ་བ་ (ཅཀ?) རྩལ་གྱི་རིན་ཆེན་གཏེར། ཁོ་བོའི་སྐུ་འབག་བཞེངས་བས་ན། །མི་རིགས་ཀུན་ལ་བཟང་བར་འགྱུར། ཁོ་བོ་འདུ་བ་ཀུན་ལ་བཟང་། །ཆོད་པོ་ང་ཙམ་གཞན་ན་མེད། །མེད་པའི་སྐྱིང་གཏམ་ཕྱི་བཞག་བྱེད།། ॥

೨೪) ཅ། གཅུག་ལག་ཁང་གི་ནང་རྫོང་ལ། །གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་ཐུབ་པའི་གཙོ། །ལེགས་པར་བཞེངས་ན་ཀུན་ལ་བཟང་། །མི་རྒྱུད་དར་ལ་བཟང་བར་འགྱུར། །ཆོས་སྐྱོང་མཐུན་ལམ་དབུ་ཕྱོགས་སྟོན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཆོས་སྐྱོང་ཐུན་ལགས་དབུ་ཕྱོགས་སྟོན། ཟེར་བ་འདུག) །དམ་ཅན་ (ཅཁ?) སྤུང་མའི་རྟེན་རྫས་ནི། །དར་ནག་ཡུག་དང་ཟ་ཏོག་དང་། །ལུག་སྤྱལ་གསེར་མགོའི་ཤུན་པ་དང་། །གྲིར་ཆོད་ཤི་བའི་ཁྲོ་སྐྱིང་དང་། །གཡག་ལུག་རིན་ཆེན་གཡང་གཞི་དང་། །ར་ཆོད་རོགས་པའི་རྟེ་ཆུལ་བཅོན་ན་བཟང་། །སྤྲ་སྐུག་གཙང་མའི་མདའ་ཆོད་བྱས། །གྲིར་ལྷགས་དག་ལ་མདའ་མདེལ་བྱ། །དར་ནག་དག་ལ་དམ་ཅན་བྱིས། །དག་ཆུས་ལྟན་པའི་མཚམས་བསྐྱབ་བྱ། ཅག་སྐྱོན་ལན་ཚགས་མ་ (ཅཁ?) བྱང་བས། །མགོ་ནག་མི་ལ་ཆུ་ཐོད་དགོས། (མ་དཔེ་གཉིས་

བྱང་ཕོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུང་བཞུགས།

བར། མགོ་རག་མི་ལ་ཀུ་ཐོད་སྐོས། ཟེར། དེས་དང་གསུམ་མཚུངས་) །ང་ངན་ཅག་སྨྲོན་བའི་ཆུས་མ་ཅེས། །ལྷ་བ་ཆོས་ལ་ལོག་ན་དམྱལ་བར་ལྷུང་། །བདེན་པ་ཁྲད་དུ་གསོད་ན་གཅན་ཆུས་རང་གིས་ཅེས། །བསྟོན་འདྲེ་བཅབ་ན་རང་སྲོག་རང་གིས་གཅོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། བསྟོན་འདྲེ་གཅད་ན་རང་སྲོག་རང་གིས་གཅོད། ཟེར། གསུམ་པར། སྐྱོན་འདྲེ་བཅབ་ན། ཟེར་) །ལོང་བས་འཐམ་འགྲོས་བྱས་ན་ཀྱིང་བ་འཆམ་ལ་ཡར། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ལུང་བས་འཐོམ་འགྲོས་བྱས་ན་གཀྱིང་པ་འཁྱམས་ལ་ཡར། ཟེར་བ་འདུག་) །བསྟན་པ་འདི་ལ་ཁོ་བོས་བརྩེ། །ལོག་པའི་ལམ་དུ་མི་བཅང་ཞུ། །སྡུང་སྲིད་སྐྱ་འདྲེ་ཁ་འཁྱོངས་ན། །ཅག་སེ་ལ་སྨྲོན་ལམ་མདའ་ (ཅཟན?) ལྟར་ཐོབ། །བྱ་ཆུང་མ་ལ་སྐྱོ་བ་བཞིན། །ང་ཅག་སྨྲོན་ཀྱི་བྱས་བཟློས་དྲན་པར་གྱིས། །ཅག་སེ་མི་འདུག་འགྲོ་དགོས་པས། །ཕྱི་རབས་རྣམས་ལ་ཁ་ཆེམས་ཡིན། །རིན་ཆེན་གཅུག་གིས་ཅོར་ཅན་ཀྱི་སྙིང་གཅམ་ཡིན། །ཨིཏིཿ

ཀཅ) ཁྱོ ན་མོ་གུ་དྲ། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ལྟན་རྡོ་རྗེ་འཆང་། །ཚུད་འཛིན་བྱ་སྨོབ་བདེ་བར་དོངས། །ལྷོ་ཆུལ་འཛམ་ཕྱིང་བོད་ཀྱི་ཡུལ། (ཅཟཀ?) །དབུ་ནག་གྲངས་མེད་སེམས་ཅན་འདི། །སྡུག་བསྔལ་ནད་ལས་མཐར་ཕྱིན་དུ། །སྟོན་པའི་རྣམ་འགྲུལ་བརྗོད་ལས་འདས། །སྐུར་ཁམས་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ། །སྟོན་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ཆགས་སེམས་ཀྱིས། །ལབ་པུ་མཁའ་འགྲོའི་གྲྭབ་གནས་སུ། །མི་ངན་སྡུག་ཅ་ཤ་ལོད་འཚོགས་པའི་གནས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཡུམ་མྱང་ཅ་ཤ་ལོད་མོ་ཚོགས་ནས། ཟེར། གསུམ་པར། ཡུམ་འདན་ཅ་ཤ་ལོད་མ་ཚོགས་ནས། ཟེར་བ་འདུག་) །ལབ་པའི་མི་རིགས་ཅག་སྟོན་ང་། །སྡིང་རྗེ་ལ་གོམས་པས་དགེ་བ་རྒྱུ། །ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་ནས་དམ་ཆོས་དྲན། །འཇིག་རྟེན་ (ཅཚན?) མི་ལ་བློ་མ་བསྡུན། །འདུག་ལ་མི་དགའ་འགྲོ་ལ་དགའ། །འགྲོ་དྲིན་ཐག་མོ་གྱུ་བ་རྣེད། །དེ་རྣེད་མན་ངག་གནད་དང་བཅས། །མཆེད་གྲོགས་རྣམས་བས་ལྷག་པ་ཡི། །སྡུང་སེམས་མ་བྱ་གཅིག་ནས་ཐལ། །ཐུབ་པའི་སྐུན་སྡར་ཅོ་ཅོ་ཆོས་འཕགས་ཀེ། བར་དུ་དོན་ལ་མཁས་པར་སྐྱངས། །ཆོས་ཀྱི་དང་

ནང་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱར་ཙམ་གོ། །སློབ་དཔོན་བརྒྱའི་སྐུན་སྐར་ལྟ་བུ་བརྒྱ་གསལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སློབ་དཔོན་བརྒྱའི་སྐུན་སྐར་ལྟ་ལྷམ་བརྒྱ་གསལ། རེར་བ་འདུག) །སློབ་དཔོན་རྒྱགས་དགྱེས་(ཅ་བ?) བདག་གི་དོན་རྣམས་འགྲུབ། །ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཀྱི་ཚོས་མང་དུ་ཐོས། །གསང་སྔགས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འགྲེལ་རྣ་བ་གསུམ་དུ་ཐོས། །བོམ་ཀ་ད་ལའི་རྒྱུད་འགྲེལ་སེམས་ཀྱི་ཁྱོགས་སུ་གནས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། བོམ་ཀ་ད་ལའི་རྒྱུད་འགྲེལ། རེར་བ་འདུག) རྒྱ་གར་བལ་པོའི་མཚམས་སུ་མི་ཏི་བ་ལ་མཁས་པ་བྱགས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རྒྱ་གར་བལ་པོའི་མཚམས་སུ། མེ་ཏི་བ་ལས་མཁས་པར་བྱགས། རེར་བ་འདུག) རྗེ་རྗེ་འཚང་ཆེན་གྱི་དྲུང་དུ་ཚད་མེད་ཡོན་ཏན་འདུ། །སྡོམ་པ་རེ་རེ་དྲུང་དུ་བསྟན་པ་རེ་རེ་སྐྱེས། །སྨར་ཁམས་ཉག་ཁྲེའི་ཡུལ་དུ་སྐུ་སྐྱིད་ཀྱི་བྱ། །ཁག་མོ་བྱ་བའི་སྐས་བྱུར་ (ཅ་ཉ?) སྐས་ཆེན་ཙམ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁག་མོ་བྱ་བའི་སྐས་བྱུར་ཉག་མེ་ཙམ། རེར་བ་འདུག) །རྩོལ་བ་མེད་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྐྱོང་ཤོར། །འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་ལག་པའི་མཐིལ་དུ་སྣང་། །དེ་རེས་ཐང་ཅིག་རྗེ་རྗེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་སུ། །ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཙམ་ལེན་དུ་འགྱོ། །ཕྱི་རབས་ཀུན་གྱི་བདེ་བ་སྐྱབ་པའི་ཐབས། ཨཱིཿ

ཀུ་ཀུ་ཤཱི་ཤཱི་ཨཱ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ་ཨཱ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ་ཨཱ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ

མངོན་ཤེས་མི་ཡོད་པས། ཁེལ་ཁྲུར་རྣམས་ཀྱིས་ངམི་ཤེས། །ངས་ཟེར་ཅན་ན་ཐན་ཐོགས་ཆེ། །ང་ལ་བློ་གཏད་མི་བྱེད་དུས། །འཇིག་རྟེན་མི་རྣམས་སིལ་བུར་འགྱོ། །སྨན་ཁམས་བདུད་ཀྱི་གཅོང་རོང་དུ། །དཔོན་གཡོག་གི་གོང་འོག་བརྟེ་བ་དང་། །བུ་གཡོག་ (ཅཅབ) ཐ་ཡིས་བྱེད་པ་འོང་། །སྲིང་མོ་ལ་ཆུང་མ་བྱེད་དུས་འོང་། །རྒྱལ་འགོད་བསྟན་པ་དར་དུས་འོང་། །སྐྱལ་སྐུ་དང་སྐྱེ་བ་མང་དུས་འོང་། །ཡ་ཡོ་སུག་ནག་གི་སྐྱེ་བ་ལ། །སྐུ་ལ་དར་མའི་མཚན་ཅན་འོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཐུ་ལ་དར་མའི་མཚན་ཅན་ཨོང་། ཟེར་བ་འདུག) །བསྟན་པ་རྩེ་དམའ་འོང་བ་ཡིན། །དེ་དུས་ནང་འཁྲུག་སིལ་བུར་འགྱོ། །འདན་མ་རྟ་མགོའི་སྐྱེ་བ་ལ། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། འདེན་མ་རྟ་འཁའི་སྐྱེ་བ་ལ། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཤོ་དགོན་གདན་ས་ཆེན་པོ་དུ། །རིན་ཆེན་མིང་ལ་དྲང་བ་ཡི། །དགེ་སྦྱིག་འཆོལ་བུར་སྐྱོད་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཆོག་ཤད་གསུམ་པོ་དེ་མེད་) (ཅཨན) ཆོས་དཔེ་བ་མི་བསྒྲུབ་མི་དགེ་བསྒྲུབས། །ལས་སྐྱོན་ལམ་ལོག་པའི་ལས་འགྱོ་ཡོད། །རྒྱུ་འབྲས་དག་པའི་བར་ཆད་འོང་། །སྐྱིད་འདོད་སྡུག་ལ་མི་ཚེ་བསྐྱལ། །ཐ་མ་གྱི་ཁར་ཤི་ཡང་སྲིད། །ཤོ་དགོན་བསྟན་པ་རྩེ་དམའ་འགྱོ། །ཐུ་ཪ་བྱི་ཁྱོའི་སྐྱེ་བ་ལ། །བདུད་ལས་དྲང་བའི་མིང་ཅན་འོང་། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། །བདུད་ལས་སྲས་པའི་མིང་ཅན་ཨོང་། ཟེར། གསུམ་པར། བདུད་ལས་དྲས་པའི་མིང་ཅན་འབྱུང་། ཟེར་) །ཐུན་སྐྱེར་མཚམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །དར་མའི་ཚེ་ལ་བར་ཆོད་བྱེད། །ཆོས་ཀྱི་སྲིད་ལ་རུ་བ་ཡིན། །ཉག་བྱེའི་མགོ་དཔོན་དར་མ་དེས། །དུས་མཐའ་མ་བོད་ཀྱི་ (ཅཨབ) ཕུང་ཤིག་བྱེད། །ཤི་ན་གཡང་གྱིར་འམ་ཡང་ན་གྲི་ཁར་ཤི་ཡང་སྲིད། །ཐང་གསུམ་སྐྱའི་ལྷོ་དཔོན་བྱེད། (མ་དཔེ་དང་པོ་གཅིག་པར། །ཐང་གསུམ་སྐྱའི་ལྷོ་དཔོན་བྱེད། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། ཐང་གསུན་ཕྱའི་མགོ་དཔོན་བྱེད། ཟེར་བ་འདུག) བདུད་ཀྱི་དམག་དང་གཤིན་རྗེའི་ལས། །ས་ཐ་མ་ནག་རྩང་སྐྱ་ལ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། །ས་མཐའ་ནག་ས་རྩང་སྐྱ་ལ་སྐྱེས། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཁྱེད་ཕྱི་རབས་འགའ་ཡི་དོན་ཕྱིར་ལ། །སྨན་ཁམས་སྐྱ་རྩོད་བྱེད་དུས་སུ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །སྨན་ཁམས་སྐྱ་རྩོད་བྱེད་དུས་སུ། ཟེར། དཔེ་གསུམ་མཚུངས་) རྣལ་འབྱོར་ངང་ཡང་འོང་བ་ཡིན། །ཐར་ལམ་ལ་ངན་འགྲོར་མ་འགྲོ་ཞང་།

།མཐར་ཐུག་བས་གནས་སྐབས་ལ་མ་ཞེན་ཨང་། (ཅ८ན?) །དབུ་མ་བས་གཉིས་འཛིན་མ་འཛིན་ཨང་། །དོན་དམ་བས་ཀུན་རྫོབ་མ་མཇད་ཨང་། །རྣམ་བདེན་བས་རྣམ་ཐུན་མ་མཇད་ཨང་། །གསང་སྔགས་བས་ཚུལ་ཆོས་མ་མཇད་ཨང་། །ཐེག་བསམ་བས་ཕྱོགས་ཞེན་མ་བྱེད་ཨང་། །བསམ་གཏན་བས་འཁྲུལ་རྟོགས་མ་སེམས་ཨང་། །སྒོམ་ཆེན་བས་ལམ་ལོག་མ་མང་ཨང་། །རི་ཁྲོད་བས་དགོན་སྡེར་མ་ཞུགས་ཨང་། (ཅ८བ?) །དགོན་པ་བས་བློང་ཡུལ་མ་འགྲིམས་ཨང་། །སྨིན་གཏེང་བས་སེར་སྣ་བྱེད་ཨང་། །རྫོགས་ཆེན་བས་རེ་དོགས་མ་བྱེད་ཨང་། །ཐུག་ཆེན་བས་ཚོགས་དྲུག་མ་དགག་ཨང་། །གཅོད་ཡུལ་བས་བཟང་ལ་མ་རེ་ཨང་། །གང་ཤར་ལམ་དུ་སློང་ངེག་ཨང་། །སེམས་ཉིད་གཏེར་ཆེན་སྤྱོད་ངེག་ཨང་། །འཁྲུལ་སྣང་ལམ་དུ་སློངས་པིག་ཨང་། །གཏན་བདེ་དུ་ལེན་སྤྲུབས་པིག་ཨང་། (ཅ७ན?) དོན་གཉིས་མཐའ་དུ་སྤྱོངས་པིག་ཨང་། །མི་རྟག་ཀིང་འཛིན་སྤྲོམས་པིག་ཨང་། །སེམས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཆོད་ངེག་ཨང་། །མཆོག་གི་རྟེན་སུ་འབྲོངས་པིག་ཨང་། །དེ་རེས་བཅོན་ས་ཟུངས་པིག་ཨང་། །ཉག་སྤྱོན་ཁ་དལོངས་པིག་ཨང་། །ཕྱི་རབས་པ་ལ་བརྩེ་བ་ཡིན་ནོ་ཨང་། །སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་ཞུགས་པིག་ཨང་། །ཅོད་ཀྱི་རང་ཕུང་མ་བསྒྲུབ་ཨང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །ཆོས་ཡོད་རང་ཕུང་མ་བསྒྲུབ་ཨང་། ཟེར་བ་འདུག) །མི་ལུས་ཐོབ་པ་དཀོན་ནོ་ཨང་། །བསྟན་པ་ཡུད་ཙམ་(ཅ७བ?) ཡིན་ནོ་ཨང་། ཁ་ཙམ་བྱས་ན་རང་གཞན་ཕུང་ངོ་ཨང་། །སྨིང་ནས་འབྱང་དང་དགའ་འོ་ཨང་། །ལུས་ཀྱིས་དབྱངས་པ་ཐོང་ངེག་ཨང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །ལུས་ཀྱི་གཅེས་འཛིན་ཐོངས་པིག་ཨང་། ཟེར་བ་འདུག) དཔལ་ལེ་ལོ་མ་བྱེད་ཨང་། །ཤི་ཁར་ཆགས་སེམས་མ་འཆོལ་ཨང་། །བར་དོ་ངོ་ཤེས་ཀྱིས་པིག་ཨང་། ཚོ་ཡིག་ཚུལ་དང་ལྡན་ནོ་ཨང་། །མནའ་དང་ཁྲེལ་ལ་འཇེམས་པིག་ཨང་། །རྒྱུ་འབྲས་ཁྱད་གསོད་མ་མཇད་ཨང་། །ལར་སེར་མོ་ཐལ་ལ་ང་མི་མགུ། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་(ཅ०ན?) ན་སྐྱོན་ཆེན་མང་། །ཅིག་ཀྱང་ཡོན་ཏན་རྟེ་ཉང་འགྲོ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །ཅེས་ཀྱང་ཡོན་ཏན་རྟེ་ཉང་འགྲོ། ཟེར་བ་འདུག) ཁ་ཆེམས་ཡིན་བས་དབང་པོར་མཇོད།། ། ཨིཐི།

གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་པྱང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཐུར་བཞུགས།

๗) ཅ ཏླ་མེད་བྱ་མ་རྗོ་རྗེ་འཆང་། ཤིན་ཀུ་སྨྲོས་བྱལ་བདེ་བ་ཆེ། །མཚུངས་མེད་ཡོན་ཏན་ཀུན་
ལྡན་པའི། །རང་མེམས་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །རང་ལུས་དགོན་པ་བདེ་བ་ཆེན་
པོའི་གནས། །མེམས་ཉིད་བྱ་མ་ཐྲག་རྗེ་ཅན། །རང་བྱང་ཡེ་ཤེས་རིན་པོ་ཆེ། །ཚོགས་གཉིས་
ཟུང་ (ཡ०ག?) འཇུག་སྒོབ་མ་ང་། །མཐར་ཐུག་ངན་འགྲོར་མི་གཏོང་འཚལ། །སྟོན་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཞལ་སྤྲེབས་པས། །གནའ་གཏམ་རྣིང་པ་མང་དུ་བྱན། །ཐོས་པ་མེད་ཀྱང་མི་འགྱོད་དོ། །
ཐོས་བསམ་མེམས་ལ་རང་ཤར་མཚོར། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རང་ཤར་མཚན། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་
མཚུངས་) །བར་དུ་ཏླ་མའི་བཀའ་དྲིན་བྱིས། །ཞབས་པད་གཏུག་ཅིང་དྲིས་ཤིང་དམ་ཚོས་ཞུས།
།ལུས་ཆུ་ཐོས་སོང་ཡང་དམི་འགྱོད། །རིག་པ་སྐྱེ་མེད་ཀློང་དུ་ཆུ་བ་མཚོར། (མ་དཔེ་གསུམ་པར།
།རིག་པ་སྐྱེ་མེད་ཀློང་དུ་བཅུར་བ་འཚལ། ཟེར་) །ཚོས་ཀྱི་སྐྱོ་ (ཡ?ན?) མོ་བརྒྱད་ཁྱི་བཞི་སྐྱོང་ཡང་།
།དོན་ཡང་དག་གི་མེམས་ཀྱི་གནད་དང་མཐུན། །ལོག་པར་སོང་ཡང་དམི་འགྱོད། །མཐར་ཐུག་
ངན་འགྲོར་མི་འགྲོར་འཚལ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ། །ཁྱབ་མར་བསྟེན་པ་
ཙམ་གྱི་གོ། །འཁྱལ་པར་སོང་ཡང་དམི་འགྱོད། དེས་ཤེས་ཐག་ཆོད་ཡིན་པ་མཚོར། (མ་དཔེ་
གཉིས་པར། ཡིན་པ་མཚན། ཟེར་བ་འདུག་) །ཚོགས་དུག་སྐྱང་བ་རྒྱ་ཡན་བྱས། །སྐྱོད་པ་སྤང་བླང་མེད་
པ་དེས། །ཉམས་ལེན་རྣོར་ (ཡ?ན?) ཡང་དམི་འགྱོད། །སྐྱོམ་པ་སྐྱོང་དུ་བྱང་བ་མཚོར། (མ་དཔེ་
གཉིས་པར། །སྐྱོམ་པ་སྐྱོང་དུ་ཟུང་བ་མཚོར། ཟེར། གསུམ་པར། །དགོངས་པ་སྐྱོང་དུ་བྱུར་པ་མཚོར། ཟེར་)
ཕྱོགས་ཆ་མེད་པའི་ལྷ་བ་འདི། །མཐོ་དམན་མེད་པའི་ཉམས་ཤིག་ཡོད། །ཐྲོ་བྱས་རེད་ཀྱང་དྲི་
མི་འགྱོད། མེམས་ཀྱི་ཕུ་ཐག་ཆོད་པ་མཚོར། །བརྟེད་དུ་མེད་པའི་སྐྱོམ་པ་འདི། །དཔེར་ཡང་ཀུ་
མཚོར་ཁ་གཏིང་མེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རིང་སོང་ཀུ་མཚོར་ཁ་གཏིངས་མེད། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་
མཚུངས་) བྱིང་ཆོད་བྱང་ཡང་དམི་འགྱོད། །འཁྱལ་སྣང་ལམ་དུ་སྐྱོང་བ་མཚོར། །ཕྱག་འབྱུང་
འགག་མེད་སྐྱོད་པ་འདི། གང་ (ཡ?ན?) ཤར་ཐུག་འཕྲད་ཐྲོ་ལ་མེད། ཤེས་ངན་བྱང་ཡང་དམི་
འགྱོད། ། ཅི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བདེ་བ་མཚོར། །རང་མེམས་སྐྱེ་མེད་ཆོད་པོ་འདི། །རེ་མེད་རང་

གནས་ཡིན་པར་གོ། །བར་དོ་བྱང་ཡང་དམི་འགྱོད། ཁྲོ་མྱན་པའི་འཁྲུལ་པ་སངས་བ་མཚར། ལུས་གནད་རྡོ་རྗེའི་འཁྲུལ་འཁོར་འདི། །རྩ་དང་རླུང་གི་གནད་རྣམས་གོ། །ལུས་ན་ཚ་བྱང་ཡང་དམི་འགྱོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རྩ་དང་རླུང་གི་གནད་རྣམས་གོ། ལུས་ན་ཚ་བྱང་ཡང་དམི་འགྱོད། ཅེར་བ་ཆོག་ཤད་གཉིས་འདི་མི་འདུག །དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) སྒྲུ་ལུས་ལྷ་སྐུར་ (༢༩ན།) བྱང་བ་མཚར། །ས་ལམ་རྫི་བགྲང་མི་དགོས་པས། །སྐྱི་ཀུ་བརླབས་ཡོད་ཀྱི་ཐྲོ་ཐབས་ཡོད། །ཀུས་དྲལ་ཤི་ཡང་མི་འགྱོད། །རྒྱང་སེམས་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ། ཁྱེད་ཀྱི་རབས་རྣམས་ལ་ཁ་ཆེམས་ཚུལ། །མོས་པ་ཡོད་པའི་མི་ཡོད་ན། །བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མཛོད། །ངར་སྨོན་པའི་ཚིག་ལ་རྗེས་ཐོབ་གཅེས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །ངར་སྨོན་པའི་ཚིག་ལ་ཐོས་པ་གཅེས། ཅེར་བ་འདུག་) །ངས་སྐུལ་བོད་ལ་ངའོང་སྟེ། །མོང་བ་འགའ་ལ་ཆ་མེད་དེ། །བོད་ཁམས་སིལ་བུར་འགྲོ་བའི་དུས། །ཉག་སྨོན་ཁ་ཆེམས་དྲན་པར་མཛོད། །ངས་ཀྱང་བསྟན་ལ་བརྩེ་བའི་ཚིག །མ་ཡིན་ (༢༩ན།) ས་ལ་གཅིག་ཀྱང་མེད། །ལུས་ཅིག་རྟེར་ཆོད་རོ་ཁྲལ་བསད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །ལུས་ཀྱིས་རྟེ་ཆོད་རོ་ཁྲལ་བསད། ཅེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །སེམས་དབེའི་བསྟན་ལ་ཐན་པ་ཙོམ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །སེམས་དབེ་བསྟན་ཙོམ་ལ་ཐན་པ་ཙོམ། ཅེར། གསུམ་པར། །སེམས་དཔེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཙོམ། ཅེར་བ་འདུག་) །ངའོང་དུས་ན་སྐབས་རེ་དཀའ། །ངས་བྱས་ལས་ལ་མཐུ་བ་དཀའ། །ངས་བཤད་དམ་ཆོས་ཉན་པ་ཙོམ། །སྐོན་པའི་བསྟན་པ་ཁོ་བོའི་ཙོམ། །ཡ་རབ་ཀྱི་སྐྱོད་པ་ཀུན་ཀྱིས་མཛོད། །མ་རབ་རྣམས་ལ་ཅི་ཆ་ཡོད། །སྐྱ་ཀྱི་སོ་ལ་རྐ་རྒྱབ་བྱས། །རི་བོང་གི་རྣ་ལ་ཅོང་བཀྱག་བྱས། །གོས་མེད་སྐལ་བའི་ (༢༩ན།) སྐྱ་གོས་བྱས། །མོ་གཤམ་བྱ་ལ་གཅེས་སྐྱས་ཀྱིས། །ཤེ་ཅེ་མཚར་འདི་དེ་ཀ་ཉན་པ་གདའ། ॥

๑๘) ཅ་ན་མོ་གུ་རུ། །ཐོག་མེད་དུས་ནས་རྒྱལ་བའི་ཞིང་ཁམས་མཐའ་དག་ཏུ། །བཅོམ་ལྡན་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཐར་བསམ་མི་ཁྱབ། །རྣམ་འཕྲུལ་དབང་ཏུ་མེད་པའི་རྟུལ་དང་མཉམ། །ཐུགས་

རྗེའི་སྐྱོན་ལམ་ཉི་མའི་ཟེར་དང་མཚུངས། །ཡིད་བཞིན་ནོར་དང་ཤེམས་འདི་ཁྱད་པར་མེད། །མཚུངས་མེད་ཡོན་ཏན་ཆུ་མཆོའི་ཆུ་ (ཤ་ན།) དང་མཚུངས། །རིན་ཆེན་ཤེམས་ལ་དབང་བྱུག་ཆུན་གྱིས་མཛེས། །མཐར་ཐུག་གི་ཕྱི་བཞག་སྐྱོན་ལམ་ཡང་། །བདག་གིས་བརྩེ་བས་ཐོག་དྲིལ་ཚུལ་དུ་བསྐྱང་། །བྱ་བློས་ཆེ་བས་བསྟན་བའི་ཞབས་ཀོག་ཅོམ། །ཉམས་སྐང་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འབྱུང་བ་འདྲ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །ཉམས་སྐང་དཔག་མེད་བར་སྐང་ཚོག་འཛུག་འདྲ། །སྐྱང་དེར་བྱང་བས་སྨིན་བར་ཉི་ཟླ་འདྲ། ཟེར་བ་འདུག) །ཕྱང་དེར་བྱང་བས་བར་སྐང་ཉི་མ་འདྲ། །འཁོར་འདས་གཉིས་མེད་དུ་མ་རོ་གཅིག་འདྲ། །ཡུད་ཙམ་བསྟན་ (ཤ་བ།) བས་དོན་གཉིས་མཐའ་དུ་ཕྱིན། །ཤེམས་ལ་དབང་ཐོབ་མྱུན་བའི་སྨན་དང་བླ། །ངུས་གསུམ་བདེར་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་བྱིན་བྱབས་ཀྱིས། །རང་བཞིན་རྣམ་དག་འགྲོ་བའི་དཔལ་དུ་ཕར། །རྫོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་དུ་བདེ་བའི་ཡུལ་སྐང་རྫོགས། །ཐུབ་པའི་སྐྱན་སྔར་ཀུན་རྫོབ་བདེན་བར་བཟུང་། །ཐུགས་རྗེས་དུས་སུ་བརྟུལ་ཞུགས་དུ་མ་ལྷན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །ཐུགས་རྗེས་ཚུལ་དུ་བརྟུལ་ཞུགས་དུ་མ་བསྟན། ཟེར་བ་འདུག) །འཇམ་དབྱངས་ཚུལ་དུ་ཤེས་རབ་དྲི་མེད་ལྷན། །བྱང་ (ཤ་ན།) ཤེམས་ཚུལ་དུ་སྐྱིང་རྗེ་ཆུན་ཆད་མེད། །བྱམས་མགོན་ཚུལ་དུ་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ལྷན། །སྐྱབ་དཔོན་ཚུལ་དུ་སྐུག་བསྔལ་ལ་ཞེན་ཆགས་བྱས། །མི་ནག་གི་ཚུལ་དུ་བློ་བའི་ཚལ་མ་ཟོས། །སྐྱོན་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཅི་ངང་བརྒྱ་བྱས། །རང་བྱང་གི་ཚུལ་ཏུ་སྐྲ་དང་ཁ་སྐུ་བྲེག །དགེ་སློང་གི་ (ཤ་བ།) ཚུལ་དུ་གོས་ལ་མེར་མོ་གོན། །སྟེག་ཅན་གྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་འདྲེ་དམ་ལ་བཏག །དམ་ཉམ་གྱི་ཚུལ་དུ་བླ་མའི་བཀའ་ཡང་བཅག །སྐོམ་ཆེན་གྱི་ཚུལ་དུ་མེམས་ཉིད་རྩེ་ཅིག་སྐྱང་། །བྱུབ་ཐོབ་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཏུལ་ཞུགས་དུ་མ་བསྟེན། །སྐྱ་མའི་ཚུལ་དུ་རྒྱལ་ཁམས་པོཏས་བཞིར་འགྲིམས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཤུན་མའི་ཚུལ་དུ་རྒྱལ་ཁམས་པོཏས་མེད་འགྲིམས། ཟེར་བ་འདུག) །བྲ་མའི་ཚུལ་དུ་སྐུ་ཡི་རྟེན་རྣམས་བཞིངས། །མི་དཔོན་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ལྷ་ཁང་ལ་ཀོ་འཁེབ་ཚར། །ཡོན་བདག་ (ཤ་ཁ།) གི་ཚུལ་དུ་མདོ་རྒྱ་རྟྭིག་མོ་

བཀའ། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། ཡོན་བདག་གི་ཚུལ་དུ་གསུང་འབུམ་རྣམ་ཐར་བསྒྲུབས། ཀུན་མའི་ཚུལ་དུ་ཐ་བོང་རྟ་རྣས་བྱུའ། མོ་སྐྱོན་གྱི་ཚུལ་དུ་མདོ་རྩ་བྱིག་མོ་བཏབ། ཞེར་བ་འདི་དཔེ་དང་པོར་མེད། དཔེ་གསུམ་པར། ཀུན་མའི་ཚུལ་དུ་ཐ་བོང་རྟ་རྣས་ཁྱིད། ཞ་སྐྱོན་གྱི་ཚུལ་དུ་མདོ་རྩུད་བྱིག་མོ་བཏབ། ཞེར་) ཏོར་འདྲའི་ཚུལ་ཀུ་མི་མགོན་དཀར་པོ་ཁྱིད། ཁབས་ངན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐྱག་མོ་ཁ་གདངས་དབུ་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱན། ཁབགས་པའི་ཚུལ་གྱི་ལྷར་ཚོག་ཐག་མགོ་བཅོམ། ཐོ་ཅོའི་ཚུལ་དུ་སྨར་བའི་ཐག་ཤ་ཕྱོགས། སེམས་བསྒེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ས་རོང་ལམ་ངན་བསལ། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། སེམས་བསྒེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྤྱི་རོང་ལམ་ངན་བསལ། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཁེ་སྐང་གི་ཚུལ་གྱི་སྐག་རྒྱང་བྱལ་བ་བཤིག (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྐག་རང་། ཞེར་) (པཅའ?) མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བག་སྐྱོན་མི་སྤོག་བཤིག (མ་དཔེ་གཅིག་པར། བག་སྐྱོན་མི་སྤོག་བཞུག ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། མི་སྤོག་བསྐྱམ། ཞེར་བ་འདུག་) སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལྷའི་ཁཤ་རྣམ་གཟེགས། སྐྱི་ལམ་ཚུལ་གྱི་འདི་ཡི་ལས་རྣམས་དྲན། མཆེད་བྱོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྨར་ཚང་ལ་རོགས་དན་བྱས། སྐྱོབ་མའི་ཚུལ་དུ་ཐག་མོ་བྱུ་བ་བསྟེན། རང་དོན་གྱི་ཚུལ་དུ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ། མང་དུ་ལས་ལ་དགེ་བའི་མཆོག རང་གི་དོན་ལ་མ་ལགས་པས། (པཡན?) གཁན་གྱིས་རག་པ་ཡུལ་སྐང་ཙམ། ཀུན་གྱི་ཆེ་བ་འདི་ལ་ཟེར། ང་འདུ་ཡོད་ན་དགྲ་ལ་ངོམ། མེད་པར་བྱང་ན་རིན་གྱིས་ཉོས། ཁོ་བོས་ཕྱི་བཞག་སྟིང་གཏམ་བྱེད། ཁཇིག་རྐེན་འཁྲུག་པའི་སིལ་བུར་འགྲོ། ངེ་དུས་སྐྱོན་པའི་བསྟན་པ་འོང་། ཆོས་འདི་ལོག་པར་མཐོང་དུས་འོང་། ཚེ་རྫི་ཟོབ་པོ་རྫི་དུས་འོང་། ཚེ་སྐྱབ་ལྷ་འདྲ་བསྐྱབ་དུས་འོང་། རོར་ཕྱིར་སྲོག་ལ་ (པཡབ?) མི་འཇོམས་པར། ལས་ངན་སྤྱོག་པ་སྤྱ་ཆོག་པས་བསགས་དུས་འགྲོ། །སེམས་ལ་རང་དབང་མ་ཐོབ་པར། ཁགན་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱེད་དུས་འགྲོ། །འོད་མགོ་ནག་མི་ཡིས་ཅི་ངན་བྱེད། ཁགས་ཤའི་ཁ་ཟས་ཤ་ཅན། ཁྱི་ཟུག་ཅ་བླང་ཀུ་ཅོ་བཏབ། ཁྱག་སྐྱོན་སུ་དང་སུས་མི་ཤེས། ཁྲུ་མེད་ཀྱིས་སྤྱག་གཏམ་ཡི་གེར་བཏབ། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། ཁྲུ་མེད་ཀྱི་སྤྱག་གཏམ་ཡིག་གེ་བཏབ། ཞེར། གསུམ་པར། ཁྲོ་མེད་ཀྱི་སྤྱག་གཏམ་ཡི་གེར་བཀོད།

གྱུར་ཐོབ་ཅག་རེ་ཞེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

ཟེར་བ་འདུག) །བོད་ལ་བདེན་པ་མེད་བའི་དུས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། བོད་ལ་བདེ་བ་མེད་བའི་དུས། ཟེར་བ་འདུག) །སུས་ཀྱང་མགོ་ཐོན་མེད་པར་འོང་། །གོ་ཁྱིང་གི་ (ཡཨཀ) ཚུས་ལ་མཐོ་དམན་འོང་། །སྐུ་ལབ་ཀྱི་ལན་ཆགས་སྡུག་རྩོད་བྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐུ་ལབ་ཀྱི་ལན་ཆགས་སྡིག་རྩོད་བྱེད་ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། ཐུ་ལབ་ཀྱི་ལན་ཆགས་སྡུག་རྩོད་བྱེད། ཟེར་བ་འདུག) །ཁམ་ཀྱལ་གོང་བ་བརྟེ་རེས་འོང་། །ལབ་ལྟ་ཁང་དམག་གིས་བསྐོར་དུས་འོང་། །ཁ་ཡུལ་བྱི་ལབ་པ་ལ་དར་ཀྱད་འོང་། །སྐོར་ཁམས་གོ་འཇོ་ལ་ཁྲིལ་མེད་པ་འོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །སྐོར་ཁམས་གོ་འབྱོ་ལ་ཁྲིམས་མེད་དུམ་འོང་། ཟེར་བ་འདུག) །དམ་ཆོས་སྡུག་གི་གོང་བ་དམའ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །དམ་ཆོས་སྡིག་གི་གོང་བ་དམའ། ཟེར་བ་འདུག) །ཆགས་སྡང་སྡུག་གིས་རྩོད་པ་བྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །ཆགས་སྡང་སྡིག་གི་རྩོད་པ་བྱེད། ཟེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) སློ་ལགས། ཅེ་ཏ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སློ་ལ་ཡག་ཅེ་ཏེ། ཟེར་བ་འདུག)

༢༠) ཕྱི་མ་ཡུལ་ཁམས་མཐའ་དག་ཏུ། །རྒྱང་ཐོག་ (ཡཨཀ) ས་ས་མང་པོར་འོང་། །ནད་སུག་མཆོག་གསུམ་དུག་གིས་བསྐྱེན། །ནང་འབྲུག་སིལ་བུར་འགྲོ་དུས་འོང་། །ཐྲེ་དགོན་ལ་ཐག་རྒྱད་དུས་འོང་། །ངའི་མི་རྒྱུད་ཇེ་ཐུ་འོང་། །མི་རབས་བདུན་ཙམ་རེད་བ་ནས། ཁོ་པོས་ཐང་ཅིག་འོང་བར་རེས། །གཙུག་ལག་ཁང་གིས་བཅོས་ཐབས་ནི། །གནས་པོ་མགོ་ལ་རིན་ཆེན་གཏེར། །ས་བདག་གིས་བཅོལ་ཁ་གང་སྤྲིད་དགོས། །ཡར་ཆོས་དག་ལ་བསང་ཀུང་བཤག་པ་དགོས། (ཡཨཁ) །ཆོགས་དང་གཏོར་མ་རྒྱུན་དུ་བྱ། །སྐུ་འབུམ་བཟོ་འགྲེའི་ཚུལ་ཡིན་པས། །གདུགས་དང་ཆོས་འཁོར་རྗེས་སུ་བསྒྲུབ། །དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཉེས་པ་མེད། །རྗེས་སུ་ལྟ་ཁང་དག་ལ་ནི། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །རྗེས་སུ་ལྟ་ཁང་སྐོར་དག་གིས། ཟེར་བ་འདུག) །ཤར་ངོས་བྱས་ན་བཟང་བར་འོང་། །བཀའ་རྒྱུད་བདུན་ཀྱི་སྐུ་འབག་ནི། །ལེགས་པར་བཞེངས་ན་ཀུན་ལ་བཟང་། །ཆོས་སྐྱོང་བྱ་ལྟ་མགོན་པོ་ནི། །གཡས་ཐོག་ས་དག་ལ་བཞེངས་བྱུང་ན། །ཡུལ་ཁམས་

(༡༥༧) དག་ལ་བཟང་བར་འགྱུར། །མེ་ཐབ་གྱུ་བཞི་འདོམ་གང་ལ། །དར་ཟབ་གསེར་གཡུའི་མཆོད་པ་ཕུལ། །འབྲུ་སྣ་གང་འཇོམས་བསྟེག་ན་བཟང་། །ལོངས་སྤྱོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་འགྱུར། །གསལ་མཁར་བཅུ་གསུམ་རི་བྱི་ཚྭ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །གསེས་མཁར་བཅུ་གསུམ་རི་བཀའི་མགོ། ཟེར་བ་འདུག) །མོ་ལྷ་ངང་ཡག་གི་ཏླ་རོ་ལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །མོ་ལྷ་དར་ཡག་གི་ཏླ་རོ་ལ། །སྐུད་པ་སྟོ་དམར་གྱི་དྲ་བ་བཅུག །ཟེར་བ་འདུག) །སྐུད་པ་སྟོན་དམར་གྱིས་དྲ་བར་བཅུགས། །སྟོ་ཟེམས་ཞབས་སུ་བཞག་པ་ན། །མི་རྒྱུད་དག་ལ་བཟང་བར་འགྱུར། །གནས་པོ་མགོའི་ཚུ་མིག་ལ། ཀླུ་ (༡༥༨) ཟེབས་དུས་སུ་ཀླུ་བཅོས་བྱ། །ཚུ་སྣ་བརྒྱ་ལ་ཚེ་ཚུ་བྱ། །ཚེ་སྐྱབ་ཚེ་ཚོག་རྒྱུན་མ་བཅད། །ཚེ་གཟུངས་དག་ལ་འབད་པར་གྱིས། །བན་བོན་ལྷ་ཆེན་གཙུག་ཏུ་ཁྱེར། །དགོན་མཆོག་མཆོད་པ་རྒྱུན་དུ་བྱ། །གླ་ལྷ་གཟུངས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་བཞེངས། །ཚེ་ཆུ་ཟབ་གྱིས་བཅད་མི་རུང་། །ལྷ་ཁང་ཞིག་ཀྱང་ཤིང་མ་འབུད། །མནའ་དང་ཁྲིམས་ལ་འཇོམ་པར་བྱ། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་ (༡༥༩) ཏོག་ལ། །གང་བྱས་འདི་ཡི་རྒྱལ་བར་འགྱུར། །ཡི་མ་འོད་དཔག་མེད་དུང་དུ། །འཇའ་ལུས་ཆོས་སྐུ་ཟེ་ཆོམ་མེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། འཇའ་ལུས་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པ་ཟེ་ཆོམ་མེད། ཟེར་བ་འདུག) ཁོ་བོ་སྤྱལ་ལོ་ལ་འོང་བ་ཡིན། །སྐུ་མདུད་རིན་ཆེན་ཤོག་དྲིལ་རྣམས། །ཡི་རབས་དོན་དུ་བཞག་པ་ཡིན། །ཐང་ཅིག་མ་ཡིན་བར་དུ་བྱུང་པ་ན། །བདེན་པ་སྨྲ་བ་ཇྭན་དུ་འགྱོ། །ཅི་བརྟན་ཚོམ་ལ་རེས་པ་མེད། །འདི་བརྟན་ཚོམ་རྣམས་ཆུ་ཐོས་རྒྱུ། །ངང་ཁོང་དུས་སུ་སྐྱེམ་མ་ཟ། །དུས་ (༡༦༠) གསུམ་ད་རེས་བས་འགྲོ་དོན་ཆེ་བ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དུས་དང་རེ་བ་འགྲོ་དོན་ཆེ་བ་ཡིན། ཟེར་བ་འདུག) །གདུལ་བྱའི་འགྲོ་དོན་བརྟུལ་ཞུགས་འདྲེས་མ་ཁོང་། །དོད་མགོ་ནག་ཐེ་ཚོམ་མ་ཟ་དང་། །ཅི་བརྟན་ཚོམ་ལ་འགྱུར་བ་མེད། །གསེར་གྱི་ཁ་དོག་མི་འགྱུར་ལྡན། །རྗེས་སུ་ཁ་དོག་འབོད་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རྗེས་སུ་ཁ་དམ་ཐོད་པ་ཡིན། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། །རྗེས་སུ་ཁ་དོག་ཡོད་པ་ཡིན། ཟེར་བ་འདུག) ཨོཾ།།

བྱུབ་ཐོབ་ཅན་རེ་ཞེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འདོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱུར་བཞུགས།

(མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར་མེད་པའི་མ་ཕྱི་དང་པོ་དུ། ཁོད་བསོད་ནམས་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཡོང་རྣམས། ཁག་རོའི་སྐས་ཅག་ཞེ་ལ་གུ་རུ་ཏོ་ཕྱི་པས། ལམ་གཉིས་ལ་རྟོགས་མེད་བྱ་ཚུང་གི ལམ་ཀྱི་དང་པོ་ངན་འདྲེན་པར། ཐ་དད་སྐབས་པ་པོ་སྟོན་དུ་སོང་བས། དེ་ན་ (ཤ་ཀ) སུ་ཏ་ (དྲ་) བསྟེན་པ་སྟོན་དུ་ཆུང་སྐྱང་དགོས་པས། དེ་ལ་ཡང་ཆུང་སྐྱང་དགོས་ཏེ། ཐིག་ལེ་ཞུགས་པའི་སྡང། གྲོང་བའི་གནད། དགྲམ་པའི་ཐབས་སོ། ཁད་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ལུས་ཀྱི་འཁྱུལ་འཚོར་བསྟན་པ། ཆུང་བཅུན་པའི་གནད། དམིགས་པའི་ཡུལ་ཐབས་སོ། ཁད་པོ་ལ་སྡང་གཉིས་པ་ནས་ལྷེ་བའི་ནང་ནས་མར་འབྱུར་གྱི་ནང་དུ་སོང་ནས་ཐུར་དུ་བསྟན་པ་དང་། བཤང་ཅི་ཡང་འབྱུར་ཀྱི་སོང་ནས། སོར་གཉིས་ཙམ་གྱི་ས་ཁ་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། ངཡི་སྙིང་ཁོར་ཡིན། ཨོཥྛི་ཆོས་མཛད་ཀྱི་དོན་ཆེ་བ་ (ཤ་ཀ) ཡིན། ཆེར་བ་འདུག་པ་འདི་མ་ཕྱི་དང་པོ་ནང་ཤོག་ལྷེབ་ཆད་པ་གསར་དུ་ཁ་སའ་བྱིས་པ་ཞིག་འདུག ཁོན་ཀྱང་ཚོ་དོན་གང་ལ་སྟོས་ན་ཉག་ལེ་གསུང་འབྱམ་ནང་གི་ཚོག་དོན་མི་འབྱ་བ་མ་ཚད་མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པ་གཉིས་ནང་མི་འདུག ཁོན་ཀྱང་མ་དཔེ་དང་པོར་ཡོད་སྣབས་འདིར་ཡིག་ཆུང་དུ་བཀོད་པ་ཡིན།)

ཐུལ་ཁམས་ཀྱན་ལ་ང་འབྱ་མེད། ཁ་ལྟ་ལོད་དེ་ཕྱི་མ་དྲན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ད་ལྟ་ལ་སྟེ་ཕྱི་མ་དྲན། ཅེར་) སྟོན་པ་འབས་པའི་བྱ་བཅོངང་། ཕྱི་མ་འོང་སྟེ་ངི་ཤེས། ཨཀོ་ན་རྟོགས་དབྱེད་ཐོང་དང་ཉིད་འོང། ཨཱཿཧཱུྃ་ཤཱུ་ཉཱ་ཉཱ།

27) ཕ ཇེ་བཙུན་བྱ་མ་འབྲི་བའི་མགོན། ཁསོད་ནམས་བསགས་པའི་ཉག་སྟོན་ང་། ཁསངས་ཆུས་བསོད་ནམས་ཤན་འབྲེད་པས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁསངས་ཆུས་སེམས་ཅན་ཤན་འབྲེད་པས། ཅེར་) ངང་ངོ་ཚ་ངོ་སྤུང་རྒྱང་རྗེས་བཏབས། ཁནག་གིས་མི་ཚེ་སྤྱག་ལ་བསྟོན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁི་དམིགས་མི་ཚེ་སྤྱག་ལ་བསྟོན། ཅེར། དཔེ་གསུམ་པར། ཁནག་གི་མི་ཚེ་སྤྱག་ལ་སྟོལ་) ཁྲན་པར་དེ་དོན་སེམས་ལ་འཇོག ཁྲུ་སྟོན་ཅལ་ཅོལ་ངག་གིས་བླངས། ངོ་མཚར་ལྡང་མོ་སེམས་ (ཤ་ཀ)ལ་ལྷོས། ལྷ་བ་དམན་པ་ངས་མ་རྟེད། ཁོད་གསལ་ལ་སྟོམ་མེད་གཡེང་བ་མེད། སྟོམ་པ་དམིགས་གཏད་ང་ལ་མེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ཁྱོ་བ་དམིགས་གཏད་ང་ལ་མེད། ཅེར་བ་ཚིག་

འདུག་པས་དོན་གཅིག་ཡིན་སྟམ་) །ཤྲཱཝཱས་འབྱུང་ངང་ལ་གང་དྲན་སྟོང་། །སྟོང་པ་དགག་སྒྲུབ་ང་ལ་མེད། །རེ་མེད་རང་གསལ་སེམས་དོ་ཤེས། །འབྲས་བུ་གཞན་དུ་རས་མ་བཙལ། །སྒྲུ་ལུས་རྫ་བའི་དུ་བ་འདྲ། །བསྒོམ་ན་ཡོད་པ་ངམ་མ་མཐོང་། །རྫ་ཡང་བྱུང་གི་ནང་རྫོང་ཅན། །བརྟག་ན་བདེན་པ་ངམ་མ་མཐོང་། །བྱུང་ཡང་ཐིག་ལེ་སྟོང་བའི་རྫ་ལ། །བརྟག་ན་ཆོས་སྐུ་རང་རྫ་ཙམ། །ཆོས་སྐུ་གསལ་སྟོང་ (ཤཬ?) གཉིས་མེད་བའི། །བརྟག་ན་རང་སེམས་སྟོང་བའི་རྫ་ལ། །དོ་བོ་སྟོང་སྟེ་རང་བཞིན་གསལ། །ཡོད་མེད་རྟག་ཆད་མཐའ་དང་བྲལ། །ཉ་སྟོན་སེམས་ཀྱི་ཏུ་ཐག་ཆོད། །བོད་བྱུན་པོས་མི་ཤེས་རང་དབང་ཆེ། །དོ་བོ་བདེ་བའི་རང་བཞིན་ཅན། བོད་སྐུག་བསྟལ་ཅན་ལ་བདེ་བ་མེད། །སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་ལྷ་ཡི་གནས། །བདེ་བའི་ཞིང་ཁམས་དག་པ་ཡོད། །བདེ་སྐུག་སྟོང་པ་བྱང་སྟོང་འཁོར་ལོ་ཡིས། །བོད་བདེ་བའི་གནས་སྐབས་གུ་ལ་ཡོད། །བསོད་ནམས་བདུད་ཀྱི་བར་ཆོད་ལ། །ཉ་སྟོན་མེད་པར་བྱས་ (ཤཬ?) ཟེན་ཡིན། །ཆོ་སྐུག་ལོངས་སྟོང་རྩྭ་ལ། །ཉ་སྟོན་ཀྱིས་དི་བདེན་རྟགས་བཟུངས། །མགོ་གཡོགས་སྐུག་བསྟལ་ཀྱི་ཏིམ་ཆེན་ལ། །ཡར་དོགས་མེད་པ་ཉ་སྟོན་ཡིན། །བོད་ཆེ་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པས། །དམན་ས་བཟུང་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །ཕུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པས། །ཆགས་སེམས་སྐང་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །བྱ་མ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ། །འབྲལ་བ་ཆུང་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ། །མཁས་ལ་འབྲན་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། (ཤ?) བྱུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། བྱོན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ། ཟེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) སྟོང་པ་ཤྲཱཝས་འབྱུང་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །དེས་ན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དབོན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ། ཟེར། གསུམ་པར། ཐུ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་འདོད་པ། ཟེར་) །བསྟོམས་པ་བསྒྲུབ་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །ཐང་ཅིག་རྣལ་འབྱོར་འོང་བ་དེ། །གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །ཆ་ལུགས་ངན་པ་འགྲོ་བ་དེ། །གསང་སྔགས་ལྟ་མེད་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །སྐུ་ལ་རྐྱག་རག་མེད་པ་དེ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །སྐུ་ལ་སྐྱགས་རགས་མེད་པ་དེ། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་

མཚུངས་) །གཏན་མེད་རྟོགས་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །དཀའ་བརྟུལ་ཞུགས་རྟེན་འབྲེལ་འདི། །སྤྲུང་སེམས་འབྱོང་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། (མ་དཔེ་གསུམ་བར། །སྤྲང་སེམས་འདེས་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། ཟེར་) །བོད་མགོ་ནག་མི་ཡང་སྣང་བ་དེ། །མི་ཆོས་ཀྱི་འཁྲི་བ་ཆོད་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །ཐང་ཅིག་ (ཤ་བ?) ཕྱིར་ལ་འོང་བ་དེ། །དེ་རེས་ཁས་ལེན་བྱས་པའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །ཕྱི་མ་ང་དང་འཕྲད་པ་འདི། །དེ་ལན་བརྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་དྲིན་ཡིན། །ཡིན་པ་བཅུ་དྲུག་ཁ་ཆེམས་འདི། །ཕྱི་རབས་ཀུན་ཀྱིས་གཟིགས་མོ་མཛོད། །མི་རྒྱུད་ལབས་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས། (མ་དཔེ་གཅིག་བར། ལབས་ལ་ས་མཐའ་འདུག་པ་མང་ཀྱང་། སྐྱིར་བཏང་དཔེ་རྙིང་འདི་གསུམ་ནང་ལབས་ལ་ས་མཐའ་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་འདུག་པས་མ་འོངས་པར་ས་མིང་ལབས་ལ་ས་མཐའ་དགོས་མིན་གཅིག་བསྐྱིལ་བྱས་ན་བཟང་) ཁོ་བོ་ལ་སློབ་ལམ་ཐོབས་དང་འབྲེལ། ང་ཡང་ཐང་ཅིག་འོང་བ་ཡིན། ང་འདྲ་བཞེངས་པའི་ནང་རྫོང་ལ། ང་ཡི་སྐུ་འདྲ་བཅུག་ན་བཟང་། ཡིད་ཆེས་པའི་ཚིག། ཨིཥྚཾ།

22) ཀྱཻ རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་ (ཤ།ཤཅ?) མན་ཆོད་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་སློབ་ཡན་ཆོད་ལ། སྤྲོན་པ་ཡིན་ངེས་བརྒྱ་ཙམ་འོང་། །མེ་ཆོམ་མེད་པར་རྗེ་ཡི་སྐུལ། །རྗེ་ཡི་བྱིན་ཆླབས་མ་ལག་པས། །བདུད་དང་འགོང་པོས་བླ་མ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཅིག་བར། བདུད་དང་འགོང་པོས་ཆླབས་མ་ཡིན། མ་དཔེ་གསུམ་བར། །རྗེའི་བྱིན་ཆླབས་མ་ཆགས་པ། །བདུད་དང་འགོང་པོས་བཏབ་པ་ཡིན། །ད་ལན་གདུལ་བྱ་མང་ཡོད་པའི། ཟེར་བ་འདུག་) །ད་ལེན་གདུལ་བྱ་མ་ཡོད་པས། ཕ་ཡུལ་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་སྤོགས་སུ། །ཚོད་མེད་ལྷ་འདྲེ་དང་སྡུག་འཛིན་བྱས། (མ་དཔེ་གསུམ་བར། །ཚད་མེད་ལྷ་འདྲེ། ཟེར་) །དོན་མེད་ཀུན་ཀྱི་གཏམ་ངན་ཅིག (ཤ་བ?) །བཟང་མེད་རབ་ཏུ་སྤྱག་སྐྱར་བྱས་བྱུར་ནས། (མ་དཔེ་གསུམ་བར། །བཟང་ངན་མེད་པར་སྤྱག་སྐྱར་བྱས་བྱུར་ནས། ཟེར་) །དོན་མེད་རྒྱལ་ཁམས་རྟོག་པས་བཅག །ལུས་མེད་མེམས་ལ་རང་དབང་ཐོབ། །ཆུད་ཟོས་མིན་པའི་བཀའ་སྩལ་བྱས། (མ་དཔེ་གཅིག་བར། དཀའ་བྱས་བྱས། གསུམ་བར། དཀའ་ལས་བསྒྲུབ། ཟེར་བ་འདུག་) །འཆུག་མེད་ཕྱི་མ་ཐང་ཅིག་འོང་། །ཡུད་

ཙམ་འགྲོ་དོན་སྒྲུབས་ཀྱིས་བྱེད། ཡུན་དུ་མི་བསྡད་གར་བདེ་འགྲོ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཡུལ་དུ་མི་སྡད་གར་བདེ་འགྲོ། ཟེར་བ་འདུག) ཤ་ཉེ་ལབ་པའི་ཐྱིར་འོང་ཚོག །རྟེས་སུ་འོང་བ་ཡིད་ལ་ཞོག །མ་(པཊ།) འོངས་ལས་འཁའ་སྐྱབ་ཐབས་ཡིན། །སྐུར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་དྲིན་ལན་དང་། །ཤ་ཉེ་ལབ་པའི་ཉེ་ཐན་ལ། །ཤི་བའི་ཁ་ཆེམས་རྟེས་སུ་ཡོད། །ལེགས་པར་བསམ་མནོ་བཏང་མཛོད་དང་། །དང་དུ་ལེན་པ་འདི་འདྲ་མཛོད། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཞབས་ཀྱི་མཛོད། །སངས་རྒྱས་སེམས་ལ་ཡིད་བཞིན་འགྱུབ། །དཀར་པོ་དགེ་བའི་སྟོང་གྲོགས་མཛོད། (པཊ།) སྟེ་སྤྲིད་དག་ལ་འགྲས་མ་ཆོལ། །ཡུལ་ཁམས་དག་ལ་འགྲས་མ་འཆོལ། །སྐར་ཡང་ཀུན་དང་མཐུན་པར་སྐྱབས། །ང་ལ་སྨོན་ལམ་ཐོབ་དང་འགྱུབ། །ལབས་སྟེང་ལྷ་ཁང་བར་མ་ནས། །ང་འདྲ་བཞེངས་དང་ཀུན་ལ་ཕན། །ཁོ་བོ་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་འོང་། །རྣལ་འབྱོར་སྐྱེས་མཆོག་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་མི་འགྱུར་ཤྲཱི་མཚན་ཅན་འོང་། །བསྟན་ (པཊ།) པ་དུས་ཀྱི་མཐིལ་ནས་སྟེལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། །བསྟན་པ་དབུས་ཀྱི་མཐིལ་ནས་སྟེལ། ཟེར་བ་འདུག) །སྐྱེས་ས་བྲ་སྟིང་མེར་མདོར་དུ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། བྲ་རྩིང་སྐེར་མདོ་རྡོ་) །དབལ་སྐུ་ལོ་བྲ་དོམ་འཆམ་མདོ་དུ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། །དབལ་དགའ་ལོ་བྲ་དོམ་མཚམས་མདོ་དུ། ཟེར་བ་འདུག) །སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། །སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན། ཟེར་བ་འདུག) །དམ་པ་དང་དེད་གསུམ་སུས་ཀྱང་ཤེས་པ་དཀའ། །ཤ་ཉེ་ལབ་པའི་བསྟན་པ་སྤུང་། །སྐར་ཁམས་ཀྱི་མི་ལ་ལོང་བ་མང་། །ཁོ་བོ་ཉོང་སྟེ་སུས་མི་ཤེས། །ཤེས་ན་ཁོ་བོ་ལ་བློ་ཐབས་ཡོད། །མང་པོའི་ནང་དུ་མི་མཛེས་ཏེ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མི་འཛེམས་ཏེ་ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། །མང་པོའི་ནང་དུ་མི་མཛེས་ཏོ། ཟེར་བ་འདུག) །མང་པོའི་ཆུས་ལ་ (པཊ།) ཐན་པར་ངེས། །ཕྱི་མ་ང་ལ་ལས་འཕྲོ་ཡོད། །གདན་ས་ཤོ་དགོན་ཞབས་ཀོག་དགོས། །ཤ་ཉེ་ལབ་པའི་རོགས་དན་དང་། །ཀླེ་དགོན་བུམ་པའི་ཞབས་ཀོག་དགོས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཀླེ་དགོན་འབུམ་པའི་ཞིག་གསོས་དང་། ཟེར་) །འཛོམ་ཀྲིང་འཇིག་རྟེན་ཀོག་རྟེས་རྣམས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །འཛོམ་ཀྲིང་འཇིག་རྟེན་བསྟོགས་རྟེས་རྣམས། ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་

བྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་པའྱན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགྱར་བཞུགས།

མཚུངས་) །དུས་ཅིག་ཐང་ཅིག་བསབ་དགོས་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །དུས་ཀྱིས་ཐང་ཅིག་བསད་དགོས་འོང་། ཞེར། གསུམ་པར། །དུས་ཀྱི་ཐང་ཅིག་བསབ་པར་དེས། ཞེར་བ་འདུག) །བོད་ཞེ་ཆོས་ཟ་བའི་དུས་ཆོད་ལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། བོད་ཞེ་ཆོས་ཟད་པའི་དུས་བའི་ཆོད་ལས། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཁོ་བོ་བཀག་ཀྱང་མི་ཐུབ་ཅིང་། །ལབ་པ་སྐྱེ་སྐྱིད་བློ་ཉེས་བའི། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །ལབ་པ་སྐྱེ་སྐྱིད་བློ་ཉེས་པས། ཞེར་) །ཉག་སྨོན་ཀུན་གྲགས་སྐུག་གི་གཏམ། (ཤ༨ཀ) །ཡིན་ཡང་ཡིན་དབང་མེད་བའི་གཏམ། །སྨོན་ལམ་ཞོགས་ཀྱིས་གཏམ་པ་ཡིན། །གདུལ་བྱ་དངེས་བས་ནི་ཆེ་བ་ཡིན། །ཆ་ལུགས་དངེས་བས་ནི་བཟང་བ་ཡིན། །བརྟུལ་ཞུགས་དངེས་བས་ནི་ཆེ་བ་ཡིན། །སྨོན་ལམ་དངེས་བས་ནི་བརྟན་པ་ཡིན། །ལས་འཕྲོ་དངེས་བས་ནི་རྫོགས་པ་ཡིན། །ཁ་དོན་དེ་དུས་བས་ནི་སོད་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །ཁ་དམ་དེ་དུས་རྣས་སོད་པ་ཡིན་ཞེར། གསུམ་པར། །ཁ་དོམ་དེ་དུས་སོད་པ་ཡིན། ཞེར་) ཀུན་དང་མཉམ་དང་མི་ (ཤ༨བ) མཉམ་པ། །ཉག་ས་བློ་བུལ་གདིང་དང་ལྡན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །ཉག་ས་བློ་བུལ་ཀིང་དང་ལྡན། ཞེར་) །མི་ཤཇིགས་གནད་ཀྱི་ནང་ནོར་ཡོད། །རྟེས་སུ་མཐའ་བའི་ནོར་བུ་ཡོད། །འགྲོ་དྲུག་འདྲེན་པའི་བློ་ཐབས་ཡོད། །དྲིན་ལན་སོད་པའི་བློ་སྟོབས་ཡོད། །རྒྱ་དབུས་བགྲོད་པའི་རྟགས་ཡོད། །འཁོར་འདས་འབྲེད་པའི་ཤེས་རབ་ཡོད། །ལུས་སེམས་བྲལ་བའི་འཕོ་སྟོབས་ཡོད། །མན་ངག་བསྟེན་པའི་སེམས་བསྒྲུབ་ཡོད། །གདུལ་བྱ་འདྲེན་པའི་ (ཨ०ཀ) ལས་འཕྲོ་ཡོད། །སྐུན་པ་སེལ་བའི་སྒྲོན་མེ་ཡོད། །ལོ་རྒྱུས་བཞད་པའི་རྣ་ཐག་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །ལོ་རྒྱུས་བཞད་པའི་རྣ་ཐར་ཡོད། ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། །ལོ་རྒྱུས་བཞད་པའི་སྣ་ཐག་ཡོད། ཞེར་བ་འདུག) །ཉག་སེ་སྡུག་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་། །སྐྱིད་རང་མཐོང་བྱེད་པ་རང་དབང་ཐོབ། །ངས་ཟེར་ཉན་ན་ཐམ་ཐབས་མེད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །སྐྱིད་རང་དབང་ཡོད་པ་ངཡིན་ཏེ། །ངས་ཟེར་ཁ་ལ་ཉན་མཁན་མེད། ཞེར་) །བློ་ཉེས་རང་གིས་མ་བཟོ་ནས། །ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་བསམ་མི་ཁྱབ། །འཇིམ་བུ་ཐྲིང་པས་བདེན་མ་སྐྱབས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །འཇིམ་བུ་ཐྲིང་གི་བདེ་བ་འགྱུག ཞེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) ཁྱི་རབས་ཆོས་མཇོད་སྐྱེས་བུ་ཀུན། (ཨ०བ) །ད་རེས་བདག་ལ་ལམ་

མཁན་ཡོད་མོད་ཀྱང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁ་རེས་བདག་ལ་བསམ་མཁན་ཡོད་མོད་ཀྱང་། ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། ཁ་རེས་བདག་ལ་འཁོན་ཡོད་ཀྱང་། ཞེར་བ་འདུག) ཐུགྗེ་རབས་བདག་ལ་སློན་ལམ་ཐོབ། སྟོང་དུ་ཏླ་མའི་ཚོས་ཁྲིམས་སྟོར། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྟོང་དུ་ཏླ་མས་ཚོས་ཁྲིམས་སྟོར། ཞེར་) སྐད་དུ་ཆུ་ནག་གིས་ཚོས་ཁྲིམས་སྟོར། ।བར་དུ་མི་དཔོན་སྤུག་འཛིང་བྱེད། ।ལྷོ་ནུབ་ཕུ་ཆུན་པཎ་ལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ལྷོ་ནུབ་ཨོ་ཆུན་བསྟན་པ་ལ། ཞེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) ।སྐྱེས་མཆོག་དམ་པ་བྱང་ཤད་འདས་འོང་། ।ཚོས་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ལོག་ལྟ་བྱེད། ।དམ་ཆོག་ཅན་ཀྱིས་བསྟན་པ་བསྲུངས། ।ཇོར་འདོད་རྣམས་ཀྱིས་ཆུལ་ཁམས་ཐུང་། (ཪཀ།) རྫུན་མས་མགོ་གཡོགས་བྱེད་ལ་རེ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ।རྫུན་མས་མི་མགོ་གཡོགས་ལ་རེ། ।མི་ཚེ་སྐྱིག་དང་སྤྲུག་ལ་བསྐྱལ། ཞེར་) ।མི་ཚེ་སྤྲུག་དང་སྐྱིག་ལ་སྐྱོད། ।དེ་འདྲ་མི་བྱེད་ཅག་སྐྱོན་ཡིན། ।མི་བསྒྲུབ་དེས་བསྒྲུབ་འདོད་པ་མང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ।མི་འགྲུབ་ངས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་འདོད། ཞེར་) ।ང་འདྲ་འགྲུབ་ན་གཏན་འཚོང་ཡིན། ।ཚོས་མཛད་ལེ་ལོའི་གཡེང་མི་ཁོམ། ।ཐུགྗེ་རབས་རྣམས་ལ་བརྩེ་ཚོག་འདི། ।མ་འོངས་བདག་གིས་ད་ནས་བར་དེས། ।མི་རབས་བདུན་ན་འདི་མཐོང་འགྱུར། (ཪཀ།) མི་རྒྱུད་ལབ་པ་དར་བར་གོག ।རྒྱལ་འགོང་ལེ་ཀར་ཐིན་པར་ཤོག།ཿ (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ।རྒྱལ་འགོང་ལེ་ཀར་ཐིན་པར་ཤོག ।ཞེར་) རྒྱཿ རྒྱཿ རྒྱཿ རྒྱཿ

23) ཅ ངོ་རྩེ་འཆང་གི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ।ངོ་རྩེ་འཆང་གི་བྱིན་རླབས་ཀྱང་། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) པཎ་གྲུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་འགྱུར། ।བཅོམ་ལྡན་ཐུབ་པའི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས། ।ཉན་ས་འཕྲིན་པས་ཀུན་ཆད་མེད། ।ཕྱི་མ་རྒྱ་སྐྱིང་མར་མེ་མདོ་བྱ་བ་ནི། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ।ཕྱི་མ་གཟུགས་སྐྱིང་དམར་མོ་མདོ་བྱ་བ་ནི། ཞེར། དཔེ་གསུམ་པར། ।ཕྱི་མ་རྒྱ་སྐྱིང་དམར་པོ་མདོ་བྱ་བ་ནི། ཞེར་བ་འདུག) ।ཕ་ནི་སློས་སྟེ་མི་རྒྱུད་ཟེར། ।མ་ཉི་འབྱི་བང་ཟའི་སྲས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ।མ་ཉི་འབྱི་གང་ཛའི་སྲས། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ।ལོ་ནི་ལྷུགས་པོ་སྐྱེལ་ལོ་བ། ।ས་ཕྱོགས་

བྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

གང་དུ་རྟོགས་རྗེས་ཡོད་བཞིན་དུ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །མ་ཐོགས་གང་དུ་རོག་རྗེས་ཡོད་བཞིན་དུ། ལན་ཅིག་ཙམ་དུ་རོག་རྗེས་བསབ་པ་ལ། ཟེར་) །ལན་ཅིག་ཙམ་དུ་རྟོགས་རྗེས་བསབ་པ་ལ། །སྟོན་མི་(ཨཇ?) ལོ་བཅུ་ཕན་ཆུ་གར་ཐོག་ས། །ད་རེས་མི་རབས་བདུན་ཚུན་ལ། །མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ལ་རྟོགས་པ་བག་ཆགས་བསད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་སུ་རོག་བའི་བག་ཆགས་བསད། ཟེར་) །ཚོ་བ་ཚ་ཁོད་སྟོད་འབར་རབ་སྣང་དང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །ཚོ་བ་ཚ་ཁོད་སྟོ་འབང་རབ་སྣང་དང་། ཟེར་) །བཙོང་དྲི་ལེ་བོ་བྱ་ཤན་བྱ་ཐུང་དང་། །ཀུ་སྟེ་སྐྱིང་ཏོ་སྐུར་ཁམས་ཡན་ཆོད་ལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །རྩང་དྲེ་མོ་སོ་བྱ་ཤན་བྱ་ཐུང་དང་། །ཀུ་སྟོམ་སྐྱིང་མཚོ་སྐུར་ཁམས་ཡན་ཆོད་ལ། ཟེར་) །ཉག་བྲེའི་ཕུ་མདའ་དབུས་གཙང་སྟོད་སྐད་དང་། །ཀུ་རོགས་ཤོ་རྡང་ཁ་བཞི་ལ། །ཀུན་ཏུ་དམ་པ་ཆུ་ལོ་ངེད་གསུམ་གྱིས། །ཕ་མའི་དྲིན་ལན་མ་སོད་པས། །གནའ་གཉམ་ (ཨཇ?) བྱིས་རྟེན་དུ་ཆེད་མེད་དང་། །ཆུས་ཡོད་ལ་ཕྱིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གནས་གཉམ་བྱིས་གཉན་དུ་ཆད་མེད་དང་ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། །གནའ་གཉམ་བྱི་རྟེན་ཆེ་ཡོད་དང་ཆུང་ཡོད་ཕྱིན། ཟེར་བ་འདུག་) ཡར་འགྲོ་ཆང་ཐག་རིང་བ་བློ་མའི་དྲིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཡར་འགྲོ་ཀང་ཐག་རིང་བས་བློ་མའི་དྲིན། ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར། །ཡར་འགྲོ་ཀར་ཐག་རིང་བ་བློ་མའི་དྲིན། ཟེར་བ་འདུག་) །དམ་པ་རིན་ཆེན་ཏིང་རི་ན་རུལ། །ཁ་ལོ་ཁོག་བ་ན་རུལ། །ཉག་ས་ཕུལ་གནས་ན་རུལ། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། །དམ་པ་རིན་ཆེན་དིང་རི་ན་རུལ། །ཁ་ལོ་ངོམ་ན་རུལ། །ཉག་ས་ཐ་ཡུལ་ན་རུལ། ཟེར་) །གདུལ་བྱ་དུ་མ་དང་ལྡན་ཡང་། །དམན་བའི་ཚེ་ལ་མི་ཚེ་བསྐྱལ། །ཐུབ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཕན་པར་བསྐྱབས། །རྗེ་རྗེ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་བཙུགས། །འཕྲོགས་བྱས་ཐམས་ཅད་ཀུན་ལ་མངོན། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། རྒྱ་འཕྲལ་བྱས་ཀྱང་ཀུན་ལ་མངོན། ཟེར་) །དེད་གསུམ་རིག་གསུམ་མགོན་པོ་ཡིན་བས་ཡང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །དེད་གསུམ་ནི་རིག་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐུ་བ་ཡིན་བས་ཡང་། ཟེར་) །ལོང་བ་རྣམས་ལ་ཁ་འདོམ་པས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །ལོང་བ་འགའ་ལ་ཁ་འདམ་པས། ཟེར་བ་འདུག་) །དམ་པ་ཐོས་བྱོལ་ཤ་ལོ་ (ཨཇ?) རེག་བྱོལ་ཡིན། ཁོ་བོ་ཡང་དྲན་བྱོལ་ཡིན། །གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ཆེ། །ས་ལ་མི་ངེད་གསུམ་ཙམ་ཞིག་

ཡིན། ངེད་གསུམ་ཐང་རེ་འགྲིམས་ཀྱང་སུམ་མི་ཤེས། དམ་བ་སུམ་ཀྱང་མི་ཤེས་བའི། ཅོག་རོ་བླེན་པ་ཤེས། ཤ་ལོ་སུམ་ཀྱང་མི་ཤེས་པས། བྱད་མེད་སྨད་ཆོང་མ་ཐ་ཆུང་སྒྲོན་མས་ཤེས། ཁོ་བོ་སུམ་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ཡང་མཚན། ཀུན་ཤེས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན། ཀུན་ཀྱི་དོན་དུ་དགེ་བྱང་ཅིག ཤོག་པའི་བསྟན་པ་དར་བྱང་ཅིག ཨོཥཿ ॥ ॥

རེས་པ་རྣམ་པ་འགའ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རེད་ཅག་རེས་པ་རྣམ་པ་འགའ། ཞེར་) དོན་གཅིག་ནོར་ན་དོན་གཉིས་མེད། རང་གཅིག་དོན་སྒྲུབ་ན་འཁོར་བར་ལྡུང་། དེ་དོན་སུམ་ལ་དྲི་བ་མེད། དམ་པ་ཆ་ལོ་རེད་སྨོན་པ་གསུམ། སྐྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་ཤྲད་ལ་ཤར། སྡུག་གི་ཉལ་ཆུང་ཤང་ལ་གྱོན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལོ་ཏོག་སེམས་ལ་ཡག ། བསམ་གཏན་མི་ (ཨཀ?) ལ་ཉིན་མཚན་མེད། ། བཟོད་པའི་བོས་ལ་དྲི་གྲང་མེད། ། དམ་ཚིག་གི་སྐེ་རབ་དམ་དུ་བཅིངས། ། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྩ་ཕུན་དེས་འབྱེད། ། དཔང་པོ་ཀུན་བཟང་ཡངས་པའི་ཤྲོང་། ། རྟེ་བཙུན་རོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་དང་། ། རྒྱུད་པར་བྱས་རྣམས་མགོན་དུ་འབོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ། རྒྱུད་པར་བྱས་རྣམས་མགོན་དུ་འབོད། གསུམ་པར། རྒྱུད་པར་བཅས་རྣམས་མགོན་དུ་འབོད། ཞེར་བ་འདུག) ། ལས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ལོངས་སྤྱོད་མཐའ། ། གཟུངས་སྔགས་སྤྲོན་ལམ་ཐབས་ཀྱིས་འགྲུབ། ། མཁོ་རིས་ངན་སོང་བར་སྐབས་དེར། ། ཁོད་མིའི་མི་ཤེས་པ་སྣ་ཚོགས་འགའ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁོད་མིའི་ཤེས་པ་སྣ་ཚོགས་འགའ། ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) (ཨཀ?) ། རྩ་རླུང་གི་ཚེ་འཕྲུལ་སྐེད་ལ་འཁོར། ། སེམས་སྐྱེ་མེད་རྟེ་ལ་ཡོ་མ་ཆེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ། སེམས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ངོ་ལ་ཡོ་མ་ཆས། གསུམ་པར། སེམས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཚོས་ལ་ཡིད་མ་ཆེས། ཞེར་བ་འདུག) ། ཕྱི་རྟགས་སྤྲིན་བར་ཉི་མ་འབྲ། ། ནང་རྟགས་དབུལ་པོས་གཏེར་རྟེད་འབྲ། ། ང་རྒྱང་མིའི་དབང་པོ་མཛོད། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། དཔག་རྒྱང་མི་ཡི་དཔང་པོ་མཛོད། ཞེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) ། མངའ་རིས་རྒྱ་ནག་གི་བར་སྐབས་དེར། ། བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཕག་མོ་གྱུ། ། རྒྱུད་པའི་བྱིན་རླབས་ཆེ་རྣམས་ཀྱི། ། བཀའ་དྲིན་གྱི་ལན་ལ་སོད་དུས་མེད། ། རིན་ཆེན་འདོད་རྟ་ཁུ་ཞུན་སྐུ་དང་། ། གཡུ་སྤྲིན་གོང་ན་གཡུ་འབྱམ་དང་། (ཨཅཀ?) ། ཟླ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆྱ་ལ་སྟེང་། ། བཀའ་རྒྱུད་བདུན་གྱི་བྱོ་འཕེབ་ཚོར། ། ཐུགས་རྟེན་སྐུ་འབྱམ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད། ། བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་བཀྲ་ཤིས་འོ་ཐ་མཛོད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཞོ་ཐ་མཛོད། ཞེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) ། དང་རྒྱང་ནུབ་ཕྱོགས་ཡུ་རྒྱུན་ཚུན། ། རྗོ་རྗེ་གདན་དུ་སྐྱེ་བ་ཅིག ། ཐལ་པོའི་ཡུལ་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས། ། ཤི་ཚེ་གསུམ་ལ་དབུས་རྩང་གསུམ། ། དེ་ཚེ་ས་ཕྱོགས་གཞན་དག་ཏུ། (མ་དཔེ་གསུམ་

པར། ཨི་ཆེ་གསུམ་ལ་དབུས་གཅོད་གསུམ། ཤེ་ཚོ་ས་ཡོགས་གཞན་དག་ཀུ། ཟེར་) སྒྲུལ་པ་རྣམ་འགྱུར་སྒོན་དུ་འགྲོ། སྤྲ་སྐྱིང་ཀྱི་མི་ (ཁ૭བ།) ལ་མི་རྒྱུད་བདུན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཐུ་ཡི་ཡི་ཤི་ལ་མི་རབས་བདུན། ཟེར་) ཤེ་ནས་ཐང་ཅིག་འོང་བ་ཡིན། སྐྱིང་སྐྱིད་འདྲ་ན་ཡུད་ཙམ་ཞིག སྡུག་སྡུག་འདྲ་ན་ཐྱི་ལྷས་མེད། ཀྱག་བྲེའི་མི་རྣམས་ང་ལ་ཉེན། ངའི་མི་རྒྱུད་རྩེ་འཐུར་འགྲོ། བཀའ་རྒྱུད་བྱམ་ཁང་འབྱུང་བས་བཤིག ཁོད་མགོ་ནག་གི་མིག་ལ་སྐྱ་རིབ་འོང་། ཁོ་བོ་མི་མཐོང་ཤེས་པར་དཀའ། ཀྱག་བྲེའི་མི་ལ་བསོད་ནམས་མེད། ཁབསོད་ཟད་རྣམས་ཀྱི་འབྱུ་བས་མང་། ཐྲོ་དཔོན་ཐྲོ་དེ་གཡོག་པོས་བཙོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མགོ་དཔོན་མགོ་དེ་གཡོག་པོ་བཙུང་། གསུམ་པར། གཡོག་པོས་བཙང་། ཟེར་བ་འདུག་) རྒྱལ་མོའི་འཕོང་ (ཁ૭ན།) ཤེ་བླ་བས་བཙོག (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁྱལ་མོའི་འཕོང་སྡེ་བླ་བ་བཙོག ཟེར། གསུམ་པར། བླ་བས་བཙོང་། ཟེར་བ་འདུག་) སྡུག་འགོ་རིང་སེལ་གསེར་ཡིག་ཆུན་མོ་བཟུང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྡུག་འགོ་རིང་བསྲེལ་གསེར་ཡིག་ཆུན་མོས་བཟུང་། གསུམ་པར། སྡུག་མགོ་གསེར་ཡིག་ཆུན་མོས་བཟུང་། ཟེར་བ་འདུག་) ཁོ་ཏེག་གི་བྱ་དེ་ལྟ་འདྲེས་འཁྲེར། ཁམ་ཆོས་གོང་བ་དེ་ཆུ་བས་དམའ། ཁསོད་ཟད་ཁ་ཐང་དགུང་བས་མཐོ། སྲིག་ཅན་ཀྱི་ངོ་སོ་ཉི་འབྲ་འདྲ། ཆོས་མཛོད་ནྱབ་སྒོངས་ (དགུང་) བཅའ་མི་སྡེད། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། ཆོས་མཛོད་ནྱབ་ཆོད་བཅའ་མི་རྐེད། ཟེར། དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) ཁོབ་ཡོས་ཟས་ཆོར་ཐབས་ཀྱིས་ལོན། ཁམ་དུ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད། ཁངས་ཀྱང་ལན་གཅིག་ཐང་ཅིག་ཕྱིར་བལྟས་བྱེད། ཤེ་ཉམ་དམ་པ་བྱམས་མགོན་དུང་། ཁ་ལོ་ངོམ་ཞེས་བྱ་བ་ཏུ། སྒོང་ (ཁ૭བ།) གི་མི་ལ་བྱགས་པ་ཅན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྒོང་གི་མི་ལ་དྲག་པ་ཅན། དཔེ་གསུམ་པར། སྒོང་གི་མི་ལ་བྱགས་པ་ཅན། ཟེར་) རིགས་ཅན་སྐྱེས་བུ་ཆོས་དང་གྲོགས། ཕྱི་མ་རྒྱལ་རྩེ་རྒྱལ་པོའི་བུ། ཤེ་ནས་མངོན་པར་དགའ་བ་ཏུ། ངོས་ཆེན་མདའ་ནི་འཕངས་བ་ལྟར། ཁོ་བོ་ཚ་བ་སྐང་སྒོང་ཏུ། མཆོག་གི་མི་ལ་ཀླུཀྱའི་མཚན། སྐྱར་ཁམས་རྐྱེན་རྩེ་བསབ་པས་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐྱར་ཁམས་རྩོགས་རྩེ་བསལ་བར་འོང་། གསུམ་པར། སྐྱར་ཁམས་རྩོག་རྩེ་བསབ་པར་འོང་། ཟེར་

བ་འདུག་) །མི་ངན་རྒྱུད་པ་ལབ་པའི་མི། །ཀུན་དང་ཐང་ཅི་ལྟད་པ་ཡིན། །སྲིར་ལས་འབྲེལ་བ་མང་ཡོད་པས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྲིར་ལས་འགྲོ་འབྲེལ་བ་མང་ཡོད་པས། ཞེར་བ་འདུག) །ཐབས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་ (ཞ८ན?) བྱེད་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ངེ་ནས་འགྲོ་དོན་བྱེད་པ་ཡིན། ཞེར་བའི་ཚོག་ཤད་འདི་ཐོལ་པ་འདུག) །ངེ་ནས་ཅི་བྱེད་རང་དབང་ཆེ། ཁོ་བོ་འདྲ་བ་འོང་བའི་དུས། །མིག་གི་སྐྱེ་རིབ་མེད་པར་མཇོད། །ང་དང་འཕྲད་དུས་སྙེམས་མ་ཟ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ང་དང་འཕྲད་དུས་སྙེམས་མ་སྤས། ཞེར་བ་འདུག དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ངས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་འདྲེན། །ཐབས་ཀྱིས་ལམ་མཁན་ལམ་རྒྱས་ཅན། །མི་ང་ལ་བརྟེན་པ་ཀུན་གྱི་དབལ། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་སྡུག་བསྔལ་མེད། །དེ་རེས་གཅིག་གི་བསོད་ནམས་དེ། །སྟོང་པ་མེམས་ལ་བྱས་པ་ཡིན། །སྡུག་བསྔལ་རེས་མོས་འཁོར་བ་ཡིན། (ཞ८ག?) །ལར་མི་ཡི་ལས་ལ་བློ་གཏད་མེད། །ཡེ་ཤེས་དོན་བྱབ་ཀྱིས་རོགས་ལྟན་རྩེ་ཙམ་བྱས་ཀྱང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཡེ་ཤེས་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་རོགས་ལྟན་རྩེ་ཙམ་བྱས། ཞེར་བ་འདུག) །ང་འབྱལ་དུས་ཀྱི་ཞེབས་ཀྱང་མི་མཐོང་ཉེན་ཡོད། ཁོ་བོ་ལ་ཐབས་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པར་སྣང་། །དུས་ངན་པ་འདི་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་། །ང་ལ་དྲིས་དང་ཤོག་དྲིལ་ནང་དུ་བསལ། །དུས་དན་པ་ཤི་ཉན་པར་སྣང་། ཕྱི་མ་འབོད་ཙམ་འཆོལ་ཁུར་འགྲོ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཕྱི་མ་བོད་རྣམས་འཆོལ་བྱ་འགྲོ། ཞེར་བ་འདུག) །ཆོས་ཁྲིམས་གཉིས་ལ་རྣམ་ཐོས་བྱེད་པ་འོང་། །དེས་བ་ལོག་པའི་ཆུན་མས་འཁྱེར། །སྟིག་པ་ཆོང་དུས་ཀྱི་རོར་བས་བྱིན། (ཞཞན?) །སངས་རྒྱས་སེང་གེ་སྐུ་ཡི་སྐུལ་པ་ཀན་པ། །ཐུབ་པའི་བསྟན་རིང་སྐྱོངས། །ཁྲ་རྒན་ཅན་རྣམས་བདུན་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན། །དེ་རྗེས་བཅུ་གཉིས་འོང་བ་དེ། །སངས་རྒྱས་རབས་བདུན་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན། །དེ་རྗེས་བཅུ་གཉིས་འོང་བ་དེ། །རང་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དངོས་སུ་འབྱོན་པ་ཡིན། །དེ་རྗེས་བདུན་བརྒྱ་བྱོན་པ་དེ། །དཀྱུ་འོས་ཅི་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན། །དེ་ནས་སྟོང་རྩ་གཉིས་བྱོན་པ་དེ། །སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ (ཞཞབ?) ཡིན། །དེ་ནས་དབུ་ལ་གཙུག་གཀེར་ཡོད་པ་གཅིག་བྱོན་པ་དེ། །དེ་དུས་ནས་དགའ་ལྡན་ནས་བྱམས་མགོན།

རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་པ་ཡིན། །རབ་ཏུ་ཅེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནི་གསུངས། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། །རབ་ཏུ་མཉེས་པའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ནས་གསུངས། ཞེར་བ་འདུག །དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) སྟོན་ལམ་རྒྱུན་བྱི་བཏབ་པ་ཙམ། །ང་ལ་མངོན་ཤེས་དེ་ཙམ་ཡོད། །ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་བྱིས་བྲྀ་ངོམ་འཚམས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། མཚམས། ཀྱི་དག་ཆ་འདི་རེད་) །སུ་ཐ་ཡུལ་བྱེད་པའི་དུས། །དེས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རྫོགས་པའི་སྡུ་ལྷས་ཙམ། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། །དེ་དུས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རྫོགས་པའི་སྡུ་ལྷས་ཙམ། ཞེར་བ་འདུག་) །ཐ་དང་བྱ་འཐབ། །སྐྱེན་གཅིས་སྒོག་ལ་ཐོབ་ཁོར་བྱེད། །བྱ་ཡོད་ཀྱིས་ཆུང་མ་གནས་བདམ་བྱེད། །བོད་མགོ་ནག་གི་ནོར་ལ་ཁྲབ་ཕུག་ཚོག །མ་དཔེ་གཅིག་པ་གསུམ་པར། །བོད་མགོ་ནག་གི་ནོར་ལ་ཁྲབས་ཕུབས་ཚོགས། ཞེར་བ་འདུག་) །སྐྱེན་ (༡༠༨༢) གཅིག་ནང་དམེ་བྱེད། །དེ་དུས་ནས་བསྟན་པ་ནུབ། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། སྐྱེན་གཅིག་ནང་དམེ་བྱེད་དུས་ཡོང་། དེ་དུས་ནས་བསྟན་པ་ནུབ་པའི་སྡུ་ལྷས་ཙམ། ཞེར་བ་འདུག་) །རྒྱལ་འགོང་མིའི་སྨིང་ལ་ཞུགས། །ཐིང་མགོ་དང་བྲག་ཕུག་ནས་སྐྱབ་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ལོག་པར་འགྲོ་ཉེན་ཡོད། །མིཕྱིཿ

২৮) ཕྱི་ ལྷ་མ་མཁའ་འགྲོའི་ཚོགས་ལ་ཕུག་འཚལ་ལོ། །འདུས་བྱས་དམེ་བའི་བསོད་ནམས་ཅན། ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཞིང་ཁམས་དེར། །རང་ལུས་གྲུ་བཞི་ཡིན་སྣམ་ཞང་། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། །རང་ལུས་གྲུབ་པ་ཡིན་སྣམ་ཞང་། ཞེར་བ་འདུག །དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །དམ་པ་དང་བོའི་སངས་རྒྱས་རེད། །རང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཡིན་སྣམ་ཞང་། (༡༠༨༢) །ཉམས་ལེན་དྲི་མེད་ཡང་དག་དེ། །བྱར་མེད་ཀྱི་དོན་འདི་ཡིན་སྣམ་ཞང་། (མ་དཔེ་གཅིག་པར། །བྱར་མེད་ཀྱི་དོན་འདི་ཡིན་སྣམ་ཞང་། ཞེར་བ་འདུག །དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །རང་དོན་འགྲུབ་མེད་བརྩོན་འགྲུས་དེ། །གཞན་དོན་དྲི་མེད་ཡིན་སྣམ་ཞང་། །ལྷ་བ་ཡང་དག་འགྱུར་མེད་དེ། །ཡན་ཆད་ཤེས་པ་ཡིན་སྣམ་ཞང་། །སྒོམ་པ་ནོར་འབྲལ་མེད་པ་དེ། །མི་བརྟེན་གཟུངས་ཐོབ་ཡིན་སྣམ་ཞང་། །སྒོད་པ་དྲི་མེད་ཡང་དག་དེ། །རྒྱུན་ཆད་བྱོགས་འཕྲེར་ཡིན་སྣམ་ཞང་། །འབྲས་བུ་དྲི་མེད་ཡང་དག་དེ།

བྱུབ་ཐོབ་ཅི་ནས་ཀྱི་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་པར་བསྟན་ཞེས་ཆེམས་ཅམས་མཁྱུད་བཞུགས།

།རང་དོ་ཤེས་པ་ཡིན་སྟམ་མང་། (೨೨೩೨) །མིཐི།

೭೮) ཅ །རིན་ཆེན་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ལ། །གུས་པའི་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་བས་བསྟོད། །སྟོན་ང་དང་འགྲོགས་པའི་མི་འགའ་ལས་འཕྲད་ཀྱང་། །འགའ་རེ་སྨོན་དཔོན་གྱི་ཚུལ། །འགའ་རེ་རྒྱལ་པོའི་ཚུལ། །འགའ་རེ་སྤྲང་པོའི་ཚུལ། །འགའ་རེ་མཆེད་གྲོགས་ཀྱི་ཚུལ། །འགའ་རེ་སྤྲུན་ཟླ་དང་ཚ་ཞང་གི་ཚུལ། །འགའ་རེ་བུ་པ་དང་བུ་མའི་ཚུལ། །འགའ་རེ་འོག་རྟ་དང་ཁལ་མཇོའི་ཚུལ། །འགའ་རེ་ཁྱལ་འཇལ་གྱི་ (೨೨೩೨) ཚུལ། །འགའ་རེ་ཆུང་མའི་ཚུལ། །འགའ་རེ་རྗེ་བོ་དང་རྗེ་མོའི་ཚུལ། །འགའ་རེ་བློ་མཆོད་ཀྱི་ཚུལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། འགའ་རེ་བློ་མ་དང་མཆོད་གནས་ཀྱི་ཚུལ། ཞེར་བ་འདུག་) །འགའ་རེ་འཁོར་དང་ཆོས་ཉན་གྱི་ཚུལ། །དུས་ཐང་ཅིག་ལ་འཕྲད་པར་འོང་། །ཐ་མའི་ཚུལ་གྱིས་དྲིན་ལན་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་མི་སོང་བས། །དུ་རུང་འོང་སྟེ་སུས་མི་ཤེས། །སྟོ་ནུབ་ཧ་ཡབ་ལྷིང་ན། །སྟོབ་དཔོན་པདྨས་མཉེན་པ་ཡང་མ་ཤེས། །མིཐི།

೭೯) ཅ །ཐུབ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་བསྟན་པའི་བདག །མི་ཡི་གཙོ་བོ་རབ་ཏུ་གྱུར། །དེགེ་བ་དྲྱ་ (೨೨೩೨) མེད་གཞན་དོན་ཚུལ། །སྲིང་རྗེ་ལས་སྐྱལ་སྐྱུན་རས་གཟིགས། །རིགས་དྲུག་སྐྱེ་སྐོ་དེ་ཡིས་གཅོད། །རྒྱལ་པོ་ལྟར་བྱོན་ཀན་པ། །དེམ་པ་ཆ་ལོ་ང་རང་གསུམ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །དེམ་པ་དགའ་ལོ་ང་དང་གསུམ། ཞེར་བ་འདུག་) །སྐྱང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་ལོ་ལབ་དུ་ལྟ་བ་ལོག་པ་དང་། །ཅོ་མི་ལོ་རྟྭ་བའི་ཆོས་ཉན་ཀྱང་། །སྟོང་སྟ་ལ་སོང་བས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྟོང་སྟ་ལ་སོང་བས། ཞེར་གསུམ་པར། སྟོང་ལྟ་ལ་སོང་བས་ཞེར་) །སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སངས་རྒྱས་དུས་ཀྱི་སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས། ཞེར་བ་འདུག་) །ཆོས་བྱར་ཡོད་བྱར་མེད་གཉིས་ལ་སྤྲོགས་ཙམ་འགྱུབ་པ་ཡིན། །ཁོ་བོ་དང་དེད་གཉིས་ལ་བློ་མ་མང་ (೨೨೩೨) དུ་ཡོད་ཀྱང་ཀན་པའི། །རྣམ་ཐར་རྒྱར་ཙམ་རིག། ।। (མ་དཔེ་གསུམ་ཆར་ལ་དེའི་མཇུག་ལ་གཞན་གྱི་རིག་པ་རང་ཤར་ཐོད་ཀལ་

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་མེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་པྱང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས།

ཉམས་ཅེར་བ་སོགས་སུ་མཐུད་འདུག ཁོན་ཀྱང་དེའེ་གཉིས་པར་ཡིག་མགོ་བཞག་འདུག་ལགས།)

೭೮) ཅོ རིག་པ་རང་ཤར་ཐོད་ཀལ་ཉམས། བློ་མེད་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་འདོད་ཡིན། ཐོན་ཡུལ་རྒྱུན་ཡུལ་དུ་དམ་པ་ཆ་ལོ་དེད་གསུམ། སྨད་ཆོང་མ་བྱང་ཆུབ་མིའི་བུ་ཡིན། །མཆོ་ལོ་རི་བྲོད་སྐྱེས་བུ་བ་ཡིན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །མཆོ་ལ་རི་བྲོད་སྐྱེས་བུ་བ་ཡིན། ཞེར་བ་འདུག) །སྲིང་མོ་སྣ་རི་མ་བུ་བ་ཡིན། །གྲོང་ཁྱེར་ཐུ་རྡ་ན་བུ་བ་ཡིན། །སྲོག་དཔོན་ཀྱི་ཆོས་མང་དུ་ཐོས། །བཅོས་མ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལོང་ལ། །ངའི་བསྟན་པ་བོད་ (೧೨೩೧) ཁམས་སུ། །རྐེན་འབྱེལ་ཡོད་པས་ཐུགས་སྐྱལ་ཁྱེད་གསུམ་ཡིན། །ཕྱི་མ་ཡུན་རིང་ལ་གསང་སྔགས་སྐྱོད། །སྐྱང་སེམས་གཉིས་ལ་རང་དབང་ཐོབ་པ་བརྒྱ་ཡིན། །དེད་གསུམ་གྱིས་ཕྱི་རྟ་རྒྱང་གི་རྐེན་འབྱེལ་དང་། །སྔོན་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ཀྱི་འབྱེལ་ཟླར་ཅོམ་འགའ་རེ་དྲན། །ཕྱི་རབས་ཆ་མེད་པས་བརྗེད་སྐྱོང་ཡིན། །ཨིཝཾ།།

೭೯) ཅོ འཁོར་འདས་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ཤེད་དུ། །འདི་ཡིན་མེད་པར་མུན་པའི་སྣག །ཅི་ཚ་ (೧೨೩೧) མེད་པའི་སྐྲ་ཏོད་གསུམ། །བར་དོའི་འཇིགས་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན། །ཨ་ཏམ་གཉིས་ཀྱི་མཚམས་ཤེད་དུ། །དབང་པོ་ཡང་རབ་རང་ངོ་ཤེས། །རང་བྱུང་དུ་ཤེས་ན་མུ་ངན་འདས། །ང་བྲོད་དུ་སོང་ན་འཁོར་བ་ཏོང་། །ལུས་རབ་ཏུ་བྱང་བ་མང་ལགས་ཏེ། །སེམས་རབ་ཏུ་བྱང་བ་ཁོ་བོ་ཅོམ། །གྲགས་སྦན་འདོད་པ་མང་ལགས་ཏེ། །ལུས་དམན་ས་བཟང་བ་ཉག་སྨོན་ཡིན། །ས་ལམ་བགྲོད་པ་མང་ལགས་ཏེ། །ངན་སོང་སྤང་ (೧೯೯೭) བ་ཉག་སྨོན་ཡིན། །མཐོ་སར་སྐྱེའམ་པ་མང་ལགས་ཏེ། །བཅོན་ས་ཅིན་པ་ཉག་སྨོན་ཡིན། །བཟང་མདོག་བྱེད་པ་ཀུན་ཡིན་ཏེ། །སྐྱིད་སྡུག་མེད་པ་ཉག་སྨོན་ཡིན། །རང་དོན་བྱེད་པ་མང་ལགས་ཏེ། །ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར། །ཉག་སྨོན་དུ་རྟང་ཤི་ཟེར་རྗུན། །དེ་རེས་ཤི་བ་འདོད་པ་ན། །སྐྱེ་མེད་སྟོང་པའི་ངང་ལ་ཐོང་། །ཨིཝཾ།།

རྟ) ཀ ཆོགས་གཉིས་རྫང་འཇུག་ལྡན་ཅིག་སྐྱེས། །དག་པ་ (ཁཁབ་) གཉིས་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། མཉེན་གཉིས་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར། །བྱུབ་ཐོབ་གཉིས་ལྡན་རིན་པོ་ཆེ། །གཉིས་མེད་དོན་གྱི་མཆོད་སྤྲིན་འབྱུལ། །ང་ཅག་སྨོན་ཡིད་ལ་གང་དྲན་འདི། །བསྐྱེད་པ་དེ་ཡི་རྒྱུན་ཅིག་ཡིན། །རང་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཆུས་མཚོ་བཀོན། ཁོ་བོ་ཀུན་དང་འགྲུབ་དུས་འོང་། །མི་དོ་ཚ་མེད་པ་ང་ཡིས་ནི། །མཇོ་ཏན་གྱི་ཕག་ཤ་ཟོག་ས་འགའ་འཚོང་། ཁོ་བོ་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་ཤེས་ (ཁཁན་) མི་མངའ་སྟེ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁོ་བོ་སངས་རྒྱས་ལ་མངོན་ཤེས་མངའ་སྟེ། རེར། གསུམ་པར། ཁོ་བོ་སངས་རྒྱས་མངོན་ཤེས་མི་མངའ་སྟེ། རེར་བ་འདུག) །ང་ལ་མངོན་ཤེས་བྱང་བ་མཚོར། མངའ་རིས་རྒྱ་ནག་གི་བར་སྐབས་དེར། །ལོང་བ་འགའ་ལ་སྟོན་ཀྱི་ལས་འཕྲོ་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་དུས། །ལ་ལ་དང་ཐབས་ཀྱི་འཕྲད་པར་སློན། །ཤ་ཉེ་ལབ་པ་དང་གཏན་ཀྱི་ཡི་གེ་ལོངས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཤ་ཉེ་ལབ་པ་དང་གཏན་ཀྱི་མིག་ལོང་། རེར་བ་འདུག) །ཕྱི་རབས་ཀྱི་ཚྭང་མོལ་མཛོད། །ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར། །དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། །སྐུ་གསུམ་དབྱེར་མེད་རིན་པོ་ཆེ། །སྟོང་གསུམ་ཆོས་ (ཁཁབ་) དབྱིངས་སྣང་བའི་དཔལ། །གསང་གསུམ་བརྟེན་པའི་ཡུལ་མཛོད་འདི། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། གསང་སྔགས་གསུམ་བསྟན་པའི་ཡུལ་མཛོད་འདི། རེར་བ་འདུག) །ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བསྟོན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོན། རེར་བ་འདུག) ཁྱེད་ཀྱི་རབས་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཆེད་དུ། །ལོ་འགའ་བསམ་པའི་ཚོགས་སྤྲོན་འདི་ཡིད་ལ་ཆོག །ཡང་དུས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་པ་འོང་སྟེམ་མ་ཟ། ང་སྨོན་པའི་ལས་ལ་རྟོ་རྟེ་འཆང་པ་མཁུ་བས། ང་ལ་སུ་ཡང་མཁུ་བས། །ཐུབ་མཆོག་དམ་པ་དབྱེས་པར་ངེས། །དེ་བས་གསང་སྔགས་མཛོད་དུ་གྱུར། །འདས་སྐྱོགས་ཐུང་ (ཁཁན་) བོ་བཞག་པའི་དུས། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ལུས་སྐྱོག་ཐུང་བོ་བཞག་པའི་དུས། རེར་བ་འདུག) ང་འོང་སྟམ་མེད་པ་མེམས་མེད་པས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ང་འོང་བསྟེམས་པའི་མེམས་མེད་པས། རེར་བ་འདུག) ཕྱི་ལྟས་མེད་པ་ཐང་ཅིག་འགྱོ། །དུས་ཀྱི་སྐར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་སར། །བདག་ཉག་ས་རེར་ཁོ་བོ་ཡིན། །ཆེ་འདོད་

རྣམས་ལ་གྱི་འཕྲིན་ཡིན། །མ་དང་མ་ཕྲོགས་གང་དུ་ཡང་། ཁོ་བོ་སྐུ་བཞི་བདག་ཉིད་དེ། བདེན་པ་བཞི་ཡི་ཚུལ་བསྟན་པ། །ཚད་མེད་བཞི་ཡིས་འགྲོ་བ་འདྲེན། །ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ལ་བདེ་སྟོང་གནས། །བར་དོ་ (೨೦೬೨) བཞི་ལ་འཇིགས་མེད་ཐོབ། །ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་ལབ་པ་ལ་མཆོག་ཡང་ཟེར། །ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཟེར། །ཤུ་གེ་བན་ཏྲན་ཡང་ཟེར། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཤུག་གེ་བན་ཏྲན་ཡང་ཟེར། ཟེར་བ་འདུག །དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) །ཅག་སྟོན་དང་གསུམ། །ང་བས་ལོག་ན་མེད། །ང་ཡིན་ཡང་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་གདོལ། །མངོན་ཤེས་ཡོད་པ་རང་དབང་ཆེ། །དོད་གཅོས་ཆུང་བས། ལོག་མེད་རོར་འདོད་རྣམས་ལ་རྒྱུ་འཆོར། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གོད་གཅོས་ཆུང་བས། །ལོག་མིན་རོར་འདོད་རྣམས་ལ་རྒྱུ་འཆོར། ཟེར། གསུམ་པར། གོད་ཅོལ་ཆུང་བས། །ལོག་མི་རོར་འདོད་རྣམས་ལ་རྒྱུ་འཆོར། ཟེར་བ་འདུག) །ཆུས་ཉེས་མིས་མི་རང་གཉིས་ཀ་ཐུང་ཉེན་ཡོད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཐུགས་དགོངས་རྣམ་དག་དྲི་མེད་དེ། (೨೦೮೨) །འགྲོ་བ་དམན་པ་བྱམས་པའི་མགོན། ཉེས་བྱས་ཐུབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་སུ་སྤྲིང་བའི་ཚོགས (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཉེས་ཐག་གུ་མཐིལ་དུ་སྤྲིང་ཚོགས་ཡིན། ཟེར་བ་འདུག) །དེ་ཡན་ཆད་སྟོན་པའི་ཐུ་བཞག་བྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དེ་མན་ཅན་སྟོན་པའི་ཐུ་བཞག་བྱེད། ཟེར་བ་འདུག །དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) ཉེད་དྲག་པོའི་བུ་རྒྱུད་མཆེད་གྲོགས་རྣམས། །སྟོ་གཉམ་གོང་དུ་འབུལ་བ་རྣམས། །ཐུ་བཞག་ཡི་གེ་མཐོང་བའི་དུས། མ་རེད་ཟེར་བའི་གཉམ་མ་སྨྲ། །ང་ཡི་སྐན་པ་རྣམས་ཡོད་ཀྱན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ང་ཡི་ཉན་པ་རྣ་ཡོད་ཀྱན། ཟེར་བ་འདུག) །ང་ནི་འཇམ་དབྱངས་བྱིན་རླབས་པས། །རིག་པའི་ཡུལ་སྣང་རྫོགས་པ་ཡིན། །བོད་ལྗོངས་པའི་ཡུལ་ (೨೦೮೩) དུ་ལོང་བ་མང་། །མངོན་ཤེས་ཡོད་པ་རེ་རེ་ཙམ། །དབུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་དེར། །སྐྱང་པ་བརླའི་སྐེ་ལུགས་འགའ། །ཉམས་སྣང་རྨི་ལམ་གསལ་བ་ཙམ། །ཟག་མེད་མངོན་ཤེས་སྐྱོད་པ་རྣམས། །དེ་བས་ཆོས་འདོད་རྣམ་པ་ཀུན། །མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་མ་བྱེད་ལ། །ངེའོངས་དུས་ན་དྲན་པར་མཛོད། །བསོད་ནམས་བསགས་པའི་མི་དག་གིས། །ངའི་བསྟན་བཅོས་ལུང་བསྟན་པ་རྣམས་ཆོགས་ (೨೦೭೨) ཀྱལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐ་ཆོགས་དྲིལ།

བྱུབ་ཐོབ་ཅིག་རེ་སེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་ཁོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱུར་བཞུགས།

གསུམ་པར། ང་ཡི་བསྟན་བཅོས་ལུང་བསྟན་རྣམས། ཚོགས་གླེ་དང་ཆང་གླེ་དུམ། ཀུན་གྱིས་མ་བརྗེད་དྲན་བའི་ཆོས། ཅེར་བ་འདུག) །ཆང་གླེ་དུམ་ཡང་ཀུན་གྱིས་མ་བརྗེད་དྲན་པར་ཆོས། ང་རེས་བླ་ནས་བརྒྱབ་པས་མཚོར་གཏམ་བླེང་མོལ་དགའ་དགའ་བྱས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ད་རེས་བླ་ནས་ཀྱིས་བརྒྱབ་པའི། ཅེར་བ་འདུག) །དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ལྷན། ཁོ་བོའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་བསྡུང་བའི་དོན། །བྱའི་ལོ་ལ་ཁོ་བོ་སྨྱལ་བྱི་ལོ་པས་ལེན། །མིཕྱི།

३२) ཕྱོ་ལར་ང་ཡིས་སྨྲས་པ་གང་དག་ཡིན། །ཉག་ལེ་མི་ཡི་གསོན་འདྲེ་ལ། །ཅི་ལྟར་བོད་ཀྱིས་མི་ཤེས་ཀྱང་། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རོར་བྱུར་ (१०८२) ན། །མི་དང་མི་མིན་ལོས་སུ་ཞེར། །དགའ་དང་མི་དགའ་གཉིས་ལ་སོམ། འབྱུང་བྱུར་དག་བ་རང་ལ་དྲིས། །དབུ་ནག་བོད་ལ་ཅི་འོང་ཤེས། །ཕྱི་བཞག་བྱེད་ཙ་ཡི་གེར་ལྟོས། །སྡུག་ཅིང་སྐྱིད་པའི་ལམ་སྟངས་ནས། །ཁྱོགས་རིས་མེད་པའི་བན་ཏན་དེ། །མེམས་ཉིད་རང་བཞིན་རི་དྭགས་སུ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རིག་དག་ཀུ། ཅེར་བ་འདུག) །རིག་པ་ཆོས་ཉིད་མ་བུ་འགྲད། །ཉག་སྟོན་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་པས། །འཇིག་རྟེན་མི་ལ་བློ་རྣམས་བསྟན། །སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་ལོ་རྒྱུས་ (१०७२) སྨྲས། །བསོད་ནམས་མེམས་ལ་བྱས་ན་ལེགས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སོ་ནམ་མེམས་ལ་བྱས་ན་ལེགས། ཅེར་བ་འདུག) །སྐྱ་དང་འདྲེ་ལ་ཞལ་སྤྲིལ་མེད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྐྱ་དང་འདྲེ་ལ་ཞེད་འཛིགས་མེད། ཅེར་བ་འདུག) །རྗེ་སྐྱབ་བྱེད་པ་དགེ་བའི་ཕྱོགས། །སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་རང་གོམས་བྱས། །ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རང་སར་འདྲེས། །རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་གསལ་སྒྲིབ་མེད། །ནམ་ཡང་མཐོ་རིས་བདེ་བ་བསྒྲུབས། །ཐྲོ་བླ་འཛིན་མེད་མཐའ་དང་བྲལ། །ཤེ་ཉེ་མཚོར་ཅིང་ཡང་ངར་ཡོད། །དམ་པ་ཆུ་ལོ་ཉག་སེ་གསུམ། །སྐྱོན་པ་དོན་གཉིས་ཆུན་ཆད་མེད། །དམ་པ་ཤི་ཡང་རོ་ཁྲུར(१०७२) མང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། །དམ་པ་ཤི་ཡང་རོ་ཁྲུར་མང་། ཅེར་བ་འདུག) །ཆུ་ལོ་ཤི་ཡང་སྐྱོང་གི་མི། ཁོ་བོ་ཤི་ཡང་འགྲེའི་མི། །མི་རབས་བདུན་ནས་མར་དོས་ཐོག་པས། ཁ་ཏོན་ཅི་ཡོད་ལྟ་བ་ཡིན། (མ་དཔེ་

གཉིས་པར། ཁ་དོམ་ཅི་ཡོད་པ་ཡིན། ཅེར། གསུམ་པར། ཁ་དོམ་ཅི་སོད་པ་ཡིན། ཅེར་བ་འདུག་) ཁྱེ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆུལ་སྟེང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁྱ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆུལ་སྟེང་། ཅེར་བ་ལས་ཁྱེ་དགོན་ཅེར་ཞལ་ཆེར་མི་འདུག་) བཀའ་རྒྱུད་བདུན་དང་མཐའ་བ་ཡིན། ངེ་དུས་སུས་ཀྱང་ཤེས་པར་དཀའ། ལམ་དོར་རྣམས་ལ་ལམ་རྒྱས་མེད། ཐབས་ཀྱིས་ལམ་འགའ་སྟོན་སྟམ་ཡོད། མི་ཤེས་པའི་མི་རྣམས་ལ། མན་ངག་འདི་འདྲ་ཤེས་པ་ནི། འཁོར་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཆུལ་ཀྱང་བྱ། མི་ཤེས་ཁྱབ་པོའི་ཡུལ་མ་ཡིན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉག་སེ་ལས། (༡༡ཁ།) ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་མཁས་པའི་མི། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དཀོན་མཆོག་དྲིན། ཤེམས་ཀྱི་མཛོད་ལ་རང་དབང་ཐོབ། མཉམ་བཞག་དང་རྗེས་ཐོབ་མ་འདྲེས་ཀྱང་། རྟ་ཆྱུང་ཕྱི་ཡི་རྟགས་རྣམས་རྫོགས། སྐུན་པ་སྐུན་ནག་གསལ་སྐྲོན་སེམས། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་སྤྲས། ངས་ནི་དེ་ཤེས་སེམས་ཀྱིས་བསྟོད། ཉམས་སྐང་དབྱར་ཁའི་ཧཱ་ཀོག་འབྲ། ཏྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ། ཁྱོགས་ཙམ་མཐུན་བའི་བློ་ཡང་དྲིས། ཡིན་མིན་ཞོ་རྐོགས་འབྱེད་པར་བྱས། །ཐུབ་པ་དྲོན་ཡང་ངོ་མི་ཚ། (༡༡ཁ།) ཁེ་བྱས་མ་ཚོར་སྐྲོན་ལས་འགའ། ཁོད་མགོ་ནག་མི་ཡི་གྲྭང་མོལ་རྒྱུ། མ་ཕྱིན་བར་དུ་ཁོ་བོས་སྐྲིན། ཁའི་འབྲ་དགེ་བས་དྲིན་ལན་སོད་པར་ཞོག །ཅེར་བ་འདུག) ཨི་ཐི།

३२) ཀ ཕྱི་བཞག་ཚིག་ལ་དཔང་པོར་མཛོད། ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་། ཁོ་བོ་ཁོང་དུས་དྲན་པའི་རྐེན། ཐང་ཅིག་དུས་ཅིག་ཁོང་བར་ངེས། ཐང་ཅིག་འཕྲད་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད། ཁོ་ཁོང་ང་ཁོང་ཡི་ཁེར་ཞོག་དྲིལ་ཚུལ། ཕྱི་རབས་དོན་དུ་ཀ་བའི་ནང་དུ་བཞག ཁོ་བོ་མ་ཕྱིན་བར་དུ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ (༡༡ཁ།) ལ་གཏམ། ཁ་ཅོག་ལག་ཁང་དང་ཞོག་དྲིལ་དམ་དུ་བསྡུང་། ཁ་ནས་པོ་ལ་སོགས་སྟེ་བརྒྱད་དཀོར་གཉེར་ལ། གཏམ་པོ་ལ་བར་ཐུད་མེད་པར་བདག་ལ་སྐྲོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། གཏམ་པོ་བར་ཆད་མེད་པར་བདག་ལ་བསྐྲོད། གསུམ་པར། གཏམ་པོ་

བར་ཆད་མེད་པར་བདག་ལ་སྩོད། ཞེར་བ་འདུག) ཨ། དུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཀན་པའི་ (བས་?) བསྟན་ལ་སྐྱོང་། ཁལ་བོད་དོན་རྒྱར་ལ་སྩོད་ཀྱང་གདམས་ངག་ཅན། ཕྱི་རྟགས་ནང་རྟགས་རྫོགས་ནས་ཀྱང་། ང་རྒྱལ་སྡུ་ཚོགས་སྒྲུ་མའི་ལུས་ལ་འབྱུང་བར་ངེས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ང་རྒྱལ་ལ་སོགས་སྒྲུ་མའི་ལུས་ལ་འབྱུང་བར་ངེས། ཞེར་བ་འདུག) སུས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ངོ་མཚར་སྐྱེས། རང་བྱང་སེམས་ལ་རྟོགས་དབྱེད་ལེགས་པར་ཐོངས། ཁབྱང་བ་ལུས་ཀྱི་སྒྲ་ཁང་ (???ས?) འཛིག་པར་ངེས། ཁེ་རྟག་ཆོས་སྐུ་སྐྱེ་མེད་ད་ལན་བསྒྲུབ། མི་རབས་བདུན་ནས་ཁོ་བོ་རྗེ་དང་འབྲེད། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ནས་དགའ་སྟོན་འགྲེད་པར་སྩོན། ཨིཏིཿ

೩೨) ཀ་ ལེགས་སོ་ཆོས་མཛོད་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་རྟུན་མ་ཞུགས། ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སེམས་ལ་རྒྱལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་སེམས་མ་རྒྱལ། ཞེར་བ་འདུག) ཨིཏིཿ །རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་འཁོར་དང་བཅས། །ཕྱོགས་བཅུར་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །འབྲི་རྣམས་མ་རྟན་སྐྱབས་ཏུ་གསོལ། །ངས་བྱས་ཐམས་ཅད་རྨི་ལམ་འདྲ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དཔེ་བསྟན་ཅིང་། (???ཧ?) ཐོག་ལྟའི་འབྲས་བུ་ཡུན་རིང་སྟོང་། །ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཐག་ཆོད་མེད་པས་ཀྱང་། །རང་སེམས་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་སྤྲིན་ཀྱི་གསེབ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྤྲིན་ཀྱིས་སྒྲིབ། ཞེར་བ་འདུག) །ཡ་མ་ཡེང་ལ་མི་ཚེ་ཟད། །མགོ་འཁོར་ཆུ་བོའི་གཞུང་ནས་འགྲེལ། །ལོང་བ་ཆ་མེད་ཡུན་དུ་འཐོམ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ལོང་བ་ཆ་མེད་ཡུལ་དུ་འཐོམ། ཞེར་བ་འདུག) །སྡུག་བསྔལ་མྱན་པའི་སྒག་ཏུ་རྒྱལ། །འདི་དང་ཕྱི་མའི་བདེ་སྐྱིད་ནི། །གཅན་སྡུག་གི་ནང་ལ་ཟོན་རང་ལ་མེག །དེ་འདྲ་མི་ལ་འགའ་འགའ་མཐོང། ཁོ་བོ་མི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ངས། །ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་གོང་བ་རྒྱན། (???བཧ?) །ལེགས་སོ་ཆོས་མཛོད་སྐལ་ལྡན་རྣམས། །འདི་ཕྱིའི་རྟེན་འབྲེལ་འགའ་ཙམ་འགྱེས། །ཀུན་གྱི་དོན་དུ་དགེ་བ་བསྒྲུབ། །དུ་གཟོད་ཐང་ཅིག་ཁོང་བའི་དུས། །རང་དབང་མེད་པར་སྩོན་པའི་ཚུལ། །སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་དགའ་བ་ལ། །ཕྱོགས་ཙམ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཡོད་པས།

།དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དྲིན་རྣབས་དེ། །བདག་དང་མཁའ་མཉམ་པོར་སྣང་བ་བཟང་། །ཐབས་ཀྱི་མོས་པ་ཀུན་ཏུ་བྱགས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཐབས་ཀྱི་ཆོས་པས་ཀུན་ཏུ་གྱགས། ཟེར་བ་འདུག) །ཏླ་མ་ཡི་དམ་མཁའ་འགྲོ་འགྲོ་ (༡༦རན?) ལ། །རྟེན་སུ་བཞུགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན། །ངེ་ལ་དང་ཟེར་ངས་སྨྲལ་ལ། །ལོག་ལྟ་ཐེ་ཚོམ་བྱ་མི་རུང་། །མ་འོངས་ལས་ལ་འགལ་འགལ་ཞེས། །རང་ཅག་ཚེ་ལ་མི་འཕྱད་པས། །ཕྱི་བཞག་ཚེ་ལ་ཞེ་མ་འཕྱད། །ཕྱི་བཞག་ཚེ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན། །མོས་པ་ཐོང་དང་བོར་བའི་ནོར། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མོས་པ་ཐོས་པའི་ཐོང་དང་བོར་བའི་ནོར། གསུམ་པར། ཐོས་པའི་ཚོས་དང་བོར་བའི་ནོར། ཟེར་བ་འདུག) །རང་དང་ལྡང་གི་འཕྱད་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རང་དང་ལྡང་གྱི་འཕྱད་པ་ཡིན། ཟེར་བ་འདུག) །འདི་མཐོང་ལས་རྣམས་སྨིན་འགྱུར་ཞོག (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྨིན་འབྱུག་ཞོག །ཟེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །ཨོཝཱཧཱ།

༣ཅ) ཕྱི་ན་མོ། །རྟེ་བཙུན་མཚུངས་མེད་འགྲོ་བའི་མགོན། (ཤཱཀྱ?) །བདག་སོགས་འགྲོ་རྣམས་སྐྱབས་ཏུ་གསོལ། །བཀའ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་ཞོག (མ་དཔེ་གཉིས་པར། བཀའ་རྒྱུད་བདུན་གྱི་བསྟན་པ་དང་རྒྱས་ཞོག ཟེར་བ་འདུག) །མི་འབྱེད་ (མཛེད་) འཇིག་རྟེན་ཁམས་དག་དུ། །སྡོན་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ། །རྣམ་འཕྲུལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀྱང་། །གང་འདུལ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར། །འགྲོ་བ་འདྲེན་པ་ཐུགས་རྗེའི་བདག །མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཚིག ཁོ་བོ་བློ་འདས་འཇིག་པ་བྲལ། ངོ་བོ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་སྐྱོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ངོ་བོ་ཞེས་རྣམ་དེ་ཉིད་སྐྱོང་། ཟེར་བ་འདུག) །སེམས་ཉིད་ཆུ་བོ་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལ། །འཁོར་འདས་ཆུ་བུན་དག་བ་མེད་གནས། (ཤཱཀྱ?) །ཐམས་ཅད་དེའི་དང་དུ་གནས། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱོ་མོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྐྱོང་ཡང་། །ངེ་ལ་མ་བྱང་ཆོས་གཞན་མེད། །དུ་མ་རོ་གཅིག་སེམས་ཀྱི་གནད། །རྟེ་གཅིག་ངང་ལ་སྐྱོང་གསུམ་བསྒོམ། ཕྱིར་ལོང་ཚོམ་ལ་ཕྱི་བཞག་བྱེད། །ཐུབ་མ་མཆེད་བྱོགས་སྐྱོབ་དཔོན་རྣམས། ཁོ་བོ་དོན་ཡོད་དོན་མེད་ལ། བྱེད་ཅག་ཐུགས་ཚོམ་ཐ་ལགས་ཀྱང་། །འོས་དང་མི་འོས་འགའ་འགའ་ཡིས། །བརྟེན་སྐྱོང་སྐྱོན་

བའི་དྲན་བསྐུལ་ལགས། མཁའ་ལ་གཟའ་སྐར་མང་ལགས་ཀྱང་། ཉི་མས་གཟའ་ (๑๒๙བ།) སྐར་ཟིལ་ནོན་ལྟར། ཟླཁས་པ་སྟོན་པ་མང་ལགས་ཀྱང་། ཁསྟན་པ་ལ་ཕན་པ་ཁོ་བོས་ཙམ། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་མི་མཚུངས་པ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་མི་བཅོངས་པ། ཟེར་བ་འདུག) ཀག་སྐྱོན་མི་ཡི་གསོན་འདྲེ་ཡིན། ངར་ལྟར་ཁོ་བོ་མི་འབྲིམས་ཏེ། (མི་བྱིན་ཏེ་ཡིན་ནམ་) ཕྱི་མ་ཀག་སེའི་ཆེ་བ་བརྗོད། ཆོ་འཕྲིའི་དོན་འགྲུབ་མང་ལགས་ཏེ། ཁགྱན་བའེ་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་བོ་ཙམ། ཆུལ་ཆོས་མཛད་པ་ཀྱན་ཡིན་ཏེ། སྤྱང་བ་ཐག་ཆོད་ཁོ་བོ་ཙམ། སྟོམ་ལས་བྱེད་པ་ཉེད་ཅག་སྟེ། སེམས་ (๑๒๙ན།) བཏུན་ཅིང་གནས་པ་ཁོ་བོ་ཙམ། རང་དོན་བྱེད་པ་ཉེད་ཅག་སྟེ། ཁགཞན་དོན་བསྒྲུབ་པ་ཁོ་བོ་ཙམ། བློ་བྱས་མེད་པ་ཉེད་ཅག་སྟེ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། བློ་བཅས་མང་པ་ཉེད་ཅག་སྟེ། གསུམ་པར། བློ་བྱས་མང་པ་ཉེད་ཅག་སྟེ། ཟེར་བ་འདུག) བློ་བུལ་དང་མེད་ཁོ་བོ་ཙམ། སྟེག་ལ་སྦྱོད་པ་ཉེད་ཅག་སྟེ། ཆོས་དྲི་མེད་རྣམ་དག་ཁོ་བོ་ཙམ། མི་དགེ་ངན་འགྲོ་ཉེད་ཅག་སྟེ། ངའེ་བ་མཐར་ཕྱིན་ཁོ་བོ་ཙམ། རང་མགོ་ཐོན་པ་ཉེད་ཅག་སྟེ། ཁགཞན་མགོ་ཐོན་པ་ཁོ་བོ་ཙམ། ངར་ལྟ་དཔའ་བོ་ཉེད་ཅག་སྟེ། ཁགྱན་དུ་རྒྱལ་བ་ཁོ་བོ་ཙམ། ངན་འགྲོ་ཕྱིར་འོག་ཉེད་ཅག་ (๑๒๙བ།) སྟེ། །མཐོ་རིས་ཡར་འོག་ཁོ་བོ་ཙམ། །ཐག་ལེན་ཟ་ཁའི་ཁ་ཆོས་ལ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་མི་བྱེད་མཁས་པའི་སེམས། །རྐོགས་དོན་འགྲུབ་སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་མ་དག་པ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ངམ་མི་བྱེད། །མཁས་པས་སེམས་རྐོགས་དོན་གཉིས་འགྲུབ། །སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་མ་དག་པས། །ཟེར་བ་འདུག) ཆེ་འདོད་བཟང་འདོད་འདོད་པ་མང་། །སངས་བས་ན་ཡང་རྒྱས་པ་དགོན། ། ངར་ལྷུ་ཐག་མི་བཅད་ན། །བར་དོ་འགའ་རེར་ཏོ་རེ་རྒྱལ། ད་ལྟ་དམན་ས་བཟུང་བས་ན། ཕྱི་མ་མཐོ་རིས་ལོས་སུ་བགྲོད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཕྱི་མ་མཐོ་རིས་ལམ་དུ་བགྲོད། ཟེར་བ་འདུག) །འཁོར་བའི་གཅོང་ནད་མ་བསལ་ན། །སྡུང་འདས་བདེ་བ་ཐོབ་པར་དཀའ། །ཐུབ་མའི་ (๑๒๘ན།) བཀའ་ལ་མ་བསྟེན་ན། །སྐྱོབ་མའི་སེམས་ལ་བདེ་དུས་མེད། །མཆེད་གྲོགས་ཕྱིར་ཁོང་གཟབ་པར་ཞུ། ཉག་སེ་ཐང་ཅིག་ཤི་ཟིན་གྱིས། ཁ་ཆེམས་འདི་ལ་ཡང་ཡང་གཟིགས། །འདི་མཐོང་རྒྱལ་བའི་སྲས་ཀུན་ཅིག །ཨིཏི།

རེ་) ཅོ་ རྩག་མེད་རྒྱལ་བའི་སྲས་གཅིག་པོ། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་སྟོང་བར་ཞོག (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར། ཞེར་བ་འདུག) ཐམཉམ་ཉིད་ཆུ་བོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་སྟེ། ཚེ་རབས་ལས་འཕྲོ་རྒྱུ་ཙམ་ཡོད། ཡུན་རིང་གཅིག་ལ་དར་བར་དེས། ཁྱེད་ཀྱི་རབས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི། ཅད་ལྟན་ (རཀཤཀ) འགའ་ཡིས་སྐུན་གསོན་དང་། ང་ཐང་ཅིག་འོང་བ་ཀུན་དང་འཕྲད། ཁ་ཤྲིའི་མཚན་ལ་གྲགས་པ་ཡི། ། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ། ། ཚ་བ་སྐྱང་སྟོང་མཆོག་གི་ཡུལ། ། ལན་ཅིག་དེ་རྣ་འོང་བ་ཡིན། ། མཚན་མཆོག་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས། ། ཀན་པའི་སྐྱེ་བ་དང་། ། བཀའ་རྒྱུད་བསྐྱན་པ་སྟོང་ངུས་འོངས། ། འོང་བ་འགའ་ཡིས་མི་མཐོང་སྟེ། ། ཡེ་ཤེས་སྐྱེན་ཅན་འགའ་ཤེས། ། ཁ་ལག་འབྲེལ་ཚད་ཕྱུག་རྒྱན་གནས་སུ་འདྲེན། ། ས་བྱོགས་ (རཀཤཀ) ཀུན་ཏུ་རྟོག་རྗེས་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་རྗེས་ཡོད། ཞེར། དཔེ་དང་མཚུངས་) ངས་ཡང་རྟོག་རྗེས་སོང་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ངས་ཡང་རྟོག་རྗེས་སོང་པ་ཡིན། ཞེར་བ་འདུག) སྐུར་ཁམས་མི་དཔོན་བྱ་དཔོན་གྱི། ། ཆུས་ལ་རྗེ་དམའ་རྗེ་དམའ་འགྱོ། ། ཤོ་དགོན་གདན་ས་ཡང་འོ་རེ་རྒྱལ། ། ཞ་སྐྱན་མགོ་གཡོགས་ཞབས་སུ་འགྱོ་ཉེན་ཡོད། ། མ་འོངས་པའང་ཁྱེད་ཀྱི་ཉེས་པ་སྐྱ་མ་སྟེ། ། རང་གར་ཕྱིན་གྱི་སེམས་སྟོགས་རྣག (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རང་གར་ཕྱིན་གྱི་ས་སྟོགས་ལ་གནག ཞེར་བ་འདུག) ། རང་ལ་ཅི་འོང་མི་ཤེས་པས། ། གཞན་ལ་འགྲས་མ་འཆོལ། ། མི་ཐུབ་པའི་མི་ལ་དོ་མ་བསྟོ། ། མི་གཏད་པའི་མི་ལ་བཅོལ་མ་བྱེད། ། ཐྲོས་མི་འཁྱུད་པའི་མི་ལ་བཅོལ་མ་མ་བྱེད། ། ཚོག་མི་ (རཀཤཀ) ཐུབ་པའི་མི་ལ་སྙིང་གཏམ་མ་བྱེད། ། རང་ལ་མེད་ན་རོགས་ལ་བཅལ་མ་དགའ། ། བཀྲེས་ཀྱང་ལྷོ་ཚད་སྙིང་ལ་བཟུང་། ། རང་ངན་ཀྱང་ཐ་ལྷེས་བཟང་པོའི་ཐྲ་མ་བཅོང་། ། ཡ་རབ་མི་ལ་བརྟས་པ་མིན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཡ་རབ་ཀྱི་མི་མ་བརྟས། ཞེར་བ་འདུག) མཁས་པའི་མི་ལ་མི་ཁ་བྱམས། ། མི་ངན་ཏྲི་བ་འདྲ་བ་ལ་མི་མི་མཐུ། ། སྐུན་པ་ལ་རེ་བའི་ཤུན་མ་སྟུག (མ་དཔེ་དང་པོར། སྐུན་པ་ལ་རེ་བའི་ཤུན་མ་སྟུག ། ཅེས་

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས།

པ་དེ་བསྡུབ་རྣམ། ཡུལ་པ་ལ་རེ་བའི་ཀུན་མ་སྦྱུག ཁྱུན་པ་ལ་རེ་ན་སྦྱུག ཁེས་པ་གསར་དུ་འོག་ལ་བྱིས་ཏེ་བཅུག་འདུག ཁ་དཔེ་གཉིས་པར། ཡུན་པ་ལ་རེ་བའི་ཀུན་མ་སྦྱུག ཁྱུབ་པ་ལ་རེ་ན་སྦྱུག ཇེར་བ་འདུག དཔེ་གསུམ་པར། ཁྱུན་པ་ལ་རེ་བའི་ཀུན་མ་སྦྱུག ཉིན་མོ་རང་ལ་རང་ཡིད་མི་ཆེས། ཇེར་) ཉིན་མོ་རང་ལ་རང་ཡིད་མི་ཆེས། མནའ་ཟ་བའི་མིས་སྤྲིག་པ་ངོ་མི་ཤེས། ངག་བ་དྲན་ (๑๙๘๑) བའི་དུས་ཀ་ལ་འོང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ། ཐག་མོ་གྲུ་བ་ལ་ཟེ་ཚོམ་ཟོས་པས། ཁྱས་ཀྱིས་གདན་ས་ཀུན་ཡང་སྐྱེ་བོས་རྫོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཁྱས་ཀྱིས་གདན་ས་སྐྱེ་བོས་རྫོད། ཇེར་བ་འདུག) ཆོས་ཉན་བཤད་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡང་མི་འོང་། ཅེ་དང་སྤྲིག་ཅན་གྱི་ཁ་རྒྱན། ངག་མོ་དང་དག་ཀུན་མ་ལ་གཙོ་བོ་བྱེད་དུས་འོང་། ཆོས་གོས་ཤན་ཐབས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་ནུབ། ངོར་ལྷམ་ཅན་གྱི་ར་རོ་དང་། མདའ་གཞུ་རྩུམ་བའི་དུས་ཆོད་འོང་། (๑๙๘๒) ཤས་གཏའ་མས་མི་འོན། བྱད་མེད་ཀྱི་ཀུབ་ཀྱིས་འོན། ཁཏིག་རྐེན་འཆོལ་བྱར་འགྱོ། མི་རབས་བདུན་ཙམ་ནས། ཤད་མྱག་མཆོན་གསུམ་དར་དུས་འོང་། ས་གཡོས་རླུང་ཐོག་སད་སེར་མང་པོར་འོང་། ངེ་རྣམས་བསྒྲུར་བ་ལ་ཁ་འབར་མའི་གཏོར་བརྒྱག ཁྱུག་ཅུས་ཐན་བསྒྲུར། ངེ་སེལ་དག་ཆོས། ཡིག་དྲུག་ཅུར་འདོན། ངདང་ཕྱུག་མའི་དྲག་བརྒྱག ཚ་ཚ་ཆུ་གཏོར་ཆོས་དགེ་བ་འབྱུབ་ཚད་རྣམས་བྱ། སྐུ་ (๑๙๘๓) འབུམ། ཁཆོད་རྟེན། ཆོས་བྱི་གྱོག ཁྱོ་ཆོགས་སོགས་ཉ་ཁྱོག་གསོ་བ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཁཏོར་ཆོགས་སོག་ཉ་ཁྱོག་གསོ་བ། ཇེར་བ་འདུག) བྱ་ཕི། ཁྱིམ་ཕི། ཁྱི་ཕི། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། བྱ་ཕིད། བྱམ་ཕིད། ཁྱིད་ཕིད། ཇེར་བ་འདུག) ཁམོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐུབས་གནས། ཤེམས་ཅན་གཞན་གྱི་སྡོག་འཕྲོག་ཐུབ་པ། ཁྱོག་ཆགས་ཆོ་ཐར་བཏང་བ། རི་ལ་མེ་མི་བཏུལ་བ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རི་ལ་མེ་མི་བཏུ། ཇེར་) ཀུན་ཀྱིས་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་འདི་འདྲ་བྱས་ན། ཁི་ནོར་ནད་ལས་ཐར་བ་དང་། ཁི་དགེ་བ་མཐའ་དག་གིས་གོས་པར་མི་འགྱུར་རོ། ཡུལ་ཁམས་མཐའ་དག་དུ་བཀྲ་ཤིས་ (๑๙๘๔) པར་འགྱུར་རོ། ངའི་བླ་དགོན་མཆོག་སྤྲུལ་དུ་དཀར་ཐོའི་ལས་རྣམས་བྱས་ན་བཀྲ་ཤིས། ཁྱམ་ཁང་གི་ཞིག་གསོ་ཞབས་ཏོག་བསྐོར་བ་དང་། ངདད་མོས་སུས་བྱས་

ཀྱང་ཚོ་རབས་གཏན་གྱི་སྐབས་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །ལྷ་ཀླུ་དགེ་བསྟེན་རྣམས་ཀྱིས་སྔོང་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ངའི་ཁ་ཏ་ལ་རེ་ཚོམ་རེས་ན། །འཕྲལ་ཕུག་རྒྱབ་ཀྱིས་ཐུགས་ཅིང་ཕྱི་མ་དམྱལ་བར་འགྲོ། དེ་བས་ཀུན་ལ་ཁ་ཏ་ཡིན། ཁ་ཏ་ཐུགས་གོ་བར་གྱིས། །ངཡང་དབྱེད་པོག་དྲིལ་སྐྱང་བ་ (२२०ན?) བྱད་པ་ལ་འདོད། །ངའི་ཁ་ཏ་ལ་ཉན་ན། །ངའི་བསམ་པ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག །ཨོཾ། །ཟབ་མོ་སྟིང་གཏམ།

३७) ཅ དམ་པ་དང་པོའི་སངས་རྒྱས་ལ། །བདག་ཀྱང་གུས་པས་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །མ་རྟན་འདྲེན་ཐྱིར་ཐུགས་རྗེ་ཡི། །ཉིན་མཚན་མེད་པར་གཟུང་དུ་གསོལ། །སྡུ་རབས་གཟུང་བ་རྗེས་གཅོད་ན། །ང་ངན་ཉག་མེ་སྐྱོན་པ་ཡིན། །ད་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཐུབ་པ་ཡང་། །ངངན་ཉག་མེའི་སྐྱོན་པ་ཅམ། །ཕྱི་རབས་འདྲོན་པའི་ཐུམས་མགོན་ཡང་། །ངངན་ཉག་མེ་སྐྱོན་ (२२०ན?) པ་ཅམ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཕྱི་རབས་འདྲོན་པའི་ཐུམས་མགོན་ཡང་། །ངངན་ཉག་མེ་སྐྱོན་པ་ཅམ། ཟེར་བ་ཚོག་ཤད་གཉིས་པོ་དེ་མེད།) །དོད་ལོང་བ་འགའ་ཡིས་ཚེ་འཕྲུ་སྟེ། །ངངན་ཉག་མེ་སྐྱོན་པའི་ཁ་འཁྲུལ་འགའ། །མཐོ་པོག་དམའ་པོག་སྐྱ་བ་ཡིན། །འཐད་པར་སྣང་ན་དང་དུ་ལོང་། མི་འཐད་འདྲ་ན་གང་འཐད་མཛོད། ཁ་ལ་ཞིམ་ན་དུག་ཀྱང་ཟོས། །སོ་ཡིས་ཆོད་ན་རྡོ་ཡང་མྱར། །ཀུ་འབྲས་མེད་ན་ཅི་དན་མཛོད། །སྐྱ་མི་སྣན་ཀྱི་མི་བཞིན་དུ། །རང་སྤྱག་རང་གིས་ཉེས་པ་ན། །ངངན་ཉག་མེ་ལ་སྡེ་ཁག་མེད། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ངངན་ཉག་མེ་ལ་སྡིག་ཁག་མེད། ཟེར་བ་འདུག་) །ངའི་ཁ་ལ་ཉན་ན་བྱ་ཐབས་ཡོད། །ཀུལ་ (२२१ན?) པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཁྱོང་ཁྲེར་ན། །ངཉག་སྐྱོན་བསྐྱབ་པའི་མཐར་ཕྱིན་ཡིན། །མི་འགའ་རེས་སྡུག་ལ་རང་མཐོང་བྱེད་བ་ཡང་མཐོང་། ཁྱེད་སྐུར་ཁམས་སྐྱང་མཐས་མཆོད་ཐོང་། །ད་ལྟར་འདྲེལ་བ་གང་ཡོད་རྣམས། །ཁོག་དྲིལ་སྐྱ་མདུད་ལེན་དུས་སུ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐྱ་བདུད་ལེན་དུས་སུ། ཟེར་བ་འདུག་) །སྟོན་འདྲེལ་བ་ཡོད་བ་རྣམས་དང་འབྲད་བ་ཡིན། །ལབ་བ་ཤ་ཉེ་ལ་དུང་སྟོན་ལམ་བཟང་པོ་ཡོད། །སྟེར་གཤེས་བྱ་

མདའ་ཉིན་སྲིབ་ན་ཞག་མལ་ཅིག་མ་རྟེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐྱེར་གཤིས་ན་ཞག་མལ་ས་ཅིག་མ་སྡེད། རེར། དཔེ་གསུམ་པར། སྐྱེར་གཤིས་ན་ཞག་མལ་ཅིག་བྱེད་ས་མ་སྡེད། རེར་) ནུབ་སྐྲང་གཅིག་ (འོག་གཤམ་དུ་མཆན་ལ། རབ་སྐྲང་ཡིན་འདུ། ཞེས་བའི་མཆན་བུ་བཀོད་འདུག་) ཡོད་པ་རྒྱ་གར་ཀྱི་མི་ལ་འཕྲོག་ཐོར་ (༧༧བ།) བ་ཞིག་སྟོད་པས་བརྡུང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ནུབ་སྐྲོང་རྒྱ་ཅིག་ཡོད་རྒྱ་གར་མི་ལ་སྟོག་ཐོར། །ཞས་ཞིག་སྟོད་པ་བརྡུངས། རེར། དཔེ་གསུམ་པར། །ནུབ་དགོང་རུ་གཅིག་ཡོད་པ། །རྒྱ་ལོག་གི་མིས་འཕྲོག་ཐོར། ཚ་ཞིག་སྟོད་པས་བརྡུང་། རེར་བ་འདུག་) །དེ་ཡིར་འབྲལ་ཀྱི་སྨོན་ལམ་བཤུལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྨོན་ལམ་བཤུས། རེར་བ་འདུག་) རབ་ཁ་སྐང་གསེར་དོམ་སོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རབ་ཁར་གསེར་དོམ་དོ། རེར་བ་འདུག་) །དཀྱང་རབ་སྐང་ལ་སྨོན་ལམ་མི་བརྗེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དཀྱང་རབ་ཁར་སྨོན་ལམ་མི་བརྗེད། རེར་བ་འདུག་) སོལ་བ་ལ་དྲང་མི་འོང་། །སྲིག་པ་ལ་དགེ་བ་མི་འོང་། །ཆུ་བཤིག་པ་ལ་མར་མི་འོང་། དེ་ཡིར་ཡང་དག་ཚོག་ཅིག་འདི། །སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བའི་བྱོས་ (གྱོལ་) ཐབས་ཡིན། །བསོད་ནམས་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་ལ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སོ་ནམ་ཆོས་ལ་བྱེད་པ་ལ། རེར་བ་འདུག དཔེ་དང་གཉིས་མཚུངས་) །བདེ་སྐྱིད་ཉེ་མའི་འཁོར་འགྱོས་བྱེད། །ཆུ་བོད་གཉིས་ལ་ང་འབྲ་དགོན། །ངའི་བསྔོན་པ་ཆུན་ཆད་མེད། ཁྱེད་རྣམས་ (འཕགས་) ཀྱིས་སྲིག་པ་ལ་ནང་རོར་བྱེད། ཁོ་བོས་དགེ་བ་ལ་ནང་རོར་བྱེད་པ་ཡིན། །སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་མན་ཆོད་དང་། ། ན་རག་དམྱལ་ཁམས་ཡན་ཆོད་དུ། །འགྲོ་མགོན་ཐབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་པ་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་རབས་རྣམས་ལ་ཀྱི་འཕྲིན་བྱེད། །འགྲོ་དོན་ཀྱི་ལྷག་མ་བྱེད་དུ་ཡོང་། །གཉེར་ཡིག་འདི་ལ་རེས་ཤེས་མཛོད། །མ་ཡོངས་པའི་ཚོག་ལ་མགོ་གཡོག་མེད། །སྐྱེར་འདོད་སྐྲའི་ཁམས་ན་ཁང་ཤིང་ཅིག་བཅད་པ། །ཁོ་མོ་མེད་ཀྱིས་དགའ་དགའ་བྱས། སྨོན་ལམ་འབྱེལ་པ་མང་དུ་ཡོད། །དུས་ཀྱི་རྟེས་སུ་བསམ་དུ་ཡོང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། དུས་ཀྱི་རོག་རྟེས་བསམ་དུ་ཡོང་། རེར་བ་འདུག་) (༧༧བ།) །མི་ཁ་གཉམ་ངན་ཉན་དུ་ཡོང་། །ངས་ཡང་ཡོང་། ཁོ་ཡང་ཡོང་། །རེ་ཡང་ཡོང་། །འདི་ཀུན་གལ་ཆེ་བའི་ཚོག །ཀུན་ཀྱིས་མཐོང་བར་གོག །ཞོག་དྲིལ་བྱས་ནས་སྨོན་ལམ་རྟེན་ལ་ཡོད། ཨིཝཾ།

(२४) ཕྱི་ན་མོ་གུ་དྲུ། །བོད་ཁམས་ཆུན་བའི་སྨག་དྲམ་ན། །ཅག་སྐྱོན་སྤྱག་གི་ཉི་མ་ཤར། །རྒྱལ་འགོང་བདུད་སྲིན་ནག་པོས་བསྒྲིབས། །བསོད་ཟད་འགའི་ལམ་ནོར་ཁྱེར། །ལོང་བ་འགའ་ཡིས་འཐོམ་འགྲོས་བྱེད། །ཅག་སྐྱོན་སྨན་དང་བདུད་རྩི་བྱེད། །ཁོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་པ། (२२३६) །སྤྱག་ལ་མི་ཚེ་བསྐལ་འདྲ་ཡང་། །སྐྱིད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅན་ལ་ང་མི་སྨོན། །ལུས་སྐྱེ་གཟུགས་བཟང་ཡང་ཐལ་བའི་རྒྱུ། །རྒྱལ་གོས་བཟང་ཡང་གཅེར་བུར་འགྲོ། ཁ་ཟས་བཟང་ཡང་སྤྱག་བའི་རྒྱུ། །ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཡང་བསྐྱར་ནས་འགྲོ། །འཁོར་འབངས་མང་ཡང་ཅིག་བུར་འགྲོ། །གཞན་ཀྱིས་ཐོབ་ཀྱང་རང་གི་ཤོར། །ཡུད་ཙམ་རྒྱལ་ཡང་གཏན་དུ་ཐམ། །མི་མཁོ་གཡོག་ཀྱང་རང་མཁོ་གཡོག །ཁོར་ཟློག་པོ་ཀུན་ཀྱིས་བསོག་འཛོག་སྟེ། །གཏན་དུ་ལུས་དང་སྲོག་ཀྱང་ཤོར། །གཞན་སྲོག་གཅོད་བའི་སྡིག་ཁམས་ཅན། (२२३७) །ལས་ངེ་ལྡན་བྱས་ཀྱང་སྲོག་དང་བྲལ། །མངའ་མདུང་སྡིག་ལ་མི་འཛེམ་སྟེ། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ཡིན། །ཤ་དང་ཁྲག་ལ་དགའ་བ་རྣམས། །རང་ཤ་རང་གིས་ཟ་བ་ཡིན། །སྐོ་ནོར་ཏྲིན་ཅན་བཤའ་བ་དེས། །ཐ་མའི་སྲོག་ལ་བསྲོ་བ་ཡིན། །ཁེ་དང་ཆུ་ལོག་བྱེད་པ་དེ། །ཐར་མེད་རང་ཕུང་བསྐྱབ་པ་ཡིན། །རང་སྡུག་རང་གིས་བསྐྱབ་པ་དེས། །གཞན་ཀྱི་དམོད་པ་དུ་བ་ཡིན། །ཕྱི་མ་ཡེ་ནས་མི་དྲན་པས། །ངན་སོང་གསུམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། །དགེ་བ་ཡེ་ནས་མི་དྲན་པ། །སྲིག་དང་ནམ་ཡང་འབྲད་པ་ཡིན། །མི་ (२२४८) དགེའི་ལས་རྣམས་ཇི་བྱས་རྣམས། །ནམ་ཡང་ཐོག་ཏུ་འོང་བ་ཡིན། །མདའ་མདུང་མཆོག་ལ་དགའ་བ་དེ། །མཆེ་བ་ཅན་དང་སྡེར་མོ་ཅན། །རྟ་ཆོ་ཅན་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན། །མར་ལོག་བྱས་བའི་བན་བོན་འགའ། །ཚ་སྐྱོད་དམྱལ་བ་སྐྱོང་བ་ཡིན། །བཀའ་ལོག་གིས་སྲིག་སྡིག་ཀྱིས་བྱེལ་བ་ཡིན། །ཁམས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་དང་འཕྲད་དུས་མེད། །ཐུབ་མ་དང་ཕ་མ་བསད་པ་དེས། །ཚ་བྱངས་སྨན་བསྟལ་སྐྱོང་བ་ཡིན། །སྐོག་ཏུ་མི་དགེ་བསྒྲུབ་པ་དེས། །བདེ་གཤེགས་ཆུགས་ཀྱིས་བྱེལ་བ་ཡིན། །ལུས་ཆུང་ཟེས་དེ་མི་ཚེ་སྐོང་ལོག་ཡིན། །ངག་ཆུང་ཟེས་དེ་ཇུན་དང་ལབ་ལོབ་ཡིན། (२२४८) །ཡིད་ཆུང་ཟེས་དེ་བརྟན་སེམས་སྐྱོམ་སེམས་ཡིན། །ཚེ་ཆུང་ཟེས་དེ་བྱ་བ་དོན་

བྱབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཉུར་བཞུགས།

མེད་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར།) ཚོ་ཆུད་རྩོམ་དེ་རང་དོན་བསྒྲུབ་པ་ཡིན། ཞེར་བ་འདུག) དེགེ་བ་ཆུ་རྩོམ་དེ་མི་དགེ་བསྒྲུབ་པ་ཡིན། ཁབངང་ཆུད་རྩོམ་དེ་ངན་གྲོས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། བཟང་པོ་ཆུ་རྩོམ་དེ་ངན་གྲོས་བཀྲས་པ་ཡིན། ཞེར་བ་འདུག) ཁོ་རིས་ཆུད་རྩོམ་དེ་དམུལ་བ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། མཁོ་རིས་ཆུས་རྩོམ་དེ་སྡུད་ངན་གྲོས་བཀྲས་པ་ཡིན། ཞེར་བ་འདུག) ཏྲིན་རྩྭབས་ཆུ་རྩོམ་དེ་ཁོང་ཁྲིའི་བཀྲས་པ་ཡིན། སྨོན་ལམ་ཆོས་ལ་ཉེ་ཚོང་བྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྨོན་ལམ་མི་ཆོས་ལ་འཚོགས། དཔེ་གསུམ་པར། སྨོན་ལམ་མི་ཆོས་ལ་ཚོང་། ཞེར་བ་འདུག) ཚོགས་བསགས་ཁས་ལེན་རེས་མོས་བྱེད། དགེ་བ་ལ་ཕྱི་བཞོལ་བྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཚོགས་ཁས་ལེན་དགེ་བ་ལ་ཕྱི་ཤུལ། དཔེ་གསུམ་པར། ཚོགས་བསགས་ཁས་ལེན་དགེ་བ་ལ་ཕྱི་བཞོལ་བྱེད། ཞེར་བ་འདུག) ཁགཉན་བདེ་དང་འདི་བདེ་བརྗེ། ཁི་རྣམས་གར་འགྲོ་ཆ་ཡང་མེད། ངན་པ་ཅི་འདྲ་འོང་ཨང་། ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་གཅེས། (२४४ན२) ཁདག་གི་སྨོན་ལམ་འགྲུབ་པ་འཚལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། བདག་གིས་གཅིག་ཏུ་འགྲུབ་པར་རེས། ཞེར་བ་འདུག) ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀུན། ཟླ་མེད་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཐོབ་ཞོག །མིཐཿ

३८) ཕྱི་བུ་ན་མོ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ན་མོཿ ཞེར་བ་གཅིག་པུ་ལས་མེད་) ཁསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྐྱབས་གནས་རིན་པོ་ཆེ། སྐྱབས་གནས་རྣམ་དག་དུག་པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་རབ་རྒྱན་མཚུངས་པ་མེད། ཁེ་ལོ་བའི་དཀའ་སྡུད་མཐར་ཕྱིན་རྗེ་བཙུན་ནུ་རོ་པ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། མཚན་དཔེས་རབ་བརྒྱན་མཚུངས་མེད་ཆོས་རྗེ་ཉེ་ལོ་པ། ངཀའ་སྡུད་མཐར་ཕྱིན་རྗེ་བཙུན་ནུ་རོ་པ། ཞེར་བ་འདུག) སྐད་གཉིས་སྐྱ་སྐྱར་རྒྱལ་སྲས་ལྷོ་བྱག་པ། སྐྱེ་མེད་མཆོག་ཐོབ་དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རྗེ། ཏྲིན་ཆེན་རྗེ་ཐོབ་དྲང་སྲོང་སྐྱབ་པོ་པ། ཁབྱོ་བའི་བླ་མ་ཀུན་མཁྱེན་ཀཱརྱ་པ། ཀླུ་སྐྱབ་རྣམ་སྐྱལ་རྒྱལ་ཚབ་ཐག་བྱུ་པ། (२४४བ२) ཁམཆེད་གྲོགས་དང་ལྡན་འབྱོ་མགོན་སྐྱལ་བའི་སྲས། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། མཆེད་གྲོགས་དང་ལྡན་འབྱོ་མགོན་ཡེ་ཕུ་ (ཡེལ་པ) སོགས། ཞེར་བ་

འདུག་) །སྒྲུབ་མཆོག་མཐར་ཕྱིན་ཡེ་ཤེས་དངོས་བྱུབ་དང་། །རྒྱུད་ལ་ཡོ་གས་དུས་གང་ནས་བཞུགས་པ་ལ། །མ་རྟག་གཅོ་བཅས་སྐྱེགས་མའི་སེམས་ཅན་ཀུན། །རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་སྐྱབས་སུ་གསོལ། །མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་ཞེད་ལ་གསོལ་བ་བཏབ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། །མགོན་པོ་དབྱེར་མེད་ཞེད་རྣམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་པས། ཞེར་བ་འདུག་) བདག་སོགས་འགྲོ་ཀུན་ཐུགས་རྗེས་གཟུང་དུ་གསོལ། །ངང་ཅན་ཉོན་མོངས་ཐོག་ལ་ཐོན་པ་ལ། །བོད་མགོ་ནག་མིའི་དྲིན་མི་འདུག །དཀོན་མཆོག་གསུམ་བྱི་བ་ཀའང་དྲིན་དེ། །ད་རེས་འཁོར་བ་མིན་སྣམ་མམ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ད་ལན་འཁོར་མེད་ཡིན་ནོ་སྣམ། ཞེར་བ་འདུག་) །ལུས་ (ཀཅཀ?) ཐོག་འདི་ནས་སོད་པ་ཅོམ། །ཕྱི་མ་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ན་ཐང་ཅིག་འོང་། །ཆོས་ལྟ་བ་སྒོམ་པ་ཉན་བརྟག་དང་། །ཐར་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་སྒོན་ལམ་ཅོམ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྒོན་ལམ་བརྩམས། ཞེར་བ་འདུག་) །ལར་རང་དང་བཅས་ཏེ་འོང་བ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཐར་པའི་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ལ་རང་དང་བཅས་སྟེ་འོང་། ཞེར་བ་འདུག་) །འདྲིམ་པ་འདུ་ན་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལ་བཞར་བཅོལ། །མི་འདྲིམ་པ་འདུ་ན་དམན་པ་ལོ་བར་བཟུང་ (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། མཐྱིན་པར་འདུ་ན་གསེར་གྱི་རི་བོ་ལ་བཞར། མི་མཐྱིམ་པ་འདུ་ན་དམན་པ་ལོ་བར་བཟུང་། ཞེར་བ་འདུག་) །འདི་ན་ཆུ་བོ་གང་གའི་ཐ་རོལ་ཏུ་གནས་བཅོལ། །དེ་ནས་ཚུར་འོང་ནས་ (ཀཅཀ?) ལབ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་དཉིས་པར། ལབ་ཆོན་གཉིས་ཀྱི། ཞེར་) དེ་ནས་ཡར་ཡུར་མང་སྐྱིང་དང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དེ་ནས་ཡར་མང་སྐྱེང་དང་། ཞེར་བ་འདུག་) །ཀུ་ནག་གི་བར་དེར་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་མགྲོན་པོ་ཤང་ཐང་རིང་པོ་ཅིག་ཏུ་མཆིས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མགྲོན་པོ་ཤང་ཐག་རིང་པོ། ཞེར་བ་འདུག་) །དེ་ནས་མི་རབས་བདུན་རེད་ན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དེ་ནས་ཡང་ལབ་ཀྱི་མི་རབས་བདུན་མ་ནས། ཞེར་བ་འདུག་) །དམ་པ་ཀ་ལོ་དེད་གསུམ་འོང་། །དམ་པ་ནི་ཡུ་རྒྱན་དུ་ཆོས་སྐྱོང་གིས་མཚན་གསོལ་ཏེ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དམ་པ་ནི་ཡུ་རྒྱན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མཚན་གསོལ་དེ། ཞེར། གསུམ་པར། དམ་པ་ནི་ཨོ་རྒྱན་བྱང་ཆུབ་ཀོ་མཚན་གསོལ་དེ། ཞེར་བ་འདུག་) །ལྷོམ་ཐང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་

བྱང་ཕྱོགས་ནེ་ཝེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས།

གསུམ་པར། ལྷོ་ཐང་དུ། ཞེར་བ་འདུག་) །རྒ་ལོ་ནི་ལྷོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྟོད་གི་མི་ལ་སྐྱེས། ཞེར། གསུམ་པར། ཀ་ལོ་ནི་གདོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས། ཞེར་བ་འདུག་) (೨೪೫೨) །ང་ནི་རྒྱ་སྐྱིང་མར་མེའི་མདོ་བྱ་བ་ན་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ང་ནི་ཚ་བ་སྐང་སྟོད་མཆོག་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོང་། ཞེར་བ་འདུག་) །སྐྱར་ཁམས་ན་ལྷོག་རྗེས་བསད་དུ་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། སྐར་ཁམས་ན་རྗོག་རྗེས་བསད་པ་ལ་འོང་། ཞེར་བ་འདུག་) །ང་ལ་མ་དད་པ་དང་མ་གུས་པ། །འགྲོ་དོན་བར་ཆད་སུས་བྱས་ལ (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ང་ལ་དད་པ་དང་འགྲོ་དོན་ལ་བར་ཆད་སུས་བྱས་ལ། ཞེར། གསུམ་པར། ང་ལ་མ་དད་པ་དང་འགྲོ་དོན་ལ་བར་ཆད་སུས་བྱས་ན། ཞེར་བ་འདུག་) །ཆོས་སྐྱོང་མ་མགོན་ལྷམ་དུལ་གདུག་རྩུབ་ཅན་རྣམས་དང་། །ཀུ་ནག་ཏིང་དཀར་ཅན། །ལྷ་དམག་འབྱམ་སྟེ་དང་བཅས་བའི་ཆད་པས་ཆོ་འཕྲིའི་དུས་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་བར་ཆད་སྟེང་གྲིབ་དང་། །ཀློག་ནད་ཁྲག་གཟེར་རྣམས་ཀྱིས་ཤི་བར་གྱུར་ཅིག་ན། །ཤི་ནས་ཕྱི་མ་བདག་ (೨೪೫೨) ལ་མོས་པར་གྱུར་ཅིག །སྨོན་ལམ་འདི་ཡང་བཀའ་བའི་དོན་ནི། །ལས་དཀར་ནག་འབྲེད་བའི་དོན་དང་། །རྒྱུ་འབྲས་ལ་དཔང་པོ་བྱེད་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རྟེན་འབྲེལ་ལ་དཔང་པོ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེར། དཔེ་དང་གསུམ་མཚུངས་) །སྐྱར་ཁམས་དང་དྲག་ན་ཡུན་ཐུང་དུམ། །ང་འོང་ཀེ་བདེན་བཟུང་མེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། སྐར་ཁམས་ལ་དང་དྲག་པ་ཡུན་ཐུང་བའི་དུས་སུ་ཡང་འོང་སྟེ། ཞེར་བ་འདུག་) །བདེན་པ་བས་ཀྱང་ཇུན་མས་བྱིན། །སྟོན་པ་བས་ནག་མོ་དེད་མས་བྱིན། །ཇུན་ལ་དཔང་པོ་བྱེད། །དོམོན་བས་གཡོག་པོ་སྐྱིད། །ཟླ་མ་དྲིན་ཅན་གྱི་བས་སྐད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཟླ་མ་གྱི་བས་སྐད། ཞེར། གསུམ་པར། ཟླ་མ་བས་གྱི་བས་སྐར། ཞེར་བ་འདུག་) (೨೪೫೨) །ཆོས་པ་སྟེག་ལ་མི་འཇེམ་བའི་དུས། །དེ་དུས་རང་སྐྱོན་གཟོ་བས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རང་སྐྱོན་གཟབ་པོ། ཞེར་བ་འདུག་) །མི་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཚེ་ཡང་ཐུང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མི་རྣམས་ཚེ་ཐུང་། ཞེར་བ་འདུག་) །ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྟེ་ནུབ་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ནུབ། ཞེར་བ་འདུག་) །རྒྱལ་ནུས་པ་ཅན་ལ་བྱིན་རླབས་མེད། །ལོ་ཉེས། ས་འཚིག (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ལོ་ཉེས། ས་འཚིག་ཞེར་བའི་ཚབ་ལ། བྱིན་རླབས་ཡང་མེད། ཞེར་བ་

བྱུང་ཐོབ་ཅེས་མེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

གཅིག་པུ་འདུག) ཁ་ཆར་ཡང་དཀོན། རྡོངས་པོ་རྣམས་ལ་བུ་ཡང་དཀོན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། རྡོད་པོ་ལ་བུ་དཀོན། ཅེར། གསུམ་པར། རྡང་པོ་ལ་བུ་དཀོན། ཅེར་བ་འདུག) ངདུལ་པོ་རྣམས་ལ་ཕུག་པོ་ཡང་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། དབུལ་པོ་ལ་ཕུག་པོ་འོང་བ་ཡང་ཡོད། ཅེར་བ་འདུག) སྐྱིད་ (२२८བ२) སྡུག་གང་ལ་ཡང་མི་རུབ། །རྒྱལ་པོ་ཆེ་ཡི་ཆོ་འཕྲུལ་བྱིས། །ལུང་ནི་མ་བསྟན་ཞུ་ཡང་བྱོན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། །རྒྱལ་པོའི་ཆོ་འཕྲུལ་བྱིས། ལུང་མ་བསྟན་པའི་ཞུ་བྱོན། ཅེར་བ་འདུག) །སེར་མོ་སྐྱིང་ལ་རྒྱལ་འགོང་ཞུགས། །སྒོམ་བསྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་དཀའ། །གསེར་བྱིས་སྡུག་མོས་བསྐྱེལ་བསུ་བྱེད། །ཁོས་དར་བྲ་བ་རྒྱགས་པས་བྱོན། །སྲས་ཤུན་རྒན་མོའི་འཕོངས་སྡུན་བྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སེར་མོ་བའི་སྐྱིང་ལ་རྒྱལ་འགོང་ཞུགས་ནས་ཅི་ཡང་བྱེད། བསྒྲུབ་ཀྱང་མཐར་ཕྱིན་དཀའ། ཆོས་པ་གསེར་གྱི་སྡུག་མོས་སྐྱིད་སུ་བྱེད། ཁོས་དར་བྲ་བས་བྱོན། སྲས་ལ་རྒན་མོ་འཕོངས་སྡུན་བྱེད། ཅེར་བ་འདུག) །ཆོས་བྱིམས་རྒྱལ་བྱིམས་ (२२७ན२) གཉིས་ཀ་མེད། །ཆོས་བྱིམས་རྒྱལ་བྱིམས་ནག་མོས་བཟུང་། །སྒོམ་གཉམ་ནག་མོས་བྱེད་དུས་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། བྱོ་གཉམ་ནག་མོའི་བྱེད། ཅེར་བ་འདུག) །ལོག་པའི་ལྷ་ལམ་ལ་འགྲོ་བ་དག །ཉེས་པ་སྡུ་ཚོགས་བསག་ནི་ནས། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བྱམས་དང་བྲལ། །གང་ཟག་སེམས་ཅན་རྣམས་སྡུ་ཚེ་ཐུང་། །དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་གོང་བ་ཡང་དམའ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ལོག་པའི་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་དག་གིས་ཉེས་པ་སྡུ་ཚོགས་བསོགས་ནས། རྣམ་བྱམས་པ་བྲལ་བ་ཡང་འོང་། གང་ཟག་གིས་སྡུ་ཚེ་ཡང་ཐུང་། དམ་ཆོས་ཀྱི་གོང་བ་ཡང་དམའ། ཅེར་བ་འདུག) །བསོད་ནམས་ཅན་ (२२७བ२) བས་བསོད་ཟད་མང་། །གང་ཟག་ཅན་ལ་ཀྱིན་རླབས་མེད། །གནམ་ལ་ཁ་ཆར་མེད། །ལྷ་ཆ་ལ་སྐད་མེད། །ལོ་ཏོག་དང་རྩི་ཤིང་ཐམས་ཅད་སྐམ། །ལོ་ཉེས་དུས་འབྱུག་འོང་། །སྐད་ངན་མི་ནད་ལོང་བ་སྡུ་ཚོགས་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ལོ་ཉེས་དུས་འབྱུག་སྐད་ངན་སྡུ་ཚོགས་འོང་། ཅེར་བ་འདུག) ཀུན་ཀྱིས་གཟོབ། །ཀུན་ཀྱིས་འབྱུང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཀུན་ཀྱིས་གཟོབ་དང་། ཀུན་ཀྱིས་འབྱུང་། ཅེར་བ་འདུག) །སྨོན་ལམ་ཕྱི་བཞག་བྱེད་པ་ཡིན། །ལེ་ལོ་དང་རང་སྡུག་ཡུས་མ་ཆེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ལེ་ལོ་སྡུག་བསྡུལ་ལ་ཡུས་མ་ཆེས།

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས།

རེར་བ་འདུག) (೨೫೦೩) །རང་མཚོང་རང་གིས་བྱས་དང་མཁས་པ་ཡིན། མི་ལ་རེ་བ་ཆེ་མཚོང་སྐོར་ཐོན། །དེས་བའི་ཡོ་གས་སུ་གོམ་པ་མ་ཚུང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། མི་ལ་རེ་བ་མ་ཆེ་མཚོང་སྐོར་ཐོན། དེས་བའི་ཡོ་གས་སུ་གོ་བ་མ་ཚུང་ཟེར། རེར་བ་འདུག) །བློ་བྱག་དམ་པའི་ཆོས་ལ་གཏོད། །ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅན་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། (೨೫೦೪) ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་དོན་དུ་བསྟོ། །དེས་བར་བྱུར་ཅིག། །།(མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཅི་བསམ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ། རེར་བ་ནས་མཇུག་རྫོགས་འདུག) (མ་དཔེ་དང་པོའི་མཇུག་བྱི་བྱིས་བྱང་ནི་)

೨೮) ཀྱ ཨོཾ་སྭ་སྟི། །ཉག་སེའི་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདི། །བསོད་སྐྱབ་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བྱའི་དགོན་པ་ནང་། །དེས་སྐོང་ཆོས་འཛེལ་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ (೨೫೪೨) བྱ་བ། ཤིང་ཡོ་རྟའི་ལོ་ཆེ་ལ་བཞེངས། ཁྱད་པར་དྲིན་ཅན་ཕ་མ་དྲིན་ལན་གསལ་བའི་ཕྱིར། །མ་བྱུར་མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྣམས། །རབ་དག་མཁའ་སྐྱོད་གནས་སུ་སྐྱེ་བར་གྱི། །བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབར་འཛམ་གླིང་རྒྱ་ཁོབ། ཀྱ ཀུ་ཁྲི་མཆུ་ལ་སྐེད་པརྒྱ་ཡིས་བྱིས་པའི། །ཡང་ནས་ཡང་དུ་བཞེངས་པའི་སྐོན་ལམ་བཏབ། །མཐའ་ཡས་ཕྱོགས་བཅུ་ན། ཐུབ་པའི་ཞིང་ཁམས་ཀུན་ཏུ་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། དགེ་བའོ། །བཀྲ་ཤིས་པར་བྱུར་ཅིག (ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཁོག་ལྷེབ་ ೭೮ ཡོད་པའི་མ་དཔེ་གཉིས་པའི་མཇུག་གི་བྱིས་བྱང་ནི། ཟླ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆུ་ལ་སྐེད། །རྒྱ་དགོན་པ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མ་ཐོག་མའི་ཁྲིའི་ཚེ་ཐུབ་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ལ། ཁྱོད་ཐོབ་ནས་ནི། ཐུབ་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན། ཁྱབ་ཐོབ་ནི་རོ། ཁྱབ་ཐོབ་ཉིད་ཀྱི་མ་བོན་མེ་བོའི་གསུང་འབུམ་བཀའ་རྒྱུད་རབས་བདུན་གྱི་དཀར་ཆག་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་འདི་བཞེངས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་བརྟེན་ནས། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཞེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ཉི་འབྲེལ་པ་ཡོད་ཚད་རྣམས། ཟབ་བཅས་ཟབ་མེད་ཟུང་འཇུག །དེས་བ་རྣམས་ཀུན་མེད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་ཐོབ་ཕྱིར་བསྟོའོ། །བཀྲ་ཤིས། སརྦ་ལཱ། སྟ་ཕན་ཏུ། ཤུ་སྟྭཱ། ཏྲིཿ ཨོཾ་མ་ཎི་པདྨེ་ཧཱུྃ། །།ཟེར་བ་འདུག)

མ་དཔེ་གསུམ་པའི་མཇུག་གི་བྱིས་བྱང་ལ། ཅི་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལམ་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན། ཞེས་པའི་མཚམས་སུ། ཀུ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆུ་ལ་སྐེད། །ཀུ་གར་དོ་རྗེ་གདན་དང་ཁྱད་པར་མེད། །སྐོན་

ལམ་བཀའ་ཚད་འགྲུབ་པ་ཡིན། །གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ལེ་བོའི་གསུང་འབྱམ་བཀའ་རྒྱུད་རབ་བདུན་དཀར་ཆག་མ་འོང་ལྷང་བསྡུན་དང་བཅས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།

ཡང་ཁོང་གི་གསུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིས་མི་གཞན་ཀྱིས་གསར་དུ་བྱིས་པ་ཞིག་འདི་ནས་སུ་མཐུད་དེ་འདི་ལྟར།

❁ གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཅག་རེ་ལེ་བོ་རྣལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཉིད་སྐྱབས་སྐྱེས་རབས་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། རྗོ་རྗེ་འཆང་གི་དྲུང་དུ་ཚངས་མེད་ཡོན་ཏན་འོད། ཤེ་ལོ་དྲུང་དུ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་གསལ། ན་རོའི་དྲུང་དུ་འབྲོམ་སྟོན་ལོ་ཙཱ་ཞེར། མར་པའི་དྲུང་དུ་རྗེ་གསྲོན་ཆོས་རྗེ་ཞེར། མི་ལའི་དྲུང་དུ་རམ་ཆུང་རྗེ་རྗེ་གྲགས། དྭགས་པོའི་དྲུང་དུ་གསལ་སྟོན་སྒོམ་ཤོ་ཞེར། ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཡང་ཉིད་ཀྱི་གསུངས་ལས། རྣལ་འབྱོར་མི་འགྱུར་ཤྲཱི་མཚན་ཅན་འདུང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི། ཁྲ་ཡེར་གངས་ཅན་ཆོས་འཁོར་དགོན་ཆགས་འདེབས་པ་པོ་དྲུང་ཤྲཱི་བཞེས་གཉེན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེའི་སྐྱེ་བ་ཅ་ཤ་ལི་ཐང་མཁན་ཆེན་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས། དེའི་སྐྱེ་བ་བློང་རྡོལ་གྲུབ་དབང་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡིན་པར་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། དེ་ལྟར་ན་བློང་རྡོལ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་རབས་སུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཤྲཱི་ལེགས་པར་རབ་སད་ཀྱི་བུ་མོ་བྱམ་ཆུང་མ། སྐོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད། གྲུབ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་པ། གསེར་གླིང་པ་ཆོས་ཀྱི་བཀོད་པ། མར་པ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས། དེ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཚུར་སྟོན་དབང་གི་རྗེ་རྗེ། འཇམ་མགོན་བློ་མ་ཡོངས་ཁའི་རིགས་བདག་ཆོས་རྗེ་དོན་གྲུབ་རིན་ཆེན་རྣམས་ཀྱང་བཞུགས་པ་ནི། སྤྲུལ་པུ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐྱེས་རབས་གསོལ་འདེབས་སུ་གསུངས་འདུག་པ་བཀའ་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་སྟེ། དག་པའི་སྣང་བས་གསོལ་བ་ཡང་གདབ་རིགས་ལ། ཡུལ་ཕྱོགས་སྐྱི་དང་བྲག་ལྷོངས་འདིར་ཡང་དེ་ལྟར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བར་ཤེས་པར་ཀྱིས་ཤིག །དགེ་ལེགས་འཕེལ།། །།

ཞེར་བ་དེའེ་གསུམ་པའི་མཇུག་ལ་མཇོད་མཁན་མིང་མི་གསལ་བའི་ཕྱིས་གསར་དུ་བྱིས་པ་འདི་འདུག་པས་ཡིག་ཆུང་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ལགས།

༦༣ །བྱང་ཆེན་ཉག་སེའི་ཉམས་མགུར་ལེ་ཚན་བཞུགས།*

༡) ༦༣ (ཀཀ) ན་མོ་གུ་རུ། །བསྐལ་བ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་སྨིན། །དལ་འབྱོར་མི་ལུས་རིན་ཆེན་ཐོབ། །ཐུབ་བའི་བསྟན་རིམ་ཆུན་དང་ལྡན། །རིག་ལྡན་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས། །ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་བླ་མ་དང་། །ཆོགས་བསགས་སྐལ་ལྡན་སྨོན་མ་གཉིས། །སྨོན་ལམ་དག་བས་མཚམས་སྦྱར་ནས། །ཡོན་ཏན་ཆུ་མཚོའི་གངས་རིར་མཇལ། །རྟོགས་པ་ཡིད་བཞིན་རོར་བུ་སྐྱེད། །དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས། །ཆོགས་གཉིས་བསགས་པའི་འབྲས་བུ་སྨིན། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྨྱིན་ཐྲུགས་པ། །ནང་དུ་རིག་པའི་གཏེར་ཁ་ཕྱེས། །རང་སྐྱེད་གཞན་ (ཀཁ) སྣོན་ཟློ་བ་དགག །ཐག་གྲུ་དབལ་གྱི་རི་བོ་ལ། །ཐ་ལ་བུ་སྐྱེས་རྟོགས་ལྡན་མང་། །བྱུང་ཐོབ་ལྟ་བརྒྱ་ཕྱག་བཞི་ཚང་། །ལམ་སྣ་ཟིན་པ་བྱངས་ལས་འདས། །ཞལ་མཐོང་ངན་སོང་གསུམ་ལས་ཐར། །དེ་འདྲའི་གནས་མཆོག་དམ་པ་དེར། །སྨོན་ལམ་དག་བས་མཚམས་སྦྱར་ནས། །སྐུ་གསུམ་རང་ཞར་རྫོགས་པའི། །ཐུགས་ཡིད་འོད་གསལ་ངང་དུ་འདུས། །སྣང་སེམས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་མཆོ་ལས། །འབད་རྩོལ་དྲན་བའི་ཏ་ལྟབས་ཞི། །དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཞར། །འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་སྐྱུ་མར་ཤེས། །རོས་འཛིན་དོན་དང་བྲལ་བར་དེས། །ཐུ་མ་དམ་པ་ཆོས་སྐུར་མཐོང་། །མོས་གུས་ཕྱག་བྱ་མཉེས་དུ་ཕྱིན་པར་དེས། །བཏུང་བའི་ཉམས་མྱོང་བདག་གོ། །སྐན་ཏུང་ལམ་དུ་སློངས་པར་དེས། །རིག་ (ཁཀ) པ་རྩ་བའི་བླ་མ་ཞར། །ཆོས་ལ་རང་བྱུང་ཚུད་པར་དེས། །ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་ཆ་བརྒྱུན་ནི། །ཆོས་སྒོར་ཞུགས་པའི་མིང་ཡང་མེད། །བྱུང་ཁྱགས་སྣ་

---

* མ་དལེ་དང་པོ་དང་གཉིས་པར་མ་བཞུགས་པའི་མ་དལེ་གསུམ་པའི་མཇུག་ཏུ་བྱུག་ཚེང་ཅན་གྱི་དབུ་མེད་ལག་བྱིས་ཐོག་ཕྱེ་བ་ ८ ལ་ནང་གསེས་ལེ་ཚན་ ४ ཡོད་པའི་ "བྱང་ཆེན་ཉག་སེའི་ཉམས་མགུར་ལེ་ཚན་བཞུགས།" ཞེས་པའི་ཚན་པ་ཞིག་འདུག་པ་འདི་ཡང་མཉམ་དུ་བཀོད།

ཚོགས་མ་ཤར་ན། ཁོལ་བས་བསྒྲབས་པའི་མིང་ཡང་མེད། །ས་ལམ་ཆེ་འདིར་མ་རྟོགས་ན། །ཐུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིང་ཡང་མེད། །འབྲས་བུ་མངོན་དུ་མ་གྱུར་ན། །བྱུབ་པ་ཐོབ་པའི་མིང་ཡང་མེད། །གཉུག་མ་བདེ་ཆེན་གཅིར་ཁ་ཤེས། །ཐྲོས་བུས་སྒོ་སྐོང་གཅ་ལ་སྤས། །ཐུབ་མའི་བྱིན་རླབས་རྒྱང་ཐུམ་དེས། །ཡེ་ཤེས་གཉུག་དོད་སེམས་ལ་ཤར། །དམིགས་པ་ན་བུན་རང་སར་ཡལ། །དོན་མེད་རྒྱལ་སྐོང་གཅ་ལ་སྤས། །དབུལ་པོའི་བུ་གཅིག་རོལ་རལ་ཅན། །གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་གཡེར་པོ་ཆེ། །སྐྱེ་མེད་ངང་དུ་དག་གྱུར་བས། །དམིགས་བཅས་འོད་གསལ་མཁའ་ལ་ཡལ། །གཉིས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེར། །འདུན་པ་རྣམ་རྟོག་ཉ་རྒྱ་ཤར། །སྤྲིན་བུ་ལྟ་བུར་བཅལ་བཏྲིད་དཀའ། །རྨི་ལམ་ཉ་མོ་མ་ཟིན་ནོ། །སྐྱོམ་པའི་རང་རིག་འོད་གསལ་དེ། །བར་དོའི་ (২৯৭) འོད་གསལ་ཡི་དམ་ལྟའི། །སྐྱེ་མེད་ཐུགས་ཀའི་ཇྨ་ལ་འཕོ། །བསྐྱེད་རིམ་འཕོ་བ་རྣམ་རྟོག་བརྟེད། །འཁོར་འདས་རྩ་གཅིག་ཆེན་པོ་ལ། །དུས་གསུམ་འཛིན་ན་འཁྱལ་བ་ཡིན། །བསམ་བྱུང་གི་སྤྲུལ་པ་ཉིད་འཁྱལ་དེ། །ཐྲོས་བུས་ཀྱི་བར་དོ་སྐྱོང་བ་བརྟེད། །ཐུང་འཇུག་རྩྭ་མེམས་འབྱོངས་བུར་བསམ། །འདུན་པ་ཐུགས་ཀའི་ཇྨ་ཉིད་ལ། །ཆོས་སྐུའང་རྒྱལ་བུའི་གོང་དུ་འཇུག །གཞན་དོན་མི་འབྱང་དོགས་མ་མཆིས། །ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཀིང་འཛིན་བྱིས། །ཆོས་བརྒྱད་ཁ་ཆོགས་ཟིལ་གྱིས་གནོན། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྒྱགས་ཐེ་ཟད། །འགྲོ་དྲུག་བག་ཆགས་སྐྱོང་ཀེ་ཟད། །སྤྲིད་ལེན་གཉིས་ཀྱི་ཆབ་ཚ་ཟད། །ཆགས་སྡང་ལན་ཚྭ་རང་ས་ཉལ། །འཁོར་བར་སྐྱོད་པའི་མཐུན་རྐྱེན་ཟད། །སྟོས་བཅས་མཐའ་བཤེས་བ་ཡར་སྐྱམ། །ཀིང་འཛིན་མེང་གེའི་འོ་མ་བཀྱང་། །འབྲེལ་ (২৯৭) སྐྱོན་རྟེ་དགོན་ཉེ་རིང་འཁང་། །ཆོར་ཐུས་མེད་ཀྱང་སྐྱོམ་བུས་འཚོ། །གཡས་གཡོན་གཟུང་འཛིན་ལེ་ལོ་སྤྲངས། །ཆུང་མེམས་རོ་གཅིག་དབུ་མར་ཚུད། །བསྒྲབ་དཀར་ཐུལ་སྤྱན་གདོས་དང་བྲལ། །བརྒྱུད་པའི་རྣག་ཁ་འཛིན་རས་རྒྱང་གོན། །དབལ་ལྡན་ན་རོའི་སྤྱན་རྒྱང་ཡོད། །རྟེ་བཙུན་ཁམས་པའི་ངོ་སྤས་ཡིན། །ཞ་མེད་ཀྱི་བུ་དང་ཅང་འབྲལམ། །ཀ་ནི་སྐྱབས་རོན་ལྷུ་གཅིག་བགྱིད། །འཁོར་བའི་ཚད་དོད་མ་ཞི་བར། །ཁོང་དང་ཟིལ་པོལ་རྟེ་ཇ་གསུམ། །སྐུ་

ཁྱམ་ཆུ་བྱངས་ནན་ཐུང་དེས། །བཀའ་གདམས་བཀའ་འདྲེ་ཞུགས་སམ་ཅི། །རང་སེམས་ནམ་མཁའ་ལྟར་གྱུར་པས། །སྣང་སེམས་ཟུང་དུ་མ་ཆུད་ན། །ཚེ་གཅིག་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དཀའ། །རྟེ་བཙུན་སྤྱལ་སྐྱའི་བཀའ་སྩལ་ལགས། །ཆོས་འདུས་རི་ཁྲོད་མ་མཉམ་ན། །ནགས་ཀྱི་བྱེའུ་ཆུང་མ་ལགས་པའི། །མི་གཞན་འགོར་བའི་དགོས་ (३८२) མེད་ཀྱང་། །བྱག་ཕུག་ནང་དུ་སྐྱེལ་བཅུག་ལྟར། །ནགས་ཁྲོད་མཚན་མའི་གཡེང་བ་ཡིན། །ཕྱི་རབས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ། །སྐྱེས་བུས་འདི་སྐད་གསུང་བར་ཞུ། །བསོད་ནམས་ཀླ་མཆོག་མགོ་བོ་དེ། །བྱིས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟོད་བཀུར་བསྐགས། །དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དུག་བཞིན་སྤངས། །ལམ་གསུམ་འགྱུར་བའི་སྤྱག་བསྟལ་ཡིན། །བདེ་བའི་འདོད་པའི་རིགས་ལྟན་རྣམས། །ཆོ་འདི་བློས་ཐོང་བྱང་ཆུབ་སྤྱན། །སྐྱུ་མའི་ཟས་ནོར་སྦྱིན་པར་ཐོང་། །འཕགས་པའི་ནོར་བདུན་བང་མཛོད་སྤེལ། ཞེན་མེད་ཆོག་ཤེས་གློག་དང་འགྲོགས། །ལུས་ལྟ་ངག་སྤྱགས་སེམས་ཆོས་ཉིད། །འཆི་བ་སྐོམ་པ་ལ་སོགས་པ། །སྨྲོར་བའི་ཆོས་རྣམས་ཡང་ཡང་སོམས། །ལམ་མཆོག་བླ་མའི་མོས་གུས་དང་། །འབྲས་བུ་སེམས་ཉིད་འོད་གསལ་སྐོམ། །དགེ་རྩ་འགྲོ་དོན་བྱང་ཆུབ་བསྟོས། །མཐུན་རྐྱེན་རི་ཁྲོད་མཚམས་ཉིད་ཀྱི་ (ཅ) ཉག་སྐོམ་གསུམ། །ལྟ་ཡུལ་ཞིང་ཁམས་དཀར་པོ་མཐའལ། །རྐྱེགས་ལྟན་ཀྱི་བཀྲེན་པོ་ཡར་ལ་བྱོན། །གཉག་མ་ཤོལ་དཀར་གསོལ་ཆོགས་དྲངས། །སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལོང་གཏམ་ནང་དུ་གྱིས། །འཁོར་བའི་གཅོང་སྟིང་སེལ་བ་དེས། བརྩེ་ཚོམ་སྟིང་གི་དཀྱིལ་ནས་ཐུང་། །ཡུན་རིང་མི་སྡོད་སེམས་ལ་གཟིགས། །ཟུང་འཇུག་ཡེ་ཤེས་རི་བོས་མཐོང་། །སྐུར་དུ་ཞིང་ཁམས་དཀར་པོར་གཤེགས། །གྲོང་ཁྲོད་ཀུ་བའི་རས་ཡ་དང་། །རྐེད་ཆོལ་བྱེད་པའི་ཐག་དང་། །འཇིག་རྟེན་མ་མཐོང་ཆོས་པ་རྣམས། །སྨྲོག་ཀྱང་དང་དཀར་ཁོང་རེ་ཀན། །ལེགས་སོ།།

༢) ཕྱི་ན་མོ་གུ་དུ། །ཉག་སྒོམ་དགོན་བར་བསྒོམ་པའི་ཚེ། །འཆི་བ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་པར། །འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་མ་བསམ་པར། །ངན་སོང་གསུམ་གྱིས་མི་འཇིགས་པས། སྒོར་བའི་དུས་སུ་གོ་མ་ཆུང་། །དེངོས་ (ཥབ།) གཞིའི་ཚེ་ན་ཉམས་ལེན་ཞན། རྟེས་ལ་དོན་མེད་སྒོང་གསུམ་བསྒོར། །དམ་བ་རྣམས་ལ་ངོ་རེ་ཚ། །འདོད་པ་ན་ཆུང་རོག་ཚོམ་འདུ། །འདི་བྱ་འདི་དགོས་ཟད་པ་མེད། །སེམས་ལ་ལྷ་བ་རེ་བཞིན་བོར། །འདོད་ཡོན་བྱ་བཞིན་པང་དུ་བླངས། །སྲིག་བྱེད་མ་བཞིན་བྱམས་པར་མཛོང་། །སྙིང་པོ་བརླན་སྒོམ་ཡལ་བར་དོར། ངེད་ལ་འདུ་འཛིས་མི་གནོད་ཟེར། །ཡི་དམ་ལྷ་ལ་ངོ་རེ་ཚ། །བདེ་དྲོད་མེད་པར་རམ་རྒྱང་གོན། །ཉམས་རྟོགས་མེད་པར་སྒོམ་ཆེན་བྱེད། །རང་རྒྱུད་མ་གྲོལ་གཞན་མགོ་བསྒོར། །ངེད་ནི་བར་དོར་སངས་རྒྱས་ཟེར། །ཚིམ་རྒྱུག་ཁ་ཏ་འབྱུག་ལྟར་སྒོགས། །སེང་གེ་འཕྱོང་སར་ཤ་མོ་འཕྱོང་། །མི་ལས་མི་བཙུམ་ཁྲོལ་བགག་བྱེད། བཀའ་བརྒྱུད་རྣམས་ལ་ངོ་རེ་ཚ། །གཉིས་འཇིན་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། །ཆོ་འདིའི་སྐན་གྲགས་ཉམས་ (ཥཇ།) དོགས་ནས། །གཅོ་གོ་ཁྱི་བཟང་ཡབ་ལྷག་འདུ། །ཉིན་མཚན་ཆགས་སྡང་བསོ་འདའ། །ཞིང་ལས་ཁེ་སྒོག་གྲོང་པ་འདུ། །ཐབ་ཁ་དུད་ལྕུར་ཤིད་པ་འདུ། །གཉུག་མའི་དོན་ལ་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས། །མཆེད་གྲོགས་རྣམས་ལ་ངོ་རེ་ཚ། །ཨ་ཀྱང་ཀྱེ་བྱས་པ་ཡིན། །དུ་རྩང་སོམ་ལ་སྐྱབ་པ་བྱིས། །འཆི་ཀར་འགྲོད་ན་ངམ་ལན། །ཁྱོད་ཀྱི་མཛོད་སྐྱོང་བྱན་ཤིང་མཚར། །ངམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ། །ཅེར་རེ་ལོང་གིས་གུ་ན་མཐོང་། །དགོས་མེད་བཏུ་གཉིས་ངོ་མཚར་བཞི། །མོས་ལྡན་རྣམས་ལ་གདམས་པ་ཡིན། ཤིན་ཏུ་མད་དོ།།

༣) ཕྱི་ན་མོ་གུ་དུ། །རང་སེམས་འཁོར་འདས་ས་མཚམས་སུ། །སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཐོ་གཅིག་བསྡེགས། །འོད་གསལ་ཆེད་བྱུང་བ་ལ། །སྣང་སེམས་ཟུང་འཇུག་ཡི་གེར་བྱིས། །དྲན་པའི་ (ཥབ།) ཁོལ་པོ་ཉེ་གནས་ཏེ། གཉིས་མེད་ཡུལ་དུ་བརྒྱུག་ལན་ཐལ། །དུས་གསུམ་གཅིག་ཏུ་གོམས་གྱུར་པས། །ཚུར་ལ་མི་སྡོག་ངེས་ཤེས་སྐྱེས། །སྣང་མེད་ཤེས་རབ་གཅིག་ཏུ་བསྒོམ། །རྒ་

བའི་བློ་མ་ཆོས་སྐུ་དེ། ཤངས་ཤེམས་སྐྱིང་གི་དཀྱིལ་དུ་བྱོན། སྐབས་སུ་སྤྲུལ་སྐུའི་སྤྱན་སྔར་ཕྱིན། ཁགས་མས་ངག་རྩ་བ་ཞུ་བྱས་པས། ལྷུག་པ་གོང་མ་འཛོག་དུས་སུ། རྗེགས་པ་འབའ་ཞིག་བསྒོམ་པ་དང་། ཀུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་བློ་མ་ལ། ཆོས་སྐུ་འདུ་ཤེས་བསྒྲེད་པ་དང་། ཚེ་འདི་འདུ་འཛི་མེད་པ་ཡི། ཏབེན་ས་བསྟེན་པ་དེ་དང་གསུམ། བྱ་གདམས་ངག་རྩ་བ་དེ་ཡིན་གསུངས། ཁདག་གིས་མཉམ་བཞག་སེམས་ལ་བསྟས། ཁགྱེས་མེད་འབའ་ཞིག་རྗེགས་པས་ཆོད། ཁབོར་འདས་འོད་གསལ་ཆེན་པོ་ཤར། མཐའ་བྲལ་ཁ་བསྟས་མ་བསྐྱས་ཙམ། ལྟ་བ་དམན་ཏེ་ང་མི་འབྱོད། མིག་ཕྱིས་མ་མཐོང་ (ཅཉ?) གསལ་བ་དང་། ལུས་ཀྱིས་མ་ཚོར་བདེ་བ་དང་། ཉམས་ཀྱི་སྤྲོས་བྲལ་མི་རྟོག་གསུམ། སྣང་མེད་ཤེས་རབ་སྐུན་གྱིས་གཟིགས། ཁགཉག་མ་ཡེངས་མེད་སྟེག་བར་ཤར། ཏྲན་བའི་ཁོལ་པོ་མི་བཀོལ་ཏེ། སྒོམ་པ་ཐུན་དུ་བཅད་མ་དགོས། ཁབཙོན་འགྱུས་ཆུང་སྟེ་ང་མི་འབྱོད། ཤངས་ཤེམས་དག་བའི་ནམ་མཁའ་ལ། ཤངེ་ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་ཤར། སྣང་ཤེམས་ལག་མཐིལ་བཞག་པ་འདུ། ལམ་གྱི་ཟུང་འཇུག་ཉམས་སུ་མྱོང་། ཁབྲས་བུའི་ཟུང་འཇུག་བློ་ལས་འདས། ཁགཉིས་མེད་རྗེགས་བའི་ཚ་སྒོམ་ཏེ། སྣང་མེད་ལྷུན་གྲུབ་དབྱིངས་སུ་ཡལ། སྒྲོད་ལམ་རྣམ་བཞི་ངུས་གསུམ་དུ། རྒྱུན་ཆད་མེད་པ་ངོ་མཚར་ཆེ། ཁགལ་སྟོང་ཉམས་ཀྱི་མ་བསྐྱས་ཙམ། ཉམས་མྱོང་ཞན་ཏེ་ང་མི་འབྱོད། སྟོང་ཉིད་སྣང་བར་ཤར་བྱར་བས། ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་། ཁགཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་འོང་བའི་ཕྱིར། ལས་འབྲས་ཁྱད་དུ་ (ཅཉ?) མ་བསད་པས། སྒྲོད་བའི་སོ་ཐག་དེ་ལ་བྱས། ལས་ཅན་རྗེགས་ལྟན་སྒོམ་ཆེན་རྣམས། སྟོང་ཉིད་གནམ་འཕང་གཅོད་བའི་ཚེ། མཐོན་པོ་སྐྱེ་མེད་ཆོད་ཚང་སྟེགས། ཏྲན་བའི་ཆོད་ཐུག་མཁའ་ལ་འཕྱོ། རྣལ་འབྱོར་གཉིས་མེད་ཁྱུང་ཐུག་ཚར། རྗེགཟློ་རྟག་ཏུ་སྒོ་ང་བཅག ། སྣང་མེད་ཤེས་རབ་གཤོག་པ་བརྒྱུད། མི་འབྱར་ཆོས་སྐུའི་མཁའ་ལ་འཕྱོ། ཐུ་མའི་བྱིན་རླབས་མ་རྟུམ་དུ། ཉམས་རྗེགས་གཡུ་རལ་རྩལ་ཇོགས་པས། ཁགཉིས་འཛིན་རྗེགས་བའི་མངལ་ཀུ་རལ། ཁགཉིས་མེད་སེང་ཐུག་ཚར་བ་དེས། ཐར་བའི་

གང་དཀར་སྐྱེབས་པ་ཡིན། སྐྱེ་མེད་སེང་གེའི་ང་རོ་ཡིས། འཁོར་བ་ཆུ་འགྱུལ་བྱེད་པ་ཡི། རྣམ་རྟོག་ཚ་གཅན་མ་ལུས་སྐྲག རྗེ་བཙུན་ཁམས་པའི་བུ་ཆོས་ནི། ཀ་ལ་པིང་ཀའི་ཕུ་གུ་བཞིན། རབ་ཆོག་ཁོང་ནས་འདོན་པ་ཡིན། སྒོམ་ (ཤན།) ཆེན་ཐལ་དང་བསྟོ་རེ་སྐན། ཉག་སེའི་འོ། ཨིཿ

๙) ཕྱི་ན་མོ་གུ་རུ། སྲིད་གསུམ་ལས་བརྒལ་ཟག་མེད་མྱ་ངན་འདས། ཁོང་ས་སྟོང་རྩོག་སྐུ་མཚན་དབེའི་ཆོགས་ཀྱིས་བརྒྱན། ཕྱིན་ལས་སྤྲུལ་སྐུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་འགྱེད། སྐུ་གསུམ་རི་རྒྱལ་བྱ་མ་རྣམས་ལ་བསྟོད། སྟོན་ལས་འབྱུང་བཞིས་བསྐྱེད་པ་ཡི། རྐེད་དཀའ་དལ་འབྱོར་རིན་ཆེན་འདི། ཉེན་འབྱེལ་སྡང་སྐན་ཟས་ཀྱིས་འཚོ། འབྱུང་བཞིའི་རང་སྟོམས་ཀིང་འཛིན་གཅེས། དབོན་པར་བསམ་གཏན་ཡན་ལག་བསྒོམ། གསལ་ཞིང་ཡང་ལ་བྱིང་རྩོད་མེད། ཕྱི་ནང་ནམ་མཁའ་བར་སྣང་འདྲ། སྒོམ་པ་བདེ་གསལ་མི་རྟོག་ལ། མ་ཞེན་རིག་པ་ངོས་བཟུང་གཅེས། ཞི་གནས་གསལ་སྟོང་སྒོམ་གྱུར་པས། སྐྱེ་མེད་ཆོས་དབྱིངས་ཕོ་བྲང་ (ཤབ།) དུ། རང་སེམས་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོར་རྟོགས། ཁོངོད་ནས་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་མཐོང། ཟུང་འཇུག་འཆར་བའི་གདམས་ངག་གཅེས། ཁོད་གསལ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་གྱུར་པས། མཐའ་བྲལ་གཉུག་མའི་ངང་ཤེད་ནས། དཀར་དམར་སྣང་བ་སེམས་སུ་ཤར། ཟུང་འཇུག་བདེ་ཆེན་ཉམས་སུ་ལྡོང་། དབེན་པར་ཆོགས་གཉིས་རྫེ་སྤྲད་གཅེས། སྣང་སེམས་གཉིས་མེད་གོམས་གྱུར་པས། སྒོམ་བྱ་སྒོམ་བྱེད་དབྱིངས་སུ་ཡལ། ཏྲན་འཛིན་ཡེ་ཤེས་ཆ་རྒྱབས་ཞི། ཐུབ་འདས་ལྷན་གཅིག་རྒྱ་ཆེ་ཚོར་ཕྱིན། འཛའ་ལུས་ཆོས་སྐུའི་རྒྱ་ས་གཅེས། ལྷག་མཐོང་ལམ་ཁྱིད་རྣམ་བཞག་དེ། དྲུགས་པོ་རིན་ཆེན་ཐུགས་ལས་འཁྲུངས། འདེ་གཤེགས་ཁམས་པས་ཉམས་སུ་ལྡོང་། ཁེམ་ཀྱིས་བསྒོད་ཀྱང་ (ཤན།) གཅིག་ཆར་བ། འཁོར་བ་རྣམ་མཁའ་ལྟ་བུར་ཤར། ཁདུད་རྩི་མར་ཁྲ་གཉུག་མའི་དོན། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་པའི་

སྒོས་ཆོས་ཡིན། །ཅག་སྒོམ་སྟོང་ཉིད་བསྒོམས་པ་འདི། །ལེང་ཆེན་གངས་ལ་འབྱིངས་བ་འདྲ། །ལེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་མཐོང་ན། །དགོན་པར་བསྒལ་པར་སྒོམ་ན་ཡང་། ཁམས་གསུམ་འཁོར་བའི་མ་བོན་འདེབས། །བྱ་དེ་ལ་སོམས་ལ་ཆོས་ལ་ལྷོས། །སྐྱུར་དུ་བྱང་ཆུབ་མ་བསྒྲུབ་ན། །ངན་སོང་གནས་གསུམ་ཡ་རེ་ཆ། །མཐོ་རིས་གནས་གསུམ་ཡི་རེ་སྐུག །བྱ་འཁོར་བ་ཡོན་ཏན་མེད་ལ་ལྷོས། །ཅག་སེའི་མཁར་རོ། །ཨིཿ

༧) ཾ །གནས་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོའི་གཞལ་ཡས་ན། །ཐོ་བྱང་གཅོ་བོ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ། །རྡོ་རྗེ་འཆང་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རང་སེམས་རྟོགས་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །རང་རིག་སྟོས་བྲལ་ཏེ་ལོ་ལ། །མཐར་ཐུག་རྒྱང་འཕྲུག་ (ཤ།) ནུ་རོ་ལ། །བདེ་ཆེན་གཉིས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །རྟོགས་པ་བརྟན་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །ལྷན་སྐྱེས་ཏི་མེད་ལྷོ་བྲག་ལ། །འཛའ་ལུས་ཆོས་སྐུ་གང་ཐང་ལ། །ཟག་མེད་གཉིས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །འབྲས་བུ་སྟིན་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་སྐུམ་པོ་ལ། །རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འཛམ་གླིང་རྒྱན། །ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །གཞན་དོན་འབྱུག་པར་མཛད་དུ་གསོལ། །དཔལ་ལྡན་ཅག་སེའི་མཁར་རོ།། །།

❸❸། །བྱང་ཆེན་ཉག་རེ་ས་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཁོང་གིས་ཕྱག་བཀའ་བའི་ཐུགས་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་དང་དེའི་བཀའ་སྩུང་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་སྐོར་དང་། ཉག་སེའི་རྒྱུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས།

ཨཱ་ནྀཏ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བྱང་ཆུབ།

༡ ཉག་རེ་སེ་བོའི་འབྲུངས་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་ཐུབ་དགོན་བཀའ་བའི་དུས་དང་བཀའ་ཚུལ་སྐོར།

བྱང་ས་ཐོབ་པའི་ཉག་སེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ་ཞེས་པ་ལས། “ཆོ་རབས་བྱང་ས་མེད་ཐུབ་མ་མང་དུ་བསྟེན། །བསོད་ནམས་བསགས་པས་དཔོན་བྱུབ་རྣམ་གཉིས་ཐོབ། །རྗེ་རྣ་འཚང་ཆེན་མན་ཆོད་དང་། བྲིན་ཅན་ཕག་བྱ་ཡན་ཆོད་དང་། བྱིན་རླབས་སྙིང་རྗེ་ས་བཅས་ཀྱིས་ལོན། །ལུང་བསྟན་ཐབས་ཀྱི་རྣེན་འབྲེལ་ཞུ། །དམ་ཚིག་རབ་གནས་མཉེན་པའི་གཙོ། ། ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ང། །ལུས་མང་པོ་གྲངས་བྲངས་སྤྲི་ལམ་འདྲ། །ཐ་ཡུལ་ལབ་པུ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་སྒྲུབ་གནས་ན། །ཐ་ནི་མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱི་མཚན། །མ་ནི་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་མ། བྱིན་ལན་མ་སོད་ཞེ་གནོང་ཆེ་བའི་ཕྱིར། །མདོ་དབུས་ཁམས་ཤུ་རྡོག་པའི་བག་ཆགས་བསབ། །རྗེ་རྣ་འཚང་གི་བྱང་ཏུ་ཚད་མེད་ཡོན་ཏན་

བོད། །ཏེ་ལོའི་དྲུང་དུ་ཞེས་རབ་གྲགས་པ་གསལ། །ཁྱོ་རིའི་དྲུང་དུ་འབྲོམ་སྟོན་ལོ་སྟེ་ཟེར། །མར་པའི་དྲུང་དུ་རོག་སྟོན་ཆོས་རྗེར་ཟེར། །མི་ལའི་དྲུང་དུ་རས་ཆུང་རྗེ་རྣ་གྲགས། །དྭགས་པོའི་དྲུང་དུ་གསལ་སྟོན་སྒོམ་ཤྭ་ཟེར། །ཞག་གྲའི་དྲུང་དུ་སྤུས་ཀྱི་ཚུལ་བཟུང་བའི། །བསྟན་པ་འདི་ལ་ཕན་པའི་མི་བཞི་མི། །ཡེ་ཤེས་སེང་གེ་མི་ཉག་སྒོམ་རིང་དང་། །གཅང་པ་རྒྱ་རས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚོན་ང་དང་བཞི། །ཞབས་པད་དྲི་མེད་སྤྱི་བོས་ཚུལ་བྱང་ནས་ནས། །བསྒྲབ་གསུམ་ཡོན་ཏན་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱིས། །ཞེ་ཐག་ཆོད་པའི་བྱིན་རླབས་དབང་ཡང་བསྐུར། །དད་པ་ཆེ་བས་བདག་གིས་བསྟན་པ་ཐོབ། །རེས་བར་ཐག་ཆོད་མཁའ་འགྲོའི་དངོས་བྱུང་གནད། །ཐུབ་མས་ལུང་བསྟན་དོན་གཉིས་མཐའ་དྲུ་ཕྱིན། །སྒོར་ཁམས་ཉག་ལྷོའི་ཡུལ་དུ་རྣེན་འབེལ་སྣ་ཚོགས་འབྱིགས། །ཐུབ་མས་བསྟན་པའི་སྒོར་པ་རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་དང་། །བྱ་སྐྱབ་ཚུལ་དུ་ཡུལ་ཁམས་གཅིག་ཏུ་བསྟུས། །སྐྱང་བ་མཐུན་པས་ཐབས་ཤེས་རོགས་དན་བྱས། །དཏུལ་ཁའི་ཕ་བོང་རྟ་རས་ཁྲིད་པ་དང་། ཁོ་བོའི་སྐྱིང་རོར་ཐབས་ཀྱིས་ལོན་པ་དང་། །རིན་ཆེན་དབུལ་གྱི་གསོན་སྟོང་ལོན་པ་དང་། ལྷུ་འུའི་དམ་བཀའ་རི་བོ་གཅིན་བཞིག་དང་། །གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་ཁྲར་ཆིས་བྱས་པ་དང་། །བར་སྐྱང་འཛའ་ཚོན་ཆར་འགྱུ་བྱས་པ་དང་། །ཉི་ཟླའི་གཅུ་མགོལ་དུ་བཀའས་པ་དང་། །གཡུ་སྒྲིན་གོང་ནས་གཡུ་འབྱམ་བསྒྲགས་པ་དང་། །ཆུང་གི་སྒྲ་སྒྲོགས་ནམ་མཁར་མདུད་པ་དང་། །བར་སྐྱང་སྟོང་པ་གས་པ་བསྒྲབ་པ་དང་། །ཐུག་བདུད་ཙོ་མོ་བྱན་དུ་བཀོལ་བ་དང་། །ཆུང་འཇེ་ཙོ་མོ་བཅོན་དུ་བཟུང་བ་དང་། །ཆུ་བས་འཁོང་བཅོང་ཆར་པ་ཐབ་པ་དང་། །ཆྭིག་མོ་བཀའ་ནས་རྒྱལ་འགོང་བསྐྱད་པ་དང་། །ཁང་རྡེབ་ཞབས་ནས་མི་སྲོག་བཤུག་པ་དང་། །རིན་ཆེན་ཞུན་ལ་འདོད་དགུ་བཞེངས་པ་དང་། །སྐྱར་པའི་ཕུག་ནས་ཐག་ཕྱོགས་པ་དང་། །ཚན་མོ་ངན་རིགས་ཐབས་ཀྱིས་བཀུར་བ་དང་། །གཞོན་ནུ་ངན་རིགས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒལ་བ་དང་། །བས་རབ་ཁ་ནས་བ་ཚན་ཕྱོགས་པ་དང་། །སྟག་མོ་ཁ་བདངས་དགུ་ཕྱོགས་བསྟན་པ་དང་། །ས་རོང་གྱུ་སོ་ལམ་ངན་བསལ་བ་དང་། །བག་མར་ཐྲོ་ལ་གར་ཆབ་བཀབ་པ་དང་། །མི་མཁོན་དགར་པོ་འགག་དུད་བྱས་པ་དང་། །སྟ་

བྱུབ་ཆེན་ཉག་རེ་ས་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཀྱེ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་། ཉག་ལེའི་སྐྱེ་ཞེང་རིམ་དྲྭན་ལོ་རྒྱུས།

འདྲེའི་ཆར་པ་ཁྲལ་དུ་ལེན་པ་དང་། །ཨ་ནྱེས་མཁར་ཚོགས་པཀ་མགོ་བཅོམ་པ་དང་། ཀུན་རྒྱལ་གཙུག་ནག་འོར་དུར་ཁྲིད་པ་དང་། །བསྟབ་རང་བྱུའི་སྤྱལ་པ་བཞིག་པ་དང་། །མ་རྟང་ལྷ་འདྲེའི་ཚོ་འཕྲལ་བཅོམ་པ་དང་། །བཀའ་བརྒྱད་བདུན་གྱི་རབ་གནས་བྱས་པ་དང་། །བྱམས་མགོན་ལ་སོགས་མ་ཡེངས་ལུང་བསྟན་དང་། །མཆྱལ་སྟེང་དུ་ཐུགས་དམ་ཞལ་གཟིགས་དང་། །ཕག་མོ་བྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆགས་ཚུལ་དང་། །རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ལ་སོགས་རིགས་ལྔས་ཀྱང་། །ཞག་བདུན་བར་དུ་ནམ་མཁར་བཞུགས་པ་དང་། །དབང་བསྐུར་ལ་སོགས་ཟབ་ཆོས་མཛད་པ་དང་། །དགོང་ཀར་ནངས་པར་ཡི་དམ་ཞལ་གཟིགས་དང་། །བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་གསང་སྒྲགས་གསུང་ཡང་ཐོས། །རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་སོགས། །མཁའ་འགྲོ་ཡུམ་བྱང་ཀུན་ལ་དབང་བའི་ཚུལ། །འཁོར་འདས་བྱ་བ་གཅིག་ཀུ་རྩོགས་པར་བྱེད།"[1] ཞེས་པ་ལྟར།

བྱུབ་ཆེན་ཉག་རེ་ས་བོའམ་ཉག་ས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་ནམ་མཁར་བྱ་ཆོད་ལྟར་འཕྲུར་ནུས་པའི་རྟེ་ཕག་བྱའི་དངོས་སྟོབ་དེ་ཉིད་བྱག་གཡབ་དུ་སྐུ་འབྱངས་ནས་རང་ཡུལ་གྲུ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྐྱངས་པའི་འོ་རྒྱུས་རྩི་སྟེང་ཅིག་མཆིས་སོད། ཉག་ལེའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་འབྲེལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་ཁ་ཤས་ཙམ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ཀྱི་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་ཐུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤིན་ཏུ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟ་སྨོས་ཀྱང་ཅི། ཁོང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་ཁོ་ནས་ཀྱང་ཁོང་གི་ཐུགས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ཏེ

སེ་བོའི་གསུང་འབུམ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བཞུགས་སོ།" །ཟེར་བ་མ་ཕྱི་ཞིག་དང་། དུང་ཤོག་བྱངས་མང་ཉུང་དང་བྲིས་གཟུགས་མ་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་དེ་མིན་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་མ་ཕྱི་རྟིང་སོང་ཁག་གཉིས་ཙམ་དང་། མགུར་འབུམ་ཞེས་པའི་ཤོག་གྲངས་བཅུ་ལྷག་ཡོད་པ་ཁག་བཅས་ལགཝ་སོན་བྱང་བ་ལས་གནས་ཚུལ་དུམ་བུ་རེ་ཟུང་གསལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་གྲུབ་ཐོབ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ནང་རྟེན་དང་ལོ་རྒྱུས་བཅས་དཔོས་སུ་ཕྱིས་ཚོད་བར་གནས་པ་བཅས་ལས་གསལ་བ་དབྱུང་ན། གང་དུ་འབྱུངས་པའི་ཡུལ་དང་། ཡབ་ཡུམ། རྟེས་སྐྱེས་རབས། ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་ཉམས་རྟོགས་འབྱུངས་ཚུལ། དགོན་གནས་རྟེན་བཞེངས་སོགས་གང་འཚམས་ཤིག་རྟོགས་ཐུབ་པ་གཅེས་བཏུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཤད་ན།

(གསུང་ཐོར་བུ་འདིའི་ནང་དགོན་པ་དང་ཕུག་འཛེབས་པ་ཡོ་གཉིས་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་རྩྭང་ཟབ་འབྲིད་འདུག་པ་འདིའི་སྐོར་ ༡༩༤༧ ལོར་བྲག་གཡབ་གོང་ཆུང་པའྃ་དབང་འདུས་དང་མོ་སྟོམ་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས་པའི་བྲག་གཡབ་བློ་དགོན་ལོ་རྒྱུས་ཞེས་པའི་དེབ་སྟོད་ཆ་ཤོག་ངོས་ ༥༨ ནང་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་བཀོད་འདུག་པ་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ།)

བྲག་གཡབ་བློ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་[2] ཤོག་གྲངས་ ༥༨ ལས་གསལ་བ་འདི་ལྟར། "གང་དུ་འབྱུངས་པའི་ཡུལ་ནི་གོང་དུ་གསུང་འབུམ་ལས་གསལ་བ་ལྟར། ལབ་ཐུ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་སྤྲུལ་གནས། ཞེས་པ་ནི། བྲག་གཡབ་བྱམས་མདུན་འབྱུག་སྟ་ཤང་ཁོང་ལབ་གཤིས་གཞུང་གི་སྐྱིན་མདའ་གྲོང་ཚོ་སྐྱིན་མདའ་ཚང་ཡིན་ཞིང་། གྲོང་ཚོ་དེར་སྐུ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་

2 བྲག་གཡབ་བློ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། སོ་སྟོམ་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་དང་གོང་ཆུང་པྃ་དབང་འདུས་ཟུང་གིས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས་པ། ཆབ་གྲོས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྩྭ་ཆ་འཚོལ་བསྡུ་སྒུ་ཡོན་ལྡན་ཁང་རྩམ་ ༡༩༤༧ ལོར་དེབ་གཟུགས་བར་སྐྱུན་བྱས་པའི་དེབ་སྟོད་སྨད་གཉིས་ལས། སྟོད་ཆའི་ཤོག་ངོས་ ༥༨ ལས་འཁོད་པ་ལྟར་ཟུར་འདོན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན། འདི་རྟེས་བསྡུས་མིང་ "བྲག་གཡབ་བློ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།" ཞེས་འགོད་རྒྱུ།

རོལ་རྩེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བཞེངས་པ་བཀའ་བཀྲུད་རབས་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་རྡོ་རྫི་ཐོག་བཀྲེགས་རེ་ཡོད་པ་བདུན་ཡོད་པ་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སྐབས་ཆུད་ཟོས་སོང་། ལབ་ཁང་སྟེང་ངམ། སྐྱིད་སྡུད་དགོན་ནམ། ལྷ་ཁང་ཁང་ཚན་ཞེས་བྱ་དགོན་ཁང་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྲས་གཅིག་ཡིན་པ་དེར་ཉག་མེ་ལྷ་ཁང་ཞེས་ཀ་བ་དྲུག་ཅུའི་ཆུ་ཁྲོན་དང་། མགོན་ཁང་། དམངས་ཚན་ལྷ་ཁང་བཅས་ཡོད་བའི་ནང་ནས་དམ་ཚན་ལྷ་ཁང་མ་ཉམས་པ་ཡོད། ཉག་མེའི་ལྷ་ཁང་དུ་གྲྭབ་ཐོབ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་བཟོས་སྣན་འཛིམ་ལས་གྲུབ་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་འདྲ་དང་། སྐུ་ཤཱཀ། མི་ཤཱང་ཐྲིང་བྱ་བཅས་ཡོད་པ། ཤཱང་ཐྲིང་དེ་དང་ལྷ་ཡོད་ཅེས་སྐྱིད་སྡུད་དགོན་པའི་དགེ་བློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ནས་ཕྱག་བློན་བྱོན། གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་གདུང་རུས་ནི་འབྲུ། ཡབ་མགོན་པོ་ཆུལ་མཚན། ཡུམ་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་གཉིས་ཀྱི་སྤུས་སྲུ་འབྲུངས་པ་དང་། འབྲུངས་པའི་དུས་ནི་གསལ་པོ་མ་དེས་ཀྱང་གྲུབ་ཐོབ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་མགུར་ནང་། བྱ་ཡི་ལོ་ལ་སྦྲུལ་ཀྱི་ལོ་པས་ལེན། ཞེས་གསལ་བར་དབྱུད་ཆོག་ལ། རྗེ་ཕག་གྲྭའི་དངོས་སྲོག་དང་། ཟླ་མ་སྨར་པའི་མཆེད་གྲོགས་སུ་དེས་པས་རྗེ་ཕག་གྲུ་བྱོན་པའི་མཛད་རྣམ་ཡོངས་གྲགས་ཐོག་སྨར་ཚོང་བཀའ་བཀྲུད་ཀྱི་གདན་ས་ཤོ་དགོན་བཀའ་བའི་ལོ་ཆོགས་ (མེ་ཕག་ ༡༩ཅཡ) གཤམ་དུ་གསལ་བར་བྱ་དགོན་བཀའ་བ་ཡང་དུས་དེ་ཤེད་དུ་དེས། དགུང་གྲངས་རྗེ་ཙམ་བཞུགས་ནི། གསུང་འབུམ་ལས། ཡར་ངོས་ཐང་གཅིག་ཕག་གྲུའི་མཐིལ། ལོ་བཅོ་ལྔ་ལོན་ནས་དྲུག་ཅུའི་བར། མི་སྡོད་དོག་པའི་བག་ཆགས་བསབས། བླ་མའི་བྱིན་རླབས་སྐྱིང་ལ་ཞུགས། ཞེས་དང་། ལོ་བཅུ་དྲུག་ལོན་ནས་དམ་ཆོས་བྱན། །འཇིག་རྟེན་མི་དང་བློ་མ་བསྡུན། །འདྲུག་ན་མི་དགའ་འགྲོ་ལ་དགའ། །འགྲོ་དྲིན་ཕག་མོ་གྲུ་བ་རྣམ། །ཅེས་པས་ཕྱོགས་ཙམ་གསལ་ཞིང་།

གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ཕྱུགས་རྫི་མཛད་ནས་བླ་ནས་བསགས་ཏེ་མཐུན་རྐྱེན་གནང་ཚུལ་གཏམ་རྒྱུད་ལ་གྲགས་པིང་། གསུང་ལས་ཀྱང་། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་མཁའ་འགྲོ་ལུང་བསྟན་ནས། །བྲ་ནས་རྡོས་པས་བླ་དགོན་སྐོན་ལམ་འབྱུག །ཅེས་

གསལ་བས་རྐེན་འབྲེལ་དགོས་དབང་གིས་བྷ་ལའང་མཛད་དམ་སྙམ། གང་ལྟར་གཙུག་ལག་ཐོག་ཁེབས་རྫ་གཡམ་རྩི་མ་ཅན་རྐེན་དཀར་ཆག་ཁང་ལས་གསལ་བའི་བཀའ་བརྒྱུད་རབས་བདུན་གྱི་སྐུ་འབུམ་དང་། རིན་ཆེན་ཞྭ་སྐུ་སྟེ་ལི་མའི་སྐུ་བརྟན་སྐུས་འདོར་དགོན་གསལ་གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་ལས་བྱད་དུ་འཕགས་པའི་སྐད་བྱགས་ཡོད་ཅིང་། དཀར་ཆག་མདོར་བསྡུས་གཞན་ཞིག་རྒྱར་དུ་གསལ་བ་དང་། སྐར་ཚང་གདན་ས་ཏོ་དགོན་ལ་ཡང་ཤྲགས་ཆེན་གྱིས་རོགས་དན་མཛད་པ་དང་། འདི་བར་ནས་ཡིག་ཟེང་གསུམ་ལྡང་དྲངས་མེད། ཟླ་དགོན་རང་དུ་བྱ་ཚོགས་རྒྱས་པོ་འཛུགས་སྐྱོང་མ་གནང་སྟེ་སྐབས་དེར་སྒོམ་བྱ་ཁག་གཅིག་ཡོད་པ་ཕྱིས་སུ་དམངས་བཅོས་བར་འཕར་ཆག་མེད་པའི་ཞལ་བྱང་ཡོད་ཅིང་། བྱབ་ཕོབ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་རྟེས་སུ་དུས་སྐབས་གང་འཚམས་པར་སྒོམ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་གནས་གནས་པོ་རྣོ་རྩེ་གུར་མགོན་གྱི་རི་མགོ་སོགས་སུ་རྣོ་གཡམ་རང་གིས་བཀབ་པའི་སྒྲུབ་ཁང་མང་པོ་དལ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། གདོང་ཀོང་རི་ཁྲིད་གསར་བཏབ་མཛད་མཁན་ཉག་ས་ཀས་ཀྱོན་ཞབས་ལ་སོགས་པ་སྒོབ་བརྒྱུད་བྱབ་ཕོབ་མང་པོ་མེབས་པར་བྱགས། དུས་ཕྱིས་བར་ཟླ་དགོན་དེ་ཆོས་རྩེ་རིམ་པས་བསྒྲངས་ཤིང་། འགྲོ་མགོན་གྱགས་པ་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་ཕྲེང་གིས་བྱབ་གཡབ་མ་བྱ་དགོན་གྱི་གདན་ས་ཕུག་བཏབ་པ་དང་འཛིན་སྐྱོང་གནང་རྩེ་ཞིག་ཏུ་ཟླ་དགོན་ཆོས་རྩེ། ཡང་སྲིད་བདག་སྒྲོད་ཀྱིས་སྐུལ་སྐུ་རིམ་མེབས་དེང་སང་གི་དུས་རབས་ཟླ་དགོན་སྐུལ་སྐུ་རྩེས་མ་ཟླ་དགོན་ཁྲི་བ་ཞེས་འབྱས་སྐྱངས་ཆོགས་ཆེན་སྐུལ་སྐུའི་ཐོབ་ཐང་ཐོབ་བྱབ་གཡབ་མ་བྱ་དགོན་གྱི་ཁྲི་བ་གནང་མཁན་དེ་བར་སྐུ་སྲེང་བཞི་མེབས་ཟིན་པའོ།།

གདན་སའི་མཆོད་མེབས་བྱབ་གཡབ་ཟླ་བྲང་གིས་སྐུལ་བའི་གཏན་ཚོགས། ཡིག་རིགས་སོགས་ཡོད་པར་ངེས་ཤིང་། རང་དབང་བདག་ཐོབ་མེམ་དྲག་བཅུ་སྐོར་ཀྱི་ས་ཞིང་ཕྱུགས་ཟོག་ལ་ཁྲལ་རིགས་གཞན་བསྐུལ་མི་ཆོག་པ་དང་། བྱབ་ཁྲལ་དུ་བྲའོ་ཤར་ཕུང་དབོན་དམག་གིས་དབང་བསྒྲངས་བྱས་སྐབས་ཚོགས་དབོན་ཆོ་དེན་དང་། བྱ་དཀིན་སོ་སོས་ཟླ་དགོན་ཉམས་

གྱུབ་ཆེན་ཉག་རེ་ལེ་བོཌི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐྲེ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་། ཉག་ལེའི་སྐྱེ་སྲེད་རིམ་བྱོན་ལོ་རྒྱུས།

གསོལ་ཆེད་ཤིང་ཆ་གཅོད་འདྲེན་ཞུ་ལགས་དང་། ལ་ཞིང་སྐྱོར་འཛགས་ཀྱི་བཀའ་འཁོན་རྒྱ་བོད་ཡི་གེ་ཤན་འབུར་ཐམ་ལྷན་ཁག་གཉིས་རྒྱབ་ལྟར་ཡོང་དང་།

གྱུབ་ཐོབ་འཚོ་བཞུགས་སྐབས་ནས་མ་ཏིའི་བུམ་སྒྲུབ་ཚུགས་ཏེ་འགྲོ་དོན་བསྒྲུབས་པ་དང་རིལ་བུ་འགྱེད་པའི་རྒྱུན་དུས་ཐྱིས་བར་ཡོད་པ་ཐྲེ་དགོན་རིལ་བུ་ཞེས་རྒ་ཆེན་བརྒྱ་སྟོལ་ཐོག ཁྲལ་དེ་དག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྒྲལ་ལོ་ནམ་འཆར་གནས་མགྲོན་ལ་བརྒྱས་ནས་མཆོད་མཛལ་བུག་སྐོར་སོགས་དུས་ཆེན་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་སྤེལ་སྟོལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་བཅས་དགས་རིམ་དེ་ཙམ་མོ།།"

2 ལྷ་ལྷན་བར་སྐོར་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་གྱུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ལེ་བོས་བཞེངས་པའི་སྐོར།

ལྷ་སར་བར་སྐོར་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་། གྱུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ལེ་བོས་བཞེངས་པའི་ངག་རྒྱུན་ཡོད་ཁར། སྒྲོལ་ཆོག་གཏོང་མཁན་འབྲས་སྒྲུངས་ཉག་རེ་ཁང་ཚོན་ནས། དགེ་འདུན་ཆོག་གྲྭ་ཞིག་རྒྱུན་ལྷན་ཡོད་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་ཤད་ཞིབ་བྱས་པ་ན། ཐརྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི་རྟ་ས་འགྲུལ་སྡུང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་དང་། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བཅས་ལུ། ལྷ་སའི་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པར་མཛད་པ་པོ་ཉག་རེ་ལེ་བོ་ཡིན་པར་གསལ་ཞེས་བྱག་གཡབ་བྱ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་[3] སུ་འཁོད་པ་ལྟར། ལྷ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་[4] ལས "བར་སྐོར་གྱི་ཕྱིར་ཉག་རེ་རིན་ཆེན་གྲགས་ཀྱིས་བཞེངས་པའི་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་" ཞེས་གསལ་བ་དང་། དེ་

3 བྱག་གཡབ་བྱ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། སྡེད་ཆ་ཤོག་གྲངས་ ༡༠ ལས་གསལ།

4 ཐརྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་མཛད་པའི། ལྷ་ལྷན་སྒྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་གི་ཤོག་གྲངས་ ཀ༣ཀ བཀལ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་ ཀཉཅཉ ལོར་དེབ་གཟུགས་བར་སྐྲུན་བྱས།

བཞིན་དཀའ་བཅུ་གྱས་པ་རྒྱུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་བླབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན་[5] ལས་ཀྱང་། "ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དབལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་ལས་ཀྱང་བཤད་བའི་ཉག་རེ་ས་བོའམ་མིང་དངོས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ། ལྷ་སའི་སྒྲིལ་ས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་པར་མཛད་པ་པོ་ཉག་རེ་རིན་ཆེན་གྱགས་ཀྱི་" ཞེས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་ཡིན་ལ། ཁོང་གི་མཚན་ལ་རིན་ཆེན་བྱགས་དང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་མཚན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཤད་དོ།།

འདི་ཀྱང་། ཞུ་སྒྲབ་པ་དབང་ཕྱུག་བའེ་ལྷན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན། ཁོང་གིས་སྤྱར་བའི་ལྷ་ལྷན་རྡེ་ས་འཕྱལ་སྐྱང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག[6] ལས་ "བར་འཁོར་སྒྲིལ་མ་ལྷ་ཁང་། ཉག་རེ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བཞེངས་བའི་རྟེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲིལ་མ་དང་། རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་སྐབས་བཞེངས་གནད་མཛད་པ་སྒྲིལ་མ་ཕུག་འཚལ་ཉེར་གཅིག་བཅས་བཞུགས། གཅོ་བོའི་སྒྲིལ་མ་དེ་གསུང་བྱོན་ཡིན་བའི་གནས་བཞད་སྐྱ་ཚོགས་ཐོས་པས་རྟད་ཞིབ་སྐབས་མདོ་ཁམས་ཉག་རེ་སྤྱོགས་སུ་འཁྱངས་བའི་ཉག་སྒྲོན་ས་བ་རིན་ཆེན་ཞུ་བའི་བློ་ཐོབ་ཅིག་བྱུང་བ། ཁོང་དབུས་སྤྱོགས་གནས་སྐོར་ལ་ཞེབས་སྐབས་ཀོང་པོའི་ནང་ལྟ་ཞིག་རྣམ་རྟེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་མི་མོའི་གཟུགས་སུ་དངོས་སུ་མཇལ་བ་དེ་ནི་ས་འཁྱར་པོ་ཞིག་བསྐམས་ཏེ་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བར་འཁོར་ནང་ས་དེས་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བཞེངས་པ་སྐུ་སྐད་ལས་སྐུ་སྟོད་ཀྱི་ས་མ་འདེད་བས་སྐར་ཀོང་པོར་ས་ལེན་བར་ཞེབས་རྒྱའི་དགོངས་པ་

---

5 རྟེ་བཙུན་གྱགས་པ་རྒྱུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན། ཞིང་བར་ཁོག་གྲངས་ ༧རྩ་ཅ རྣམ་ ༧ཚན་ལ་གསལ། འབྲས་བྱོ་ཕྱིང་དེའི་མཐོད་ཁང་ཅིས་བར་སྒྲོག་བྱས་བའི་དེའི་ཆའི་གཟུགས། འདི་རྟེ་ས་བསྟུས་མིང་ "རྟེ་བཙུན་གྱགས་པ་རྒྱུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན།" ཞེས་འགོད་རྒྱུ།

6 ཞུ་སྒྲབ་པ་དབང་ཕྱུག་བའེ་ལྷན་ཀྱིས་སྤྱར་བའི་ལྷ་ལྷན་རྡེ་ས་འཕྱལ་སྐྱང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ ༡༩༨༢ ལྷི་ལིར་དེབ་གཟུགས་བར་སྐྱོན་བྱས་བའི་ཁོག་དོས་ ༤༣།༤༠ ལས་གསལ།

བྱང་ཆེན་ཉག་རེ་ས་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐུ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་། ཉག་སེའི་སྐྱེ་ཁྱེད་རིས་བློན་ལོ་རྒྱུས།

བཞེས་ཏེ་ཐུགས་དམ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་སྐབས། ཐྲོལ་མའི་སྐུ་སྟོང་རང་བྱོན་དུ་ཞེས་ཏེ་ཁྱོད་ས་ལེན་རྒྱའི་སེམས་ཁྲལ་མ་དགོས། ང་འདིར་སྐྱེབས་ཡོད་ཅེས་གསུང་བྱོན་པས་བྱིན་རླབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་གྱུར་ཞིང་། དའི་ཚ་མ་ལགས་བཀའ་དྲིན་ཅན་དེས། རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་འདི་ཡེ་ཤེས་དངོས་བཞུགས་ལྷ་བུར་གཟིགས་ཏེ་ཞལ་མདངས་བསྒྱུར་མདོག་མི་འདྲ་བ་ཡང་ཡང་གནང་བ་དང་། ཞབས་གཡས་བརྐྱངས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེ་ཡང་སྐབས་རེ་ཙུང་ཟད་བསྒྱམ་བཞུགས་པས་ཞབས་ལ་དབུ་གཏུག་མ་ཐུབ་པ་དང་། མཚམས་རེ་བརྐྱངས་ཏེ་བཞུགས་པས་ལས་སྐུ་པོར་དབུ་གཏུག་ཐུབ་པ་སོགས་ཡོང་གི་ཡོད་ཅེས་ཡང་ཡང་དུ་གསུང་མྱོང་། མཆོད་འབུལ་སོགས་ཀྱིས་འཚོ་བའི་ཚེམ་ཚེམ་སྟོང་ཐུག་ཁ་ཤས་ཡོད། ལྷ་ཁང་དེར་རྒྱུན་དུ་སྒྲོལ་ཆོག་གསུང་མི་འབྲས་སྤུངས་ཤུན་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་ནས་དགེ་འདུན་ཐ་ཅན་ལྷ་བཞུགས་པ་རེད། ལྷ་ཁང་དེའི་གཟིམ་སྟོའི་གཡས་ཕྱོགས་རྩི་གལ་ཆེའི་ས་ཐུག་ཏེ་ཐུགས་རྟེས་དང་། ཞབས་རྟེས་ཡོད་པ་ལ་ལས་ཉག་སྐྱོན་སེ་སྐྱོམ་བའི་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ལ་ལས་འབྲུག་སྐྱོན་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་བས་ཞིབ་འཇུག་ཞུ་ཞེས་གསལ། (འདི་མན་མཆན་བུ་ཡིག་ཆུང་ཞིག་ཡིན་) ཉག་རེ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་རྣམ་ཐར་ཞིག་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོས་བཅོལ་ཀྱང་མ་རྙེད། གོང་གི་སྐོར་འདི་བཞིན་བྱག་གཡབ་རྣ་གནུབས་ཉི་མ་རྗེ་རྗེ་ལགས་ནས་བྱག་གཡབ་ཁུལ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཏིས་སྐབས་ཡིག་ཆ་ཤོག་བསྡུས་ཁོངས་སུ། ཉག་སྐྱོན་སེ་བ་རིན་ཆེན་ཀྱིས་གོང་ཁུལ་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་ཞལ་དགོན་ཕུག་ཏུ་ཕེབས་ཐབས་བའི་སྐོར་ལས་འཛོས་ཏེ་གོང་གི་གནས་བཤད་དེ་གསལ་བ་མ་ཟད། སྒྲོལ་མའི་སྐུ་རྒྱའི་ས་འཁྲབ་བའི་སྟོང་རྒྱལ་བ་དེ་དང་། འཁྲབ་ཐག་བཅས་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ནང་གི་ནང་རྟེན་ཁོངས་སུ་ཡོད་ཚུལ་གསལ་འདུག ཞྲེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་ངོ་མ་གཉིར་བཤིག་བཏང་སྟེ་གསར་དུ་ཞལ་ཚབ་བཞེང་རྒྱའི་འཆར་གཞི་ཡོད་སྐད་ཐོས།" ཞེས་བ་དང་།

དེ་ལྟར་ན་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་དེ་བཞེང་མཁན། ཉག་རེ་རིན་ཆེན་བྱགས་ཞེས་བ་ནི། ཉག་རེ་

སེ་བོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་གཅིག་པ་ཡིན་པར་རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ལས་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི། སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་དེ་བཞེངས་པ་ཡོ་བྱད་ཐོབ་ཀྱི་རེ་སེ་བོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་པར་བྱབ་ཅིང་། ཞྭ་སྒྲབ་པས་ཀྱི་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་བཞེངས་པར་བཤད་པ་སོགས་དུ་དུང་བསྒྲུར་ཞིབ་བྱ་དགོས་པ་མེམས་སོ།།

༢ བློ་ཐོབ་ཀྱི་སེའི་སྐོར་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་སྤྲོ་དམར་གཉིས་དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་བཅས་པ་ཅིག་ཐུང་ཟད་རེ་གསལ་བའི་སྐོར།

དང་པོ་བློ་ཐོབ་ཀྱི་རེ་སེ་བོ་ནི། ཕག་གྲུའི་ (1110–1170) སློབ་མ་ལ་ཉེ་བའི་སྲས་བཞིའི་ནང་ཚན་ཡིན་པར་དེབ་ཐེར་དམར་བོ་[7] ལས་གསལ་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། "ཕག་གྲུའི་སློབ་མ་ཉེ་བའི་སྲས་བཞི་ནི། སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེརྒེ། ཀུན་ལྡན་གཙོང་པ་རས་ཆུང་བ་ (1184–1217) རྨེགས་ལྡན་མི་ཉག་སྒོམ་རིང་། བློ་ཐོབ་ཀྱི་རེ་སེ་བོ།" ཞེས་དང་། དུང་དཀར་ཐྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་འགོད་[8] དུ། "བློ་ཐོབ་ཀྱི་རེ་སེ་བོ། འགྲོ་མགོན་ཕག་གྲུའི་སློབ་མ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་པ་མ་མཐོང་" ཞེས་པ་དང་།

གཉིས་པ། དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ་[9] ལས། "ཀྱི་རེ་སེ་བོས་འགྲོ་མགོན་དང་མཇལ་ནས་བློ་

---

7 དེབ་ཐེར་དམར་པོ་མཆན་འགོད། ཚལ་པ་སི་ཏུ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་བརྩམས་པར་དུང་དཀར་ཐྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཆན་འགྲེལ་བཀོད། ༡༥༧ ལོར་མི་རིགས་དབེ་སྐྱན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་པར་སྐྱན་བུས། ཤོག་གྲངས་ ༢༢ ལས་གསལ། རྗེས་སུ་བསྟུས་མིང་ "དེབ་ཐེར་དམར་པོ་མཆན་འགོད་" གཅིག་པུ་འགོད་རྒྱུ་ཡིན།

8 དེབ་ཐེར་དམར་པོ་མཆན་འགོད། ཤོག་གྲངས་ ༣༢ གསལ། དེབ་གཟུགས།

9 དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ། འཇོམས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ (1392–1481) གྱི་བརྩམས། ༡༥༩ ལོར་མི་ཁྱིམ་མི་རིགས་དབེ་སྐྱན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་པར་སྐྱན་བུས། སྡེ་ཚན་ཤོག་གྲངས་ ༥༩ ལས་གསལ། རྗེས་སུ་བསྟུས་མིང་ "དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ།" གཅིག་པུ་འགོད་རྒྱུ་ཡིན།

པ་བསྟེས་ཏེ་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་བླེས་དགོན་བཏབ། བྱབ་རྟགས་མང་དུ་བསྟན། འདི་ཀན་པཎྜི་ཡིན་ཞེས་ཀན་པཎྜི་རང་གིས་ཞལ་བྱིས་བཞེས་སོ།" ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེབ་ཐེར་སྣོན་པོ་[10] ལས། "སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེདྷེ། རྟོགས་ལྡན་མི་ཉམ་སྐོམ་རིངས། བྱབ་ཐོབ་ཉག་རེ་སེ་བོ་ཀུན་ལྡན་གཅོང་པ་རམ་ཆུང་རྣམས་ལ་གདམས་པའི་བྱ་བཞི་ཟེར་" ཞེས་པ་དང་།

གསུམ་པ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྟོང་ཆ[11] ལས། "སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེདྷེ། མི་ཉག་སྐོམ་རིང་། ཉག་རེ་སེ་བོ། ཀུན་ལྡན་རམ་ཆུང་སྟེ་གདམས་པའི་བྱ་བཞི།" ཞེས་པ་དང་། ཡང་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་སྟོང་ཆ[12] ལས། "ཉག་རེ་སེ་བོས། དོམ་ལ་ཆིབས་ཤིང་ཀླུ་མི་མགོན་དཀར་བོ་རོལ་དུ་ཐྱིད་ནས་འབྱོན། ཀོ་བོ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བསྟེགས་བཀུལ། ཁམས་སུ་སྟེ་དགོན་བཏབ་བོ།" ཞེས་གསལ་ཞིང་།

བཞི་པ། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་[13] ལས། "བྱབ་ཐོབ་ཉག་རམ་སེ་བོ་ནི། གདུང་ཉུག་རེ། དབུས་སུ་དཔལ་ཕག་མོ་གྲུབ་པ་ལས་གདམས་ངག་རྫོགས་པར་མཉོས་ནས་བྱབ་པ་ཐོབ་སྟེ་བསམ་འབྱབ་རམ་པ་ཡང་ཟེར། ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་བླེ་དགོན་བཏབ་པའི་གདུང་མ་ཆེན་པོ་བོང་བུས་འདེན་པའི་རྫ་འཕྲལ་དང་། སྨོབ་མ་ཡང་སྐྱེ་རྒྱལ་དཔན་བརྒྱ་ཙམ་འཆོགས། དེ་རྣམས་ལ་དབང་ཐྱིད་གདམས་ངག་ཀྱང་གནང་བས་སྨོམ་ཆེན་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་མང་དུ་བྱོན་

10 དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ། ཞོག་གྲངས་ ৩৪৭ ལས་གསལ། དེབ་གཟུགས།

11 ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། དཔལ་བོ་གཏུག་ལག་ཤེད་བས་ (1504–1566) བརྩམས། ৭৪৮৮ ལོར་ཤེ་ཉིང་མི་རིགས་དེའི་སྐྱན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་པར་སྐྱན་བྱས། སྟོང་ཆ་ཞོག་གྲངས་ ৮৭২ ལས་གསལ། རྩེས་སུ་བསྡུས་མིང་ "ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན།" གཅིག་ཏུ་འགོད་རྒྱུ་ཡིན།

12 ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། ཞོག་གྲངས་ ৮৯০ ལས་གསལ། དེབ་གཟུགས།

13 ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། རྟ་ཚག་ཚེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བྱི་ལོ་ ১৯৩৬ ལོར་བརྩམས། ১৯৫৩ ལོར་དོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྐྱན་ཁང་ནས་དེབ་གཟུགས་པར་དུ་བསྐྱན། གངས་ཅན་རིག་མཛོད་དེབ་ཁྲིད་ ২৪ པ། ཞོག་གྲངས་ ২৩১ ལས་གསལ།

ཅིང་། ཀོ་པོ་གང་རར་བྱོན། རྗེ་རྗེ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་བར་ཆོད་བྱང་བ་ལ་ཐལ་བའི་ཐུང་པོ་གསང་ཆབ་གཏེར་བས་གང་ས་སྐིལ་བ་དང་། དམ་ལ་བཞག་ནས་སྐུ་རི་ལ་བྱོན་ནས་ཀག་ནེ་ཡང་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་ཕྱེ་དགོན་དུ་བྱོན། ཆར་སྤྱོང་བྱས་བའི་ཚེ་འོག་སྐོ་ནས་མཁའ་ལ་གཏེར་བ་ལ་སྐྱིན་ཆགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆར་ཆེན་པོ་བབ་པ་དང་། མོ་སྐམ་བརྒྱས་བྱ་ཞུས་པ་ལ། གསང་ཆབ་བཀྱེས་བས་གར་ཐོབ་པར་ཕྱིར་ལོ་བྱ་རེ་རེ་བྱང་བ་ལ་གཅིག་གིས་མ་ཐོབ་པས་ཞལ་མཆིལ་གནང་བས་བྱ་མོ་གཅིག་བྱུང་བ་དང་། དཀར་ཐོད་དཀྱལ་ཁ་ཕ་ཕྱང་གིས་བཀག་པ། སྐར་ཡང་རྟ་རྔ་བཏགས་ནས་བྱུང་པ། རབ་གནས་གར་བྱས་པར་དལ་བར་དུ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་མོ་ལ་བྱ་ནག་མི་འབབས་པ་སོགས་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་ཅིང་། ཀོ་པོ་དཔལ་བརྩེགས་ཆབ་ཀྱིས་བཤིགས། མོ་སྐམ་བརྒྱ་ལ་གཅེས་པྱག་བརྒྱ། དཔལ་མཐའ་རྩིའི་དགོན་དུ་དེ་ཙེ་ཚོར། ཞེས་སོགས་མགུར་ཡང་ཡོད། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ཐལ་ཆེར་བྱོན་ནས་པྱབ་རྟགས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟན། ཕྱི་རབས་ཐའི་བའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་ཅན་བཞག་ནས་དབྱངས་སུ་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྐུ་རིང་ལ་འབྱལ་སྐྱེས་ལ་བྱོན། སྐར་ཁམས་སུ་བྱོན། ཕྱེའི་དགོན་གནས་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་བར་གྱགས། ཡུགས་བྱ་སྤྲེལ་གྱི་ལོ་གང་རྡང་ཡིན་པ་འདྲ།" ཞེས་གསལ།

৯ བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་འདི་ཉིད་ཀར་བཀྲི་ཡིན་པའི་ཡིག་ཆ་གསལ་བའི་སྐོར།

དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་བསམ་བཞིན་དུ་བྱོན་པ་ཆོས་རྗེ་ཕག་མོ་གྲུ་པ་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ (1110–1170) ཀྱི་སློབ་མའི་གཙོ་བོ་གདམས་པའི་བྱ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཚན་བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་རིན་ཆེན་ཀྱུལ་མཚན་འདི་ཉིད། ཀར་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཀར་བཀྲི་ (1204–1283) ཡིན་པར་ཀར་བཀྲི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་དེབ་ཐེར་སྐོན་པོ་ལས་གསལ་ཞེས་བྱག་གཡབ་བླ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་[14] ལ་འཁོད་འདུག་པ་འདི་ལྟར། "འཁོས་ལོ་

14 བྱག་གཡབ་བླ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། སྐོད་ཆ་ཤོག་གྲངས་ ৪৮ གསལ། དེབ་གཟུགས།

བྱང་ཆུབ་ཀུན་རེ་ས་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐུབ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་། ཀུན་ཝེའི་སྐྱེ་ཤེར་རིམ་བྱོན་ལོ་རྒྱུས།

གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱི་དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ་ལས། འགྲོ་མགོན་ཐག་མོ་བྱ་བའི་བྱ་ཆེན་བྱོན་བའི་གླས་ནས་བསྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེङྒེ། རྟོགས་ལྡན་མི་ཀུན་སྐྱོམ་རིང་། བྱང་ཕོབ་ཀུན་རེ་ས་བོ། ཀུན་ལྡན་གཅང་ས་རས་ཆུང་རྣམས་ལ་གདམས་པའི་བྱ་ཆེན་བཞི། དེབ་དམར་དུ་ཉེ་བའི་སྲས་བཞི་ཡི་གླས་སུ་འདེན་པའི་བྱང་ཕོབ་ཀུན་རེ་ས་བོ་འགྲོ་མགོན་དང་མཇལ་ནས་བྱབ་ཅ་བརྐྱེས་ཏེ། ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་ཐྲེ་དགོན་ས་བཏབ། བྱང་རྟོགས་མང་དུ་བསྡུན། འདི་ཀར་པཎྜི་ཡིན་ཞེས་ཀར་པཎྜི་རང་གིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །ཞེས་གསལ་ཞིང་" དེ་ལྟར་ལུང་འདེན་མཛད་བ་ཇི་བཞིན་འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ་[15] ལས་ "ཀུན་རེ་ས་བོ་འགྲོ་མགོན་དང་མཇལ་ནས་བྱབ་ཅ་བརྐྱེས་ཏེ། ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་ཐྲེས་དགོན་བཏབ། བྱང་རྟོགས་མང་དུ་བསྡུན། འདི་ཀར་པཎྜི་ཡིན་ཞེས་ཀར་པཎྜི་རང་གིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ་" ཞེས་གསལ་པོར་འཁོད་པར་སྣང་ངོ་།།

४ བྱག་གཡབ་ཁས་བས་མགོན་སྐུ་ལྷེང་དང་པོ་དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྣ་མཆོ་བྱང་ཕོབ་ཀུན་རེ་ས་བོའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པར་ཡིག་ཆར་གསལ་བའི་སྐོར།

གཞན་ཡང་དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྣ་མཆོ་ཀུན་རེ་ས་བོའི་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཤད་པའི་དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྣ་མཆོ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཐོག་མེ་ཤཱཀྱ་ལྷུན་པོ་རས་པ་ (1059–1109) ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་བྱག་གཡབ་ཁས་བས་མགོན་སྐུ་ལྷེང་དང་པོ་དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྣ་མཆོ་ (1572–1638) ཡིན་ལ། ཁོང་བྱང་ཕོབ་ཀུན་རེ་ས་བོའི་རྣམ་འགྲེལ་ཡིན་པར་མཁས་བྱབ་ཤྲཱུ་ལྷ་དབང་གིས་མཛད་པའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་བཤད་ཅེས། རྗེ་བཙུན་བྱགས་པ་རྣ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་ཏྲབས་ཀྱི་

15 དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ། འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་བརྩམས། ༡༥༨༥ ལོར་སི་ཏྲིན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་དེབ་བཟུགས་པར་སྐྲུན་བྱས། དེབ་སྤྱོད་ཚ་ཐོག་བྱངས་ ᔑᔓᔕ ལས་གསལ།

ཚར་རྒྱུན་[16] ལ་གསལ་བ་འདི་ལྟར། "མཁས་བློ་ཀུན་ལྡན་དབང་གིས་མཛད་པའི་ཞལ་སྔའི་ཆོས་འབྱུང་དུ་རྗེ་འདི་བློ་ཐོག་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེ་བར་བཞད་མོད་ཀྱང་དྲང་མ་ཐག་པའི་ལུང་འདི་དང་འགལ་བར་དོགས་སོ།" ཞེས་པའི་གསུང་ལ་གཞིགས་ན། དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྒྱ་མཚོ་འདི། བློ་ཐོག་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་རྣམ་འགྱུལ་དུ་མཁས་བློ་ལྟ་དབང་འདིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པར་བློ་ལ་དྲངས་མ་ཐག་པའི་ལུང་འདི་དང་འགལ་བར་དོགས་སོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ནི། རྣམ་ཐར་དེ་ཉིད་[17] ལས་ "ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་འཚོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ཀྱི་དེབ་ཐེར་སྤྲོན་པོ་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཉག་རེ་ཤེ་བོའམ་མིང་དངོས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་སའི་སྒྲིལ་མ་ལྟ་ཁང་བཞེངས་པར་མཛད་པ་པོ་ཉག་རེ་རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་ལས་ཀྱང་། གཅུང་སྒྲོམ་འབར་བའི་སྐྱེ་བ་ལ། །མཁན་པོ་གྲགས་པའི་མཚན་ཅན་འབྱུང་། །དེ་དུས་ངཡང་ཐང་གཅིག་འབྱུང་། །གདུལ་བྱ་ཡོད་པས་སྟེམ་མ་ཟ། །བོད་མགོ་ནག་ལོག་པའི་དབང་སོང་བས། །སངས་རྒྱས་མཁའ་ལ་བཞུགས་མི་རིགས།" ཞེས་པའི་ཚིག་སུ་བཅད་པའི་ལུང་འདི་ལ་ངོས་འཛིན་པར་སྣང་ངོ་། མདོར་ན། བྱག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ལྷེ་དང་པོ་དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྒྱ་མཚོ་བྱང་ཐོག་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐུ་སྐྱེ་ཡིན་པ་གསལ་ཡོད།

ཨ དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ཕྱེ་དགོན་དུ་ཕེབས་སྐབས་བྱང་ཐོག་ཉག་རེ་ཤེ་དང་བཅས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་རབས་བདུན་ལ་བསྟོད་པ་མཛད་པའི་སྐོར།

རྗོག་ལོ་རྩེ་བ་ཏྲོ་ལྷན་ཤེས་རབ་ (1059–1109) ཀྱི་རྣམ་འགྱུལ་བྱག་གཡབ་ཐསྐྱབས་མགོན་སྐུ་ལྷེ་དང་པོ་དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ (1572–1638) དཔལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་བྱག་ཐོག་ཉག་རེ་ཤེ་བོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་བའི་ནང་ཕུག་བཏབ་པའི་

16 རྗེ་བཙུན་བྱགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་བླབས་ཀྱི་ཚར་རྒྱུན། ཤོག་བྱང་ ༧ཨ་ནས ལས་གསལ།

17 རྗེ་བཙུན་བྱགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་བླབས་ཀྱི་ཚར་རྒྱུན། ཤོག་དོས་ ༧རྩ་བ་ནས ལས་གསལ།

བྱུབ་ཆེན་ཉག་རེ་ས་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐུ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་། ཉག་སེའི་སྐྱེ་ཁྲེང་རིམ་དྲྭ་ལོ་རྒྱུས།

ཐུ་དགོན་མཆུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་དུ། གནས་གཟིགས་སུ་ཕེབས་ཏེ། བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་ལ་མཆོད་འབུལ་དང་གསོལ་འདེབས་སློན་ལམ་ཡང་བརྒྱས་ཤིང་། དེ་གའི་སྒོམ་གྲྭ་རྣམས་ལ་བསྟེན་བཀང་ཐུབ་དང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་བཅས་མཛད་པའི་ཚུལ་ལ། ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་ལྟོན་ཤིང་[18] ལས་ "དེ་ནས་ཐུ་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་མཆུ་ལ་སྟེང་དུ་བཞུགས། བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་གྱི་མདུན་དུ། དངོས་བཟོམས་ཡིད་སྤྲུལ་གྱི་མཆོད་བརྗོད་བཤགས་བཟོམས་ནས་སྒོམ་ལམ་རྣམ་པས་མཚམས་སྦྱར། ས་མས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་བཞག །དེ་སྐབས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱང་ཡང་སུ་ལའང་མ་སྐྱས་སོ། བཀའ་བརྒྱད་ཐུ་མ་རབས་བདུན་ལ་གསོལ་འདེབས་ཀྱང་ཐོགས་མེད་དུ་མཛད། རྗེ་ཁང་དང་སྤྱན་གྲྭ་རྣམ་ལ་མང་ཐ་གནང་། ཚུར་ལ་ཡང་ཆོགས་འཁོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐོར། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་མཛད་" ཅེས་གསལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དཔྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན་[19] ལས་ཀྱང་ "ཐུ་དགོན་དུ་བཀའ་བརྒྱད་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་མཆོད་པ་དང་། བསྟོད་པའང་བརྩམས་པ། ཐར་ཡང་མང་ཐ་བསྐོལ་ཞིང་ཚུར་ལ་ཡང་ཆོགས་འཁོར་གྱི་གཞི་ལེན་བྱས། བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་གསོ་སྦྱོང་མཛད་" ཅེས་གསལ་བར་འཁོད་པ་ལྟར། བྱུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་དང་བཅས་པའི་བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་གྱི་བསྟོད་པ་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་གསུམ་དང་བྱེད་མཛད་པ་འདི་ལྟར།

"རྗེ་རྣེ་འཚང་ཆེན་ཏེ་ལོ་ན་རོ་དང་།།
ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་བཞད་པ་རྗེ་རྣེའི་ཞབས་སོ།།
འཛམ་གླིང་གཙས་པ་རྗེ་རྣེ་རྒྱལ་མཚན་སོགས།།

18 དཀའ་བཅུ་གྱབས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དང་པའི་ལྟོན་ཤིང་། དབུ་མེད་བྱིས་མ་ལྷོབ་རིང་འབྲས་བྱོ་གྲྭིང་དུས་མཛོད་འཁང་གིས་བར་སྐྱེག །གོག་གྲངས་ ২২བ། ལས་གསལ།

19 རྣེ་བཙུན་གྱབས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན། ཤོག་གྲངས་ ২८བ২ ལས་གསལ།

བྱུབ་ཪོབ་ཉག་རེ་ཞེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས།

བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་རྣམས།།
སྐྱོས་བུལ་ཆོས་ཉིད་ངང་ལས་གཡོ་མེད་ཀྱང་།།
སྣ་ཚོགས་སྤྲུལ་བའི་གར་ཤྱེས་འགྲོ་བ་འདུལ།།
ཕྱོགས་འདིར་བརྟུལ་ཞུགས་སྐྱོན་བའི་ཚུལ་འཛིན་པ།།
རིན་ཆེན་མཚན་ཅན་གང་དེའི་ཞབས་བྱང་དུ།།
སྤབ་འཇམ་སྣ་ཚོགས་དར་ཤྱི་ཅོད་བན་དང་།།
སྣ་ཚོགས་མཆོད་བའི་སྤྲིན་ཕུང་རྒྱ་མཚོ་འབུལ།།
དགེ་འདིའི་མཆོན་ནས་དུས་གསུམ་དགེ་བའི་མཐུས།།
བདག་ཀྱང་རང་བའེ་འདོད་བའི་ཐྲོ་སྒང་ནས།།
ལུས་ཅན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་རབ་སྐྲལ་ཞིང་།།
འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་བདག་གྱུར་ཅིག།
ཅེས་པ་འདི་ནི། ཐུ་དགོན་དུ་གནས་མཇལ་བྱོན་བའི་སྐབས་སུ་སྐྱོན་ལམ་དུ་བཙུན་པ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོས་ཐོལ་བྱང་དུ་སྐུས་པ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་" ཅེས་བའི་བསྟོད་པ་འདི་ནི་དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ ཀ་ ནས་ ཇ་ བར་གྱི་པོད་གཅིག་འབྲས་ཁྲིད་ཐུབ་པའི་ཐུགས་དགེ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་པ་ ཆ བའི་[20] ནང་། བསྟོ་བ་སྐྱོན་ལམ་རིམ་པ་ཞེས་པ་ཞེས་བའི་ནང་གསལ་བ་ཇི་བཞིན་འདིར་བཀོད་པར་བྱས་སོ།།

ཝ ཐུབ་དགོན་དུ་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྷ་བསྟེན་གསོལ་དགོས་བའི་ཉག་རེ་ཞེ་བོས་ལུང་བསྟན་བཞིན་

20 བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་ལ་བསྟོད་པ་འདི་ནི་བཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ ཀ་ ནས་ ཇ་ བར་གྱི་པོད་གཅིག་འབྲས་ཁྲིད་ཐུབ་པའི་ཐུགས་དགེ་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་པ་ ཆ བའི་ནང་ལ་བསྟོ་བ་སྐྱོན་ལམ་རིམ་པ་ཞེས་པའི་ནང་གསལ།

གྲུབ་ཆེན་ཉག་རེ་ས་བཞི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐུ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་། ཉག་སེའི་སྐུ་ལྡེའུ་རིམ་བྱོན་ལོ་རྒྱུས།

བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས།

དེང་འདི་ག་གནས་ཆུང་རོ་རྗེ་སྐུ་དབྱངས་ཐྲིང་བྱ་ཚང་ནས། བོད་ཡྱོངས་ཁྱོན་ཡོངས་སུ་སྤར་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྟ་བསྟེན་གསོལ་ཡོད་པའི་དགོན་སྡེ་ཤི་ཡོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་སྒོགས་སྐྱིག་མཛད་འཚར་ལ། ཁྱངས་སོ་སོ་ནས་དགོན་སྡེ་གང་ཞིག་གིས་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མཁོ་སྐྲབ་མཛད་བཞིན་པའི་སྐབས། བྱག་གཡབ་ཁུལ་དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་བཀའ་ཁྲི་ཟུར་པ་མཛེས་བཅུ་བསོད་ནམས་སྒོའས་རྒྱལ་གྲུལ་ལགས་ལ་རྩད་ཞིབ་གནང་བས། ཁོང་གིས་བླ་དགོན་ཞེས་པའི་དགོན་སྡེ་འདིས་ཀྱང་སྡོན་ནས་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་བཞིན་ལོ་རྒྱུས་འདུག་པ་འདིའི་སྐོར་ཟླན་ལ་ཏིས་ནས་དགོན་དེའི་ཁོངས་སུ་ཡིན་པས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་རྒྱུས་མདའ་ཆེ་ཚུལ་གསུངས་པར་བརྟེན། གནས་ཆུང་རོ་རྗེ་སྐུ་དབྱངས་ཐྲིང་བྱ་ཚང་ནས་གུས་པར་བཀའ་ནན་ཆེད་ཞེབས་ཀྱིས་བླ་དགོན་ནས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྟ་ཇི་ལྟར་བསྟེན་པའི་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་ཏིས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་ལེན་བྱིས་དངོས་སུ་མཐོང་ཐོས་དང་ཡིག་ཆའི་ཁྱངས་དང་བཅས་ཆུང་ཟད་བྱེང་བ་ལ་སྤྲོ་བ་བརྟས་སོ།།

བོད་ཡྱོངས་སའི་ཐིག་ལེ་མདོ་ཁམས་བྱག་ཡྱོངས་ཁྱལ་དུ་ཡོད་པའི་བླ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་ཞེས་པའི་དགོན་སྡེ་འདི་གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་ཕུག་བཏབ་པ་ནས་དལ་ལྷའི་བར་མི་ལོ་ ༨༠ ཡན་མན་ཙམ་སོང་བས་བར་སྐབས་ ༡༥༧༥ ནས་ ༡༥༨༠ ལྷག་གི་བར་རྒྱུ་ནག་གིས་བོད་དུ་ཆོས་དད་རང་དབང་ཡོངས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་རྐེན་ཡོངས་རྫོགས་ཐ་མེད་བཏང་བ་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་བཟོས་པའི་སྐབས་ཙམ་ལས་དེ་མིན་དལ་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྟ་བསྟེན་ཅིང་གསོལ་མཆོད་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།

དགོན་འདི་ཕུག་འདེབས་པ་པོ་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཕག་གྲུ་རོ་རྗེ་རྒྱལ་པོ་ (1110–1170) དབལ་བཟང་པོ་དེའི་སྐྱེབས་སའི་གཙོ་བོ་གནམས་པའི་བྱ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཚན་ཡིན། ཁོང་གི་སྤུང་མ་ལ་ཆོས་སྐྱོང་བྱག་ཕུ་

མགོན་པོ་དང་། ལྷ་མོ་ངན་ཅེ་མ་དང་། རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྡུ་དང་གསུམ་པོ་འདི་རྣམས་གཅོ་བོ་ཡིན་པས། སྔོན་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པར་བླ་དགོན་ཞེས་པའི་དགོན་པ་འདི་ཕུག་བཏབ་པ་ནས་བཟུང་། ལོ་ ৮০০ ཡན་མན་བར་དགོན་པ་འདིའི་སྤུང་མ་ནི། དེ་གསུམ་གཅོ་བོ་ཡིན་པར་སྣང་ལ། ཕྱིས་སུ་རྗེ་ལོ་རྩ་བ་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ (1051–1109) ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་བག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་སྲེང་དང་པོ་དཀའ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ (1572–1638) སྐབས་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ཙམ་ནས། ཆོས་སྐྱོང་ཆེན་པོ་བས་ཁྲབ་པ་ཡང་ཆབས་ཅིག་ཏུ་གཅོ་བོར་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་བཞིན་པར་མངོན་ནོ། །འོན་ཏེ་གསུམ་སྤུང་མའི་གཅོ་བོར་བྱེད་པ་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། འདི་ལ་ཤེས་བྱེད་འགའ་རིམ་བཞིན་འགོད་པར་བྱའོ།།

དང་པོ་དགོན་པ་འདི་ཕུག་འདེབས་པ་པོས་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྡུ་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པ་ནི།

དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པར་བྱོན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་ཅག་གས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ་[21] ཞེས་པ་ལས་གསལ་བ་འདི་ལྟར། "བྱག་ལྷ་མགོན་པོས་སྤྲོང་རོགས་བྱེད། །རབ་གནས་ཕག་ལོ་བ་ཡིས་བྱ། ཕག་མོའི་ཐུན་ལ་བཙུགས་ན་བཟང་། །ངན་ནེ་མ་ལ་རྟོ་སོ་ཀྱིས། །དགོན་པའི་བསྟན་པ་སྤུང་དུས་ཡིན། ས་ཀར་ (སྐུ་ལྡ་) བཅོལ་ཁ་ལོ་བཞིན་དགོས།" ཞེས་བླ་དགོན་འདི་ཕྱིས་སུ་ཉམས་ཏེ། བསྐྱར་གསོ་བྱེད་པའི་ཚེའང་སྤུང་མ་འདི་གསུམ་ལས་ཁྱད་པར་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྡུ་ལ་འདི་ལྟར་འཕྲིན་ལས་བཅོལ་དགོས་ཞེས་ལུང་

21 ཞལ་བྱང་དུ། གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་ཅག་གས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་དུག་ཕྲེང་ཅན་གྱི་ལག་བྱིས་དབུ་མེད་ཀོག་གང་མ་ 232 ཡོད། དེའི་ཀོག་གང་མ་ ३८৩ ལས་གསལ། སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་འདི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པར་བྱོན་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཅག་གས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་པ་ཞིག་ཡིན།

བྱབ་ཆེན་ཉག་རེ་ས་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐུབ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་། ཉག་སེའི་སྐྱེ་སྡེ་རིམ་བྱོན་ལོ་རྒྱུས།

བསྟན་བའི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདི་ལས་ཀྱང་། དགོན་པ་འདིས་སྨོན་ནས་ཀྱང་རྒྱལ་བོ་སྐུ་ལྡེ་ཡང་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པ་གསལ་བར་རྟོགས་ཀྱས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱལ་བོ་སྐུ་ལྡེ་ཆོགས་ཡོངས་སུ་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པ།

དགོན་པ་འདིའི་འདུ་ཁང་གི་ལྷེབས་རིས་སུ། སྤུང་མའི་གླས་ལ། མགོན་པོ། ཆོས་རྒྱལ། རྣམ་སྲས། དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ། མགོན་དཀར། བྲག་ལྷ་མགོན་པོ། ལྷ་མོ་ངན་ནེ་མ། རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྡེ། བསེ་ཁྲབ། བསྟན་མ་བཅས་ ༡༩༧༥ ཞོང་དུ་མཐའ་རྒྱུ་ཡོད་པར་མ་ཟད། འོ་རེ་དབུན་ཐོག་ཆོགས་ཡོངས་སུ། རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྡེ་སོགས་གོང་གསལ་སྤུང་མ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསྐང་གསོ་རྒྱས་པ་རེ་ཉིན་བདུན་རིང་ལོ་ལྔར་མ་ཆད་པར་གཏོང་བའི་ཕུག་བཞེས་ཡོད་ཁར་མགོན་ཁང་དུ་ཡང་རྒྱུན་ལྡན་ཆད་མེད་པར་ཉིན་རེར་གསོལ་མཆོད་བསྐང་གསོ་གཏོང་བའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐྱི་མཚུངས་ལྡར་ཡོད་ལ། དེ་ནས་ ༡༩༧༥ རྗེས་ནས་བོད་ལྡོངས་ཐྱི་ལ་ཉམས་ཆག་མི་བཟད་པར་བྱུང་བའི་དབང་གིས་འདི་གའི་དགོན་པ་ཡང་རྩ་གཏོར་ཀྱིས་ལྷེབས་རིས་དང་བཅས་པ་ཤྲལ་མེད་དུ་སོང་ན་ཡང་། བར་ལམ་དེ་གའི་མང་ཆོགས་ནས་དགོན་པ་ཅུང་ཟད་ཉམས་གསོ་བྱས་པར། སྐབས་ཡང་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྡེ་སོགས་ཀྱི་བསྐང་འཕྲིན་རྒྱུན་གསོལ་ཙམ་ལ། དགེ་འདུན་པ་འགའ་ཆེད་འཛུགས་ཀྱིས་ཉིན་རེར་ཆད་མེད་བསྐང་གསོ་གཏོང་བཞིན་པ་ཡོད་སྣང་ཐོས།

གསུམ་པ་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྡེའི་རྣེན་མཁར་རམ་རྣེན་ཐོ་ནི།

དགོན་པའི་རྒྱབ་རིའི་རྩེར་ཡོད་པའི་རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྡེའི་རྣེན་མཁར་རམ་རྣེན་ཐོའི་མདུན། སྨོན་ནས་ཀྱང་དར་བའི་ཕུག་རྒྱུན་ལྟར། བོད་རྒྱ་ལྡ་བའི་ནང། དགོན་པ་འདིའི་དགེ་འདུན་པ་ཆོགས་ཡོངས་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་གི་རིང། རྒྱགས་བརྟན་ལྷ་བསང་ཐོག་བསང་དང་གསེར་

སྐྱེམས་མཆོད་གཏོར་རྒྱས་པ་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གསོལ་མཆོད་བྱ་བའི་ཐུགས་ལེན་ཡོད་བཞིན་པ་ནས། བར་ལམ་ ᱢᱣᱛᱢ ནས་བརྒྱང་བོད་ལྗོངས་སྤྱིད་བཙུད་ཡོངས་ལ་གནོད་སྐྱོན་མི་བཟད་པར་བྱུང་བའི་དུས་འགྱུར་སྐབས་ཐུགས་རྒྱུན་དེ་ཡང་ཙ་ནུབ་ཏུ་སོང་བའི་ཤུལ་ནས་དེང་ཚུང་ཟད་ཙམ་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་ཡོད་སྐད་ཅེས།

བསྟན་དར་ལྟ་རམས་བའི་གསུང་ཚ་གསུར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་བའི་འཁྲུལ་སྤོང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་[22] ལས། "ལྟ་ཐོའམ་ས་མཁར་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་བའི་ལྟ་རྟེན་བཙུགས་བའི་ཁྱངས་ནི། སངས་རྒྱས་མཉན་ཡོད་ན་བཞུགས་བའི་ཚེ། དུག་སྟེ་ཞོན་པ་མང་པོ་དང་ཕྲིང་རྒྱ་དང་ལྡན་ཅིག་ལམ་དུ་སོང་བ་དང་ལམ་གྱི་ཕྱེད་དུ་ཤིང་རྟའི་སྤོག་ཤིང་ཆག་སྟེ་ཚོང་པས་སྤོག་ཤིང་བརྗེས་ནས་ཆག་པ་བོར་རོ། །ཉེ་དགས་དེ་འཁྲེར་ཏེ་ལམ་གྱི་གཞི་མདོར་བཙུགས་ནས་འདི་ནི་བདག་ཅག་གིས་སྤོག་ཤིང་གི་དབང་ཕྱུག་ཅེས་བྱ་བའི་ལྟ་རྟེན་དུ་བཙུགས་སོ་ཞེས་སྨྲས་ནས་སོང་བ་དང་། ཕྱིས་སུ་དེ་ལ་གཅིག་གིས་སྟེགས་བྱ་བརྩི་གས། གཞན་ཞིག་གིས་ཀྱང་བདག་གི་དོན་འདི་འགྲུབ་ན་ཁང་པ་བརྩི་གས་ནས་སྟོན་མོ་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་ནས་སོང་བ་དང་། དེས་ཀྱང་དོན་དེ་གྲུབ་ནས་ཅི་ལྟར་དམ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབས་པས་དེ་ལྟ་ཁང་དུ་གྱུར་ཏེ་རྟེན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ། དུག་སྟེ་དག་གིས་མཐོང་ནས་གོས་ལ་སོགས་པ་རང་གར་ལེན་དུ་རྩོམ་པ་ན་ལྟ་ཁང་སྤུང་མི་དག་གིས་མི་སྟེར་བའི་ཚེ་དུག་སྟེས་བཀྲེན་པ་འདི་ཅི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་ལྟ་ཁང་ཡིན། རེད་ཅག་གིས་ཤིང་རྟའི་སྤོག་ཤིང་ཆག་པ་ཞིག་རྟེན་ཐབས་སུ་བཙུགས་པའོ། །ཞེས་པའི་བྱང་བ་འདི་ནི་ལྟ་ཐོའི་ཁྱངས་རྣམ་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདག་གིས་མཐྱིན་པ་བསལ་ནས་སྨྲའོ།" །ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་ན། ཐུ་དགོན་འདིའི་སྤུང་མའི་གཙོ་བོའི་བྱས་སུ། རྒྱལ་པོ་སྐུ་ལྷ་ཡང་བྱུབ་ཐོབ་

22 ལྟ་རམས་བསྟན་དར་བའི་གསུང་ Vol. 2 ཚ་གསུར་ལ་དོགས་པ་གཅོད་བའི་འཁྲུལ་སྤོང་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལེ་ཚན་དི་པ་དང་རིང་ཐུ་ཤོག་བྱངས་ ᱢᱢᱣ ལས་གསལ།

བྱང་ཆེན་ཉག་རེ་སེ་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐུབ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་སོ་བྱང་། ཉག་སེའི་སྐྱེ་ཤེད་རིམ་བྱོན་ལོ་རྒྱུས།

ཉག་རེ་སེ་བོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་བསྩོལ་གཉེར་གཏད་མཛད་དེ། སྡོན་ནས་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བས་སྣར་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པའི་སྤྱང་མ་བསྟེན་གསོལ་བྱེད་ན། འདི་ཕྱིའི་ཉེན་ཆེ་ལ་ཞེ་མེད་པས་དེ་དོན་སོ་སོའི་རྣམ་དབྱེད་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ཏེ་སྤྱང་མ་བསྟེན་པྱོགས་ལ་ཡང་བློང་དོར་གོ་སྐྱོག་ཏུ་མ་སོང་བར་གཟབ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་དོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྟོན་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱིས་ཇི་སྐད་དུ།

དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས།

བསྟེགས་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ།

ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ།

བློང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན།

ཞེས་ཟུགས་བསྟེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འདོམས་པ་ལྟར་རིག་པར་བྱས་ཏེ་འདི་ཕྱིའི་དོན་གང་ལ་ཡང་རང་ཅག་ཚང་མས་བློང་དོར་ཀྱི་གནས་ཀུན་ལ་འཕྲུགས་མེད་ནན་ཏན་ཀྱིས་ལྟར་བཞེས་གནང་སྐྱོང་ཡོང་བ་ཞུ།།

༨ བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་སྐྱེ་ཤེད་དང་པོ་ནས་ལྟ་བའི་བར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་བསྡུས།།

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་སྐྱེ་ཤེད་དང་པོ།

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་སྐྱེ་ཤེད་དང་པོ་སྐྱོང་བློ་དག་བཞེས་ཐུ་བྱགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི། མདོ་སྡོང་པག་ལྗོངས་ཐུ་ལས་བཟང་པོ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། མི་རིང་བར་ཉག་རེ་སེ་བོའི་སྐྱེ་ཤེད་དུ་འབྱུང་བྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་ཞུགས་ཏེ། ཚེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་དག་པར་ཟོག་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཀྱང་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་བསམ་

སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད། དགེ་བཤེས་གྲྭ་བསྐོར་གྱི་མཚན་རྟགས་བྱུབ་རྗེས། རང་ཡུལ་དུ་གདན་ས་ཐུབ་དགོན་ལ་ཕྱིར་ཕེབས། བསྟན་སྲོམ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྒྲུང་བའི་ཕོག་ནས་ཀློག་པ་ཕོས་བསམ་དང་སྒོང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འཁོར་ལོའི་བྱ་བས་དུས་འདའ་བར་མཛད་པས། སྐྱོང་ཚུལ་དགེ་བཤེས་ཆེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་དེ་བྱང་བར་གྲགས་སོ། ཁོང་གི་འཁྲུངས་གཤེགས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་དང་བྲག་ལྷོངས་ས་ཐུལ་གང་དུ་འཁྲུངས་པའི་གནས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་ཏུ་མ་རྟེད་པས་རེ་ཞིག་དེ་ཙམ་དུ་མཇུག་བསྡུས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ནོ།།

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེ་སྡེང་གཉིས་པ།

སྐྱེ་སྡེང་གཉིས་པ་རྣ་གནུབས་ཁྱི་པའམ་བྱ་དགོན་ཁྱི་བ་ནི། བྱག་ལྷོངས་སུ་རྣ་གནུབས་ཁྱིམ་ཚང་དུ་འཁྲུངས་པ་ན། ལྷས་བཟང་པོ་དུ་མ་དང་བཅས་ཉག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེ་སྡེང་གཉིས་པར་འཁྲུལ་བྱལ་དུ་ངོས་འཛིན་ཕོག་ནས། རང་གི་གདན་ས་བྱ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་ལ་གདན་དྲངས། ཡི་ཝེ་འབྱི་བྱོག་ལ་སོགས་པའི་དགོས་ངེས་ཀྱི་གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་སྐྱོང་རྣམས་ལེགས་པར་སྒྲུབས་པ་དང་། དེ་ནས་སློབ་གཉེར་དངོས་གཞིའི་སྒང་ལྷ་ཤར་བྱོན་ཏེ། དབལ་ལྡན་འབྲས་བྱོན་བྱང་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། ཚང་ལྡན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མ་བསམ་སྐྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་ཕོག་ནས་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་སློབ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་གནང་ནས་དགེ་བཤེས་གཉིས་བཀའ་དང་། ལམ་རིམ་དང་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྱད་མན་ངག་བཅས་བྱམ་པ་གང་དོའི་ཚུལ་དུ་གསན་བཞེས་མཛད་གྱུབ་པ་དང་། རང་ཡུལ་དུ་གདན་སར་ཕྱིར་ཕེབས་པ་དང་མ་བྱ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲི་བའི་མཚན་གནས་བཞེས་ཏེ། བྱག་ལྷོངས་སུ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་སྐོ་ནས་བསྟན་འགྲོ་ཆོས་བཞིན་དུ་བསྒྲུངས་པས་གྲྭ་དགོན་ཁྱི་པ་ཞེས་མཚན་སྙན་གྱི་བྱགས་པ་དང་ཕོ་དེ་ནས་བྱུང་བར་གྲགས་སོ། །འདིའི་སྐོར་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་ནི་མ་མཐོང་བས་ངག་ཆུན་ལས་ཐོས་པ་དེ་ཙམ་མོ།།

གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་རྒྱུ་ལྡེང་གསུམ་པ།

རྒྱུ་ལྡེང་གསུམ་པ་ར་ད་ཁྱི་བཅམ་ལྡན་དགོན་ཁྱི་པ་ནི། བྲག་ལྷོངས་ཤོག་ལྡང་ཞེས་བྱ་བའི་ས་ཁྲལ་དུ་ར་ད་ཚང་ཞེས་བའི་ཁྱིམ་ཚང་དུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྷས་བཟང་པོ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། རིང་པོར་མ་སོང་བ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་རྒྱུ་ལྡེང་གསུམ་པར་འཁྲལ་བྱལ་དུ་ངོས་འཛིན་ཐོག་ནས་ལྡ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་དུ་གདན་ཞུ་བྱས། དགོན་པའི་ཆོས་སྲོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་དང་ཡི་གེ་འབྲི་སྒོག་བཅས་ལེགས་པར་བྱང་བ་དང་། དེ་ནས་དབུས་འགྲུར་འཚང་ལྷ་ལྷན་དུ་ཕེབས་ཏེ། འབྲས་ལྗོངས་སྒྲིང་ཚང་གི་ཆོས་སྲོར་ཞུགས། ཚད་ལྡན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མར་བསམ་སྲོར་གཉིས་ཀྱི་སྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་པའི་ཐོག་ནས་ཆོས་བློ་རྒྱས་རྟག་འབྱིམས་དང་འབྲེལ་མདོ་ཀུན་གཞུང་ཆེན་རབ་འབྱམས་ལ་གུས་རྟག་སྲོར་བས་གསན་གསམ་སྒོམ་གཉེར་དབྱིས་ཕྱིན་པར་ལྟར་བཞེས་མཛད་པ་དང་། ཏྲི་ཐྲིང་གྲུ་ཚང་དུ་འཆོགས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཤིག་ལ་ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་དབུད་སྒོམ་ཞིབ་མོར་མཛད་པའི་སྐུར་ཆོགས་ཚོགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀོན་ཏུ་ཆུད་ཅིང་མ་ཆོད་པ་བཞུགས་པ་ལ། དགེ་སྐོས་བསམ་པར་ཁོང་གཟིམ་དུ་སོང་བ་མེད་དམ་སྙམ་སྟེ། གཉིད་དཀྲོག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤན་པ་འགའི་ངག་རྒྱུན་ལས་གྲགས་ཤིང་། དེ་ནས་དགེ་བཤེས་གཉིས་དགོན་པའི་ཉིན་ཞག་ཏུ་ཕྱི་ཤེབས་ཏེ་མ་བུ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱི་པའི་མཆོད་གནས་བཞེངས། བསྟན་འགྲོ་ཆོས་བཞིན་དུ་སྒྲོང་ཞིང་ཡུལ་མི་ཆེ་ཆུ་མཐའ་དག་གི་མཆོད་གནས་དམ་པར་གྱུར། ཐུ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་གི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་བཅས་པ་ཡང་གསར་བཞེངས་ལེགས་པར་མཛད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་ཐྲོག་པ་ཐོས་བསམ་དང་སྒོང་བ་བསམ་གཉན་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་དུས་འདའ་བར་མཛད་པའི་སྲོ་ནས་ཆུལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ཆུ་ཆེར་ལྷུར་བཞེས་པས་ཐུ་དགོན་ཁྱི་པ་ཞེས་བསྒྲུང་དུ་མཆོན་སྐྱན་གྱི་ཁྲབ་པར་བྱུར། དེ་ནས་རེ་ཞིག་དགོངས་པ་ཆོས་དཔྱིད་སྐུ་ཕྲེང་ཨ་ཀུ་ཤཱཀ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ༡༩༡༥ ལོར་འཁྲངས་ནས་

༡ཁ།ཁ། བར་དཀྱང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་རིང་འཚོ་ཞིང་བཞུགས་སོ།།

མདོར་ན་ཀུན་རེ་ཤེ་བའི་སྐྱེ་ལྷེང་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱུད་ཞིབ་བྱས་ཀྱང་ཁ་ཐག་ཚད་རྒྱབ་མ་རྟེད་ལ། འབྲེལ་ཡོད་འགའི་ངག་རྒྱུན་ལས་གང་ཐོས་པ་དེ་ཇི་བཞིན་འདིར་བཀོད་པ་འདི་ལ་གལ་ཏེ་འབྱུལ་བའི་ཚ་ཡོང་མི་སྲིད་པ་མིན་པ་དེས་ན་འདིའི་སྐོར་ལ་འབྲེལ་ཡོད་རྒྱུས་མངའ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡིག་ངག་གང་རུང་ནི་རྣམ་ཐར་ཚད་རྒྱབ་དེ་འདྲ་གལ་ཏེ་རྟེད་པ་བྱུང་ན་བསྒྲུར་བཅོས་ངེས་གནང་ཡོང་བ་ཞེས་གསོལ་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

བློ་ཐོབ་ཀུན་རེ་ཤེ་བའི་སྐྱེ་ལྷེང་བཞི་པ།

སྐྱེ་ལྷེང་བཞི་པ་བློ་དགོན་ཁྲི་སྤྲུལ་རྒྱབ་བསྟན་ཚོས་གྲགས་ (1919–1961) ནི། བྱག་ལྗོངས་རྫ་ལ་བཟང་ས་ཁུལ་ཁྲིམ་ཚང་ཀུན་ཆུང་ཞིག་ཏུ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༡༩ ལོར་འབྱུངས། དགུང་ལོ་ལྔ་ལ་ཕེབས་པ་ན། རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ལྷེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་ (1876–1933) དང་བྱག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་བརྒྱད་པ་ (1888–1938) བཅས་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། སྐུ་གོང་མའི་ཡང་སྲིད་འཁྱུལ་བྱལ་དུ་ངོས་འཛིན་མཛད་པར་བརྟེན་སྐྱེ་སྤྲུལ་དེ་ཉིད་ལོ་དེར་རང་གི་གདན་ས་ལྗོངས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་དུ་གདན་དྲངས། དེ་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་སྟོག་དང་ཞལ་འདོན་ཆོས་སྒྲོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་ལེགས་པར་སྒྲུབས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༠ དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་དབུས་ལྟ་ཁྲིད་དུ་ཕེབས་ཏེ། གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤུངས་ཕྱག་ཆང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༡ དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ལྷེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཚེགས་སྒ་དཀོ་ཚུལ་བྱི་བསྟལ་ཐོ་ཡིག་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༢༢ དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཐོག་རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ལྷེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཚེགས་སྒ་དཀོ་ཚུལ་བྱི་བསྟལ་སྐོར་ལེགས་པར་རོད་དེ། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་བྱགས་ཞེས་མཚན་གནང་བ་དང་བཅས་ཐུགས་བརྩེ་བས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་མཛད།

དེ་ནས་འབྲས་ཁུངས་དེ་དག་བཤེས་ཚོགས་དང་དག་བཤེས་དབང་འདུས་ལ་སོགས་པ་ཚད་ལྡན་བྱི་དག་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་བྱང་ནས། རིམ་བྱིས་རིག་གནས་དང་བཅས་

བའི་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་བསམ་སྒོམ་གཉིས་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༨ དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐོག་སྐྱིད་སྐྱོང་རྟ་ཐུབ་རིན་པོ་ཆེའི་ (1919–1947) ཞལ་སྔ་ནས་མཁན་སྒོབ་སྐབས་མ་གཅིན་མཛད། གསང་སྔེ་སྨོན་པ་དང་། དུས་གོ་བ་སོགས་ཁས་སྐྱངས་འོས་བའི་དགེ་འདུན་གྲངས་ཚང་བའི་སྐོ་ནས་བསྐབ་གཞི་ཡོངས་རྫོགས་བའི་བསྟེན་རྫོགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལེགས་བར་ཟོད་དེ་ཀུན་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་གྱུར། དེ་ནས་བསོད་ནམས་རྒྱས་པོ་ཆེ་གསོག་བའི་ཞིང་དུ། དགེ་བཤེས་གཉིས་སྐོ་ལ། ཆོགས་ཆེན་དང་། གྲྭ་ཚང་། ཁང་ཚན། མི་ཚན་བཅས་ལ། ཪ་སྒྲག་དང་སྐུ་འགྲེད་གྱ་ནོམ་བའི་བསྟེན་བཀུར་གཟབ་བའི་ཐོག ཁྱོ་ཕྱིང་གྲ་ཚང་ལ་དཀྲལ་ཤན་ཟངས་ཀུན་དང་ཟོ་ལག་སྐྱོགས་རང་འགྲིགས་ཅན་ཤིན་ཏུ་སྤུས་ལེགས་གྲངས་བརྒྱ་དང་དོན་ལྡན་བཅས་སྤྱི་འཛོག་ཏུ་བསྐར་བས། དེ་ནས་བཟུང་ཟངས་ཀུན་སྤུལ་སྐུ་ཞེས་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་བྱུང་།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་བར་གསན་བསམ་སྒོམ་གཉེར་མཐར་ཕྱིན་པར་མཛད་དེ། ཕྱུགས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ བོད་ཟླ་ ༧ པའི་ལྷ་ལྷན་སྒོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་ལ་དྭགས་རྒྱལ་སྲས་བ་ཀུ་ལ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རྟ་སྐོད་ཆུ་དབར་རིན་པོ་ཆེ། འབྲས་གོ་བོ་ཆན་ནོར་བཟང་། འབྲས་གོ་བོ་ཆོས་སྐྱོ་བཟང་རྒྱ་མཆོ། རྐའུ་ཆོས་མཛད་སོགས་ལྷ་རམས་འཐར་མ་བཅོ་བརྒྱད་གྲྭས་སུ་ཐུ་དགོན་ཁྲི་སྤུལ་ཐུབ་བསྐྱན་ཆོས་གྲགས་ཁོང་ཡང་དམ་བཅའ་ལྷན་ཅིག་བཞག་པའི་གྲས་ཡིན། ལོ་དེར་ལྷ་རམས་དམ་བཅའ་འཇོག་མཁན་བཅོ་བརྒྱད་ཁོངས་ནས་ལྷ་རམས་ཨང་ཡོད་བཞི་པོའི་སྐོར་སྐྱབས་རྗེ་རྟ་སྐོད་ཆུ་དབར་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་ (1915–1992) རྣམ་ཐར་[23] གསལ་བ་འདི་ལྟར་ "ཕྱུགས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོར་ལྷ་ལྷན་སྒོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་ལྷ་

23 སྐྱབས་རྗེ་རྟ་སྐོད་ཆུ་དབར་རྗེ་རྗེ་འཆང་ (1915–1992) གི་རྣམ་ཐར། མཛོད་པ་ངག་དབང་དགེ་འདུན་དང་རྟ་སྐོད་བསོད་ནམས་གཉིས་ཀྱིས་བྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས། ༢༠༠༤ ལོར་ཀུ་གར་ཌ་རམ་སა་ལར་བར་སྐྱུན་འགྲེམས་སྐྲུལ་བྱས། ཤོག་གྲངས་ ༢༥ ལམ་གསལ།

རམས་ཤང་དང་ཐོ་ལ་དྲག་རྒྱལ་སྲས་བ་ཀུ་ལ་རིན་ཐོ་ཆེ་དང་། གཉིས་པ་འདྲས་སྐྱོ་མང་ཀུན་ཏྲིང་ཏེ་ཚོག་མཆོན་ཞབས་ངག་དབང་ཐར་འདོད། གསུམ་པ་སྐྱོ་མང་བསམ་བློ་ཁལ་ཁ་ངག་དབང་ཆོས་གྲགས། ཤང་བཞི་པ་རྗེ་ (རུ་སྟོད་ཆུ་དབར་རིན་ཐོ་ཆེ) འདི་ཉིད་ཡིན་" ཞེས་གསལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་ལོ་དེར་ལྷ་རམས་འཕར་མ་བཅོ་བརྒྱད་གྲགས་ནས་རྒྱ་གར་དུ་གཙོད་ཐེབས་ཐུབ་མིན་སྐོར་ལ་ཡང་ལ་དྲག་པ་ཀུ་ལའི་ (1917–2003) རང་རྣམ་[24] དུ་གསལ་བ་འདི་ལྟར་ "1980 བོད་ཟླ་ 2 ཚེས་ 20 ལ་ཐརྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕེད་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་གསེར་ཁྲི་མངའ་གསོལ་བའི་ཉིན་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་བདག་གིས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་དམ་འཇོག་བྱས་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས་ང་ལའང་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་ཤང་དང་པོའི་མཚན་རྟགས་དང་གཟེངས་བསྟོད་བཅས་ཐོག། ལོ་དེ་ལ་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཕར་མ་བཅས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། དེ་སྐབས་ཀྱི་ཚོས་བྱོགས་ཐསྐབས་རྗེ་ཆུ་དབར་རིན་པོ་ཆེ་མ་གཏོགས་དལ་ཕུ་ཀུ་གར་དུ་ཞེབས་འབྱོར་བྱུང་མི་འདུག །དགེ་བཤེས་རྣའུ་ཚོས་མཛོད་ཀུ་གར་དུ་ཞེབས་ཡོད་ཀྱང་རིང་པོར་མ་ཐོག་བར་སྐུ་གཤེགས།" ཞེས་གསལ་བའི་དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཕར་མ་བཅོ་བརྒྱད་པས་སུ་ལྟ་དགོན་ཁྲི་སྤྱལ་ཐུབ་བསྟན་ཚོས་གྲགས་ཁོང་ཡང་ཡོད་པ་གོང་བཤད་བཞིན་ཡིན།

ལྟ་དགོན་ཁྲི་སྤྱལ་ཐུབ་བསྟན་ཚོས་གྲགས་འདི་ཉིད་གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་གོ་སྟོབས་ཆེ་ཞིང་རིགས་ལམ་བཟང་བས་ལོ་དེར་ལྷ་རམས་འཕར་མའི་དགེ་བཤེས་དམ་འཇོག་གི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་བྱུང་བ་དང་། སྐུ་ཕེད་རིམ་བྱོན་ཀྱི་མཛད་རྟེས་བཟང་པོའི་བདག་ཏུན་དུ། གཞུང་སྔ་མཆོག་ནས་ཆོགས་ཆེན་སྤྱལ་སྐུའི་གདན་ཐོབ་ཀྱང་བསྟལ། གདན་ས་སྤྲོབ་གཉེར་གནང་བའི་རིང་ཐསྐབས་རྟེ་ཁང་གསར་རྩོ་རྟེ་འཛུང་དང་། ཐསྐབས་རྟེ་ཕ་བོང་ཁ་ལ་བའེ་ཆེན་སྐྱིང་པོ་དང་།

24 བ་ཀུ་ལའི་རང་རྣམ་བརྩམ་དཀར་ཐོའི་ཕྱེད་བ། ལ་དྲག་པ་ཀུ་ལ་སྤྱབ་བསྟན་མཆོག་རོར་ཀྱིས་བརྩམས། འཇམ་དབྱངས་ཀུལ་མཚན་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བྱས་པ། 2002 ལོར་སྐྱི་ཤིར་དཔལ་འབྱོར་བར་སྐྱབ་ཁང་ནས་དཔར། ཤོག་གྲངས་ 201/214 ལས་གསལ།

པསྒྲབས་རྗེ་རུ་སྐྱོང་རོ་རྗེ་འཆང་། པསྒྲབས་རྗེ་ཐྲིང་ཁྲི་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་། པསྒྲབས་རྗེ་ཁྲི་བྱང་རོ་རྗེ་འཆང་ལ་སོགས་བའི་ཚད་ལྡན་ཐུབ་མ་དུ་མའི་དྲུང་ནས་ལམ་རིམ་དང་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་དང་། དབལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བཀའ་དབང་ལ་སོགས་བའི་དབང་ལུང་ཁྲི་གསུམ་ཀྱི་གདམས་ཟ་བཟང་པོས་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་བར་གཏམས།

དེ་ནས་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་བཅུའི་རིང་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྲས་སྤུངས་སུ་གསན་བསམ་སྒོམ་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་བར་མཛད་དེ། དབང་ལུང་ཁྲིད་མན་ངག་སོགས་ཀྱི་གདམས་བས་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་བར་གཏམས་ཤིང་། ལྷ་རམས་དམ་འཛོག་གྲུབ་པ་དང་ལོ་དེར་དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་ཐོག་ཙ་ཡུལ་རང་གི་གདན་ས་ཐུབ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས། མ་བུ་དགོན་གཉིས་ཀྱི་ཁྲི་བའི་མཚན་གནས་བཞེས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ས་དཀར་རི་ཁྲོད་ཀྱི་ཐུབ་མ་ཨ་རབ་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་དབལ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་བའི་ཐུབ་མ་དུ་མའི་དྲུང་ནས་ཟུར་ཀ་བརྒྱ་རྩ་དང་ལམ་རིམ་བདེ་གསང་འཇིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་བཅས་ལེགས་བར་ཞུས་ཤིང་། ལྷག་བར་དུ་ཐུབ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཐུབ་མ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བའི་ཐོག་ནས་རང་གི་ཐུབ་མ་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་དབལ་བཟང་པོ་མཆོག་ལ་ཆེད་དུ་ཐུབ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཞིག་དང་བས་རྩོམ་བར་བསྒྲུབ་བས་ན་ཐུབ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གསུམ་པློ་བཞད་བའི་ཉིན་བྱེད་[25] ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ་ཞེས་པ་ཞིག་བརྩམས་བར་མཛད་པ་དེའི་མཇུག་བྱང་དུ་འཁོད་པ་འདི་ལྟར། "བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་ཆུང་བརྒྱད་གཉིས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་ཉག་རེ་ས་བོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་

25 ཐུ་མའི་རྣལ་འབྱོར་དང་གསུམ་པློ་བཞད་བའི་ཉིན་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ཞེས་པ་འདི་བྱག་གཡབ་ཏུ་འཐུངས་པ་ཐུ་མ་ཨ་རབ་རིན་པོ་ཆེའམ་དགེ་འདུན་དར་རྒྱས་ཀྱིས་མཛད། ཁོང་གི་གསུང་འབྱམ་པོད་གཅིག་ཡོད་པ་ལས་ཧོག་གྲངས་བཅུ་གཉིས་ཅན་ཀྱི་ལེ་ཚན་ ། ཉ དགས་ཅན་ཀྱི་མཇུག་བྱང་དུ་འཁོད་པ་ཞོག་གྲངས་ ༢༢བཅ ལས་གསལ། གསུང་འབྱམ་ལྷོད་ཐུང་པའི་ཐོག་བར་རིང་བརྒྱ་ཧོག་ངོས་ ༥༠८ ཡོད།

སྐྱེ་ཕྲེང་འཛིན་པ་བྱ་དགོན་མཆོག་སྤྱལ་ཐུབ་བསྟན་ཚོས་གྲགས་དབལ་བཟང་པོ་ནས་དར་སྤང་ ༢༧ བཅས་སྙལ་ཞིང་ཡིག་ལམ་དུ་བཀོད་དགོས་ཞེས་བཀའ་སྩལ་དང་དུ་བྱངས་ཏེ་སྤྱང་རབ་མིང་བས་དེ་འཕྲལ་ཧིས་པ་དགེ་ལེགས་འཛེལ་" ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་མ་བསམ་སྤྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྤྲོ་ནས་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྟེན་བཞིན་པའི་ངང་ ༡༥༩༢ ཆུ་ལུག་ལོར་དགུང་ལོའི་ཉེར་ལྔའི་དགུང་སྐེག་འཕེལ་བས་དེའི་བར་ཆད་ལྟ་བུའམ་གང་ལྟར་ལོ་དེར་བསླབ་སྡོམ་ལ་སྐྱོན་ཆུང་སྟེ་མཆོག་སྤྱལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱི་པའི་མཛད་འཕྲུར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བཟོལ་དགོས་སུ་བྱུར་པ་དང་། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་ལ་མདུད་པ་སྐྱོན་པ་དང་། རང་གི་ཞལ་དཀར་ནང་ཇ་དང་བཅས་དཀར་ཡོལ་ཁ་དུབ་སྟེ་བཞག་པ་དང་། རོ་ལ་ཞབས་དང་ཕུག་རྔེས་བཞག་པ་བཅས་རོ་མཚར་བའི་བྱུབ་རྟགས་སྟོན་པ་ཡོངས་གྲགས་ད་ལྟའང་མཐའ་ཁྱབ་ཏུ་ཐོར་འཕྲོས་སོ།།

དེ་ནས་དགོན་པ་ལས་རྒྱར་དུ་གྲོང་ཁྱིམ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་སྐུ་འཁོར་བཅས་ལྷན་བཞུགས་ཐོག་སྐབས་འགར་སྟོན་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་སྐོར་ལ་མཁྱེན་པ་ལྟད་པའི་མཁས་པས་ནད་པ་རྣམས་ལ་རྩ་ཆུ་བརྟག་པ་དང་བསྟུན་སྨན་སྦྱིན་མཛད་པའི་སྐོར་ནས་ནད་པ་མང་པོ་དྲག་བསྐྱེད་དུ་བྱུར་པ་ལས་ཕན་བཏགས་པར་མཛད། སྐབས་འགར་ཡུལ་མི་དང་ཁྱད་པར་ཉམ་ཐག་འདས་གསོན་རྣམས་ཀྱི་བསྟོ་སྐྱོན་དགེ་སྒྲུབ་སོགས་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་སྐོར་ནས་གང་འདོད་ལྟར་རེ་བ་སྐོང་བར་མཛད་པ་དང་། སྐབས་འགར་སྐྱོན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྟ་བུས་རི་དྭགས་གསོན་ཞོ་ཆང་ཟ་སོགས་ཀྱི་མཛད་སྐྱོད་སྤྱོད་ཚོགས་བསྟན་མོད་ཀྱང་། དེར་གནས་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་དང་ཡུལ་མི་ཏན་གཞོན་ཕོ་མོ་ཚང་མའི་ངོས་ནས་བྱ་མ་ལ་དད་དམ་གཡོ་བ་མེད་པར་གཅིག་ཏུ་དགའ་དད་གུས་གསུམ་བཅས་བྱ་སྐོབ་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་ཇེ་བརྟན་ཏུ་གནས་ཤིང་བཞུགས་བཞིན་པའི་ངང་ཕྱི་ལོ་ ༡༥༥༧ དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་ཐོག་ཤེས་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་རྒྱུན་དབང་གིས་དགོངས་པར་རྫོགས་པར་ཐོས་འཕྲལ་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བྲལ་རྒྱ་གཞོན་སྐུར་དུ་འཆར་ཏེ་

གྲུབ་ཆེན་ཉ་རེ་ས་བཞི་ལོ་རྒྱས་དང་། ཐུ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་། ཉ་ས་སེའི་སྐྱེ་ཟེང་རིམ་བྱོན་ལོ་རྒྱས།

བསྟན་འགྲོའི་གསོལ་སྐྱེན་དམ་བར་འབྱུར་བའི་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱོན་འདེབས་ཞུ་རྒྱུ་ལས་བྱ་ཐབས་བྱལ་བ་བཅས་ཀྱི་རེ་ཞིག་མཛད་རྗོགས་བར་བྱས་སོ།།

བྱུབ་ཐོབ་ཉ་རེ་ས་བཞི་སྐྱེ་ཟེང་ལྟ་བ།

སྐྱེ་ཟེང་ལྟ་བ་ཐུབ་དགོན་ཁྲི་སྐུལ་བསྟན་འཛིན་གསུང་རབ་ནི་བལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་རང་རེ་བོད་མིའི་ཁྲོད་ནས་ནང་ཆེན་དག་རྒྱས་ཤ་ཟིལ་ལུགས་ཏུ་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཡབ་དགའ་དགེ་བདུད་ཆོ་རིང་བསུ་ཐུབ་ཀྱི་སྐུ་སྟེང་ནས་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༨ ཉིན་བཟང་པོར་འཁྲུངས་ཏེ་བཅུ་ལྔ་ཙམ་ཕྱི་འདོན་ཏེ་ལྷར་བྱས་པའི་སྐོར་ལ།

བྱུབ་ཐོབ་ཉ་རེ་ས་བཞི་སྐྱེ་ཟེང་ལྟ་བ་ཡུལ་གང་དུ་ཏེ་ལྷར་འཁྲུངས་པའི་སྐོར་ནི། རྗེ་ཐག་མོ་བྱུ་པའི་ (1110–1170) དངོས་སྐྱེས་གདམས་པའི་བྱ་ཆེན་བཞིའི་ནང་ཚན་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་ནང་བསམ་བཞིན་དུ་བྱོན་པ་ཉ་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱི་དང་ཁྱད་པར་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་པ་དང་། བྱག་ལྷོངས་བྱ་དགོན་ཁྲལ་སྐུ་དགོན་ནམ་ཟེ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཐུགས་འདེབས་པ་པོ་གྲུབ་ཐོབ་ཉ་རེ་ས་བོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་མཚན་སྦན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ཟེང་ལྟ་བ་བསྟན་འཛིན་གསུང་རབ་ནི། བལ་ཡུལ་འཕགས་པ་ཤིང་ཀུན་ཉེ་འབྲས་དུ། བཅོན་བྱོལ་བོད་མིའི་ཁོངས་ནས་ཁམས་ནང་ཆེན་དག་རྒྱས་ཤ་ཟིལ་ལུགས་ཏུ་ཁྱིམ་ཚང་དུ་ཡབ་དགའ་དགེ་བདུད་ཆོ་རིང་ཡུམ་ཆེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ལྷུག་ཐུབ་བསྟན་འཛིན་ཚེ་རིང་ལྷ་མོ་བཞི་ཡོད། སྲས་འདི་ཉིད་དགུང་ལོ་བདུན་སོན་པ་ན་བལ་ཡུལ་དུ་བོད་གཞུང་རྣམ་རྒྱལ་སྐྱོབ་གྲྭར་འཛུག་བཞེས་ཐོག་ལོ་ལྷའི་རིང་འཛིན་གྲྭ་གསུམ་པའི་བར་རིམ་གྱིས་སྐྱོབ་ཚན། བོད་ཡིག དབྱིན་ཇི། ཚན་རིག །ཨང་རྩིས། སུམ་རྟགས་བརྒྱད། རི་མོ། བལ་པོའི་སྐད་ཡིག་བཅས་ལ་སྐྱོབ་སྐྱོང་བྱས། འཛིན་གྲྭ་གསུམ་

བའི་བར་གྱི་རྒྱུགས་སྦྱོང་ཚང་རིམ་མཐོ་བའི་གྲས་ཀྱི་ཕུག་ཁྲེར་བཞེས།

ཡང་སྲིད་ཙད་གཅོད་ཞུས་སྐངས་དང་ངེས་རྟེད་བྱང་ནས་བྱ་སར་གདན་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་སློབ་གཉེར་གནང་ཚུལ་བཅས་རིམ་བཞིན་བཤད་ན། སྐུ་གོང་མ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་དགུང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ཐོག ཁོང་བྱག་ལྷོངས་ཤོག་སྐུང་ཆད་ཆག་ཚང་ཞེས་བའི་ཁྱིམ་དུ་རྒྱེན་དབང་གིས་ ༡༥༥༢ ལོར་དགོངས་པ་རྫོགས་བའི་གནས་ཚུལ་མི་སྐན་པ་བྱང་བ་དང་། དེ་ནས་བོད་མི་གཞིས་བྱེས་གཉེན་འཕྲད་ཀྱི་གོ་སྐབས་བྱུང་སྟེ། བོད་ནས་བྱག་གཡབ་ཐུ་དགོན་སེར་སྐྱ་མི་མང་ཚང་མས་རེ་འདོད་ལ་ཐུ་དགོན་ཁྲི་སྐྱལ་གྱི་ཡང་སྲིད་སྐོར། ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཞྭེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ལ་ཐུགས་དམ་ས་བོན་ཞིག་རེས་བར་འབྱལ་ཐབས་དགོས་ཚུལ་བསྐུལ་མ་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་དང་། འདི་ག་རྒྱ་གར་དུ་འབྱོར་བ་ཐུ་དགོན་རང་གི་བྱ་བ་གཅིག་པུ་དགེ་མིང་ཐུབ་བསྟན་བྱང་ཆུབ་བམ་སྐུ་མིང་བཀླ་ཤིས་ཆེ་རིང་ཐུན་དང་འདི་ག་འབྲས་ཉག་རེ་ཁང་ཚོན་འདུས་སྒྲིལ་བཅས་ཀྱིས་ཐུར་གྱུ་མཉམ་འདེགས་ཀྱི་ཐོག་ནས། ༡༩༤༩ ལོར་ཡགོང་ས་ཡསྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཞྭེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ཡུལ་འདོད་ཀྱ་ཤྲཱ་བསྟི་དང་འབྲས་ཉག་རེ་ཁང་ཚོན་འདུས་སྒྲིལ་བཅས་ཀྱིས་ཐུར་གྱུ་མཉམ་འདེགས་ཀྱི་ཐོག་ནས། བོད་ནས་བྱག་གཡབ་ཐུ་དགོན་སེར་སྐྱ་ཐུན་མོང་ཐུབ་བསྟན་མོང་གྲྭ་ཚང་གི་ཡང་སྲིད་སྐོར་ལ་ཐུ་དགོན་ཁྲི་སྐྱལ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་གྲགས་དབལ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡང་སྲིད་སྐོར་ལུང་བརྟག་ས་བོན་སྐུ་སྐྱེས་བརྒྱུད་མཚན་འཁོད་སྤྱན་ཞུ་ཐུལ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་དབྱིངས་དཔྱད་ཀྱིས་ཡང་སྲིད་འཐྱལ་བྱལ་དེ་ས་རྟེད་ཡོང་བའི་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པར། ༡༩༥༠ ཟླ་ ཝ ཆེས་ ༡༩ འཁོད་བའི་བཀའ་ལུང་ཐྱིར་ཕེབས་སུ། བལ་ཡུལ་ཁྲལ་བྱིས་པ་འོ་ ༢༠ ལོན་བའི་ནང་སྐུང་རྟད་བྱེད། ཆེས་ཕེབས་དགོངས་ལྟར། འབྱས་ཉག་རེ་ཁང་ཚོན་ནས་ཐུགས་འགན་གཅོར་བཞེས་ཀྱིས་བལ་ཡུལ་ཁྲལ་ཁང་ཚོན་གྱི་དགེ་འདུན་བགྱེས་གྱས་གོ་ཆོད་གཉིས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བལ་ཡུལ་བྱིས་པ་འོ་ ༢༠ ལོན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་ཐོ་འོངས་བསྒྲུགས་ཐོ་

གྲུབ་ཆེན་ཉག་རེ་ས་བོའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཐུ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཞོ་བྱང་། ཉག་མེའི་སྐྱེ་ཁྲེང་རིམ་དྲྭན་ལོ་རྒྱུས།

གཞུང་ཞིག་སྐུ་སྐེར་བརྒྱུད་འབྱལ་ལམ་ཞུས་བར། ༡༨༨༧ སྐྱ་ ཨ ཚེས་ ༢༦ འཁོད་བའི་བཀའ་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱི་བོར་ཕེབས་སྒོར་མིང་གཞུང་ནང་ཁྲབས་སུ་ལས་སྐལ་བཟང་བ་ཞིག་མ་ཤར་བས་སྐར་ཡང་དེ་ཁྲལ་སུང་རྫད་བྱས་ན་བཟང་ཞེས་ཕེབས་གསལ་དགོངས་དོན་རྟེ་བཞིན་བསྐུར་དུ་འབྲས་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་ནས་མི་འགྲོ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བལ་ཡུལ་ཁྲལ་བྱིས་པ་ལོ་ ༢ ལོན་པ་རྣམས་ཀྱི་མིང་གཞུང་འོས་བསྒྲགས་ཐོ་གཞུང་བསྐུར་དུ་འབྱལ་ལམ་ཞུས་ཏེ་གུས་ཕུག་བཅས་ཡང་ཡང་རྒྱུན་མར་གསོལ་འདེབས་ཞུས་བར། ༡༨༨༢ སྐྱ་ ཝ ཚེས་ ༢ཝ འཁོད་བའི་ཡང་སྤྱིད་འཁྲལ་བྱལ་ངེས་རྟེན་ཀྱི་ཐུགས་དམ་འབྱར་མའི་བཀའ་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་ཕྱིར་ཕེབས་སུ། བརྟག་པ་བགྱིས་བར་མིང་ཐོ་ཟླར་འབྱོར་ནང་གསལ་ཡང་བྱང་མ་ ༢༢ བ་ཕ་དགའ་དགེ་དང་མ་ཚེ་རིང་གཡུ་སྒྲོན་གཉིས་ཀྱི་བྱ་བསྡུན་འཛིན་རྟོ་རྗེ་ཞེས་པ་དེ་མོ་ཕྱུར་བཟང་པོ་ཤར་བས་དོས་འཛིན་བགྱི་རྒྱུ་དང་བྱ་རང་ནས་འཛམ་དབྱངས་ཀྱི་གཟུངས་གང་མང་རྒྱུན་འདོན་བྱེད་གལ་ཆེ། ༡༨༨༢ སྐྱ་ ཝ ཚེས་ ༢ཝ ལ། ཞེས་འཁོད་བའི་སྤྱག་དམ་བཀའ་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་ ༡༨༨༢ སྐྱ་ ༨ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་ཆོས་རིག་ལས་ཁྲངས་བརྒྱུད་ཕེབས་འཕྲལ་འབྱས་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་གྱི་འདུས་སྤྱི་དང་ཕྱན་དགེ་མིང་ཐྲབ་བསྟན་བྱང་ཆུབ་བཅས་དང་སྤྱོའི་གསོས་སྐྱན་དམ་བར་བྱུར།

དེ་ནས་འཕྲལ་དུ་ཡང་སྤྱིད་གདན་འདྲེན་སྐད་འབྱས་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་ནས་ཆབ་ཆེ་དབག་དང་ཆེ་དབང་དོན་འབྱག་གཉིས་མི་འགྲོ་ཆེད་གཉེར་གྱིས་རྒྱལ་ས་ཤྲི་པི་བརྒྱུད་ ༡༨༨༢ སྐྱ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་བལ་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཐོན་གནང་། ༡༨༨༢ སྐྱ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་བལ་ཡུལ་དུ་བོད་གཞུང་དོན་གཅོད་ཁང་བརྒྱུད་བོད་སྐྱ་ ༡༠ ཚེས་ ༨ ཉིན་ཡབ་ཚང་དུ་དོ་བཅར་གྱིས་པཎོ་ཅས་པསྒྲབས་མཁོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་ཡང་སྤྱིད་འཁྲལ་བྱལ་དོས་འཛིན་མཛད་བའི་སྤྱག་དམ་བཀའ་ལུང་རིན་པོ་ཆེ་མཛལ་ཙམ་ཉིད་ནས་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་དབང་མེད་དང་སྤྱོ་རབ་ཏུ་གཡོ་སྟེ་ཡུད་ཙམ་སྐུ་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུར་བྱུར།

དེ་ནས་ ༡༩༥༢ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༨ རེས་གཟའ་པ་སངས་འཕྲོད་སྨོར་དགེ་བའི་ཉིན་ཆུ་ཚོད་ ༢ ཐོག་ན་བཟའ་སྐྱོན་འབྱལ་མཛད་སྐྱོ་དངོས་གཞི་ས་གནས་འཕགས་ཤིང་ལྷོ་ཚང་དུ། ཡང་ཤིད་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བཞུགས་ཁྲིར་ཞབས་སོར་འཁོད། བལ་ཡུལ་རང་གཞུང་དོན་གཅོད་སྐུ་ཚབ་མཆོག་གིས་མཆྱལ་ཏེའ་གསུམ་འདེགས་འབྱལ་མཛད། དེ་ནས་འབྲས་ལྗོངས་ཀྱི་ཚྭ་ཁང་ཚན། བོད་མི་མང་གི་སྤྱི་འཐུས། ཡབ་ཚང། བཀའ་བརྒྱུད་ས་བཅུ་རིན་པོ་ཆེ། བྲག་གཡབ་ཆུང་ཚང་ཡབ་ཚང། གྲུབ་ཐོབ་རིན་པོ་ཆེ། འབྲོང་སྤྲུལ་བསྟན་དགའ་རིན་པོ་ཆེ། དིལ་ཡག་རྫ་བཟང་དགོན། བོན་དགོན་ཁྱི་བརྟན་རོང་བུ་རྩེ་སྐུ་ཚབ། ཐུགས་རྗེ་ཀློང་གྲུབ་དགོན། ས་གནས་གཙོན་ནུ་ཚོགས་པ། བུད་མེད་ཚོགས་པ། བྱག་གཡབ་སྐྱིད་སྤྱག །ནང་ཆེན་ཉེར་ལྔའི་སྐྱིད་སྤྱག །ཐུན་ཚོགས་ཀློང་བཟོ་གྲྭ་དང་བཟོ་གྲྭའི་ལས་བྱེད་ཐུན་མོང། ལྷོ་ཚང་སོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་དང་སྐྱིད་སྤྱག་ཚོགས་པ་ཁག་ལྷ་བྱང་ཁག་ལྷ་ཏྲག་མི་མང་བཅས་འབྱེལ་ཡོད་མི་འབོར་ ༢ཤ།། སྐོར་འདུ་འཛོམས་ཀྱིས་མཆྱལ་ཏེའ་གསུམ་དང་ཉེན་འབྱུང་ལེགས་འབྱལ་ཀྱིས་མཛལ་ཁ་ཞུས། ཡསྐབས་གནས་གྲུབ་ཐོབ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཐུ་དགོན་ཁྱི་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་ལ་ན་བཟའ་སྐྱོན་འབྱལ་མཛད་དེ་མཛད་སྐྱོ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱ་ཉེན་ལེགས་འགྲིགས་བྱུང་།

དེ་ནས་བལ་ཡུལ་ནས་ལྷི་ལི་བཀྲུད་རང་གི་སྐྱོབ་གཉེར་གནང་ཡུལ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ཁྲོ་འདོད་རྒྱ་ཐྲིང་གཞིས་ཁོངས་འབྲས་སྤུངས་ཆོས་སྐར་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ ༡༩༥༢ ཟླ་ ༢༢ ཚེས་ ༤ ཉིན་འབྲས་ཤིང་ཚན་ཀྱི་ཆོམས་ཆེན་ནང་བཞུགས་ཁྲིར་འཁོད་འཕྲལ་སྤོལ་རྒྱུན་ལྡེར་འབྲས་ལྗོངས་ཐྲིང་གི་མཁན་ཚབ་དང་ཁང་ཚན་དགེ་ཆེན་དང་མི་ཚན་བཅས་ཀྱི་འཐུས་ཚབ་སོགས་ཀྱིས་མཆྱལ་ཏེའ་གསུམ་འདེགས་འབྱལ་དང་གསོལ་ཇ་བཞེས་འབྲས་རིམ་བཞིན་བསྟར་འབྱལ་ངང་ལེགས་པར་བྱུབ།

དེ་ནས་ཆུབ་སྤུར་རབ་རྒྱས་ཐྲིང་གཞིས་སྐར་དུ། དབལ་ལྡན་རྒྱུད་སྡེ་གྲྭ་ཚང་དུ་དབལ་

གསང་བ་འདུས་པའི་རྟ་རྒྱུད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཆན་བཞི་སྦྱགས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་བཀའ་ཁྲིད་སྡུལ་སྐབས་དང་བསྟུན། གསར་མཐལ་སྐད་ ༢༠༢༢ ཟླ་ ༢༢ ཚེས་ ༥ ཉིན་འབྲས་སྤུངས་ཆོས་སྐར་ནས་ཕེབས་པོན་གྱིས་ཏུན་སུར་གཞིས་སྐར་དུ་འབྱོར་འཕྲལ། སྐུ་སྐེར་དྲུང་ཆེ་བློ་བཟང་ཐྲིན་པ་ལགས་བརྒྱུད་གསར་མཐལ་སྡན་གསན་གསོལ་འདེབས་ཞུས་པ་ན། ཕྱི་ཚེས་ ༢༢ རེས་གཟའ་སྐེན་པའི་ཕུག་ཚོད་ ༢༡།༣༠ ཐོག་ཡགོང་ས་ཡསྐབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དངོས་སུ་མཐལ་བ་དང་གཙུག་ཕུད་འབུལ་བཞེས་དང་འབྲེལ་བསྟན་འཛིན་གསུང་རབ་ཅེས་མཚན་དང་ཕུག་སྤུང་བཅས་སྐུལ་ཏེ་གསུང་གི་དབུགས་དབྱངས་བཞི་བཀའ་དྲིན་དང་དགའ་དད་ཟད་མི་ཤེས་པར་རྟེད།

མ་སྐྱིག་ཕྱུན་གྱབ་ཕྱ་བྱང་སྐབས་དེར་བཀའ་ཆོས་སུ་འཛིར་མ་ནི་ཞེབས་པའི་བྱག་གཡབ་ཡསྐབས་མགོན་རིན་པོ་ཆེར་ཡང་དངོས་སུ་གསར་མཐལ་ཞུས། གང་ཟླ་མའི་བརྒྱས་ལྷང་དང་འབྱང་འགྱར་སྒོབ་གཉེར་བྱ་སྐོ་དང་ཡོངས་འཛིན་རྟོགས་ཕྱན་པོ་ཆེ་བསྟེན་དགོས་ཚུལ་དང་། གཞན་ཡང་ལམ་སྟོན་མིག་ཁ་ཕྱེ་བ་ཕྱ་བྱའི་བཀའ་སྒོབ་ཞིབ་གསལ་གནང་། དེ་ནས་མཚུངས་མེད་ཤར་བ་ཆོས་རྗེ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་དགའ་ཤར་ཉག་རེ་ཤན་ཟླ་བཟང་ཉི་མ་མཆོག་དང་། རྣམ་གྲྭ་མཁན་ཟུར་ཡསྐབས་རྗེ་ཕྱན་མ་ཟླ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་ཀྱང་སྐབས་དེར་དངོས་མཐལ་ཞུ་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་། དེ་ནས་ཕྱི་ཚེས་ ༢༢ ཉིན་ཏུན་སུར་རབ་ཤུས་ཟླིང་ནས་ཕྱིར་ཐོན་ཏེ་འབྲས་སྤུངས་ཆོས་སྐར་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་དུ་ཞེབས་བཞུགས་ཐོག་གསུང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པོ་ཆེ་ཡོངས་འཛིན་དུ་བསྟེན་ནས། བསྐུལ་བྱ་ནས་དབུ་འཛུགས་ཤིང་ཁྲིད་ཡིག་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ཕྱ་ལ་རིམ་བཞིན་གསན་བསམ་སྒོབ་གཉེར་མཛད།

བོད་ཀྱལ་ལོ་ ༢༢༢ ཞིང་ཁྱི་བོད་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༢ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢ རེས་གཟའ་ཕུར་བུ་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྒོར་དགེ་བའི་ཉིན། དབལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཆོགས་ཆེན་

དང་ཏོ་ཕྱིང་གུ་ཚང་དུ་ཆོས་ཞུགས་གནང་། རིན་པོ་ཆེའི་ཕུག་མཛོད་ཉག་རེ་ཏན་ཆེ་དབང་དོན་འགྲུབ་ལགས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་གནང་སྟེ་ཆོས་ཞུགས་ཀྱི་གཏེང་སྐྱོ་ཆ་ཚང་གུབ་ཐོག་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་འཁྲུངས་ཏྲིམ་ནས་ཡིན་པ་ཆོས་ངག་དབང་ཏྲིམ་ཚང་གིས་བསྟེན་བཀུར་གྱི་རོམ་པ་ཞུས་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས་འགྲིགས་བྱུང་།

དགུང་ལོ་བཅུ་བཞི་ ༡༩༩༥ བོད་ཟླ་ ཇ ཚེས་ ཇ ཉིན་ཀུ་གར་ལྟོ་ཐོགས་འབྲས་སྤུངས་ཆོས་སྐར་དུ་དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་དགུ་བཅུ་གོ་དགུ་པ་འཇམ་མགོན་ཀུལ་བའི་ཀུལ་ཚབ་འབྲས་སྟོམ་ར་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་ཟླ་མ་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་དོན་འགྲུབ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཚོགས་སྔ་མ་དག་ཚུལ་གྱི་བསྟབ་སྟོམ་ལེགས་པར་ནོད་དེ། རབ་བྱུང་གི་མིང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་ངག་དབང་གསུང་རབ་ཅེས་འདོགས་པར་མཛད།

ལྷར་བཅས་སྤྱིད་ཞིའི་གཙུག་ཀྱུན་ཁགོང་ས་ཁསྟབས་མགོན་སྐུ་སྲེད་བཙུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས། དཔལ་ངུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་གསང་བདེ་འཛིགས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དབང་དང་ལམ་རིམ་དང་སྦྱོང་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ཁྱིད་ལུང་མན་ངག་བྱམ་པ་གང་དུའི་ཚུལ་ངུ་གསན་པ་དང་། དེ་བཞིན་ ༢༠༠༢ ལོར་འཛངས་མ་རི་ལ་བྱག་གཡབ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་དབང་ལུང་ཁྱིད་མན་ངག་བཅས་གསན་པ་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་ཐོག་བརྒྱ་པ་ཀུལ་བའི་ཀུལ་ཚབ་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་ཟླ་མ་དམ་པ་འབྲས་ཚ་བ་བློ་བཟང་ཉི་མ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་ཤ་སྦྱོད་མཁན་ཟུར་ཀུད་སྦྱོད་བླ་མ་དབུ་མཛད་ཁསྟབས་རྗེ་རྣོགས་ལྡན་དགེ་བཤེས་གསུམ་ལ་གསན་བསམ་སྒོམ་གཉིས་གཞིན་བཞི་པའི་སྐུར་ ༢༠༠༣ ཆུ་ལུག་ལོར་འབྲས་སྤུངས་ཆོགས་ཆེན་དུ་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་ཆོགས་ལངས་ཀུགས་སྒྲོད་ལེགས་བར་གྲུབ་པ་དང་། དཔལ་དབུ་མའི་འཇིན་གྲྭ་ནང་སྒོ་ག་ཉིན་ཀྱི་ཆོགས་གནང་བཞིན་ཡོད། དཔལྡེ་བྱ་འཆར་ལྷར་བྱས་ན་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་ཞེབས་པ་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ བོད་ཀུལ་ལོ་ ༢༢༢ བོད་

རབ་བྱུང་ ༡༧ ཤིང་སྦྲེལ་ལོའི་བོད་ཟླ་དང་པོའི་ནང་སློབ་ལམ་ཆེན་མོའི་སྐབས་བཞུགས་སྡུད་ཀྱི་ཡོངས་ཡསྐབས་མགོན་རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཞལ་སྔ་ནས་བསྒྲབ་གཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགེ་སྦྱོང་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དང། ལོ་འདིའི་ཕྱི་ཟླ་ ༥ པའི་ནང་གཟའ་སྐར་འཕྲོད་སྦྱོར་དགེ་བའི་ཉིན་འབྱས་བྱུང་ཚུལ་བཟང་དང་ཚོགས་ཆེན་དུ་དགེ་བཤེས་མིང་བཏགས་གཏོང་སྐྱེའི་བསྟན་བཅོས་ཞུ་འཆར་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དེ་ཙམ་རེ་ཞིག་མཛུག་བསྡོམས་བྱ་རྒྱུ་དང་ཆབས་ཅིག །སྡུད་གསན་བསམ་སྤྱོད་གཉེར་ལེགས་པར་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་ཀྱི་སྐོ་ནས་བོད་མ་ན་རིམ་གྱི་ཕུག་མཚན་བདག་གིར་བཞེས་པ་དང། གཞིས་ཀྱེས་མཉམ་འཛོམས་ཀྱི་བདེ་དགའི་དཔལ་ལ་སྐྱུར་དུ་ལོངས་སྤྱོད་པའི་མཆོག་གསུམ་ཁརྒྱལ་བ་རྣམ་མཆོར་གསོལ་འདེབས་བྱ་བ་ཞུ་རྒྱུ་ཐོག་རྣམ་ཐར་འདིའི་འགྲོ་མུ་མཐུད་དེ་མཛུག་སྐྱོང་འབྲེལ་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་དེས་པར་གནང་གལ་ཆེ་བ་ལགས་ན་དེ་དོན་ཐུགས་དེས་ནན་གཟབ་ཞུ་བཅས་རེ་ཞིག་རྫོགས་སོ།།

༡ བྱང་ཐོབ་ཉག་རི་ས་བོའི་སྐྱེ་ལྷེ་དང་པོ་སྤྱོང་བྱེད་དགེ་བཤེས་དང་།

༢ སྐྱེ་ལྷེ་གཉིས་པ་རྣ་གནུབས་ཁྲི་པའམ་ཐུབ་དགོན་ཁྲི་པ་དང་པོ་དང་།

༣ སྐྱེ་ལྷེ་གསུམ་པ་རྣ་བདག་ཁྲི་པའམ་ཐུབ་དགོན་ཁྲི་པ་གཉིས་པ་དང་།

༤ སྐྱེ་ལྷེ་བཞི་པ་ཐུབ་དགོན་ཁྲི་སྐྱབས་རྒྱབ་བསྟན་ཆོས་བཀའ་ (1919–1961) དང་།

༥ སྐྱེ་ལྷེ་ལྔ་པ་ཐུབ་དགོན་ཁྲི་སྐྱབས་རྒྱབ་བསྟན་བསྟན་འཛིན་གསུང་རབ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ལོར་འཁྲུངས་ནས་འདི་ལོར་དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་དཔལ་ཆུ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མོན་ཁྲོ་འདོད་ཀུ་ཐྲིང་གཞིས་ཁོངས་འབྲས་སྤུངས་ཤག་ཏུ་བཞུགས་ཏེ་ཁང་ཚན་དུ་བཞུགས་ཏེ་གསན་བསམ་སྤྱོད་གཉེར་གནང་བཞིན་པ་བཅས་རེ་ཞིག་མཛུག་སྐྱོང་ཞུ་བཅས་སོ།།

ཨཱ་རྱཱ་དགེ་བཤེས་ཐུབ་དགོན་རྒྱབ་བསྟན་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས་སོ།། ||

༦།། །བྱང་ཕོབ་ཉག་ལེའི་རྣམ་ཐར་གསུང་འབུམ་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་ཀླུ་ས་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་ཡོད་པ་འགའ་ཞས་ཤིག་ངོས་བརྒྱང་བའི་འགྲེལ་བཤད་དང་དེ་མིན་ལུང་ཚོམ་ཁག་ཅིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས།

བྱག་གཡབ་གྲགས་པ་ཚེ་རིང་།

བྱང་ཕོབ་ཉག་ལེ་རིན་ཆེན་ཆུལ་མཚན་རང་གིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང་སྐྱེས་རབས་ལུང་བསྟན་གསུང་འབུམ་སོགས་མིང་མི་འདྲ་བ་ཁ་བྱང་དུ་འཁོད་པའི་ནང་དོན་ཡི་གེ་གཅིག་པ་ཡིན་པ་ལ་ཚོམ་གི་དག་ཆ་ཞན་བུ་མ་འདྲ་བ་མ་གཏི་ཡིག་རྙིང་ཁག་གསུམ་བས་ཀློག་ཆུ་བྱང་བས། དེའི་ནང་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་། གཞི་བདག །ཀླུའི་གནས་པ་ཅན་གྱི་ས་ཁུལ་འགའ་ཞས་སར་ཞུན་འགྲོ་སྐྱོང་དང་གོ་སྐྱོང་ཡོད་པའི་ངོ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་མིང་རེ་རྒྱང་མཆིས་པ་དག་ལ་ངོས་བཟུང་བའི་འགྲེལ་བཤད་དང་དེ་མིན་ལུང་ཚོམ་ཁག་ཅིག་ལ་རང་ངོས་ནས་ལྟ་ཚུལ་འགྲེལ་བཤད་མདོར་བསྡུས་རེ་ཞུས་ན།

གསུང་འབུམ་ཡིག་རྙིང་ལས་འདི་ལྟར། "ངོ་རྗེ་འཚང་ཆེན་མན་ཆད་དང་། ཏྲིན་ཅན་ཐག་གྱུ་ཡན་ཆད་དང་། ཁྱིན་རྒྱབས་སྟིང་རོར་ཐབས་ཀྱིས་ལོན། །ལུང་བསྟན་ཐབས་ཀྱི་རྐེན་འབྱེལ་ཞུ། །དམ་ཚོམ་རབ་གནས་མཁྱེན་པའི་གཅོ། །ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་ལྟང་ངེར་སྐྱེས། (མ་ཕྱི་གཉིས་པར། ངོ་མཚར་རིན་ཆེན་ཆུལ་མཚན་ངམ། གསུམ་པ་ཡང་འདི་བཞིན་ཟེར་བ་འདུག) །ལུས་མངའ་པོ་གྲངས་བྱངས་རྨི་ལམ་འདྲ། །ཐ་ཡུལ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་གནས་ན། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། ཐ་ཡུལ་

ལབ་ཐུ་རིན་ཆེན་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་གནས་ན། ཟེར་བ་འདུག) །ཞི་ནི་མགོན་པོ་རྒྱལ་གྱི་མཚན། །མ་ནི་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་མ།" སྐབས་འདིར་གསུངས་པའི་ཚོག་དོན་ནི་རྟེ་འཚང་ནས་ཐག་བྱུ་བར་གྱི་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱིང་དོར་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཀྱི་ཉམས་རྟོགས་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་གྱུར་ཐོབ་ཁོང་སྤྲོ་བ་མངོན་བྱངས་ནས་ཐུགས་རྗེད་ལ་ལོན་པའམ་ཐོབ་པའི་དོན་དང་། དཔལ་ཕྲེ་བ་ཉག་ས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཁོང་སྐྱེ་ཡུལ་བྲག་གཡབ་ལབ་གཤིས་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་ཡིན། ཁྱངས་གཞན་ཡང་ས་གནས་དེ་ཡོད་ལ་འཚར་ལོང་བྱང་བའི་མོ་སྟོམ་དྲང་ཡིག་དང་གྱང་ཆུང་དྲུང་ཡིག་བཅས་ཀྱི་བྲག་གཡབ་བྱ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས། "བྱམས་མདུན་འབྱུག་སྐུ་ཤང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ལབ་གཤིས་གཞུང་གི་སྤྱིན་མདའ་ཁྲོང་ཆོ་སྤྱིན་མདའ་ཚང་ཡིན་པ་དང་། ཁྲོང་ཆོ་དེར་སྐུ་གཞོན་ནུའི་སྐབས་རོལ་རྩེད་ཀྱི་ཆུལ་དུ་བཞེངས་པ་བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་གྱི་མཆོད་རྟེན་རྩོ་ཕྱིག་བརྩེགས་རེ་ཙམ་ཡོད་པ་བདུན་ཡོད་པ་རིག་གནས་གསར་བརྩེ་སྐབས་ཆུད་ཟོས་སོང་། ལབ་ཁང་སྟེང་ངམ། སྐྱིད་སྟོད་དགོན་ནམ། ལྷ་ཁང་ཁང་ཞེས་བྱ་དགོན་ཁང་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གྲས་གཅིག་ཡིན་པ་དེར་ཉག་ཝེའི་ལྷ་ཁང་ཁ་བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་ཡོད་པ་རིག་གནས་གསར་བརྩེ་ཆུད་ཟོས་སོང་། ཁོང་ཚོ་ཡང་ཁོ་ཚོ་ཐུགས་ཁོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་དེ་ཡི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་ཁོ་ནས་ཁོང་ཚོའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། ཁོང་ཚོ་ཡང་ཁོ

གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཝེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱུར་བཞུགས།

བཅོ་བརྒྱད། གྲུ་ཀོང་དུང་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཅེས་བའི་གྲས་ནས་ཡིན་མིན་མི་ཤེས། གལ་ཏེ་ཡིད་ཡུང་གྲུབ་ཐོབ་ཅག་ཝེ་ཞལ་བཞུགས་བའི་སྐབས་སུ་དེའི་ཁོངས་སུ་ཚུད་མི་སྲིད། གྲུབ་ཐོབ་ཅག་ཝེའི་ཚེས་བརྒྱད་ནི་ཐག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན་པ་ལས་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་མིན། དགོན་ཆོ་བཅོ་བརྒྱད་དང་ཉི་ཤུ་འབོད་པ་ནི་ཅག་རེ་ཡུལ་གཅིག་ཏུ་ལ་སྐར་ཚང་གི་དགོན་མ་ལགས་ཡོད་རབས་བཞད་པ་ཡིན། དེ་དག་གིས་ཅག་ཝེའི་འབྲུངས་སའི་གནས་བསྟན་པས་མ་ཚད་ཐ་ནི་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དང་མ་ནི་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་མ་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་ཡིན།།

ཡང་གསུང་འབྱམ་ཡིག་སྐྱིང་ནང་དུ་འདིར་ལྟར། "ཏྲིན་ལན་མ་སོད་ཞེ་གནོང་ཆེ་བའི་ཕྱིར། །མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསྲབ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མདོ་དབྱས་ཁམས་སུ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསྲབ། ཟེར་བ་དང་། མ་དཔེ་གསུམ་པར། མདོ་སྡུད་ཁམས་སུ་རྟོགས་པའི་བག་ཆགས་བསྲབ། ཟེར་བ་འདུག)" གོང་གི་ཚིག་དོན་ནི་ཐ་ནི་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན་དང་མ་ནི་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་མ་གཉིས་ལ་དྲིན་ལན་མ་སོད་པའི་ཞེ་འགྲོད་ཆེན་པོས་དྲིན་ལན་གསབ་པའི་ཕྱིར་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཞུ་བ་དང་ཆོས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ་སྐད་མདོ་དབྱས་ཁམས་གསུམ་ལ་དཀའ་སྐྱད་སྣིང་རུས་ཀྱིས་རྗེག་བརྩེ་སྐད་ཀ་ཤང་ཐང་ཁོ་ན་ཞེབས་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། དབྱས་སུ་ཞེབས་ཀེ་རྗེ་པགས་མ་བསྟེན་ཀེ་དམ་པའི་ཆོས་མདོ་སྡུགས་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁམས་སུ་སྤེལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་མདོ་ཁམས་སྐྱད་ཐྱོགས་ཀྱི་ཀྱེ་ཐོད་ལི་ཐང་ཁྲལ་དུ་ཡང་ཀོ་པོ་གངས་ཀྱི་ར་བ་ཞེས་གནས་ཁྲད་བར་ཅན་དེ་ལ་སྐྱབ་པ་ཉམས་རྟོགས་མཛད་དེ་བཞུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་དེ། ཞྭ་དམར་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག (1584–1630) གིས་མཛད་པའི་ཀོ་པོ་གངས་ཀྱི་ར་བའི་གནས་ནང་གི་དཀར་ཆག་གམ་སྐྱབ་བརྒྱད་ཀན་ཀོ་ཚང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་གནས་ཡིག་ལེགས་པ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་ལས། "དེ་ལྟ་བུའི་གནས་འདིར་དཔལ་ལྡན་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ (1110-1193) ཕུག་མ་ཞེབས་གོང་དུ་ཡང་གསང་སྔགས་རྙིང་མའི་

རྣལ་འབྱོར་པ་མང་པོ་དང་ཤྱད་གེ་བན་ཆེན་དང་། དཔལ་ཆ་ལོ་དང་། ཅ་ཤེ་ཏོ་སོགས་གྲུབ་ཆེན་མང་དུ་བཞུགས་པའི་སྐྱབས་གནས་ཡིན།" ཞེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "དེ་ནས་ཡར་ཕྱིན་པ་ན་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བརྩེགས་ཀྱི་གང་ས་ཐོག་འདི་ན་སྟོན་ཅེ་ཤེ་ཏོས་ཀིང་ངེ་འཛིན་མཛད་དེ་ཐུ་འཕྲལ་གྱིས་གང་ཟག་ཆ་ན་དགེ་བསྟེན་ཆེན་པོས་བཀུས་པར་འདུད་ཅིང་གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་དེས་དམ་ལ་བཀའ་བའི་གནས་དང་ཐ་བོང་ལ་ཞབས་རྟེས་སོགས་ཡོད།" ཅེས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "དེ་ཡི་ཡར་ཟུར་ན་ཤྲཱ་ཝ་ཀོ་རྩའི་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ན་རྟེ་ཅ་ཤེའི་སྐྱབ་ཕུག་དབུ་རྟེས་དང་བཅས་པ་ཡོད། གསང་རྟོགས་རྟོ་ལ་བསྟུབས་པའི་རྟེས་ཡོད། དེའི་ཕར་ཁ་ན་རྟོ་རྗེ་ཐག་མོའི་སྐུ་ཡོད། ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་པ་ན་ཅ་ཤེའི་སྐྱབ་ཕུག་ཀ་པུ་ལ་ཁ་སྟུབས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།" ཅེས་གསུངས་པ་ལ་དགྱེད་ན་གྲུབ་ཆེན་ཅ་ཤེ་པོ་འདི་ཉིད་དབུས་སུ་ཕེབས་ཏེ་དཔལ་ཐག་མོ་བྱུ་བའི་མདུན་ནས་ཆོས་ཞུས་ཏེ་མདོ་ཁམས་སྡུད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤོད་ཀོ་པོ་གང་ས་ཀྱི་རུ་བའི་ཅ་ཤེ་ཏོ་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཐུགས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི

ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཁོང་ཚད་མེད་ཡོན་ཏན་འོད་ཟེར་ཅན་པའི་སྐྱེ་བ་བླངས་ཚུལ་དང་། བྱུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ་པའི་དྲུང་དུ་ཁོང་གི་སྐྱེ་བ་ཤེས་རབ་གྲགས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། བྱུབ་ཆེན་ནུ་རོ་པའི་དྲུང་དུ་ཁོང་གི་སྐྱེ་བ་འབྲོམ་སྟོན་ལོ་སྟ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། མར་པ་ལོ་ཙྪའི་དྲུང་དུ་ཁོང་གི་སྐྱེ་བ་རོག་སྟོན་ཆོས་རྗེར་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། རྗེ་བཙུན་མི་ལའི་དྲུང་དུ་ཁོང་གི་སྐྱེ་བ་རས་ཆུང་རྗེ་རྗེ་གྲགས་པ་ཡིན་གསུངས་པ་དང་། དྭགས་པོའི་དྲུང་དུ་ཁོང་གི་སྐྱེ་བ་གསལ་སྟོན་སྒོམ་པ་ཡིན་གསུངས། མདོར་ན་རྗེ་རྗེ་འཆང་ནས་དྭགས་པོ་བླ་ལོད་གཞོན་ནུའི་བར་གྱི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒོག་བུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཚུལ་གྱི་སྐྱེས་རབས་གསལ་པོ་བརྗོད་ཡོད། དེས་ཕག་མོ་གྲུ་བའི་མདུན་དུ་སྒོག་མའི་གཙོ་བོ་བཞིའི་གྲས་སུ་ཉག་ས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཁོང་ཡིན་པ་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན། ཡང་དུང་ལུང་གཞན་ཞིག་ནི། "ཐུབ་པའི་སྤྱན་སྔར་ཁོ་བོ་ཆོས་འཕགས་ཏེ། །བར་དུ་དོན་ལ་མཁས་པར་སྤྱངས། །ཆོས་ཀྱི་དང་ནང་གི་མཚན་ཉིད་རྟོགས་ཤིང་ཟབ་ཅིང་གསལ་བ། །སྒོག་དབོན་བརྒྱའི་སྤྱན་སྔར་ལྷ་ལྷམ་བརྒྱ་གསལ། །སྒོག་དབོན་ཐུགས་དགྱེས་བདག་གི་དོན་རྣམས་འགྲུབ།" ཅེས་པ་ཐུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་འཕགས་དང་སྒོག་དབོན་བརྒྱ་བོད་དུ་ཞེབས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་ལྷམ་བརྒྱ་གསལ་ཡིན་པ་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ལས་དབང་གི་སྐྱེ་བ་བླངས་པའི་སྐྱེས་རབས་གསུངས་པ་ཡིན་པ་ལས་བསམ་བཞིན་དུ་སྤྱལ་སྐྱའི་བྱོན་པ་དང་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། དཔྱད་ཡང་སྒོག་དབོན་བརྒྱ་བོད་དུ་མ་ཞེབས་པའི་སྐབས་སུ་དེའི་མདུན་དུ་སྐྱེ་བ་བླངས་ཚུལ་གྱི་ལྟང་ཡོད་པ་འདིར་ལྟོས། "སྟོན་ཡུ་རྒྱན་ཡུལ་དུ་དམ་པ་ཤ་ལོ་དེད་གསུམ། །སྐད་ཆོང་མ་བྱང་ཆུབ་མིའི་བུ་ཡིན། །མཚོ་ལོ་རི་ཁྲོད་སྐྱེས་བྱ་བ་ཡིན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། མཚོ་ལ་རི་ཁྲོད་སྐྱེས་བྱ་བ་ཡིན། ཞེས་བ་འདུག) སྲིང་མོ་ཐུ་རི་མ་བྱ་བ་ཡིན། །གྲོང་ཁྱེར་ཐུ་རྡུ་ན་བྱ་བ་ཡིན། །སྒོག་དབོན་གྱི་ཆོས་མངའ་བྱ་ཐོས། །བཅོས་མ་ལྟར་ཉམས་སུ་ལོངས་ལ། ངའི་བསྟན་པ་བོད་ཁམས་དུ། །རྐེན་འབྱེལ་ཡོད་པས་ཐུགས་སྤྲུལ་ཁྱེད་གསུམ་ཡིན།" ཞེས་པ་སོགས་སྟོན་བྱེད་གྱི་སྐྱེ་བ་བཟང་ངན་གང་

ཞིག་བྱངས་པ་དེའི་སྐྱེས་རབས་ལྔང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན། སྔར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་ཀྱང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་དང་མ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལྔ་བརྒྱ་བྱངས་ཚུལ་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་བོད་ཀྱི་བྱ་སྤྱལ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཅས་སུ་སྐྱེས་རབས་ནི་བཟང་པོ་ཤ་སྟག་བགྱང་བ་མ་གཏོགས་མ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་བྱངས་པ་ཡོད་ཚད་བརྗེད་དེ་དྲན་མི་ཐུབ། གལ་ཏེ་དྲན་རྩང་དུད་འགྲོ་དང་རིགས་ངན་རིགས་མ་དག་པའི་སྐྱེ་བ་བྱངས་རབས་རྣམ་ཐར་ཏུ་བཀོད་འདོད་མི་སྐྱེ། དེར་བརྟེན་སྐྱེས་རབས་དང་སྤྱལ་སྐུའི་སྐུ་ལྷེང་བགྱང་བ་གཉིས་ཐ་དད་ཡིན་པ་སྟོན་ཀུན་ནས་ཤེས་དགོས། དེ་ལྟ་བུ་གྱུབ་ཐོབ་ཉག་སེའི་ཚོས་བརྒྱད་ནི་ཕག་གྱ་བཀའ་བརྒྱད་ལས་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་གྲས་སུ་མིན། སྐར་པ་ཁོང་གཉིས་བྱ་མ་གཅིག་གི་སྟོབ་མ་དང་སྐྱེ་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐར་ཚང་ལ་རོགས་དན་བྱས་པ་ཡང་གསུངས་ཡོད།

ཡང་གསུང་འབུམ་ཡིག་རྙིང་ལས་འདི་ལྟར། "སྐར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱ་ཚོགས་འགྲིགས། །བྲ་མས་བསྐྱས་པའི་སྐར་པ་རིན་ཆེན་བྱོ་གོས་དང་། །བྱ་སྤྱན་ཚུལ་དུ་ཡུལ་ཁམས་གཅིག་གིས་བསྐྱས། །སྐང་བ་མཐུན་པ་ཐབས་ཀྱིས་རོགས་དན་བྱས།"

སྐར་ཁམས་ཞེས་པ་ནི་སྐར་ཤོད་ཁམས་པའི་བསྐྱས་ཚོམ་ཡིན། དཔལ་ཁྱི་སྐར་ཁམས་རྫོང་འདི་ཙམ་ལ་བཞད་པ་མ་ཡིན་པར་བོད་ཤར་ཁྱོགས་མདོ་ཁམས་སྐང་ལ་ཡོད་པའི་ཆུ་བཞི་སྐང་དུག་གི་ནང་ཚན་སྐར་ཁམས་སྐང་ལ་གནས་པའི་སྐར་ཤོད་ཁམས་པའི་ཡུལ་ཁམས་དག་ལ་གོ་དགོས། སྐར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྐྱ་ཚོགས་འགྲིགས་ཞེས་པ་ནི་སྐར་ཁམས་སྐང་ལ་གནས་པའི་བྱེ་བྲག་ཉག་བྱེ་ཞེས་པ་འདི་ཡིན། དེང་སང་ཉག་རེའི་ཡུལ་ཁམས་ལ་བྲག་གཡབ་ཅེས་འབོད། འོན་ཀྱང་ཉག་རེའི་ཡུལ་ཁམས་ལ་བྲག་གཡབ་འབོད་པའི་དུས་ཚོད་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་སྐབས་ལ་བྲག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ལྷེང་དང་པོ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ (1572–1638) དུས་སྐབས་ལ་བྲག་གཡབ་ཞེས་མིང་ཐོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་གཞན་ལས་ཤེས། དེའི་ཡར་སྟོན་དུ་བྲག་གཡབ་ཡུལ་ཁམས་ལ་ཉག་རེ་ཞེས་

འབོད་ཀྱིན་ཡོད་སྤྲབས་ཤི་ལོ་ ༢༠ཁ༩ ལོར་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་དགུང་ལོ་ ༢༧ སྐབས་ལ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཚུལ་རྣམ་ཐར་བྱིན་བླབས་ཀྱི་ཚར་རྒྱུན་ལས་ "སྤྱག་ཚང་ར་བ་སྟོད་ཅེས་ལེགས་བཤད་སྒོགས་པའི་ཚལ་དུ་བྱོན། དེར་ཅི་ནས་གྲྭ་ཁང་ཆུལ་པོ་ཞིག་འདུག་པ་བཟོ་བཅོས་མཛད།" ཅེས་བཤད་པ་ལ་དགྱད་ན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་མ་བྱོན་པའི་སྔོན་ནས་བྱག་ཡབ་ཡུལ་ལ་ཅི་ནས་ཁོགས་པ་མ་ཚད་ཅི་ནས་ཡུལ་གྱི་གྲྭ་པ་རྣམས་བཞུགས་སའི་ཅི་ཁང་ཚོན་ཡང་དེའི་སྔོན་ནས་ཡོད་འདུག [དྲུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ (1927–1997) ཀྱི་དྲུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཤོག་གྲངས་ ཁཁཤ ལས། ༡༩༧ཁ ལོར་ཅི་ནས་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་རྣམས་འབྲུངས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། དུས་སྐབས་དེར་བཅགས་པའི་བྱག་གསུམ་ཅེས་པའི་ནང་ཁོངས་སུ་ཕུ་ཡུལ་དང་སྐྱོང་ཡུལ། ཅི་ནས་བཅས་ལུང་ཆེན་ཁག་གསུམ་དང་ལུང་ཕུན་མང་པོ་ཞིག་དེའི་ཁོངས་སུ་འདུས། འོན་ཀྱང་དེའི་ཡར་སྟོན་དུ་ཡུལ་དེ་དག་ལ་ཡུལ་ལུང་གཞན་ཀྱིས་སྤྱི་ཡོངས་ནས་ཅི་ནས་ཡུལ་བ་དང་སྐྱོང་ཡུལ་བ་ཞེས་འབོད་སྲོལ་བྱུང་མི་འདུག [དེར་བརྟེན་སྤྱར་ཁམས་ཅི་ནས་བྱེའི་ཡུལ་དུ་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱ་ཚོགས་འགྱིགས་ཞེས་པ་དང་། "དུས་ཀྱི་སྤྱར་ཁམས་ཅི་ནས་བྱེའི་སར། བདག་ཅི་ས་ཟེར་ན་ཁོ་བོ་ཡིན།" ཞེས་པའི་སྤྱར་ཁམས་ཅི་ནས་ཀྱི་ནུས་རབས་བཅོ་ལྔ་པའི་སྐབས་སུ་བྱག་གཡབ་ཅེས་པ་ཐོགས་པའི་སྲེ་འདི་དག་ཡིན། མཚམས་ཀྱི་ཆུ་མིག་དཀར་མོ་ནས་བབས་པའི་བྱམས་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆུ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་སྤྱར་ཆུ་ཟེར། དེའི་སྤྱར་ཆུ་འབབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་དག་ལ་སྤྱར་ཤོད། ལུང་ཚོན་ཁ་ཅིག་གཞུང་ཆེན་གྱི་ལུང་ལག་གཡས་གཡོན་དུ་རི་མགོར་རམ་རི་སྟོད་དུ་ཆགས་པ་འབུད་ཤས་ལ་སྤྱར་སྟོད་པ་འབོད་པ་ཡོད། དེང་སང་སྤྱར་སྟོད་ཤང་དང་སྤྱར་སྟོད་ཟ་ཁག་བཅས་འབོད་པ་ཡོད། མདོར་ན་སྤྱར་ཆུ་དང་། སྤྱར་སྟོད། སྤྱར་ཤོད། སྤྱར་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་ཤྲོ་དགོན་པ། སྤྱར་པ་རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་འབྲུངས་ས་བཅས་ནི་སྤྱར་ཁམས་སྤྱང་ལ་གནས་པའི་ཅ་ལ་བྱག་གཡབ་ཡུལ་ཁམས་ལ་ཡོད། (སྤྱར་ཤོད་

རས་འབབ་པའི་སྐར་ཆུ་དང་། གཞུང་ཐོད་རས་འབབ་པའི་གཞུང་ཆུ། སྐུ་ཐོད་རས་འབབ་པའི་སྐུ་ཆུ་གསུམ་དབྱེན་རྒྱུམ་མ་སྐེབས་ཙམ་ཐོད་གསུམ་འདུས་པའི་མདོ་ཚོར་ཐང་བྱག་སྒྲོ་ཁ་ཚེས་པ་རས་བསྡོམས་ཏེ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ལ་སྐད་ཆུ་ཟེར་) སྐར་པ་ཚེས་པའི་མི་མིང་དང་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཚེས་པའི་ཚོས་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་དེ་དག་མ་མིང་ལ་བརྟེན་རས་ཐོགས་པ་ཡིན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྲུབ་ཆེན་ཉག་རེ་མེ་བོ་དང་ཁོང་གི་སྐུན་མཆེད་དམ་བྱ་མ་དང་ཡུལ་ཁམས་གཅིག་གི་བསྟུས་པ་ལས་ཤེས་པའི་སྐར་པ་རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་སམ་ཚོས་མིང་དུ་སྐར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ (1135–1203) བཅས་ཡུལ་ཁམས་གཅིག་གིས་བསྟུས་ཏེ་སྐར་ཐོད་ཁམས་པའི་ཉག་རེ་ཡུལ་དུ་སྐྱུ་འབྲུངས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་ལུང་དོན་ཡིན། དཔྱད་གསུང་འབུམ་འདིར། "སྐར་པ་རེད་གཉིས་བྱ་སྐྱན་ཚུལ། །ཐབས་ཀྱིས་བྱ་མ་བསྟུས་པ་ཙམ།" ཞེས་པ་ཡང་ཡོད།

"དཔལ་ལྡན་སྐར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སུ་ལ་རྟེའི་ལྷེད་བ་བཞུགས་སོ།" ཞེས་པ་དང་། དེ་མིན་ཚོས་འབྱུང་ཁག་ལས་སྐར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་འབོད་པ་དང་། ཉག་སེའི་གསུང་འབུལ་ལས་སྐར་པ་རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་འབོད་པ་གཉིས་མིའ་འདྲ་བས་གང་ཟག་ཐ་དད་པ་ཡིན་རེ་ཞེ་ན་མ་ཡིན། རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་ནི་སྐྱ་མིང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ནི་ཚོས་མིང་ཡིན་པ་ཤེས་དགོས། གང་ཡིན་ཞུས་ན་ཕྱོགས་གཉིས་ཆར་གྱིས་སྐར་ཚང་གི་གདན་ས་རྒྱག་མཁན་རང་ལ་འབོད་ཀྱིན་ཡོད། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ནི་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་མིང་ཡིན་པ་སྐར་ཚང་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་ལས་བཤད། སྐར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ (1135–1203) འབྲུངས་པ་ཡུལ་ནི་མདོ་ཁམས་འབྲི་ཐུང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་སྐར་ཁོད་དགེ་རྒྱས་བྱེ་མའི་ཐུང་ཞེས་སྐར་ཚང་གདན་རབས་ལས་གསུངས་པ་དང་། གུ་བཀའི་ཚོས་འབྱུང་ཤོག་གཉས ཉ5८ ལས། "ཚོས་རྗེ་སྐར་པ་ (1135–1203) ནི་ཁམས་ཀྱི་སྐར་ཁོད་དུ་འབྲུངས། ཕག་གུ་ལས་རྟོགས་པ་བརྟེས། མཚན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས། ཁམས་སུ་ཤྲོ་དགོན་པ་བཏབ། ཆོགས་པ་ཉིས་སྟོང་ཙམ་འདུས། དེའི་རྗེས་ཤྲོ་ཡང་དགོན་པ། རྩོག་སྐྱན་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ། ཤྲོ་དབུ་རྩེ་བ། རྣལ་རིན་ཆེན་ཐྲིང་

པ་སོགས་མང་དུ་བྱོན་པར་སྨན་པ་བཀའ་བརྒྱད་དུ་གྱགས་ཏེ་དེང་སང་ཆོས་བརྒྱད་ཅུང་ཟད་དཔལ་ཡུལ་བར་ཡོད་པ་སྣང་ངོ་།" ཞེས་པ་དང་། དེར་བརྟེན་སྨར་ཞོད་བྱག་གཡབ་ཁུལ་དུ་འབྲུངས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ནས་བག་བྱུ་ (1110–1170) ཟླ་མ་བསྟེན། སྐབས་དེར་སྒོབ་མ་རྣམས་ཀྱིས་སྨར་ཞོད་ཀྱི་བྱ་བ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལ་མཚན་གྱི་མགོར་སྨར་པ་སྨར་ཏེ་སྨར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ (1135–1203) ཟེར་བ་ཡིན། མ་ཚད་བླ་མ་སྨར་པ་ཁམས་བྱག་གཡབ་ཏུ་ཕྱིར་སྒེབས་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༡ཅཨ ལོར་སྨར་ཚང་དགོན་པ་ཕུག་བཏབ། སྨར་ཚང་ཕུག་བཏབ་སའི་གདན་ས་གཅོ་བོ་ནི་དེང་སང་རྒྱ་གཞུང་གིས་ས་ཆ་དབྱེ་བགོས་བྱས་པ་ལྟར་ན། བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས། ཆབ་མདོ་ཀུང་ཆུས། བྱག་གཡབ་རྫོང། རང་འབྲུབ་ཆུས། རྫོ་ཐང་ཤང་། མདོ་ལྷུ་རྫ་ཁག་ཞེས་པའི་གྲོང་ཚོ་ཡིན་པ་བྱག་གཡབ་བློ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་སྟོད་ཆ་ཤོག་བྱངས་ ༧༢ ནང་བཤད་པའི་མིག་སྟར་མཐོང་བའི་ཤུལ་དེ་ཡིན། དགོན་པ་རྩིང་གོག་དེ་ཆ་ཚང་བ་ ༡ཅཅཅ ལོར་རིག་གནས་གསར་བཏེ་མ་བཙུགས་ཀྱི་བར་མཐའ་རྒྱ་ཡོད། མདོར་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྨར་ཞོད་ལ་སྒེས་པས་མ་མིང་མི་ལ་ཐོགས་ནས་སྨར་པ་ཟེར། སྨར་པས་བཏབ་པའི་དགོན་པ་ལ་སྨར་ཚང་དགོན་དང་། སྨར་པས་སྒེལ་བའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་སྨར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཐོགས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱད་ཆུང་བརྒྱད་ཀྱི་གྲས་གཅིག་ཡིན། མ་མིང་དེ་མི་ལ་ཐོགས། མི་མིང་དེ་དགོན་པ་དང་ཆོས་བརྒྱད་ལ་ཐོགས་པ་ཡིན། སྨར་ཞོད་ཐོགས་མ་སའི་ལྷ་བ་ཙམ་ལས་སྨར་ཞོད་དེ་ས་རྒྱ་ཆུང་ཆུང་མ་ཡིན་སྤབས་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་ཆ་དང་འདབས་འབྲེལ་བའི་གོ་འཛོལ་ལ་ཡང་སྨར་ཞོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་འདུ་ན་མི་ཆོག་པ་མེད། སྨར་ཚང་གདན་རབས་ལས་སྨར་ཞོད་ཐང་སྐུ་དགོན་ཞེས་པ་ཡང་ཡོད། གོ་འཛོ་ཐང་སྐུ་དགོན་པ་ནི་བྱག་གཡབ་དང་ས་སྟེ་ཉེ་མཚམས་སུ་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ "ཆབ་མདོའི་ཡིག་ཚང་རིན་ཆེན་སྐྱངས་པ།" ལ་ཡང་སྨར་ཞོད་གོ་འཛོ་ཡུལ་ལ་ངོས་བཟུང་བ་ཡང་དོན་དེ་དག་དགོངས་པ་ཡིན་སྲིད། སྐྱིར་གོ་འཛོ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ཡུལ་སྟེ་དག་ལ་སྐར་གྱི་བཞད་སྲོལ་ལྟར་ན་ཉག་རེ་ཁམས་པ་ཞེས་ཡུལ་

ཁམས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཏེ་འབོད་སྤེལ་ཡང་ཡོད། ཅག་རེ་ཁམས་བའི་མི་དག་དབུས་དང་གཙང་ལ་ཡོད་བའི་ས་དགེའི་ཆོས་བརྒྱད་ཀྱི་གླ་ས་བཅས་སུ་ཆོས་ཞུགས་བྱས་ཚེ་ཅག་རེ་ཁང་ཚན་ཞེས་བར་ཞུགས་དགོས། དགེ་ལུགས་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན་ན་གླ་ས་དག་ལ་སྐྱན་ཅག་རེ་ཁང་ཚན་དང་། འབྲས་སྤུངས་ཅག་རེ་ཁང་ཚན། ས་ར་ཏེ་ཅག་ཁང་ཚན། ར་སྟོད་ཅག་རེ་བཅས་སུ་ཞུགས་དགོས། ས་ངོར་ཚར་གསུམ་གྱི་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན་ན་ངོར་འགྲོ་དུས་ངོར་ཅག་རེ་ཁང་ཚན་ཞེས་བར་ཞུགས་ས་ཡོད། དེ་མིན་གཅིག་ལ་ཡོད་མེད་དགྱེད་ཞིབ་བྱ་ལོང་མ་བྱུང་བ་དང་དགྱེད་གཞི་རྒྱུ་ཆ་མ་རབས། གོ་བྲག་གི་དགེ་ལུགས་བའི་ཆོས་བརྒྱད་དག་ས་འབྲས་ཀྱི་ཅག་རེ་ཁང་ཚན་དུ་ཞུགས་དགོས་མོད། འོན་ཀྱང་གོ་འཛོ་ལ་ནི་དགེ་དགོན་འགྲོ་འདྲེན་དགོན་པ་གཅིག་པུ་ཡིན་སྤྱབས་གྱ་རྒྱུན་ཤིན་ཏུ་ཅུང་ཅུང་ཡིན། དེར་བརྟེན་གཞན་ས་རྒྱ་ཆེ་ས་ར་ལྷོས་ན་གོ་བྲག་གཅིས་ལ་ཅག་རེ་ཁམས་པ་ཞེས་ས་ཁུལ་གཅིག་གི་ཁོངས་སུ་བཀང་སྤེལ་ཡོད་འདུག་པས་སྐར་ཤོད་དེ་གོ་བྲག་གཅིས་ཀྱི་ས་ཆར་ངོས་བཟུང་ན་མི་ཆོག་པ་མེད་པ་ཞིག་ཀྱང་མཐོང། མདོ་ཁམས་ལ་ཆུ་བཞི་སྐང་ལྟ་དང་སྐང་དྲུག་སོགས་རྟོས་བའི་ཁོངས་ཀྱི་སྐར་ཁམས་སྐང་ཞེས་པ་ཐོག་མར་ཐོག་ས་བའི་ལའི་ཁ་ནི་སྐར་ཤོད་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོག་པ་ཡིན་སྲིད། ཟླ་ཆུ་དང་འབྲི་ཆུ་གཅིས་ཀྱི་བར་དེར་སྐར་ཤོད་ཡུལ་གྱི་ཁམས་པ་རྣམས་ཆགས་ཡོད་སྤྲབས་བསྡུས་མིང་དུ་སྐར་ཁམས་སྐང་ཞེས་འབོད་སྤེལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དར་བ་ཡིན། དེང་སང་སྐར་ཁམས་སྐང་གི་རྗོང་ཁག་འདི་དག་གི་ཁོངས་སུ་ཡོད་བའི་སྟེ་རྣམས་ཡོད་ཆགས་གཅིག་ཏུ་སྐར་ཁམས་སྐང་གི་ཁོངས་སུ་མི་འདུ་སྟེ། དཔེར་ན་དེང་སང་བྱག་གཡབ་རྗོང་ཁོངས་ཀྱི་ཟླ་ཆུ་ཐ་རི་ལ་ཡོད་བའི་སྟེ་རྣམས་ནི་ཚ་བ་སྐང་གི་ཁོངས་སུ་འདུ་བ་དང་། ཆབ་མདོ་རྗོང་གི་རི་དུང་སོགས་སྐར་ཁམས་སྐང་ལ་འདུ་བ་དང་། སྟེ་དགེའི་འབྲི་ཆུ་ཚུ་རི་ཡོད་བའི་འཛོ་མདའ་རྗོང་དང་འདན་ཁོག་ཁག་ཅིག་ཀྱང་སྐར་ཁམས་སྐང་གི་ཁོངས་སུ་འདུ།

"ཐོ་ཅིའི་ཚུལ་དུ་སྨྲར་བའི་ཐག་ཤོག" ཞེས་པ་དང་ཡང་། "མཆེད་གྲོགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྨྲར་ཚང་ལ་རོགས་དན་བྱས།" ཞེས་པ་སོགས་སྨྲར་པ་དང་ཉག་ས་གཉིས་ཐན་ཚུན་ཟླ་སྒྲོབ་གང་ཡང་མ་བྱང་བར་བརྟེན་མཆེད་གྲོགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་ཐོ་ཅིའི་བརྡེ་བ་སོགས་སྒྲོན་པ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཉག་སེའི་ཚོས་བརྒྱད་ནི་ཐག་བྱུ་བཀའ་བརྒྱད་ཡིན་པ་ལས་སྨྲར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚོས་བརྒྱད་མིན། འོན་ཀྱང་མཆེད་གྲོགས་ཡིན་པའི་དབང་གིས་བྱུབ་ཐོབ་ཉག་སེས་རོགས་དན་བྱས་པའི་ནང་དོན་ཡིན། ཡིན་ན་ཡང་ཉག་སེ་དང་སྨྲར་པ་གཉིས་ཀར་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ་གདན་རབས་གཉིས་པ་རྒྱལ་བ་ཐོ་ཡང་དགོན་པ་དང་། གདན་རབས་གསུམ་པ་རྩོག་སྨྲན་སྤྲ་བ། གདན་རབས་བཞི་པ་ཐོ་དབུ་རྩེ་བ། གདན་རབས་ལྔ་པ་རྣལ་རིན་ཆེན་ཕྲིང་པ་སོགས་སྨྲར་ཚང་གི་གདན་རབས་ཕྱི་མ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཟླ་དགོན་དང་། ལབ་ལྷ་ཁང་སྟེང་བཅས་ཀྱང་སྨྲར་ཚང་གི་དགོན་ལགས་གྲས་སུ་རང་བཞིན་དུ་བྱུར་ཡོད་དེས། གང་ཡིན་ཞུས་ན་བྱུབ་ཐོབ་ཉག་སེས་རྒྱུད་འཛིན་སྒྲོབ་མ་བསྒྱངས་ཚུལ་གང་ཡང་མི་གསལ། དེར་བརྟེན་སྨྲར་ཐོད་ཁམས་པའི་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་སྨྲར་ཚང་གི་སྨྲར་གཤེས་དགོན་ཆོ་བཅོ་བརྒྱད། ལྷ་ཀོང་དུང་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་ཁོངས་སུ་ཚུད་ཡོད་དེས་སྙམ། དེ་དག་ཀྱང་རིམ་པས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན་མ་དགོན་དགོན་ཐོག་སོ་གཉིས་དང་བྱ་དགོན་ཁང་ཚན་བཅུ་གསུམ་གྱས་ནས་རྣེད་ཐུབ།

"དབུལ་ཁའི་ཐ་བོང་རྟ་རས་ཁྱིད་པ་དང་།" དབུལ་ཁ་ཟེར་བའི་ས་ཆ་འདི་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་ཁུལ་དུ་ཡིན་པ་བྱག་གཡབ་ཐུ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གྱངས་ ཅ་པ་ནང་ཡུལ་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་སྒོར་བཤད་པའི་སྐབས་དེར་ "ཡར་ཐོད་གཤེད་ལྷགས་ཀྱི་རི་བོ་དང་དབུལ་ཁ་ཟེར་བས་མཚོན་རིན་པོ་ཆེ་སྐུས་གཏེར་སྟོན་པ་" ཞེས་ཡོད་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ཕྱན་པ་ཡུལ་ཡོད་དུས་ལྷགས་ཁ་དང་དབུལ་ཁ་ཟེར་བའི་མིང་དང་ལོ་རྒྱུས་གོ་སྤྱོད་བས་མ་ཚད་ལྷགས་ཁ་ནི་ངཚོ་ཆབ་མདོར་འབྱོ་སའི་གཞུང་ལམ་རྒྱུད་དང་ཐུག་ཡོད། ལྷགས་ཁ་རྒྱུད་ཀྱི་རྡོ་རྣམས་ལྷགས་རྡོ་རྣམས་ཡིན་པ་བཤད་རྒྱུ་ཡོད། མ་ཚད་གཤེད་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྔར་ལྷགས་བཟོས་པ་ལ་གཤེད་

ལྷག་ཆེར་བ་ལྷག་རྒྱ་ལེགས་པའི་ཚད་འཛོག་ས་ཞིག་ཡིན་པའི་འོ་རྒྱས་ཡོད་པས་མ་ཚད་ལྷག་བཟོ་བ་ནད་ཁྲལ་བྱེད་རྐྱེན་བྱུང་བ་རང་རེའི་སྟེ་པ་གཞུང་གིས་ཁོང་ཚོར་ཐུགས་གཅད་ལྟ་བུ་གཏོང་དུས་གཏིས་ཆར་ཀྱིས་ལྷག་བཟོ་མི་ཆོག་པའི་ཐག་གཅོད་དུས་པའི་འོ་རྒྱས་གཞན་དུ་གཟིགས། དེ་བཞིན་ལྷག་ཁ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུ་ཆུའི་ཆུ་རྒྱུད་དེར་རྟོས་མདོག་ཁ་སྐྱོན་པོ་ཡིན་པ་དེ་དག་ཡུལ་གྱི་དཀྱལ་རོ་ཡིན་པ་བཤད་སྲོལ་ཡོད། དེ་བཞེན་དཀྱལ་ཁ་ནི་དེ་ཤེད་ཅིག་ཡིན་མིན་རྟེས་ཞིབ་ཟུ།

"ཀླུ་རྒྱལ་གཙུག་ནག་བྱ་རྟ་བྱིད་པ་དང་། (དཔེ་གཅིག་པར། ཀླུ་རྒྱལ་གཙུག་ནག་ལོད་ཏུར་འབྱིད་པ་དང་རེར། དཔེ་གསུམ་པར། གཙུག་ན་རིན་ཆེན་ལོར་ཏུར་བྱིད་པ་དང་། རེར་)" ཞེས་པ་འདི་མ་དཔེ་དང་པོར་བྱ་རྟ་རེར་བ་དེ་ཡི་གེ་མ་དག་པ་ཡིན། དེང་སང་གི་ཡུལ་ལུང་གི་འབོད་སྐད་དང་མཐུན་ཆ་ཆེ་ཏོས་དེ་མ་དཔེ་ཕྱི་མར་ཀླུ་རྒྱལ་གཙུག་ན་ལོར་ཏུ་བྱིད་པ་དང་རེར་བ་དེ་ཡིན། ལོར་ཏུ་ནི་བྱམས་མདུན་ཉེ་སར་གཞི་བདག་ཅན་གྱི་རི་ཞིག་ལ་རེར་བ་ཙམ་མ་ཚད་ལོ་ཏུར་བྱམས་པ་རེར་བ་གནས་དེར་ཡོད་པའི་བྱམས་སྐུའི་མིང་མཚོར་འབོད་པ་ཡང་ཡིག་རྐྱེད་དུ་མར་ཡོད། དག་ཆ་ཐད་ལོར་རྩ་བྱེ་བ་ཡང་འདུག ཁོར་ཏུ་བྱམས་པ་ནི་འབྲུངས་སྐུ་ཡིན་བས་མ་མཁན་ཞིག་དང་བཞེངས་སྐུ་ཡིན་པ་བཤད་མཁན་ཁག་གིས་ཆགས་ཡོད་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དག་དང་ཕྱི་མ་དབྱེད་པ་མཚོ་བཟུང་བ་དག་གིས་འདོད་པ་ཡིན་པས་རིང་མིན་ནམ་གས་ལ་དུས་རི་མཚོ་མཐོང་བའི་དེའི་ལྟར་ཆགས་འེས།

"གཙུག་ལག་ཁང་འདི་མཁའ་འགྲོས་ལུང་བསྟན་ནས། ཐུབ་ནས་ཟོས་པས་ཟླེ་དགོན་སྨོན་ལམ་འགྲུབ། ཁ་ལག་གང་ཟེབ་ཕྱི་མ་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ། ཁྱེ་བཟོ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ་དང་། སྨོན་ལམ་རིན་ཆེན་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ཀུང་ (ཀུང་) མཁན་ཨ་ཁྲོ་རྡོ་ (ཀྱོ་) མཁན་མི་སྟོན་ཐ་རིང་རྣམས། རྗོ་རྗེ་འཆང་དང་གཉིས་མེད་མཆོག་ཐོབ་འགྲུར།"

བློབ་ཕོབ་ཉག་སེས་བཞེངས་པའི་ཟླེ་དགོན་དེ་ཡུལ་མི་ཁ་རྒྱུན་དུ་གློབ་ཕོབ་ཉིད་ཀྱི་ཞོང་

བའི་བླ་ཆ་བསགས་ཏེ་དགོན་པ་བཞེངས་སྐབས་མིང་ལ་བླ་དགོན་ཟེར་བ་ཡིན་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་འདིར་གསུང་འབུམ་ལུང་དུ་ཡང་། བླ་ནས་ཟོས་བས་བླེ་དགོན་སྨོན་ལམ་འགྲུབ། །ཅེས་བླ་ཆ་བསགས་ཏེ་བཞེངས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པ་དང་། སྐབས་དེར་བླེ་དགོན་བཞེངས་མཁན་ལྷ་བཟོ་བ་ཚུལ་ཁྲིམས་རིན་ཆེན་དང་། ཡེ་ཤེས་བཟང་པོ། སྨོན་ལམ་རིན་ཆེན། སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་བཅས་གཙོ་བོ་བཞིའི་མིང་དང་། གྲུང་མཁན་ཨ་ཁྲོ་ཟེར་བ་དང་། བོད་མོ་བཟོ་མཁན་ཏེ་ཇ་མཁན་མི་སྟོན་ཁ་རིང་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་ཐོབ་ཚད་ཕྱི་མ་ཙོ་རྒྱན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེ་རྣ་ཆང་གི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་ཡིན། དཔྱད་ལུང་གཞན་ཞིག་ལ། "ཁྱུ་རྣམ་བརྒྱབ་པའི་བླ་དགོན་དྲན། །བཀའ་བརྒྱུད་བདུན་ལ་བྱོ་འཕེལས་ཚོར། །དོད་མགོ་རྣག་མི་ལ་རབས་པ་མེད། ཁྱེ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆྱལ་སྟེང་། ཁོ་རྗེ་གདན་དང་ཁྲད་པར་མེད། །འདི་མཐོང་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་པས། །ཉག་ས་མཐོང་འབའི་སྐབས་མེད་པས། །གཙུག་ལག་ཁང་འདི་སྨོན་ལམ་རྐེན། །ཀུན་བྱིས་གང་འདོད་ཐོབ་དང་འགྲུབ།" ཞེས་བླ་ཆ་བསགས་པས་དགོན་པ་བཞེངས་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་རབས་བདུན་གྱི་གདུང་འབུམ་བཞེངས་ཀྱི་ཐོག་བྱོ་མོས་འཕེལས་པ་སོགས་རྐེན་བཞེངས་བྱས་པ་དེ་དག་འཕགས་ཡུལ་རྗོ་རྗེ་གདན་དང་བྱིན་རླབས་མཉམ་པས་མ་འོངས་པར་ཉག་ས་ཞིང་དུ་གཤེགས་དུས་བླེ་དགོན་ལ་སྨོན་ལམ་ཐོབ་དང་འགྲུབ་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན། དཔྱད་ལུང་གཞན་ཞིག་ལ་འདི་ལྟར། "བླེ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆྱལ་སྟེང་། (མདོ་གསུམ་པར། བླ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆྱལ་སྟེང་། ཟེར་བ་ལས་བླེ་དགོན་ཟེར་ཕལ་ཆེར་མི་འདུག) བཀའ་བརྒྱུད་བདུན་དང་མཐའ་བ་ཡིན། དེ་དུས་སུས་ཀྱང་ཤེས་པར་དཀའ།" ཡང་ལུང་བསྟན་གཞན་ཞིག་འདི་ལྟར། "ངའི་བླེ་དགོན་མཆྱལ་སྟེང་དུ་དཀར་པོའི་ལས་རྣམས་བྱས་ནི་བཀྲ་ཤིས། །བྱམ་ཁང་གི་ཞིག་གསོ་ཞབས་ཀྱི་བསྐོར་བ་དང་། །དེད་མོས་སུས་བྱས་ཀྱང་ཚེ་རབས་གཅིག་གྱི་སྐྱབས་གནས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཁྱོ་ཤུ་དགེ་བསྟེན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ།" །ཞེས་མོངས་པའི་བླེ་དགོན་ཞབས་ཀྱི་བསྐྱབ་ན་དགེ་མཚན་འབྱུང་ལུགས་བསྟན་ཡོད།

བྱང་ཕོབ་ཅག་མེའི་གསུང་འབྱམ་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་ངོས་བཟུང་འཚེལ་བཞིད།

"ཚྭ་དགོན་ལ་ཐག་ར་བྱེད་དུས་འོང་། (དེས་གསུམ་པར་ཚྭ་དགོན་ཟེར་) ངེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲོལ། ཨི་རབས་བདུན་ཙམ་རེད་ནས་འོང་། ངེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཀྲོལ།" ཞེས་གསུངས། ཚྭ་དགོན་ལ་ཐག་ར་བྱེད་དུས་འོང་ཞེས་པའི་ལུང་བསྟན་དེའི་དོན་ནི་ཅག་རེ་ཤ་ས་ཚོ་ཁོང་གི་རྗེས་ནས་ཨི་རབས་བདུན་ཙམ་ནས་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཅམས་ནས་དགོན་པར་བལ་ལས་འཁལ་འཐག་བྱེད་སའི་ར་བ་ཞིག་འོང་བ་གསུངས་པ་དེ། དངོས་སུ་བྱང་སྡེ་ཚྭ་དགོན་པ་དེར་ཡུལ་གྱི་བྱད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་བལ་ལས་འཁལ་འཐག་བྱེད་སའི་རྟ་བ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད།

"ཕྱི་མ་སྣག་པས་ཕྱི་བཞག་དགོས། (དེས་གསུམ་པར། ཕྱི་མ་བརྟག་པའི་ཟེར་) ཕྱི་བཞག་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་བྱེད། ཚྭ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆུ་ལ་སྡེང་། ཨཁའ་འབྲོའི་ལུང་བསྟན་ཐབས་ཀྱིས་འགྲུབ། ཐག་གུ་དགོན་པའི་ཆགས་ཚད་ཡོད། ཁཀའ་བརྒྱད་བདུན་གྱི་ཇོ་འགེལས་ཚར། (དེས་གཉིས་པ་གསུམ་པར། གོ་འགེལས་ཚར་ཟེར་) ཆང་རྫོང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་ནི།" ལུང་དོན་འདི་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ཅག་ཤེ་ཁོང་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཕེབས་ཏེ་མཁའ་འབྲོའི་ལུང་བསྟན་བཞིན་བཞག་པ་བྱས་པ་ནི་ཚྭ་དགོན་རིན་ཆེན་མཆུ་ལ་སྡེང་ཞེས་པ་བཞེངས་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་བདུན་གྱི་འབུམ་པ་བཞེངས་པ་བཅས་འཛིག་རྟེན་འདིའི་ས་གནས་བྱག་གཡབ་ཅེ་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་དཀར་ཆག་བཀོད་པའི་ཚོམ་མགོ་ཡིན། དེ་འོག་བཀའ་བརྒྱད་རབ་བདུན་གྱི་འབུམ་པ་བཞེངས་པའི་ནང་རྫོང་གང་ཡོད་ཀྱི་དཀར་ཆག་རེ་རེ་བཞིན་ལུང་འདིའི་མུ་མཐུད་འདུག་པས་གཞུང་ལ་གཟིགས་པར་ཞུ།

"སྡེ་བརྒྱད་རྣམས་ཀྱི་བྱ་རྡོ་ཡོད། ཁྱད་པར་གནས་པོའི་བྱ་རྡོ་ཡོད།" ཁྱད་པར་གནས་པོའི་བྱ་རྡོ་ཡོད་ཅེས་པ་དེ་གནས་པོ་རྡོ་རྗེ་གུར་མགོན་ཟེར་བའི་གཞི་བདག་གཅིག་བྱམས་མདུན་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པ་དེའི་བྱ་རྡོ་འབུམ་པ་རྣང་ཡོད་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན། ལུང་གཞན་ཞིག་ནི་འདི་ལྟར། "གཙུག་ལག་ཁང་དང་ཤོག་དྲིལ་དམ་དུ་བསྡུད། །གནས་པོ་ལ་སོགས་སྡེ་བརྒྱད་

དགོར་གཉེར་ལ། །གཉམ་པོ་ལ་བར་ཆད་མེད་བར་བདག་ལ་སློད།" གནས་པོ་དེ་ནི་བྱམས་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གནས་པོ་རྡོ་རྗེ་གུར་མགོན་ཞེས་བ་དེ་ཡིན། ད་དུང་ལྷང་ནི། "ས་བཅུད་བཟང་ལ་རིན་ཆེན་གཉེར། ཁྱད་བར་གནས་པོའི་མགོ་ལ་རིན་ཆེན་གཉེར། །ཁྲི་ཡི་བཞা་ཕྱེ་ཞིབ་མོ་ལ། །བཟང་དུག་བསྲེས་པའི་ཆུ་གཟུགས་བྱ། །ཆུ་མིག་གཉན་ལ་བསྐྱངས་ན་བཟང་།" ཞེས་པ་དང་། ད་དུང་ཡང་ལྷང་གཞན་ཞིག་ནི། "།གནས་པོ་མགོའི་ཆུ་མིག་ལ། ཆུ་ཟེབས་དུས་སུ་ཆུ་བཅོས་བྱ། །ཆུ་སྣ་བརྒྱ་ལ་ཆོ་ཆུ་བྱ།" ཞེས་པའི་གནས་པོ་ནི་བྱམས་མདུན་གྱི་གནས་པོ་རྡོ་རྗེ་གུར་མགོན་ལ་ས་བཅོས་ཆུ་བཅོས་བྱ་ཚུལ་ཁོ་ན་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན།

"འདོམ་ཁྲོམ་ཕྱུག་མོའི་རྡོ་གཏོལ་ཡོད།" འདོམ་ཁྲོམ་ཕྱུག་མོའི་རྡོ་གཏོལ་ཡོད་ཅེས་པ་འདི་ཡང་འདོམ་ཁྲོམ་ནི་བྲག་གཡབ་ཁུལ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཁམས་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་བདག་ཆེ་བས་ཡིན་པ་དང་། རི་བོའི་མཐོ་ཚད་ཀྱང་ཆུ་མཆོའི་ངོས་ནས་སྟེ། ༣༣२৩ ཡོད་པའི་རི་མགོར་ཐ་རི་ཡིན་པ། དབུར་དགུན་དབྱེར་མེད་གངས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་རི་བོ་ཞིག་ཡིན། འདོམ་ཁྲོམ་མིང་དགུ་སྲིང་དགུ་ཞེས་པ་བུ་དགུ་དང་བུ་མོ་དགུ་ཡོད་པ་བཞད་སྲོལ་ཅན་གྱི་རི་བོ་དེ་དག་ཀྱང་གླལ་བསྒྲིགས་པ་ཐ་ཞིན་ཆུང་རིང་ནས་མཐོང་ན་ཡིད་སྐྱོན་འཆོར་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད། རི་བོ་དེ་དག་གི་རི་སྨད་དུ་སྐང་ལྗོངས་ཅམས་དགའ་བ་ཡོད་པའི་བྱག་གཡབ་དབུ་གཞི་བའི་ཆུབ་རི་ཡིན། དག་ཚ་ཐད་རྡོ་ཁྲོམ་ཡང་འབོད་རྒྱང་སྡུར་གྱི་ཡིག་རྟེང་ཁག་ལ་འདོམ་ཁྲོམ་པྲི་བ་མང་། ཡང་ལྷང་གཞན་ཞིག་ལ། "འདོམ་ཁྲོམ་གྱི་ས་བཅོན་རྡོ་བཅོན་ལོངས། །ལྷ་ཁང་བར་མའི་སྐོ་ཐེམ་ཞབས།" ཞེས་འདོམ་ཁྲོམ་གྱི་ས་སྡེ་རྡོ་སྡེ་ལེན་ནས་ལྷ་ཁང་གི་སྐོ་ཐེམ་ཞབས་ལ་བཞག་ན་ལེགས་ཚུལ་གསུངས་པའི་ལྷང་དོན་དེ་ཡང་བྱག་གཡབ་ནང་གི་གཞི་བདག་འདོམ་ཁྲོམ་ཞེས་པ་དེ་ལས་ལེན་དགོས་པའི་ལྷང་དོན་ཡིན།

"ཆུ་མིག་དཀར་མོའི་ཐྲུ་གཏོལ་ཡོད།" ཆུ་མིག་དཀར་མོ་ཞེས་པ་འདི་ཁྲ་མོ་བསྡུས་ཏེ་འབྲོག་པའི་ལྷང་པར་སྐྱར་ཆུའི་ཆུ་ཕུག་གཅོ་བོ་དེ་ཡིན། མཚམས་ཀྱི་མ་ནི་རང་བྱོན་དང་ཐག་

ཅེ། བྱག་གཡབ་བློ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་སྦྱོད་ཚ་ཤོག་བྱངས་ ༢༢ ལས། "དེ་དང་ཅེ་མཚུངས་སུ་སྨད་ཆུའི་ཆུ་མགོ་ཡང་ས་འོག་ནས་རྩོལ་སྦྱངས་ཡ་མཚན་ལྡན་བའི་ངང་ནས་འབབ་བཞིན་ཡོད་པ་དེ་ལ་མཚམས་ཀྱི་ཆུ་མིག་དཀར་མོ་ཟེར།" ཞེས་པ་ཡོད། མ་ཚད་ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱུན་བཅས་སུ་མཚམས་ཀྱི་ཆུ་མིག་དཀར་མོ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་སུ་འབོད་སྲོལ་ཡོད། ད་དུང་དེ་མིན་གོང་ཁོག་གི་ལུང་ཚིག་མཆོ་འདི་དག་འཁའ་ཤས་ཀྱི་མིང་གོ་སྐོང་ཚུལ་འདྲ་འདུག་རུང་གསལ་པོ་མ་ཤེས་པས་འགྲེལ་བཤད་མ་བྱས་པར་བཞག

"ཆུ་མིག་གེ་རུའི་གླུ་གཏོལ་ཡོད།" ཆུ་མིག་གེ་རུ་ཞེས་པ་འདི་བྱག་གཡབ་ཕྱོགས་དཀར་སྤུ་ཆུ་རྒྱུད་ཀྱི་སོ་བོན་དང་རས་སྐོར་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཆུ་མིག་གེ་རུ་ཞེས་པ་གླུའི་གནས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཚ་ཆུ་ཅན་གྱི་ཆུ་མགོ་ཆེན་པོ་ཞིག་རི་གཟར་པོའི་ངོས་ནས་རྒྱུག་ཆུ་ཁྲུད་མཚར་ཅན་འབབ་པ་དང་། ཁྲུད་པར་དུ་ཤིང་རིགས་འདྲ་མིན་སྤུག་པོ་ཡོད་པའི་འཇིག་རྟེ་ཅན་གྱི་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལོས་ཡིན་སྟབས་པ་ཞིག་ཡོད་ས་དེར་ཡིན། སྔར་བྱག་གཡབ་དབྱེན་མདོ་ནས་ཕྱོགས་དཀར་བར་འཁོར་ལམ་ལས་བའི་སྐབས་སུ་གཞུང་ཆུ་རྒྱུད་དེ་ལས་དུས་ལུང་མདར་ཆུ་མིག་གེ་རུ་ཡོད་པར་ཐུག [ཐླུའི་གནས་པ་ཆེ་ཆེན་དགུན་ཁར་ཡང་སྤྱལ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། སྐབས་དེར་ས་གནས་དེར་ཐླུའི་གནས་པ་ཆེ་བར་འཇིགས་ཏེ་ལམ་ལས་པ་རྣམས་ས་ཤོ་རོ་སྤེལ་བྱེད་པར་དངངས་སྐྱག་སྐེ་རྐྱོང་བར་བཞད་དར། ང་ཚོ་རྣག་བར་ཡར་མར་འགྲོ་སའི་གཞུང་ལམ་ཡིན་པས་ཆ་རྐྱེས་དང་མཐོང་ཐོས་གྲངས་མང་བའི་ས་ཆ་ཞིག་ཡིན། དུ་དུང་ཡང་རྐྱོར་དང་སོ་བོན་གྱི་མི་ཤན་དག་ལས་སྐད་ཆ་དྲིས་ན་དེའི་སྐོར་འགྲེལ་བཤད་ཐྲི་བོ་རྒྱག་རྒྱུ་གཞན་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆགས།

"མི་མགོན་དཀར་པོའི་བླ་རྩེ་ཡོད།" གསུང་འབྱམ་གྱི་ལུང་ཚིག་འདི་མི་མགོན་དཀར་པོའི་ཐླུ་དེ་གནས་ས་འཁོར་ས་གཙོ་བོ་འདི་ཡིན་དེ་ཡིན་བཞད་མི་ཤེས་མོད། འོན་ཀྱང་འོར་རྩྭ་བྱམས་པ་འབྲུངས་པའི་སྐབས་སུ་སྐུ་དང་བང་གདན་ཁ་ཁ་ཐུལ་གྱབས་བྱས་དུས་ཐླུ་མི་

མགོན་དཀར་པོ་གནས་བདག་ཡིན་སྟབས་ཐུགས་བྱེས་ཏེ་མཚམས་གཞུང་དུ་བྱོས་ཞེས་བཤད་ཡོད། འོར་ཏུ་བྱམས་བའི་འཁྲངས་རབས་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བར་འདི་ལྟར། "དེའི་ཚེ་བདུད་ཀྱི་བར་ཆད་དུ་ཞུགས་ནས་གཉེར་བས་དེ་དབོན་སློབ་ཀྱི་རྐེན་འདི་མཐའ་དུས་ནི་མི་འདུག །ལོ་ཏོག་ཐམས་ཅད་བརླག་བས་ད་རྐེན་འདི་ཟུར་གྱས་ས་ཞིག་ལ་སྡོ་དགོས་དུ་གསུངས་ནས་མգར་བ་མང་པོ་བསྡུས་ནས་ཤེང་ཁྱི་བརླ་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐོ་གཟོང་གིས་བཅོས་ནས་ཁོབ་སྐྱ་མང་པོ་བྱས་རྐུ་ཐུ་མི་མགོན་དཀར་པོ་གནས་བདག་ལ་ཡོད་བས་ཐུགས་ཁྱོས་ནས་མཚམས་གཞུང་དུ་བྱོས་སོ།" ཞེས་བ་དང་། ཡང་དེར་འདི་སྐྱར། "དེ་ནས་བྱམས་བའི་ཞལ་ནས་འདི་སྐད་གསུངས། ང་ཡི་ཤེང་ཁྱི་དང་བད་གདན་གཉིས་ཀྱི་བར་ཐོ་གཟོང་གིས་ཐལ་བས། ཉར་ཉར་ཆེམས་ཆེམས་ཁོབ་སྐྱ་ཉར་སྐྱ་མང་པོ་བྱས་བས་ཐུ་མི་མགོན་དཀར་པོ་དང་གཙུགས་ན་རིན་ཆེན་ཁྱོས་ནས་མཚམས་གཞུང་དུ་བྱོས་བས་རྐེན་འབྱེལ་འཁྲུག་བས་ཐུ་ཡི་བར་ཆད་ཡིན།" ཞེས་བཞད་ཡོད་བ་བཅས་ལ་བརྐེན་ཐུ་མི་མགོན་དཀར་པོ་གནས་ས་གནས་བདག་གང་ཡིན་རགས་རིམ་ཙམ་ངོས་བཟུང་བྱེད་ཐུབ།

"ཀར་ཞོ་བ་ཞོ་ཙའི་རྡོ་གཏོལ་ཡོད།" ཅེས་བ་དང་ཡང་། "ཀར་ཞོ་བ་རྩལ་གྱི་རིན་ཆེན་གཏེར། ཁོ་བོའི་སྐུ་འབག་བཞེངས་བས་ན། །མི་རིགས་ཀུན་ལ་བཟང་བར་འགྱུར།" ཞེས་པ་ནི། ཀར་ཞོ་བ་ཞོ་ཙ་འདི་ནི་ཀ་རྒྱལ་ཞོ་ཙའམ་རྡོ་རྗེ་དགྱ་འདུལ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། ལུང་དང་པོ་ནི་ཉག་སེའི་རང་གི་འབུམ་པ་ནང་ཞོ་ཙའི་རྡོ་གཏོལ་ཏེ་སྐུ་ཡོད་ཅེས་བ་དང་། ལུང་གཉིས་པ་ནི་ཞོ་ཙ་ལས་སྐུ་ལེན་ཏེ་ཉག་སེའི་འདུ་སྐུ་བཞེངས་ན་ཡུལ་དང་མི་རིགས་ཀུན་ལ་དགེ་བའི་ལྷས་བཟང་ཡོད་པ་གསུངས་པ་ཡིན། གཞི་བདག་དེ་གཅོ་བོ་བྱག་གཡབ་སྐུག་རྫིས་པས་ཡུལ་ལྷ་དྲྭ་བརྩིས་ཏེ་གསོལ་མཆོད་བྱེད་སྲོལ་ཡོད། གནས་སའི་ཕྱོགས་ནི་བྱ་མ་དཀོན་མཆོག་ཀུ་མཆོས་(1921–1997) ཕུག་བཏབ་པའི་ཟབ་ཐྲིང་རི་ཁྲིད་ཀྱི་ཀུབ་རི་ཡིན། ཕོ་དཀར་གྲོང་པ་ནས་བྱང་དུ་བལྟས་ན་ལུང་པའི་ཕུ་ལ་ཕྱིད་ཉམས་ཅན་ཀྱི་རི་བོ་མཐོན་པོ་ཞིག་གི་རྩེར་ཡང་སྐྱར་རི་བོ་ཆུང་

ཆུང་ཞིག་རྒྱབ་ཀུ་འཁྲང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ལ་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་ཙོ་བྱ་རོ་རྒྱབ་ཁྲང་ཟེར་སྤེལ་ཡོད། ཁ་རྒྱུན་དུ་ཀ་རྒྱལ་ཁོ་ཙའི་བྱ་དང་གྲམ་དཀར་གཡུ་རྐྱའི་བྱ་གཉིས་རི་མཚོར་རྡོ་བོར་འདུམ་བའི་དུམ་སྲ་ཏྲོ་མཉམ་དུ་བྱ་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་ཁོ་ཙའི་བྱས་ཏྲོ་ཆས་ཟ་གྲབས་བྱས་པ་དང་གྲམ་དཀར་གཡུ་རྐྱའི་བྱས་ཏྲོ་ཆས་ཁྱུག་སྟོང་དུ་སྒྲུལ་མང་པོ་ཞིག་ཁྱུགས་ནས་སྟོན་པ་དང་ཁོ་ཙའི་བྱ་དངངས་སྐྲག་གིས་དྲན་མེད་བརྒྱལ་ཏེ་ཏྲོང་པ་དང་། ཀ་རྒྱལ་ཁོ་ཙ་དང་གྲམ་དཀར་གཡུ་རྐྱ་ཁྱིས་འཛིངས་ཏེ་ཉང་རྡོ་འཕེན་རེས་བྱས་དུས་ཉང་རྡོ་སོད་ཐུག་གིས་འཚོར་ཞིག་ཐེབ་གཡུ་རྐྱའི་སོད་པར་ཐོགས་ཏེ་རྨས། ཐེབ་གཡུ་བཅག་ཐང་ལ་ཡོད་པའི་ཕ་བོང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་པ་བཤད་སྟོལ་ཡོད། དེར་བརྟེན་གྲམ་དཀར་གྱི་སོད་པར་རྨ་བཟོས་པའི་ཀུན་གྱིས་སོད་ཆག་ཟེར་རྒྱུ་བྱུང་ཚུལ་ཁ་རྒྱུན་དུ་གྲགས། ཀ་རྒྱལ་ཁོ་ཙས་བྱ་རོ་རྒྱབ་ཀུ་འཁྲང་ཏེ་སོང་དུས་ཁོ་ཙ་བྱ་རོ་རྒྱབ་ཟེར་རྒྱུ་བྱུང་བ་བཤད་རྒྱུན་དུ་གྲགས། མ་ཚོད་ཁའི་མཆུ་ཁོ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁོ་ཙ་ཞེས་སོགས་ཚུལ་ཡང་བཤད་དར། མིང་གི་དགུ་ཆ་ཐད་གསུང་འབུམ་ཡིག་རྐྱེང་དུ་ཀར་ཁོ་བ་ཁོ་ཙ་དང་། ཏྲག་གཡབ་བྱ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་སུ་དཀར་རྒྱལ་ཁོ་ཚ་ཞེས་བྱིས་མོད། ཁོ་བོ་བསམ་ན་ཀ་རྒྱལ་ཁོ་ཙ་ཡིན་ནམ་སྙམ། གང་ཡིན་ཞུས་ན། ཀ་རྒྱལ་ཁོ་ཙའི་རི་བོ་དེ་བསྡུས་རྡུའི་ས་ཆ་ཀ་གཞུང་དང་ག་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་ཀ་གཞུང་གི་སྐད་དང་ཐུག་ཡོད་པར་བརྟེན་ཀ་རྒྱལ་ཞེས་མིང་དེ་ཐོགས་པར་མེམས།

བྱམ་དཀར་གཡུ་རྐྱ་གཞི་བདག་ནི་གཅོ་བོ་ང་ཚོ་ཁྱེ་དཀར་གྲོང་པའི་གཞི་བདག་དུ་བརྩིས་ཏེ་གསོལ་མཆོད་གཅོ་བོ་བྱེད། བྱམ་དཀར་གཡུ་རྐྱ་ཁྱེ་ཅ་ཞམ་མི་མཐོ་ཡང་ཤ་ལམ་འདུ་མཚུངས་སུ་ཕན་ཚུན་མིག་རྒྱང་གང་ནས་མཐོང་བའི་སར་ཡོད། འོན་ཀྱང་རི་དེ་ཡི་རི་མགོ་བར་སྐང་རི་ཁོ་ན་ཡིན། དབུར་གཞུང་གི་དུས་ཆོད་ཐུང་ངུ་ཅམ་མ་གཏོགས་གང་ནམ་མི་ཞུ། ཇ་སྐྱན་རྒྱལ་མ་ནས་མཇོ་རྒྱུས་བྱག་དམས་བཅས་སུ་མིག་རྒྱང་གང་ཅམ་ཡོད་ཚད་སྐང་ལྷོངས་ཤ་སྐྱ་ཡིན་པས་མིང་ལ་མདའ་ལམ་ཁར་ཞེས་ཟེར། དེར་ཕོ་དཀར་གྲོང་པའི་

དབུར་དུས་ཀྱི་འབྲོག་ས་གཅོད་བོ་ཡིན། རི་མགོའི་ཤར་སྨད་ཕྱོགས་སུ་ཁ་གཏད་ས་དེར་བྱག་དམར་གཟར་བོ་ཡོད། དེ་ཕྱོགས་མདར་ཅ་ཅ་ཆགས་ཡོད། ཤར་ཕྱོགས་རི་ངོས་སུ་ཐྲང་མ་དང་སུ་རོགས་ཡོད་པས་མ་ཚད་རིམ་པས་སྨད་དུ་ཕིང་ནགས་ཡོད་ཀྱང་ཕིང་ནགས་དེ་ཅམ་མི་སྡུག །མདར་ཕྱོགས་དགར་དང་རྩ་རྩ་བྲོང་པ་བཅས་ཆགས་ཡོད་པས་ཞིང་ས་གཤིན་ས་དང་འབྲུ་ས་འབེལ་ས་དུ་བཙི།

"ཁྱོ་དགོན་ལ་སྐྱ་ཆེག་འདྲེས་དུས་འོང་། །དེ་དུས་འོང་ནས་ཤོ་ཤོར་བཀྲོལ།" ཞྭ་དགོན་ནི་བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་ཆུང་བརྒྱད་ཀྱི་གྲས་ནས་སྨར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཅེས་པའི་ཆོས་བརྒྱད་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་གནས་ལྟེ་བ་དང་གདན་ས་གཅོ་བོ་ཡིན། སྨར་པ་རིན་ཆེན་བློ་གྲོས་ལས་སྨར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ (1135–1203) ནི་མདོ་ཁམས་སྨར་ཧོར་བྱག་གཡབ་ཡུལ་དུ་འཁྲུངས་ནས་དབུས་སུ་དཔལ་ཕག་མོ་གླུ་པ་བླ་མ་བསྟེན་ནས་སྨར་ཕ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༡ཅཅ ལོར་སྨར་ཚང་གི་གདན་ས་ཤྲེ་དགོན་པའམ་འདམ་སྟེང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་འཁོར་དགོན་བཏབ་ཏེ་སྨར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤེལ། དེ་རྗེས་ཁོང་གི་སློབ་མ་གདན་རབས་གཉིས་པ་རྒྱལ་བ་ཡང་དགོན་པ་ནི་མདོ་ཁམས་བྱག་གཡབ་ཁུལ་གྱི་ཆོས་འཁོར་འདམ་སྟེང་དགོན་བའི་སྤྱིད་ཡུལ་སྨར་ཧོར་པོ་བྱང་དགའ་སྟ་སྟེང་བུ་བར་དབོན་སྤོམ་ཅི་ཆེན་སྤོམ་ཁྱི་རྩེ་བའི་སྐས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༢ཅཤ ཕིང་སྤུལ་ལོར་འཁྲུངས་ཀྱི་སྨར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བླ་མ་བསྟེན་ཏེ་སྨར་ཚང་གི་གདན་རབས་གཉིས་པ་མཛད་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༢ཅ༧ ལོར་གཤེགས།

དེ་རྗེས་གདན་རབས་གསུམ་པ་སྤྱན་སྟ་བ་བྱང་ཆུབ་གྲགས་ནི། མདོ་ཁམས་ཟལ་མོ་སྨད་སྟོད་སྟོན་མོ་འབྲི་ཀླུང་གི་རྟག་ངོས་ཡུལ་མི་རྟ་འཕུར་ཤེས་སྐྱེས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆུ་བོ་གསེར་ལྟན་གཡས་ངོས། རི་བོ་སྤུག་པོ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱི་གཡོན་རྒྱར། མདོ་ཁམས་ཡོན་དམ་བའི་ཁྲིམ་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༢༡ཆ ས་ཞོ་སྤུག་ལོར་འཁྲུངས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་ཕྱོ་ཡང་དགོན་པ་བླ་མ་བསྟེན་ཏེ་སྨར་ཚང་གི་གདན་རབས་གསུམ་པ་མཛད་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༢ཅཅ མེ་གླང་ལོར་སྤུ་གཤེགས།

དེ་རྗེས་གདན་རབས་བཞི་པ་དབུ་རྩེ་བ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ནི། མདོ་ཁམས་སྒང་དུག་ལས། སྐར་ཁམས་སྒང་གི་སྐར་ཤོད་རང་གྲུབ་སྟེ། དེའི་གནས་སྟེ་ཅན་ན་རྟུས་དགྲའི་རྗེ་བོ་ཀོ་བ་རྣ་རྒྱལ་གྱི་རྩེ་ཐུད་ཡོན་སྒོམ་ཁྲམ་ཡག་བུ་བའི་ཁྲིམ་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༨༣ ཆུ་ཡོས་སྐྱོན་བྱ་འབྲིང་བོའི་ཡར་ངོ་ལ་འཁྱངས་ཏེ་སྐྱན་སྟ་བ་བུང་ཆུབ་གྲགས་བྱ་མ་བསྟེན་ཏེ་སྐར་ཚང་གི་གདན་རབས་བཞི་པ་མཇད་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༩༣ ཆུ་ཡོས་ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དེ་རྗེས་གདན་རབས་ལྔ་པ་རིན་ཆེན་བྱིང་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ནི། མདོ་ཁམས་ཆུ་བོ་འབྲི་བྱིའི་བར། བྱ་རྒྱལ་ཞོ་བྲང་འབོལ་མཆོ་ཕུག་མོའི་འགྲམ། གཞི་ཤ་སྟག་ཤོད་སྟག་མོ་འཇུམ་འདྲའི་བྱོང་། ཡབ་འབྱོར་ལྷན་སྡང་གི་རྒྱལ་རིགས་བཅོན་རྗེ་རྣལ་འབྱོར་དབོན་དང་། ཡུམ་སྒོམ་རིགས་བུ་བཟའི་སྤུས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༨༨ མེ་ཞོ་སྟག་གི་ལོར་སྐུ་འཁྱངས་ཏེ་ཤྭོ་དབུ་རྩེ་བ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་བྱ་མ་བསྟེན་ཏེ་སྐར་ཚང་གི་གདན་རབས་ལྔ་པ་མཇད་དེ་ཕྱི་ལོ་ ༢༩༧ ལྕགས་མོ་སྤྲུལ་ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དེ་རྗེས་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་སྒང་མཁན་ཆེན་ལོད་ཟེར་བྱ་མའི། ཉག་སེའི་ལུང་བསྟན་ལས། །སྐར་ཚང་བསྟན་པ་གསོ་བ་ལ། །ཁྲོགས་པོ་སྐར་པའི་སྐྱེ་བ་ལ། །ལོད་ཟེར་བྱ་མའི་མཚན་ཅན་ལོང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན་མདོ་ཁམས་སྒང་དུག་ལས་བྱ་ཆུ་དཀྱལ་ཆུ་གཉིས་ཀྱི་བར། ལྷོ་ཚ་བ་སྐང་། གནས་ཆེན་ཁ་བ་དཀར་པོ་དང་ཉེ་བ། ཚ་བ་ཁབ་སོ་རྒྱལ་མོའི་ཞོལ། འོལ་ཤོད་གནས་མཆོག་ཤེལ་སྟེང་དུ་ཡབ་ཁྲོ་བོ་འབུམ་དང་། ཡུམ་བཀྲ་ཤིས་གཟུངས་བུ་བའི་སྤུས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༢༢ཀ་ ཤིང་མོ་ལུག་གི་ལོར་སྐུ་འཁྱངས་ནས་དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ནས་འདམ་སྟེང་ཤྲི་དགོན་དུ་བྱོན་ཏེ་རྣལ་རིན་ཆེན་བྱིང་པ་བྱ་མ་བསྟེན་ཏེ་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུད་སྟེལ་ཏེ་འཕྲོ་དོན་ནས་མཁའ་དང་མཉམ་པ་བྱང་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་རྩ་གཉིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༢ཅ་ མེ་མོ་འབྲུག་གི་ལོར་སྐུ་གཤེགས། དེ་རྗེས་སྐར་ཚང་གི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་མཁན་ཤིང་མགོ་བ་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་ནི་སྐར་ཁམས་སྒང་གི་ས་ཆ།

སངས་རྒྱས་བྱམས་པའི་ཞིང་ཁམས། (བྱམས་མདུན་བྱམས་པ་དང་ཐག་ཉེར་འབྲེངས་བའི་དབང་གིས་བརྗོད་པ་ཡིན་) རྒྱ་ཆུ་སྟོན་མོའི་གཡས་རྒྱར། ནགས་ཚལ་སྨན་ལྗོངས་ཉམས་དགའ་རྒྱ་རྩིབ་བྱ་སྤྲ་རིགས། ཡབ་བློ་མ་འབུམ་དང་ཡུམ་དགོན་མཆོག་ལྷམ་གྱི་སྲས་སུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣༩༠ ལྷག་ཙོ་འབྲུག་གི་ལོ་སྐུ་འབྲེངས་ནས་མཁན་པོ་རི་བྲོད་པ་རྒྱལ་བློ་བློ་མ་བསྟེན། དགུང་ལོ་ ༢८ ནས་སྐང་མཁན་ཆེན་ཁོད་ཟེར་བློ་མ་དང་འཕྲད་དེ་བློ་མ་བསྟེན་པས་ཕྱག་རྟེགས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་རྟོགས་ནས་སྐར་ཚང་གི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞིག་བྱུང་ནས་མཐར་དགུང་ལོ་དོན་བརྒྱད་ཕྱི་ལོ་ ༡୭୨୪ མེ་མོ་བྱ་ལོར་སྐུ་གཤེགས།

དེ་རྟེས་དེའི་སློབ་མ་རྣ་ཆོས་ཀྱི་རྟོ་རྗེ། དེའི་སློབ་མ་ཀཱཿཐོག་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་བྱུང་ནས་དེའི་གསུང་མདོ་སྡུགས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་པོ་ཏི་ཉི་ཀྱ་ཅམ་ཡོད་པ་ལས་ཁྱད་པར་སྐར་ཚང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་མན་ངག་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་པ་པོད་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ཁྲིད་ལུང་གི་རྒྱུན་དལ་ཁའང་མ་ཆད་པར་བཞུགས་པ་སོགས་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱུན་ཀཱཿདཔལ་ཕྱོགས་སུ་གནས་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། མདོར་ན་སྐར་ཚང་གི་ཆོས་རྒྱུན་ནི་ད་དུང་བཞུགས་ཡོད་དུང་སྐར་ཚང་གི་གདན་ས་ཁོ་དགོན་པ་སྟོང་ཁ་ཀྱབ་ཐོབ་ཉ་ཤེ་བོས་ཀྱོ་དགོན་ན་སྐྱེ་ཉོག་འདྲེས་དུས་འོང། ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་བཞིན་ཆཱཔས་ཀེ་མི་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཡན་མན་ཙམ་སྐར་ཚང་གི་གདན་རབས་དང་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་བྱུང་ནས་མཐར་གདན་རབས་མཐུག་མ་དག་ཏྲིམ་ཚང་གི་དོ་བོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཀེ། རོང་འབྲག་དཔོན་ཚང་དང་ནང་སོ་དཔོན་ཚང་ཞེས་པ་འགྱུར་སོང་ལུགས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་རྒྱུན་ཡོད། བྲག་གཡབ་བླ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བ་འདི་ལྟར། “སྐབས་དེར་ཕྱུ་དྲང་པས་དཔོན་མཁའ་འགྲོ་གོགས་སྐྱན་ཀེ་ནང་ཐིང་བསྐང་ལུགས་གསལ་འདུག་པས་བཀའ་དགེ་བར་བྱུབ་མཐའི་སྐབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་སྙམ། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་དབུས་གཙང་ཁུལ་ནས་ཀར་སྲིད་ཐམ་ཉེས་ཁྲུར་ནས་མཚོར་ཕུ་ཀན་པ་སྐུ་ལྷེང་བཅུ་པ་ (1604–1674) འཇང་ཡུལ་དུ་བྱོས་ཕེབས་ཀེ་ལོ་མང་

བཞུགས་པ་དང་། གུ་ཀྲི་ཉན་ (1582–1654) འདས་རྗེས་འཛིང་རྒྱལ་པོའི་མཁའ་འགྲོས་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་ལ་ངོ་རྟོལ་བྱེད་པའི་ཐིང་འཛུགས་བསྐངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འདུག་པ་དང་དབྱིབས་མཚུངས་ཡིན་པར་སེམས།" ཞེས་བཤད་འདུག་པ་དག་གིས་ཉག་ལེས་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་དེ་དག་གསལ་པོ་ཤེས།

"ཉག་བྱེའི་མགོ་དཔོན་ཕྱི་ཡི་བྱེད་དུས་འོང་། ཁེ་དུས་འོང་ནས་སོ་སོར་བཏོལ།" ལུང་དོན་འདི་ནི་ཉག་བྱེའི་མགོ་དཔོན་ཕྱའི་བྱེད་དུས་འོང་ཞེས་པ་དེ་ལུང་དོན་དོས་བཟུང་མཁན་མ་འདུ་བ་ཁག་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་འབྲུག་གཉེར་ཆོད་མས་དེ་ཕྱོགས་དབང་སྒྲུབ་བྱས་པའི་དོན་ཞིག་ལ་གོ་བ་དང་། ཕྱི་མ་དེས་བྲག་ཁུལ་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་གས་སྐྱང་ཚང་རིན་ཆེན་མགོ་པོ་དང་། ཕྱ་དྲུང་བས་མཆོན་མི་དྲག་ཐལ་ཆེར་ཀྱིས་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཞེང་དང་པོ་བླ་མ་བསྐྱངས་པའི་དོན་ཀྱིས་ཐོགས་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་དེ་ཕྱོགས་འདུ་ཡིན་པ་སེམས་ཀྱང་དོན་ལ་དུ་དུང་གནད་མི་ཁེལ་སྣམ། ང་སྤྱའི་བྲག་གཡབ་ཞེས་པའི་ས་ཁོངས་སུ། སྐབས་དེ་དུས་ཕྱ་ཡུལ་དང་། སྐྱོང་ཡུལ། ཉག་རེ་ཞེས་ཡུལ་ལུང་ཆེན་པོ་གསུམ་དང་ལུང་ཕྱན་མང་པོས་འབྲེད་ཡོད། དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ (1572–1638) སྐབས་སུ་ཕྱ་སྐྱོང་ཉག་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལུང་ཆེན་པོ་གསུམ་གཅོས་པའི་ལུང་ཚན་མང་པོ་ཞིག་གཅིག་བསྡུས་སུ་བྱས་པ་དེ་ལ་བྲག་གཡབ་ཞེས་ཐོགས་པ་ཡིན། དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཕྱ་ཡུལ་གྱི་མངའ་རྒྱ་སུ་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཉག་རེ་མགོ་དཔོན་ཕྱ་ཡིས་བྱེད་པའི་ལུང་དོན་དེ་ཡིན་སྣམ།

"སྐར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་གང་ཡོད་རྣམས། །ཆོ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལ་རང་དོན་སྒྲུབས། །གཞན་དོན་འགྲུབ་པ་ཁོ་བོ་ཙམ། །ཁྱོར་ལ་རང་དོན་འབྱུང་བར་ཤེས།" ཞེས་པའི་སྐར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་འདི་ཡང་གོང་དུ་འབྱོལ་བཤད་བྱས་པ་བཞིན་འདིར་བཤད་ན། སྐབས་དེར་སྐར་ཁམས་ནི་མདོ་ཁམས་ཤུ་ཆུ་བཞི་སྐང་དུག་གི་ནང་ཚན་སྐར་ཁམས་སྐང་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། དེང་

སང་གི་རྩོང་སྐོ་ཁག་གི་སྐད་ཆ་འདི་ཚོ་སྐབས་དེ་དུས་ཐ་སྙད་དང་བཅད་མཚམས་འདི་ཞེས་བྱ་བ་གསལ་པོ་མེད། སྐབས་དེ་དུས་མདོ་ཁམས་སྨད་ཕྱོགས་ཀྱི་བོད་རིགས་རྣམས་ཆུ་བཞི་དང་སྐང་དུག་གི་གནས་སུ་གནས་འཆའ་བའི་མིང་གི་དབྱེ་བ་ཙམ་ལས་ཕན་ཚུན་གཅིག་ཏོག་གཅིག་ལ་མེད་པར་དོན་དུ་ལུང་ཚུང་རེར་དགོན་ཚུང་རེ་བྱས། མ་ཚད་སྐབས་དེར་སྐར་ཁམས་སྐང་གི་ས་གནས་སུ་གནས་འཆའ་བའི་ཡུལ་མི་དག་ཀྱང་ཕན་ཚུན་གཅིག་འོག་གཅིག་བསྡད་པའི་གཅིག་བསྡུད་བྱས་པ་ཞིག་མེད། ཡུལ་ལུང་དང་ལུང་ཚན་ཆུང་ཁག་སིལ་བུ་སིལ་བུ་སོ་སོས་གནས་ཡོད་སྐབས། ཅག་རེ་ཡུལ་དེ་དག་སྐར་ཁམས་སྐང་གི་ས་གནས་སུ་གནས་ཡོད་པས་གྲུབ་ཐོབ་ཅན་སྐབས་དེར་སྐར་ཁམས་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་འབྲུངས་ཏེ་འགྲོ་དོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱི་སྐར་ཁམས་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་གང་ཡོད་རྣམས། ཚེ་འདི་ཕྱི་གཉིས་ལ་རང་དོན་སྐྱངས་ཏེ་གཞན་དོན་བསྒྲུབས་དགོས་པའི་གདམ་ངག་དེ་གསུངས་པ་ཡིན།

“གནས་སོ་ལ་སོགས་སྐྱེ་བརྒྱད་དགོར་གཉེར་བ། ང་མ་ཕྱིན་ཀྱི་བར་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ནི། འབྲུང་བས་གནོད་པ་མ་བསྐྱལ་གྱི་བར་དུ་ཁྱོད་ལ་གཏམ། སྐྱོབ་དཔོན་པདྨའི་དབང་དང་རྣམ་ཚོགས་དང་། བྲན་དང་འཁོར་དུ་ཁས་ལེན་ཡོད་པ་བཞིན་དུ། དེམ་ཚོག་ལ་མི་འདའ་བར་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་སྲུངས། ཁོག་ལྷའི་ཆོགས་རྣམས་སྐུར་ཏུ་བསྐྱལ་བར་མཛོད།” ལུང་དོན་འདིས་གྲུབ་ཐོབ་ཅན་རེ་ཤེ་ཁོང་གིས་བཏབ་པའི་བླ་དགོན་འདི་མ་འོངས་པར་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་ཆེད་དུ་གཉེར་གཏད་བཅོལ་ས་གཞི་བདག་གྲས་ནས་བྱམས་མདུན་ཡུལ་གྱི་གཞི་བདག་གནས་པོ་རྡོ་རྗེ་གྲུར་མགོན་གྱིས་གཅོས་པའི་དེ་ཕྱོགས་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་ལྷ་སྲེ་བརྒྱད་བཅས་ལ་གཉེར་གཏད་བཅོལ་བའི་ལུང་ཚོག་ཡིན་པར་བརྗེ། ཡུལ་དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་བདག་ཡོད་ཚད་ལས་གནས་པོར་རྡོ་རྗེ་གྲུར་མགོན་ལ་བློ་གཏད་བཅོལ་ཡུལ་གཅོ་བོར་བྱས་ཡོད་པ་ཤེས་སྐུབ། ཁྱད་པར་གནས་པོ་རྡོ་རྗེ་གྲུར་མགོན་དེ་སྒྲོབ་དཔོན་པདྨའི་བཀའ་བསྒོས་དམ་བཞག་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལུང་དེས་གསལ་པོ་བསྟན་ཡོད། བྱེ་དགོན་ཀྱི་བསྟན་པ་

དར་ཞིང་རྒྱས་དགོས་ན་བླ་དགོན་གཉེར་གཏད་བཅོལ་ཡུལ་སྤུང་མ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་དང་། བྱག་ལྷ་མགོན་པོ། ཞེ་དཀར། གཞི་བདག་གྲས་ནས་གནས་པོ་རྣོ་རྩེ་གྱར་མགོན་བཅས་ལ་གསོལ་མཆོད་གཙོ་བོ་བྱས་ན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་དབང་གིས་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རྒྱས་བ་གཞན་ལས་ཆེ་བར་སེམས། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་སྤུང་མ་གང་བྱུང་དགོན་དེར་མཆོད་བསྟོད་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་ན་དགོན་པ་དར་ཞིང་མི་རྒྱས་པས་མ་ཚད་དགོན་པ་དེའི་མངའ་འོག་ལ་གནས་པའི་ཡུལ་མི་དག་ལ་ཡང་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་དང་མི་དགེ་བ་ཁོ་ན་འབྱུང་བའི་ལུང་དུ་བསྟན་ཡོད་པས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བླང་དོར་མ་ནོར་བ་བྱེད་དགོས།

"སྤུ་ཤོད་ལུང་པར་ཤྲད་ཀེ་བན་ཏན་དུས། །གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལས་འཕྲོ་འགའ་ཙམ་ཡོད།" སྤུ་ཤོད་ལུང་པ་ནི། སུམ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཚོས་འབྱུང་དུ། རྒྱ་ཤོད། ས་ཤོད། རྟ་ཤོད། སྤྲག་ཤོད། རེ་ཤོད། ནག་ཤོད། ཅེ་ཤོད། རྒྱང་ཤོད། རྩེ་ཤོད། དེ་ཤོད་བཅས་མདོ་ཁམས་ཤོད་ཆེན་བཅུ་བཞད་པ་ནང་མ་གསལ་ཡང་། ཉག་རེ་ས་བོའི་གསུང་འབུམ་ཡིག་རྙིང་འདིར་གསལ་པོ་འཁོད་ཡོད་པས་མ་ཚད། བྱག་གཡབ་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟེབ་ ༢ཅ།ཁ ལས། སྤྱབས་མགོན་སྐུ་ཞེང་དུག་པ་འབྲངས་ཡུལ་བཞད་པའི་སྐབས་འདི་ལྟར། "རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་ཁྱི་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་སྤུ་ཤོད་ཕོ་དཀར་དུ་སྐུ་བལྟམས།" ཞེས་པ་དང་། དེར་བརྟེན་སྔར་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་སྤུ་ཤོད་གང་དུ་ཡིན་མིན་ཡང་ཤེས་རྒྱུ། དེ་ཙམ་མ་ཟད་བྱག་གཡབ་ཡུལ་ལུང་སྤྱི་ཡིས་ཀྱང་སྤུ་ཤོད་ཕོ་དཀར་གྱི་ཚུ་བོ་དེ་ལ་སྤུ་ཚུ་ཞེས་འབོད་ཀྱིན་ཡོད། སྤུ་ཤོད་ཉི་བྱག་གཡབ་ཕོ་དཀར་གཞུང་ལ་ཡིན་པ་ལོ་རྒྱུས་དང་བཞད་རྒྱུན་འབོད་པའི་ས་མིང་ཚུ་མིང་གོ་རིག་བཅས་ཀྱིས་ཤེས་ནུས། མ་ཟད་སྤུ་ཤོད་ཕོ་དཀར་ལུང་པའི་གཞུང་རྒྱུད་ཀྱི་མདོ་པ་བྱོང་པའི་ཡར་ནང་ཤྲག་ལུང་ནང་ཞེས་པ་དེར་ཤྲག་གེ་བན་ཏན་སྐུ་མཆོམས་བཞུགས་ཏེ་བསྟད་པའི་ཤུལ་དུ་ལྷ་ཡང་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ནས་ཡར་ཕྱིན་ན་ཤྲྭ་གུ་ལུང་ཟེར་བའི་ས་མིང་ཡང་ཡོད། གཤམ་འོག་དེར་སྔར་ཤྲག་ཐང་དགོན་པ་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ལོ་མང་པོའི་སྟོན་

ནས་དགོན་པ་སྟོང་སྟེ་དལ་ཕྱུ་ཤུག་ཐང་དགོན་ཞེས་ཏྲིམ་ཚང་ཁ་ཤས་ཅན་གྱི་བློང་རྣག་ཅིག་ལས་གཞན་མེད་ཀྱང་སྔར་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་དགོན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་འོག་ཏུ་བཤད། ཤུག་ལུང་དང་། ཤུ་ལུང་དང་། ཤུད་ཐང་དང་། ཤུག་ཐང་བཅས་འདོད་སྣང་དག་ཚ་འདྲ་མིན་འབྱུང་བ་ཆོས་ཉིད་ཡིན། མ་ཚད་ཤུ་གེ་བན་ཆན་ལ་ཡང་ཉག་མེའི་གསུང་འབྱམ་ཡིག་སྙིང་ཁག་གསུམ་ཡོད་པ་ནང་བྱིས་སྣང་དག་ཚ་གཅིག་གྱུར་མེད་པའི་མི་འདྲ་བས་མ་ཚད་གཤམ་དུ་དྲངས་པའི་ཀོ་པོ་གང་རའི་གནས་ཡིག་ནང་གི་དག་ཚ་ཡང་མི་འདྲ་སྟེ། དེས་ན་ཤུད་ཀེ་བན་ཆན་དང་། ཤུ་གེ་བན་ཆན། ཤུག་གེ་བན་ཆན། ཤུད་ཆེ་བན་ཆན། བཅས་མང་།

ཤཱཾ་དཀར་གཞུང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆུ་བོ་དེ་ལ་སྤུ་ཆུ་ཞེས་དལ་ཕྱུ་ཡང་སྤུ་རྩྭ་ཙམ་མ་འགྱུར་བ་ཡུལ་གྱི་ལའོད་བཞིན་པའི་ཆུ་བོ་དེ་ནི་དབྱར་གཤེ་དུས་སུ་རྟག་བཅད་མི་ཐུབ། དགུན་ཁར་ཆུ་རབ་བདེ་སར་མ་གཏོགས་མིས་མི་ཆོད། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་གཞུང་གིས་སུ་ཤོད་ལུང་པར་ཤང་ཁག་མང་པོ་དབྱེ་བསྡུམིང་བཏགས་ཏེད་དགོས་པའི་ཡུལ་ལུང་ཆེ་ཁག་ཅིག་ཡིན་སྟབས་མདོ་ཁམས་ཤོད་ཆེན་གྱི་ཐ་སྙད་བྱས་སུ་བཙུམས་ན་མི་འགྱིག་པ་མེད་པ་ཞིག་དོན་ལ་གནས་ཡོད། འོན་ཀྱང་སུམ་པ་ཡེ་དཔལ་སྐབས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སའི་ཚར་ཐམས་ཅད་འགྲོ་ཐུབ་པ་ལྟ་ཞོག་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་མིང་ཆུ་མིང་སོགས་སྟོང་བཅུད་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་ཚད་ཡིག་ལམ་མེད་ཁར་རེ་རྒྱབ་ཡོད་ཀྱང་ལག་ལ་ཐེབ་དཀའ། དེར་བརྟེན་སྐབས་དེར་ཤོད་ཆེན་གྱི་ཐ་སྙད་གྲངས་བཅས་བཅུས་པ་དེ་སྔ་དྲག། དེང་སྐབས་འབྲོང་པ་རྒྱུ་ཡོས་གསར་དུ་བསྒྲིགས་པའི་སྟོང་འདོང་པའི་དེབ་གཉེར་སྤྱག་ཡོ་ལས་ཀྱང་སུམ་པ་ཡེ་དཔལ་གྱི་ཤོད་ཆེན་ཧྥས་པའི་སྟེང་དུ་གྲིམ་ཤོད་དང་། ཇོང་ཤོད། དཀར་ཤོད། ངམ་ཤོད། རྩྭ་ཤོད། ཇུལ་ཤོད། སྐར་ཤོད། གཡང་ཤོད་བཅས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་མདོ་ཁམས་ཤོད་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཅེས་གསར་དུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དེ་ཡང་དེ་བས་ཀྱང་ཉམས་ཆེད་མེད་པའི་ཐུ་ཚོམ་དུ་ཟད། རགས་རིམ་ཙམ་བསམ་ན་བྱག་གཡབ་གཅིག་བུ་ཁོངས་སུ་ཡོད་པའི་སྤུ་ཤོད་མ་ཡིན་པའི་དུ་དུང་གཞུང་ཤོད་ནི་སྟོང་ལྷ་དགོན་པའི་

གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་མེའི་གསུང་འབྱམ་དུ་བཀ་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་ངོས་བཟུང་འཚེལ་བཞིན།

མངའ་འོག་ཏིག་ཙེའ་བའི་ལུང་ཆེན་སྟོང་སྐད་གུ་མདའ་བཅས་ལ་གཞུང་ཐོད་བ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ཡིན། ལྷོང་ལྷ་དགོན་པ་གཅིག་པུ་ལ་ལུང་པ་དེའི་ཁུ་མདའ་ལ་དགོན་ལག་དྲུག་ཙམ་ཡོད་རབས་བཞིད་རྒྱུ་ཡོད། དེ་མིན་ས་རྩིང་དཀའ་དག་བཅས་ཀྱི་དགོན་རི་ཁྲིད་མང་། དགོན་མ་ལག་ཡོད་པ་ལ་དཔག་བའི་ཡུལ་སྟེ་ཡང་མཁོ་ར་འབྲོག་པ་ནས། ཁམས་དམར། རྡོ་ཟམ། རྩོ་མདོ། འགའ་ག །འགམ་ལེ་ཉིན་སོགས་དེང་སང་ལྷར་ན་ཤང་ཁག་འགའ་ཤས་གནས་སའི་ཡུལ་ལུང་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། ཁུ་ཐག་རིང་ཐུང་གཞུང་ཆུར་ལྷོས་ཟེར་བ་ལྷར་གཞུང་ཐོད་ཀྱི་ཆུ་བོ་དེ་ཡང་དབྱར་ཀའི་སྐབས་སུ་རྟས་བཅད་མི་ཐུབ་པའི་ཆུ་བོ་ཆེ་ཙམ་ཡོད།

སྐར་ཐོད་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་བྱམས་མདུན་ཁུ་མདའི་ལུང་ཐུན་མང་པོ་ལྡན་པའི་སྐར་ཆུ་འབབ་པའི་ལུང་ཆེན་དེ་ཡིན། སྤུ་ཐོད་ནས་འབབ་པའི་སྤུ་ཆུ་དང་། གཞུང་ཐོད་ནས་འབབ་པའི་གཞུང་ཆུ། སྐར་ཐོད་ནས་འབབ་པའི་སྐར་ཆུ་གསུམ་ནི་ས་ཁྲར་ལྷས་ན་སྟོང་པོ་ཞིག་ལ་ཡལ་གཅིག་པོ་གསུམ་ཀྱེས་པ་ལྷ་བུ་མངོན་ཆུ་ཡོད། དེ་མིན་ཡུང་ཐོད་དང་། ཡར་ཐོད། འདན་ཐོད་བཅས་ཀྱང་ཡོད། སྤུ་ཐོད་དང་ཡུང་ཐོད་ནི་ཡིག་རྙིང་ཁག་ལས་གསལ་ཆེ་བས་ཉག་སེའི་གསུམ་འབྱམ་ཡིག་རྙིང་ལས་འདི་ལྟར། “སྤུ་ཐོད་ལུང་པར་ཤྲུད་ཀེ་བན་ཆན་དུས།” ཞེས་པ་དང་། ཡང་ “ཡུང་ཐོད་བདུད་ཀྱི་བླ་རྡོ་ཡོད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐྱང་ཐོད་བདུད་ཀྱི་ཐབ་རྡོ་ཡོད། ཅེར། ।དཔེ་གཉིས་གསུམ་མཚུངས་) ” ཞེས་པ་ལས་ཤེས། གཞུང་ཐོད་དང་ཡར་ཐོད་འདན་ཐོད་བཅས་ནི་རྣམ་ཐར་ཁག་ལས་གསལ་བ་མ་ཚད་ལོངས་སྤྱོད་བཞིན་པའི་ཁ་ཆུན་ལོ་ཆུས་སུ་གསལ་ཆེ། ཡར་ཐོད་ནི་བྲག་གཡབ་བླ་དགོན་ཀྱི་ལོ་ཆུས་ལས། ཡར་ཐོད་གཤེད་ལྷགས་ཀྱི་རི་ཁོ་དང་ཞེས་པ་དང་། རང་ཡུལ་གྱི་ཁ་དཔེར། སྐྱིད་སྡུག་ཅི་འཕྲི་ཡར་ཐོད་སྤུ་དགེར་དྲིས། ཞེས་པ་ལྟར་ཡར་ཐོད་བ་ཞེས་པའི་ཡུལ་སྟེ་ཡོད། འདན་ཐོད་ནི་བྲག་གཡབ་འདན་ཐོད་བ་ཡིན། དཔྱད་བྲག་གཡབ་ཁུལ་མ་ཡིན་པའི་ཁོལ་ཐོད་དང་། ན་ཐོད། ཚ་ཐོད། རི་ཐོད། སྡུག་ཐོད། རྡ་ཐོད། དྲུག་ལས། དང་པོ་སྐང་མཁན་ཆེན་ཁོད་ཅེར་བླ་མ་འཁྲངས་པའི་ས་ཁུལ་ཡིན་པ་དེའི་

རྣམ་ཐར་ཐོག་གྲངས་བཅུ་བདུན་ལས་ "ཁྱ་ཆུ་དམར་པོ་དང་། རྡུ་ཆུ་སྔོན་མོའི་བར། འོས་ཆུ་འབྲམ་དུ། མདོ་ཀྱུང་དུ་མར་བསྡུགས་བའི་གནས། གནས་མཆོག་ཁ་བ་དཀར་པོའི་ཞོལ། མོ་ཡོང་མཆེད་བདུན་གྱི་མདུན། བྱང་བཙན་ཆེན་པོ། རི་བོ་དབུ་འདུལ་དབང་ཕྱུག་གི་ཞོལ་ནས། ཚ་ཁབ་སོ་ཀྱལ་མོའི་ལུང་བ། ཡུལ་མ་ཅན་གྱི་འོལ་ཐོད་ཅེས་བྱ་བ་གནས་མཆོག་ཤུལ་སྟེང་དུ་འབྱངས།" ཞེས་པ་ལས་འོལ་ཐོད་ཅེས་པ་ཡོད་མེད་དང་ཚ་ཁྲག་ཡིན་མིན་ལུང་དེས་རྟོགས་ཐུབ། ན་ཞོད་ནི། གོང་གི་རྣམ་ཐར་ཞོག་བྱངས་ ཀྱི་ཀྱུབ་ཞོག་ལས། "གང་ལ་གཉིས་སྟེལ་ནས་ན་ཞོད་དུ་ཕྱིན་ནས་ལེ་ཀུ་བ་རྣམས་བྱུང་བས།" ཟེར་བའི་ན་ཞོད་ཞེག་ཀྱང་ཡོད། ཚ་ཞོད་ནི། ཉག་མེའི་གསུང་འབྱམ་ཡིག་རྩིང་དེར། "ཚ་བ་ཚ་ཞོད་སྟོད་འབར་རབ་སྐང་དང་།" ཞེས་བའི་ཚ་ཞོད་ཅིག་ཀྱང་འདུག །རི་ཞོད་ནི། སྐར་ཚང་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་ཞོག་བྱངས་སོ་བཞི་ལས། "ས་ཡོ་སྐྱག་ལོ་ལ་རི་ཞོད་ན་བཞུགས་སྐབས་ཆོས་རྗེ་ཀརྨ་པ་རོལ་བའི་རྗེ་རྗེ་དང་མཇལ་འཕྲད་མཛད།" ཅེས་བའི་རི་ཞོད་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་ས་གནས་གང་དུ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས། མ་ཚད་ད་དུང་དེར་སྐྱག་ཞོད་ཅེས་པ་ཞིག་ཀྱང་འདུག་རུང་ས་གནས་གང་ཡིན་མི་ཤེས། རུ་ཞོད་ནི། གོ་འཇོ་བླ་ཆུང་ཐུབ་བསྟན་ཤེས་རབ་ཀུ་མཆོས་མཛད་བའི་འབྲུག་པ་གཉེར་ཆོད་མའི་བྱང་བ་ཞེས་བའི་ནང་ "ཁོ་རང་བློན་གཅིག་སྡོག་ས་བྱོད་ཀུལ་ཆོགས་དེས་རུ་ཞོད་ཅེས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་འདུག །ད་དུང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན་རྩོང་ཁག་གཞན་དང་ཡུལ་ལུང་གཞན་དུ་ཡང་ཞོད་ཆེན་བཅོ་བཀྲད་ནང་ཐ་སྙད་མེད་བའི་ཞོད་ཆེན་མང་པོ་ཡོད་དེས། དེ་ལྟར་ན་ཞོད་ཆེན་བཅུ་དང་བཅོ་བཀྲད་ཅེས་བའི་ཐ་སྙད་དེ་མ་བརྟག་ཀྱ་ཆོས་ཙམ་ལས་གནད་འཛིལ་བའི་སྤྱི་ཁྲབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་འདོགས་ཐུབ་ཡོད་པ་མི་སེམས། དེ་ལྟ་ན་ཞོད་ཆུང་གི་ཐ་སྙད་ཅིག་དེ་སྟོན་ལོ་ཀྱུས་སུ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས་རུང་། འོན་ཀྱང་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཇོག་དབང་གིས་ཞོད་ཆེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞོད་ཆུང་ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུབ་ཡོད་སྐབས་ཞོད་ཆེ་ཆུང་གི་ཐ་སྙད་དང་ས་ཁུལ་དེ་དག་གང་དུ་ཡོད་པ་དང་གང་

ཙོམ་ཡོད་པ་ཞིབ་འཇུག་ལེགས་པོ་བྱ་རྒྱུ་སྣང་མེད་མི་རྟང་བ་ཞིག་མཐོང་།

དེར་བརྟེན་སྤུ་ཐོད་ནི་བྲག་གཡབ་ཕྱོགས་དཀར་གཞུང་དུ་ཡིན། སྤུ་ཐོད་ཤྭག་གུ་ལྟང་བར་བཞུགས་པའི་གྲུབ་ཆེན་ཅིག་ལ་ས་མིང་མི་ལ་ཐོགས་ཏེ་ཤྭག་གེ་བན་ཏན་ཞེས་ཐོགས་པ་གོང་མ་ཆགས། ཅིག་ལེའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་ཡིག་རྙིང་མགོ་མཐུག་ལ་ཤྭད་གེ་བན་ཏན་རེར་བའི་མིང་དེ་ཞེངས་གཉིས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ལས། "སྤུ་ཐོད་ལྟང་བར་ཤྭད་ཀེ་བན་ཏན་དུས། ཁ་ཅོག་ལག་ཁང་གི་ལས་འཛོ་འགའ་ཙོམ་ཡོད། སྒོམ་བསྒེད་རྫོགས་གཉིས་ལ་གསང་སྤྱོད་ཀྱི་འབྲས་བུ་འཐྲུངས། སྲིད་རྩལ་བྱས་པ་གཅན་ཀྱི་བསོད་ནམས་འབྱུག ཁབས་པ་ཐམས་ཅད་མྱུར་དུ་འགྲུབ་ཀྱུར་ཅིག ངས་བསམ་ཐམས་ཅད་གཞན་ཕྱིས་འགྲུབ་ཀྱུར་ཅིག ངེ་ལྷར་འགྲུབ་བའི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་སྨོན་ཡིན།" ཞེས་སྤུ་ཐོད་ལྟང་བར་བཞུགས་སྐབས་ཤྭད་གེ་བན་ཏན་མིང་ཐོགས་དུས་ཤྭད་ཐོག་པ་དང་བླང་རྩང་ (ཡིག་རྟིང་དུ། བསྟབ་རང་གྱའི་སྤྱལ་པ་བཤེགས་པ་དང་། ཞེས་པ་འདི་དེང་སང་བླང་རྩང་འབོད་པ་དེར་ཡིན་སྲིད་) གི་དགོན་པ་སོགས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པའི་ལས་འཛོ་འགའ་ཙོམ་བྱང་བ་མ་ཚད་གནས་དེ་ཙོགས་བསྒེད་རྫོགས་སྨོམ་བཟླས་ལ་རྟེད་རྩལ་བུས་པས་དུས་གཅན་ཀྱི་བདེ་བའི་བསོད་ནམས་དང་རང་གཞན་གཅིག་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་སྨོན་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྙམ། དཔྱད་ལྟང་གཅིག་པར་དེ་ལས་གསལ་ཙོམ་གསུངས་པར། "ཅིག་བྲེའི་ཡུལ་དུ་ལབ་པ་ལ་མཆོག་ཡང་ཟེར། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཟེར། ཤྲ་གེ་བན་ཏན་ཡང་ཟེར། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཤྲག་གེ་བན་ཏན་ཡང་ཟེར། ཟེར་བ་འདུག) ཅིག་སྨོན་དང་གསུམ། ང་བས་ལོག་ན་མེད། ང་ཡིན་ཡང་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་གདོག" ཞེས་ཅིག་ཅེ་སྟེ་བོས་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤྲག་གེ་བན་ཏན་དང་ཅིག་སྨོན་གཉིས་གང་ཟག་ཐ་དད་མིན་པ་གཅིག་ཡིན་པ་གསུངས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཞྭ་དམར་དུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི་ཀཱ་པོ་གངས་རའི་གནས་ཡིག་ལས་ "དེ་ལྟ་བུའི་གནས་འདིར་དབལ་ལྡན་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ (1110–1193) ཕྱག་མ་

ཞེབས་གོང་དུ་ཡང་གསང་སྔགས་རྣིང་མའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་པོ་དང་ཕྱད་ཀེ་བན་ཏན་དང་། དཔལ་ཆུ་ལོ་དང་། ཅག་རེ་ཤེ་བོ་སོགས་བྱུབ་ཆེན་མང་དུ་བཞུགས་པའི་སྒྲུབ་གནས་ཡིན།" ཞེས་ཕྱད་ཀེ་བན་ཏན་དང་ཅག་རེ་ཤེ་བོ་གཉིས་གང་ཟག་ཐ་དད་ཡིན་པ་གསུངས་ཡོད་མོད། དེ་ནི་ཐལ་ཆེར་ཁོར་བ་ཡིན་སྲིད། འོན་ཀྱང་རྣམ་ཐར་ཡིག་རྣིང་དེར། ལབ་པ་ཕ་ཉེ་དང་ཕ་ཉེ་ལབ་པ་ཟེར་བའི་ལུངས་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཅག་ཤེ་རང་ཉིད་ཀྱི་མིང་ལ་ཕ་ཉེའི་མིང་སྤྱར་བ་ཡིན། སྤྱིར་ཕྱག་ཀེ་བན་ཏན་གྱེ་ཁོད་ཀཱ་པོ་གངས་རར་ཞེབས་ཏེ་བཞུགས་པ་ནི། "དྲིན་ལན་མ་སོད་ཞེ་གནོང་ཆེ་བའི་ཕྱིར། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་རྗོག་པའི་བག་ཆགས་བསགཔ།" ཞེས་གོང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཅག་རེ་ཤེ་བོ་དང་ཏཱ་ལོ་བཅས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་སའི་ཆར་ཆོས་ཞུ་བར་ཞེབས་པ་མ་ཚད་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་གནས་ཁྲད་པར་ཅན་འཚོལ་ཏེ་མདོ་ཁམས་ཀྱེ་ཁོད་དམ་ཀཱ་པོ་གངས་རར་ཞེབས་ནས་སྒྲུབ་པ་ཅམས་ལེན་གནང་སྟེ་ཅམས་དང་རྗེགས་པའི་དགོངས་པ་མཐོན་པོར་མ་གཞེགས་པར་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པ་ཞྭ་དམར་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི་ཀཱ་པོ་གངས་རའི་གནས་ཡིག་ལས། "དེ་ཡི་ཉེ་བ་ན་ཕྱད་ཤེ་བན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་སྒྲུབ་ཕུག་ཡོད།

སྤོན་རྗེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ཉེ་ཁོད་ལྷ་མོ་ཕུག་ཀུ་སྒྲུབ་པ་མཛད་པའི་དུས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ལ་གཏོར་མ་སྤྲིན་སྣམ་དུ་དགོངས་པ་ན། ལྷ་མོའི་ཞལ་ནས་གཏོར་མ་སྐུང་དུ་བྱིན། གནས་དུ་ཕྱད་ཤེ་བན་ཏན་གྱི་གཏོར་མ་ལེན་དུ་འགྲོ་དགོས་གསུངས། གཏོར་ཐུས་རྗེ་ལྷ་བུ་ཞིག་ཡོད་དགོངས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཟིགས་པ་ན། རྟོ་ལེབ་ཅིག་གི་སྟེང་ན་ཁྱིའི་ལག་པ་དུམ་བུ་ཞིག་བཞག་འདུག །ནུལ་འབྱོར་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཆ་བ་ཡིན་ཟངང་དགོངས་པ་བྱུང་། དེ་དུས་ཕྱད་ཤེ་བན་ཏན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ལ་གཏོར་མ་ཕུལ་བའི་གཏོར་ཕུད་སྟེགས་དང་ཐབས་བཅས་བའི་ཚུལ་ཡང་ད་ལྟའང་གསལ་བ་ཡོད།" ཞེས་པ་དང་། ཡང་གནས་ཡིག་དེར། "དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་པ་ན་སྐྱབས་ཁྲ་ནག་ལུང་ཞེས་པའི་ཕུ་ན་ཕྱད་ཤེ་བན་ཏན་དང་གཤེན་སྐྱོས་

རི་ཐུལ་ཅན་ཀྱི་སྐྱབ་པ་དང་། ཨ་བོང་ལུག་མགོ་ལྟ་བུའི་དྲང་ནས་རང་དྲང་མིན་དྲྭ་རྣ་འབབ་པ་ཡོད།" ཅེས་པ་དང་། ཡང་གནས་ཡིག་དེར། "དེ་ནས་ཡར་ཕྱིན་པ་ན་དཔལ་ཆ་ལོའི་སྐྱབ་པ་ཤི་ཡོད་ཅིང་། འདོད་འཇོའི་ཨ་བོང་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ནུ་མའི་ཚལ་ཅན་དང་། ཐུགས་དམ་རྫོ་ཡི་གཏོར་མ་ཡོད། སྐྱབ་པ་ན་དེའི་ལྷག་ཕྱོགས་ན་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་དང་བྲག་ཐོག་མང་པོའི་ཞབས་རྟེས་ཡོད།" ཅེས་པ་ལ་དབུང་ན་སྐབས་དེར་ཆ་ལོ་དང་སྤུ་ཤོད་ཀྱི་ཤུད་ཆེ་བན་ཆན་ནམ་ཅོག་ས་བཅས་ཀྱེ་ཤོད་ཀོ་བོ་གངས་ཀྱི་ར་བར་ཕེབས་ཏེ་ཅམས་རྟོགས་བྱུང་པའི་དགོངས་པ་མཐོན་པོར་མ་གཤེགས་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱབ་པ་ཅམས་ལེན་གནང་སྟེ་བཞུགས་ཡོད་པ་ཤེས་ཐུབ།

"ང་ཡང་སྐྱལ་ལོ་ལ་འོང་། (དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། ང་ཡང་སྐྱལ་ལོ་ལ་འོང་བ་ཡིན། ཞེར་བ་འདུག་) ཀུན་ཀྱིས་མི་འདོད་སུ་ལ་ཡང་མི་སློན། ཐུགས་ཆེས་དམ་པ་བྱ་ལོ་ལ་ལེན་པ་ཁ་གསལ་བ་ཡིན།"

ཞེས་པ་འདི་ནི་གཙོ་བོ་ཅ་ཆ་ས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཁོང་འབྱུངས་པའི་ལོ་རྟགས་གང་ཡིན་བསྟན་པ་དང་དེ་མ་ཐག་པའི་མགར་འབུམ་ལེ་ཚན་འདི་མཇད་ལོའི་ལོ་རྟགས་དེ་བསྟན་པའི་དོན་གཉིས་ལ་འཇུག་པ་ཡིན། ད་དུང་གཞན་ཡང་ལེ་ཚན་ཞིག་གི་མཇུག་ལ་མཇད་བྱང་ལྟ་བུར། "བྱ་ཡི་ལོ་ལ་སྐྱལ་ཀྱི་ལོ་བས་ལེན།" ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། ད་དུང་། "བྱའི་ལོ་ལ་ཁོ་བོ་སྐྱལ་ཀྱི་ལོ་བས་ལེན། ཨིཐཱ།" ཞེས་པ་དང་། ཡང་། "ཁོ་བོ་སྐྱལ་ལོ་ལ་འོང་བ་ཡིན།" ཞེས་པ་སོགས་མཇད་ལོ་གཅིག་པའི་ལེ་ཚན་ཁ་ཤས་ཡོད་པས་མ་ཚད་ཁོང་གི་ལོ་རྟགས་ཡང་གསལ་ཡོད། འོན་ཀྱང་མཇད་ལོ་དང་མཇད་མཁན་ཀྱི་ལོ་རྟགས་གང་ཡིན་ཤེས་རྟུང་ལོ་ཁམས་གང་ཡིན་གསལ་པོ་མེད་སྟབས་ཕྱི་ལོ་ག་དུས་འབྱུངས་མིན་ཐག་གཅོད་བྱེད་དཀའ་ཚགས་ཡོད། མ་ཚད་ད་དུང་ཉལ་མེས་ཟླེ་དགོན་ག་དུས་བཀའ་མིན་རྣམ་ཐར་གསུང་འབུམ་དུ་མ་གསལ་སྟབས་ཤེས་དཀའ། ཡིན་ན་ཡང་རབ་བྱང་ནི་གཉིས་པ་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། གང་

ལགས་རེར་ན། སྨར་པ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་སྟབས་སྨར་པ་ནི་རབ་བྱང་གཉིས་པའི་ཤིང་ཡོས་ (༢༢༣༧) ལོར་འབྲུངས་ནས་ཚུ་ཐག་ལོར་ (༢༢༠༣) གཤེགས་པ་སྨར་ཚང་གི་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་ལས་གསལ་ཡོད་པ་ལས་དུས་དེ་ཤེད་ཙམ་ཡིན་པ་ཆོད་དཔག་བྱས་པ་ལས་གཏན་ཁེལ་བ་ཐག་གཅོད་དགའ། སྨར་པ་ལས་ལོ་བཅུ་ཆེ་བའི་སྤུལ་ལོ་དེ་ཡིན་ཚུགས་ན་ཕྱི་ལོ་ ༢༢༢༧ སྐྱེ་ལོ་ཡིན་དགོས། ཡང་ན་སྨར་པ་ལས་ལོ་གཉིས་ཆུང་བའི་སྤུལ་ལོ་དེ་ཡིན་ཚུགས་ན་ཕྱི་ལོ་ ༢༢༢༨ སྐྱེ་ལོར་ཡིན་དགོས། ཡང་ན་སྨར་པ་ལས་ལོ་བཅུ་བཞི་ཆུང་བའི་སྤུལ་ལོ་ཡིན་ཚུགས་ན་ཕྱི་ལོ་ ༢༢༠ཅ སྐྱེ་ལོར་ཡིན་དགོས། དེ་དག་གང་ཡིན་རེ་ཞིག་ཁ་མཆོན་གཅོད་དགའ་བར་སྣང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༢ཤ ཤིང་སྤུལ་ལོར་སྨར་ཚང་གི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡང་དགོན་ཡེ་ཤེས་ཆུལ་མཚན་འབྲུངས་དུས་གྲུབ་ཐོབ་ཉག་ས་དེར་ཞེབས་ཀ་སྐྱབས་སེམས་དང་སྨོན་ལམ་བཀབ་སྟེ་མཚན་སྐལ་ལྡན་བཀཤས་ཚུལ་གདན་རབས་སུ་ཡོད་པར་དབག་ན་ཉག་ས་ག་དུས་བྱང་མིན་རགས་རིམ་ཙམ་ཤེས་པ་ལས་འབྲུངས་པའི་ཕྱི་ལོ་གསལ་པོ་ཐག་གཅོད་མི་ཐུབ་མོད། འོན་ཀྱང་འདས་ལོ་བཞད་པའི་སྐབས་སུ། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་ལས། "ཁྱེའི་དགོན་གནས་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་པར་བཀོས། ལྷགས་བྱ་སྤྱེལ་གྱི་ལོ་གང་རྟང་ཡིན་པ་འདུ།" ཞེས་པ་དང་། དེ་མིན་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱ་ཡི་ལོ་ལ་སྤྱུལ་གྱི་ལོ་པས་ལེན་ཞེས་པ་དང་། ཡང་བཅོ་ལྔ་ལོན་ནས་བྱུག་ཅུའི་བར་ཞེས་པ་ལྱང་དོན་ཁག་གསུམ་ལ་དགྱེད་གཞི་བྱས་ཏེ་དགྱེད་པ་བཏང་ན། དགུང་ལོ་བྱུག་ཅུ་ལྷག་བཞུགས་པ་ལྱང་དོན་གྲུབ་པ་གཞིར་བཞག་བྱས། ལྷགས་བྱ་སྤྱེལ་ལ་འདས་པ་གཞིར་བཞག་བྱས། ལོ་རྟགས་སྤུལ་ཡིན་པ་གཞིར་བཞག་བྱས་ན། ལྷགས་སྤྱེལ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༢༠༠ ལོ་ཡིན་པ་དང་། ལྷགས་བྱ་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༢༠༡ ལོར་ཡིན་སྟབས། དེ་ནས་བྱེན་དུ་བརྩིས་པའི་ལོ་བྱུག་ཅུ་ལྷག་ཙམ་གྱི་སྤུལ་ལོ་དེ་སྨར་པ་ལས་ལོ་གཉིས་ཆུང་བའི་ཕྱི་ལོ་ ༢༢༢༨ ལོའི་མེ་སྤུལ་དེ་ཡིན་པར་བབས། དེར་བརྟེན་གྲུབ་ཐོབ་ཉག་ས་ཁོང་འབྲུངས་ལོ་ཕྱི་ལོ་ ༢༢༢༨ དང་། འདས་ལོ་ཕྱི་ལོ་ ༢༢༠༠ དང་ ༢༢༠༡ གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ཆག་བྱས་ཀ་དགྱེད་ལོ་ ৪৩

དང་ ᔑᕐ གཉིས་གང་རུང་བཞུགས་པ་དེས་ཆགས་བྱེད་པ་ལས་དུ་དང་ཐག་མི་ཆོད།

གསུང་འབུམ་འདིར་ལུང་གཞན་ཞིག་ཡོད་མོད། དེས་ཀྱང་གསལ་པོ་ཐག་གཅོད་མི་ནུས། "ཡར་ངོས་ཐང་གཅིག་ཐག་གྱའི་མཐིལ། བཅོ་ལྔ་ལོན་ནས་དུག་ཅུའི་བར། མི་སྡོད་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསབས། ཏྲ་མའི་བྱིན་རླབས་སྣིང་ལ་ཞུགས།" ཞེས་པ་དང་། ཡང་གཅིག་ལ། "ལོ་བཅུ་དུག་ལོན་ནས་དམ་ཚོས་དྲན། འཇིག་རྟེན་མི་དང་བློ་མ་བསྡུན། འདུག་ན་མི་དགའ་འགྲོ་ལ་དགའ། འགྲོ་དྲིན་ཐག་མོ་གྱུ་པ་རྣེད།" ཅེས་པ་དང་། ཡང་གཅིག་ལ། "ཡར་དངོས་ཐང་གཅིག་ཐག་གྱའི་མཐིལ། མངའ་རིས་རྒྱ་ནག་གི་བར་སྐབས་དེར། ལོ་བཅོ་ལྔ་ལོན་ནས་དུག་ཅུའི་བར། མི་བསྡད་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསབ།" ཅེས་པ་སོགས་རང་རྣམ་ལྔ་བུ་ལུང་ཡོད་རྟང་། དེ་དག་གིས་དགུང་ལོ་དུག་ཅུ་ཐོག་ལ་མིན་པ་ཤེས་པ་ཙམ་ལས་འབྲུངས་ལོ་འདས་ལོ་ཐག་གཅོད་ཀྱི་བཞིན་བྱེད་མི་ཐུབ། ལུང་འདི་དག་ཡོད་པའི་གསུང་རྟོམ་ལེ་ཚན་འདི་བུ་ཡི་ལོ་ཞིག་ལ་གསུངས་པ་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ། ད་དུང་དགུང་ལོ་ཀྱི་ཙམ་བཞུགས་མིན་མི་ཤེས། ལུང་དང་པོ་དེས་ལོ་བཅོ་ལྔ་ནས་དུག་ཅུ་བར་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ལ་མེབས་ཏེ་བྱ་མ་བསྡེན་ཏེ་ཚོས་ཞུས་པས་རྟོགས་པ་བརྟེས་པའི་ལུང་ཡིན། ལུང་གཉིས་པ་གསུམ་པ་ཡང་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་མེབས་ནས་བྱ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ལུང་ཡིན།

བྱག་གཡབ་བྱ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞོག་གྲངས་ ᔑᕐ སྤུ། "ཁུལ་དེ་དག་གི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྱལ་ལོ་ནས་འཆར་གནས་མགྲོན་ལ་བརྩི་ནས་མཆོད་མཐལ་ཕྱག་སྐོར་སོགས་དུས་ཚེན་ཀྱི་བྱེད་སྐོ་སྤེལ་སྲོལ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ་བཅས་རིམ་དེ་ཙམ་མོ།" ཞེས་པ་ལ་དཔྱད་ན་གྱབ་ཐོབ་ཉག་ཝེ་ཚོ་སྤྱལ་ཀྱི་ལོ་ལ་འབྲུངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁུལ་དེའི་དད་ལྡན་ཡུལ་མི་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱལ་ལོ་ནས་འཆར་ལ་གནས་འགྲོན་དུ་བརྩི་ནས་མཆོད་མཐལ་ཕྱག་སྐོར་བྱས་ན་དགེ་ཙ་ཚེ་བར་དམིགས་པ་དེ་ཡིན་པ་ལས་གཞན་སྤྱལ་ཀྱི་ལོ་ལ་གནས་སྐོ་བྱེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་བཤད་རྒྱུན་ཡོད་པ་མ་ཐོས་པ་མ་ཚད་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་བཅས་ལ་

ཡང་དུས་དེས་ཅན་ཞེས་ཟན་ཞིག་གི་ལོ་ལ་དགེ་བ་བསྒྲུབ་ན་འགྱུར་ཚད་ཆེ་བ་གསུངས་པ་མ་མཐོང་།

"ཁོ་དགོན་གདན་ས་སྤྱག་གིས་བཟུང་། (དེའི་གཉིས་པ་དེར། ཁོ་དགོན་གདན་ས་ཕྱག་གིས་བཟུང་ཟེར། དེའི་དང་གསུམ་མཚུངས་) སྒྲུན་ཟློའི་གདན་ས་རྩོད་དུས་ཡང་ཏོང་། ནང་འབྲུག་སིལ་བུར་འགྲོ་དུས་ཏོང་། དེ་དུས་བློ་ཐབས་མེད་ལ་རེ། ཁོ་བོ་ཡོད་ན་བློ་ཐབས་ཡོད།" ཁོ་དགོན་གདན་ས་ཞེས་པ་ནི་སྤྱར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གདན་ས་ཁོ་དགོན་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན། སྤྱར་ཚང་གི་གདན་ས་ཕྱག་བཏབ་མཁན་སྤྱར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་མོད། ལོ་རྒྱས་དང་ལོ་ཁམས་གང་ཞིག་ལ་དགོན་པའི་རྨིང་ཆགས་བཏབ་མིན་ཉག་མེའི་གསུང་འབྱམ་དུ་མེད་ཁར་སྤྱར་ཚང་གི་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་ལ་ཡང་གསལ་པོ་མེད། འོན་ཀྱང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་ཕྱིན་ལས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་ 'བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་སྐོར་ལ་དབྱད་པའི་གཏམ་' ཞེས་པའི་ནང། དེ་ནས་ལོ་ངོ་བདུན་སོང་བ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ཕག་ (སྤང་སྐྱོ་མའི་སྤང་ཁོར་ཙུང་ཀྱི་སྤུའུ་ཡི་ཆེན་ཏའི་ཁྱི་ལོ་གསུམ་པ་) སྤྱི་ལོ་ ༡༩ཅཨ ལོར་ཕག་མོ་བྱ་པའི་སྤྲོབ་མ་འབྲོ་མགོན་སྤྱར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བར་ཁམས་སུ་ཁོ་དགོན་པ་བཏབ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་དེ་ནས་སྤྱར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱང་ཞེས་སྤྱར་ཚང་གི་གདན་ས་ཁོ་དགོན་གཅིག་ཏུ་ཐུབ་མོད་ཡོད་མོད། དེ་ལ་དོགས་གཞི་ཞིག་ཡོད་མི་ཤེས་པ་ནི། སྤྱར་ཚང་གི་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་ཁོག་གཅོད་བྱས་ཡོད་མོད། "དེ་སྐར་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་དེ་འདམ་སྟེང་དགོན་དུ་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་བཞུགས། སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་ནས་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་རྒྱ་བཞེས་པ་ན་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་དགུ་མཛད།" ཅེས་པ་སོགས་ལོ་དེར་དགོངས་པ་གཞན་དུ་གཤེགས་པ་གསུངས་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྤྱར་པ་ནི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཕྱིང་ཡོས་ (༡༢༣༧) ལོར་འབྲུངས་ནས་ཆུ་ཕག་ལོར་ (༡༣༠३) གཤེགས་ཡོད་སྤྲབས། གཤེགས་ལོ་ཕྱི་ལོ་ ༡༣०३ ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་ཐམ་པ་འཛེན་ན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩ཅ३ ལོར་གདན་ས་དེར་ཐོག་མ་གནས་བཅས་པཁམ་ཕུག་འདེབས་

བྱས་ཐོབ་ཅག་མེའི་གསུང་འབྱམ་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་ངོས་བཟུང་འགྲེལ་བཤད།

པ་གྱུབ་ཡོད། དེར་བརྟེན་སྨར་ཚང་ཐུག་བཏབ་བའི་ལོ་རེ་ཟུང་མ་མཉམ་རྩང་དུས་དེ་ཤེད་ཡིན་པ་གསལ་པོ་ཤེས།

མདོར་ན་ལྷང་དེ་ཤོ་དགོན་ཉམས་ཚག་འགྲོ་ནས་ཁྱིམ་པ་མི་ནག་འགྱུར་བའི་ལྷང་བསྟན་ཡིན་པས་མ་ཚད་གདན་ས་སྐྱག་གི་བཟུང་སྟེ་སྐྱག་བསྟལ་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་པ་མི་ནག་གིས་བཟུང་བའི་དུས་འོང་གསུངས་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་པའི་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་ཅན་འདི་ཡིན། ཕྱག་པར་དུ་ "སྐྱན་རྒྱའི་གདན་ས་རྩོད་དུས་འོང་། ནང་འཁྲུག་མིལ་བུ་འགྲོ་དུས་འོང་" ཞེས་པ་ནི་དེ་སྟོན་བྱག་གཡབ་ནང་ཁུལ་དུ་དམེ་འཁྲུགས་དང་གདན་འཁྲུགས་མང་པོས་ཡུལ་ཁམས་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་དུ་མ་ཡོད། དུ་དྲང་དེ་མིན་ཕྱུ་ཡུལ་དང་སྐྱོང་ཡུལ་བར་འཁྲུགས་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཡང་ད་ཕན་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་མ་རབ། ཁོན་ཀྱང་ཕྱུ་སྐྱོང་གཉིས་ཀྱི་འོག་ལ་མི་འབོར་ཏི་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་དཔག་སྟེ་མིའི་སྡུ་ཚོགས་དང་མིའི་སྲོག་ལ་གོད་ཆག་དང་རྣབ་སིག་སོང་བ་མཆོན་ཐུབ། 'བྱག་གཡབ་ཐུ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས' སུ་ཡིག་སྐྱིང་ཞིག་གི་ལྷང་ལས། ཕྱུ་དབོན་ཉི་མ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས། །ཕྱུ་སྟེ་ཉི་ཁྲི་དགུ་འབུམ་དང་། །རང་གི་བྱ་རྟ་འབངས་འཁོར་བཅས། །ཕུལ་ནས་འགྲོ་དོན་རྩེས་སུ་སྐྱོང་། །སྐྱོང་རྩེ་ཉི་མ་ལྷུན་གྱབ་ནས། །སྐྱོང་སྟེ་དུག་མཆོ་ཁོལ་མ་དང་། །རང་གི་བྱ་རྟ་འབངས་འཁོར་བཅས། །དད་བས་ཕུལ་བས་བདག་པོ་བྱས། །ཞེས་པ་ལ་དབྱད་ན་སྐབས་དེར་ཕྱུ་སྐྱོང་གཉིས་ལ་མི་འབོར་ཏི་ཙམ་ཡོད་པ་མཆོན་ཐུབ་པ་དེས་དེའི་རྩེས་སུ་མི་འབོར་དེ་ཙམ་མེད་སྟབས་གཡུལ་འཁྲུག་གི་སྐབས་སུ་ཉམས་ཆག་སོང་བ་མཆོན་ཐུབ། སྨར་ཚང་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་འདི་ལྟར་ "ཕྱིས་སུ་རིམ་གྱིས་ཏྲི་ནས་ཉ་ཤེས་ཤེ་བོས་ཤོ་དགོན་གྲོང་ཉེག་ཏུ་འགྲོ་གསུང་ལྟར་གྱུར་ནས། སྟོན་དགོན་ཆགས་ནས་ཡུལ་ཁམས་དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པ་བྱུང་བས། འདམ་སྟེང་བཀྲ་ཤིས་ཤོ་དགོན་ཞེས་དང་དགེ་ཚང་ཞེས་གྲགས། འདི་སྐྱོང་ནས་ཡུལ་དེར་ནད་མུག་དམེ་འཁྲུགས་མང་པོ་བྱུང་བས་དམེ་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་། གོང་ས་ལྷ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཀུ་

མཆོས་ (1617–1682) གངས་ཅན་ཀྱི་མངའ་བདག་མཛོད་སྐབས་བྱག་གཡབ་བློ་མ་བྱགས་ཝ་ཆུ་མཆན་ (1572–1638) ཀྱི་ཡང་སྲིད་གཉིས་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་བྱུབ་ (1647–1682) ལ་སྐར་ཚང་ཀུ་རེའི་སྡེ་འབངས་ཐམས་ཅད་གཞིས་སུ་བསྡུལ། ཡུལ་འབྲུགས་དང་དགེ་འདུན་སྡེ་འབྲུག་རྣམས་བློམ་ནས། དབྱེན་ཟླམ་དང་བྱམས་མདུན་ཆོས་སྡེ་བཏབ་སྐབས། འདམ་སྡེང་གི་རྐེན་གསུམ་ཆོས་རྗེ་ཕག་གྲའི་སྐུ་དང་ཆོགས་ཟངས་རིལ་བུམ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྐེན་རྣམས་མ་བུ་དགོན་གཉིས་གཤུ་གདན་དྲངས་ནས་དགོན་ཤུལ་མིང་མེད་དུ་གྱུར་ནས་རིང་དུ་སོང་བ། རབ་རྒྱལ་ས་བླང་འདིར་གྲུབ་དབང་ཤཱཀྱ་ཐྲིན་ཞལ་སྨོན་ཆེ་བཏུན་རྗེ་རང་དཔལ་ལྷན་འབྱུག་པའི་རྒྱུད་འཛིན་འཛམ་དབྱངས་སྐྱབ་སྐུ་གཉིས་ལ་གུས་པས་རྒྱུད་གསལ་ཞུས་བཞིན། ཤོ་དགོན་གཙུག་ལག་ཞིག་ཤུལ་དུ་ཆོས་རྗེ་སྐར་པ་སོགས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་འབུམ་ས་ཐོ་ཁ་ཤས་ཡོད་པ་ལ་ཉམས་གསོས་ཀྱིས་ཕྱི་ལྟ་ཁང་དང་ནང་གི་མཆོད་རྟེན་ལྟ་བཅས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའོ། །ཕྱོགས་འདིར་དུས་ཕྱིས་ཀུང་བྲག་གཡབ་བླ་མ་ཆེ་ཆུང་རྣམ་ (๑๔๙๖) འབྲུགས་པ་དང་། རྒྱ་བོད་འབྲུག་གདན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་མི་བདེ་བ་མང་པོ་བྱུང་བས། འདིས་དཔྱིན་ཆུང་ཟད་པ་རེ་འབྱུང་སྲིད་དམ་སྙམ་སྟེ་ཉམས་གསོའི་ལོ་འདིར་ནད་ཡམས་ཆད་པ་དང་ལོ་ལེགས་པ་སོགས་བཀྲ་ཤིས་དགེ་བའི་ལྟས་བཟང་སོའོ།” །ཞེས་པ་ལ་དབྱད་ན་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པའི་སྐབས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་དག་ལྷག་སུ་བསྒྲུངས་པའི་ཁོངས་སུ་བྱག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་སྲེང་གཉིས་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་བརྒྱད་བསྐུལ་གྱིས་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གདན་ས་གཅོ་བོ་ཤོ་དགོན་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྐེན་དང་དགོན་པའི་ཚོར་ནོར་ཡོད་ཚད་མ་བུ་དགོན་གཉིས་ལ་བགོས་ཏེ་གདན་ས་རྫ་སྡོང་བྱས་པའི་ལོ་རྒྱས་ལུང་དེས་གསལ་པོ་ཤེས་པས་མ་ཚད་དེས་དབང་གིས་རྐེན་འབྲེལ་འཕྲུག་ནས་བྱག་གཡབ་བླ་མ་ཆེ་ཆུང་རྣམ་པ་དང་། རྒྱ་བོད་འབྲུག་གདན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་མི་བདེ་བ་དེས་རྒྱུན་པས་བྱུང་ཟིན་པའི་དངོས་

མཐོང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་ཉག་ཝེས་མ་བྱང་གོང་ནས་གསུངས་བའི་ལུང་དོན་ཡིན། དེ་བཞིན་སྨར་ཚང་ཙམ་མ་ཚད་ཉག་རེ་ཝེ་བོས་བཏབ་བའི་བྱེ་དགོན་ཡང་སྐབས་དེར་ལྷ་ཝ་ཆེན་པོའི་སྐབས་དགེ་དགོན་དུ་བསྡུར་ཏེ་ཆོས་བརྒྱུད་རིམ་བཞིན་མེད་པ་བྱས་པ་ཡང་གོར་མ་ཆགས། 'བྲག་གཡབ་བློ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས' ཞོག་གྲངས་ ༧༢ ་ལས། "བྱམས་མདུན་ཆུས་དང་། རང་གྱུབ་ཆུས་ཀྱི་ས་ཆ་རྣེར་ (སྨར་) ཆུ་འབབ་རྒྱང་དུ་དགོན་གནས་ས་ཁྲབ་རྡོ་ཁྲབ་ཏུ་དར་རྒྱས་བྱང་བར་བརྟེན་བཞད་སྤྲོལ་ལའང་སྣེར་གཤིས་དགོན་ཆོ་བཅོ་བརྒྱད། ཕུ་ཀོང་དུང་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ཡོད་ཟེར། གདན་ས་ལྷེ་བ་ཞོ་དགོན་ནི།" ཞེས་ཞོ་དགོན་ཀྱི་མངའ་འོག་སྨར་ཚང་གི་དགོན་མ་ལག་ཉི་ཤུ་ཙམ་ས་གནས་དེ་རང་དུ་དར་ཡོད་པ་གསལ་པོ་ཤེས། དེ་དག་ནས་བྱམས་ཀྱིང་དགོན་འདི་ཡང་དགོན་མཆོ་བཅོ་བརྒྱད་གྲས་པ་གཅིག་ཡིན་འདུག ཡང་བྱ་དགོན་ལོ་རྒྱུས་དེར་ "བྲག་གཡབ་འགྲོ་མགོན་བཀའ་ཆེན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོས་དགོན་གནས་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་གསར་དུ་འཛེགས་རྗེས་སྐབས། ཕུ་དྲུང་པས་སྨར་ཚང་གི་དགོན་པ་བྱམས་ཀྱིང་དགོན་ནི་སྨེར་གཤིས་དགོན་ཁག་རྣམས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཡིན་པས་དེར་བཞུགས་ན། དགོན་རྒྱར་དུ་འཛེགས་མི་དགོས་ཞེས་ཞུས་ཚུལ་རྣམ་ཐར་དུ་གསལ།" ཞེས་པས་སྔག་གཡབ་མ་དགོན་དགོན་ཞོག་སོ་གཉིས་གྲས་ཀྱི་བྱམས་ཀྱིང་པ་སྨར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དགོན་པ་ཡིན་པ་རྗེས་སུ་དགེ་དགོན་བསྡུར་བ་ཞེས་པས་མ་ཚད་དགོན་མ་ལག་ཉི་ཤུ་ཙམ་ས་གནས་ཁྲབ་ཏུ་བསྡུར་བ་ཞེས། དེ་བཞིན་མིང་གི་ཡུག་མ་ཙམ་དུ་བྱུར་བའི་སྨར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་དུ་དར་མིན་ཞིབ་དབུད་བྱ་མཁན་ཡོད་ཚེ་བྲག་གཡབ་ཙམ་མ་ཚད་ཀྱེ་ཞོད་ཀོ་པོ་གངས་རྫ་གཅོན་པའི་ཁམས་སུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དགོན་མ་ལག་ཆེས་ཤིན་ཏུ་དར་རྒྱས་

བྱང་བ་སོགས་འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་ཁག་དང་སྐང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བློ་མའི་རྣམ་ཐར་སོགས་ལས་རྟོགས་ཐུབ། སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་བའི་དུས་ཚོད་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༧ཅཨ སྐར་ཚང་ཤོ་དགོན་པ་ཕུག་བཀའ་པ་ནས་ཨགོང་ས་ལྷ་པ་ངག་དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་ (1617–1682) བར་མི་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་ཡན་ཙམ་དར་རྒྱས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དཔག་ཐུབ།

དེ་རྗེས་གང་ས་ལྷོངས་ཀྱི་དབང་ཆའི་འཐབ་རྩོད་སྐབས་ཕུག་སུ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་སྤྲ་བརྐན་སྤུང་ཆེད་དུ་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་བསྒྲུར་བཅོས་དང་རྩ་སྟོང་བྱས་པའི་དུས་སུ་དགེ་འདུན་ནང་འབྲུག་དང་ཡུལ་མི་སྟེ་འབྲུག་ཤི་བསད་གཏོད་ཙམ་བྱང་མིན་སུས་ཀྱང་ཁ་ཆོད་གཅོད་དགའ་བ་དེ་དག་འབྱང་བའི་ཉག་ཚེས་ལུང་དུ་བསྟན་སམ་སྟམ། ང་དུང་ཉག་ཚེའི་ཁོང་གི་ཕ་མྱེས་ཀྱི་རྒྱུད་པ་ལབ་པ་ཞེས་པ་ལ་ཡང་ལུང་བསྟན་ཡོད་དེ། "ཕྱི་རབས་ལབ་པའི་མི་རིགས་རྣམས། རྗེས་སུ་སྟོག་དང་དམེ་ལ་སྨྲེད། ཅེས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་བསྒྲུར་བཅོས་བྱས་དུས་དམེ་འབྲུག་གི་སྟོག་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དེས་བསྟན་པ་ཡིན་པས་མ་ཚད་དུ་དུང་ལུང་གསལ་པོ་ཞིག་ལ། "སྐུ་ལབ་ཀྱི་ལན་ཆགས་སྤྱག་རྩོད་བྱེད། (མ་དམེ་གཉིས་པ་དེར། སྟོག་རྩོད་བྱེད་ཅེར། དམེ་གསུམ་པར་ཕྱ་ལབ་ཀྱི་ལན་ཆགས་སྤྱག་རྩོད་བྱེད། ཅེར་བ་འདུག་) ཕམ་རྒྱལ་གོང་བ་བརྗེ་རེས་འོང་། །ལབ་ལྷ་ཁང་དམག་གིས་བསྐོར་དུས་འོང་། །ཕ་ཡུལ་ཀྱི་ལབ་པ་ལ་དར་རྒྱད་འོང་།" ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་དབྱད་ན། དམེ་གསུམ་པ་དེ་དག་ཆེ་བའི་ངོས་འཛིན་ཀྱིས་ཕྱ་ལབ་ཀྱི་ལན་ཆགས་སྤྱག་རྩོད་བྱེད་ཅེས་པ་ནི། ལུང་བསྟན་བཞིན་ཉག་བྱེའི་མགོ་དཔོན་ཕྱ་ཡི་བྱེད་བའི་དུས་སུ་ཕྱ་ཡུལ་ཕྱོགས་ཀྱིས་ལབ་པ་མི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་རྒྱུད་དང་དགོན་པ་བསྒྲུར་བའི་སྐབས་སུ་སྤྱག་རྩོད་ཤུགས་ཆེར་བྱུང་ཀེ་མཐོ་དམའ་མི་རྟག་པར་གོ་ལྟོག་ནས་ཕམ་རྒྱལ་གོང་བ་བརྗེ་རེས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལབ་ལྷ་ཁང་ལ་དམག་དབྱང་གིས་བསྐོར་ཀེ་ལབ་པ་ལ་དར་རྒྱད་ཉམས་ཆག་ཏོང་ཡོད་པ་གོར་མ་ཆགས་པས་དེའི་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གསུངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ།

དེ་བཞིན་ཨཱཾ་དཀར་ནས་ཡར་སོང་ན་མོ་དོ་གྲོང་ལ་ཡོད་སའི་ཕར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤུག་ཐང་དགོན་པ་ཞེས་པའི་དལ་གྲོང་ནག་ཁྲིམ་ཚང་རེ་གཉིས་དེ་ཡང་དེ་སྔོན་དགོན་པ་རྩ་སྟོང་བཟོས་ཏེ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་དང་ཀོར་རེར་ཡོད་ཚད་མ་དགོན་གྱི་དགོན་ཤོག་སོ་གཉིས་གྲས་པ། ཀྱེ་ནེ་དགོན་པ་དང་། སྔག་ར་དགོན་པ། སྒོང་དཀར་དགོན་པ་གསུམ་ལ་བགོས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད། ཀྱེ་ནེ་དགོན་པ་ལ་གསེར་དངུལ་བཀྲ་མའི་བཀའ་བསྒྲན་འབྱུར་དང་། མཁར་རྫ་འཛོམ་གླིང་གཡས་བཞག་སོགས་ཐོག སྔག་ར་དགོན་པར་སྐད་གྲགས་ཅན་གྱི་རོལ་མོ་ཞིག་དང་། མཁའ་འགྲོ་མའི་སྤྱལ་པའི་ཚོད་ཐང་དཀར་ཞིག་གིས་གཤོག་སྒྲིའི་སྟེང་འཁྲེར་བ་གྲགས་པའི་ཆོས་དྲང་དཀར་མོ་ཆེན་པོ་ཞིག་སོགས་ཐོག་སྐལ་ཡོད་པ་བཞད་དར། སྒོང་དཀར་དགོན་པ་ལ་ཐོག་ཚ་རྩ་ཆེན་ཞིག་ཡོད་རབས་བཞད་དར་ཡང་གསལ་པོ་མི་དྲན་པས་བཀོད་ཐབས་བྱལ། དེ་དག་ལས་གུས་པས་མཐོང་བ་མཁར་རྫ་མཛོམ་གླིང་གཡས་བཞག་དང་གསེར་དངུལ་བཀྲ་མའི་བཀའ་འགྱུར་འཐོར་བའི་ཚོད་ཐབས་ཤོག མཁའ་འགྲོས་གནང་བའི་ཆུ་ཚལ་ཁུངས་ཤིག་ཡོད་ཀྱང་ཁྱབ་ཚད་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཞིང་ཆུ་ཚད་ཀྱང་ཉུང་ཤས་ཙམ་ཡོད་པས་ཁྱབ་ཚད་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ཁྱབ་ཚད་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་ཆུ་ཚལ་ཞིག་ཏུ་ཁྱབ་ཚད་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་ཁྱབ་ཚད་ཆུང་ཤོས་ཀྱི་ཆུ་ཚལ་ཞིག་ཏུ

རྗེ་ཙོམ་བྱས་པ་ཡང་སུས་ཀྱང་བཤད་ཆོད་དགའ། རྗེས་སུ་བྲག་གཡབ་སྒྲུབས་མཁོན་སྐུ་ལྡེང་དྲུག་པ་ (1814–1857) ཆེན་པོས་བྲག་གཡབ་མདུན་འབྲུག་ཞི་སྟེ་བསྟན་ཚུས་བདེ་བའི་བཀའ་ལུང་བརྟག་བབས་ཞབས་རིམ་བྱི་བྱས་སུ་ཆེད་དུ་བཙུགས་པའི་བཀའ་དགོངས་ཐུར་གསུམ་ལས་བྲག་གཡབ་བློ་བྲང་གིས་ཐད་ཀར་འཛིན་སྐྱོང་བྱས་པའི་སྡེ་འགྱུར་རྩིང་མའི་ཆོས་བརྒྱད་ཡིན་པ་བཀའ་བརྒྱད་གླུ་ཚང་ཡང་སྐུ་ལྡེང་བརྒྱད་པ་ (1888–1938) འདས། དགུ་པ་ནར་མ་སོན་པའི་སྐབས་ཆོགས་ལུགས་ཐོགས་རིས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ལྟར་ཞེས་ཏེ་དགེ་སྐྱར་བུ་འདོད་ཡོད་པ་རྣམས་བསྐྱར། བསྐྱར་མ་ཐུབ་པ་རྣམས་འཛིན་བཟུང་དང་མནར་གཅོད་རྡུང་རྡེག་གིས་བྲག་ལས་ཡ་ང་བའི་འོ་རྒྱས་སྐབས་སུ་དགེ་འདུན་སྡེ་འབྲུག་དང་ཡུལ་མི་ནང་འབྲུག་གི་རྗེས་ཐེག་ཙོམ་ཞེས་པ་རེ་རེ་བཞིན་བཤད་མི་ཐུབ་པ་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཀ་ཤེ་ས་འོངས་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ།

དེ་མིན་དང་དུང་ཀྱི་ནེ་དགོན་པ་དང་དབའ་ཐོག་རི་ཁྲོད་གཉིས་ཆོས་ལུགས་ཕྱོགས་རིས་དབང་གིས་ནུས་མཐུ་ཚོད་རེས་བྱས་ཏེ་ཕྱོགས་ཐན་ཚུན་གཉིས་ཀྱི་བློ་ཉམ་ཆེས་མང་པོ་ཞིག་ཡམས་ནད་ངན་པའི་དབང་འོག་འདས་བོྱངས་ཕྱིན་པས་མ་ཚད། ཡུལ་ཁམས་དག་ལ་ཡམས་ནད་ཀྱིས་མེ་ལྷེ་མཆེད་ནས་འགྲོ་བ་མང་པོར་དུས་མིན་སྲོག་གི་དབང་པོ་འགག་ཚུལ་མི་རབས་ཆུན་པའི་ངག་ཀྱུན་དུ་ཉན་ཐུ་ཡོད། དེ་བཞིན་བྱམས་མདུན་དུ་སྡེ་གསུམ་ཁང་ཚན་དང་གཙང་སར་དགོན་པ་བར་གྱི་དགེ་འདུན་སྡེ་འབྲུག་སོགས་དེ་དག་ནི་ནང་པ་སངས་ཀྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་གཅིག་པའི་སྤྱན་མཆེད་ནང་ཐན་ཚུན་གདན་ས་ཐོང་བྱས་པའི་དུས་འབྱུང་བ་བྱུབ་ཐོབ་ཀྱི་རེ་ཤེ་བོས་མ་འོངས་ལུང་དུ་བསྟན་པའི་དོན་དེ་དག་ཡིན་ནམ་སྟམ། དུ་དུང་ཀྱི་སེས་ལུང་བསྟན་འདི་ལྟར། "ཀྱི་བྲེའི་མི་རྣམས་ང་ལ་ཉེན། ངའི་མི་ཀྱུང་རྣེ་འཕྲོར་འགྲོ། །བཀའ་བརྒྱད་བྱམ་ཁང་འབྱུང་བས་བཤིག །བོད་མགོ་ནག་གི་མིག་ལ་སྐྱེ་རིལ་འོང་། ཁོ་བོ་མི་མཐོང་ཤེས་པར་དགའ། ཀྱི་བྲེའི་མི་ལ་བསོད་ནམས་མེད། །བསོད་ཟད་རྣམས་ཀྱི་འབྱུ་བས་

མང་། ཐྲོ་དཔོན་ཚྭ་དེ་གཡོག་པོས་བཅོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། མགོ་དཔོན་མགོ་དེ་གཡོག་པོ་བཙུང་། གསུམ་པར། མགོ་དཔོན་མགོ་དེ་གཡོག་པོས་བཙང་། རེར་བ་འདུག) ཐུལ་མོའི་འཚོང་དེ་བླ་བས་བཅོག (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཐུལ་མོའི་འཚོང་སྟེ་བླ་ཡ་བཅོག་རེར། གསུམ་པར། བླ་བས་བཅོང་། རེར་བ་འདུག) ས་བག་འགོ་རིང་མེལ་གསེར་ཡིག་ཆན་མོ་བཟུང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐག་འགོ་རིང་བསྡེལ་གསེར་ཡིག་ཆན་མོས་བཟུང་། གསུམ་པར། སྐག་མགོ་གསེར་ཡིག་ཆན་མོས་བཟུང་། རེར་བ་འདུག) ཁོ་ཐོག་གི་བླ་དེ་ལྷ་འདྲེས་འཐྲེར། ཁམ་ཆོས་གོང་བ་དེ་ཆུ་བས་དམའ། ཁས་ཙད་ཁ་ཐང་དགུང་བས་མཐོ། ཐྲིག་ཅན་གྱི་ངོ་སོ་ཉི་བླ་འདུ། ཆོས་མཛད་ནུབ་སྒོངས་ (དགུང་) བཅའལ་མི་སྐྱེད། (མ་ཤྱི་གསུམ་པར། ཆོས་མཛད་ནུབ་ཆོད་བཅའལ་མི་རྐྱེད་རེར) ཁྲོབ་ཏོས་ཟས་ནོར་ཐབས་ཀྱིས་ལོན། ལམ་དུ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཀྱང་མེད།" ཡང་ལུང་ལས། "སྨར་ཁམས་མི་དཔོན་བླ་དཔོན་ཀྱི། ཆུས་ལ་རྡེ་དམའ་རྡེ་དམའ་འགྲོ། ཁོ་དགོན་གདན་ས་ཡང་ངོ་རེ་བརྒྱལ། ཐ་སྐྱན་མགོ་གཡོགས་ཞབས་སུ་འགྲོ་ཉེན་ཡོད། ཁ་ལོངས་ལུང་བསྟན་ཡིན། ཀུན་ཀྱིས་གོ་བར་ཀྱིས། ཐོག་ཏུ་ལོང་བ་ཡིན།" ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་སོམས་ཤིག་ཀྱི།

"སྨར་ཚང་བསྟན་པ་གསོ་བ་ལ། ཁྱོགས་པོ་སྨར་པའི་སྐྱེ་བ་ལ། ངོད་རེར་བླ་མའི་མཚན་ཅན་ལོང། ངེ་རྗེས་ཆུལ་པོ་བུ་རྩ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། དེ་རྗེས་ཆུལ་བའི་བུ་རྩ་སྐྱེས། རེར་བ་འདུག) ངེ་ནས་ལོད་དཔག་མེད་བའི་དྲུང་། ཏྲི་མེད་ལོད་རེར་ཆེན་པོ་ཞེས། ངེ་དང་གཉིས་སུ་མེད་བའི་ཆུལ་སྤས་སྐྱེས་མཆོག་གཅིག་ཀྱང་ལོང་། ཁྱག་ལྷ་མགོན་པོས་སྔོང་རོགས་བྱེད།" ལུང་འདིས་སྨར་ཚང་བཀའ་བཆྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམས་པ་གསོ་བ་ལ། ཉག་མེའི་ཆོས་ཁྱིགས་སྨར་བའི་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་སྔང་མཁན་ཆེན་ལོད་རེར་བླ་མ་ (1295–1376) འབྱོན་ཆུའི་གསུངས་པ་བཞིན་བྱོན་ཏེ་འཁྱོ་དོན་དཔག་མེད་འབྱུང་ཡོད་པ་སྨར་ཚང་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་དང་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་བཅས་སུ་གསལ། དེ་རྗེས་རིམ་པ་བཞིན་ཆུལ་པོ་བུ་སྐྱེས་པ་དང་དྲི་མེད་ལོད་རེར་རེས་པ་འབྱུང་གསུངས་བས་མ་ཚད། སྤྱང་མ་ཡང་བྱག་ལྷ་མགོན་པོ་བསྟོད་ན་སྨར་ཚང་གི་

བསྟན་པར་དར་བའི་སྔོང་གོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་སྐྱང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བྱ་མ་ལུང་དོན་བཞིན་སྨར་ཚང་གི་གདན་རབས་བྱུག་པ་ཉིད་དུ་བསྐོ་བཞག་དང་འགན་ལེན་གནང་འོས་ཀྱང་། ཁོང་ནི་སྨར་ཚང་གི་ཆོས་བརྒྱད་འཛིན་པ་ནང་ནས་འགྲོ་དོན་ཆེ་གྲས་ཤིག་ཡིན་ན་ཡང་གདན་ས་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བའི་ལོ་རྒྱས་མེད་པ་ལ་བལྟས་ན། སྐབས་དེར་འོད་ཟེར་བྱ་མ་ནི་སྐྱང་ཐུག་ཅིག་འཚར་བའི་བྱ་མ་ཡིན་སྟབས་གདན་ས་འཛིན་སྐྱོང་གི་དབང་ཚ་མ་ཐུལ་བ་ཡང་ཡིན་སྲིད། མདོར་ན་རིན་ཆེན་སྤྲིང་པ་རྗེས་ནས་སྨར་ཚང་གི་གདན་ས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ཇི་བཞིན་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་གདན་རབས་འབྲི་མཁན་བྱིས་ལོ་རྒྱས་མ་ཤེས་པ་དང་དགྱེད་གཞི་རྒྱ་ཆ་མ་རྟེད་པ་སོགས་གང་ཡིན་མི་ཤེས། གང་ལྟར་གདན་རབས་རྣམ་ཐར་ནང་གདན་ལྟ་བ་མན་ཆོད་གསལ་པོ་བཀོད་ཐུབ་མེད། ཡིན་ཡང་སྨར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད་ནི་ད་ལྟ་ཡང་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་དཔལ་ཡུལ་ཞྭོགས་སུ་ཡོད་འདུག །གལ་སྲིད་སྨར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱར་གསོ་གཞིར་བཞེངས་གནང་ན་ཐོག་མར་གདན་རབས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་དགོས། གདན་རབས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ནི་གདུང་རབས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་སྟབས་གསོ་མི་རྙེད་བའི་གདན་རབས་རྒྱུན་ཆད་པ་མེད། གལ་སྲིད་ཆོས་བརྒྱད་ཆད་པ་ཡིན་ན་བསྐྱར་གསོ་དགའ་རྙེད་ཆོས་བརྒྱད་ནི་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པས་བསྐྱར་གསོ་གཞིར་བཞེངས་ཀྱི་འགན་ཁྲུར་གནང་མཁན་ཡོད་ཚེ་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ཟབ་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ལྟར་ལ་སྣེབས་ཡོད་པས་ཕྱི་མི་རྣང་བར་སེམས། སྨིན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་འདི་མི་ཅམས་གོང་འཕེལ་དང་ཅམས་པ་བསྐྱར་གསོ་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་སྐྱེས་བུ་མིང་བཏགས་ཡོད་པ་དག་ལ་འགན་ཡོད་པ་སྨོས་ཅི། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨར་ཚང་གི་ཆོས་བརྒྱད་ནི་རྒྱལ་བ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པས། རྒྱལ་བ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་དཔལ་རྒྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁོང་གིས་སྨོན་སྨོན་འོག་གདན་ས་དེའི་འབངས་སྡེ་བྲག་གཡབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སམ་ཡང་ན་འབངས་

སྟེས་བཀུར་བའི་བྲག་གཡབ་སྐུབས་མགོན་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཐུབ་སློབ་དབུ་ཁོག་དབུང་འདེགས་ཀྱིས་འགན་ཁུར་མཉམ་ལེན་ཕོག་བསྐུར་གསོ་གཞིར་བཞེངས་བྱས་ན་ཡུལ་ཁམས་དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པ་འབྱུང་ཐབས་ལ་འཚམས་ཤིང་ཁོས་བའི་ལེགས་ལམ་ཞིག་ཏུ་མཕོང་ཚུལ་ལགས།།

"གདན་ས་ཆེན་པོ་ཤོ་དགོན་ཡིན། །གནས་མཆོག་བཟང་པོ་རབ་ཁ་ཡིན། །བྱུབ་གནས་བཟང་པོ་ཐུབ་དགོན་ཡིན།"

ལུང་འདིས་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གདན་ས་གཙོ་བོ་དེ་ཤོ་དགོན་པ་ཡིན་སྐབས། གདན་ས་ཆེ་ཆུང་དབང་དུ་བྱས་ན་ཤོ་དགོན་པ་དེ་ཆེ། གནས་རྩ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བ་དེ་རབ་ཁ་ཞེས་པ་དེ་ཡིན་གསུངས་མོད་རབ་ཁ་ཞེས་པའི་གནས་དེ་གང་ཡིན་མི་ཤེས། བྱུབ་པ་ཐོབ་སའི་གནས་བཟང་པོ་གཙོ་བོ་ནི་ཐུབ་དགོན་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

"དེས་པར་ཐག་ཆོད་རིན་ཆེན་ཐྲིང་པའི་མི། །ངས་རེར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་འདི། །མི་ཤེས་ཆོོད་ཡོད་གཅིག་ལ་ཡིན།" ལུང་འདིས་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གདན་རབས་ཕྱི་པ་རིན་ཆེན་ཐྲིང་པ་ (1266–1341) མངོ་ཁམས་སུ་འབྱོན་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཤེས་པས་མ་ཚད་རིན་ཆེན་ཐྲིང་པ་ཁོང་བྱུབ་ཕོབ་ཉག་རེས་ལུང་ཟིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པ་རྟོགས་ཐུབ། མ་ཚད་རིན་ཆེན་ཐྲིང་པ་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གདན་རབས་རིམ་པ་ཕྱི་བྱོན་པ་ལས་ཐ་མ་དེ་ཡིན། ཁོང་གི་བླ་མ་བསྟེན་ས་ནི་སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་གདན་རབས་བཞི་པ་བྲག་གཡབ་རོང་འབྱུབ་ལ་འཁྲུངས་པའི་དབུ་རྩེ་བ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ (1243–1303) ཡིན། ཁོང་གི་སློབ་མ་གཙོ་བོ་སྐུང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བླ་མ་ (1295–1376) ཞེས་བྱུབ་ཕོབ་ཉག་སེའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཚ་བ་སྐུང་འོལ་ཤོད་ལ་འཁྲུངས་པ་འདི་ཡིན། ལུང་ནི། "སྐར་ཚང་བསྟན་པ་གསོ་བ་ལ། །ཁྱོགས་པོ་སྐར་པའི་སྐྱེ་བ་ལ། །འོད་ཟེར་བླ་མའི་མཚན་ཅན་འོང་།" ཞེས་པ་ཁོང་དུ་བྱངས་པ་འདི་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཁོང་སྐར་ཚང་གི་བསྟན་པ་གསོ་བའི་དམ་བའི་སྐྱེས་ཆེན་ཞིག་འབྱུང་བ་ལུང་ལས་གསུངས་

བས་མ་ཚད། སྐར་ཚང་གི་གདན་རབས་ལྟ་བ་རིན་ཆེན་བྱིང་བས་སྐྱོང་བའི་དངོས་སྐྱེབ་ཡིན་པ་དང་གདུལ་བྱ་འགྲོ་དོན་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་སྐར་ཚང་གི་གདན་རབས་དྲུག་པ་ཞེས་བརྗོ་དགོས་པ་འདུག་མོད། མ་བརྗེ་བ་ནི་གང་ཡིན་མི་ཤེས་ཡང་སྐར་ཚང་གི་ཆོས་བརྒྱུད་འཛིན་པའི་སྐྱེབ་མ་མང་པོ་བྱུང་བ་ཁོང་གི་རྣམ་ཐར་ལ་གཟིགས་ཤིག།

དམ་པ་དང་ཆ་ལོ་ཉག་སེའི་གསུམ་ཀྱི་སྐོར།

རྣམ་ཐར་གསུང་འབྱམ་ཡིག་རྙིང་འདིར་ཉག་སེ་ཁོང་དང་མཉམ་དུ་བསྟོད་ན་མཉམ་བསྟོད་དང་སྐད་ན་མཉམ་སྐད་ལྟ་བུའི་དམ་པ་དང་ཆ་ལོ་ཟེར་བ་བློ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསལ་མོད། འོན་ཀྱང་དམ་པ་ནི་དཀྱང་སུ་ཡིན་མིན་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་མ་དེས། དེར་བརྟེན་དམ་པ་དང་ཆ་ལོ་ཉག་སེ་གསུམ་པོ་མཉམ་དུ་གསལ་བའི་ལུང་ཚིག་ཡོད་ཚད་གཞམ་དུ་ལེན་ཡོད། གསུང་འབྱམ་ཡིག་རྙིང་ལས། "ཉག་བྲེའི་ཕུ་མདའ་དབྱས་གཅོང་སྟོད་སྨད་དང་། རྩེ་རོགས་ཞོ་རྩང་ཁ་བཞི་ལ། ཀུན་ཏུ་དམ་པ་ཆ་ལོ་ངེད་གསུམ་གྱིས། ཕ་མའི་དྲིན་ལན་མ་སོད་པས།" ཞེས་པ་དང་། ཡང་། "དམ་པ་ཆ་ལོ་ཉག་སེ་གསུམ། སྐྱོན་པ་འདུ་གཉིས་ཆུན་ཆད་མེད།" ཅེས་པ་དང་། ཡང་། དམ་པ་ཆ་ལོ་ངེད་སྐྱོན་པ་གསུམ། སྐྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་བློད་ལ་ཞིར། སྡུག་གི་ཉམ་ཆུང་ཤང་ལ་བྱོན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ལོ་ཏོག་ཟེམས་ལ་ཡག ཅེས་པ་དང་། ཡང་། དམ་པ་ཆ་ལོ་ང་རང་གསུམ། སྤྲང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་ལོ་ལབ་དུ་ཕྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དམ་པ་དང་ཆ་ལོ་ཉག་སེ་གསུམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དམ་པ་ནི་སུ་ཡིན་མིན་གསལ་པོ་མ་ངེས། འོན་ཀྱང་དམ་པ་དང་ཆ་ལོ་ཉག་སེ་ཁོང་གསུམ་ནི་སྐབས་དེར་དུས་མཉམ་ཡིན་པས་མ་ཚད་ས་གནས་གཅིག་ལ་འཚར་ལོང་བྱུང་བའི་ཆོས་གྲོགས་དང་སྤྱན་མཆེད་ཡིན་པའི་ཆེས་རྗེས་ཆེར་བྱས་ས་ཞིག་རེད་འདུག ། དེ་བཞིན་ཁོང་གསུམ་གྱི་སྐོར་དང་དུང་ལུང་དུ་གསལ་བ་འདི་ལྟར། "དམ་པ་རིན་ཆེན་ཏིང་ངེ་ན་རྡུལ། ཆ་ལོ་ཁོག་པ་ན་རྡུལ།

བྱུང་ཐོབ་ཅག་མེའི་གསུང་འབྱམ་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་ངོས་བརྒྱང་འགྲེལ་བཤད།

ཅག་ལེ་ཕྱལ་གནས་ན་རྟུལ། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། དམ་བ་རིན་ཆེན་དིང་རི་ན་རྟུལ། ཀ་ལོ་ངོམ་ན་རྟུལ། ཅག་ལེ་ཁ་ཡུལ་ན་རྟུལ། ཞེར།)" ཞེས་པ་དང་། "ངེད་གསུམ་རིག་གསུམ་མགོན་པོ་ཡིན་བསམ་ཡང་། (མ་ཕྱི་གསུམ་པར། ངེད་གསུམ་ནི་རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་སྐུ་བ་ཡིན་བསམ་ཡང་། ཞེར།)" ཞེས་གསུངས་པ་དང་། "དམ་པ་ཐོས་གྲོལ་ཀ་ལོ་རེག་བྱོལ་ཡིན། ཁོ་བོ་ཡང་དྲན་གྲོལ་ཡིན། གནམ་ལ་ཉི་ཟླ་སྐར་གསུམ་ཆེ། ས་ལ་མི་ངེད་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ཡིན། ངེད་གསུམ་ཐང་རེ་འབྲིམས་ཀྱང་སུམས་མི་ཤེས། དམ་པ་སུམ་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི། ཅོག་རོ་ཕྱེན་པས་ཤེས། ཀ་ལོ་སུམ་ཀྱང་མི་ཤེས་པས། བྱད་མེད་སྐད་ཆོངམ་ཐ་ཆུང་སྒྲོན་མས་ཤེས། ཁོ་བོ་སུམ་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་ཡང་མཚོར། ཀུན་ཤེས་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་ཡིན།" ཞེས་པ་སོགས་དམ་པ་དང་ཆ་ལོ་ཅག་ས་གསུམ་པོ་སྐབས་དེར་ལུང་འདི་དག་གིས་དུས་མཉམ་དང་བན་ཆུན་འབྲེལ་འདྲིས་ཟླེང་མོལ་སོགས་ཇི་བྱུང་རགས་རིམ་ཙམ་ཤེས་པས་མ་ཚད་དུ་དུང་གཤམ་ཀྱི་ལུང་དོན་དེས་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་སྐབས་སུ་མ་གཅིག་གི་བུ་ཆུང་དང་སྐྱེས་ཡུལ་གསལ་བས་མ་ཚད། ཟློབ་དཔོན་ཀྱི་མདུན་ནས་ཆོས་ཞུས་ཏེ་བོད་ཁམས་དུ་སློན་ལམ་ཡོད་པའི་སློབ་དཔོན་ཀྱི་ཐུགས་སྤྲུལ་ཡིན་པ་གསལ་པོ་བསྟན་ཡོད་པ་འདིར་ལྟར། "སྔོན་ཚུན་ཆུན་ཡུལ་དུ་དམ་པ་ཅ་ལོ་ངེད་གསུམ། སྤང་ཆོང་མ་བྱང་ཆུབ་མིའི་བུ་ཡིན། །མཆོ་ལོ་རི་ཁྲོད་སྐྱེས་བུ་བ་ཡིན། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། མཆོ་ལ་རི་ཁྲོད་སྐྱེས་བུ་བ་ཡིན། ཞེར་བ་འདུག) །སྲིང་མོ་བྷ་རི་མ་བུ་བ་ཡིན། །གོང་ཁྲེར་ཐུ་རྡ་ན་བུ་བ་ཡིན། །སྲོབ་དཔོན་གྱི་ཆོས་མངར་དུ་ཐོས། །བཅོམ་མ་ལྷར་ཉམས་སུ་ལོངས་ལ། །ངའི་བསྟན་པ་བོད་ཁམས་དུ། །རྐེན་འབྲེལ་ཡོད་པས་ཐུགས་སྤྲུལ་ཁྲེད་གསུམ་ཡིན།" ཞེས་པ་སོགས་གང་ལྷར་དམ་པ་ཅ་ལོ་ཉག་ས་གསུམ་པོ་བོད་ཁམས་སུ་སློབ་དཔོན་བརླབ་ཐུགས་སྤྲུལ་དུ་བྱོན་པ་བྱུང་ཐོབ་ཉག་ཚེས་ལུང་དུ་བསྟན་པ་ལྷར་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ལ་འགྲོ་དོན་དཔག་མེད་འབྱུང་ཡོད་པས་ཤེས། ཡང་ལུང་ལས།

"ང་ལ་བསྟན་པ་མངའ་ཡོད་ཀྱང་། །དམ་པ་ཅ་ལོ་ཉག་ས་གསུམ། །སྐྱོན་པ་དོན་གཉིས་

རྒྱུན་ཆད་མེད། །དམ་པ་ཀྱི་ཡང་རོ་ཁྲར་མང་། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། དམ་པ་ཀྱི་ཡང་རོ་ཁྲར་མང་། རྗེར་བ་འདུག) །ཆུ་ལོ་ཀྱི་ཡང་སྟོང་གི་མི། ཁོ་བོ་ཀྱི་ཡང་འགྱུའི་མི། །མི་རབས་བདུན་ནས་མར་ངོས་ཕྱོགས། ཁ་ཏོན་ཅི་ཡོད་ལྟ་བ་ཡིན།" ཞེས་པ་ལུང་དེས་ཁོང་གསུམ་པོ་མ་འོངས་པར་སྐྱེ་བ་བྱངས་བའི་རིགས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལས། སྐབས་དེར་ཁོང་གསུམ་པོའི་རིགས་རྒྱས་བསྟན་པ་མ་ཡིན། དཔེར་ན་དཔྱད། "དཔལ་ཆུ་ལོ་བྱ་ངོམ་མཚམས་མདོ་རྒྱ། །སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན།" ཞེས་གསལ་པོ་མ་འོངས་པའི་སྐུ་སྐྱེ་ལེན་ཚུལ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་ལས་ཆུ་ལོའི་རྒྱས་སྟོང་ཡིན་པའི་ལུང་དོན་མིན། དཔྱད་ལུང་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། "དེ་ནས་མི་རབས་བདུན་རེད་ན། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དེ་ནས་ཡང་ལབ་ཀྱི་མི་རབས་བདུན་ས་ནས། རྗེར་བ་འདུག) དམ་པ་ཆུ་ལོ་དེད་གསུམ་འོང་། །དམ་པ་ནི་ཕུ་རྒྱུན་དུ་ཆོས་སྟོང་གིས་མཚན་གསོལ་ཏེ། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། དམ་པ་ནི་ཕུ་རྒྱུན་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མཚན་གསོལ་དེ། རྗེར་བ་འདུག) །ལྷོམ་ཐང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ལྷོ་ཐང་དུ། རྗེར་བ་འདུག) །ཆུ་ལོ་ནི་ལྷོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས། རྗེར་བ་འདུག) །ང་ནི་བྲ་སྟིང་མར་མེའི་མདོ་བྱ་བ་ན་སྐྱེས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ང་ནི་ཚ་བ་སྐང་སྟོད་མཆོག་ཡུལ་ཞེས་བྱ་བ་ན་ཁོང་། རྗེར་བ་འདུག)" ཞེས་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ལུང་ཞིག་ལ་འདི་ལྟར། "ཁོ་བོ་ཉག་བྲེའི་ཡུལ་དུ་ཁོང་། །རྣལ་འབྱོར་སྐྱེས་མཆོག་དམ་བའི་སྐྱེ་བ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་མི་འགྱུར་ཌཱཀ་མཚན་ཅན་ཁོང་། །བསྟན་པ་དུས་ཀྱི་མཐིལ་ནས་སྐྱེལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། བསྟན་པ་དབུས་ཀྱི་མཐིལ་ནས་སྐྱེལ། རྗེར་བ་འདུག) སྐྱེས་ས་བྲ་སྟིང་མེར་མདོ་རྒྱ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། བྲ་རྩིང་སྐྱེར་མདོ་རྒྱ་) །དཔལ་ཆུ་ལོ་བྱ་ངོམ་འཚམ་མདོ་རྒྱ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། དཔལ་དགའ་ལོ་བྱ་ངོམ་མཚམས་མདོ་རྒྱ། རྗེར་བ་འདུག) །སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། སྟོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན། རྗེར་བ་འདུག) །དམ་པ་དང་དེད་གསུམ་སུམ་ཀྱང་ཤེས་པ་དཀའ།" ཞེས་པ་དང་། ཡང་། "ངས་ཀྱང་ལན་གཅིག་ཐང་ཅིག་ཕྱིར་བལྟས་བྱེད། །དེ་དུས་དམ་པ་བྱམས་མགོན་དུང་། །ཆུ་ལོ་ངོམ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱ། །སྟོང་གི་མི་ལ་

བྱུང་ཐོབ་ཅག་མེའི་གསུང་འབྱམ་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་ངོས་བཟུང་འཁེལ་བཞད།

བྱགས་པ་ཅན། རིགས་ཅན་སྐྱེས་བུ་ཆོས་དང་བྱོགས། ཕྱི་མ་རྒྱལ་རྗེ་རྒྱལ་བོའི་བྱ། ངེ་ནས་མངོན་པར་དགའ་བ་རྟ། ངབག་ཆེན་མདའ་ནི་འཕང་བ་ལྟར། ཁར་བསམ་གནས་སུ་སྐྲེབས་པར་ངེས། ཁོ་བོ་ཚ་བ་སྐང་སྟོང་དུ། མཆོག་གི་མི་ལ་ཤ་ཀྱའི་མཚན། སྐྱར་ཁམས་རྐྱེན་རྗེས་བསབ་པས་འོང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐར་ཁམས་རྗོགས་རྗེས་བསལ་བར་འོང་། གསུམ་པར། སྐར་ཁམས་རྗོགས་རྗེས་བསབ་པར་འོང་ཟེར་བ་འདུག)" ཞེས་པ་སོགས་ལུང་གཅིག་མཇུག་གཉིས་མཐུད་དུ་གསུངས་པ་གང་ལ་གཞིག་ཀྱང་སྐབས་དེར་ཁོང་གསུམ་པོའི་ལུས་བརྐེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་བྱིང་བ་མ་ཡིན་པར་མ་འོངས་པར་ཁོང་ཚོའི་སྐྱེ་སྲིད་ལེན་པའི་རྟགས་ཉིད་དུ་ལུང་དུ་བསྟན་པར་ངེས། དེར་བརྐེན་བྱག་གཡབ་བྱ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བཅས་སུ་ལུང་ཁག་ཅིག་ལ་དྲངས་པ་ཁོ་ན་ལ་དགྱེད་དེ། དེས་སྐབས་དེར་སྐྱེས་པའི་ཁོང་གསུམ་པོའི་རྟགས་ངོས་བཟུང་བྱས་ཏེ་ས་གནས་དེ་དག་ལ་སྐྱེས་ཚད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དེ་ཡིན་ཞག་བཞད་ན་ནོར་རམ་སྐམ་པས་དགྱེད་པ་འཚལ།

དེ་མིན་ཅག་ཤེ་དང་ཆ་ལོ་བཅས་མདོ་ཁམས་སྐད་ཡོག་ལི་ཐང་ཀྱེ་ཧོད་ཀོ་པོ་གངས་རར་ཞེབས་ཏེ་སྐྱབ་པ་བཞུགས་པའི་གནས་མང་པོ་ཡོད་པ་དག་ལ་གནས་བཞད་བྱས་པའི་སྐབས་སུ། ཞྭ་དམར་དྲུག་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི་ཀོ་པོ་གངས་རའི་གནས་ཡིག་ལས་འདི་ལྟར། "དེ་ལྟ་བུའི་གནས་འདིར་དཔལ་ལྡན་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ཕྱག་མ་ཞེབས་ཞོང་དུ་ཡང་གསང་སྔགས་རྣོིང་མའི་རྣལ་འབྱོར་པ་མང་པོ་དང་ཤུད་ཀེ་བཅས་ཅན་ཁ་ལོ་དང་། ཅག་རེ་ཤེ་བོ་སོགས་བྱུབ་ཆེན་མང་དུ་བཞུགས་པའི་སྐྱབ་གནས་ཡིན།" ཞེས་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན་ཤྲུག་གེ་ཅན་ཁམས་པ་ནི་ཤྲུག་གེ་ཅན་རྣལ་བསམ་པ་ཡོད་སོད། ཅག་ཤེའི་རྣམ་ཐར་གསུང་འབྱམ་ལས། "ཅག་བྲེའི་ཡུལ་དུ་ལབ་པ་ལ་མཆོག་ཡང་ཟེར། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཟེར། ཤྲུ་གེ་བན་ཅན་ཡང་ཟེར། ཅག་སྟོན་དང་གསུམ། ང་བས་ལོག་ན་མེད། ང་ཡིན་ཡང་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པ་གདོལ།" ཞེས་ཤྲུག་གེ་བན་ཅན་ཅག་ཤེ་ལས་ལོག་ན་མེད་པ་ཁོང་ཡིན་པ་

ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཡོད་པའི་ཚོག་གི་ཐག་ཆོད། དེ་མིན་གནས་དེར་ཆུ་ལོ་བཞུགས་རབས་གནས་ཡིག་ལས་མང་པོ་གསལ་ཡོད་པ་ནི། "དེ་ནས་ཡར་ཕྱིན་པ་ན་དཔལ་ཆུ་ལོའི་སྒྲབ་ཕུག་ཡོད་ཅིང། འདོད་འཇོའི་ཕ་བོང་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ནུ་མའི་ཚལ་ཅན་དང། སྐུགས་དམ་རྩེ་ཡི་གཏེར་མ་ཡོད། སྒྲབ་ཕུག་དེའི་ལྟག་ཕྱོགས་ན་དཔའ་བོ་དཔའ་མོ་དང་གྲྭབ་ཐོབ་མང་པོའི་ཞབས་རྗེས་ཡོད།" ཅེས་པ་དང། ཡང་གནས་ཡིག་དེ་ལས། "དེས་ན་ལས་བྱང་གིས་ཆུ་བ་བཅོམ། མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་གཙུག་ཏོར་དུ་མཐར་ཐུག་པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་གྲྭབ་པར་སྟབས་བྱ་མེད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆུ་ལོ་ཕུག་མན་ཆད་མཐལ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་ཆུང་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕེ་ཚོམ་མེད་པ་དང་པ་དང་ཉམས་ལེན་གསལ་རྒྱས་པ་མཐོང།" ཅེས་པ་དང། ཡང་དེ་ལས། "ཆུ་ལོ་ཕུག་ནས་ཡར་བོང་བའི་སྟེང་འདི་ན། དཔལ་འབོར་ལོ་སྟོམ་པའི་བྱ་མཚོ་གཡུ་ཡི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་ཡོད་པ་འདི།" ཞེས་པ་དང། ཡང་དེ་ལས། "དེ་ཡི་ཉེ་བ་ན་ཤྲུད་ཆེ་བན་ཆན་ཆུ་མཚོའི་སྒྲབ་ཕུག་ཡོད། སྟོན་རྩེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་ཉེ་ཐོད་ལྟ་མོ་ཕུག་ཏུ་སྐུབ་པ་མཛད་པའི་དུས་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོ་ལ་གཏེར་མ་སྤྱིན་སྐམ་དུ་དགོངས་པ་ན། ལྟ་མོའི་ཞལ་ནས་གཏེར་མ་མྱར་དུ་བྱིན། གནས་ནང་དུ་ཤྲུད་ཆེ་བན་ཆན་གྱི་གཏེར་མ་ལེན་དུ་འགྲོ་དགོས་གསུངས། གཏེར་ཐུས་ཐེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད་དགོངས་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཟིགས་པ་ན། རྩོ་ལེབ་ཅིག་གི་སྟེང་ན་ཁྱིའི་ལག་པ་དུམ་བུ་ཞིག་བཞག་འདུག །རྣལ་འབྱོར་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཚེ་བ་ཡིན་ཤང་དགོངས་པ་བྱུང། དེ་དུས་ཤྲུད་ཆེ་བན་ཆན་གྱིས་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོ་ལ་གཏེར་མ་ཐུལ་བའི་གཏེར་ཁུངས་སྟེགས་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་ཡང་དལ་ཞལ་གསལ་བ་ཡོད།" ཞེས་པ་དང། ཡང་གནས་ཡིག་དེར། "དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་པ་ན་སྒྲབས་ཁྲ་ནག་ལུང་ཞེས་པའི་ཕུ་ན་ཤྲུད་ཆེ་བན་ཆན་དང་གཤེན་སྒོམ་རི་ཐུལ་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་ཕུག་དང། ཕ་བོང་ལུག་མགོ་ལྟ་བུའི་དྲུང་ནས་རང་བྱུང་སིན་དུ་ར་འབབ་པ་ཡོད།" ཅེས་སོགས་ཆུ་ལོ་དང་ཤྲུག་གེ་བན་ཆན་གནས་དེར་བཞུགས་པའི་ལུང་ཚོག་མང་པོ་ཡོད་རྟད་

བྱང་ཕོབ་ཅག་མེའི་གསུང་འབྱམ་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་རོས་བཟུང་འགྲེལ་བཤད།

དམ་པ་བཞུགས་ཞེས་བའི་ལུང་ཚིག་གསལ་པོ་མི་གསལ། དེ་མིན་ཅག་ས་བཞུགས་བའི་ལུང་ཚིག་ཡང་མང་པོ་ཡོད་པ་དག་གོང་དུ་བཀོད་ཡོད།

དེ་བཞིན་ཁོང་ཚོས་ཐ་ཡུལ་ཅག་རེའི་ཡུལ་ལ་བཞུགས་བའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཆེས་འབྲེལ་འདྲིས་དང་ཕན་ཚུན་ཐུགས་རྗེས་ཆེན་པོས་མཉམ་མེད་མཉམ་བཞུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མཚོན་པ་ཙམ་མ་ཚད་སྐབས་དེར་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ཡུལ་དེར་དེང་སང་ཡང་ཞབས་བྱོ་འཁྲབ་བའི་ལུགས་སྲོལ་ལ་དགའ་པོ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་དུས་དེ་རེད་ལ་ཡང་ཞབས་བྱོ་འཁྲབ་སྲོལ་ཆེས་ཆེན་པོ་དར་ཡོད་པ་རེས་ཐུབ། གང་ཡིན་ཞུས་ན་ལུང་ལས། "དཔལ་ཆ་ལོ་ངེད་གཉིས་བྱོ་ལ་དགའ། །ལབ་ཐག་སྐབྱེ་སྟེང་དུ་བྱོ་ཞིག་བརྟུང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེང་སང་ཕྱུན་མ་ཆད་པར་ཞབས་བྱོ་ཉིན་མཚན་བཅོ་བརྒྱད་འཁྲབ་ཀྱང་བྱོ་ཚོག་ལ་ཇོ་གས་ཆུ་མེད་པས་མ་ཚད་འཁྲབ་མཁན་ལ་ཡང་སྲུན་སྐང་མི་སྐྱེ་བའི་སྟེང་སྐང་བ་ཇེ་སྐྱིད་དུ་སོང་བའི་ཞབས་བྱོ་ལ་དོ་སྐང་ཡོད་པའི་བྱོ་ཡི་རིག་གཞུང་ཤིན་ཏུ་ཕྱུག་པའི་ཡུལ་ལུང་ཞིག་ཡིན་པ་སྟར་ཀྱི་ལུང་ལས་ཀྱང་རྟོགས་ཐུབ། མ་ཚད་བྱོ་པོད་ཅེས་བྱོ་ཚོག་བྱེས་པའི་ཡེ་གེ་པོ་ཏི་ཆེན་པོ་དེ་འདུ་ཡོད་དང་འདྲུག །ཞབས་བྱོ་འཁྲབ་ས་དེ་ཡང་ལབ་ཀྱི་ས་ཆ་ལབ་ཐག་སྐབྱེ་སྟེང་ཞེས་པ་དེར་བྱོ་བརྟུང་ཕུ་ཚུགས་དང་དེང་གི་དངོས་མཐོང་གཉིས་ག་མ་འཛོལ་བར་མཚུངས་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལུང་ཚིག་ལ། "དཔལ་ཆ་ལོ་ངེད་གཉིས་མོ་ལ་དགའ། །རབ་ཀ་ཐང་སྐྱིད་མཁར་དུ་ཏྲི་ག་མོ་བཏབ།" ཞེས་པ་སོགས་རབ་ཀ་ཐང་སྐྱིད་མཁར་གང་དུ་ཡིན་མི་ཤེས་མོད། གང་ལྟར་ཁོང་གཉིས་མོ་ཞིག་འདེབས་ཀྱང་མཉམ་འབྱེལ་བྱས་ཏེ་འདེབས་པ་མཚོན་ཐུབ།

ལབ་ཞེས་བའི་སྐོར།

ལབ་ཞེས་བའི་ས་མིང་དང་། མི་མིང་། རིགས་མིང་། དགོན་མིང་། སོགས་ལུང་དུ་མང་པོ་གསལ་བ་དེ་དག་ས་མིང་མི་དང་། མི་མིང་རིགས་དང་དགོན་པར་ཐོགས་པ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས།

མི་མིང་དེ་རིགས་དང་དགོན་པ་ས་ཆར་ཐོགས་པ་གང་ཡིན་མི་ཤེས། དོན་དུ་ལབ་གཞིས་དང་། ལབ་ཕྱུ། ལབ་སྟེང་། ལབ་ཕག་སྟབི་སྟེང་སོགས་ས་ཆར་ཐོགས་པ་དང་། ལབ་ལྷ་ཁང་། ལབ་སྟེང་ལྷ་ཁང་བར་མ། ལབ་དགོན་སོགས་ལྷ་ཁང་དང་དགོན་པར་ཐོགས་པ་དང་། ལབ་པའི་མི་དང་། ལབ་པའི་མི་རིགས། མི་རྒྱུད་ལབ་པ་སོགས་རིགས་རྒྱུད་ལ་འབོད་པ་དང་། བླ་མ་ལབ་པ་དང་། ལབ་པ་ཤ་ཉེ། ཤ་ཉེ་ལབ་པ། ལབ་པ་སྤུ་སྐྱིད། སོགས་ལབ་པའི་མི་ལ་འབོད་པ་སོགས་གང་ལྟར་རྣམ་ཐར་གསུང་འབུམ་འདིར་མགོ་མཐུག་བར་གསུམ་ལ་ལབ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ལ་བརྟེན་ཏེ་མིང་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་བྱུང་འདུག །དོན་དུ་ས་ཁུལ་དེ་བྲག་གཡབ་བྱམས་མདུན་ལབ་གཞིས་ཡུལ་ལ་ཡིན་པས་མ་ཚད་ལབ་པའི་མི་རིགས་དེ་དག་ཡང་ས་གནས་དེ་རང་ལ་འབྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་རྩིང་པ་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཡིག་རྩིང་འདི་ནང་ལབ་པའི་སྐོར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དག་གི་ལུང་ཁ་ཅིག་གཤམ་དུ་ཚོ་རིམ་མེད་པར་བཀོད་རྒྱུ་ཡིན་པས་ལུང་དོན་གྱི་ཆེད་དུ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། ཁག་ཅིག་ལུང་དོན་གྱི་ཁོར་དུ་ལབ་པ་ས་ཆ་གང་དུ་ཡིན་པ་དང་། ལབ་པའི་མི་རིགས་གང་དུ་བྱུང་བ་བཅས་ཁོར་དུ་རྟོགས་པ་དེ་གཙོར་སྐྱོན་ཆེད་དུ་ཡིན་ན་དབྱད་ཞིབ་ཞུ།

"ཕྱི་རབས་ལབ་པའི་མི་རིགས་རྣམས། རྗེས་སུ་སྟྲིག་དང་དམེ་ལ་སྤྱོད། ཁ་ཅུག་ལག་ཁང་གི་ཞབས་རྟོག་དགོས། ཁ་ཅེར་སྤྱོམ་འབར་བའི་སྐྱེ་བ་ལས། མཁན་པོ་བྱ་གས་པའི་མཚན་ཅན་ལོང་།"

ཡང་གཞན་ཞིག་ནི། "སྨར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ། སྟོན་ལས་ཀྱི་འབྱེལ་བའི་ཆགས་ཝེམས་ཀྱིས། ལབ་ཕུ་མཁའ་འགྲོའི་བྱུབ་གནས་སུ། མི་ངན་སྤྱི་བའེ་བ་དང་། ཡུམ་སྐུང་ཟ་ཨ་ལོད་འཚོགས་པའི་གནས། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། ཡུམ་སྐུང་ཟ་ཨ་ལོད་མོ་ཚོགས་ནས་རེར། གསུམ་པར། ཡུམ་འདན་ཟ་ཨ་ལོད་མ་ཚོགས་ནས་རེར་བ་འདུག) ལབ་པའི་མི་རིགས་ཉག་སྟོན་ང་། སྟིང་རྗེ་ལ་གོམས་པས་དགེ་བ་རྒྱུ།" ཡང་གཞན་ཞིག་ནི། "སྐུ་ལབ་ཀྱི་ལན་ཆགས་སྤུག་

བྱས་ཐོབ་ཅག་མེའི་གསུང་འབྱམ་དུ་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ས་མིང་དང་གཞི་བདག་གི་མིང་ངོས་བཟུང་འཚེལ་བའོ།།

རྟོང་བྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྟིག་རྟོང་བྱེད་ཟེར། དཔེ་གསུམ་པར་ཡུ་ལབ་ཀྱི་ལན་ཚགས་སྐུག་རྟོང་བྱེད། ཟེར་བ་འདུག) ཐམ་ཆུལ་གོང་བ་བརྟེ་རེས་འོང་། ལབ་ལྷ་ཁང་དམག་གིས་བསྐོར་དུས་འོང་། ཕ་ཡུལ་ཀྱི་ལབ་པ་ལ་དར་ཆུད་འོང་།" ཡང་གཞན་ཞིག "ལབ་པ་ཤ་ཅེ་ལ་ད་རྩང་སྨོན་ལམ་བཟང་པོ་ཡོད། སྐེར་གཤིས་ཕུ་མདའ་ཉིན་སྐྱབ་ན་ཞག་མལ་ཅིག་མ་རྐྱེད། (མ་དཔེ་གཉིས་པར། སྐེར་གཤིས་ན་ཞག་མལ་མ་ཅིག་མ་སྐེད། ཟེར་བ་འདུག)" ཡང་ལྷང་གཞན། "ཤ་ཅེ་ལབ་པའི་ཕྱིར་འོང་ཚོག རྩེས་སུ་འོང་བ་ཡིད་ལ་ཆོག །མ་འོངས་ལས་འགའ་སྐྱབ་ཐབས་ཡིན། །སྐར་ཁམས་ཉག་བྱེའི་དྲིན་ལན་དང་། །ཤ་ཅེ་ལབ་པའི་ཅེ་ཞན་ལ། །ཕྱི་བའི་ཁ་ཆེམས་རྩེས་སུ་ཡོད། །ལེགས་པར་བསམ་མནོ་བཀང་མཛོད་དང་། །དང་དུ་ལེན་པ་འདི་འདུ་མཛོད།" ཡང་ལྷང་གཞན། "ལབས་སྐེང་ལྷ་ཁང་བར་མ་ནས། །ང་འདུ་བཞེངས་དང་ཀུན་ལ་ཐན། ཁོ་བོ་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་འོང་། །རྣལ་འབྱོར་སྐྱེས་མཆོག་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེ། །རྣལ་འབྱོར་མི་འབྱུར་ཕྲག་མཚན་ཅན་འོང་། །བསྟན་པ་དུས་ཀྱི་མཐིལ་ནས་སྐྱེལ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། བསྟན་པ་དབུས་ཀྱི་མཐིལ་ནས་སྐྱེལ། ཟེར་བ་འདུག) སྐྱེས་ས་རྒྱ་སྐྱིང་མེར་མདོར་རུ། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། རྒྱ་རྐྱིང་སྐེར་མདོ་རུ་) དབལ་ཆ་འོ་རྒྱ་ངོམ་འཚམ་མདོ་རུ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། དབལ་དགའ་ལོ་རྒྱ་ངོམ་མཚམས་མདོ་རུ། ཟེར་བ་འདུག) སྐྱོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་གསུམ་པར། སྐྱོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན། ཟེར་བ་འདུག) དམ་པ་དང་ངེད་གསུམ་སུམ་ཀྱང་ཞེས་པ་དཀའ། །ཤ་ཅེ་ལབ་པའི་བསྟན་པ་སྐྱང་།" གཡང་ལྷང་གཞན། "གདན་ས་ཤོ་དགོན་ཞབས་ཏོག་དགོས། ཤ་ཅེ་ལབ་པའི་རོགས་ལྷན་དང་། ཟླ་དགོན་བྱམ་པའི་ཞབས་ཏོག་དགོས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཟླ་དགོན་འབྱམ་པའི་ཞིག་གསོས་དང་)" ཡང་ལྷང་གཞན། "ལབ་པ་སྐུ་སྐྱིང་བློ་ཅེས་པའི། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ལབ་པ་སྐུ་ཕྱི་བློ་ཅེས་པས་ཟེར་) ཅ་སྐོན་ཀུན་གྱས་སྐྱག་གི་གཏམ།" ཡང་ལྷང་གཞན། "མི་ཆུང་ལབ་པ་གང་ཡོད་ཀྱིས། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། ལབས་ལ་ས་མཐའ་འདུག་པ་མང་ཀྱང་། སྐྱིང་བཀང་དཔེ་རྩིང་རྣམས་སུ་ལབས་ལ་ས་མཐའ་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་འདུག་པས་མ་འོངས་པར་ས་མིང་ལབས་ལ་ས་མཐའ་དགོས་མིན་གཅིག་བསྐྱལ་

གྱབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

བྱས་ན་བཟང་) ཁོ་བོ་ལ་སློབ་ལམ་ཐོབ་དང་འབྲེལ།" ཡང་ལུང་གཞན། "མི་རྒྱུད་ལབ་པ་དར་བར་ཞོག (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། ལབས་ལ་མ་མཐའ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་རེད་) རྒྱལ་འགོང་ཤེ་ཀར་ཟིན་པར་གོག།" ཡང་ལུང་གཞན། "མི་ངན་རྒྱུད་པ་ལབ་པའི་མི། ཀུན་དང་ཐང་ཅིག་འཕྲད་པ་ཡིན། སྔར་ལས་འབྲེལ་བ་མང་ཡོད་པས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། སྔར་ལས་འགྲོ་འབྲེལ་བ་མང་ཡོད་པས། ཟེར་བ་འདུག) ཐབས་ཀྱིས་འགྲོ་དོན་བྱེད་པ་ཡིན།" ཡང་ལུང་གཞན། "ངམ་པ་ཆ་ལོ་ང་རང་གསུམ། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། དམ་པ་དགའ་ལོ་དང་གསུམ། ཟེར་བ་འདུག) སྤྱང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆ་ལོ་ལབ་ཏུ་ལྷ་བ་ལོག་པ་དང་།" ཡང་ལུང་གཞན། "མངའ་རིས་རྒྱ་ནག་གི་བར་སྐབས་དེར། ཁོང་བ་འགའ་ལ་སྡོན་ཀྱི་ལས་འགྲོ་ཡོད་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་དུས། ལ་ལ་དང་ཐབས་ཀྱི་འགྲུབ་པར་སློན། ཤ་ཉེ་ལབ་པ་དང་གཅན་ཀྱི་ཡི་གེ་ལོངས། (མ་དཔེ་གསུམ་པར། ཤ་ཉེ་ལབ་པ་དང་གཅན་ཀྱི་མིག་ལོང་། ཟེར་བ་འདུག) ཕྱི་རབས་ཀྱི་ཐུབ་མོལ་མཛོད།" ཡང་ལུང་གཞན། "དེ་ནས་ཚུར་ལོང་ནས་ལབ་ཆོན་ (གཞན་དེར་དགོན་) གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་སྐྱེས། དེ་ནས་ཡར་ཡུར་མང་སྣེང་དང་། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། དེ་ནས་ཡར་མང་སྣེང་དང་། ཟེར་བ་འདུག) རྒྱ་ནག་གི་བར་དེར་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་མགོན་པོ་ཤང་ཐང་རིང་པོ་ཅིག་ཏུ་མཆིས། (མ་དཔེ་གཉིས་པ་དེར། མགོན་པོ་ཤང་ཐག་རིང་པོ་ཟེར་བ་འདུག)"

ཞེས་གྱབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་གསུང་འབྱམ་ཡིག་རྣིང་འདིར་ལུང་དོན་འགའ་ཞིག་ལ་རང་ངོས་ནས་བསམ་ཚུལ་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་བྱ་ཐུབ་བྱས་པ་དག་ལ་འགལ་འཐུལ་རོངས་པ་ཡོད་ཚད་གསུང་འབྱམ་འདི་གཏད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་དང་ཆོས་སྐྱོང་ཆོགས་ལ་མཐོལ་བཤགས་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་གོ་སར་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་མཁས་པའི་དབང་པོ་དག་ལ་བཟོད་གསོལ་དང་བཅས་གུས་ཕྱོ་དཀར་གྱགས་པ་ཚེ་རིང་གིས་རྒྱ་གར་དཔ་སར་ཨ་མྱེས་རྩ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་དུ་ཉམས་ཞིབ་ཀྱིས་ ༢༠༠༧།༧།༢༠ ཉིན་སྤྱར།

དབྱད་གཞི་ལོ་རྒྱུས་གང་ལས་བྱས་བའི་ཁྲངས་བསྟན་པ།

๑ བྱང་པ་ཐོག་བའི་ཉག་གས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །ཤིང་འོང་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་དང་ཕན་ཡོན་ཆེས་གསུངས་སོ། །ཤོག་གྲངས ๒๖๐ ལྷག་གི་དྲུག་ཐྲེང་དབུ་མེད་ལག་ངིས་དཔེ་རྙེད།

๒ ཉག་སེ་བསྟན་བཅོས་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་བའི་དབུ་ཐོག་ལགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ๑๘ ཡོད་བའི་དྲུག་ཐྲེང་ཅན་གྱི་དབུ་མེད་ལག་བྱིས་དཔེ་རྙེད།

๓ བྱང་ཐོག་ཆེན་པོ་ཉག་རེ་སེ་བོའི་གསུང་འབུམ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ๒๙ ཡོད་བའི་དྲུག་ཐྲེང་ཅན་གྱི་དབུ་མེད་ལག་བྱིས། དེ་གསུམ་ཞལ་བྱང་དང་དག་ཆ་ལྡན་ཙམ་མ་འདྲ་བ་ལས་གཞན་གཅིག་མཚུངས་ཡིན།

๔ བྱག་གཡབ་བླ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། དེབ་སྟོང་སྐད་གཉིས། ๒๔๗๒ ལོར་བཏེན། ལྷེབ་ ๑๓๔ ཡོད། གྲང་ཆུང་བརྒྱ་དབང་འདུས་དང་མོ་སྟོམ་བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲིགས། ཆབ་མདོ་བར་འདེབས་བཟོ་གྲས་བར་བཏབ།

๕ ཀོ་པོ་གངས་ཀྱི་ར་བའི་གནས་ནང་གི་དཀར་ཆག་གམ་སྒྲུབ་བརྒྱད་ཀ་རྣ་ཀོ་ཚང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་གནས་ཡིག་ལེགས་བ་བཞུགས་སོ། །ཤ་ཀྱའི་དགེ་སློང་སྟོང་བ་ཆོས་ཀྱི་དབང་གྱུག་གིས་མཛད། ཀ་རྣ་ཀུལ་མཚན་ཀྱིས་བསྒྲིགས་བའི་མདོ་ཁམས་གནས་ཡིག་ཐོ་ཡིགས་བསྒྲིགས་དང་བསྡུལ་ཕྱ་དབང་ཧ་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །རྫི་རིགས་དེའི་སྐྱབ་ཁང་གིས་ ๒๐๐๙ ལོར་བཏེན།

๖ དྲང་དཀར་ཚོགས་མཛོད་ཆེན་མོ། ๒๐๐๒ བཏེན། ལྷེབ་ ๒๖๘ དྲང་དཀར་ཐྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཛད། ཀྲུང་གོའི་བོད་རིག་པ་དེའི་སྐྱབ་ཁང་།

๗ དཔལ་ལྡན་སྐར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལུ་ཁ་རྡེའི་ཐྲེང་བ་བཞུགས་སོ། །ལྷེབ། ๙๔ གོ་འཛོ་ར་མགོ་སྐྱལ་སྐྱའི་གསུང་འབུམ། ཚོ། རྟགས་ཅན་ལས་ལག་ཐྲིས་དེའ་ཆ།

८ གུ་བཀྲའི་ཚོས་འབྱུང་། ༡༩༩༠ ལོ། ཀྱང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ཕྱེའུ། ༡༠༧ ཤུ་རྟུ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད།

९ ཆབ་མདོའི་ཡིག་ཚང་རིན་ཆེན་སྒྲུབས་པ། དེབ་ཐྲེང་དང་པོ། ༢༠༠ ལོར་བཏོན། ཕྱེའུ། ༩८३ རྩོམ་པ་པོ་ཆབ་མདོ་ཤེས་རབ། འཕགས་ཡུལ་ཆབ་མདོ་ལོ་རྒྱུས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

१० སྒང་མཁན་ཆེན་བོད་ཟེར་བྱ་མའི་རྣམ་ཐར། ལག་བྲིས་ཡིག་རྙིང་། ཨ་མྱེས་རྡ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་འགན་འཛིན་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་གིས།

११ འབྲུག་པ་གཉེར་ཆོད་མའི་བྱང་བ། ཕྱེ་རིང་ཤོག་བྱང་། ३ གོ་འཛོ་བྱ་ཚུང་ཐུབ་བསྟན་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་ཐོར་བྱ། ཏ་མའི་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་སྒྲུབ་མ། ༢༠༠२ ལོར་བཏོན།

१२ ལྷོ་རོང་ཚོས་འབྱུང་། རྟ་ཚག་ཚེ་དབང་རྒྱལ་བྱིས་ཐྲི་ལོ་ ༡༩༩६ ལོར་བརྩམས། ༡९९९ ལོར་བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་ནས་བསྐྲུན། གངས་ཅན་རིག་མཛོད་དེབ་ཐྲེང་ २६ པ།

१३ བོད་ལྷོངས་མདོ་ཁམས་ནང་ཆེན་ཐྲི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བྱང་བ་བརྗོད་པ་ལྷོང་འབྲོང་བའི་དེབ་གཅིར་སྒྲུག་པོ་བཞུགས་སོ། །འབྲོང་པ་རྒྱལ་པོས་བརྩམས། ཤོག་གྲངས་ ९६४ ཡོད། ཨ་མྱེས་རྡ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་ ༢००३ ལོར་བཏོན།

༦།། །མཐུག་བསྡུའི་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་གཏམ་བློང་ལྷག་བསམ་རང་མདངས་དཀར་པོའི་མེ་ཏོག་སིལ་མ།

རོ་སྒམ་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་།

དཀའ་འགྲོའི་ཕན་གཙུག་ལག་དེའི་སྐྱན་ཁང་དང་། ཨ་མྱེས་རྣ་ཆེན་པོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་བཀའ་བརྒྱད་ཡིག་རྙིང་དཀོན་རིགས་དེབ་ཐེར་གཉིས་བསར། ཤིན་ཏུ་ཐོབ་དཀའ་གནའ་མིའི་གཏམ་དེའིར། ཐ་རྩེག་ངེག་ཝ་ཅབ་ཅབ། མ་རྩེག་གཡུ་ཁྲ་སྟོན་མོ། ཞེས་ལྟར་དེའི་དོན་མཚུངས་པའི་ "གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས་" ཞེས་ཐ་སྐར་སྐྱན་ཁུ་རྒྱུ་བྱུང་བར་སྟོ་བ་རབ་ཏུ་བརྟས།

སྐབས་སུ་བབ་པའི་གཏམ། དུས་སུ་བབ་པའི་ཚར། ཞེས་ཐ་ལྟར་སྐབས་ཀྱི་དོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྟོས་དགོས་པ་ནི་གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་མཆོག་གི་ངོ་སྟྲོད་མདོར་བསྡུས་བློང་བར་སྟོ་ལགས། དེ་ཡང་། དུས་རབས་འདིར་སྤྱི་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྤྱ་བ་མཆོག་ཐོབ་མཁས་དབང་དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་རིན་བོ་ཆེས་ (1927–1997) ཚལ་པའི་དེབ་དམར་ལ་མཆན་འགེལ་བསྒྲིགས་སྐབས་སུའང་ "གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་འགྲོ་མགོན་ཕག་གྲུའི་སྐོབ་མ་ཡིན། ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་ཚ་མ་མཐོང་། "[1] ཞེས་དང་། དུས་ཕྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བཀྲིས་པའི་

1 དེབ་ཐེར་དམར་པོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ཉ་ལན་དེབ་ཐེར་འདི་བཞུགས་སོ། །ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་བརྩམས། དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས་མཆན་འགེལ་བགོད། མི་རིགས་དེའི་སྐྱན་ཁང་། ༢༥༤༢ ཞོག་གྲངས་ ᠐᠓᠒

གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱར་བཞུགས།

བྱག་གཡབ་བློ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས། "གྲུབ་ཆེན་ཅག་རེ་ཤེ་བོའམ། ཅག་ཤེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་རྣམ་མཁར་བུ་རྩོད་ལྟར་འཕྱར་ནུས་རྟེ་ཐག་གྱའི་དངོས་སྟོབ་དེ་ཉིད་བྱག་གཡབ་པར་སོང་བས་རང་ཡུལ་གདུལ་བྱ་འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲུབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རྟེ་སྟེང་ཅིག་མཆིས་མོད། ཅག་ཤེའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང་། འབྲེལ་ཡོད་ཡིག་རྟེིང་མང་པོ་ཞིབས་འདིར་བཅོལ་རྟེ་མ་ཐུབ་བས། དཔྱད་གཞིར་རྟེ་སོན་བྱང་བའི་གྲུབ་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་འབྱམ་ལེ་ཚན་ཁ་ཤས་དང་ལྷག་པར་བཀའ་བཀྱུད་རབས་བདུན་གྱི་གདུང་འབྱམ་ནང་རྟེིན་དཀར་ཆག་དེབ་ཞེར་ཁག་ལས་གནས་ཚུལ་དུམ་བུ་རེ་ཟུང་གསལ་བ།"[2] ཞེས་གསལ་བ་ནས་བྱར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་ཤིན་ཏུ་ཐོག་དཀའི་དབེ་རྒྱུན་དཀོན་པོ་ཡིན་པ་རྟེིག་ཐུབ།

དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྐྱེ་གདོང་གོང་མའམ། རྒྱལ་ཐོག་དང་པོ་དྲུང་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཀུའི་སི་ཏུ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་ (1302–1363/4) ཀྱི་རང་རྟེམ་མམ། བཀའ་ཆེམས་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ལས། "གྲུབ་ཐོབ་མྱང་རབ་" (ཅག་རེ་) ས་བོ་ཡང་། འདི་བའི་ (དཔལ་ཐག་མོ་གྲུ་པའམ་ཁམས་པ་རྟེིང་རྒྱལ་) བུ་ཆེན་དུ་འདུག །ཁྱིང་ལ་མདོ་ཁམས་སུ་གདུལ་བྱ་ཆེན་པོར་གྱུར་འདུག་ཅིང། དེའི་ཆོས་རྒྱུད་འཛིན་པ་ཆོའབང་རང་རེའི་བུ་སློབ་ཏུ་འདུག"[3] །ཅེས་གསལ།

---

2 མདོ་ཁམས་བྱག་གཡབ་བློ་དགོན་མོགས་ཀྱི་གནའ་དེད་བྱང་བ་བརྟེད་པ་ཐོག་མའི་ཐྱོགས་བསྒྲིགས་མོས་ཀཱའི་ཉི་རིང་འཕྱལ་བའི་གཏམ། (བསྟུས་མིང། བྱག་གཡབ་བློ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་) བྱག་གཡབ་གོང་ཆུང་པ་དབང་འདུས་དང། མོ་སྟོམ་ (སྐྱོང་ཡུལ་མོ་སྟོམ་ཚང་) བློ་བཟང་ཆོས་ལྡན་ཐུན་མོང་ནས་བསྒྲིགས། ཆབ་གྲོས་ཆབ་མདོ་ས་ཁྲལ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་རྒྱ་ཆ་འཆོལ་བསྟུ་ཚུ་ཡོན་ལྡན་ཁང། ནང་ཁལ་འབྲེམས་སྒེལ། ༢༨༧ ཤོག་གྲངས་ ༥८

3 སྤྱངས་ཀྱི་པོ་ཀྱི་བས་ཏུ་རྒྱས་པ། གང་ས་ཅན་རིག་མཛོད། ༢ བོད་རང་སྐྱོང་ལྷོངས་སྒྱི་ཆོགས་ཚན་རིག་ཁང་བོད་ཡིག་དཔེ་རྟེིང་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང། ༢༠८८ ཤོག་གྲངས་ ༢०८

དད་དམ་མོས་གུས་ཡིད་ཆེས་རྣ་བ་ཅིག་གིས་དག་བའི་སྣང་དོར་ཐྱི་ལོ་དུས་རབས་བརྒྱད་བའི་ནང་མཁུ་གུ་རྡ་བརླ་སཾ་ཐུ་བས་གཏེར་དུ་སྐས་པ་ཕྱིས་གཏེར་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཐྲིན་བས་ (1340–1396) སྤུ་རི་ཐུག་མོ་ཆེ་ནས་ ༢༣৩৶ ལོར་གཏེར་ནས་བཞེས་པ། ཐུ་མ་དགོངས་པ་འདུས་པ་ལས། མ་འོངས་ལུང་བསྟན་གསང་བའི་དཀར་ཆག་བཀོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ཞེས་པ་ལས། "འོ་བྱན་དཔལ་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དུས་ཀྱི་མཐར། སྐྱབས་ཀྱི་རྟེན་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གྲུབ་པ་ཐོབ། ཁམས་ཀྱི་ཉག་རོང་ས་ཡི་གོང་ཁྱེར་ན། རིགས་བཟུན་ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་དཔལ་ ཉག་རེ་སེ་གོ ཀྱི་མཚན། དཔའ་བོ་སྟོབས་ཆེན་རིག་བའི་ངར་དང་ལྡན། སྐྱོན་སྐྱོང་ཚུལ་ཀྱིས་ལྷ་འདེ་གདུག་པ་འདུལ། མཁའ་ལ་སྐྱོད་ཅིང་ཆུ་ལ་ཉ་ལྟར་འཕྱོ། བསྟན་བའི་ཆུལ་མཚན་འགྲོ་བའི་དཔལ་དུ་འབྱུང་། དེ་ནས་ཞིང་ཁམས་ལས་རབ་བརྟེགས་པ་རྣ། དབུགས་འབྱིན་སྐྱེ་ཐོག་འགའ་ནས་འཛམ་གླིང་དུ། འགྲོ་བའི་དོན་ཕྱིར་སྤྲུལ་པ་དང་བཅས་སྟོན། འདི་ཡི་ལོ་ཆུས་ཀྱི་སྐྱོའི་བྱག་ལ་གབ།"[4] ཅེས་གསལ།

གདན་ས་མཁིལ་གྱི་སྐྱན་སྔ་བསོད་ནམས་ཆུལ་མཚན་ (1386–1434) ཀྱིས་མཛད་པའི་བཀའ་བཆུད་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་ལོང་སྟོང་ལས། དཔལ་ལྡན་ཐག་མོ་གྲུ་བའི་ཞལ་སྐྱེབ་གདམས་པའི་བྱ་བཞིའི་ཁོངས་སུ་ "གྲུབ་ཐོབ་ཉང་རེ་སེ་བོ་"[5] ཞེས་དང་། "གྲུབ་ཐོབ་ཉང་རེ་སེ་བོ་ནི། གདུང་རུས་ཉང་རེ་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་མགོན་དང་མཐའ་ནས་གྲུབ་པ་བརྟེན་ཏེ། ཁམས་སུ་

4 ཐུ་མ་དགོངས་འདུས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་བཞུགས་སོ། །ཞེས་ཆ་བ། *Bla ma Dgongs 'Dus, A Cycle of Precious Teachings and Practices of the Nyingmapa Tradition*, Rediscovered from its Place of Concealment by Gter-Chen Sangs-Rgyas-Gling-Pa, Reproduced from Dudjom Rinpoche's set of xylographic prints by Sonam Topgay Kazi, Gangtok, 1972, Volume 6, p. 284

5 སྐྱབས་སྔ་བསོད་ནམས་ཆུལ་མཚན་གྱིས་ ༡৩৭৮ ལོར་མཛད་པའི་བཀའ་བཆུད་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་ལོང་སྟོང་བཞུགས། དབུ་མེད་བྱིས་སྐྱིང་སྐྱབ་ཐོག་སྟེབས། ༢৮৪৯

བློན་ནས་སྐྱལ་ (སྐྱེ) དགོན་བཏབ། རྗེ་རྗེ་དཔལ་རྩེགས་ཀྱི་བར་ཆོད་བྱུང་བ་ལ། ཐལ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་གསང་ཆབ་གཏོར་བས་གང་ས་ཅི་ཅིལ་བ་དང་། དཀར་ཐོད་དཀྲལ་ཁ་ཕ་བོང་གིས་བཀག སྐུར་ཡང་རྟེ་རབ་བཏབ་ནས་འདུག་པ་སོགས་བྱུབ་རྟགས་མང་དུ་བསྟན་ཏོ།"[6] ཞེས་གསལ།

སྐྱོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་ནང་བའི་གཞེགས་ཕག་མོ་གྱུ་ལ་རྗེ་རྗེ་ཀུལ་པོར་སྐྱབ་མ་ཐུབ་པར་ཅན་མང་དུ་བྱོན་པ་ལས། སྡ་ཚར་གྱི་བྱ་ཆེན་བཞི། གདམས་པའི་བྱ་བཞི། ཐུགས་ཀྱི་སྲས་བཞི། རོ་གཅིག་རྟོགས་པ་བཞི། ཅེ་བའི་སྲས་བཞི། ཡི་གེ་མཐར་ཕྱིན་བྱ་བཞི། བརྒྱད་པ་འཛིན་ཅིང་མཐར་ཕྱིན་བྱི་བྱ་གསུམ། ཅེ་གནས་བརྒྱད། ཆུ་བརྒྱད་སོགས་མང་དུ་ཡོད་པ་ནས་གྱུབ་ཐོབ་ཅག་རས་ས་བོ་ནི་གདམས་པའི་བྱ་བཞིའི་[7] བྱས་སུ་གྱངས་འདེན་མཛད་འདུག །ཡང་སྐྱོ་རོང་

---

6 བཀའ་བརྒྱད་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་ཡོད་སྐོང་བཞུགས། ཤོག་ཕྱེའམ། ২৩བ৪

7 འདིར་དམ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་སྐྱོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་ངམ་རྟ་ཚག་ཆོས་འབྱུང་ཞེས་རྩོམ་པའི་ཡུལ་མིང་དུ་ཆགས་པའི་ངོ་མཚར་ཞིང་དཀོན་པའི་དབེ་ཐུབ་པར་ཅན་བཞུགས་སོ། །དེའི་རྗེར་དབུ་མེད་བྱིས་མའི་སྐུར་སྐྱོག་ཤོག་ཕྱེའམ་ ২৮২৯ རྟ་ཚག་ཚེ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་སྐྱི་ལོ་ ১৯৯৪ ལོར་མཛད། སྐྱོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། གང་ཅན་རིག་མཛོད། ২৪ བོད་སྐྱོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྐྱན་ཁང་ནས་བསྐྱན། ১৯৯৮ ཤོག་གངས་ ২২৭ ཞུ་དག་རྩ་ངར་བྱུང་མི་འདུག །དེབ་ཐེར་དམར་པོ་རྩམས་ཀྱི་དང་པོ་ཅུ་ལན་དེབ་ཐེར་འདི་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གངས་ ১২২ རང་། ཕག་གྱུའི་ "ཅེ་བའི་སྲས་བཞི་ནི། སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ ཀུན་ལྡན་གཙང་ཤར་ཆུང་བ། རྟོགས་ལྡན་མི་ཅག་སྐྱོམ་རིན། བྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི།" ཞེས་གསལ། དབའ་བོ་གཏུག་ལག་ཤེད་བས་ (1504–1566) ১৮০৮ ལོར་དབུ་བརྩམས་ཏེ་ ১৮৫০ ལོར་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་བར་བརྩམས་པ། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྐྱོན། སྐྱོད་ཚ། མི་རིགས་དབེ་སྐྱན་ཁང་། ১৯८৪ ཤོག་གངས་ ८৩৪ རང་། བདེ་གཞེགས་ཕག་བྱའི་ཞལ་སྐྱོབ་གྱས་སུ་ "སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ མི་ཅག་སྐྱོམ་རིང་། ཅག་རེ་ཤེ་བོ། ཀུན་ལྡན་རས་ཆུང་སྐྱེ་གདམས་པའི་བྱ་བཞི།" ཞེས་དང་། ཡང་ཤོག་གངས་ ८২০ རང་། "ཅག་རེ་ཤེ་བོས་དོམ་ལ་ཆིབས་ཤིང་གླུ་མི་མཁོན་དཀར་པོ་རོལ་དུ་ཁྱིད་ནས་འབྱོན། ཀམ་པོ་དོ་རྗེ་དཔལ་བརྩེགས་བཀུལ། ཁམས་སུ་སྐྱེ་དགོན་བཀའ་བོ།" ཞེས་གསལ། འབྲུག་པ་ཀུན་མཁྱེན་པད་དཀར་ (1527–1592) ཀྱིས་ ১৮৬৮ ལོར་མཛད་པའི། ཆོས་འབྱུང་བསྟན་པའི་པད་ཀུས་པའི་ཅིན་ཡིག།

ཆོས་འབྱུང་ལས་ "བྱག་ཐོབ་ཉག་རས་ས་བོ་ནི། གདུང་ཉག་རེ། དབུས་སུ་དཔལ་ཕག་མོ་བྱ་ལ་ལས་གདམས་ངག་རྫོགས་པར་མནོས་ནས་བྱུབ་པ་ཐོབ་སྟེ་བསམ་འབྱུབ་རས་པ་ཡང་རེར། ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་བྱེ་དགོན་བཏབ་པའི་གདུང་མ་ཆེན་པོ་བོང་བུས་འདྲེན་པའི་ཕྱུ་འཕྱལ་དང་། སྤྲོབ་མ་ཡང་སྐྱེ་རྒྱལ་དམན་བརྒྱ་ཙམ་འཆོགས། དེ་རྣམས་ལ་དབང་བྱིད་གདམས་ངག་ཀྱང་གནང་བས་སྒོམ་ཆེན་སེམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་མང་དུ་བྱོན་ཅིང། སྐམ་པོ་ (ཀཾ་པོ་) གངས་རར་བྱོན། རྗེ་རྗེ་དཔལ་བཙེགས་ཀྱི་བར་ཆོད་བྱང་ལ་ཐལ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་གསང་ཆབ་གཏོར་བས་གངས་རི་སྟིལ་བ་དང་། དམ་ལ་བཞག་ནས་སྐུ་ (སྐུང་) རི་ལ་བྱོན་ནས་ཀཱག་ནེ་ཡང་མང་དུ་མཛད། དེ་ནས་སྐྱེ་དགོན་དུ་བྱོན། ཆར་སྤྱོང་བྱས་པའི་ཚེ་ཏོག་སྐོ་

གནམ་འབྱུག་ས་བ་བྱང་ཆུབ་ཆོས་སྐྱིང་གི་སྐར་མ། ཤོག་ལྷེའམ་ ২৬২৩ ལས། ཕག་གྱའི་བུ་ཆེན་ "སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ། རྟོགས་ལྡན་མི་ཉག་སྐྱོས་རིངས། བྱུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོ། ཀུན་ལྡན་གཙོང་ཁ་རས་ཆུང་། རྣམས་ལ་གདམས་པའི་བུ་བཞི་ཅེར།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེའམ་ ২৬৩৩২ ལས། "ཉག་རེ་ས་བོ་འཕྲོ་མགོན་མཛའ་ནས་བྱུབ་པ་ཐོབ། ཁམས་སུ་སྐྱེས་དགོན་བཏབ་འཕྱིན་ལས་བསྐྱངས་སོ།" ཞེས་གསལ། སྤྱག་ལྷང་ཞབས་དྲུང་དབང་རྣམ་ཀུལ་ (1571–1626) གྱིས་ ১৬০৫ ལོར་མཛད་པའི། བཀྲིད་པ་ཡིད་བཞིན་རེར་བྱའི་རྟོགས་པ་བརྟེད་པ་ངོ་མཚར་ཀུ་མཆོངམ། སྤྱག་ལྷང་ཆོས་འབྱུང་། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ২২ བོད་ཡྱོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྐྱན་ཁང་། ১৯৯২ ཤོག་གྲངས་ ১৮৮ ལས། "དེ་ལ་ (ཕག་གྱ་) སྤྲོབ་རིས་ནམ་མཁའི་ཀུ་སྐར་ཚམ་བྱང་མོད་ཀྱིས་གཙོ་ཆེ་བ་ཀུན་ལྡན་གཙང་ཁ་རས་ཆུང་། ཟླ་རའི་སྐལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་སེང་གེ །རྟོག་ལྡན་མི་ཉག་སྐྱོས་རིངས། བྱུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་སྟེ་སྲས་ཆེན་བཞི།" ཞེས་གསལ། ཐུགས་སྐྱང་དགོས་ཀུར། ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྲེད་ལོང་སྟོང་དང་། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་བཅས་ནང་བྱུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་ནི་བདེ་གཤེགས་ཕག་མོ་བྱ་པའི་དངོས་སྤྲོབ་བྱངས་འབྲེན་སྐབས་གདམས་པའི་བྱ་བཞིའི་བྱས་སུ་འཛོས་གནང་མཛད། ཡང་སྤྱག་ལྷང་ཆོས་འབྱུང་ནང་སྲས་ཆེན་བཞི་དང་། དེབ་ཐེར་དམར་པོའི་ནང་ཉེ་བའི་སྲས་བཞིའི་བྱས་སུ་བརྩེས་མཛད་འདུག །བྲག་གཡབ་བྱ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་གྲངས་ ৩৮–৩৭ བར། རྗེ་ཕག་གྱའི་དངོས་སྤྲོབ་གདམས་པའི་བྱ་བཞིའི་ཡ་ཀྱལ་བྱུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ས་བོ་དང་ཁོང་གིས་བཏབ་པའི་ཟླ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཚོ་བྱང་གི་ལོ་རྒྱུས་གསལ།

ནམ་མཁའ་ལ་གཏོར་བ་ལ་སྦྱིན་ཆགས་ནས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཆར་ཆེན་པོ་བབས་པ་དང་། མོ་སྐམ་བརླག་བྱ་ཞུས་པ་ལ། གསང་ཆབ་བཀྲེས་པས་གར་ཐོབ་པར་ཕྱིར་ལོ་བུ་རེ་རེ་བྱུང་བ་ལ་གཅིག་གིས་མ་ཐོབ་པས་ཞལ་མཆིལ་གནང་བས་བྱ་མོ་གཅིག་བྱུང་བ་དང་། དཀར་ཕོད་དུལ་ཁ་ཤ་ཕང་གིས་བཀག་པ། སྐར་ཡང་རྟ་ངན་བཏགས་ནས་དྲུད་པ། རབ་གནས་གར་བྱས་པར་ལྟ་བར་དུ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྩེ་མོ་ལ་བྱ་ནག་མི་འབབས་པ་སོགས་ནི་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་ཏེང་། ཀམ་པོ་དཔལ་བརྩེགས་ཆབ་ཀྱིས་བཤིགས། །མོ་སྐམ་བརླག་ལ་གཅེས་པྱག་བརླག། །དཔལ་མཐའ་རྩའི་དགོན་དུ་དེ་ཙེ་ཚོར། །ཞེས་སོགས་མགུར་ཡང་ཡོད། མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ཤལ་ཆེར་བྱོན་ནས་གྲྭ་རྣགས་ཀྱང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟན། ཕྱི་རབས་ཤན་བའི་ལོ་རྒྱུས་ངོ་མཚར་ཅན་བཞག་ནས་དབུས་སུ་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོའི་སྐུ་རིང་ལ་འབུལ་སྐྱེལ་ལ་བྱོན། སྐར་ཁམས་སུ་བྱོན། ཟླེའི་གནས་དེ་ཉིད་དུ་གཤེགས་པར་གྱུགས། ཕུགས་བྱ་སྐྱེལ་ (1200/1201) ཀྱི་ལོ་ག་རྩང་ཡིན་པ་འདྲ། སྐར་ཡེལ་གཉིས་ནི་འོག་ཏུ་འབྱུང་།"[8] ཞེས་གསལ།

ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་ནང་སྐྱ་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རས་པ་ཤེས་རབ་དཔལ་གྱི་རྣམ་ཐར་ནང་། "དེ་ནས་དབུས་སུ་བཞུད་པར་དགོངས་ནས། མགོན་པོའི་ཟླ་ལ་ཡར་བྱོན་པས་ཟླེ་དགོན་དུ་ཟླ་མ་ཉིས་པ་རས་ཕུགས་མོ་བྱ་ (1201) ལ་འདས་འདུག་པའི་གདུང་རྟེན་རྣམས་ལ་བྱིན་ཆབས་ཞུས་ནས། ཤོ་དགོན་དུ་ཟླ་མ་སྐར་པ་དང་མཉམ། ཐུགས་ལ་བཀགས་ནས་ཕུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཁྲིད་གནང་བས་ཉམས་རྟོགས་ལེགས་པོ་འབྱུངས།"[9] ཞེས་གསལ།

བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཆུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁོངས་སྐར་ཚང་

8 ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། དཔེ་རྙིང་དབུ་མེད་བྱིས་མའི་སྐར་སྨོག་ཤོག་ལྷེབས་ ༢༨༥༢ ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། ༡༩༨༠ ཤོག་གྲངས་ ༣༠༡–༣༠༢

9 ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། དཔེ་རྙིང་དབུ་མེད་བྱིས་མའི་སྐར་སྨོག་ཤོག་ལྷེབས་ ༧༧༨༠ ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་གྲངས་ ʊ27

བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་རྗེ་གཤའ་དགོན་པ་མངས་རྒྱས་གྲུབ་གཅིག་ལས་སྐྱོས་པ་ཞུ་བཏབ། (1174–1230) ཀྱི་ "བླ་མ་ཉག་ཚེ་ལ་འཁོར་ལོས་སྐྱབ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་འགའ་རེ་གསན། དེ་ནས་མགོན་པོ་བྱ་རོག་མ་ཞལ་གཟིགས། སྤྲོག་སྙིང་ཕུལ་ནས་གཅོ་འཁོར་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱང་མཛོད།"[10] ཅེས་གསལ།

ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་ལས། "སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ (བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཆུང་བརྒྱུད་ཀྱི་ཁོངས་ཡེལ་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་བདག་གསར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་མངས་རྒྱས་ཡེལ་པ་ཡེ་ཤེས་བརྩེགས་ (1134-1194)) ཀྱིས་ཡུལ་ (ཡེལ་) ཕུག་དང་རྩ་རྡེའ་ས་ལ་ཕུག་འཁར་སྤྲ་དབྱིག་གཏུག་གཏུག་མཛོད་ནས། ནམ་ཞིག་འདི་ན་གཅིག་ཕྱིས་སྐུ་འབྱམ་འབབ་པ་ཡིན་གསུངས་པ་ལ་བརྐེན་ནས་ཡུལ་ཕུག་དང་སྐུ་འབྱམ་ལ་གཙུག་ལག་ཁང་བརྩིགས། ལོ་དྲུག་སོང་བ་ས་མོ་ལུག (1199) ལ་རྩ་རྡེར་སྐུ་འབྱམ་བརྩིགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ས་རབ་གནས་ལ་གྲུབ་ཐོབ་ཅིག་ཅར་བྱུང་།"[11] ཞེས་གསལ།

སངས་རྒྱས་དར་པོ་དབལ་བཟང་གིས་ ༡༧༧༩ ལོར་མཛད་པའི། བདེ་གཤེགས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱངས་པའི་ཅོད་སྐོང་འཁྲིལ་བ་ལས། འགྲོ་མགོན་ཕག་གྲུའི་ཞལ་སྨོན་གྱས་

10 ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། དཔེ་རྙིང་དབུ་མེད་བྱིས་མའི་སྒར་སྐྲོག་ཏོག་ལྟེའས་ ༤༠བཅ ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། ཏོག་གྲངས་ ༢༥༢

11 ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། དཔེ་རྙིང་དབུ་མེད་བྱིས་མའི་སྒར་སྐྲོག་ཏོག་ལྟེའས་ ༤༤ཁའཅ ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། ཏོག་གྲངས་ ༤༣

སེང་གེ །རྨོགས་ལྡན་མི་ཉག་སྒོམ་རིན། གྲུབ་ཐོབ་མྱང་རེ་ས་བོ། ཀུན་ལྡན་གཙོང་པ་རས་ཆུང་རོ།"[12] ཞེས་དང་། "གྲུབ་ཐོབ་མྱང་རེ་ས་བོའི། འགྲོ་མགོན་དང་མཐའ་ནས་གྲུབ་པ་བརྟེས། ཁམས་སུ་བྱོན། སྐྱལ་ (སྐྱ) དགོན་བཀའ། རྗེ་རྗེ་དཔལ་རྩེགས་ཀྱི་བར་ཆོད་བྱུང་པ་ལ། ཐལ་བའི་ཕུང་པོ་ལ་གསང་ཆབ་གཏོར་བས། གང་རིའི་ཉེལ་བ་དང་། དཀར་ཤོད་དཏུལ་ཁ་ཐོང་ཚོ་བཀག །སྐུར་ཡང་རྟ་རྗེ་བཏགས་ནས་འདུད་པ་ལ་སོགས། གྲུབ་རྟགས་མང་དུ་བསྟན་རོ།"[13] ཞེས་གསལ།

འགོས་ལོ་རྩྭ་བ་གཞོན་ནུ་དཔལ་ (1392–1481) གྱིས་བརྩམས་པའི་རེབ་གཏེར་སྨོན་ལམ། "ཉག་རེ་སེ་བོས་འགྲོ་མགོན་དང་མཐའ་ནས་གྲུབ་པ་བརྟེས་ཏེ་ཁམས་སུ་བྱོན་ནས་སྒྲེས་དགོན་བཏབ། གྲུབ་རྟགས་མང་དུ་བསྟན། འདི་ཀར་མ་བ་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་ཀར་མ་བ་ཤི་རང་གིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ།"[14] ཞེས་གསལ་བ་སྤྱར་གྲུབ་ཆེན་ཀན་ལ་གྱིའི་བཀའ་འབུམ་ལས། ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུས་གསུམ་དུས་མེད་གཅིག་ཏུ་རྨོགས་ཤིང་རྫུལ་ཆེན་པོ་རྫོགས་པའི་ཚེན་གཞི་ལས། "འཕྲི་ཆུ་བརྒལ་བ་ནས་བརྩལ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱོང་པ་སྐྱ་ཚོགས་བྱས་ཤིང་། ནད་པ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྷགས་བརྒྱབ་པ་ཙམ་གྱིས་སོས་ཤིང་སེམས་ཅན་དུས་སུ། མི་ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང་དགོས་འདོད་ཆར་བཞིན་དུ་བབ་པ་རྣམས་ཀྱང་། འདོད་པ་རྣམས་ལ་བྱིན་ཞིང་སོང་བའི་དུས་སུ། གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་སྐུན་པ་ཕྱོགས་མེད་དུ་བྱས་

12 བདེ་གཤེགས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བཀའ་བརྒྱད་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱངས་པའི་ཏོད་སྤྲོང་འཕྲིལ་བ་བཞུགས་སོ། །གཉའ་ནང་མཁྱུར་ཕུ་དགའ་ལྷན་གྲིང་གི་སྐུར་རྙེད། ཤོག་ལྷེབས་ ༧༩བ

13 བདེ་གཤེགས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བཀའ་བརྒྱད་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱངས་པའི་ཏོད་སྤྲོང་འཕྲིལ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ༧༧བ

14 འགོས་ལོ་གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་ ༡༥༧८ ལོར་མཛུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བརྩམས་པ། རེབ་གཏེར་སྨོན་པོ། མི་ཁྱོན་མི་རིགས་དེའི་སྐྱུན་ཁང་། ༢༥८༥ སྤྲོད་ཚ། ཤོག་གྲངས་ ᵾᵾᵛ

ཤིང་སྦྱོ་རིགས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཀོ་པོ་གནས་ནང་གི་ཉེ་བའི་གནས་སྐྱང་རི་ཞེས་བྱ་བར་ཕྱིན་ཞིང་། སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་ལྷ་འདྲེ་མཁའ་འགྲོ་སྐྱེན་བཞིན་དུ་འདུ་བའི་གནས། དེའི་སྟོན་དུ་བྱ་མ་ཉམ་ས་ཤག་སེམས་ཐང་གཅིག་སྦྱོམ་ཟིན་པ་ཡང་རྟེ་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་དང་། མིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཀརྨ་པ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་ཚ་གཅིག་ཡིན་པར་སྣང་།"[15] ཞེས་དང་། ཤྲོགས་མཚུངས་སྐྱབ་བརྒྱད་ཀར་ཀོ་ཚང་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ནོར་བུ་ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་རྟེ་དཔལ་ལྡན་ཤཱཀ་པ་སྐུ་ཕྲེང་གཉིས་པ་ཤཱཀ་པ་བསྟི་ (1206–1283) ཞབས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་འདི་ལྟར་གསལ་ཏེ། "མཆོག་གི་སྐུལ་བའི་སྐུ་དཔལ་ཀརྨ་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཆུ་མཚོ་ལྟ་བུ་ལས། སྟོན་འདས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པའི་ཚུལ་བོགས་ཙམ་གྱང་ཆེན་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྣམས་དང་གསུང་སྐོས་ཟིན་ཏིས་སུ་བྱས་པ་རྣམས་ལས་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། མིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཀརྨ་པ་ཡང་། སྟོན་ནས་རང་གིས་རང་མ་རིག་ཅིང་བདག་གིར་འཛིན་པས་ངན་སོང་གནས་གསུམ་དང་། མཐོ་རིས་གནས་གསུམ་དུ་འབྱུལ་ཞིང་འཁོར་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ལུས་ཤེས་པར་འདུག་ཏེ། འདི་ཡིན་འདིར་སྐྱེས་མངོན་བརྗོད་ཀྱང་གང་གིས་ཤེས་ཤིང་སུ་ཞིག་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར། མིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ཀརྨ་པ།"[16] ཞེས་དང་། "ཡང་ཕྱད་ཀེའི་བན་ཏཱན་[17] དེ་ཡིན་

15 *Karma PaksHi'i Rang Rnam and Spyi Lan Ring Mo*, Published by Gonpo Tseten, Palace Monastery, Gangtok, May 1978, p. 94

16 སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱིས་མཛད་འགྲོ་ཁ་སྐོང་འབེ་ལོ་ཀརྨ་ཆོ་དབང་ཀུན་བྲལ་ཀྱིས་མཛད་པ། སྐྱབ་བརྒྱད་ཀར་ཀོ་ཚང་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ནོར་བུ་ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཀྱའི་སི་ཏུ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། པོད་དཔའ། Published by Palpung Sungrab Nyamso Khang, Sherab-Ling Institute of Buddhist Studies, Sansal, 1990 ཤོག་གྲངས་ ༢ཅ།

17 ཕྱད་ཀེའི་བན་ཏཱན་ནི། གྲུབ་པ་ཐོབ་པའི་ཉག་ཅེ་རིན་ཆེན་ཀུལ་མཚོན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་

བློག་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱུར་བཞུགས།

ལུང་བསྟན་དང་བཅས་པ་བཞུགས་སོ། །ཕྱིར་འོང་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་དང་ཐན་ཡོན་ཆེ་གསུངས་སོ། །དབུ་མེད་བྱིས་སྐྱིང་ལྷེབ་ཐུང་། འདི་རྣེས་བསྡུས་མིང་། "གྲུབ་ཐོབ་ཅག་ཤེ་རིན་ཆེན་ཆུལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས།" ཞེས་འགོད་ཆུ། ཤིག་ལྷེབས་ ༢༠༨༢ ལས། "སྐུ་ཤོད་ལུང་བར་ཁྱད་ཀེ་བན་ཆེན་དུས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལས་འཛོ་འཁྲབ་ཙམ་ཡོད། སྒོམ་བསྒེད་རྩོགས་གཉིས་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྱུང་། སྤྱི་རུས་བུས་པ་གཉན་ཀྱི་བསོད་ནམས་འབྱུག ཐམས་པ་ཐམས་ཅད་སྐུར་དུ་འགྱུར་ཅིག" །ཅེས་དང་། ཡང་ཤིག་ལྷེབས་ ༢༠ཅ༧ ལས། "ཅག་བྲེའི་ཡུལ་དུ་ལབ་པ་ལ་མཆོག་ཡང་ཟེར། ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ཟེར། ཤུ་གེ་བན་ཆན་ཡང་ཟེར། ཅག་སྐྱོན་དང་གསུམ། ང་བས་ལོག་ན་མེད། ང་ཡིན་ཡང་སུས་ཀྱང་མི་ཤེས་གདོ།" །ཞེས་གསལ།

ཐཀུལ་དབང་ཀམ་པ་བཅུ་གསུམ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེའི་བཀའ་འབུམ། བོད་ཁ་ཐལམ། དབལ། དབལ་སྐྱངས་སྐྱངས་མ། དབལ་ལྷན་བྱ་མ་དམ་བཅ་གསོལ་འདེབས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་སྐྱོལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ༢༢བ༢ ལས། "ཤོ་བྱ་བན་ཆན་ལ་བསྟོད་པ་བཞུགས་སོ། །ན་མོ་ལོ་ཀེ་ཤྲ་ས་མཐུ་ཐྲི་བཛྲ་པྲ་ན་ཡེ། དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་མཉམ་ཉིད་ཀློང་ཡངས་ལས། །ཐུལ་བ་ཀུན་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་སྐུ་འཕྲལ་ནི། །བརྩེ་བའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་སྐྱན་རས་གཟིགས། །གདུལ་བྱའི་སྣང་ངོར་སྐྱེལ་བསྐྱེར་ཅིར་ཡང་སྣོན། །དེ་ཕྱིར་ཤོ་བྱ་བན་ཆན་ཞེས་བྱ་བ། །སྐུ་མདོག་རྣམ་མཁའ་དབྱེ་སྐྱེས་གང་ས་རིའི་མདངས། །དྭང་སྤྲིག་རྣམ་གསུམ་གོས་ཀྱིས་ཀུན་ཏུ་བཀླུབས། །ཐུགས་གཡས་ས་གནོན་གཡོན་ལ་མཉམ་གཞག་སྙེད། །སྙིང་ཁྲག་བརྒྱ་ཕྲག་ཕུར་ཐུང་ཡི། །ཐུགས་ཀར་ཟླ་ཤེལ་གདན་ལ་ཞབས་ཀྱི་ཟུར་ཕྱེད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཞལ་ཡངས་ཤིང་ཞི་བའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁ་དོག་ཏུ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བྱ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། །ཐུགས་ཀར་ཟླ་ཤེལ་གྱི་གདན་ལ་ཞབས་ཀྱི་ཟུར་ཕྱེད་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་ཞལ་ཡངས་ཤིང་ཞི་བའི་ཐུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁ་དོག་ཏུ། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ། །

བར་འདུག །བསྟན་པ་བསྡུང་བའི་ཚེད་དུ་བྱང་བ་ཡིན། དཔལ་ལྡན་ཨཱརྱ་མཻ་དང་བྱབ་ཐག་ཉེ་ཞིང་དངོས་སུ་བསྟན་རྒྱུ་ཡོད་བའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན།"[18] ཞེས་གསལ། "ཡང་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱུག་ཉག་ལེ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། སྤྱང་རིར་གྱིན་བའི་དུས་ཤེས་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་། དཔལ་ཕྱིའི་སྦྱོང་པ་ཙའ་ཙུའ་དང་ཐོ་ཅོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་བན་གཉེད་ཀྱི་ཕྱིན་ལས་སྒྲུབ་པ་དེ་སྟོན་ཏྱི་སྦྱོང་བའི་འགྲོ་ཡིན།"[19] ཞེས་དང་། "དེ་ནས་སྒོ་རིག་གི་ཡུལ་དེ་ཉིད་དུ་ཀོ་པོ་གནས་ནང་གི་ཉེ་བའི་གནས། སྤྱངས་རི་ཞེས་བྱ་བ་དཔའ་བོ་སྤྲིན་བཞིན་དུ་འདུ་བའི་གནས། སྟོན་བྱ་མ་ཉག་ལེའི་སྒྲུབ་གནས་སུ་བྱུང་བ་དེར་ཤེའམ། དེར་འཚོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུ་ཀི་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་པོ་

སོགས། །ནམ་ཡང་ཞི་ཞིང་མིང་ཡང་མི་བྱགས་ཤིང་། །བདེ་ལེགས་འདོད་དགུའི་ཚར་ཆེན་དབབ་ཏུ་གསོལ། །གཞན་ཡང་དགེ་འདུན་སྡེ་ཆུས་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི། །བསྟན་པ་སྨོགས་བཅུར་འཛེལ་ཞིང་ཆུས་པ་ཡི། །རེ་བའི་ཤིང་ཏྲ་ཡོངས་སུ་འགེང་བར་ཤོག །ཅེས་པ་འདི་སྟོན་བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་སྤྲས་བའི་གང་ཟག་ཐུབ་པས་ཅན། ཡུལ་ཁམས་ཀུན་དུ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་སྤུང་གནས་སུ་བྱུར་བ། དེ་ཉིད་སྐུ་འཁོར་གསུམ་སྡེ་སྣ་ཚོགས་ཏྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་ཅིང་ཟུངས་ཏེ་སྐྱབས་གནས་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆུ་ཤིས་ཡོངས་འཛིན་ཏྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་ཏྱི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ཨ་ཡ་ཁ་ཤ་དཱ་ཀ་ཏྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨ་ཙ་ར་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཛཾ་བྷ་ལ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཤར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨཱརྱ་ཏཱ་རེ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་ཨཱརྱ་ཀྲི་ཡ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ནུབ་བྱང་གི་ཨཱརྱ་ཨ་པ་ར་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བྱང་ཤར་གྱི་ཨཱརྱ་ཨ་ལ་ལ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཞལ་ཀུན་ནས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་ཅིང་ཟུངས་ཏེ་སྐྱབས་གནས་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆུ་ཤིས་ཡོངས་འཛིན་ཏྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨོ་རྒྱན་ཡུལ་ཏྱི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ཨ་ཡ་ཁ་ཤ་དཱ་ཀ་ཏྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨཱརྱ་ཨ་པ་ར་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཛཾ་བྷ་ལ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཤར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཨཱརྱ་ཏཱ་རེ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ལྷོ་ནུབ་ཀྱི་ཨཱརྱ་ཀྲི་ཡ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ནུབ་བྱང་གི་ཨཱརྱ་ཨ་པ་ར་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། བྱང་ཤར་གྱི་ཨཱརྱ་ཨ་ལ་ལ་ཡི་ཐུགས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱང་། ཞལ་ཀུན་ནས་ཀྱང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་ཁྱབ་ཅིང་ཟུངས་ཏེ་སྐྱབས་གནས་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཆུ་ཤིས་ཡོངས་འཛིན་ཏྱི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱང་། ཤར་ལྷོ

རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་ཆར་འབེབས་པ་སོགས་གནམ་ས་གཡོ་ནུས་པའི་ཚེ་འཕྲལ་བསྟན་པས་དེ་རྣམས་དབང་དུ་བསྡུས་ཤིང་ཟིལ་གྱིས་མནན།"[20] ཞེས་གསལ།

བྱང་ཕོབ་ཅག་ས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། "བོད་ཁམས་གང་ས་ཅན་ཁྲིད་འདི་རུ། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་པ། སེང་གེ་སྒྲ་ཡི་མཚན་དུ་གྲགས། ཐུབ་པའི་སྐུན་སྡུར་རྣམ་འཕྲལ་མཇོས། གྲངས་མེད་སྐུལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ། དེམན་ས་བཟང་བ་མཐོ་སར་ཅོལ། (རྡེན་) འབྲི་ལ་ཁན་པ་རྟག་ཏུ་བསྒྲུབས། ཏྲིན་ཅན་དག་ལ་དྲིན་ལན་གསབ་པའི་ཐབས། མགོ་གཡོག་མེད་པའི་སོ་ནམ་བྱས པ་ལ། སེམས་ཞུམ་པ་མེད་པར་སྤྱག་དང་བྲལ། འགྲོ་དོན་སྒྲོན་ལམ་རྐེན་འབྲེལ་ཙམ། མཐོ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོ་མན་ཆོད་དང་། ཤ་རག་དམྱལ་ཁམས་ཡན་ཆོད་དུ། མགོ་ནག་མི་ཡི་མི་ཤེས་པས། སྒྲོན་པའི་མི་ལ་རྩི་ཆུ་མེད། ཁ་ལག་གང་ཐོབ་བདེ་བ་ཙམ། རྗོ་རྗེ་འཆང་དང་དགོངས་པ་གཉིས་མེད་པས། རང་ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཆུན་ཆད་མེད།"[21] ཅེས་དང་། "སངས་ཀྱས་སེང་གེ་སྒྲ་ཡི་སྐུལ་པ་ཀན་པ། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་སྐྱོངས། ཞྭ་ནག་ཅན་བདུན་འོང་བ་དེ། སངས་ཀྱས་རབ་བདུན་ཀྱི་ཀུལ་ཚབ་ཡིན། དེ་རྗེས་བཅུ་གཉིས་འོང་བ་དེ། རང་ཀུལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཀུལ་ཚབ་ཡིན། དེ་རྗེས་བདུན་བཀུ་བྱོན་པ་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་བཀུའི་ཀུལ་ཚབ་ཡིན། དེ་ནས་སྤྱོང་རྒྱ་གཉིས་བྱོན་པ་དེ། སངས་ཀྱས་སྤྱོང་རྒྱ་གཉིས་ཀྱི་ཀུལ་ཚབ་ཡིན། དེ་ནས་དབུ་ལ་གཙུག་ཏོར་ཡོད་པ་གཅིག་བྱོན་པ་དེ། དེ་དུས་ནས་དགའ་

---

20 སྐྱབ་བཀྱད་ཀན་ཀོ་ཚང་བཀྱད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ནོར་བུ་རྒྱ་བ་ཆུ་ཤེལ་ཀྱི་ཤེང་བ། ཏུའི་མི་ཏུ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། པོད་ད་པ། ཤོག་གྲངས་ ๗๔๒

21 བྱང་ཕོབ་ཅག་ས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ཕྱེད། ๙๒๓๙

ལྟེན་ནས་བྱམས་མགོན། རོ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་པ་ཡིན། རབ་ཏུ་ཉེ་བའི་ཚོས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པའི་བསྟངས། སྨོན་ལམ་རྒྱུན་གྱི་བཏབ་པ་ཙམ། ང་ལ་མངོན་ཤེས་དེ་ཙམ་ཡོད། ཀརྨ་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྟེན་གྱིས། རྒྱ་ངོམ་མཚམས་སུ་ཐ་ཡུལ་བྱེད་བའི་དུས། དེས་བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རྩོལ་བའི་སྐུ་ལྟས་ཙམ། པ་དང་བུ་འཐབ། སྐུན་གཉིས་ཀྱི་སྲོག་ལ་ཐོབ་ཤོར་བྱེད། བུ་ཡོད་ཀྱིས་ཆུང་མ་གནས་བདམ་བྱེད། བོད་མགོ་ནག་གི་ནོར་ལ་ཁྲབ་ཕུག་ཚབ། སྐུན་གཉིས་ནང་དམེ་བྱེད། དེ་དུས་ནས་བསྟན་པ་ནུབ། རྒྱལ་འགོང་མིའི་སྐྱིང་ལ་ཞུགས་ནས། ཤིང་མགོ་དང་བྲག་ཕུག་ནས་སྐྲབ་པ་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འོག་ཉེན་ཡོད། ཨིཝཱ།[22] ཞེས་གསལ།

---

22 གྲུབ་ཐོབ་ཉག་མེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་ཁོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ལྷེའམ། ཁཁ? ཀོ་ཚང་བྲ་མ་ཡབ་སྲས་དུག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་འོག་རྟོག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དུངས་གསལ་ཞེས་བྱི་མེ་འོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤཀྱལ་དབང་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་བདུད་འདུལ་རྡོ་རྗེའི་ (1733–1797) ཞལ་སློབ་མདོ་ཁམས་ལི་ཐང་ཀོ་པོ་གནས་སྐོ་བ་ཀརྨ་གཞན་ཡན་རྒྱ་མཚོས་གནས་དེ་ཉིད་དང་ཉེ་བའི་དགོན་གསར་ཐུབ་བསྟན་དར་རྒྱས་ཏྲིང་ནས་བྱེད་པ་སྟེ། དབུ་མེད་བྱེས་མ་སྐྱར་སྐྱོག །ཁོག་ལྷེའམ། ཅ༩ལ། "སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་གཟུགས་སྐུར་སྣང་བ་དང་མི་སྣང་བ་གང་གི་དུས་ན་ཁྱད་པར་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཆོས་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མི་གཡོ་བ་ཆོས་སྐུ་དང་། ནམ་གཏུལ་བྱའི་ཁམས་དང་རྒྱུད་དག་པའི་ཚེ་གཟུགས་སྐུའི་སྣང་བ་འབྱུང་བ་འོངས་སྐུལ་གཉིས་འབྱུང་བས་དེས་པ་མེད་མོད། སྤྱིར་ནམ་མཁའ་ཐད་པ་མེད་ལྟར་འཕགས་མཆོག་སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ལ་ཐད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཀརྨ་པའི་སྐུལ་རྒྱུད་ཀྱང་ཐད་པ་མེད་དོ། །ཚུར་མཐོང་གི་གདུལ་བྱའི་ངོར་འཕགས་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལུང་གིས་ཐེག་པ་ཡང་འདི་ལྟར་མཆིས་ཏེ། ཞང་འགྲོ་བའི་མགོན་པོས་འཕྲང་ཕུས་བྱག་ལས་ཨོ་རྒྱན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལུང་བསྟན་གྱི་གཏེར་ཡིག་ཞོག་མེར་སྐྱེན་བྱངས་པ་ལས་འཛམ་ཁྱིང་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱར་མངོན་སུམ་མེང་གེའི་རྣམ་འགྲུལ་ཀརྨ་པ་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་བྱོན་ནས་མེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་མཛད་དོ། །ཞེས་པ་དང་གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ཀྱང་རེས་མགོ་ཁམས་ལྷོ་དགོན་དུ་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནས་དེར། རོ་རྗེ་འཆང་ནས་ཐག་མོ་གྲུ་བའི་བར་ལྟ་རབས་བདུན་གྱི་སྐུ་བཞེངས་པའི་ནང་བཞུགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་། གཞན་ཡང་ཕྱི་མའི་དུས་གང་ཅན་ཅོག་སུ་མངས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན་ཀྱི་ཡི་གེ་མཛོད་ནས་གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་དབུ་སྐྱས་བསྟམས་ཏེ་

དཔལ་ཤཀྱ་དབང་ཀན་པ་སྐུ་ལྡེང་བརྒྱད་པ་རྗེ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེས་ (1507–1554) མཛད་པའི་བཤད་གསར་བ་ཀུན་ལ་མཆོད་ཡར་དུ་གདམས་པ་ལས། "སྐུ་མཚན་དང་དེའེ་བྱད་ཀྱིས་བརྒྱན་ཅིང་ཐུགས་བདེ་སྤྲུལ་གང་གིས་ཀྱང་གཡོ་བར་མི་ནུས་པའི་བཀའ་སྩལ་ཆེན་པོ་མཐར་ཕྱིན་ཞིང་། མཛད་ལྷིན་རྣམ་པར་དཀར་བས་མངལ་གྱི་དྲི་མ་ཟུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་མ་སྤྲུགས་པར་སྤྲུལ་སྐུ་ཆེན་པོ་མཁའ་ལ་ཉི་མ་ཤར་བ་ལྟ་བུར་ཆགས་ཐོགས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ། སྐྱེ་དགུ་ཀུན་གྱི་མ་འདྲིས་པའི་མཛའ་བཤེས་ཆེན་པོ། གྲུབ་ཆེན་ཀན་པའྱི་དང་། གྲུབ་ཆེན་ཉག་རེ་ཤེ་བོ་གཉིས་ཀྱིས་མགྲིན་གཅིག་པར་ལུང་བསྟན་པའི་ཞྭ་ནག་ཅོད་པན་འཇིན་པ་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པར་རེས་པའི་སེང་གེའི་གདན་བརྒྱད་པ་ལ་བཞུགས་པའི་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ། རྗེ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེ་ཞེས་སྨོས་དཔོན་པ་སངས་མཚན་གསོལ་ཞིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་མཚན་གཞན་དབལ་ཆོས་གྲུབ་གྲགས་པ་སྤྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་དུས་ཀུན་ཏུ་སྣ་ཚོགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བསྐྱོད་བཟང་པོ་རྗེ་དབའ་བའི་དབྱངས་

ལྷ་ཁང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཀ་བའི་མད་གཉེར་དུ་སྦས་པ། དུས་ཕྱིས་གྲུབ་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ། ཀན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྤྲོབ་གྲུབ་ཆེན་ཆུ་ཕུར་པ་ཤྲཱི་རིན་ཆེན་བྱིས་དཀར་ཆག་ལུང་བསྟན་སྐུ་མདུད་ཀྱི་བསྟམས་པ་དེ་ཉིད་ཕྱེ་དགོན་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ནས་སྤྱན་དྲངས་པའི་ཡི་གེར། དང་པོར། ཞྭ་ནག་ཅན་རབ་བདུན་འབྱོན་པ་དེ། རྣམ་གཅིག་སོགས་སངས་རྒྱས་རབ་བདུན་གྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱད་འབྱུང་བ་དེ་ས་སྙིང་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དང་། དེ་ནས་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བ་དེ་གདུང་བ་སེལ་བ་སོགས་རང་སངས་རྒྱས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དང་། དེ་ནས་བཅུ་དྲུག་འབྱུང་བ་ནི་དགའ་བོ་སོགས་ཉན་ཐོས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དང་། དེ་ནས་ལྷ་བརྒྱ་འབྱུང་བ་ནི། དགྲ་བཅོམ་པ་ལྷ་བརྒྱའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་པ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་དང་གཉིས་འབྱུང་བ་ནི་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་དང་སེམས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འཕྲུལ་ཡིན་ལ། ཐ་མ་འདིར་ཀན་པ་ཞྭ་ནག་ཅན་གཙུགས་གོར་ཅན་གཅིག་འབྱོན་པས། དེ་འབྱོན་པ་དང་འཕམ་བྱ་ཐྲིང་འདིར་བྱམས་མགོན་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བ་ཡོད་འདུག" ཅེས་གསལ།

ཞེས་བྱ་བ་མཐོང་ཐོས་དྲན་པ་རེག་པ་ཙམ་གྱིས་འཁོར་བ་མཐའ་ཅན་དུ་བགྱིད་པར་མཛོད་པ། ཤུ་དུམ་ཁ་དའི་མེ་དོག་ལས་ཀྱང་དཀོན་པའི་དཀོན་མཆོག་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་གསོལ་བ་བཏབ་ཆོག་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་དབྱེས་པའི་ལྷ་སྒྲུབ་ཐུན་སུམ་ཆོགས་པས་མ་ཏིན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་མཆོད་དོ། །བསྟོད་དོ། །བཀྲ་ཤིས། །བསྟན་སྲུང་ཡི་རངས་པོ། །དེས་བ་འདིས་ཀྱང་རྟེ་བཙུན་བྲ་མ་ཆེན་པོ་འདིས་ཇི་ལྟར་དགོངས་པ་ཐམས་ཅད་མཁའ་མཉམ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་འབྱོར་བར་གྱུར་ཅིག"[23] །ཅེས་གསལ། བྱུབ་ཐོབ་ཅག་སེ་རིན་ཆེན་ཀུལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། "ཐུབ་ཆེན་ཀུལ་པོ་བསྟན་པའི་བདག །མི་ཡི་གཙོ་པོ་རབ་ཏུ་བྱུར། །དེས་བ་དྲི་མེད་གཞན་དོན་ཚུལ། །སྙིང་རྗེ་ལས་སྤྲུལ་སྐུན་རས་གཟིགས། །རིགས་དྲུག་སྐྱེ་སྐོ་དེ་ཡི་གཅེད། །ཀུལ་པོ་ལྷར་བྱོན་ཀར་བ། །དེས་བ་ཏ་ལོང་རང་གསུམ། སྐྱང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཏ་ལོ་ལབ་ཏུ་ལྷ་བ་ལོག་པ་དང་། ཙ་མི་ལོ་ཙ་བའི་ཆོས་ཉན་ཀྱང་། སྐྱོང་ལྷ་ལ་སོང་བས། ལང་དུས་ཀྱི་སྐྱོང་གི་མི་ལ་སྐྱེས། ཆོས་བྱར་ཡོད་བྱར་མེད་གཉིས་ལ་ཐོགས་ཙམ་འགྱབ་པ་ཡིན། ཁོ་བོ་དང་དེད་གཉིས་ལ་བློ་མ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་ཀར་བཞོ།"[24] །ཞེས་དང་། "དུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་ཀར་བའི་ (ལས་) བསྟན་པ་སྐྱོང་།"[25] ཞེས་དང་། "ང་ཐང་ཅིག་ཁོང་བ་ཀུན་དང་འབྲེད། ཤ་ཀྱའི་མཚན་ལ་བྱགས་པ་ཡི། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱིས་རིན་པོ་ཆེ།

---

23 དབལ་ཀུལ་བ་ཀར་པ་སྐུ་ཞྭེང་བཀྲད་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་རྗེའི་གསུང་འབུམ་པོད་གསུམ་པའམ། ཀ་བ་བཞུགས་སོ། །དབལ་བཅེགས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་། ২০০২ དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་བུངས་ ৪৮০–৪৮২ དུས་གསུམ་ཀུལ་ཀུན་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐྱི་གཟུགས་པཀུལ་བའི་དབང་པོ་ཀར་པ་སྐུ་ཞྭེང་བཅུ་བདུན་པ་ཚོ་ཀུན་འགྲོ་འདུལ་འཕྲིན་ལས་དོ་རྗེ་མཆོག་གིས་ཐུགས་བཅེ་ཚེན་པོས་ལུང་སྟོན་སྐུལ་བྱུང་།

24 བྱུབ་ཐོབ་ཅག་སེ་རིན་ཆེན་ཀུལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། གོག་ལྷེབས་ ১০৭৮

25 བྱུབ་ཐོབ་ཅག་སེ་རིན་ཆེན་ཀུལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། གོག་ལྷེབས་ ১১১৪২

ཚ་བ་སྣང་སྲིད་མཆོག་གི་ཡུལ། ལན་ཅིག་དེ་རྩ་འོང་བ་ཡིན། མཚན་མཆོག་ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས། ཀན་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་བསྟན་པ་སྐྱོང་དུས་འོང་།"[26] ཞེས་གསལ།

རབ་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་ཐུབ་བསྟན་བཞད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ (1879–c.1961) མཆོག་གིས་མཛད་པའི། དབལ་ལྡན་སྒར་བ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སུ་ཞུས་པའི་ལྷག་མ་ཡང་། དབལ་ལྡན་ཀོ་འདམ་སྟེང་བཀྲ་ཤིས་དགོན་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡང་དགོན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ (1185–1245) "སྐུ་མ་འབྲུངས་པའི་སྟོན་དུ་གྱུབ་ཐོབ་ཅག་རས་ས་བོ་བྱོན་ནས་དབོན་སྐོམ་ཁྲོད་ལ་སང་ཐོད་བུ་གཅིག་སྐྱེས་ནས་སྒར་བ་དེད་གཉིས་ལ་ཐུལ་དང་། ཕ་བའེ་གཤེགས་ཁམས་བ་འདུ་བ་གཅིག་ལོང་གསུངས། སྐུ་འབྲུངས་དུས་ས་ཀོག་གིས་ཆར་དང་ས་གཡོ་བ་སོགས་ལྟས་བཟང་མང་པོ་བྱུང་། ཡུམ་གྱི་སྐྱི་ལམ་དུ་ཁྱིམ་ནང་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷུན་གྱིང་སྐྱེས་པའི་ཡལ་གა་ལོ་འབྲས་ས་ཀོག་གིས་ནམ་མཁའ་བར་སྣང་གང་ཤེས་ཤིང་སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དད་པ་ཤེས་རབ་སྙིང་རྗེ་དང་ལྡན། བསམ་གྱུབ་ཅག་རས་ས་བོ་བྱོན་ནས་སྐུབས་འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་མཛད་དེ་མཚན་སྐལ་ལྡན་ཐོགས་གསུངས།"[27] ཞེས་དང་། "སྐབས་

---

26 བྱང་ཐོབ་ཅག་ས་རིན་ཆེན་ཆུལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཨོག་ལྡེབས་ 22ཨ27

27 སྐར་ཨོད་ཀོ་འཇའི་སྟོད་ལྗིང་གསུམ་ཀྱི་ཡ་བྱལ་ཁང་གསར་ལྗིང་འོག་རབ་མགོ་དགོན་ཐུབ་བསྟན་ཀུན་བཟང་ལྷིང་གི་རབ་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་ཐུབ་བསྟན་བཞད་སྒྲུབ་ཆུ་མཚོས་ (1879–c. 1961) ཨཐཀ རྗེས་སུ་མཛད་པའི། དབལ་ལྡན་སྒར་བ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སུ་ཞུས་པ་བཞུགས་སོ། །རབ་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་བཀའ་འབུམ། བོད་ཕྱི། Published by Ven. Pema Norbu Rinpoche, Nyingmapa Monastery, Bylakuppe, 1985 ཨོག་བྱངས་ ཨ་ རབ་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་གྱི་འབྲུངས་གཤེགས་ལོ་ཁམས་སྐོར་གསུང་འབུམ་པོད་ཤེ་པའི་ནང་རབ་སྤྲུལ་ཐུབ་བསྟན་བཞད་སྒྲུབ་ཆུ་མཚོའི་ལྟ་རབས་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་པ་ཞེས་པའི་དབྱིན་ཡིའི་ཨོག་བྱངས་ ཁ་ ནང་། "ཐུབ་བསྟན་བཞད་སྒྲུབ་ཆུ་མཚོ་ཉིད་ཕྱི་ལོ་ ཁཨཨ་ནང་ཙམ་དུ་སྐུ་འབྲུངས།" ཞེས་དང་། ཡང་དབྱིན་ཡིའི་ཨོག་བྱངས་ ཉ ནང་། "འགྲན་བྱལ་ཀྱི་བྱུབ་

ཤིག་འོ་དུ་མདོ་བྱམས་མདུན་དུས་མཆོད་དང་། ཉག་རས་པ་མཇལ་དུ་བྱོན་པས། ཉག་རས་པས་བློད་རབ་ཏུ་བྱང་ཟིན་པས་གོ་བཅད། བྱོད་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བླ་མ་སྐུར་པ་ཡིན། ངས་ཀྱང་བྱིན་གྱིས་བརླབས། ཚང་གསོལ་འཕྲོ་གནང་བ། རབ་བྱང་ཡིན་སྙམ་མ་གསོལ་བས། འོན་འདི་ཟོ་གསུངས་ནས། བུ་རམ་གོར་གཅིག་ཞལ་དུ་གསོལ་ནས་ཕྱུངས་ཏེ་གནང་། ཕུག་སྤྱི་བོར་བཞག་ནས་བློད་ལ་རབ་སྐྱེ་རབ་ན་སངས་རྒྱས་ཤྲཱི་ཐུབ་པ་ཙམ་གཅིག་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །འདྲིང་སྐྱེ་འབྲིང་ན་བདེ་གཤེགས་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཙམ་གཅིག་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །ཐ་མ་ན་ཡང་བསམ་འགྲུབ་ཉག་རས་ས་བོ་ཙམ་གཅིག་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག་སོགས་སྨོན་ལམ་མཛད། དེ་ནུབ་ཚི་ལམ་དུ་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་རྒྱས་པའི་ཚལ་དུ་ཕྱིན། བུ་མོ་གཅིག་གིས་བློད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་འགྲོ་ཟེར་མེ་ཏོག་གཏོར། འདི་རྣམས་གང་འདོད་ལ་བྱིན་ཅིག་ཟེར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་གང་ན་ཡོད་བྱས་ཅ། སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །འབྲལ་བ་དག་པའི་དབྱིངས་

བརྟེས་དམ་པ་དེ་ཉིད་དགུང་ལོ་ ৪৭ དཀུ་བཅུ་གོ་གཅིག་པ་གསལ་བས། ཕྱི་ལོའི་ ১৯৮২ ཟླ་ ৮ ཚེས་ ৮ པར་འགོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བས་བོད་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་སྐྱོང་བ་གསལ་ཞིང་སྐུར་ཡང་ཡང་སྲིད་ཟླ་གཙོན་གསར་པ་ཉིད་མི་མཐུན་སྐྱེན་ལས་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕྱག་ཞལ་བདག་ཉིད་ཀྱང་རྟོ་རྗེའི་རོ་བོར་བཞུགས་པ་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལགས།" ཞེས་གསལ། གལ་ཏེ་ ১৯৮২ ལོར་དགུང་ལོ་ ৪৭ ཡེབས་དབང་དུ་བཏང་ན་འབྱུང་ལོ་ ১৭৭২ འཁེལ་དོགས། གལ་ཏེ་ ১৮৪০ ལོར་འབྱུང་ན་ཡང་ཕྱུང་ལོ་ ৪৭ བཞུགས་དབང་དུ་བཏང་ན་གཤེགས་ལོ་ ১৯৮৭ ཡིན་དགོས། ཡང་ན་གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་འབྱུང་ལོ་ ১৮৪০ ཡིན་པ་དང་། གཤེགས་ལོ་ ১৯৮২ ཡིན་ན་དགུང་ལོ་ ৫২ སྟེང་གཤེགས་དགོས། འོན་ཀྱང་གསུང་འབུམ་ཡོད་ཡ་བའི་དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ৮৮৮ ནང་ཐོབ་ཡིག་ཅིག་བཞུགས་པ་དེའི་ནང་། "རང་ཉིད་རབ་ཚེས་སྐྱོས་ལྷན་ལོར་སྐྱེས་ནས།" ཞེས་གསལ་བར་གཞིགས་ན་རབ་ཚེས་ཀྱི་རབ་བྱང་བཅོ་ལྔ་པ་དང་། སྐྱོས་ལྷན་ཀྱི་ས་མོ་ཡོས་ཤི་ལོ་ ১৮৮৫ འཁེལ་དགོས། གལ་ཏེ་དགུང་ལོ་ ৫২ བཞུགས་དབང་བཏང་ན་འབྱུང་གཤེགས་ལོ་ཁམས་ནི་ (1879–c.1961) འཁེལ་ལོ་སྙམ། དུ་དུང་ཞིབ་རྩད་ཆུ་གལ་ཆེ།

བྱག་གཡབ་བྱ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་བྱང་ ৮৭–৮৮ བར། འཁའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས་པའི་ཆུང་ཀྱི་གྲས་སྐར་ཚང་བཁའ་བརྒྱད་ཀྱི་གདན་ས་ཤོ་དགོན་སྐོར་གསལ།

ན་ཡོད། སྐལ་ལྡན་རིགས་ཀྱི་བུ་ཁྱོད་ཀྱང་། རིང་པོར་མི་ཐོགས་དེ་ན་འགྲོ་ཟེར་བ་རྣམས། སྨར་བ་
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་དགོན་པས་གདམས་ངག་རྒྱལ་དུ་མ་བཏང་སྟེ་དགོན་ན་ཤོག་དང་།
ཐབས་ལམ་ངེས་ཀྱང་སྟེར་གསུངས།"[28] ཞེས་དང་། "གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རས་མེ་བོའི་དྲུང་ཡབ་
སྲས་གཉིས་ཀ་བྱོན། དེས་ཕུག་ཆེན་དབང་ཐོབ་སྨར་པ་ཡིན་ཐབས་ལམ་གདམས་ངག་ང་ལ་
དགོས་གསུངས། ཆོས་དྲུག་གི་ཞིབ་ཁྲིད། གཅོད་དང་། འཆི་མེད་གྲུབ། རྡ་མགྲིན་ཕུག་རྡོར་འཁོར་
བསྡུར། ཆོས་སྐྱོང་ཕུག་བཞི་པ་སོགས་མང་པོ་གནང་།"[29] ཞེས་དང་། "ཅག་རས་མདུན་རྐྱེགས་
འབུལ་ཞུས་པས། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་གཉིས་ཟུང་དུ་ཆུད་པར་འདུག་གསུང་། སྐྲ་ཚད་དང་གྲུབ་
མཐའི་བསྟན་དོན་སྟག་དང་མཚན་ཉིད་ཁུད་པར་སྐྱོད་ཚུགས་སོགས་ཟབ་གནད་མང་པོ་
གསུངས། བརྟེད་བྱ་ཐུགས་སུ་ཆུད།"[30] ཅེས་དང་། "བསམ་འགྲུབ་ཅག་རས་མེ་བོས་གྲོགས་པོ་
སྨར་བའི་སྐྱེ་མཐའ་ནི། ཁོད་ཟེར་མིང་གི་སྨར་ཚོང་བསྟན་པ་གསོ།"[31] ཞེས་དང་། "གྲུབ་ཐོབ་
བསམ་འགྲུབ་ཅག་མེ་རིན་ཆེན་བྱིས། གྲོགས་པོ་སྨར་བའི་སྐྱེ་མཐའ་ནི། ཁོད་ཟེར་མིང་གིས་སྨར་
ཚོང་བསྟན་པ་གསོས།"[32] ཞེས་དང་། "ཤིང་འགོ་བའི་དུས་ཤོ་དགོན་གདན་སར་ནམ་མཁའ་མེང་
གེ་ཞེས་པ་སྐྱོང་། ཕྱིས་སུ་རིམ་བྱིས་བྱི་ནས་ཅག་རས་མེ་བོས་ཤོ་དགོན་གྲོང་ཁེབ་ཏུ་འགྲོ་
གསུང་ལྟར་བྱུང་ནས། སྟོན་ནུ་དགོན་པ་ཆགས་ནས་ཡུལ་ཁམས་དགེ་ཞིང་བཀྲ་ཤིས་པ་བྱུང་
བས། འདམ་སྟེང་བཀྲ་ཤིས་ཤོ་དགོན་ཞེས་དང་དགེ་ཚང་ཞེས་གྲགས། འདི་སྐྱོང་ནས་ཡུལ་དེར་
ནད་མུག་དམེ་འབྱུགས་མང་པོ་བྱུང་བས་དམེ་ཡུལ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུང་། ཁགོང་ས་ལྷ་པ་དག་

28 དཔལ་ལྡན་སྨར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་ཐར་གསུ་ལན་སྟེང་བ། ཤོག་གྲངས་ ৪২–৪৩

29 དཔལ་ལྡན་སྨར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་ཐར་གསུ་ལན་སྟེང་བ། ཤོག་གྲངས་ ৪৩

30 དཔལ་ལྡན་སྨར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་ཐར་གསུ་ལན་སྟེང་བ། ཤོག་གྲངས་ ৪৩

31 དཔལ་ལྡན་སྨར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་ཐར་གསུ་ལན་སྟེང་བ། ཤོག་གྲངས་ ১০৪

32 དཔལ་ལྡན་སྨར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ནམ་ཐར་གསུ་ལན་སྟེང་བ། ཤོག་གྲངས་ ১২৮

དབང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གང་ས་ཅན་ཀྱི་མངའ་བདག་མཛད་སྐབས་བྱག་ཡབ་བླ་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ (རྒྱ་མཚོ་) ཀྱི་ཡང་སྲིད་དག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལ་སྦས་ཚང་ཉག་རེའི་སྟེ་འབངས་ཐམས་ཅད་ཆོས་གཞིས་སུ་སྡུལ།"[33] ཞེས་གསལ།

ཀུན་གཟིགས་ཀམྦ་ཞྭ་དམར་ཅོད་པན་འཛིན་པ་སྐུ་ཤྭེང་དྲུག་པ་གར་དབང་ཆོས་ཀྱི་དབང་ལྡུག་ (1584–1630) གིས་མཛད་པའི། སྒྲུབ་བརྒྱད་ཀམྦ་ཀཱ་ཚང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་ ཀཱ་པོ་གནས་ནང་ གནས་ཡིག་ལས། "གནས་བདག་དགེ་བསྟེན་ཆེན་པོ་རྣ་རྟེ་དཔལ་བརྩེགས་འདི་ཡང་བསྐལ་བའི་ཚེ་ཚད་ཅན་སྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་རྩ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱིན་བདག་བྱེད་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པ་གྲུབ་ཆེན་ཀམྦ་པཎྜིས་གསུང་བ་ཡིན། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་འདིར་དཔལ་ལྡན་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པ་བྱུག་མ་ཞེབས་གོང་དུ་ཡང་གསང་སྔགས་རྣམས་རྒྱས་ཤིང་རྣལ་འབྱོར་བ་མང་པོ་དང་ཤུད་གེ་བན་ཏན་དང་དཔལ་ཆ་ལོ་དང་ཉག་རེ་ཞེས་བོ་ནོར་སོགས་གྲུབ་ཆེན་མང་དུ་བཞུགས་པའི་གྲུབ་གནས་ཡིན།"[34] ཞེས་དང་། "དེ་ནས་ཡར་ཕྱིན་པ་ན་རྣ་རྟེ་དཔལ་རྩེགས་ཀྱི་

---

33 དཔལ་ལྡན་སྐར་པ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སུ་ཞུན་ཕེད་བ། ཤོག་གྲངས་ ༢༩

34 སྒྲུབ་བརྒྱད་ཀམྦ་ཀཱ་ཚང་གི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་གནས་ཡིག་ལེགས་པ་བཞུགས་སོ།། (བོད་ཆེན་པོ་མདོ་ཁམས་སྐང་དུག་གི་ནང་ནས་སྒོམ་འབོར་སྐང་སྐད་ཅའི་ཐིག་ལེ་ཤར་ཀཱ་པོ་གངས་ཀྱི་རྟ་བ་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་གནས་) ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་སྒོང་བ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པ། ལི་ཐང་རྫོང་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དཔྱད་ཡིག དེབ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ། སྲིད་གོས་ལི་ཐང་རྫོང་ཁྲུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་གིས་བསྒྲིགས། ༢༠༠༢ ཟོག་གྲངས་ ཅ༡༠ ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་སྒོང་བ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་འདི་ནི་ཀུན་གཟིགས་ཀམྦ་ཞྭ་དམར་ཅོད་པན་འཛིན་པ་སྐུ་ཤྭེང་དྲུག་པ་གར་དབང་དཔལ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དོ་རྗེ་དགའ་བ་དོན་ཀུན་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཐུགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྟེ་ (1584–1630) ཡིན་ནོ།།

བྱག་དགོན་ཞབས་དྲུང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ (1801–1866) ཀྱི་གསུང་། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཞེར་རྒྱ་མཚོ། ཀན་སུའུ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༡༢ ཟོག་གྲངས་ ༤ ནང་། "ཀུ་དམར་དྲུག་པ་

བྱུང་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་མཛད་པའི་ཀོང་པོ་ (ཀཾ་པོ་) གནས་ནང་གི་དཀར་ཆག" །ཅེས་གསལ། གཏེར་ཆེན་མཆོག་གྱུར་བའི་ཆེན་བྱིང་པའི་ཟབ་གཏེར་ཆོས་སྐོར། པོད། ༢༠ Patshang Lama Sonam Gyaltsen, New Delhi, 1977 ཤོག་གྲངས། ༥༡–ᳵᳵ བར་གསལ་བའི། མདོ་ཁམས་གནས་ཆེན་ཉེར་ལྔ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའི་མདོ་བྱང་གི་གསལ་བྱེད་ཐིན་ཐུན་ཉུང་ངུ་བཞུགས་སོ། །ཕྱི་ལོ་ ༡༨ᳵᳵ ལོར་ཀོང་སྤུལ་པབྱ་གར་དབང་བློ་གྲོས་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་མཛད་པ། དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ༧༨ ནང་། "འཕྲིན་ལས་ཐུགས་ཀྱི་གནས་བཀུ་ཤིས་ཆེས་བྱ་བ་བྱ་འབོར་སྣང་ལི་ཐང་པ་སྤྱོགས་ཡིན་པས། ཡོད་པའི་སྤྱོགས་དང་བབ་ལ་དཔྱད་ན་ཀཱ་པོ་གང་རར་ཡིན་འདུ། དེ་ཡིན་ཚེ་ཞུ་དམར་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གི་གནས་ཡིག་ཆུས་བར་བཞུགས།" ཞེས་གསལ། ཐུགས་སྐང་དགོས་ཆུ་ཞིག་ལ་ ༡ᳵᳵᳵ ལོར་ཆུ་གར་ལྷོ་གཞིས་མོན་ཐྲོ་འདུས་བློ་ལྷིང་ཐ་ར་ཁང་ཚན་ཀྱི་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་སྒྲོན་གསལ་ཀྱིས་ཞུ་བསྒྲིགས། "འབའ་གནས་སྒོ་བའི་མཆོག་ཏོག་མིན་གནས་ཀྱི་གནས་ཡིག་ངན་སོང་ཀུན་བྱོལ་བཞུགས་སོ།" །ཞེས་ཁོག་བྱང་ ᳵᳵ ཡོད་པ་བར་སྐྱན་གནང་འདུག །ཞུ་བསྒྲིགས་པའི་སྔོན་ལྷོད་མཛེར་བསྡུས་ནང་ "བོད་ཞར་ཕྱོགས་ཀྱི་སའི་ཆ་ཤས་ཀཱ་པོ་གངས་ཀྱི་རྟ་བའི་གནས་སམ་གནས་སྐྱོ་བའི་མཆོག་ཏོག་མིན་གནས་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་" ཞེས་དང་། མ་དཔེའི་སྐུར་བྱང་དུ་འང་། "ཅེས་ཀཱ་པོ་གངས་ཀྱི་རྟ་བའི་གནས་ཀྱི་ལོ་ཆུས་དེང་སང་གསལ་བ་རྣམས་དང་གནས་ཡིག་འགའ་ཤས་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་ཤྲཱུའི་དག་སྒྲོང་སྒྲོང་བ་པ་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་གདན་ས་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉེ་འོག་ཏུ་ཁམས་ནས་མགོ་བརྩམས་ཏེ་ཐུན་མཚམས་ཁ་ཤས་སུ་གྱུབ་པར་བཀྲིས་པ་སྐྱེ་དགུ་ཐམས་ཅད་དོན་དུ་སྒྲུབ་བཀུད་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛེལ་ཞིང་ཆུས་ཟུར་ཅིག" །ཅེས་གསལ། དེས་ན་གནས་ཡིག་འདི་ནི་མདོ་ཁམས་སྒྲོམ་འབོར་སྣང་གི་ལི་ཐང་ཀཱ་པོ་གནས་ནང་གི་གནས་ཡིག་དཀར་ཆག་རེད་ལགས།

གནས་ཡིག་འདི་ཉིད་ཞིབ་སྤྲས་ཐོག་མར་ལི་ཐང་རྫོང་རིག་གནས་ལོ་ཆུས་ཀྱི་དབྱད་ཡིག །དེ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དེ་དང་། སྤུར་ཡང་ཆུ་གར་ལྷོ་སྒྲོགས་འབྲས་ཐ་ར་དག་སྒྲོང་བསྟན་འཛིན་སྒྲོན་གསལ་ཀྱིས་ ᳵᳵᳵ ལོར་དབུ་མེད་མ་ཐྱི་བྱུས་ཏེ་ཞུ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཀཱ་པོ་གངས་རའི་གནས་ཡིག་བཏོན་པ་དེ་དང་། ཐྱི་ལོ་

གང་ལའི་ན་སྔོན་ཉག་རེ་མེ་བོས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་རྡུལ་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་ཡང་སྣང་ཞིང་ཐ་དད་པ་བསྟེན་ཆེན་པོས་གུས་པར་འདུད་ཅིང་བླུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་དེས་དམ་ལ་བཏགས་པའི་གནས་དང་ཐ་བོང་ལ་ཞབས་རྗེས་སོགས་ཡོད།"[35] ཅེས་དང་། "དེ་ནས་ཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཉག་སེའི་སྐྱབ་ཕུག་ཀ་པུ་ལ་ཁ་སྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་ཡོད།"[36] ཅེས་གསལ།

ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལས། "ཀུབ་ཆེན་ཆུ་འཕུར་བ་ནི་སྟོན་རྗེ་ཐག་མོ་བྱུ་པའི་སྐོབ་མ་བྱུབ་ཐོབ་ཉག་རས་སེ་བོ་ཞེས་གྲགས་པ་བྱུབ་ཆེན་ཀརྨ་པཀྵིའི་སྐུའི་བཀོད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དེ་ཕྱུ་འཕྱལ་གྱིས་གསང་ཕུ་བ་བཀུལ་ནས་ཀུ་གར་དུ་ཆུ་སྟེགས་འདུལ་དུ་བྱོན་པར་དགོངས་པ་ན་གསང་ཕུར་རྗེན་འབྲེལ་ལོག་པས་སྐར་མདོ་ཁམས་ལ་བྱོན། ཏེལ་དཀར་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་རྣ་ཆེན་སྐོམ་རའི་འདབས་ཤུ་ཤི་བ་སྐོམ་རའི་བར་ཆད་དུ་མཁྱེན་ནས་གངས་གཟིགས་སའི་ཕུག་པར་བཞུགས། གངས་ཀྱི་ཚལ་པ་གཅིག་བླངས་པ་ལ་གངས་རི་དེའི་དབྱིབས་བྱས། ཆང་ཟོམ་ཞིག་ཡོད་པ་ནས་བཅགས་ཤིང་གསོལ། ཆབ་བྱང་དོ་ཅོག་གངས་དེ་ལ་གསིལ་བས་དེ་ཐི་ལྟར་ཞུ་བ་བཞིན་སྐོམ་རའི་གངས་ནག་ཟང་གིས་ཞུ་ནས་དེའི་ཕུལ་དེང་ནང་ཡང་ཡོད་ཟེར། དེར་སྐོམ་རས་བཟོད་གསོལ་བྱས། སྤོག་སྐིང་ཕུལ་ཏེ་བཤགས་

2008 ལོར་བོད་ནས་མཁས་དབང་སྐུ་ཞབས་ཀརྨ་ཆུལ་མཚན་ཀྱིས་ཞུ་སྐྱིག་བྱས་པའི་ "མདོ་ཁམས་གནས་ཡིག་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་དང་བསྡུལ་ལྟ་དབང་ཐང་སྐུ་" ཞེས་པའི་ནང་ཀོ་ཐོ་གངས་རའི་གནས་ཡིག་དེ་འདུག་པ་བཅས་མ་ཕྱི་གསུམ་དང་གཤིབས་བསྡུར་བྱིས་ཞུ་སྐྱིག་བྱ་སྐབས། མ་ཕྱི་ཡོད་ཚད་ཆོག་མ་དག་པ་དང་ནང་དོན་ཆད་ལྷག་འདུག །ལྷག་པར་དུ་མ་ཕྱི་རྣམས་ཚོང་འཛུག་པ་མང་།

35 སྐྱབ་བརྒྱད་ཀརྨ་ཀཱ་ཚང་གི་གདན་མ་ཆེན་ཐོའི་གནས་ཡིག་ལེགས་པ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ৩২৩–৩২৮

36 སྐྱབ་བརྒྱད་ཀརྨ་ཀཱ་ཚང་གི་གདན་མ་ཆེན་ཐོའི་གནས་ཡིག་ལེགས་པ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ৩২৪–৩২৮

པར་དེལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་འབུལ་བ་བྱས་པ་ན་དེ་རེས་ང་ལ་མི་དགོས། མ་འོངས་པར་དགོས་དུས་སུ་ཕུལ་ཞིག་གསུངས་ཏེ་གདམས་ངག་དུ་མ་དང་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་མང་པོ་མཛད་དེ་དེ་ཉིད་དུ་གཏེར་དུ་སྐུལ། ཕྱིས་གྲུབ་ཆེན་པར་འཁྲངས་པས་སྨོན་གནས་གསལ་བར་དྲན་ཏེ་གཏེར་ཕྱུང་། རྡ་སྐོམ་རའི་སྐོར་དུ་བྱོན་པས་དེའི་དགར་མོ་གཅིག་གིས་སྣ་དྲངས་ཏེ་དེའི་འབུལ་བ་ཁོ་ན་བརྒྱ་དང་བདུན་དུ་ལོངས། དེ་ནས་དེལ་དགར་མོ་གཅིག་བྱུང་བས་ང་འདིས་དོན་འགྲུབ་གསུང་ནས་འབྱོན་འཕྲོ་བཅད། འདི་ཀོ་བོ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བརྩེགས་དང་དེའི་རི་ཡིན་ཞེས་ཀྱང་ཕྱིས་ཐོས། སྤྱིར་རང་བྱུང་གི་ཐུགས་དམ་ཤར་བ་ཡིན་ཡང་རྩ་བའི་བླ་མ་རྗེ་བདུན་བ་གཟུ་པ་སྐུ་ལྷེང་བདུན་བ་ཆོས་གྲགས་ཀུ་མཆོ་ (1454–1506) ལ་འཛིན། ཁམས་ཀྱི་ཆུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་བར་མཐོང་སྟེ་ཆུ་འཕུར་བ་གྲགས།”[37] ཞེས་གསལ།

ཝརྒྱལ་བ་མདོ་ཁམས་པ་སྐུ་ལྷེང་དང་པོ་ཁམས་པ་སྐར་པ་གཟུ་བསྟན་འཛེལ་ (1569–1637) གྱི་རང་རྣམ་ལས། “ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཞལ་སྟོར་རིན་པོ་ཆེ། རི་པོ་ཆེའི་སྟེང་པ་རིན་

37 ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སྨད་ཆ། ཤོག་གྲངས་ ११४–११५ བར་གསལ། ཡང་། སྐྱབས་བརྒྱུད་གཟུ་གཽ་ཚང་བརྒྱུད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ཆོར་བྱ་རྒྱ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བ། ཀྱའི་སི་ཀུ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། པོད་ན་པ། ཤོག་གྲངས་ ७६४ ནང་ལའང་ཉལམ་ནང་དོན་གཅིག་མཚུངས་སུ་གསལ། གུར་བཀྲས་ཆོས་འབྱུང་། ཀུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དལ་སྐྱན་ཁང་། ११७० ཤོག་གྲངས་ ४२७ ལས། “བྱབ་ཆེན་ཉག་རས་པེ་སོས་ (ཝེ་བོས་) རྡ་སྐོམ་ར་དམ་ལ་བཀགས་ནས་དེའི་གནས་སུ་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་སོགས་གཏེར་ཁ་འགའ་ཞིག་སྐུལ་པ། ཕྱིས་གྲུབ་ཆེན་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་བ་གྲུབ་ཐོབ་ཆུ་འཕུར་བས་གཏེར་ནས་བཏོན། ཞེས་གསལ། ཀན་ཀིང་ཀྱའི་སི་ཀུ་ན་རིམ་ཀྱི་འབྲངས་རབས་དགེ་ལེགས་དུ་མ་ལ་གཞི་བཅོལ་ནས་འབྲངས་རབས་ཞལ་ཐང་ཉེར་གཅིག་པ་སི་ཀུ་རོར་བྱ་བསམ་འཕེལ་གྱི་དབུའི་གཡས་ཕྱོགས་ནས་མཁར་བླ་མ་གསུམ་བཞུགས་པའི་དཀྱིལ་མ་དེ་གྲུབ་ཐོབ་ཆུ་འཕུར་བ་བཞུགས་སུ་གསོལ།

ཆེན་རྒྱལ་མཚན། ཆབ་མདོ། སྐར་གཤིས་དགོན་ཚོ་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་སྐར་དགོན་སྟེ་རྣམས་ལ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན། ཁྲ་རི། ཡོལ་བ། མཆོད་ཆ། ན་བཟའ། ཪ་དར། གསེར་དབྱུག །ཏ་ཡེ། གོ་ཁབ་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱ་འབུལ་རྒྱ་ཆེ་ལ་དབང་སྐྱོ་བ་དེབ་ཡིག་ཆེན་མོ་གསལ་བཞིན་བསྒྲུབས། དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཀའ་བསྒོ་བར་སྐུ་གདུང་རིན་པོ་ཆེ་ཞུགས་འབུལ་བ་འཐད་ཅེས་བློས་དན། རྟེན་མཆོག་ཁྲད་དུ་འཕགས་པ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་གཡོན་ཕྱོགས། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཉག་རེ་ས་གོ་འཁྲུངས་བའི་གནས་དེར། ས་གཤི་ཡར་ཚོས་ལྟ་ལ་གདུང་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་བྱངས།”[38] ཞེས་དང་། “སྐར་ཚང་དཀར་བརྒྱད་ཀྱི་སྐྱབ་གནས་མཁའ་འགྲོ་མ་འདུ་བའི་ཚེ་བྱང་། བག་རེའི་ ཉག་རེའི་དགྱེད་ཞོལ་དུ་ཐིན་པར་བྱིས་པ་འདིས་སྐྱབ་བརྒྱད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པའི་རྒྱུར་བྱུར་ཅེག་བག།”[39] ཞེས་གསལ། བག་རེའི་ཞོལ་ཟེར་བ་ནི། གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེ་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། “བག་རེ་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་གནས་ལ། དགོན་པ་བྱས་ན་ཀུན་ལ་ངན། ”[40] ཞེས་པ་བྱག་གཡབ་ནང་བག་རེ་འམ་བག་རེ་མཁའ་འགྲོའི་སྐྱབ་གནས་ཞེས་པ་ཞིག་ཡོད་འདུག་ན་དེ་ལ་གོ་དགོས་སམ་དྲྭད།

---

38 དབལ་ལྡན་ཐུ་མ་དམ་པ་ཀན་བསྟན་འཕེལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གྲུབ་པའི་རོལ་རྩེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །རང་རྣམ་ཁ་སྐོང་དཔོན་སྐྱོབ་མི་ཕམ་ཐུབ་གྱིས་བརྩམས། Published by the Sungrab Nyamso Gyunphel Parkhang, Tibetan Craft Community, Tashi-Jong, Paprola, 1985 ཤོག་གྲངས་ ༣༠༢–༣༠༣

39 དབལ་ལྡན་ཐུ་མ་དམ་པ་ཀན་བསྟན་འཕེལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་གྲུབ་པའི་རོལ་རྩེད། ཤོག་གྲངས་ ༢༢༧–༢༢ཆ

40 གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེ་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ༢ཁ༥༢

བྱང་ཕོབ་ཉག་རེ་མེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་བོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས།

ངོར་མཁན་རབས་སོ་གསུམ་པ་ཕན་ཁང་མཁན་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཆོས་སྐྱོང་ (1702–1758) གི་རྣམ་ཐར་ནང་། འདིན་ "ཆོས་འཁོར་དགོན་ཞེས་པ་བྱབ་ཐོབ་ཉག་སེས་བཏབ་ནས་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་ཀུ་མཆོས་བསྒྲུན་པའི་རྟེན་གཏོར་བཞུགས་རེ་ལ་བའི་ཆོས་བྱ་ཆེན་པོ་དེར་སྐྱོལ་ཤེར་དང་གཏུགས་དཀར་འདོན་པའི་རྟེན་གཟབ་ཅིང་ཀུས་པར་ཕུལ།"[41] ཞེས་གསལ་ཡང་མཁར་ནག་ལོ་རྩ་བ་དཔལ་འབྱོར་ཀུ་མཆོས་མཇད་པའི། དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྒོང་པོ་མཁས་པ་དགེས་ནེད་ལས། "འཕྲི་ཆུ་ཀྱུད་དུ་ཆོས་སྐེ་ཆེ་བ་ལ་ཆུ་འབྲམ་དུ་ཉག་རེ་རོ་རྗེ་ཀུལ་མཚན་བྱིས་བཏབ་པའི་ལྡན་ཆོས་འཁོར་བྱིང་ཡོད།"[42] ཅེས་དང་། སྤྱོགས་མཚུངས་དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་བོ་ཟླུརྡུ་སེར་པོའི་ནང་། "ལྡན་མ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་འཁོར་བྱིང་ཡི། འཇམ་པའི་དབྱངས་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་པ་དང་ཞུ་ལུ་བ་ལེགས་པའི་ཀུལ་མཚན་སོགས་ཀྱི་གསུང་ལས་སྐྱེས་པ་གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྤྲོབས་པ་མཆོག་ཏུ་དགེ་བ་ཉག་རེ་རོ་རྗེ་ཀུལ་མཚན་བྱིས་བཏབ།"[43] ཅེས་གསལ་ན་དགོན་པ་ཐུག་

41 གྱངས་མེད་ཚེ་རབས་དུས་ནས་དགར་ནག་སྤྲགས་པ་ལས་ཀྱི་ས་བོན་བྱིས་བསྐྱེད་པ་ཅིར་སྣང་འཕྲལ་པའི་བག་ཆགས་ཙམ་འཐས་སུ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་སྐྱོང་བའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་སྣ་ཚོགས་ལྟོན་པ་སྣུག་པོའི་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བྱེགས་བཙམ་དང་པོ་བཞུགས། The Sungrab Nyamso Gyunpel Parkhang, Tiberan Craft Community, Tashijong, Palampur, 1975 ཤོག་གྲངས་ ২৩৮

42 དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྒོང་པོ་མཁས་པ་དགེས་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །དབུ་མེད་བྱིས་རྣིང་སྤར་སྐྱོག །ཤོག་ལྷེབས་ ৮২৩?

43 སྒེ་སྲིད་སངས་ཀུས་ཀུ་མཆོས་ ১৬৩৮ ལོར་མཇོད་པའི། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགའ་ལྡན་པའི་བསྐྱན་པ་ཞུ་སེར་ཅོད་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་སྲིའུ་ཟླུརྡུ་སེར་པོའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བཞུགས་སོ། །ཀུང་གོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། ১৯৮৩ ཤོག་གྲངས་ ২২০ ཡང་། ཐཀུལ་བའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་བསྐྱན་པའི་འབྱུང་གནས་ལུང་རྟོགས་ཀུ་མཆོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཐར་པ་མདོར་མཆོམ་པ་དང་བའི་ཡིད་འབྱོག །དེ་མོ་བྱོ་བཟང་ཐུབ་བསྐྱན་འཇིགས་མེད་ཀུ་མཆོས་ ১৮৯৮ ལོར་མཇོད་པ། འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་སྤར་མ། ཤོག་ལྷེབས་ ২২৩৩

འདེབས་པ་པོ་དང་ཐོག་བྱབ་ཐོབ་ཅག་ལེ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱིས་དགེ་ལུགས་སུ་བསྒྱུར་མཁན་ཅག་རེ་རྗེ་རྣམས་མཚན་ཡིན་ཀྱང་ཆོག །གང་ལྟར་ཞིབ་འཇུག་འཚལ།

པཎ་ཆེན་དབང་ཕྱུག་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐུ་ལྡེང་དགུ་པ་ལྷང་རྩོལ་བསྟན་འཛིན་ (1805–1815) རྣམ་ཐར་ལས། "གཉེན་ཆོས་འཁོར་གྱི་རིགས་བརྒྱད་ཀི། དང་པོར་བླིང་གེ་སར་གྱི་རིགས་བརྒྱད་ཁྲངས་མ་ཞིག་ཡིན་འདུག་ཀྱང་། བར་དུ་མི་བརྒྱད་རེ་ཐུབ་ཐེབས་སོང་སྟེ་མཐར་དཔོན་སོ་ཆོས་སྐྱིད་དཔལ་འཛོམས་ལ་ཐུག་ཅིང་། དེ་ལ་ཡང་རེ་ཞིག་བྱ་མ་བྱུང་བས་བདེ་གཤེགས་ཁམས་པ་རྣོར་ཀྱལ་དང་། བྱབ་ཐོབ་ཅག་ལེ་གཉིས་ལ་ཐུགས་བརྟག་ཞུས་པར། རྗོ་བོ་མགོགས་ (སྦྱོགས་) ཆེན་ལ་ཕུག་དང་བསྐོར་བ་བྱས་ཏེ་གསོལ་བ་དྲག་ཏུ་བཏབ་ན་བྱ་འབྱུང་བས། བྱའི་མིང་ལ་རྗོ་སྤས་ཀྱན་དགའ་རྣམ་ཀྱལ་ཐོགས་ཞེས་གསུངས།"[44] ཞེས་ཀྱང་གསལ།

དྲུགས་ལྷ་སྐམ་པོའི་མཆོད་ཁང་གསར་མའི་ནང་། "གསུང་རྟེན་ཕག་མོ་བྱ་པའི་ཕུག་དེས་བཀའ་འབྱུར། དྲས་མཁྱེན་གྱི་ཕུག་དེས་གསེར་གྱི་སྐྱེགས་བམ་མདོ་མང་སོགས་དང་ཆག་རེ་ལེ་བོའི་འབུམ་སྐོན་མ་སོགས་གསེར་དངུལ་གྱི་པོ་སྐྱེ་སྐོང་ཕྱག་གསུམ་ཙམ་དང་།"[45] ཞེས་གསལ།

རྣ་ག་ཨ་སུམ་གསུང་། གནམ་ཆོས་ཀྱི་ལྷུན་ཐབས་བྱུ་མི་མཁོན་དཀར་པོའི་སྐོང་གསོལ་

44 པཎ་གའི་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་བསྟན་པའི་འབྱུང་གནས་ལུང་རྟོགས་ཀྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མདོར་མཚོན་པ་དང་པའི་ཡིད་འཕྲོག །འབྲས་སྤུངས་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་སྤྲུལ་མ། ཤོག་ལྷེབས་ ༡༥རྣ།

45 དབལ་གྱི་དྲུགས་ལྷ་སྐམ་པོའམ་རི་པོ་ཤྲཱིའི་མགལ་དུ་དྲུགས་པོ་བཀའ་བཀྱུད་ཀྱི་གདན་རབས་རིམ་པར་བྱོན་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བརྩུ་དགར་པོའི་ཆུན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཚེ་རིང་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱིས་བརྩམས། ༢༠༠༢ ཤོག་གྲངས་ ༢༢८

གཡང་སྐྱབས་སྤྲུགས་མ་ཡོད་ལགས། ཞེས་པ་ལས། "སློབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། ཨང་ཡུལ་བྱམས་སྤྲིན་ལྟ་ཁང་དང་། ཁོར་རྡུ་བྱམས་པའི་སྤུང་མར་བསྒོས། བཞུགས་གནས་སྤང་ཁམས་ལྷང་ཡང་བསྟན། རྒྱ་གར་ཆུ་བོ་གངྒའི་འགྲམ། ཐྲ་མ་དཔལ་ཆེན་ཀུ་ལོ་ལ། རང་གཟུགས་བསྟན་ནས་སྤྲུལ་ཐབས་ཕུལ། ཨམ་མི་དུགས་པོ་ཐག་བྱུ་བ། ཉག་རས་སེ་བོ་ལ་སོགས་པ། སྤྲུལ་བརྒྱུད་བཀའ་ཡི་སྤུང་མ་མཛད།"[46] ཅེས་གསལ།

བྱམས་མགོན་སི་ཏུ་པཎ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ (1699/1700–1774) ཞབས་ཀྱི་དངོས་སློབ་འབེ་ལོ་ཆེན་ཀན་ཆེ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ (1719–?) ཀྱི་རང་རྣམ་ནང། "དྲིན་ལྡན་ཀྱི་ཨ་མ་བསོད་ནམས་སྒྲོན་མ། ཆོས་བློན་ཐོན་མིའི་གདུང་རིགས་གྱུབ་ཐོབ་ཉག་རེས་སེ་བོའི་དགོན་ཁྱུད། ཉག་རེ་ལྷ་ཆེན་པ་ཆོས་བཀྲ་ཤིས་ཞེས། ཁམས་སྤུལ་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་བསྟན་འཛིན་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྤུལ་པར་ཞལ་བཞེས་གནང་བ་དེའི་ལྷུམ་སྲིང་དུ་བྱུར་པ་རང་བཞིན་འཛམ་ཞིང་ངང་ཁྱུད་རིང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱར་ས་ཐོ་ཁྱིའི་ལོ་རྒྱལ་རྩ་བའི་ནང་དེར་བཙན་པ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་ཆོས་གྲངས་གང་ཡིན་ནི་མ་དེས་སོ།"[47] ཞེས་གསལ།

ག་རྩིའི་ཐོ་ལྷ་གཡང་མོ་ནོ་མཆེད་བརྒྱད་ཀྱི་གསོལ་མཆོད་དམ་པ་འདི་ཉག་ས་འདོ་ལས་མཛད་བའོ། ཞེས་ཀོག་ལྷེབས་གཅིག[48] བཞུགས་པའང་མཛལ་རྒྱ་ཡོད། ཉག་སེའི་མཚན་ཅན་

46 སྐུགས་གཉེར་ལས་ཀྱུ་རྒྱལ་མི་མགོན་དཀར་ཐོའི་གསོལ་ཁ་བཞུགས་སོ། གནས་ཆོས་ནས་སྤྲུལ་ཐབས་དང་ལས་བྱང་བྱང་བའི་ལྷན་ཐབས་སུ་རུ་གཡ་སུས་བྱིས། རིན་ཆེན་གཉེར་མཛོད་ཆེན་མོ། མཚུར་ཕུའི་སྤྱར་མ། བོད་ཞི་བ། ནང་གསེས་ཀོག་ལྷེབས་ ৩৯২

47 མ་རུ་བཅྱི་ཀ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྐོགས་བཙོད་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་པ་བཞུགས་སོ། །ཁྱུམ་མར་བཞུགས་པའི་ཀན་ཕུ་ཏར་ནང་བཅུག A4 ཀོག་གྲངས་ ২ ཡིག་ཕྲེང་ ২৪ ནང་གསལ།

48 གོ་འཛོ་ཐང་སྐུ་དགོན་པའི་བསང་དམེ་ཐྱོགས་བསྟེབས་ནས་རྒྱར་འདོན་ཞུས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་

ཚང་མ་གྱུབ་ཐོབ་ཨག་རེ་མེ་བོ་ཡིན་པའི་ཁྲབ་པ་མེད། དཔེར་ན་རབ་སྐྱོང་མཚར་སྣང་རིང་མོའི་མི་ཨག་མཁས་པ་མི་ལྟའི་གྲས་མི་ཨག་མཁན་ཆེན་བཀའ་བཞི་པ་རིག་པའི་མེང་གེའི་ (1287-1375) རྣམ་ཐར་ནང། ༢༩ཤ་༣ བོང་དུ་བྱོན་པའི་ "ལྷང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དཔག་ཏུ་མེད་པས་མངོན་པར་མཐོ་བ་བྱ་མ་ཨག་མེ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་ལ་སྐྱོར་དུག་གི་ཁྱིད་ཞུས་"[49] ཞེས་གསལ་བས་མཚོན་རེ།།

"གྱུབ་ཆེན་ཨག་རེ་མེ་བོའི་སྐོར། སྐྱིར་ཕྱན་ཀྱི་སྐྱེ་ཡུལ། སྐྱེ་སྐུ་མདོ་ནས་ཐག་ཉེར་ཡོད་པ། ཀུ་ནག་རྟོགས་ལྡན་བྱང་ཆུབ་འཕགས་དབང་ཞེས་པས་གསར་བཞེངས་གནང་བའི། ཀུ་ནག་མ་རྙེ་ཞེས་སྨན་གྱགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དང་ཐག་མི་རིང་བ། ར་ལུ་མདའ་ཞེས་པའི་ཁྲོང་པ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་རེད། ཁྲོང་པ་དེ་ནས་ཆུ་གྲེན་དེད་དུ་ཆུང་ཞིག་ཕྱིན་ན་ཚོང་ཚང་མ་ལོ་ཞེས་བྱག་རི་མཇོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར། གྱུབ་ཆེན་ཨག་ས་བཞུགས་པའི་སྐུབ་ཕུག་དེ་ཡོད་འདུག་ཅིང་། སྐུབ་ཕུག་དེ་བྱག་གཡང་མཐོན་པོ་ཞིག་ལ་ཡོད་སྟབས། ཐེམ་སྐས་རིང་པོ་ཞིག་བརྒྱད་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི། གནས་མཇལ་འགྲོ་མཁན་རྣམས་འཇིགས་སྐྲག་ཆེན་པོ་སྐྱེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཤོད་ཀྱུ་འདུག་ཅིང་། སྐུབ་ཕུག་དེ་ནས་ཆུ་ཐ་རིའི་ཕྱོགས་སུ་བལྟ་སྐབས་བྱག་ཕུག་མི་མི་ཐར་བ་ཐར་བལྟས་ན་སྐྱིད་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་ཀྱུ་ཡོད་པ་དེར། སྐབས་སྐབས་སུ་བྱུབ་ཆེན་ཉིད་འཕུར་ནས་སྐོས་རྒྱག་གནང་གི་ཡོད་ཚུལ་བྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡུལ་མིའི་ངག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་འདུག" །ཅེས་མཁན་ཆེན་ཁྲ་འབུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ལས་ལེགས་པར་ཐོས་སོ།།

ཚོགས་ཀྱི་ཏྲི་ས་སྐྱ་བའི་སྐྱི་འཁྲས་ག་ཅི་དགེ་བཤེས་ཚེ་རིང་པོ་ལགས་ནས་དེའི་ཁྱངས་རྒྱས་སྐྱོན་གནང་བྱང་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

49 མི་ཨག་མཁན་ཆེན་རིག་བའི་མེང་གེའི་རྣམ་ཐར། Sakya Centre, Rajpur, 1983 དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ๑๐

འཕྲོས་དོན་གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་བཞུགས། ཞེས་པར་དབྱུད་པ་དང་དོགས་སྤྲོང་སྤྱད་ཙམ་རེ་བྱས་དབང་དུ་གཏང་ན། གྲུབ་ཐོབ་ཉག་ཤེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་ཞེས་པའི། མར་པའི་སྒྲུ་འབྱམ་ནང་རྫོང་ལ། ཚག་ལོ་ཙའི་རྣམ་ཐར་ཡོད། ཆོས་རྒྱལ་འཐགས་པའི་མགུལ་ཁྲག་ཡོད། སངས་རྒྱས་དབོན་པོའི་ཐུག་སེན་ཡོད། ཡག་སྟེ་བཅ་ཆེན་གྱི་མགུལ་ཁྲག་ཡོད། སངས་རྒྱས་རས་པའི་དབུ་ལོ་ཡོད།[50] ཅེས་དང་། མི་ལའི་སྒྲུ་འབྱམ་ནང་རྫོང་ལ། ཐུག་ན་རྡོ་རྗེའི་མགུལ་ཁྲག་ཡོད། ཡག་སྟེ་བཅ་ཆེན་གྱི་ལམ་སེལ་ཡོད།[51] ཅེས་གསལ་ན་ཆག་ལོ་རྩྭ་བ་ཆོས་རྗེ་དཔལ་ (1197–1264) གཡག་སྟེ་བཅ་ཆེན་ (1299–1378) ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན། (1235–1281) སངས་རྒྱས་དབོན་ནི་སྐྱག་ལུང་སངས་རྒྱས་དབོན་གྲགས་པ་དཔལ། (1251–1296) སངས་རྒྱས་རས་པ། (1203–1280) ཐུག་ན་རྡོ་རྗེ་ནི་འབྲོ་མཁོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ནུ་བོ་འབྲོ་མཁོན་ཐུག་ན་རྡོ་རྗེ་ཡིན་ན། འབྲུངས་གཤེགས་ལོ་ཆིགས་ (1239–1267) ཡིན། བཀའ་བརྒྱད་རབས་བདུན་གྱི་སྒྲུ་གཉད་བདུན་གྱི་གཟུངས་གཞུག་ཆ་ཚང་གྲུབ་ཐོབ་ཉག་སྐྱེ་འཆོ་བཞུགས་རིང་ཐུལ་བར་འདོད་པ་དང་། གྲུབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ཤེ་བོ་ ༢༢০৭ ལོར་སྒྲུ་གཤེགས་ན་གོང་འཕོད་བྱ་མ་རྣམས་ཉག་སེའི་རྗེས་སུ་བྱོན་པ་ཤ་སྟག་ལ་སོང་ལོ་དུས་སྐྱ་ཕྱི་མི་འགྲིགས་པའི་སྐྱོན་འདུག །ཡང་སྒྲུ་གཉད་ཁག་གཉིས་ཀྱི་གཟུངས་གཞུག་ཉག་ཤེ་གཤེགས་ནས་ལོ་འགའི་རྗེས་སུ་ཕུལ་བ་ཡིན་ནམ་དབྱུད་པར་འཚལ།

གྲུབ་ཐོབ་ཉག་ཤེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་

---

50 གྲུབ་ཐོབ་ཉག་ཤེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། བོད་ལྗོངས་ ༢༧བ৪

51 གྲུབ་ཐོབ་ཉག་ཤེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། བོད་ལྗོངས་ ༢৪৯৩

བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། "ང་ཐང་ཅིག་འོང་བ་ཀུན་དང་འབྲད། ཁྱོད་མཚན་ལ་གྲགས་པ་ཡི། འདྲོ་བ་ཀུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ། ཚ་བ་སྐང་སྟོད་མཆོག་གི་ཡུལ། ལན་ཅིག་དེ་ཉ་འོང་བ་ཡིན། མཚན་མཆོག་ཡོན་ཏན་ཐུན་སུམ་ཚོགས། ཀན་བའི་སྐྱེ་བ་དང་། བཀའ་བརྒྱད་བསྟན་པ་སྐྱོང་ དུས་འོང་། ལོང་བ་འགའ་ཡིས་མི་མཐོང་སྟེ། ཡེ་ཤེས་སྐུན་ཅན་འགའ་ཡིས་ཤེས། ཁ་ལག་ འབྲེལ་ཚད་ཐུབ་ཀུན་གནས་སུ་འདུན། ཞས་ཐྱོགས་ཀུན་ཏུ་རྟོག་རྟེས་ཡོད།"[52] ཅེས་གསལ། ཡང་། གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཉ་ཤ་རེ་ས་བོའི་གསུང་འབུམ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། "ཡང་ཉིད་ཀྱི་གསུངས་ལས། རྣལ་འབྱོར་མི་འགྱུར་ཤྲཱིའི་མཚན་ཅན་འབྱུང་། ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཁྱ་ཡེར་གངས་ཅན་ཆོས་འཁོར་དགོན་ཆགས་འདེབས་པ་ཐོ་དྲུང་ཤྲཱིའི་བཞེས་གཉེན་ཞེས་པ་དེ་ཡིན།"[53] ཞེས་གསལ། འོན་ཀྱང་མདོ་ཁམས་ལི་ཐང་ཀོ་ཐོགས་སྒོ་བ་ཀར་གཞན་བན་ཀུ་མཆོས་མཛད་པ། ཀོ་ཚང་བློ་མ་ཡབ་སྲས་དྲུག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དྲངས་གསལ་ཞེས་ཀྱི་མེ་ལོང་། ཞོག་ཁྲིས།" [54] ཞེས་གསལ་བ་དེ་རང་མིན་ནམ་སྐམ་ན་དྲང་དབྱད་པར་འཚལ།

ཡང་དབྱད་བསྟར་དགོས་པ་ཞིག་ནི། གྲུབ་ཐོབ་ཅན་ལས་རིན་ཆེན་ཀུལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། "སངས་ཀྱས་ལེང་ཀེ་སྒྲ་ཡི་སྐྱལ་པ་ཀན་པ། ཐུབ་བའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་སྐྱོངས། ཞྭ་ནག་ཅན་བདུན་འོང་བ་དེ། སངས་

52 གྲུབ་ཐོབ་ཅན་ལས་རིན་ཆེན་ཀུལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཞོག་ཁྲིས། ཀཀཅའ།

53 གྲུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཉ་ཤ་རེ་ས་བོའི་གསུང་འབུམ་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་བ་བཞུགས་སོ། ཞོག་ཁྲིས། ཁཅའཅ

54 ཀོ་ཚང་བློ་མ་ཡབ་སྲས་དྲུག་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལ་ལོག་རྟོག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དྲངས་གསལ་ཞེས་ཀྱི་མེ་ལོང་། ཞོག་ཁྲིས། ཅའཅ

རྒྱས་རབ་བདུན་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན། དེ་རྗེས་བཅུ་གཉིས་འོང་བ་དེ། རང་རྒྱལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན། དེ་རྗེས་བདུན་བརྒྱ་བྱོན་པ་དེ། དགྲ་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱའི་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན། དེ་ནས་སྟོང་ཕྲ་གཉིས་བྱོན་པ་དེ། སངས་རྒྱས་སྟོང་ཕྲ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ཚབ་ཡིན། དེ་ནས་དབུ་ལ་གཙུག་ཏོར་ཡོད་པ་གཅིག་བྱོན་པ་དེ། དེ་དུས་ནས་དགའ་ལྡན་ནས་བྱམས་མགོན། རྗེ་རྗེ་གདན་དུ་བྱོན་པ་ཡིན། རབ་ཏུ་ཉེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་གསུངས། སྨོན་ལམ་རྒྱུན་ཀྱི་བཏབ་པ་ཅོམ། ངལ་མངོན་ཤེས་དེ་ཙམ་ཡོད།”[55] ཅེས་གསལ་ཡང་། ཀོ་ཚང་བྱ་མ་ཡབ་སྲས་དུག་གི་རྣམ་པར་པ་ལ་ལོག་རྟེག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དྲངས་གསལ་ཤེལ་ཀྱི་མེ་ལོང་ལས། “བྱང་ཆེན་ཉག་རས་ས་བོས་ཁམས་སྐེ་དགོན་དུ་སྐྱ་ཁང་བཞེངས་ནས་དེར། རྗེ་རྗེ་འཚང་རྒྱ་ཕག་མོ་གྲུ་བའི་བར་བྱ་རབས་བདུན་ཀྱི་སྐུ་བཞེངས་པའི་ནང་བཞུགས་ཀྱི་དཀར་ཆག་དང་། གཞན་ཡང་ཁྱི་མའི་དུས་གངས་ཅན་སོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྗེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ལུང་བསྟན་ཀྱི་ཡི་གེ་མཛད་ནས་བྱབ་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་དབུ་སྐྲས་བསྐལས་ཏེ་ལྟ་ཁང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཀ་བའི་ནང་གཏེར་དུ་སྐལ་བ། དུས་ཁྱིས་བྱབ་ཆེན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ། ཀར་པ་ཆོས་བཀས་རྒྱ་མཚོའི་ཞལ་སྐོབ་བྱབ་ཆེན་ཆུ་ཐུར་བ་ཤཱཀྱ་རིན་ཆེན་བྱིས་དཀར་ཆག་ལུང་བསྟན་སྐྱ་མདུད་ཀྱི་བསྐལས་པ་དེ་ཉིད་ཟླ་དགོན་བྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་བ་ནས་སྐྱུན་ཏུངས་པའི་ཡི་གེར། དང་པོར། ཞྭ་ནག་ཅན་རབས་བདུན་འབྱོན་པ་དེ། རྣམ་གཟིགས་སོགས་སངས་རྒྱས་རབས་བདུན་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དང་། དེ་ནས་བརྒྱད་འབྱུང་བ་དེ་ས་སྐྱིང་སོགས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དང་། དེ་ནས་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་བ་དེ་གདུང་བ་སེལ་བ་སོགས་རང་སངས་རྒྱས་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དང་། དེ་ནས་བཅུ་བཞི་འབྱུང་བ་ནི་དགའ་བོ་སོགས་ཉན་ཐོས་བཅུ་བཞི་གི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དང་། དེ་ནས་ལྔ་བརྒྱ་འབྱུང་བ་ནི། དབུ་བཅོམ་པ་ལྔ་བརྒྱའི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་དང་། དེ་ནས་སྟོང་

[55] བྱང་ཕོབ་ཉག་ས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས།

དང་གཉིས་འབྱུང་བ་ནི་བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྡོང་དང་མེམས་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་འགྲུལ་ཡིན་ལ། ཐ་མ་འདིར་གཤམ་པ་ཞུ་ནག་ཅན་གཅུག་ཅིག་འབྱོན་པས། དེ་འབྱོན་པ་དང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་བྱམས་མགོན་མངོན་བར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་དུས་མཚུངས་ཞེས་ལུང་བསྟན་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བ་ཡོད་འདུག"[56] ཅེས་གསལ་ན་ཚོག་སྡུ་རིང་ཐུང་གི་ཁུད་བར་ཆེན་པོ་འདུག་ན་དགུད་འཚལ།

བྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་མེ་བོའི་སྐུ་འཁྲུངས་འདས་ཀྱི་ལོ་ཚོགས་སྐོར་ལ། བྱུབ་ཐོབ་ཅག་མེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། "ང་ཡང་སྤྱལ་ལོ་ལ་འོང་། ཀུན་གྱིས་མི་འདོད། སུ་ལ་ཡང་མི་སྨན། ཐུགས་ཆེ་དམ་པ་བྱ་ལོ་ལ། ལེན་པ་ཁ་གསལ་བ་ཡིན།"[57] ཞེས་དང་། "ཡར་དངོས་ཐང་གཅིག་ཐག་བྱའི་མཐིལ། །མངའ་རིས་རྒྱ་ནག་གི་བར་སྐབས་དེར། །ལོ་བཅོ་ལྔ་ལོན་ནས་དྲུག་ཅུའི་བར། །མི་བསྡད་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསལ།"[58] ཅེས་དང་། "ཁོ་བོ་སྤྱལ་ལོ་ལ་འོང་བ་ཡིན། །སྐུ་མདུད་རིན་ཆེན་ཤོག་ཏིལ་རྣམས། །ཕྱི་རབས་དོན་དུ་བཞག་པ་ཡིན།"[59] ཞེས་དང་། "ཁོ་བོའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་

ཤོག་ལྷེབས་ ཁཁན།

56 དབུ་མེད་ཀྱིས་མ་སྒྲུབ་སྟོག །ཤོག་ལྷེབས་ ཁབཧ

57 བྱུབ་ཐོབ་ཅག་མེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ཟཁབཧ

58 བྱུབ་ཐོབ་ཅག་མེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ཁཁཉཁ

59 བྱུབ་ཐོབ་ཅག་མེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ཤ་ཁཧ

བསྡུང་བའི་དོན། །བྱའི་ལོ་ལ་ཁོ་བོ་སྐྱལ་གྱི་ལོ་བས་ལེན།"[60] ཞེས་རྗེ་གསལ་རྣམས་ཁོ་བོ་ལྟ་བུའི་མངོན་རྟེས་ཚད་མ་དང་བྲང་དོན་དེས་དོན་མོགས་གང་ཡང་མི་ཤེས་ཤིང་། སྐྱིར་བཏང་དོ་གདོང་གཅིག་པུའི་གོ་སྟོབས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཞན་ན་དབྱད་བའི་སྟོབས་པ་དང་བྲལ། གོང་དུ་ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་ནང་གྲྭབ་ཐོབ་ཉག་རེ་ཤེ་བོ་ལྷགས་བྱ་སྐྱེལ་ (1200/1201) གང་རུང་ལ་འདས་ཞེས་དང་། ཡང་མར་ཙམ་ནས་ཚོག་ཐབས་ཆོད་པོས་ལྷགས་མོ་བྱར་ (1201) འདས་ཞེས་གསལ། དེས་ན། ལོ་བཅོ་ལྔ་ལོན་ནས་བྱུག་རྩའི་བར། །མི་བསྡད་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་བསག། ཅེས་གསལ་བ་ལ་བསམ་ན་གྲྭབ་ཐོབ་ཉག་ཤེ་ལྷགས་བྱ་ལ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བྱུག་རྩར་ཕེབས་ནས་ལྷགས་བྱ་ལ་གཤེགས་ཟེར་བའི་གོ་དོན་ཡིན་ནམ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཚེ་སྐུ་འབྱུངས་གཤེགས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས་ནི་ (1141–1201) འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ་སྙམ། ཡང་། སྐྱལ་ལོ་ལ་འོང་ཞེས་པ་དང་། སྐྱལ་གྱི་ལོ་བས་ལེན། ཞེས་པའི་གོ་དོན་ནི་གོང་གསལ་བྱབ་ཚེན་ཆུ་ཕུར་བ་སྐྱལ་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ১৩৮৮ དང་། ১৩৫৬ གང་རུང་ལ་སྐུ་འབྱུངས་པར་ལུང་བསྟན་པར་གོ་དགོས་སམ་དབྱད།

བྱྲྭབ་ཐོབ་ཉག་ས་རིན་ཆེན་ཀུལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། "ཉག་སེའི་དཀར་ཆག་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་འདི། །བཤད་སྐྱབ་ཆོས་འཁོར་ཞེས་བྱའི་དགོན་པ་ནང་།"[61] ཞེས་པ་འདི་ནི་བྲག་གཡབ་བྱ་དགོན་དགའ་ལྡན་བཤད་སྐྱབ་ཆོས་འཁོར་ཕྱིང་ཡིན་ནམ་དབྱད།

ཡང་ཉག་རེ་ཞེས་འབྱི་སྐོག་བྱེད་དུས་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་སྐྱར་ཁམས་སྐྱང་གི་ཆར་

60 གྲུབ་ཐོབ་ཉག་སེ་རིན་ཆེན་ཀུལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ১০৮৪২

61 ཤོག་ལྷེབས་ ১২০৮২

གཏོགས་ཉག་བྲེ་བྲག་གཡབ་ཅེས་ཤ་དང་། དཀྱང་འོར་རྡུའི་བྱམས་པ། རལ་རྣམ་སྐྱང་། གནས་ཁྲ་མོ། མཚམས་ཀྱི་མ་ཏི་འབྲུ་དྲུག་བཅས་ཀྱང་ལྷང་ངེར་སེམས་ལ་འགོག་མེད་དུ་འཆར།

དང་པོ་ཉག་བྱེའམ་ཉག་རེ་ནི་ས་མིང་དང་། རྟས་མིང་གཉིས་ལ་གོ་ཆོག །འོད་མིའུ་གདུང་དྲུག་གི་རྟས་མིང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཨ་ལྷུགས་འབྱུའི་ འདི་ལ་འབྲི་དང་འགྲུ་ཡང་བྲིས་པ་སྐྱང་ཁོངས་སུ་འདུ། དེ་ནི། དབྱུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས་ལས། "དཔའ་བྱུ་དབའ་གཡེར་ཅན་དེ་འདི་འདྲ་གཅིག་ཡིན། །འགྱུ་རྡེ་ལྷ་དབང་ཐོད་དཀར་དེས། །ཞང་གོ་གཉན་ལ་ཕ་དམག་དྲངས། །ལེ་ལན་ནག་གོ་བདུད་ལ་བླངས། །བདུད་མཁར་ཐུ་རུ་ཁྱེ་རྡོང་ཕབས། །བདུད་ཀྱི་མི་ནག་གསུས་ཆེན་བསད། །བདུད་ཁྱི་ངམ་སྐྱ་སྐྱ་བོ་བསད། །བདུད་རྡེ་ལག་རིང་བཅོན་དུ་བཟུང་། །འགྱུ་རྡེ་ལྷ་དབང་ཐོད་དཀར་ལ། །བྱ་དགུ་ཡོད་པ་ཆུ་ཏུལ་ (སྐབ?) བཤིག །མནའ་མ་ཐུ་ཟ་བསུ་བཞེས་ལ། །གནམ་མེལ་དཀར་པོ་དང་། ས་མེལ་ཁྲ་བོ་གཉིས་སྲིད། །དཔྱི་ཟི་འགྱུ་ཡི་གདུང་བརྒྱུད་ལ། །ཨ་ལྷགས་འགྱུ་ལ་ཆེ་དྲུག་ཡོད། །ཆེ་དྲུག་ཐག་ན་བཙུན་དྲུག་ཡོད། །འགྱུ་རྣ་ཅོ་ཅན་ལ་བཅོ་བརྒྱུད་ཡོད། །འགྱུ་རྡེ་དཀར་པོའི་གདུང་བརྒྱུད་ཡིན། །ཁྲེ་ཐིར་མང་ཐང་པོས་རྒྱལ་ས་བཟུང་། །དེ་གདན་ས་མི་ལ་མ་ཤོར་བ། །ས་མེལ་ཁྲ་པོའི་བརྒྱུད་པ་ལ། །ཤར་ན་མགར་དང་རོང་པོ་གཉིས། །སྐྲ་དང་སྐྲ་ར་གཉིས་དང་བཞི། །ཤར་མི་འགྱུར་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་བཀྱག་མི་ཡིན། ཁྲོམ་དང་སྤུ་གུར་བྱ་བའི་གསུམ། །རྒྱ་དགར་པོ་སྤྱི་བོས་བསྡེན་མི་ཡིན། །མོ་ཏེ་ས་ཏ་ངོ་གསུམ། །རྒྱ་ནག་པོའི་ཁ་གཅོན་བྱེད་མི་ཡིན། །དཔལ་དང་གཟེ་འདུ་རི་ཐོ་གསུམ། །ལྷོ་བལ་གཙོམ་ག་རྡོག་པས་གཅོན་མི་ཡིན། །ལྷོ་བལ་དེ་ཡན་ཐུབ་ཀྱི་འགལ་བ་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །སྐྲོད་ན་རྩུར་དང་རི་ཐོ་གཉིས། །བར་ན་རོང་པོ་དོ་ངོ་ལོང་གཉིས། །སྨད་ན་བྱག་ཤི་དང་ཉག་བྱེ་གཉིས། །དེ་འགྱུ་བརྒྱུན་པོ་ནང་གི་ཡང་བརྒྱུན་ཡིན། །ང་འགྱུ་བྱས་པ་ཅན་གཅིག་ཡོད་པ་དེ། །འབྲང་རྡེ་དཀར་པོའི་བུ་ཚ་ཡིན། །འདུག་ས་སུམ་རང་དབྱས་ན་འདུག །འགྱུ་རྣས་མཐུ་ཅན་ཀོ་བོ་དཀར་པོའི་བུ་ཚ་ཡིན། །འདུག་པ་རི་ནག་ཞོལ་ན་

འདུག །འགྲུ་སྐྱེན་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཅག་དབྱེ་ཡིན། །འདུག་པ་འོ་རྡུའི་མདོ་ན་འདུག །འགྲུ་འཕན་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ། །ཤ་རིང་དང་སྐྲོམ་རིང་ཡིན། །འདུག་པ་ཤར་རྒྱའི་འགྲམ་ན་འདུག །འགྲུ་དཔའ་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་རོང་པོ་ཡིན། །འདུག་པ་ཤལ་ཁོག་རོང་ན་འདུག །འགྲུ་ཕུག་པོ་གཅིག་ཡོད་པ་དེ། །རྐེན་པོ་ཅུར་ཀྱི་བུ་ཚ་ཡིན། །འདུག་པ་དགུ་ཡུང་སྐྲོ་ན་འདུག །ད་འགྲུ་མི་འགྲུར་ཐར་པའི་གན་བཅུད་ཡོད། །མཁས་པས་བསྟོས་ན་བཅུ་གཉིས་ཡོད། །འབྲོང་རྡེ་དགར་པོའི་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །གཅོང་ས་སྐྱ་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །ཏོ་པོ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །དབུས་སུམ་རང་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །རྩིང་བ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །ལྷོ་བྲག་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །སྐྱུར་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །བྲག་རྩ་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །ཏེ་པོ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །མ་ཉལ་ (མཉལ་?) མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །ངོ་ཁྲོ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །ཀི་ཀི་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །རོང་པོ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །ཤ་བང་རིམ་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །གཅུར་ཡ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །གང་སྐྲོ་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །རི་ཐོ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །རྩ་ཀུལ་ངང་མ་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །ག་ཟེ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། ཁང་དམར་ཁར་སྐྱ་ཐང་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །ཉ་བྱེ་དགར་པོ་འགྲུ་གཅིག་ཡིན། །ཁོ་རྡུ་མི་འགྲུར་གནས་གཅིག་ཡིན། །ད་འགྲུ་དར་བའི་གནས་ཆེན་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །གཅོང་ལ་ཐོ་ཁྲོམ་མན་ཆད་དང་། །ཀམ་པའི་རྩ་སྐང་ཡན་ཆད་ལ། །ད་འགྲུ་ཆེ་ནས་རི་བོ་བརྩེགས་པ་འདུ། །བཙུན་ནས་ཟ་འོག་ཀྱང་པ་འདུ། །མང་ནི་གནས་ཀྱི་སྐར་མ་འདུ། །འགྲུ་སྟོད་ལྷས་དབུ་ནག་གི་སྤྱི་རྡེ་བྱེད། །བར་མ་ལྷ་མཚོ་དགུང་དང་མཉམ། །སྐད་བལྷས་ས་མཐའ་སྟོགས་སུ་བཅུག །ས་སོ་ཁ་བཟང་ནས་འགྲུ་ཆུང་དཔའ། །དེ་དཔའ་ནས་སོ་ཁ་བཟང་བ་མིན། །ས་དྲིན་མི་ལ་ཆེ་བ་མིན། །མི་དྲིན་ས་ལ་ཆེ་བ་ཡིན། །ད་འགྲུ་མར་འདེད་མར་ཀྱི་ཟོར་སྟ་དེ། །རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་སོ་མཚམས་ན། །འགྲུ་དོམ་ཟལ་མོ་སྐད་ཀྱིས་ཐུག །སྐད་རིགས་མི་འགྲུར་དག་འགྲུར་ཤེས། །སྐད་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་གོང་ཐང་གསེར་བས་

ཆེ། །ས་དེ་བས་མན་ན་བོད་མི་འདུག །འགྲུ་མར་འདེད་ཕར་གྱི་ཟོར་སྡུ་དེ། །འབྲོང་རྟེ་དཀར་པོའི་བྱ་ཚ་ཡིན། །དབུས་སུམ་རང་གི་གསེར་ཁང་གོང་མ་བཟུང་། འགྲུ་ཕར་འདེད་ཕར་གྱི་ཟོར་སྡུ་དེ། །ཤར་རྡ་གཉན་སྤྲོམ་རའི་ཞོལ་ན་འདུག །འགྲུ་མི་སྡུ་མང་པོ་འདྲེས་ནས་ཡོད། །མང་བ་དེ་རོང་པོ་སྐྱ་སྤྲོ་མང་། །ལྷ་ཁྲོམ་གྱི་ལྷ་ངོ་སྤུ་གདོང་བཟུང་། །དུད་འབུམ་ཆོ་གསུམ་གྱི་ཆོན་ཐག་སྤྲེལ། །ཕུ་ན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དགོན་པ་བདེ། །བར་ན་དབུ་ནག་གི་བེའུ་ལུག་སྐྱོང་། །མདའ་ན་སྐན་བའི་དུང་སྐད་ཉན། །དེ་ཨ་ལྷགས་འགྲུའི་གཏམ་མཚར་ཡིན།”[62] ཞེས་གསལ།

འབྲི་གུང་སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་དཀོན་མཆོག་རྟ་དྲྭས་ (1590–1654) མཛད་བའི་འབྲི་གུང་པ་ཆེན་པོའི་གདུང་དང་གདན་རབས་བྱོན་ཚུལ་གཅེས་བསྡུས་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྲེང་བ་ལས། “ཀུ་གར་ཀུ་ནག་ལི་བལ་ཡུལ་ལ། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་དུད་འགྲོ་སོགས་ལས་བརྒྱད། ཀུན་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་བོད་ཀྱི་རིགས། རི་མཐོ་ས་གཙང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཞིང་། སྐུ་

---

62 Edited by Samten G. Karmay & Yasuhiko Nagano, *The Call of the Blue Cuckoo; An Anthology of Nine Bonpo Texts on Myths and Rituals*, Bon Studies 6, Senri Ethnological Reports 32, National Museum of Enthnology, Osaka, 2002 དབུ་ནག་མིའུ་འདྲ་ཆགས། (སོག་ལྷེས། ३४ ཡོད་པ་ནས་ཤོག་ལྷེས་ ११ ཀྱི་སྐོབ་ཤོག་ཆད་) དབུ་མེད་བྱིས་མ། ཤོག་ལྷེས། ३०ན–३२ན བར་གསལ། ཨ་མདོ་བྱང་བརྒྱད་ནས་ཇོ་བའི་སྐུག་པོ་ལྷོང་གི་རུས་མཛོད་ཞབས་ཤོག་མ་ཚང་བ་བྱིས་མ་ཤོག་ལྷེས། ११ན–१ཅ བར་ལས། "དཔའ་ལྷགས་འབྲུ་ལ་ཆེ་དུག་ཡོད། ཆེ་བས་ཀྱང་བཙུན་བརྒྱད་ཡོད། །བཙུན་བརྒྱད་བས་ཀྱང་རིགས་བཅུ་ཡོད། །ཨ་ལྷགས་འབྲུ་ཡི་ཆེ་དུག་དེ། །སྐོད་ན་བོད་ཁྱི་ལ་ཡབ་ལ་དང་ཡབ་མཛོད། །བར་ན་གདུམ་ཆེན་ལ་བང་རི་དང་བང་མཛོད། །སྨད་ན་རོང་པོ་ལ་ཀ་རིང་དང་གོམ་རིང་གཉིས་དང་ཆེ་དུག་རེད། པོ་ཚ་རིང་སྐྱེས་གཉིས་དང་བཙུན་བརྒྱད་དོ། །ཤ་རེ་ (ཤག་རེ་) སྟོ་ཁྱི་གཉིས་དང་རིགས་བཅུགོ །ས་མདོ་ཁམས་བཞི་དེ་འབྲུ་ཡིས་བཟུང་། །འབྲུའི་བུ་ལེའི་རྩ་རྐིང་ཤར་བསྒྲིགས། །དེས་ཐུལ་འབྲུ་ལ་འབྱན་དུ་མེད། འབྲུ་ཁིང་ཐུང་ཅན་དེ་འཐབ་ན་བཙུན།" ཞེས་གསལ།

སྟེགས་དགུ་མེད་བསྟན་པ་གཙང་བའི་སཱ། །མི་བརྒྱད་མགོན་པོ་སྐུན་རས་གཟིགས་དབང་དང་། །ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་གཉིས་ལས་ལེགས་བརྒྱད་ཅེས། །མདོ་སྡེ་ཟ་མ་ཏོག་ལས་གསལ་བར་བསྟན། །དེ་ཡི་བྱ་དུག་རྒྱལ་རིགས་ཆེན་པོ་ལྔོང་། །དེ་འོག་གཙང་སྐྱ་ཆེ་ཞིང་གསལ་དངས་ལྡན། །གཞུང་དང་དབང་ཆེ་རིག་བྱེད་ཡོན་ཏན་ལྡན། །བྱམ་ཟེའི་རིགས་ཀེ་བཙན་པོ་འབྱུ་ཞེས་བྱ། །དེ་འོག་མང་པོ་དབྱ་དང་མཁས་པ་ཆད། །དབལ་ཆགས་དབལ་ལྡག་གཉིས་དང་རྣམ་པ་དྲུག །བོད་ཀྱི་མི་བྱ་གདུང་དུག་ཅེས་སུ་གྲགས། །དེ་ཡི་ནང་ཚན་བྱམ་ཟེ་གཙང་བའི་རིགས། །འབྱུ་ཡི་ཚོ་རྒྱས་འབྱུ་མོ་ལྡུམ་ལྡུམ་གསལ། །བྱེ་བྱག་དཀར་ནག་ཁྲ་བོའི་མངོན་བྱུང་ནི། །སྡུག་ཏོད་ཅེས་པ་འབྱུ་ཁན་སེ་བོ་དེ། །ཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་རྣམ་ཐོས་བྱ་ལྡ་བྱ། །སྡོམས་དང་མངའ་ཐང་བརྒྱ་ཕྲག་ཡོངས་གྲུབ་ཚེ། །དེ་ཡི་བྱ་བདུན་མཐུན་པར་གྱོས་བྱས་ཀེ། །རང་རེའི་ཁོར་དང་ལོངས་སྤྱོད་འདི་ལྡ་བྱས། །ཐ་འདིར་སྡོན་མེད་གོས་ཀྱིག་གསོལ་དགོས་ཞེས། །ཕྱོགས་ཀྱི་སྐུའི་ཐུ་ཤེས་ཀྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞིང་ཐལ་བ་ཕྱིར་ཞུ་ཞིང་། །ཁྱོད་ཀྱི་ཐུག

ལམ་སྐྱ་བོ་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས། །ཆུང་བའི་རིགས་ལ་ཀེ་བོ་སྐོར་གསུམ་བྱུང་། །ཀེ་མ་ཐང་གི་ཚོང་འདུས་ཀེ་བོས་བཟུང་། །ཀེ་རྡེ་སེ་བོར་གྲགས་པ་འབྱུ་གཅིག་ཡིན། ཁྱི་ལམ་ཆོང་འདུས་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས། །ཉི་མ་ཁྲ་བོའི་རྒྱུད་ལ་བྱ་གཉིས་བྱུང་། །ཆེ་བའི་རིགས་ལ་འོ་གྲོ་འོ་སྐྱེས་བྱུང་། །གཅོད་གི་ཀུང་ཁང་ལེད་པ་འོ་གྲོས་བཟུང་། །འོ་གྲོ་དཀར་པོར་གྲགས་པ་འབྱུ་གཅིག་ཡིན། །ཀུང་ཁང་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས་སུ་བཤད། །ཆུང་བའི་རིགས་ལ་སྐྱེས་པ་འགོན་ཞེས་བྱུང་། །ས་སྐྱའི་ཏླ་བྱང་ཁྱི་སྐོར་འགོན་ཀྱིས་བཟུང་། །འགོན་རྡེ་དཀར་པོར་གྲགས་པ་འབྱུ་གཅིག་ཡིན། །ས་སྐྱའི་ཏླ་བྱང་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས། །ཉི་མ་ནག་པོའི་བྱ་ལ་བྱ་གསུམ་བྱུང་། །དབྱུ་རུ་ཀུང་ཁང་ཉག་རེ་རྣམས་ཀྱིས་བཟུང་། །ཉག་རེ་ཁེ་པོར་གྲགས་པ་འབྱུ་གཅིག་ཡིན། །ཀུང་ཁང་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས་སུ་བཤད། །འབྲིང་བའི་རིགས་ལ་གཉི་ག་ཆེ་ཆུང་བྱུང་། །གཅོང་གི་ཆོང་དུས་མཁུར་མོ་གཉི་བས་བཟུང་། །གཉི་ག་དཀར་ནག་གྲགས་པ་འབྱུ་གཅིག་ཡིན། །ཆོང་འདུས་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས་སུ་བཤད། །ཆུང་བའི་རིགས་ལ་འབྲོམ་རྡེ་དཀར་པོ་བྱུང་། །དབྱས་ཀྱི་སུམ་འཕྲང་གེར་ཁང་འབྲོམ་གྱིས་བཟུང་། །འབྲོམ་རྡེ་དཀར་པོར་གྲགས་པ་འབྱུ་གཅིག་ཡིན། །སུམ་འཕྲང་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས་སུ་བཤད། །འདི་བཀུད་ལས་གྱེས་དབྱས་གཅོང་ཁམས་སྐོད་དུ། །གྱེས་པས་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས་བཀུད་ཟེར། །གནས་ཡན་གཉིས་ནི་འབྱུ་ཡི་རྣང་ཚན་ཡིན། །ཡང་དག་དབེན་པའི་གནས་གསུམ་ཞེས་བྱ་བ། །ཆེ་བ་འབྱུ་ཡི་རྣང་ཚན་ཐྲིང་ཞེས་བྱུང་། །ཐྲིང་གི་ཟེལ་པ་དཀར་པོ་འབྱུ་ཡིས་བཟུང་། །ཐྲིང་ཚང་མི་འབྱུར་བ་ཡི་འབྱུ་ལ་གཏོགས། །ཐྲིང་གི་ཟེལ་པ་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས། །འདིང་བ་རྩོག་གི་རྣང་ཚན་ཀུ་ཟེ་བྱུང་། །མདོ་སྨད་ཁམས་ཀྱི་ཁྱི་སྐོར་རྩོག་གིས་བཟུང་། །རྩོག་གི་ཀུ་ཟེར་གྲགས་པ་འབྱུ་གཅིག་ཡིན། །མདོ་ཁམས་ཁྱི་སྐོར་མི་འབྱུར་བ་ཡི་གནས། །བཅུ་གསུམ་འབྱུ་ཡི་ཆེ་བ་མདོར་བསྡུས་བཤད། ཀུས་པའི་ཡིག་ཚང་འབྱུ་མོ་ཕྱོམ་དུ་གསལ།"[63] ཞེས་གསལ།

63 ཀུས་བའི་དབང་པོ་འཕྲི་གུང་པ་ཆེན་པོའི་གདུང་དང་གདན་རབས་ 27 དྲོན་ཚུལ་གཅེས་བསྡུས་རིན་པོ་

གཉིས་པ་འོར་དུ་[64] བྱམས་ཆེན་སྐོར་སྦྱད་ཙམ་སྟོས་ན། དེ་ཡང་འབྲལ་གྱི་ལྷ་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ (742–797) གྱི་སྐུ་དུམ་སུ་བོད་ཁམས་ཐྲིང་དགུའི་ནང་དམ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་བཅུ་བྱུང། དེ་ཡང་མཁས་པ་ལྷེའུའི་ཆོས་འབྱུང་ལས། འགྲུར་ "དགུ་པ་ཁམས་ཀྱི་ཏོ་དུ་ (ཏོར་དུ་) བྱམས་ཆེན་གྱིས་སྐད་པ། དེ་ནས་ཁམས་ཀྱི་ཏོ་དུ་ (ཏོར་དུ་) བྱམས་ཆེན་ཞེས་པས་ (བར་) སྐོབ་དཔོན་བི་ཤ་མི་ཏྲ་ཕྱི་མ་ལ་སོགས་པ་སྦྱན་དྲངས། སྐོབ་དཔོན་བོ་ཏོ་ཙ་ནས་ཚ་བའི་རོང་ན་ལོ་ཙྪ་མཛད་དེ། ཡང་དག་སྦྱབ་པ་བདག་དོན་དུ་གྱིས་པ་བསྒྲུབ་རོ། །དེ་ནས་གླང་དར་མས་ཆོས་བསྡུབས་ནས། ཆོས་བྱེད་རྣམས་བཀྲོངས། ཚན་གཅིག་ཆོས་གབ། ཚན་གཅིག་བྱང་སྐད་དུ་བྱོས། རལ་པ་ཅན་བཀྲོངས། གཅུང་གཅང་མ་མོན་དུ་སྐྱུགས། དར་མ་ཉིད་ཀྱང་ལྷ་ལུང་དབལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་བཀྲོངས་ནས། མངའ་རིས་ཀྱལ་ཁམས་ཞིག །དེའི་འོག་ཀུ་ཨ་ཙ་ར་དབ་ཀ་ལ་བྱོན་ནས། ཡོན་ཏན་ཀུ་མཆོ་ལ་གཏོར་སྤུང་མང་དུ་གནང་སྟེ་བསྒྲུབས་རོ། །ཀུ་གར་ཙནྡན་ཀཱིཊྷི་བྱོན་ནས། འོ་བྱན་བྲོ་གོས་དབང་ཕྱུག་ལ། གཤེན་རྗེ་ཞེབས་ཀུ་གནང་ནས་བསྒྲུབས་རོ། །འགྲུར་དགུ་བའོ།"[65] །ཞེས་དང་། ཡང་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་ "བོད་ལ་ཆོས་སྐྱོད་པའི་ཁོད་

ཆེའི་སྤེད་བ། *'Bri gung pa texts* Vol., I, Published by S. W. Tashigangpa, Leh, 1972, Sman rtsis shesrig spendzod, vol. 28, p. 453:5

64 རྗེ་བཙུན་བྲི་བཟང་ནོར་བུའམ་ཨ་རོར་རིན་པོ་ཆེའི་ (1903–1968) གསུང་འབུམ། ཀ་པ། དགའ་ཤར་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་ཚོགས་སྐབས་གསུམ་པས་འགྲེམས་སྤེལ་ཞུས། The Corporate Body of the Buddha Educational Foundation, Taipei, 2006 གོག་གྲངས་ ***222–230*** བར། འོ་དུར་བྱམས་པའི་བཀའ་སྩལ་ཨ་ཕི་ལོ་ལོ་མའི་བསངས་མཆོད་འདོད་དོན་སྩར་འགྲུགས་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པ་བཞུགས།

65 མཁས་པ་ལྷེའུས་ ***1167*** ལོར་མཛད་པའི་ཀུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཀུས་པ། གང་ས་ཅན་རིག་མཛོད། ༢ བོད་རང་སྐྱོང་ལྷོར་ས་སྐྱ་ཆོགས་ཚན་རིག་ཁང་བོད་ཡིག་དབེ་སྐྲིད་དབེ་སྐྱན་ཁང་གྲ་སྒྲིག་ནས་བསྒྲིགས། བོད་ལྷོར་མི་དམངས་དབེ་སྐྱན་ཁང་། ***1985*** གོག་གྲངས་ ***32***

བཤམས་ཞེས་པ་ནི། དབལ་ཕྱི་ན་ལེན་ལ་དེས་བྱངས་ནས། བསྐྱབ་པའི་གླ་བཅུ་གཉིས། ལྷར་འབུལ་བ་དྲུག །སྐོམ་ས་ཆེན་པོ་བརྒྱད། སྐོམ་གླ་ཆེན་པོ་བཞི། ཟློ་སྒོང་གི་གླ་བཅུ་གཉིས།"[66] ཅི་ཁོངས་ནས་ "ལྷར་འབུལ་བ་དྲུག"[67] གི་ནང་ "ཁ་རྡའི་ (འོར་དུ་) བྱམས་ཆེན་སྐོམས་དྲུག་གོ།"[68] ཞེས་གསལ།

རྣ་གཱ་ཨ་སྱས་ (1610–1674) གསུང་། གནམ་ཆོས་ཀྱི་ལྷན་ཐབས་ལྟུ་མི་མགོན་དཀར་པོའི་སྐོང་གསོལ་གཡང་སྐྱབས་སྐྱབས་མ་ཡོད་ལགས། ཞེས་པ་ལས། "སྐྱོབ་དཔོན་པདྨ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས། རྡོ་རྗེ་ཕུར་པའི་དབང་ཡང་བསྐུར། ཐགས་མཚན་དོ་རྗེ་གུར་མགོན་བཏགས། སྐུར་ཁམས་ཡུལ་ལྷ་ཀུན་གྱི་རྗེ། ཁོར་རྡུ་བྱམས་པའི་བཀའ་སྩལ་མཛད། ཐུགྲྭ་ལག་ཁང་གི་སྤྱང་མ་ཆེ། ཀླུ་ཡི་མགོན་པོ་མཆེད་འཁོར་བཅས། ཐམོལ་ལོ་མཆོད་དོ་ཕྱགས་དམ་བསྐང་། ཁབས་པ་དར་ཞིང་ཆུས་པ་ཡི། རྒྱ་གཡང་དངོས་གྲུབ་སྩལ་དུ་གསོལ།"[69] ཞེས་གསལ།

རབ་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་ཐུབ་བསྟན་ལེགས་བཤད་ཆུ་མཆོས་ (1879–c.1961) མཛད་པའི། བྱག་གཡབ་ལྷ་སྤྱང་གསེར་སྐུ་དགོན་དུ་ཨོ་ཆུན་སངས་ཆུས་གཉིས་པའི་སྐུ་ཚབ་ལྷ་ཁང་མཐོང་ཐོལ་ཕན་བདེའི་དབལ་འབར་གྱི་དཀར་ཆག་བཀྲ་ཤིས་དཔྱིད་ཀྱི་དབྱངས་སྐན་ལས། "གང་དུ་བཞེངས་པའི་གནས་ནི། འདིར་ལོངས་སྤྱོད་བར་སྣང་མཛད་གང་ཆ་མཆོའི་བ་སྤྱི་ཁྱང་བྱ་

66 མཁས་པ་ལྷེའུས་མཛད་པའི་ཆུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཆུས་པ། ཤོག་གྲངས་ ३४৩

67 མཁས་པ་ལྷེའུས་མཛད་པའི་ཆུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཆུས་པ། ཤོག་གྲངས་ ३४৮

68 མཁས་པ་ལྷེའུས་མཛད་པའི་ཆུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཆུས་པ། ཤོག་གྲངས་ ३४৮

69 རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཆེན་མོ། མཆུར་ཕུའི་སྒར་མ། པོད་ཞི་པ། ནང་གསེས་ཤོག་ལྷེའུས་ ৩৪२

རེར་ཡང་རྟུལ་སྟེད་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སྣང་བ་ལས། བྱག་མཐིལ་སྤོས་ཆུའི་ཀུ་མཆོར་བརྐེན་བའི་བརྒྱ་ཁེར་ལྷ་བརྟེགས་བའི་བཏུ་གསུམ་པ་མི་མཐེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཁྱིང་བཞི་ཟེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་ཡོད་བའི་སྤྲོང་གསུམ་གྱི་སྤྲོང་ཆེན་པོའི་ནང་ནས་མཆོག་གི་སྤུལ་སྐུ་འཚང་རྒྱ་བའི་གནས་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་ཡུལ་དབུས་མ་ག་དྷ་དོ་རྟེ་གདན་གྱི་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བ་ཅན་གྱི་ལྷོངས་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་ཞིང་། འདི་ལ་སྤྲོད་མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། བར་དབུས་གཙང་རྒྱ། ཕྱད་མདོ་ཁམས་སྐང་དྲུག་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་མ་ལའང་ཆུ་བཞི་སྐང་དྲུག་ཏུ་བགས་པ་ལས། འབྲི་ཟླ་སྐར་ཁམས་སྐང་གི་བྱེ་བག་སྟོང་དཝོན་སངས་ཀུས་གཉིས་ཀྱིས་བཅགས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས་ཆེན་དུ་མས་བརྒྱུན་པའི་ཡུལ། གུ་རུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐ་ཚིག་ལ་གནས་པའི་ལྷ་ཆེན་རྟོ་རྟེ་གུར་མགོན་སོགས་དཀར་ཐོག་གི་གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོང་བའི་ཡུལ་སྐར་ཚང་ཉག་རེ་ཞེས་སྤྱོན་ཚེ་ཆོས་ཀུལ་སྤོང་བཅོན་སྐམ་པོས་བཞེངས་པའི་མཐའ་འདུལ་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་འོ་བ་བྱམས་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་ལོ་ཆེན་བོ་རོ་ཙ་ནས་ཀྱུད་གསང་བ་སྐྱིང་པོའི་འགྲེལ་པ་སྤོས་དགོས་ཀྱི་ཞལ་ནས་ཀྱི་ཡི་གེ་བཀའ་འགྲེལ་བསྒྱུར་བའི་གནས་ཡིན་པ། འབྱུང་བྱང་ནང་གསལ་བ་ལྷར་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་བཅས་བྱང་བར་སྣང་། དེ་རྟེས་མཉམ་མེད་དྲྭགས་པོ་བཀའ་བཀྱོད་ཀྱི་འགྲོ་མགོན་ཕག་གྲུ་རྟེ་རྒྱལ་བོའི་སྤྲོས་མ་བཀའ་བཀྱོད་ཆུང་བཀྱོད་དུ་གྲགས་པའི་ནང་ཚན་སྐར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་དང་གྲུབ་ཐོབ་ཉ་ཚེ་བོ་སོགས་སྐར་ཚང་བཀའ་བཀྱོད་ཅེས་སྐྱབ་བཀྱོད་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱི་ཚངས་རྟོག་ཏུ་མ་བྱུང་ཞིང་། དབུ་རྩེ་བ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་པ་དཔལ་ཀཱཿཥོག་ནས་བཀྱོད་པས་མདོ་རྒྱུ་སེམས་གསུམ་གྱི་ཕྱིན་ལས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེར་བྱང་བར་སྣང་ལ་ཕྱིས་ནས་གངས་ལྗོངས་འདིར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་ཅེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་མ་བཙལ་ལུགས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་རྣོག་ལོ་ཆེན་ཁུ་དབོན་གྱི་རྣམ་འགྲེལ་བྱག་གཡབ་བློ་མ་དཀའ་བཏུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་ (རྒྱ་མཆོ་) གྱི་སྤྱལ་པ་མཁས་བྱང་ཁྱད་པར་ཅན་དེམ་བྱོན་ནས་གསེར་མདོག་ཅོད་པན་འཆང་བའི་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་

བཤད་སྒྲུབ་ལས་གསུམ་གྱིས་སྒྲོང་བའི་ཚོས་སྐྱེ་ཆེན་པོ་དག་གིས་མཛེས་བའི་ཡུལ་གྱི་ཀྱེ་ཧེ་དཀར་ཕྱོགས་སྒྲོང་བའི་ལྷ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྤུང་བས་ལྷ་སྤུང་བ་ཞེས་བར་གཞི་བདག་ཞིང་སྒྲོང་ལྷ་སྐན་བསྐན་མ་བཅུ་གཉིས་ལས་ཀླུ་མོ་གཟི་འབར་གྱི་རྣམ་རོལ་གྱི་མགུལ་དུ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་གཞུར་གྱུ་བརྒྱ་སོ་བྱའི་གསེར་སྐུ་ལྷུ་མོ་ཞེས་བསང་ཡིག་རྣམ་འབྱུང་བའི་གནས་ཀྱི་དབང་གིས་གསེར་སྐུ་དགོན་ཞེས་པ་འདིར་གེ་མའི་ཡང་ཕུར་ཁ་བྱང་དུ། ལྷ་གཡག་དཀར་པོའི་ལྷ་ཞོལ་དུ་ཁ་ཅིག་ལེགས་པར་བཤད་པས་མ་བཤད་ཁྱིད་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་འདུ་བའི་གནས་ཀྱི་དབང་གིས་གསེར་སྐུ་དགོན་ཞེས་པ་འདིར་གེ་མོ་གཉིས་སྦྱོན་རྩོ་རྗེ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་འདིར

རྣམ་འཕྲུལ་བྱག་ཡབ་བླ་མ་དཀའ་བཅུ་བཀས་པ་རྒྱལ་མཚན་ (ཀུ་མཆོ་) གྱི་སྤྱལ་པ་མཁས་གྲུབ་རིམ་པར་བྱོན་པས་གསེར་ཞུན་ཅོད་པན་འཆང་བའི་རིང་ལུགས་པ་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་བསྟན་པ་དྲི་མ་མེད་པ་སྐྱོང་བའི་ཚོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དག་གིས་ལེགས་པར་བརྒྱན་པའི་ཡུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་འཁོར་ར་ཞེས་པའི་འབྲོག་སྡེ་ནས། དགེ་འདུན་པ་དང་ཡུལ་མི་བསམ་དཀར་ཅན་རྣམས་ནས་ཕྱོགས་འདིར་སྐྱབ་སྡེ་ཞིག་ཚུགས་ན་སྙམ་པའང་མང་ངམ་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འཁྱུད་འབྱུང་བའི་རྒྱུར་གོར་མ་ཆག་ལ། ཁྱད་པར་སྐྱབས་མཚོན་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་མཁྱེན་བརྩེ་རྣམ་པའི་མངའ་བདག་ཉི་མ་ཉན་ཆེན་པོ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་རྒྱ་མཚོ་ནས། ཞབས་བའི་པདྨ་ཉི་ཤེ་སྤྱ་མ་ནས་སྐྱོང་བའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྒྱ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟར་དག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུལ་སྡེ་བྱ་བར་བཀའི་གནང་བ་སྩལ་བ་ལྟར། ཁྱབ་བདག་གྲུབ་བརྩེས་བློ་མར་སྤྲུལ་སྡེ་འགྲུབ་ཐབས་བཀའ་འདྲི་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པས་སའི་དབྱིབས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པས་གསལ་བར་གསུངས་ནས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྤོབ་སྲས་ལྟན་དོ་རྗེ་འཛིན་པ་བློ་མ་དམ་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལ་བཀས་གནང་བ་ལྟར། རབ་བྱང་བཅོ་ལྔ་པའི་མེ་ཕོ་སྤྲག་ (1926) གི་ལོ་ལ་རི་ཁྲོད་ལྷ་ཁང་སྤྱན་རས་གཟིགས་རྟེན་བཅས་ལེགས་པར་སྒྲུབ།”[71] ཅེས་གསལ།

བཅ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བརྩམས་པའི། བྱམས་པ་མཁོན་པོའི་སྐང་བརྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་སྐལ་ལྡན་དད་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། “ཡང་བཞེད་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ལ། ཀོང་རྫོ་ཉིད་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་ཁོར་ཆུལ་བ་སྤས་བཅས་ཀྱི་རྟེན་མང་ཕུག་གི་འདུ་བྱེད་བཟང་པོ་གནང་བར་མཛོད་པར་རྟེན་འབྱུང་མ་འགྲིགས་པར་ལུས་པ་འགའ་རེ་དང་། ལེགས་འགྲིགས་བྱང་བ་འགའ་ཞིག་ཡི། འབོམ། རི་བར་མ། འོར་རྡུ། ར་ལ། གནས་ཐུ་མོ། ཀོང་བུ། འདན་མ་བྱག་ལ་སོགས་པ་བོད་ཆེན་

71 རག་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་བཀའ་འབུམ་པོད་ཨ། དབྱིན་ཇིའི་ཏོག་གྲངས། ཡ०ཚ–ཡ०ཤ

ལྷོངས་འདིར་རྣམ་པ་མང་པོ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བྱམས་པའི་སྐུ་བརྙེན་འདི་ནི་འོར་རྡུའི་གནས་སུ་གནམ་སའི་བར་གྱི་དབྱུད་རྣམས་ལེགས་ཚང་གཟིགས་ནས་ཆེད་དུ་བཞུགས་པའི་དག་པའི་གཟིགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བར་བྱམས་པ་ཉེ་སྲས་ཆེ་ཟོར་གྱི་ལྷ་བཅས་གཟིགས། དེ་རྣམས་ཐོགས་མེད་ཤུ་འཕྲལ་ཆེན་པོའི་རོལ་པ་ཉིན་གཅིག་ལྟ་བ་ནོར་བུ་རྡོ་ཡི་སྟེང་པོར་གྱུབ་པར་མཛད། སྐུ་ཀྱེའི་རྡོ་ནི་ལྷུ་རྐུལ་ས་བཅུའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མི་མགོན་དཀར་པོས་སོ་སོར་ཕུལ། ཤུ་འཕྲལ་གྱི་འདུ་བྱེད་དང་རང་བྱོན་དངོས་སྣང་གཉིས་ཀར་གྱུབ་པར། རྟེན་གཞན་རྣམས་ལས་ཀྱང་རབ་དང་ཕུལ་དུ་གྱུར། སྤོང་བཅོན་རྟེ་ཡུམ་བཅས་ཤུ་འཕྲལ་གྱིས་བྱོན་ནས་ལྷ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་གནས་པའི་མེ་ཏོག་གཏེར། མ་འོངས་པྲི་མའི་དོན་ལ་གཏེར་དུ་སྐུལ། པྲི་དུས་ཀུ་བཟའི་སྐུལ་པ་མི་མོ་སྐུལ་ཚུལ་ཅན་ཀྱིས་གཏེར་ནས་འདོན་པར་མཛད།”[72] ཅེས་གསལ།

ལྷེའུ་རྩེ་སྲས་ཆོས་འབྱུང་ལས། འཕྲལ་ཀྱི་ལྷ་བཅོན་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་མཛད་པའི་སྐབས། “ཚེ་སྐད་ལ་འོན་ཅང་རྩོར་ངན་སོང་སྐྱོང་བའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ནས་ཡབ་མེས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བས་ཀྱང་བཟོ་སྐུ་བཅུ་གསུམ་ཀྱིས་འཕགས་པ་བྱས་སོ། །མདོ་ཁམས་སུ་རབ་སྐྱོང་ཚོར་ཀྱིས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་ཐབས་ཡུལ་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་རིང་པོ་བཞེངས། སུམ་བར་ཐྲེའུ་ཐེང་གྲོལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། པྲི་སྟེ་དང་འོག་ཏུ། ཀ་བྱག་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་དང་འོ་དུ་ (འོར་རྡུ་) བྱམས་ཆེན་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་རྟེན་བཙུགས།”[73] ཞེས་དང་། “པྲི་སྤྱོང་ལྷེ་བཅོན་ནས་བཟུང་ནས། དེའི་དུས་ཡན་ཆད་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ནལྷངས་འབྱལ་གྱི་བྱངས་དུག་ལ། དབུས་ན་ལྷ་ས་དང་བསམ་ཡས་གཉིས། ཁམས་ན་ཀ་ཆུ་

72 བྱག་གཡབ་བྱ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་བྱངས་ ᳇᳇–᳇᳈

73 ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བསྡུན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལྷེའུ་རྩེ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ᳇᳐᳇᳇ ཤོག་བྱངས་ ᳇᳓᳐–᳇᳓᳇

བྱུང་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་པར་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

གཡུ་ཆེ་དང་། ཤ་ཁྲིད་ཐུགས་རྗེ་ལྷུན་བྱུབ་གཉིས། མདོ་ཁམས་ན་བྱོང་ཐང་འཛིག་རྟེན་སྒྲོན་མ་དང་འོར་རུ་ (འོར་རུ་) བྱས་ (བྱམས་) སྟོམས་གཉིས་སོ།"[74] ཞེས་གསལ།

འགོས་ལོའི་དེབ་གཅེར་སྔོན་པོའི་ནང་ "གསང་བ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་ཉི་ཚེད་སེང་གེས་མཛད་པ་འདི། ཁམས་ཀྱི་ཚོགས་རྫུ་ (ཚོར་རྫུ་) ཐུགས་རྗེ་བྱམས་ཆེན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་ཤུ་བ་བོ་རོ་ཙ་ནས་བསྒྲུར་"[75] ཞེས་གསལ། སྒྲབས་རྗེ་བདུད་འཛོམས་འཇིགས་བྱེད་ལེགས་རྟོག་རྗེ་ (1904–1986) མཛད་པའི་སྤྱ་འབྲུར་རྣིང་མའི་ཆོས་འབྱུང་ལྷ་དབང་གཡུལ་རྒྱལ་རྗ་བོ་ཆེའི་སྐུ་དབྱངས་ལས། "ཡང་ (འདུས་པ་མདོ་དབང་) ཁམས་ལུགས་སུ་གྲགས་པ་ནི། གསང་བ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་སྤྲོ་བ་དཔེན་ཉི་ཚེད་སེང་གེས་མཛད་པ་བོ་རོ་ཙ་ནས་ཁམས་འོ་རུ་བྱམས་ཆེན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྒྲུར་ནས་བཞད་པའང་མཛད།"[76] ཅེས་གསལ། སྒྲབས་རྗེ་བདུད་འཛོམས་འཇིགས་བྱེད་ལེགས་རྟོ་རྗེས་ཐུགས་བསྒྲིགས། སྤྱ་འབྲུར་བཀའ་མའི་ཆོས་སྟེའི་བྱེགས་བམ་ཅེར་བཞི་པའི་ནང་། དཔལ་གསང་བ་སྙིང་པོའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་པ་སྤྲོ་བ་དཔེན་ཉི་མའི་སེང་གེའི་འོད་ཀྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། ཞེས་པའི་བསྒྲུབ་བྱང་ནང་། "དཔལ་གསང་བའི་སྙིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རེས་པ་ལ། སྤྲོ་བ་དཔེན་ཉི་མའི་སེང་གེའི་འོད་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་འགྲེལ་པ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་བྱ་སྤྱ་ཀ་ལ། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ལོ་རྩྭ་བ་བརྒྱ་ཅུ་ཆོས་གསང་བའི་དབང་

74 ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་རྒྱུལ་མཚན་ལྷེའུ་རྡོ་སྤུས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ༢༣༥

75 རེའ་གཅེར་སྔོན་པོ། སྤྲོད་ཚ། ཤོག་གྲངས་ ༡༩༠ གུར་བཀྲའི་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་གྲངས་ ༣༠༣

76 ཀློག་ཀྱི་དགེ་བསྟེན་རིག་སྔགས་འཆང་བ་འཇིགས་བྱེད་ལེགས་རྟོག་རྗེ་དེ་ལེགས་རྒྱལ་བའི་སྐྱེས་ ༡༥༥༢ ལོར་མཛད་པའི། གང་ལས་ལྷོངས་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཐྲི་མོ་སྤྱ་འགྲུར་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཇི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་དག་ཅིང་གསལ་བར་བརྗོད་པ་ལྷ་དབང་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་རྗ་བོ་ཆེའི་སྐུ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཀ་སྐུངས་མ་ནི་ཀྱིན་ཁེང་བར་ཁང་། བར་ཐེངས་གཉིས་པ། ༡༩༥༧ (བར་ཐེངས་དང་པོ། ༡༩༥༤ ལོར་ཡིན་ནམ་) ཤོག་ལྷེབས། ༢༢༦བ

མཉེས་ནས་བསྒྲུབ་ཀེ། དགེ་བར་ཤོག"[77] །ཅེས་གསལ་བ་ཞིག་ལས་རྟེད། སྔ་དགེ་བཀའ་འབྱུང་ཀྱི་རྒྱུད་འབུམ་དང་རྟིང་རྒྱུད་པོ་ཏི་ཁག །བསྟན་འབྱུང་གྱི་རྒྱུད་འགྲེལ། ཐོག་མཚུངས་རྟིང་མ་རྒྱུད་འབུམ་བཅས་བའི་ནང་ལའང་གསང་བ་སྙིང་པོའི་འགྲེལ་པ་སྐོབ་དཔོན་ཉི་འོད་ཟེར་སེང་གེས་མཛད་པ་བོ་ར་ཙ་ནས་ཁམས་ཀྱི་འོ་རྒྱ་བྱམས་ཆེན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྒྲུབ་སྐོར་གསལ་བའི་དམེ་རྟིང་འགྲེལ་པ་དེ་ནི་རྟེད་སོན་མ་བྱུང་། དེས་ན་དམེ་དཀོན་གྱི་བསྒྲུབ་འདི་དུས་ཕྱིས་བོད་ནང་ཡུལ་དུས་སྐྱེ་གཟར་འཚོ་འབྱུར་རིམ་བྱུང་ནང་བོར་བརླག་ཕྱིན་བའི་བྱས་ཤིག་གསལ་དགུད།

བོ་རོ་ཙ་ནའི་རྣམ་ཐར་འདྲ་འབག་ཆེན་མོ་ལས། "དེ་ནས་ཡང་རྒྱལ་མོ་ཚ་བ་རོང་དུ་ལན་གཅིག་གཤེགས་ཏེ་ཚ་བ་རོང་གི་རྒྱལ་བློན་རྣམས་དང་མཐལ་ནས་ཆོས་ཀྱི་བབྱོ་བ་མཛད། སྐྱོང་དང་སྐྱན་ཐ་རྣམས་ལ་མན་ངག་གསུང་གིན་བཞུགས་སོ། །དེ་ཙ་ན་བོ་རོ་ཙ་ན་ཚ་བ་རོང་ན་བཞུགས་པ་ཐོས་ནས་ཁམས་སུ་སྐྱན་ཏྲངས། རྗེ་བཙུན་མ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་ཀ་གསུམ་ཡང་སྐྱན་ཏྲངས། ཁམས་ཀྱི་ཀུང་ (ལོང་དུ་?) བུམས་ཆེན་གྱི་ཡང་དབེན་དུ་བོ་རོ་ཙ་ནས་འོ་སྐྱ་མཛད་ནས་སྐྱབས་སྐྱེའི་ཆོས་བསྒྲུབས་རོ། །ཡང་བོ་རོ་ཙ་ནས་སྐབས་རྣམས་རྒྱལ་མགོན་པོ་དང་། སྐབས་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་མཆོག་དང་གསུམ་དགོངས་པ་ལྟར་ཀུ་མཛད། གཞན་འཁོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ལ་ཤ་ཀི་སེམས་སྐྱེའི་སྐོར་ལ་སོགས་པ། རྒྱུད་དང་མན་ངག་མང་དུ་གསུངས་ཏེ། མན་ངག་སེམས་སྐྱ་བཅོ་བརྒྱད་བརྗ་དང་དོ་སྐྱོད་དུ་བཅས་པ་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱུད་པ་དང་པོ་ནི་ཙི་ཙོ་རོས། ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ལ་སྐྱ་འབྱོར་ལྡ་དང་། མན་ངག་རྒྱ་མཚོའི་ཀློང་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱུད་དང་མན་ངག་བཅས་པ་སྨོག་འབྱུར་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །བརྒྱུད་པ་བར་མ་ནི་རྗེ་གཡུ་སྐྱ་སྲིད་པོས། སྐབས་སངས་རྒྱས་མགོན་པོ་དང་རྒྱ་ཀློ་གྲོས་གཞོན་ནུ་དང་། སྐབས་རྗེ་རྗེ་རྒྱལ་

77 སྐྱ་འབྱུང་བཀའ་མའི་ཆོས་སྐྱེའི་ཀྱེགས་བཤ་ཅེར་བཞི་པ་བཞུགས་སོ།། Kalimpong, 1982, Volume, ཅ་ཙ་ཀྱེག་ཐེབས་ ཅཀཀ་ཙ

བྱུབ་ཐོབ་ཅིག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཐུད་བཞུགས།

མཚན་ལ་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། ཕྱིས་ཁམས་ཏུང་ (འོར་རྡུ?) བྱམས་ཆེན་གྱི་ཡང་དབེན་དུ་རྗེ་ཉིད་དང་མཇལ་ནས་དགོངས་པ་མཛོད་ཀྱིན་གསུངས་པ་རྣམས་ཡིན།"[78] ཞེས་གསལ།

སྒྲངས་ཀྱི་བོ་ཏི་བཞེ་རུ་ལས། "སྒྲངས་ཀྱི་བྱུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་གཞེར་པ་སུ་ཀ་ཏ་གོ་ཆས། བྱ་རྡུབ (འོར་རྡུ) དགོན་མཆོག་འབྱུང་གནས་སུ། ཆོས་བྱ་ཆེན་པོ་བཙུགས། སྐྱེ་བོ་མི་ནག་པ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལ་བཙུད་བས་ཡུལ་དེ་དགར་ལམ་ལ་བཏང་། ཁོང་དགོན་པ་ན་མཉམ་བཞག་མཛད་པའི་དུས་ལ། རི་དྭགས། འདབ་ཆགས། གཅན་གཟན་རྣམས་ཆོས་ཉན། འདུལ་ཕྱིམས་སྤྱད། སྐོར་བ་བྱེད་པས། འདབ་ཆགས། གཅན་གཟན། རི་དྭགས། འདུལ་ཕྱིམས་བསྟུངས་ནས་ཆོས་ཉན་པ་ཡང་སྒྲངས་ཀྱི་བྱུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་ཡིན།"[79] ཞེས་གསལ།

བཀའ་བརྒྱད་ཆེ་བཞི་དང་ཆུང་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་གསེས་ཆུང་བརྒྱད་ཀྱི་ཁོངས་སྤྱར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོལ་གཏོད་པ་པོའམ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཆོས་རྗེ་སྤྱར་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་

78 རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བོ་ར་ཙ་ནའི་རྣམ་ཐར་འབྲུ་འབག་ཆེན་མོ། ས་བྱོན་མི་རིགས་དབེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༨༧ ལོག་གྲངས་ ༢༧༡–༢༧༢

༡༩༧༡ ལོར་མར་ཡུལ་ལ་དྲུགས་ལྷ་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་གཡང་འཛེལ་ཀྱིས་སྤྱར་བསྐྱུན་བགྱིས་པའི་མོ་རོའི་ཀུན་འབུམ་ཞེས་པའི་དེབ་གྲངས་བཀུད་བཞུགས་པ་མཐའ་དག་གི་སྐྱར་བྱང་དང་བསྐྱར་བྱང་གཉིས་ནང་ཁམས་ཀྱི་ཚོར་རྡུ་ཐུགས་རྗེ་བྱམས་ཆེན་གྱི་གཏུག་ལག་ཁང་དུ་ལོ་ཙ་བ་མོ་རོ་ཙ་ན་ཞེའམ་སྐོར་མི་གསལ། ཕྱོགས་མཚུངས་འཆི་མེད་བསྟན་གཉིས་གཡུང་བྱང་བྱིང་པའི་གཏེར་མ་སྤྱལ་པའི་ལོ་ཆེན་མོ་རོ་ཙ་ནའི་རྣམ་ཐར་པརྦའི་དགའ་ཚལ་ནང་ལའང་མ་རྟེད། རྣིང་མ་རྒྱུད་འབུམ་ཀྱི་སྐྱར་བྱང་དང་བསྐྱར་བྱང་ལྷ་ཞིག་གོ་བསྟར་བྱ་ཁོམ་མ་བྱང་ལགས་པ་ཞོར་འཛོམ་སོ།།

79 སྒྲངས་ཀྱི་བོ་ཏི་བཞེ་རུ་རྒྱས་པ། ཕྱོགས་བྱང་། ཨ་ཨཱ བར་གསལ། པར་ཆེན་སྐུ་ཞྭེང་བདུན་པ་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བརྒྱས་པའི། བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུང་བརྟན་ཀྱི་དགར་ཆག་སྐལ་ལྡན་དང་པའི་ཕྱིང་ཀ། ཞེས་པ་ཡོད་ཅེས་བྱག་གཡབ་བླ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ཕྱོགས་བྱང་། ཨ་ཨཱ ༧ དང་ཕྱོགས་བྱང་། ཨ་ཨཱ ཨ༣༢ སོ་སོར་གསལ་ཡང་པར་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མའི་བཀའ་འབུམ་བཀྲས་ལྡན་སྐུར་མའི་པོད་ཆེན་དགུའི་ནང་མ་རྟེད།

(1135–1203) ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས། "དེ་ནས་འོ་རྡུ་བྱམས་མདུན་ནས་ཉིན་ལམ་ཙམ་ཡོད་བ་འདམ་སྐྱེང་དུ་བྱོན་ནས་དགོན་པ་མཇད་ནས་བཞུགས།"[80] ཞེས་དང་། སྐར་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་གོང་མ་དཔལ་ལྡན་ཤོ་འདམ་སྐྱེང་བཀྲ་ཤིས་དགོན་ཀྱི་གདན་རབས་གཉིས་པ་ཡངས་དགོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ (1185–1245) ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས། "རི་ཁྲོད་དེར་ལོ་བཅུ་དགུ་བཞུགས། སྐྱོབ་ཚོགས་རིམ་གྱིས་འདུས་ཏེ། ཆོས་ཁྲིད་དང་། རབ་བྱུང་། རི་སྐྱང་རྩོན་ཁྲིམས་འོ་རྡུ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་སྟེ་སོགས་ལ་བཅའ་ཁྲིམས་རེ་སྩལ། ཚོགས་མཆོད་མཇད་སྐབས་དག་སྐང་མང་པོ་བྱུང་།"[81] ཞེས་གསལ།

དཔལ་ལྡན་ཤོ་འདམ་སྐྱེང་བཀྲ་ཤིས་དགོན་གདན་རབས་ལྔ་པ་རིན་ཆེན་སྤྲིང་བའམ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ (1266–1341) ཀྱི་དངོས་སྐྱོབ་སྐང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བླ་མའི་ (1295–1376) རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་མུན་སེལ་ལས། "དེ་དུས་འོད་རྡུ་བྱམས་པའི་མདུན་དུ། འཇམ་དབྱངས་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཚན་དང་། དྲུང་ཤིང་ལྷོ་བ་དང་། དེ་གཉིས་གཅོའ་མཇད་པའི་དགེ་འདུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་བསྐྱེར། མི་ཉའི་དགྱིལ་འཁོར་བརྒྱ་རྩ་དབང་། སྐྱབས་ཐབས་རྒྱ་མཚོ། མདོ་མང་གི་ལུང་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀ་མང་དུ་གསུལ།"[82] ཞེས་དང་། "དདུལ་ཆ་མཛེ་རྟ་བེར་ཁྲབ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་མང་དུ་བསྐྱེར་སྟེ། གཞི་མ་བྱས་ཏེ། འོར་རྡུའི་བྱམས་པ་རང་བྱོན་གྱིས་མདུན་དུ་བྱམ་པ་

80 དཔལ་ལྡན་སྐར་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གུ་ལྡན་ཁྱེད་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ৮৩

81 དཔལ་ལྡན་སྐར་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་གུ་ལྡན་ཁྱེད་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ৪৮

82 བསོད་ནམས་དབང་ཕྱུག་གིས་ ১২৮৫ ལོར་མཛད་པའི། འབྲི་བའི་རྟ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྐང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བླ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་མུན་སེལ་བཞུགས། ཞྭ་སེར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་བྱག་གཡབ་ཁམྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་དོ་ཐོག་ཐུ་ཧོ་མི་ཉན་སྐུ་རབས་དགུ་པ་དལ་འཚོ་གཞེས་མཆོག་གི་སྐུ་གསུ་ནས་གསོལ་རས་ཐོབ་པའི་དབུ་ཅན་བྱིས་རྣིང་དཔེ་རིང་སྐར་སྐྱོག་ཏོག་ཕྱེའམ་ ৪৩བ২

བཙུག་པ།"[83] ཞེས་དང་། "འོད་རྟུལ་ (འོར་རྡུ་) བྱམས་པའི་དྲང་དུ་ཞིང་རྣམས་མ་གཞི་བྱེད་ན། རིལ་ལུའི་སྐྱབ་ཁང་ཆེན་པོ་གཅིག་བཏབ།"[84] ཅེས་དང་། "མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཆ་སྟོང་སྐད་ཐམས་ཅད་བྱ་དོན་མི་དོན་སྟོང་དོན། ཡོན་བདག་དང་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཞི་བཟུང་ནས་བྱམ་ཁ་སྦྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པར་འདོགས། ཁྱད་པར་དུ་འོད་ཟུལ་ (འོར་རྡུ་) བྱམས་པའི་དྲང་དུ་བྱམ་པ་བཙུགས་ནས་བྱམ་ཆུ་འགྱེད་ཅིང་། སྦྱོགས་མཐའ་དག་གིས་འགྲིམས་ཡོད་པས། སོ་སོར་རང་རང་གི་ཡུལ་དུ་བྱམ་ཆུ་ཁྱེར་དེ། མི་རོར་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་འགྱེད་པར་བྱས་ཏེ། འགྲོ་དོན་རྒྱ་ཆེ་བར་འདུག"[85] ཅེས་གསལ།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་དངོས་སློབ་བསྟན་པ་སྦྱོགས་མཐར་སྐྱེལ་བའི་དར་ཆེན་དུག་གི་ནང་ཚོན་སྐད་བྱང་སེམས་ཤེས་རབ་བཟང་པོའི་ (1395–1457) རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་དངོས་སློབ་སངས་རྒྱས་བཟང་པོས་བརྩམས་པ་ལས། "དེ་ནས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་དོན་ནི་འཕེལ་བ་དང་། འོར་དུའི་ (བྱག་གཡབ་བྱམས་མདུན་) རྗེ་བཙུན་བྱམས་པའི་སྐུ་ཏིན་རྒྱབས་ཆེ་བའི་གྲགས་པ་གསན་པས། རང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་འཕེལ་བའི་ཐབས་དང་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟམས་ནས་བྱོན། ལམ་དུ་འབྱལ་བ་བྱང་བ་ཡང་ཐལ་ཆེར་མཆོད་པའི་རྗེས་སུ་བསྟོས་ནས་བྱམས་པའི་མདུན་དུ་ཕུག་ཕེབས་ཤིང་མཆོད་པའི་རྫོམ་པ་མཛད་དེ། དེའི་དུས་སུ་ལྷ་སྟེ་དང་མི་སྟེ་གྲངས་ལས་འདས་པ་སྦྱོགས་རིས་ཐམས་ཅད་འདུས་ཏེ། རྗེ་བློ་མའི་ཞལ་མཐལ་བ་དང་། བསྟེན་བཀུར་བའི་ཚེད་དུ་འདུས་པའི་མི་ཚོགས་ཀྱི་ཆེན་པོ་བྱང་ཞིང་དེ་ན་རྩམ་པ་ཁལ་གྲངས་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་ཞལ་ཟས་ཆེན་པོ་གཅོ་བོར་བྱེད་པའི་ཉེ་

83 སྒང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བློ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་སྒྲོན་མེལ་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས། ༤༣ན།

84 སྒང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བློ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་སྒྲོན་མེལ་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས། ༢༢བ།

85 སྒང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བློ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་སྒྲོན་མེལ་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས། ༢༢བ།

མ་རེ་རེ་ལའང་ཞལ་ཟས་མདའ་ཚོད་བརྒྱ་སྦག་རེ་ཙམ་དང་། མར་མེ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐའ་ལས་འདས་པའི་འོད་ཀྱིས་ཉིན་མཚན་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཤོད་ཀུན་གསལ་བ། སྨོས་ཀྱི་དུད་པ་ནམ་མཁའི་ཁྱོན་གང་བ། མེ་ཏོག་ཀུང་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་པ་ཚང་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། གདུགས་རྒྱལ་མཚན་མཆྱལ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་བསམ་ཀྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྣམས་དང་། བྱམས་པའི་དབྱུ་ལ་གསེར་གྱི་དབྱུ་རྒྱུན་དང་ཞལ་གསེར་དང་། དར་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྦན་དར་དང་ན་བཟའ་གསོལ་བ་དང་། ལྷ་སྐུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྦན་དར་དང་ན་བཟའ་ཐུལ་ཏེ། མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཐུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པས་ཞག་བདུན་མང་པོར་སྒྲུབ་པ་མཛད་པ་དང་། དགེ་འདུན་མང་དུ་ཚོགས་པ་ལའང་ཚོགས་སོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། སྐྱེ་དམན་མང་དུ་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་ལའང་སྦོན་མོ་བཟང་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཉམ་ཐག་པ་དང་དབུལ་ཕོངས་ཀྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལའང་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོས་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསལ་ཏེ། དེར་འདུས་པ་ཐམས་ཅད་བྱམས་པའི་མདུན་དུ་ཚོགས་པར་མཛད་ནས་མཆོད་འབུལ་དང་སྦྱིན་ལམ་རྒྱ་ཆེན་པོ་མཛད་པ་དང་། དེར་ཚོགས་པ་ལ་སོ་སོའི་བློ་ཡུལ་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་ལུང་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གནང་གྱིས་དང་བ་དང་མོས་གུས་སྐྱེས་ཏེ། མེ་ཤིང་ཡན་ཆད་ཀྱི་འབུལ་བ་དང་བསྟེན་བཀུར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བྱུང་ངོ་།"[86] ཞེས་གསལ།

ཞརྒལ་དབང་ཀརྨ་པ་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་མཐོང་བ་དོན་ལྡན་ (1416–1452) གྱི་རྣམ་ཐར་ཡི་ལོ་ ༡༩༩༠ རྗེས་ཙམ་ནང་། "དེའི་དགྱིད་དང་པོ་ནས་ལམ་སྐར་ཁམས་སུ་མཛད་ནས་འོ་རྟུར་

86 དྲུང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བརྩམས། ཆབ་མདོའི་བླ་དགོན་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྡུས། ཆབ་བྱོས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་རིག་གནས་ལོ་རྒྱུས་དབྱད་གཞིའི་རྒྱ་ཆ་འཆོལ་སྐྲིག་ཁྲུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནས། ༡༩༨༧ སྐྱམ་སྐར། པོག་གངས། ༢༠–༢༢

བྱུང་ཐོབ་ཅེ་ན་འདི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱུར་བཞུགས།

བྱམས་པའི་སྐུ་དང་མཉམ།"[87] ཞེས་གསལ།

པཎ་དབང་ཀཱར་པ་བདུན་པ་ཆོས་གྲགས་རྒྱ་མཚོའི་ (1454–1506) རྣམ་ཐར་ནང་། "འོར་རྡུ་བྱམས་ཆེན་མཉམ་ཞིང་མཆོད་པ་ཆེར་མཛད།"[88] ཅེས་གསལ།

པཎ་བ་མདོ་ཁམས་པ་སྐུ་ལྡེ་དང་པོ་ཁམས་པ་སྐར་པ་ཀརྨ་བསྟན་འཛེལ་གྱི་རང་རྣམ་ལས། ༡૯૦૮ ཡས་མས་ནས་ "རིམ་གྱིས་བྱམས་མདུན་དུ་ཕྱིན། ཆར་སྨོན་བྱས་པས་ཀྱང་བབས། ཆོས་རយང་རེ་ཟུང་འདུས་བྱུང་བར། ལྷོ་སྨྱོང་། ཕུག་ཆེན་དམིགས་སུན། ཆོགས་ཆོས་མོན་འཁོར་མ་ཆེ་ཆུང་སོགས་འཕྲལ་དགོས་འགའ་རེ་བཞད། བཟའ་བཀུང་དགའ་རབ་རྣེད་ཀྱང་འབྱལ་གྱི་སུན་པས་སྨོད་གནས་དབེན་ཞིང་འཆོ་བ་མེད་པའི་ས་ཁྲལ་ཞིག་བྱུང་ན་རྒྱང་ཙམ་སྨོད་རྟིས་ཀྱིས་ཏོ་འཛོམ་འགོར་གྱིན། བྱང་རྩའུག་པ་བདག་པོས་འཛིན་མཁན་ཡོད་དམ་མེད་རྩད་བཅད་པས་འདི་ལ་སུས་ཀྱང་བདག་འཛིན་བྱེད་མཁན་མེད། སྔར་སྣར་ཚང་དཀར་བརྒྱད་དང་རྒྱས་སུ་འཛོམས་དུས་ཀྱི་དགོན་གནས་སུ་འདུག་ཅེས་ཟློང་པས་རྟེན་འབྲེལ་ལེགས། ཕག་བྱའི་སྐོབ་མས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས་སུ་འདུག་པས་གོ་བཅད་སྣམ། ཞོགས་གང་དུ་བལྟས་ཀྱང་ས་སྐྱ་མི་འདུག་ཅིང་རི་ཡི་རྩེ་རླུམ་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཅིག་འདུག་པས། བྱ་ཚོད་སྐྱངས་པའི་རི་བོ་ཡིན་ཞེས་མིང་དུ་བཏགས། ཞོགས་ཐམས་ཅད་ནས་ལོ་

87 རྟ་ཚག་ཆོ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་མཛད། ལྷོ་རོང་ཆོས་འབྱུང་། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ༢૯ བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱབ་ཁང་ནས་བསྐྱན། ༡૯૯૭ ཤོག་གྲངས་ ૨૬૪

88 སྐྱབ་བརྒྱད་ཀརྨ་ཀཱ་ཚང་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་རོང་བུ་རྩ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཀུའི་སི་ཏུ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་བསྟན་པའི་ཉིན་བྱེད་ཀྱི་བཀའ་འབུམ། པོད་ད་པཉམ་པོད་ཕྲེང་ ૨૨ Published by Palpung Sungrab Nyamso Khang, Sherab-Ling Institute of Buddhist Studies, Sansal, 1990 དཔྱིན་ཌིའི་ཤོག་གྲངས་ ૬૦૮

མོག་གི་མདོག་སྔ་ཚོགས་པ་དང་། ལྷོན་ཤིང་གི་ལྷང་བས་ཚར་དུ་དངར་བའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འདུག་པས་བག་མེབས། ཐོགས་ཐོགས་ནས་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་མང་པོ་འོང་གིན་འདུག་པ་རྣམས་དང་བརྩོན་ཤེས་རབ་ཆེ་བས་དགེ་སྦྱོར་ཀྱི་སྐྱེས་ཐུལ་ཡང་དགའ་མོ་ཡོང་གིན་འདུག་ལ། བོད་སྐད་གཏན་ནས་མི་གོ་བའི་རིགས་སྐྱེབས་བྱུང་བ་ལའང་། སྐར་སྐད་[89] བར་ལོ་ཙྪ་སྐྱེར་དུ་བཅོལ་ནས་བསྐྱབས་པས་དགེ་སྦྱོར་སྐྱོང་བདེ་དགའ་མོ་བྱུང་སོང་།"[90] ཞེས་གསལ།

ཆུ་སེར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་བྲག་གཡབ་དཀའ་བཅུ་བཀས་པ་རྒྱ་མཚོའི་ (1572–1639) རྣམ་ཐར་དང་བའི་ལྷོན་ཤིང་ལས། "བྱ་དགོན་སྐྱབ་འོར་དུ་བྱམས་པ་མཐལ་བྱོན་བའི་ཁོག་རྟེ་ལ་ཁར་སྐྱང་བ་ཡེང་བ་འདུ་བ་གཅིག་ལ། མི་ནག་པོ་ཐང་ཤིང་ཙམ་བྱང་བ་དང་། བདག་རྟ་ལ་བབ་ནས་ཐང་ལ་ཕོག་མ་ཐག་ཏུ་ཆོས་རྒྱལ་བྱུང་བ་དང་། མི་དེ་ལ་ཐོད་དབྱུག་གཅིག་བརྒྱབ་སོང་བས། མཉམ་དུ་བཅིབ་འགྲོག་ནས་ཐང་ལ་ལྷུང་ཡང་གནོད་འཆེ་གང་ཡང་མ་བྱུང་གསུངས། བྱམས་པའི་མདུན་དུ་མར་མེ་རྒྱལ་མཚན་ཤད་བུ་ཆ་ཚོང་དང་གཞན་ཡང་མཆོད་པའི་ཆོགས་དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྤྲལ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཐུལ། སྔོན་ཡང་བྱམས་པའི་སྐུ་འདུ་ལ་མཆོན་གསོལ་བ་མེད་པས་ཁོང་གི་དོ་སྐུ་ཁྲེལ་གསོལ་ནས། ཞལ་ལ་གསེར་དང་སྐུ་ལུས་ལ་དངུལ་གསོལ། སྐན་དང་སོགས་མཆོད་པའི་ཆོགས་བྱ་རོམ་པས་གང་བར་བྱས། མདུན་དུ་གསོ་སྦྱོང་བྱས།

---

89 དེང་སང་ཡང་ཉག་རེ་བྲག་གཡབ་ནང་སྐར་སྐད་ཀྱི་ཆུན་མ་བརྒྱ་ཙམ་ཀྱི་སྡེ་དུམ་ཞིག་ཡོད་སྐད་ཐོས་ན་འདི་ཞི་བོད་སྤྱིའི་སྐད་རིགས་ཞིབ་འཇུག་པར་གལ་གནད་ཤིན་ཅུ་ཆེ་བའི་དབྱད་གཞི་ཡིན་ན་སྐར་སྐད་སྐྱ་བ་ཞོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མེས་ཡོའི་ཕ་སྐད་མ་བརྗེད་པར་ཆུན་འབྱོངས་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་འབད་རྩོལ་དགོས་དེས་རེད།

90 དཔལ་ལྡན་བྱ་མ་དམ་པ་ཀན་བསྟན་འཕེལ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བྱུབ་པའི་རོལ་རྩེད། ཤོག་གྲངས་ ๑๐๓–๑๐๕

བྱུབ་ཐོབ་ཅིག་རེ་ཞེས་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་པར་བསྟན་ཞིང་ཆེམས་ཅམས་མཁྱར་བཞུགས།

རྒྱི་ལམ་དུ་གནས་པོ་རྡོ་རྗེ་གུར་མགོན་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཁ་དར་ཕུལ་ནས་མཇལ་བྱེད་བས་སྐབས་རང་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་གསུང་།"[91] ཞེས་གསལ།

---

91 བསྟན་པའི་བདག་པོ་བྱག་ཡབ་དཀའ་བཅུ་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གྲགས་པ་ཆུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་པ་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་མདོར་བསྡུས་པ་དང་པའི་ཚྱོན་ཤིང་རྩ་བརྟེན་ཆུ་མོ་ཆུབ་མི་ཆད་པ་བཞུགས་སོ། །སྒྲོང་བ་དགེ་སློང་ (འདུ་ཟེར་བྱ་མ་) དཀོན་མཆོག་ཆུལ་མཚན་ཉིས་ས་ཚོ་བྱི་ལོར་མཛད། ཟིན་བྲིས་མཁན་ནི་མདོ་ཁམས་ཀཻཝོག་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཆར་སྐྱེས་པའི་བན་གཟུགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆུལ་མཚན་ཡིན་ནོ། །དབུ་མེད་བྲིས་མ། ཤིག་ལྟེවས་ ཀཀཅ བྱག་གཡབ་ཆུང་ཚོང་སྐུ་ལྷང་གསུམ་པ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ངམ། ཐུབ་བཟང་བསྟན་པས་མཛད་པ། རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་ཆུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་བླབས་ཀྱི་ཆར་ཆུབ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །བྱག་གཡབ་སྐར་མ། ཤིག་ལྟེවས་ ཁཀཅ ལས། "རིམ་གྱི་ཉིར་ངུ་སྐུགས་རྗེ་བྱམས་ཆེན་གྱི་མདུན་ངུ་ཞེབས། མར་མེ་ཆུལ་མཚན་ངུ་གྲགས་པའི་མཆོད་ཀོང་བཆུ་ཚར་ཁྱིན་ཏུ་བཟང་བ་ཞིག་བཞག །སྐུ་ལ་བྱས་གསོལ་རྣམ་ཞལ་གསེར་དང་། སྐུ་ལུས་ལ་དངུལ་གསོལ། སྐབ་དར་དང་མར་མེའི་ཆུབ་བཙུགས་ཁྱིང་གསོ་སྦྱོང་མཛད། མཆལ་ལམ་ངུ་གནས་བོ་རྡོ་རྗེ་གུར་མགོན་གྱི་བཀྲ་ཤིས་ཁ་དར་ཞིག་ཡུག་རྐེན་ངུ་ཁྲེར་ནས་མཇལ་བྱུང་བས་རང་རེ་བཞིན་སྒྲུབ་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡོད་གསུངས། བྱམས་སྒྲོན་ཐུང་ངུ་ཞིག་བཙུས།" ཞེས་གསལ། ཆུ་གར་ལྷོ་ཡུགས་མོན་ལྷོར་འབྲས་སྦྱངས་བློ་གསལ་ལྷིང་དུའེ་མཚོ་ཁང་ནས་ངལ་གསོ་ཞིང་ཁམས་ཤུགས་ཐོབ་བྱས་ཏེ་ཟླ་ ཀཀ ཉིན་ ཀཀ ལ། དགའ་བཅུ་བྱུགས་པ་ཆུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་གསལ་བཞིན་ཁ་ཡིག་ཀཻཝོག་རྡོ་རྗེ་གདན་ཁྲི་ཆེན་ཁྲི་ཐོག་ཏུ་ཞལ་ཕེབས་ཏེ་ ཀཀཅ

བྱག་གཡབ་ཪསྐྱབས་མགོན་སྐུ་ལྷེང་གཉིས་པ་རྗེ་བཙུན་ཐུབ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ (1647–1682) ཀྱི་རྣམ་ཐར་དཔོན་བྱུབ་ཆར་འབེབས་ལས། "འོར་དུ་བྱམས་པ་ནས་བཟུང་སྐུར་ཁམས་ཀྱི་གནས་རྣམས་མཇལ་དུ་སོང་།"[92] ཞེས་དང་། གོང་གསལ་རྣམ་ཐར་ཀྱི་སྐུར་བྱང་དུ། "རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་ཀྱི་འདུན་ས་འོར་དུ་སྐྱབས་རྗེ་བྱམས་ཆེན་གྱི་ཕོ་བྲང་མཁས་བྱུང་ལས་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་པའི་གནས་དགའ་ལྡན་བཤད་སྒྲུབ་ཆོས་འཁོར་"[93] ཞེས་གསལ།

བྱག་གཡབ་འབྲོར་རི་བྲ་མ་འཇམ་དཔལ་བློ་གྲོས་སམ་འབྲོར་ཁེ་བྲ་མ་ཡེ་ཤེས་དབང་གྲགས་ (c.1862–c.1958) ཀྱི་དཔར་བསྐྲུན། བྱག་ལྷོངས་འོ་དུར་བྱམས་པའི་འབྲུངས་རབས་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ལས། "འོ་དུར་བྱམས་པའི་དཀར་ཆག་མདོར་བསྡུས་ནི། མེ་ཕོ་འབྲུག་གི་ལོ། ཉག་སྟོན་བྲ་མ་ཤེས་རབ་ཟེར་བ་གཅིག་གི་གཟིམ་ཁང་གོང་མ་ལ་ཉི་མ་ཤར་ནས་ཡོད་པའི་ཚེ།"[94] ཞེས་དང་། ཡང་། "དེའི་དུས་སུ་རྟེན་རང་བྱོན་འདི་ཡི་སྐྱན་པའི་བྱག་པ་ནི་ཐྱོགས་ཀུན་ཏུ་བྲལ་བའོ། །གཙང་དབུས་ཁམས་གསུམ། རྒྱ་དཀར་ནག་སྟེ་བ་རྣ་བས་ཐོས་ཚད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འོ་དུར་མདོ་ཡི་སྐུད་ན་རྟེན་རང་བྱོན་དུ་འབྲུངས་ཟེར་ནས། རྟེན་མཇལ་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་བརྗོད་ལས་

---

92 རྗེ་བཙུན་བྲག་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་རྣམས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དཏོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །བྲག་གཡབ་ཆུང་ཚང་སྐུ་ལྷེང་གསུམ་པ་ཤྲཱིའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྐུ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་པ། མིང་གཞན་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛོད་པ། བྲག་གཡབ་སྐར་མ། ཤོག་ལྷེབས་ ३८३

93 རྗེ་བཙུན་བྲག་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་རྣམས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དཏོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ३५-४३

94 འབྲས་སྤུངས་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་ལྷག་འབྲུའི་སྐར་མ། སྐར་ལོ་མི་གསལ། དེས་ཐུང་ཤོག་ལྷེབས། २० ཅན། ཤོག་ལྷེབ་ २८७ བྱག་གཡབ་བྱ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་གྲངས་ ७–२२ བར། ཉན་ཤིང་ཀོང་རྗེ་བོད་དུ་མེབས་ལས་བྱག་གཡབ་བརྒྱུད་ཚེལ་བས་བཞེངས་པར་གྱགས་པའི་བྱམས་མདུན་བྱམས་རང་བྱོན་སྐོར་གསལ།

འདས་པ་བྱུང་ནས། རིག་འཛིན་འགག་མེད་ཆད་དང་། རྒྱ་ཟ་ཨམ་ཐུང་ཡན་ཐམས་ཅད་ཁྱོམ་གྱིས་གང་བྱུང་ནས། དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ས་སེམས་ཅན་ལས་དང་སྐལ་བར་ལྡན་པ་མང་པོ་ལྟ་རྟེན་དེ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་མང་པོ་སྐྱེ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་འགོད་པའི་ལམ་ཐོབ་བོ།"[95] །ཞེས་དང་ཡང་དེའི་ནང་། "ལྷུང་སྐྱེ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས།"[96] ཞེས་གསལ།

དེས་ན་གོང་གསལ་ཅག་སྨོན་ཏྲ་མ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མ། སྒར་ཚང་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཆོས་རྗེ་གཤའ་དགོན་པ་སངས་རྒྱས་སམ་སྒོམ་པ་ཨ་གྲུགས་ (1174–1230) "དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཙམ་གཞོན་པ་ལ། རོགས་ཀུན་གྱིས་ཐུགཏ་དོག་བྱས་ནས་མཆོད་ཚུང་འདི་གཅོད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་རེར་བ་ལ། དེའི་གནས་དགོན་དེ་ནི་ཅག་སྨོན་ཤེས་རབ་འོད་བྱ་བ་དབུས་གཙང་ཁུ་སྟོན་

---

95 བྱག་སྒོངས་འོ་ངུར་བྱམས་པའི་འབྲུངས་རབས་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་བཞུགས་སོ། །ཞོག་ལྷེའམ་ཐང་སྒོངས་སྐོབ་ཆེན་གྱི་སྐོབ་མ་ཆབ་སྲིད་བཅོན་ཟུར་གངས་ལྷ་མོས་བྲིས། ཚ་རེའང་དུག་གིས་གཞོན་མ་ནུས་པའི་གངས་རིའི་ཆུ་ཐིགས། སྐེར་ནས་སྐར་སྐྱུན་བྱས་པ། ༢༠༠༥ ཞོག་བྱངས་ 21–22 བར། "བྱམས་མདུན་བྱམས་པ་རང་བྱོན། གནས་འདིའི་སྐོར་དང་ལྡན་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་ཅུང་ཟད་ཙམ་མཐེབ་ཆུང་སྐྱེད། ཡིག་ཆོགས་ལ་མ་མཇེམས་པར་བྷ་དགོན་གྱི་ལོ་ཆུས་ནང་འཁོད་པའི་འབྱོར་རི་བྷ་མ་འཇམ་དཔལ་བྷོ་གྲོས་ཀྱི་དཔར་བསྐྲུན་བྱག་སྒྲིངས་འོར་རྟ་བྱམས་པའི་འབྲུངས་རབས་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ཞེས་པ་ཅུང་ཟད་ཙམ་བསྐྲངས་ན།" ཞེས་དང་། འོར་རྟ་བྱམས་པའི་འབྲུངས་རབས་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་གི་དབུ་ཁོག་བཞི་ཙམ་ལེབ་བཀོད་རྗེས་མཇུག་སྒོམ་དུ། "ཞེས་སོགས་ལོ་ཆུས་དངོས་མཚོང་མང་པོར་འདུག་ན། སྐྱེ་བོ་འགའ་ཞས་མཁས་འདོག་དང་མཚོར་འདོད་གང་ཡིན། དགོས་མེད་ཀྱི་ངལ་བ་བརྒྱ་པྲག་བསྐྱན་ཏེ་གནས་འདིའི་སྐོར་སྤྱི་ཁམ་བོ་ཆེ་གསོག་པའི་ལོག་བཞད་དུད་སྤྲིན་གྱིས་དགུང་གི་ཉི་ཟླ་ལས་གསལ་བའི་བྱམས་པའི་འབྲུངས་རབས་འདི་མངོན་སུམ་དུ་སྤྲིབ་ཅེན་ཡོད་ཚོད་འདུག་ན། སྤྱ་བ་ཉང་ན་མཇེས་སོ་ཟེར་བ་ལྟར་ཁན་མེད་ལྷག་ཡིད་གསུམ་རྐྱེ་དང་བཅས་པ་རེ་ཞིག་འདིའི་སྐོར་འགོག་ལམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ན་དགེ་མཚན་བརྒྱ་འགྱུར་ཆེ་བའི་བསྐུལ་མ་དང་བཅས་ནན་ཏན་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་བསྒྲགས་སོ།" །ཞེས་བྱིས་འདུག

96 བྱག་སྒོངས་འོ་ངུར་བྱམས་པའི་འབྲུངས་རབས་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་བཞུགས་སོ། །ཞོག་ལྷེའམ་ ཨབཅ

ནས་པག་མོ་བྱ་བ་ལ་གཏུགས་པའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ཞིག་བཞུགས་པའི་ངང་དུ་བློ་བཏུག་པས་སྐུ་དང་ཚིགས་ལ་འགྲན་རྒྱ་དང་བལ་བས་ཁོང་ཤིན་ཏུ་མཉེས་ནས་དེ་རིང་འདིའི་བློ་ཡག་པ་ལ། དའི་གོ་འཕྲིས་གསུངས། ཡང་ཁོང་གི་ཞལ་ནས་ཁྱོད་མོས་གུས་རེ་ཚེ།"[97] ཞེས་གསལ་བ་འདི་ཡིན་ན་གོང་གསལ་མེ་ཐོ་འབྲུག་གི་ལོ་ནི་ ༡༧ཁ༨ འཛེལ་དགོས་པར་སྣང། ཡང་ "རིག་འཛིན་འགག་མན་ཆད་དང་། རྒྱ་ཟ་ཨམ་ཅུང་ཡན་ཐམས་ཅད་ཁྲོམ་གྱིས་གང་བྱུང་" ཟེར་བའི་གོ་དོན་ཡང་བྲག་གཡབ་བྱམས་མདུན་གྱི་ཐང་མདར་ལག་ཆུའི་ཚུར་རིར་ཡོད་པའི་རིག་འཛིན་འགག་དང་། ལག་ཆུའི་ཕར་རིར་ཡོད་པའི་རྒྱ་བཟའ་ཨམ་ཅུང་ཞེས་པའི་རྡོ་ཐ་བོང་ལ་གོ་དགོས་སོ། །ཡྱང་སྐྱ་ཡང་སྐྱ་ལྷེད་སུ་ཡིན་གསལ་ཁ་མི་འདུག་སྟེ་གང་ལྟར་ལྷུང་སྐྱ་ཅོ་ཐོག་ཐྱ་དང་པོ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཚོས་ལྡན་ (1642–1714) སྐུ་ལྷེད་གཉིས་པ་རོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་ (1717–1786) བཅས་ཡིན་ན་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་གྱི་སྐོན་ལ་ནི་མ་བྱོན།

ཡི་ཞེའི་གོ་བསྒྲིགས་བྱེད་པ་པོ་སྤྲོབ་དཔོན་མགོན་པོ་བསྟན་འཛིན། ལྷ་སྐྱའི་ཐིག་དེའི་མི་ཚམ་དགོངས་རྒྱུན་ལས། "རྒྱ་ནག་ནས་བཟོ་རིགས་བོད་དུ་བརྒྱུད་ཚུལ་ནི། ཐེན་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་ཕྱི་སྐོར་རྒྱལ་པོ་ཐེང་ཐའི་ཙུང་གི་སྲས་མོ་ལྷ་ཅིག་ཀོང་རྗེ་ཁབ་ཏུ་བཞེས་ནས་རྟེན་སྐལ་རྗེ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེ་དང་། བཟོ་སྡུ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་དེའེ། སྐུན་དབྱད་ཆེན་མོ། རྗེས་ཀྱི་སྤྲོར་ཐང་བརྒྱད་ཅུ། རིན་ཆེན་རིགས་དར་ཟབ་མཐའ་ཡས་པ་བཅས་ཏེ་ཕེབས་པར་ནས། ཁམས་སུ་བྱོན་པ་དང་ཡུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕེབས་པར་བྱགས། བྱག་ལོག་ལ་འབྱམ་རྒྱས་པའི་དབྱ་དང་བཟང་སྤྲོད་རྗེ་སྐུ་ཁྲབ་བརྒྱད་ཅུ་པའང་བཤོད་ཡར་རྒྱལ་རབས་རྣམས་སུ་གསལ། ཁོ་བོའི་མཐོང་ཚོས་སུ། ཚ་བ་རོང་ནས་ཡར་ཕེབས་སྐབས། ལྷ་འདུས་གནས་སུ་རྗེ་ལས་བཤོས་པའི་རྣམ་པར་སྣང་

97 སྤྲོ་རོང་ཚོས་འབྱུང་། དགེ་རྒྱུད་དབྱ་མེད་ཀྱིས་མའི་སྐུར་སྤྲོག་གོག་ལྷེབས། ༡༩༠རཀ སྤྲོ་རོང་ཚོས་འབྱུང་། གོག་གྲངས་ ༧༩༠

མཛོད། ཅེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་བཅས་མི་ཚད་ཙམ་ཉིན་གཅིག་ལ་བཞེངས་པར་གྱུར། དེ་ནས་སྐབ་ར་སྟོད་རི་བོ་བརྒྱ་ཞེས་བའི་གནས་སུ་རྩེ་ལས་བཤོས་བའི་རྩ་བོ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐོག་ཚད་མ་དང་། དེ་ནས་ཡར་རི་ངོས་སུ་ཕུག་རྡོར་གྱི་སྐུ་མི་ཚད་ཙམ། དེའི་གཡོན་ངོས་སུ་ཨ་ཞེ་རྒྱ་ཟ་རང་གི་ང་འདྲ་མ། དེ་ནས་གཞན་ཡང་སྐང་བ་མཐའ་ཡས། བྱམས་པ་སོགས་ཕྱུ་འཕྲལ་གྱི་བཤོད་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་དང་བཅས་ཅེ་བཞེངས་པར་གྱུར། དེ་ནས་བདུན་ཕྲག་གཅིག་གི་རིང་མཚམས་ཀྱི་མ་ནི་འབྲུ་དྲུག །དེ་ནས་བདུན་ཕྲག་རིང་བྱག་གཡབ་བྱམས་འདུས་སུ་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐུ་སྐྱིལ་ཀྲུང་དུ་བཞུགས་པ་ཉིན་གཅིག་ལ་བཞེངས་པར་གྱུར། དེ་ཐམས་ཅད་འབྱར་དོད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐུ་གསལ་ཞིང་བྱོན་ལེགས་པ་འཇིམ་བཟོ་མཁས་པ་ཆོས་དཔེ་བློང་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ལྟ་བུ་ལ་བསམ་ན་ཀུ་ནག་གི་རི་མོ་ཡང་དག་གཞན་དང་གཅོ་བོ་ཨ་ཞེ་རྒྱ་ཟ་རང་གི་སྐུལ་པའི་བྱིས་ཀྱུན་ཞིག་ཡིན་པར་སྣང་། དེ་རྣམས་གནའ་མིའི་ཁ་དཔེ་དང་གཏམ་འགྱར་ལྟ་བ་ཡིན་པར་དུས་དང་ལྟ་བར་ཀུ་དམར་གྱིས་རྩ་བརྟག་ཏུ་མ་བཏང་བར་དུ་མཇལ་ཀུ་ཡོད།"[98] ཅེས་གསལ།

བྱག་ལྷོངས་འོ་དུར་བྱམས་པའི་འཁྲངས་རབས་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་ལས། "གཉེར་པ་(ལོངས་སྤྱོད་ཀུ་མཆོ་) བློ་མའི་ (ཅག་སྟོན་བློ་མ་ཤེས་རབ་) མདུན་དུ་ཕེབས་ནས། ཁྱེད་སྐུར་དུ་བྱོན་དང་རྐེན་བྱོན་ནས་འདུག་ལགས་ཞུས་པས། བློ་མས་དེ་ལེགས་སོ། །དེ་རིང་ཆོས་བཅུ་དུས་ཀྱི་ཀུལ་པོ་ཡིན་གསུངས་ནས་བྱོན་ཅ་ན། ཀུལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ་སེང་ཁྲི་པདྨ་དང་བཅས་

98 སྐྱ་སྐྱའི་ཐིག་དེའི་མི་ཁམ་དགོངས་ཀུན། ཡི་ཁེའི་ཀོ་བསྒྱིགས་བྱེད་པ་པོ་རང་གི་ཞང་པོ་སྐྱོབ་དཔོན་མགོན་པོ་བསྟན་འཛིན། དེའེ་རིམ་པདྨ་རྣམ་གྲོལ་མཐའ་ཡས་ཀྱིས་བྱིས། *Concise Tibetan Art Book*, Perna Namdol Thaye, Kalimpong, 1987 ཤོག་གྲངས་ ৩–৮

བའི་སྐྱེང་དུ་ཞབས་རྡོ་རྗེའི་སྐྱིལ་ཀྲུང་ཕུག་ཏུ་ཉི་ཤུ་ཕེད། དབུ་ལ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན། རྒྱབ་ཡོལ་དང་བཅས་ཤ་མོང་གིས་སྤུང་ཕུག་པ་ལྟུ་བ། མེ་ཏོག་ཁ་འབྲེད་པ་ལྟ་བུ། ངོ་མཚར་བ་གསལ་ལམ་མེ་འོད་ཁྲོམ་མེ་དྲོན་འདུག །དེ་ནས་བླ་མ་ཤེན་ཏུ་མཉེས་ནས། ལྟ་ཁང་གཅིག་བཞེངས་ནས་ཡོད་པའི་དུས་སུ། ལ་ལས་རྣམ་བར་སྣང་མཛད་རེད་ཟེར། ལ་ལས་ཆོ་དཔག་མེད་རེད་ཟེར། བླ་མ་ཉིད་ཀྱང་ལྟ་འདི་རེད་བསམ་པའི་ཡིད་ཆེས་གཅིག་མ་བྱུང་ནས་དབུས་ཡོག་ས་ཐུ་ཆོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་བྲོན་སོང་།"[99] ཞེས་དང་། བར་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བརྩམས་པའི་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུང་བརྙེན་གྱི་དཀར་ཆག་སྐལ་ལྡན་དང་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། "འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕེབས་སྐབས་རྟེན་འདིར་རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་པའི་སྐུང་བརྙེན་བྱིན་བྱས་ཀྱི་ཚེན་ཁ་འབར་བ་ཞིག་ཏུ་དེས་པར་མཛད་དེ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ཞེས་མཚན་དུ་གསོལ་བས་སྐུན་བཀས་སྐྱེལ་ཞིང་གས་མཆོད་མཛད།"[100] ཅེས་གསལ། གོང་གསལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བཤད་སྐྱངས་སམ་འབྱེལ་སྐྱངས་འདིར་ཕྱི་མིག་ཅིག་མི་བལྟ་ཀ་མེད་དུ་གྱུར། དེ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐྱད་ཚ་དང་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐྱད་ཆའི་བར་ཁ་བྱག་གཡབ་ལུང་པར་སྐྱར་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་བསྟན་པ་ས་དར་རྒྱ་དར་རྒྱས་སྐྱབས་ཀེ། བཀའ་ས་དཔལ་ལྡན་ཞོ་འདས་སྐྱེང་བཀྲ་ཤིས་དགོན་གྱི་བླ་མ་སྐྱར་པ་ཤེས་རབ་སེང་གེ་ (1135–1203) དང་། ཡངས་དགོན་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་ (1185–1245)

---

99 བྱག་ལྷོངས་ཚེ་དུར་བྱམས་པའི་འཁྲབས་རབས་དགོས་འདོད་ཀུན་འབྱུང་བཞུགས་སོ། །དེས་ཐུང་ཤོག་ལྷེབས་ ཅ༩–ཅའ

100 བྱག་གཡབ་བླ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་གྲངས་ ᒉ–ᒉᒉ *Tibet Handbook with Bhutan*, Gyurme Dorje, Footprint Handbooks, Bath, England, 2nd Edition, 1999, p. 412; Andreas Gruschke, *The Cultural Monuments of Tibet's Outer Provinces Kham*, Volume 1. The TAR Part of Kham (Tibet Autonomous Region), White Lotus, Bangkok, 2004, p. 161

ཤོ་དགོན་སྒྲུན་སྡུ་བ་བྱང་ཆུབ་གྲགས་པ་ (1218–1277) དབུ་རྩེ་བ་བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ (1243–1303) ཆོས་རྗེ་གཤའ་དགོན་པ་སངས་རྒྱས་གྲགས་སམ་སྒོམ་པ་ཨ་གྲགས་ (1174–1230) རྗེམ་མདོ་གནས་གསར་གྱི་གདན་ས་བ་འགྲོ་མགོན་རིན་ཆེན་དཔལ་ (1170–1248) དང་། ཆོས་རྗེ་སྒོན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་གཞོན་ནུ་ (1197–1278) བྱང་ཐོབ་ཉག་རེ་སེ་བོའམ་ཉག་སེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་ (1141–1201) སོགས་མཁས་གྲུབ་སྐྱེས་ཆེན་དུ་མ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་དང་། དཔྱད་ས་བཀའ་རྙིང་བོན་དང་བཅས་པའི་མཁས་གྲུབ་དུ་མའང་ཡོད་ན་མེ་ཐོ་འབྲུག་ ༡༢༨ཅ ལོར་བླ་མ་ཉག་སྒོན་ཤེས་རབ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་ཞུག་མཚན་མངོན་རྟོགས་མ་མཐེན་པར་དབུས་སོགས་སུ་ཐེ་ཚོམ་བཅད་པའི་ཕྱིར་དུ་བྱོན་པའི་ཚེ་བརྒྱལ་མཛོད་ཚུལ་དང་། མཐར་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་ (1235–1280) རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་གནང་ཚུལ་སོགས་ནི་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སྐྱང་གཉམ་བབ་ཅོལ་གྱི་གནས་དང་། རང་མགོ་ཆུ་བརྟུངས་ཀྱི་གཏམ་དུའང་ཟད་སྙམ། མཐའ་ན་བྱག་གཡབ་རྩེར་སྒོད་དང་ཤྲཱི་སཱ་ཀྱ་མགར་ཆོ་ཡང་རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་གྱི་མངོན་རྟོགས་ཕུག་མཚན་ཐིག་ཚད་སོགས་གང་ཡང་མི་ཤེས་མཁན་ཞེ་གཅིག་ཀུ་བྱུར། ཕྱོགས་མཚུངས་བྱག་གཡབ་པའི་ས་སྐྱེལ་གོ་འཇོ། ཆབ་མདོ། ཚ་བ་དཔའ་ཞོད། ཚ་བ་མཇོ་སྐང་། སྐར་ཁམས་བཅས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དེའི་བླ་སེར་རྣམས་ཀྱང་གང་ཡང་མི་མཐེན་མཁན་ཁྱུ་གཅིག་ཀུ་གོ་ཉན་ཆེ། མདོར་ན་གཟུ་བོའི་བློ་ཡིས་དཔྱད་ན་འདི་ནི་ཉག་རེ་བས་རང་གི་རང་ལ་མཐོང་ཆུང་ཁྱད་གསོད་བྱས་པར་མཐོང་ངོ་།།

དེས་ན་གོང་གསལ་ལུང་འདྲེན་རྣམས་ནས་འོར་རྡུ་བྱམས་པ་བྱོན་ལོའི་མཏུག་སྟོམ་ཐུང་ངུ་ཞིག་གསོལ་ན། གོ་འཇོ་རབ་མགོ་མཆོག་སྤྱལ་ལྷར་ན་འོར་རྡུ་བྱམས་པ་དེ་བཞིན་བཙན་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོས་ (617–650) བཞེངས་པའི་མཐའ་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱས་སུ་བཞེད། ཀུན་གཟིགས་པཊ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མ་ (1782–1854) དང་བྲག་གཡབ་བླ་དགོན་

ལོ་རྒྱུས་[101] གཉིས་ལྡར་ན་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྗེ་ ৬৩৭ ལོར་བོད་དུ་ཆལ་ཐྱོགས་རས་ཕེབས་ལམ་དུ་བཞེངས་པ་དང་། ལྷེའུ་རྗེ་སྲས་དང་མཁས་པ་ལྷེའུས་བཞེད་པ་ལྟར་ན་བཙན་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་ (742–797) གྱི་སྐུ་དུས་སུ་ལྟར་འབྱལ་བའམ། ལྟངས་འབྱལ་གྱི་གྲངས་དུག་རྣང་ལོར་རྟུ་བྱམས་སྐོམས་ཕེ་བར་འདོད་དོ།།

གསུམ་པ་རལ་རྣམ་སྐྱང་ངམ། རི་མདའི་རྗེ་བཀོས་རྣམ་པར་སྐྱང་མཛད་ཀྱི་སྐོར་གྲྭེང་བར་བྱ། དེ་ཡང་ ཐརྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་ཀྱེན་པ་སྐུ་ལྷེང་ལྟ་བ་ཆེན་པོས་མཛད་པ། རྗེ་བཙུན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་ཤིང་རྟ་ལས། “ཁྲུ་མཆོག་ཅེས་པ་ལྷགས་སྐྱལ་ (1581) ཀྱི་ལོ་གསར་གྱུབ་ནས། ཆབ་མདོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་པའི་ཕེབས་ལམ་དུ། རྒྱ་མོ་བཟའི་ཐུག་བཟོ་ལས་གྲུབ་པའི་རྣམ་སྐྱང་ (སྐབས་འདིར་བྱག་གཡབ་རལ་རྣམ་སྐྱང་དང་སྐྱར་ཁམས་འབོམ་རྣམ་སྐྱང་གཉིས་གང་ཡིན་གསལ་ཆ་མི་འདུག་ཀྱང་ཆབ་མདོའི་ཕེབས་ལམ་དུ་འཁེལ་སྐྱངས་ལ་ཏཔྟས་ན་རལ་རྣམ་སྐྱང་མིན་ནས་སྟམ་) གི་སྐུ་མཛལ་བས། དེ་རྣམ་སྐྱང་དངོས་སུ་གྱུར་པའི་དབུ་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་རྣམ་པ་ལྔ་འཕྲོ་བ་དང་། ཐུགས་ཀ་ནས་མགོན་པོ་གྱར་ཞི་བའི་ཆས་ཅན་གསལ་བར་གཟིགས། ཇུ་འབྱལ་གྱིས་ཞབས་སྐོར་སྐྱོང་མཛད།”[102] ཅེས་གསལ།

བྱག་གཡབ་དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དང་བའི་ལྷོན་ཤིང་ལས། “དེ་སྐབས་སུ་ཨེ་བོ་དགོན་དང་རལ་རྣམ་སྐྱང་གི་མདུན་དུ་མཛལ་ཏོན་ནས་དངོས་འབྱོར་ཡིད་སྐྱལ་གྱི་

---

101 ཤོག་གྲངས་ ৫।২৭

102 ཐགོང་ས་ལྷ་ག་ཚེན་པོའི་གསུང་འབུམ། ཀ། Published by Sikkim Research Institute of Tibetology, Gangtok, 1993 དཔྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ২২৮

མཆོད་པ་རྒྱས་པར་བཤམ་སློན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་མཚམས་སྦྱར། དེ་ནས་ཐུབ་དགོན་དུ་ཕེབས་ནས་མཆྱལ་སྟེང་དུ་བཞུགས། བཀའ་བརྒྱད་རབ་བདུན་གྱི་མདུན་དུ་དངོས་བཤམ་ཡིད་སྤྲུལ་གྱི་མཆོད་པ་རྒྱས་པར་བཤམས་ནས། སློན་ལམ་རྣམ་པར་དག་པས་མཚམས་སྦྱར། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་དགེ་བའི་འབྲས་བུ་བཞག"[103] ཅེས་དང་།

རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཆར་རྒྱུན་ལས། "ར་ལ་རྣམ་སྣང་དང་ཨེ་ཕོ་དགོན་རྣམས་སུ་མཆོད་བཀུར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་མཛད།"[104] ཅེས་དང་། རྗེ་བཙུན་ཐུ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དངོས་བྱུང་ཆར་འབེབས་ལས། "གནས་ཁྲ་མོ་དང་། ར་ལ་རྣམ་སྣང་བརྒྱད། དགའ་ལྡན་བཞད་སྒྲུབ་ཆོས་འཁོར་དུ་ཕེབས།"[105] ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། "སོས་ཀྱི་ཚད་པ་ལྟང་བའི་སྐབས་རྗེ་འདི། རྗོ་འཕྲང་མགུལ། འདག་ཕྱུ། གནས་པོ་རྗེ་རྗེ་གུར་མགོན་དང་། གྲམ་དཀར་མགོ། ར་ལ་རྣམ་སྣང་སོགས་གང་དང་གང་དུ་ཆར་འབེབ་ལ་ཕེབས་ན་ཞག་གསུམ་ཚུན་ཆད་དུ་ཉིན་ལམ་དུག་བདུན་གྱི་ས་ཡོངས་སུ་ཁེབས་པའི་ཆར་ཆེན་པོ་ཉིན་ཞག་སྐྱེལ་མར་འབབ་པ་འདི་ཡིན་ལ།"[106] ཞེས་གསལ་ལོ།།

གཉེར་ཆེན་རིག་འཛིན་ཀློང་གསལ་སྙིང་པོའི་ (1625–1692) ཞབས་ ༡༥༧༩ ལོའི་རྗེས་

103 བསྟན་པའི་བདག་པོ་བྱག་གཡབ་དཀའ་བཅུ་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་མདོར་བསྡུས་པ་དད་པའི་ལྷོན་གཅིང་། ཤོག་ལྷེབས་ ༢༣བ

104 རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ༢८ན

105 རྗེ་བཙུན་བྱ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེར་བྱང་དང་བཅས་པ་རབས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ༢८བ

106 རྗེ་བཙུན་བྱ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེར་བྱང་དང་བཅས་པ་རབས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ༢ཉབ

"ར་ལ་རྣམ་སྣང་གི་ཕུག་པ་ནས་ཞག་གཅིག་འདུག་པའི་ཚོགས་མནལ་བསད་བ་དང་མཉམ་དུ་རྟེ་བཙུན་ཡིད་བཞིན་འཁོར་ལོའི་ཞལ་མཇལ།"[107] ཞེས་གསལ།

གོང་དུ་གསལ་བའི་པཊ་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་ (1738–1780) བརྩམས་པའི། བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྣང་བརྙན་གྱི་དཀར་ཆག་སྐལ་ལྡན་དད་པའི་ཤིང་རྟ་ལས། "ཏོང་རྩེ་ཉིད་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་ཁོར་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་རྣེན་མང་ཐུག་གི་འདུ་བྱེད་བཟང་པོ་གནང་བར་མཛད་པར་རྣེན་འབྱུང་མ་འགྲིགས་པར་ལུས་པ་འགའ་རེ་དང་། ལེགས་འགྲིགས་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ནི། འབོམ། རི་བར་མ། འོར་རྩ། ར་ལ། གནས་ཐུ་མོ། ཏོང་བུ། འདན་མ་བྲག་ལ་སོགས་པ་བོད་ཆེན་ལྷོངས་འདིར་རྣམ་པ་མང་པོ།"[108] ཞེས་གསལ།

རག་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་ཐུབ་བསྟན་བཞད་སྤྲུལ་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི། བྱག་གཡབ་འཁོར་ར་འབྲོག་སྟེར་གྱུབ་བརྟེན། (ཨ་འཛོམས་འབྲུག་པ་) རིག་འཛིན་འགྲོ་འདུལ་དཔའ་བོ་རྡོ་རྗེའི་གདུང་རྟེན་མཆོད་རྟེན་ལྟ་ཁང་སྤྲུལ་སྟེ་བཅས་བཞེངས་པའི་དཀར་ཆག་ཕན་བདེའི་དགའ་ཚལ་ནང་། "ར་ལ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད།"[109] ཅེས་དང་། ཡང་རག་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་གྱིས་མཛད་པའི། ཨོ་རྒྱན་རིན་ཆེན་ཕྲིང་པའི་ (1877–1916) རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་དང་པའི་ས་བོན་ལས། "བྱག་གཡབ་བསྟན་རིམ་ཕྱང་ཐང་སྤྲོལ་མའི་གནས་ལུ་ཁྲིམས་གཙང་སྦྱབ་བྱའོ་ཞེས་ལོ་ཤས་ཚུགས། ལྷང་ལྷ་དགོན་དུ་

107 དག་སྣང་རོར་བུའི་སྡེང་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། གཏེར་ཆེན་རིག་འཛིན་ཚྭོང་གསལ་སྣིང་པའི་ཟབ་གཏེར་སྐོར་བཞུགས་སོ། །བོད་ཡིག གཏེར་སྟོན་དྲི་མེད་འོད་ཟེར་ཞེར་གྱི་གདན་ས་མེང་རི་བདུད་འཛོམས་ཕྱིང་གི་སྒང་མར་གཞི་བཟུང་གཞི་ཆེན་བོ་རོ་སྣུ་ལྷེང་གསུམ་པ་བརྟན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་གསར་སྒྲུབ། དོ་རྗེ་ཕྲིང་། ༡༩༩༧ དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གངས་ 27

108 བྱག་གཡབ་བློ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ཤོག་གངས་ 78

109 རག་མགོ་མཆོག་སྤྲུལ་བཀའ་འབྲས་བོད་ཡིག དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གངས་ ๒๑๙–๒๑๙

དགོན་མཆོག་སྤྱི་འདུས་སྨིན་གྲོལ་བསྒྲེད་རྫོགས་ཁྱིད་བཅས་རྫོགས་པར་མཛད། ཁྱོམ་ཁྱིབ་པག་ལྷག་ཅམ་ལ། སྟོན་འགྲོ་ཆོས་ཐུན་ཁྱོམ་དབང་། སྐུབས་སྟོམ། བྱང་སྟོམ། འཕོ་ལུང་གྲངས་འདས། དགེ་སྐུབ་སྟོག་སྤྱོང་གྲངས་ཀྱིས་མི་ལང་རྣམ་ཐར་བྱོ་གཞས། ཤིང་འགོ་རས་པ་སོགས་རྩེ་སྡུའི་བསྟེན་བཀུར་འདུམ་རོད་ཀྱུ་ཆེ། ར་ལ་གནས་ལ་ཞབས་སྐོར་སོགས་མཛད།"[110] ཅེས་གསལ།

བྱག་གཡབ་འབྱོར་རི་བྲ་མ་འཇམ་དབལ་བློ་གྲོས་སམ་འབྱོར་ལེ་བྲ་མ་ཡེ་ཤེས་དབང་གྲགས་ (c.1862–c.1958) ཀྱི་དབར་བསྐྱེད་ "ལྷན་མ་བྱག་སྟེ་རི་མདའ་རྣམ་པར་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་དང་། ཀུ་ཡིག་བཟང་སྤྱོད་སོགས་གནས་རི་དང་རྟེན་རྟིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དཀར་ཆག"[111] ཅེས་དང་། ཆབ་སྲེལ་ཚེ་བརྟན་ཐུན་ཆོགས་ཀྱིས། བཅོན་པའི་དུས་ཀྱི་བྱག་བཀོས་ཡིག་རིས་གཅིག་གསར་དུ་མཆམས་སྤྱོར་ཞུས་པ། ཞེས་པའི་ནང་། "བོད་རང་སྐྱོང་ལྡོངས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་གྱི་བྱག་གཡབ་རྩོང་ཁོངས། བྱམས་མདུན་ཆུས། རི་མདའ་ཤང་གི་ལྷན་མ་བྱག་རྩ་ཞེས་པའི་བྱག་ལྷེབས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ངོས་སུ་བརྒོས་ཡོད།"[112] ཅེས་གསལ་བ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྲངས་ནི། ཆོས་ཀུལ་སྤོང་བཅོན་སྐམ་པོའི་མ་ཅི་བཀའ་འབུམ་གྱི་ནང་གསེས། ཆོས་སྐྱོང་བའི་ཀུལ་པོ་སྤོང་བཅོན་སྐམ་པོའི་མཛད་པ་རྣམ་ཐར་གྱི་སྐོར་བཞུགས། ཞེས་པ་ལས། "ལྷ་གཅིག་ཀོང་ཇོས་ཁམས་སུ་ཞེབས་ནས་སྐོར་ཐང་བདེ་མོར་བཞུགས་ཏེ། བློན་པོ་མགར་འཕྲལ་ཆེ་བས་སྐེབ་ཏུ་རེ་སྐུག་པས་མ་བྱུང། དེ་ནས་ཁམས་ཀྱི་ཞབས་ཞིང་དུ་བྱོན་ཏེ་ཤ་བ་བཟུང་ནས་ཞིང་རྩོས་འབྲུ་བཏབ་དེར་ཡང་བློན་པོ་མ་བྱུང་ནས། ལྷན་མ་བྱག་ཅོར་བྱག་ལ་རྒྱུས་པའི་དབུ་

110 རགས་མགོ་མཆོག་སྐྱུལ་བཀའ་འབུམ་པོད་ཕྱེ། དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ३४८

111 བྱག་གཡབ་བློ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ २३

112 ཀྱུང་གོའི་པོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ১৯৮৮ (১) ཤོག་གྲངས་ ৩৮

དུམ་བཏོས་མར་བཞེངས། སུམ་པ་ནག་སུ་བྱོན་ནས་ཆུ་མོ་འཛེད་ལམ་བཏེག། བོད་ཀྱི་ཡུལ་བཟང་པོ་ཡང་གཟིགས་སོ། །འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་ཀོང་ཇོ་ལ་བློན་པོ་མཁར་གྱི་བུ་ཆགས་ནས། ས་ལམ་འཆོས་པ་ལ་སྡད་བཏགས་ནས་ཡུན་རིང་དུ་འགོར་ཟེར་རོ།"[113] །ཞེས་དང་། ཆོས་སྐྱོང་བའི་ཆུལ་པོ་སྤོང་བཅོན་སྐམ་པོའི་བཀའ་ཆེམས་བཞུགས་ལགས་སོ། །ཆུལ་རབས་བཀའ་ཁོལ་མ་ལས། "ཉི་མ་རེ་རེ་ལ་ཉིན་ལམ་དུག་དུག་ལམ་ཁར་སྐོང་འཇོ་" (ཀོང་ཇོ་) ལ་བུ་ཆེ་སྐྱེ། ལུས་པོ་མ་བདེ་བར་བློན་པོ་མཁར་ཀྱིས་སྐྱེབ་ཀུ་རེ་ནས། ལྷན་མའི་བྱག་ལ་ཆུས་པའི་དབུ་དུམ་བྱིས། བཟང་སྐྱོང་སྐྱེན་ལམ་བྱིས།"[114] ཞེས་དང་། ཆོས་ཆུལ་སྤོང་བཅོན་སྐམ་པོའི་བཀའ་ཆེམས་བཀའ་ཁོལ་མ་ལས། "དེ་ནས་ལྷ་གཅིག་ཀིས་ཉི་མ་དེ་སང་ཀི་པོར་ཐང་དེ་ཚོར་ཞགས་པས། དེ་རྒྱ་བློན་པོ་མཁར་འཕྱལ་ཆེ་བས་སྐྱེབ་ཀུ་རེ་ནས་ཞག་འབག་བཞུགས་པས་མ་བྱུང་ངོ། །དེ་ནས་ཇ་ཡུལ་ཐང་སྐར་ཞབས་པའ་ནས་བྱག་ལ་ཆུས་པའི་དབུ་དུམ་བཏོས་མར་བཞེངས། དེར་ཀྱང་བློན་པོ་མ་བྱུང་ནས། དེ་ནས་འདན་མ་བྱག་རྩར་བྱོན་ནས། བྱམས་པ་ཁྲུ་བཅུ་གཅིག་པ་གཅིག་བཞེངས།"[115] ཞེས་དང་། བཀའ་ཆེམས་བཀའ་ཁོལ་མ་ལས། "བོད་དུ་བོང་བའི་ཐུབ་པའི་དུས་ཆོད་མ་ཐེམས་ཀྱི་བར་དུ། ཁམས་སུ་ལྷན་མའི་བྱག་སྟོན་རྩི་དཀར་ཅན་ལ་ཆུས་པའི་དབུ་དུམ་དང་། བཟང་པོ་སྤྱོད་པའི་སྨོན་ལམ་འབུར་དུ་བཀོད་པ་བཏོལ་ནས་བྱིས། བུ་དུར་ཁང་སྐར་ཐུབ་པའི་སྐུ་ཁྲུ་བཆུད་ཅུ་པ་གཅིག་བཞེངས།"[116] ཞེས་དང་། ཁུ་མ་དམ་

113 གྲུབ་ཐོབ་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་གཏེར་མ། ཆོས་ཆུལ་སྤོང་བཅོན་སྐམ་པོའི་མ་རྟེ་བཀའ་འབུམ་བཞུགས་སོ། །མཆོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་གིས་སྐར་དུ་བསྐྲུན། ༡༩༩༧ པོད་ཨེ་པ། ཤོག་གྲངས་ ༢༧

114 རྡ་རམ་ས་ལ་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་སྐར་སྟོག་མ་ཡིན། ཀ་༢ ཨང་ ༢༧༣༧ ཅན་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་ ༢༢༡–༢༢༢

115 *Ma 'ongs lung bstan gsal ba'i sgron me*, The Stog manuscript, Volume 1, Leh, 1975 དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ༧༠༡

116 ཀན་སུའུ་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༨༥ ཤོག་གྲངས་ ༡༨༧–༡༨༩

པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལས། "དེའི་བར་ལ་རྒྱ་མོ་བཟའ་ལ་སོགས་པའི་བོད་ becomes ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ལྷན་མ་བྱག་རྩར་ཕེབས་ནས། བྱག་ལ་བྱམས་པ་ཐུབ་བདུན་པ་གཅིག་དང་། བཟང་སྐྱོང་གཉིས་བཀོས་མར་བཞེངས། དེར་ཟླ་བ་གཅིག་བསྒྲུབ་དེར་ཡང་བློན་པོ་མ་བྱོན།"[117] ཞེས་གསལ་བ་ལ་གཞི་བཅོལ་འདུག་སྟམ།

ལྷན་མ་བྱག་འདི་ནི་ཁམས་ཀྱི་སྐུ་ལྷན་སྐུར་གསུམ་གྱི་ལྷན་མའམ་འདན་མ་སྐྱེ་འབིས་ཁོག་གི་བཀོས་ཡིག་དེ་རང་ཡིན་ན་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ར་ལ་རྣམ་སྐང་ལ་འཛུག་པའི་སྐབས་མེད། བཤད་ཆེན་བསྟན་པའི་ཉི་མས་བརྩམས་པའི། བྱམས་པ་མགོན་པོའི་ (བྱག་གཡབ་ཁོར་དུ་བྱམས་པ་) སྐང་བརྟེན་གྱི་དཀར་ཆག་སྐལ་ལྷན་དང་བའི་ཐིང་རྟ་ལས་ཀྱང་། "ཀོང་རྗོ་ཉིད་བོད་དུ་བྱོན་པའི་ལམ་ཁོར་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་ཀྱི་རྟེན་མང་ཐུག་གི་འདུ་བྱེད་བཟང་པོ་གནང་བར་མཛད་པར་རྟེན་འབྲེལ་མ་འགྲིགས་པར་ལུས་པ་འགའ་རེ་དང་། ལེགས་འགྲིགས་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ནི། འབོམ། རི་བར་མ། འོར་རྡུ། ར་ལ། གནས་ཐུ་མོ། ཀོང་བུ། འདན་མ་བྱག་ལ་སོགས་པ་བོད་ཆེན་ལྷོར་འདིར་རྣམ་པ་མང་པོ།" ཞེས་ར་ལ་དང་འདན་མ་བྱག་གཉིས་སོ་སོར་དྲངས་པའང་ཁྱངས་ཐུབ་ཀྱི་གཏམ་རེད་ལགས། མདོར་ན་སྐུ་མོ་ར་ལ་རྣམ་པར་སྐང་མཛད་དང་། དེང་སང་རི་མདའ་རྣམ་སྐང་ཞེས་འབོད་པར་སྐང་།

ར་ལའི་རྗོ་བཀོས་རྣམ་པར་སྐང་མཛད་ཀྱི་རྒྱབ་བྱང་ལས། "སྐྱེའུ་གི་ལོའི་དབྱར། བཅན་པོ་ཁྱི་ལྷེ་སྲོང་བརྩན་བྱི་རིང་ལ། ཀདགེའ་སྐྱོང་ཆོས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་ཆེན་པོ་ལ་བཏགས་སྟེ། གསེར་གྱི་བཀུ་རྒྱལ་མན་ཅད་ཀྱི་ཐབས་སྩལ། རྗོ་མོ་མཆན་ཟ་ལེགས་མོ་བརྩན་ལསྩོགས་པ། རྗེས་འབངས་མང་མོ་ཞིག་ཐར་པར་བཀྱེལ། བཀའ་ཆེན་པོ་གཏོགས་པའི་དགེ་སྐྱོང་བྱན་ཀ་ཡོན་ཏན་དང་ལྡོ་དོན་

117 མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༥༥༢ ཤོག་གྲངས་ ༢༢༢

৮ དམ་དང་བློན་ཆེ་ཞང་འབྲོའ་ཁྱི་གཟུའ་ངམ་ཤགས་དང་ནང་བློན་བབའས་ཁྱི་སུམ་བཞིང་མདོ་བརྒན་ལ་སྨྱོགས་པ་ཆབ་སྲིད་ལ་བཀའ་སྩལ་ཏེ། །རྒྱ་དང་མཇལ་དུས་ཀྱི་མགོའ་བརྒམས་པའི་ལས་ལ།། མཁན་པོ་དགོར་ཡེ་ཤེས་དབུངས་དང་། དགེའ་སློང་སྒྲག་ལོག་ཐན་ཏེ་དང་། གང་ནམ་ཀའི་སྐིང་པོ་དབུངས་ཀྱིས། བཅན་པོའི་སྐུ་ཡོན་དང་མེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལུ་

৯ སྐུ་གཟུགས་དང་དཔའ་མ་འབྲས་བྱིས་ཏེ། སྐྱའི་ཞལ་ཏ་པ་ནི། འོར་དུའི་ (འོར་རྡུ་) གནས་བརྟན། རྩང་མཆོག་རབ་དང་། གཟ་བཟང་པོ་དཔལ་ཀྱིས་བགྱིས། །ལག་དཔོན་ནི་དགེའ་སློང་ཏུའི·····དགེའི་སློང་།།འ།།།།།ད་གསོང་པབ་ཤན་དང་ཨིན་དམ་ཨེས་བགྱིས་རྫོ་མཁན་ནི། ཨུབ་སི་གཉག་བྱེད་ཤབ་དང་ཤོད་ལགས་ཀོང་དང་། ལྷམ་མ་འགམ་དང་

৮ རྒྱ་ཏུན་བོང་ཅོང་སྤང་དང་། ཏ་ཏོའུ་ཌན་རྣམས་ཀྱིས་བགྱིས་སོ། ། །འད་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་·····བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་མཉམ་པར་ཐོབ་བོ།།

৮ ৩། ། །།ཡེ་ཤེས་དབུངས་ཀྱིས་ཡོལ་དང་ཀློང་དང་འབོམ་དང་ལེའུ་བཤད་བོའུ་དུ་ཡང་རྒྱ་ཚེ།། བྱིས་སོ།།

৯ ཡི ཀ མཁན་ནི་དགེ་སློང་རིང་རྗེ་རྗེས།

১০ ৩། ০ །སྐུ་ལྷ་དང་དར་མ་གཉན་པོ་འདིའ་ལ། །ཐུག་འཚལ་ཞང་མཆོད་པ་

১১ བྱས་ན། ཐ་སྨོན་ཏོ་ཆོག་འབྱབ་ཅིང་ཚེ་ཕྱི་མ་ལ་ཡང་ལྷ་ཡུལ་དུ་སྐྱེའོ། ཁ་དན་ནམ་རྒྱལ་

১২ བྱས་ན། འཕྲལ་དུ་ཡང་ནད་ལས་སྨྱོགས་པ་ཉེས་སྡུ་ཚོགས་འབྱུང་ལ། ཡུན་ཀུ་ཡང་ན་རྣ་ཀུ་ལྷུང་རོ།།

১৩ བཀའ་ཁྱིམས་ལས་ཀྱང་ཆོས་ལ་དན་ཏུ་བྱས་ན་ཡང་སྲེས་སྡུན་ཚུན་ཅད་ནས་བཅ་ཝེདགུན་ཞེད་པ་བྱེད་དོ།།

བྱང་ཕོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་གཅོད་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཐུད་བཞུགས།

༡ཅ དེ་བས་ན་སུ་ཡང་ཐུགས་ཀ་དང་ཤུལ་ཀ་མ་བྱེད་ཅིག།"[118]
ཅེས་གསལ། དེས་ན་བྲག་གཡབ་ར་ལའམ་རི་མདའ་རྣམ་སྣང་གི་རྡོ་བཀོས་འདི་ནི་བཅན་པོ་
ཁྲི་ལྡེ་སྲོང་བཅན་གྱི་སྐུ་རིང་སྤྲེའུ་ལོ་སྟེ། ཕྱི་ལོ་ ༨ཅ འཕེལ། སྐུ་མོ་བོད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཏན་པོ་

---

118 ཁམས་སྤྱལ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་ཀྱིས་མཛད། བྲག་ཡབ་རི་མདའི་རྡོ་བཀོས་རྣམ་བར་སྣང་མཛད་ཀྱི་ཆུབ་བྱང་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་གཏམ་ཅུང་དུ། ལེགས་བར་བཤད་པ་གཏམ་གྱི་ཚོགས་ཤུན་ལ་སྦྱོན་པའི་དོ་ཤལ་ཤེས་ལྡན་དགྱེས་པའི་མགུལ་ཆུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ༢༠༠ སྐྱེ་ནས་སྣང་བསྐྱེན། ཤོག་གྲངས་ ཀཀ–ཀཁ བར་གསལ། ཆབ་སྲིལ་ཆེ་བཏུན་ཐུན་ཚོགས་ཀྱིས། བཅན་པོའི་དུས་ཀྱི་བྲག་བཀོས་ཡིག་རིས་གཅིག་གསར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་ཞུས་པ། ཀྲུང་ཧྭའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༢ཀ།། (༢) ཤོག་གྲངས་ ཅ༨ རང་། "ཡེ་ཤེས་དབྱངས་ཀྱིས་ཡོལ་དང་འབོམ་དང་ལེད་ བོད་དུ་ཡང་ཆུ་ཆེ་ བྱིས་སོ།" ཞེས་གསལ། ཁོང་གསལ་ཁམས་སྐུལ་བསོད་དོན་གྱིས་བྲག་བཀོས་བཤུས་བྱིས་བཀྱིས་བའི་ནང་ "སྐྱོང་" འཕོལ་པ་འདུག་པ་དུང་བྲག་བཀོས་ངོ་མར་ཐེ་གསལ་དཔྱད་ཞིབ་དགོས་རེས་སོ།།

Andreas Gruschke, *The Cultural Monuments of Tibet's Outer Provinces, Kham Volume 1*, The TAR Part of Kham (Tibet Autonomous Region), White Lotus, Bangkok, 2004, pp. 159–163; Gyurme Dorje, *Tibet Handbook with Bhutan*, Footprint Handbooks, Bath, 1999, p. 411 མཁས་མཆོག་ཏིའུ་རི་ཆང་སོན་ཀྱིས་བརྩམས་བའི་རི་མཐོ་ས་གཙང་ཞེས་བྱ་བ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་རིག་གནས་སྐོར་གསུང་ཐོད་བྱ་སྤྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པ་བཞུགས་སོ།། Hugh Richardson, 'More Early Inscriptions from Tibet', *High Peaks, Pure Earth, Collected Writings on Tibetan History and Culture*, Edited with an Introduction by Michael Aris, Serindia Publications, London, 1998, pp. 276–278; Amy Heller, 'Buddhist Images and Rock Inscriptions from Eastern Tibet, VIIIth to Xth Century, Part IV', *Tibetan Studies*, General Editor: Ernst Steinkellner, Edited by Helmut Krasser, Michael Torsten Much, Ernst Steinkellner, Helmut Tauscher, Proceedings of the 7th Seminar of the International Association for Tibetan Studies, Graz, 1995, Volume I, Verlag Der Osterreichischen Akademie Der Wissenschaften, Wien, 1997, pp. 391–392

དག་གིས་ངག་ཆུན་ཀྱི་ཆུ་བཟའ་ཀོང་རྩོ་སྦུ་ཕྱི་གཉིས་ཀར་བོད་བྱོན་ཚར་རྗེས་བཞེངས་པ་
ཞིག་རེད་འདུག །ད་དུང་གལ་ཆེ་བའི་གནད་དོན་ཞིག་ནི་ “སྐུ་གཟུགས་དང་དར་མ་འདུ་རྣམས་
པྱིས་ཏེ། སྐྱའི་ཞལ་ཏ་བ་ནི། འོར་དུའི་ (འོར་དུ་) གནས་བརྟན། བྱང་མཆོག་རབ་དང་། གཟུ་

ཆབ་སྲིལ་ཆེ་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་དང་། རོར་བྱང་ཙོ་ཆུན་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རབས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཁྲེང་བ། སྤྱད་ཆ། བོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༢༡ ཟླ་གླང་མར། ༣༢༧། ༣༧༨–༤༠ བར་ལའང་གཟེགས། ཆབ་སྲིལ་ཆེ་བརྟན་ཕུན་ཚོགས། བཙན་པོའི་དུས་ཀྱི་དྲག་བརྩོལ་ཡིག་རིས་གཅིག་གསར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་ཞུས། ཀུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག ༢༠༡༡ འདོན་ཞེངས། ༢ ཟླ་གླང་མར། ༩༩–༧༣ ཆབ་སྲིལ་ཆེ་བརྟན་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་གསུང་རྟོམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། ཀུང་གོའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་སྐྱབ་ཁང་། ༢༠༢༢ ཟླ་གླང་མར། ༢༧–༨༤ བོད་ཀྱི་ཡིག་རྟིང་ཞིབ་འཇུག །གཅོ་སྒྲིག་པ། ཁ་སྣང་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང་། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༢ ཟླ་གླང་མར། ༤༩–༥༢

བྲག་གཡབ་བླ་དགོན་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། ཟླ་གླང་མར། ༢༢–༢༧ བར། རི་མདའ་འཕ་ལྷན་མ་བྲག་ལ་རྣམ་སྐང་རང་བོན་དང་བྲག་ལྷེབས་གནའ་རབས་བཀོས་བྱིས་བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་ཡོད་སྒོར་གཞལ། འབྱོར་རིའི་བླ་མ་འཛམ་དཔལ་བློ་ཕོ་བྲང་གི་ཐུགས་དགོངས་ཆོས་ཐའང་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་ཏེ། ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་སྐོར་བ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་པ་བྲག་ལྷེབས་ཀྱི་ཐུགས་དགོངས་ཡིན་ཟེར། ཁོང་གིས་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་སྐོར་བ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་པ་ནི་ཁོང་ག

བཟང་པོ་དཔལ་ཀྱིས་བགྱིས། །ལག་དཔོན་ནི་དགེའ་སློང་རྟའི……དགེའི་སློང……འ……དཔལ་ལབ་ཤན་དང་ཨིན་དམ་ཨེས་བགྱིས་ཤོ་མཁན་ནི། ཁྱབ་སི་གཉག་བྱེང་ (ཉག་ཟེ) ཤས་དང་ཁོད་ལགས་ཀོང་དང་།" ཞེས་བའི་ནང་འོར་རྩི་འི་གནས་བརྟན་ཞེས་པ་དང་། ཉག་བྱེ་ཤས་དང་ཁོད་

གི་རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་སྐྱ་མའི་རོལ་གར་ ཀ་ཅ་ཏ་ཅ བར་འདི་བྱག་གཡབ་བྱམས་མདུན་ལ་ཡོད་ཚུལ་གསལ་འདུག་གོ" །ཅེས་བཀོད་པ་གནང་ཡང་དོན་དངོས་ཐོག་ཀ་ཐོག་མཁན་པོ་ངག་དགའི་ (1879–1941) རང་རྣམ་གོང་གསལ་ཁོག་བྱངས་ཐད་སྐར་ཁམས་ལྟ་མདུན་རྣམ་སྐང་མཐེལ་སྐོར་ལས་བྱག་གཡབ་བྱམས་མདུན་དུ་ཞེབས་མི་འདུག་པ་མཁྱེན་མཛོད།

བྱག་དགོན་ཞབས་དྲུང་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པ་རབ་ཀྱས་ཀྱིས་མཛོད་པ། མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་ཀུ་མཆོ་ (1982 མདོ་སྨད་ཡོན་ཏན་ཀུ་མཆོའི་ཀུ་སྐྱིག་སྐྱར་མ། དེབ་ཐེར་ཀུ་མཆོའི་ལེ་ཚན་དང་པོའི་སྨད་ཆའི་དཔྱིན་ཐིའི་གོག་གྲངས་ ༤༠–༤༢) ལས། "བྱམས་པ་འབྱམ་གྱིང་གི་བྱམས་ཆེན་འདི་ངག་ཀུན་འཁར་ཀོང་ཅོས་བཞིངས་པ་ཡིན་ཐེར་ཞིང་། དེའི་ཀུ་མཚན་ཀྱིས་ཀོང་ཅོའི་མིང་ལ་ཡང་བཟོ་ཀོང་ཅོ་དང་ཀོང་ཅོ་འཕྱལ་གྱི་ཀུལ་པོ་ཞེས་བཤད།" ཅེས་དང་། ཡང་། "གུང་ཐང་འཛམ་བའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཀུ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་བོད་དུ་ཞེབས་བའི་ལམ་ཁར་བློན་པོ་མཁར་ལ་སྐུག་སྡོད་མཛད་དེ་བྱག་ལ་བྱམས་ཆེན་བཀོས་ཐེར་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ཏུ་ཕྱུ་འཕྱལ་གྱིས་ཤ་བ་བཟུང་སྡེ་ཞིང་རྩོད་པ་དང་། བྱག་ལ་བྱམས་ཆེན་ཁྱུ་བཀྱད་ཅུ་པ་བཞེངས་པར་བཤད་ཀྱང་གཞན་དེ་འདུ་སྡོན་ཀུ་མི་སྣང་། དེ་དུས་གོང་མའི་ཡོ་བྱང་ཞིང་ངན་ཏུ་ཡིན་པས་དེར་ཇོ་བོའི་བཞུགས་ཁྲི་དལ་གྱི་ཐད་དུ་ཡོད་ལ། དེ་ནས་ཀོང་ཇོ་སྡོང་འཁོར་དུ་ཞེབས། རྗོ་ཉི་རྩ་ནས་མགར་གྱིས་ཞེབས་རྗེས་ཐིན་པ་བྱ་གས་ཆེ་བས་འདི་ལྟོགས་ཞེབས་ལམ་འཁྱལ་མེད་དུ་ཤེས་པས་ཀོང་ཇོ་ལ་སྐྱ་ནོར་བ་འདུ་གསུངས། དབྱོད་ལྟན་འགའ་ཞིག་གིས་མ་ཉི་བཀའ་འབྱས་དུ། ཀུ་ནག་ཀེ་ཤིང་ཁྲི་སྐོ་ནས་ཀུ་རྗེ་ཀོང་ཅོ་འཕྱལ་ཀྱི་ཀུལ་པོའི་སྲས་ཀོང་ཅོ་འཕྱལ་ཆུང་བུ་བའི་སྲས་མོ་ལྟ་ཅིག་ཀོང་ཇོ་གསུངས་འདུག་པས་སྲས་མོས་བཞེངས་པ་ལ་ཡབ་ཀྱི་མིང་བཏགས་འདུ་ཡང་ཟེར། ཡང་ཁམས་ངོས་འབྱམ་ལྟ་མདུན་དུ། རྣམ་སྐང་ཆེན་པོའི་རྗེ་སྐུ་ཁྲུ་བཅོ་བཀྱད་ཡོད་པ་ཀོང་ཇོས་བཞེངས་པར་བཤད་པཁང་སྐང། གང་ལྟར་སྐང་བརྟན་དངོས་གཞི་བཟང་པོའི་བཞུགས་སྐང་ཅན་ལ་ས་གཉོན་མཉམ་བཞག་གི་སྡེང་ན་ལྟང་བཟེད་ནང་དུ་འཁོར་ལོ་ཅན། སྤིད་དུ་ཁྲུ་གུ་བཀྱད་ཟེར་ལ་སྡོད་སྐད་གང་ཡང་མ་འཛོལ་བའི་ཐིག་ལྟན་ཤིན་ཏུ་བྱོན་ལེགས་ཡ་མཚན་ཅན། གཞན་རྒྱབ་ལ་སྐང་འདམ་སོགས་བྱམས་སྐུ་རིགས་མི་འབྲ་བ་འབྱམ་ཐུག་དང་མངམ་ཀུམ་

ལགས་ཀོང་གསུམ་ནི་བྱག་གཡབ་ཡ་རང་ཡིན་འདུག །རལ་རྣམ་སྐང་ནི་དལ་འབབ་ལྷ་མིའི་མཆོད་སྤྲིང་ཆེན་པོར་ལྷང་ངེ་ལྷན་ནེར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ལོ། །དུས་རབས་ ཉ མགོ་སྐྱོད་དུ་བོད་ནང་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་གཙོ་བོ་རྣམ་སྐང་མངོན་བྱང་ལྷ་སྐུ་བྲག་བཀོས་བྱེད་སྤེལ་དར་བ་དང་། དུས་རབས་དགུ་པའི་སྐྱོད་ཆའི་བོད་ཀྱི་རྡོ་བཀོས་སྐུ་ཤུལ་ཀྱི་དཔེར་མཚོན་གཟི་བརྗིད་བརྗིད་མངོན་རྟགས་ཆེ་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད་ལགས།

བཞི་པ་དེང་སང་བྱག་གཡབ་ཅེས་གཅིག་འགྱུར་འབོད་པའི་ས་མིང་སྐྱིང་བར་ཉུག་ཏུ།[119] དང་། ཕུའམ་སྐུ་ཡུལ་པ། སྐུང་ཡུལ་པའམ་སྐྱོང་ཡུལ་པ་[120] སྐྱེར་ཡུལ། དགེ་ཚང་སོགས་ཡོད་འདུག །ཉག་ཏེའི་ཉུག་རེའི་འབྲི་སྐང་སྐྱིང་པ་ཞིག་ཡིན། དེ་ཡང་། ཀྱབ་ཐོབ་ཉུག་སེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས་ཞེས་པ་

བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་མཐའ་ཡས་པ། སྐྱན་རས་གཟིགས་རང་བྱོན་དང་སྐྱབ་ཚུ་བཞུགས།" ཞེས་གསལ། མཁར་ནག་ལོ་ངོ་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་མཆོག་མཛད་པའི་དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་དབག་བསམ་སྒོང་པོ་མཁས་པ་དབྱེས་བྱེད་ཀྱི་ཞོག་ལྟེབས་ ༤༦གཡ ནང་། "རྣ་ཆུའི་ཁྲིས་སུ་སྐྱལ་བའི་ལྟ་བཅོ་ཀོང་རྩེ་འབྱལ་ཀྱི་གཞེང་བའི་བྱམས་པ་འབྱམ་ལྗིང་།" ཞེས་གསལ།

119 རྗེ་བཙུན་ཆྭོ་བཟང་ནོར་བུའམ་ཨ་ནོར་རིན་པོ་ཆེའི་ (1903–1968) གསུང་འབྱམ། ཀ་པ། ཤོག་བྱངས་ ༢༠༥–༢༢༢ བར། ཉག་རེ་ཡོངས་ཀྱི་ཟོ་དོར་གནས་པོ་རྗེ་ཐུ་གང་མགོན་ཀྱི་བསངས་མཆོད་བཀུ་ཤིས་ཡར་འཕེལ། ཞེས་པ་བཞུགས།

120 བྱག་གཡབ་ཀུལ་མཚན་རབ་བརྟན་བྱིས་མཛད་པ། བྱག་གཡབ་སྐེར་བོའི་སྤྱོགས་ཀྱི་གནས་བཤད། (ཏྲི་རན་ས་ལ། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང། ཀཡ ༤༠༡༢ དཔེ་རྟགས་ཅན་) ཅེས་བའི་ཤོག་གྲངས་དང་པོའི་ནང་། "བྱག་གཡབ་སྤྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་སྐེ་རྣམས་རྣེ་ཡུལ་དང་། དགེ་ཚང་། ཕུ་ཡུལ། སྐྱོང་ཡུལ་ཀེ་ཁག་བཞིར་ཕྱེ་བའི་སྐྱོང་ཡུལ་སྐེར་འོ་རིགས་ཀྱི་མཆེད་ཁྲངས་ནི།" སོགས་སྐེར་སྐར་ཤོག་གྲངས་ ཅ ཅན་ཞིག་འདུག་པ་དེར་གཅིག་འཚལ།

གྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ལེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་ཁོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

ལས། "སྨོན་ཁམས་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་རྐེན་འབྱེལ་སྣ་ཚོགས་འགྲིགས།"[121] "ཕྱི་བཞག་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་བྱེད།"[122] ཅེས་གསལ་བ་ལས་མཉེན་ཀྱི།

སྒང་མཁན་ཆེན་ཁོད་ཟེར་བློ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་མུན་སེལ་ལས་ཀྱང་། "སྨོན་ཁམས་ཅག་བྱེ་ཕྱོགས་ས་སེབས་ནས།"[123] ཞེས་དང་། "སྐུ་སྐུང་གཉིས་དང་ཁོ་འགྲོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འབྱལ་བ་ཚོན་བྱུང་བས།"[124] ཞེས་དང་། "ཁྱོད་མིང་ཡོ་ཆུང་བ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ནི་ཅག་བྱེ་ཡུལ་དུ་སྐྱེས།"[125] ཞེས་དང་། "ཡང་ཅག་བྱེ་སྤྱོད་པའི་གྲྭ་བ་དང་། ཡོན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་གིས་འབྱལ་བ་ལ། ཇ་ལྟ་བུ་རྩ་གསུམ་མཇོ་རྐ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་གཅིག

---

121 གྱུབ་ཐོབ་ཅག་ལེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་ཁོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ༥ན་ཤོག་ལྷེབས་ ཀ༣བ་ནང་། "སྨོན་ཁམས་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་གང་ཡོད་རྣམས།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཅ༣བཀ་ནང་། "སྨོན་ཁམས་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཅ༥བཤ་ནང་། "སྨོན་ཁམས་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་སྤྱི་སྐྱིད་ཀྱི་བྱ།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཁ༧ན་ནང་། "སྨོན་ཁམས་ཅག་བྱེའི་དྲེན་ལན་དང་།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཀ༠ཅཀ་ནང་། "དུས་ཀྱི་སྨོན་ཁམས་ཅག་བྱེའི་སར།" བཅས་གསལ་ལོ།།

122 གྱུབ་ཐོབ་ཅག་ལེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་ཁོངས་ལུང་བསྟན་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ཀ༧བ་ཤོག་ལྷེབས་ ཀཅན་ནང་། ཅག་བྱེའི་མགོ་དཔོན་སྐྱའི་བྱེད་དུས་ཁོང་། ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཅ༧ན་ནང་། "ཅག་བྱེའི་འགོ་དཔོན་དང་མ་དེས།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཁ༨ཤ་ནང་། "ཐ་ཡུལ་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་ཕྱོགས་སུ།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཁ༧ཤ་ནང་། "ཁོ་བོ་ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་ཁོང་།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཀཀན་ནང་། "ཅག་བྱེའི་ཐུ་མདའ་དབུས་གཙང་སྨོད་སྨད་དང་།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཀ༥ཅཀ་ནང་། "ཅག་བྱེའི་མི་རྣམས་ང་ལ་ཉེན།" ཞེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ཀ༥ཅ་ནང་། "ཅག་བྱེའི་མི་ལ་བསོད་ནམས་མེད།" ཅེས་དང་། ཤོག་ལྷེབས་ ༢༠༥ཅ་ནང་། "ཅག་བྱེའི་ཡུལ་དུ་ལབ་ཐ་ལ་མཆོག་ཡང་ཟེར།" བཅས་གསལ་ལོ།།

123 སྒང་མཁན་ཆེན་ཁོད་ཟེར་བློ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་མུན་སེལ་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ༥ཀན

124 སྒང་མཁན་ཆེན་ཁོད་ཟེར་བློ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་མུན་སེལ་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ༥ཀ་

125 སྒང་མཁན་ཆེན་ཁོད་ཟེར་བློ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བློའི་མུན་སེལ་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ཀཀ་ཤ

།གསེར་དངུལ་གཡུ་གསུམ། བེར་ཁབ་གོས་དར་ཐེར་ཟུག །སྐུ་ཤྲིན་ལ་སོགས་དང་། མཐུད་མར་སྐང་ཆུལ་གདར་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་བརྩི་གས་པ། གཡན་ཆེན་ཀྱིས་བླུ་ཆོད་གདུང་ཁྲང་ཐུག་པ་ཙམ་བརྩི་གས་པ་ལ་སོགས་དང་། དེ་ལྟོགས་སུ་སྟེ་དགོན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སོ་སོར་འབུལ་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཐུལ།"[126] ཞེས་དང་། "ཅག་ཏེ་སྟོང་པ་ལྟ་སྟེ་མི་སྟེ་ཀུན་ལ་སོ་སོར་གང་འདོད་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་ཕུ་ཆེན་པོ་མཛད་དོ།"[127] །ཞེས་གསལ།

ལྟོགས་མཆུངས་ཀོང་པོ་ཐན་བདེ་ཆོས་རྗེ་ཤཀྱ་ལྷ་དབང་གིས་མཛད་པའི་ཞལ་སྔ་བཀའ་བཀྱད་ཆོས་འབྱུང་ནང་ངོམ་ཀྱི་དཔལ་ལྡན་ཆབ་མདོའི་ཁ་ཀུལ་བ་འཕགས་པ་ལྷའི་སྐུ་འཕྲེང་གཉིས་པ་འཕགས་པ་མངས་ཀྱས་ (1507–1566) ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྐབས། "ཅག་ཏེའི་ལྟོགས་ནས་གདན་འདྲེན་བྱང་བས་དེར་ཕེབས། ཆོས་རྗེ་ཤཀྱ་རིན་ཆེན་པ་དཔོན་སློབ་བཀྱ་ལྷག་ཙམ་དང་། ཆོས་རྗེ་ནམ་མཁའ་སེང་གེ་དཔོན་སློབ་བཀྱ་ལྷག་ཙམ་བཀའ་ཆོས་ཞུ་བར་སྟེ་བས།"[128] ཞེས་གསལ།

ཞྭ་སེར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་བྱག་གཡབ་དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་ཀུ་མཆོའི་ (1572–1639) སྐུ་དུས་ཙམ་ནས་ས་སྟེ་ཡོངས་ལ་བྱག་གཡབ་པ་ཞེས་འབོད་སྟོལ་དར་རམ་སྟམ། དེ་ཡང་བྱག་གཡབ་ཀྱི་ཡིག་སྐྱེང་ལས། "བྱག་གཡབ་རིང་འོག་ལ་སྐྱབ་པ་བྱེད། །ཡུལ་འདི་ལ་བྱག་གཡབ་མིང་དུ་ཆགས། །སྐྱ་དབོན་ཉི་མ་ཀུལ་མཚན་ཀྱིས། །སྐྱ་སྟེ་ཉི་ཁྲི་དཀྱ་འབྱམ་དང་།

126 སྐང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བྱ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བྱོད་སྐུབ་སེལ་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ২৯८৩–২৯৫২

127 སྐང་མཁན་ཆེན་འོད་ཟེར་བྱ་མའི་རྣམ་ཐར་འགྲོ་བྱོད་སྐུབ་སེལ་བཞུགས། ཤོག་ལྷེབས་ ১৩৮৮

128 དཔེ་སྐྲོད་ཤྲཀྱ་ལྷ་དབང་གིས་ ১৬৩০ ལོར་མཛད་པའི། ཞལ་སྔ་བཀའ་བཀྱད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འབྱུང་། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ২৮ བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྐྲུན་ཁང་། ২০০৭ ཤོག་གྲངས་ ১০০

།རང་གི་བྱ་རྟ་འབངས་འཁོར་བཅས། །ཐུལ་ནས་འབྲོ་དོན་རྣེས་སུ་སྐྱོང་། །སྐྱོང་རྗེ་ཉི་མ་ལྟུན་བྱུབ་ནས། །སྐྱོང་སྡེ་དུག་མཆོ་འཁོལ་མ་དང་། །རང་གི་བྱ་རྟ་འབངས་འཁོར་བཅས། །དད་པས་ཐུལ་ནས་བདག་པོ་བྱས། །དེ་ནས་སྐུ་སྲེང་གཉིས་པ་ལ། །མཆོ་སྦྱོན་ཀུལ་ཆེན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ཅག་རེ་ཁྱོ་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ཐུལ། །ཉི་མ་དེ་ཡི་ཚུན་ཆོད་ནས། །རོབ་ཀྱི་ཁ་བོང་སྐག་འདྲ་ཚུན། །རྣམས་ཆེན་ཆུ་མདུན་མན་ཆད་དང་། །རྡོམ་གྱི་ཡུགས་ཐག་ཐང་གི་ཕྱེན། །ཐུ་ལོག་ཐང་མདུད་ཕྱིན་གྱི་ས། །རོང་ཁ་བོང་སྐལ་འདྲ་ཕྱིན་གྱི་ས། །འབབ་ལུགས་རོང་ཆུ་མདུད་ཡན་གྱི་ས། །ཚ་བ་ར་མ་ལ་ཁྱི་ཚུན། །ཚ་སྡོད་རྩོག་མོ་ཞལ་དཀར་ཚུན། །ཅག་རེ་བྱག་གཡབ་ལུང་བའི་ས།"[129] ཞེས་གསལ་བ་ལས་ལམ་ཙམ་རྐོགས་ཐུབ་ངེས།

ཁརྒལ་བ་མདོ་ཁམས་པ་སྐུ་ལྷེང་དང་པོ་ཁམས་པ་སྐར་པ་ཀཱམ་བསྟན་འཛེལ་གྱི་རང་རྣམ་ལས། "བྱག་གཡབ་བཀའ་བཅུ་གྱགས་པ་རྒྱ་མཆོ་དཔོན་སློབ་རྣམས་ཞེབས་བྱང་དང་སྐར་པ་སྐབས་སུ་བཞུགས། ཅིན་རེ་བཞིན་བསྟན་པ་སྤྱི་སྐེར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར་སོགས་ཅམས་ལེན་གྱི་གསུང་ཐྲེང་དུས་འདའ་བར་མཛད།"[130] ཅེས་དང་། "དེ་ནས་དབུ་མཛད་བསོད་ནམས་ལེགས་བས་གཅོས་པའི་བླ་ཚང་གཅིག་སྐེར་གཤིས་ཐོག་ལ་རྣམ་དཀར་གྱི་འབྲེལ་འདོགས་ལ་ཞེབས། ཁྱ་མ་སངས་རྒྱས་རིན་ཆེན་གྱིས་གཅོས་པའི་བླ་ཚང་གཅིག་སྐྱང་ཡུལ་ཐོག་སུ་ཆོས་སྤྱིན་ལ་ཞེབས།"[131] ཞེས་གསལ།

---

129 ཞུ་སེར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་བྱག་གཡབ་པསྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་རྩེ་ཐོག་རྒྱ་དོ་མི་ཅན་སྐུ་རབས་དགུ་པ་དང་ལྡན་ཆོས་གཞིས་མཆོག་གི་རྗེ་མན་ར་ཤན་བྱག་གཟིམ་ཤག་རས་ 2014 ཕྱི་ཟླ་ ཁ བར་ཞལ་བཤུས་བྱེད་ཀུ་ཐོབ་པའི་ཡིག་ཆྱིང་ཞིག

130 དབལ་ལྡན་ཁྱ་མ་དམ་པ་ཀཱམ་བསྟན་འཛེལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བྱུབ་པའི་རོལ་རྩེད། ཤོག་གྲངས་ ২৮২

131 དབལ་ལྡན་ཁྱ་མ་དམ་པ་ཀཱམ་བསྟན་འཛེལ་གྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་བྱུབ་པའི་རོལ་རྩེད། ཤོག་གྲངས་ ২৩০

ཞལ་སྔ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཚོས་འབྱུང་ལས། "བྱག་ཡབ་དཀའ་བཅུ་པ་བྱགས་པ་རྣམ་མཆོག་དེ། འབྲས་སྤུངས་སུ་སྦྱོབ་གཉེར་མཛད་ནས། དཀའ་བཅུ་འཛིན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོར་བྱུར་སྟེ། མདོ་ཁམས་སུ་དྲོན་ནས་ཆུ་བར་ཀྱི་ཐུ་མ་མཛད་པས་ཕྱིན་ལས་ཆེ་བར་བྱུང་སྟེ། ཞལ་སྔ་རིན་པོ་ཆེ་ (རྒྱལ་བ་འཕགས་པ་ལྷ་སྲུ་ཤེད་བཞི་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ (1605–1643)) གདན་དྲངས། ཁྲིད་ཡུག་དང་གཅོད་ཡུལ་སོགས་ཞལ་སྔ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཟབ་ཆོས་མང་དུ་གསན་ཞིང་། ཞལ་སྔ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣལ་ལམ་དུ། གེང་རུས་ཀྱི་ལུས་ཅན་གཅིག་གི་སྟོན་ཀྱི་གཙོན་དུ་རྒྱལ་མཚན་དེ། ཁདུས་སུ་ཤེས་རབ་འཕེལ་བ་དང་། ཁམས་སུ་བློ་གོས་འོད་ཟེར་ཏེ། ཁ་ལྷ་དྲག་ཡབ་དཀའ་བཅུ་ཡིན། ཞེས་ལུང་བསྟན་གསལ་བར་བྱུང་བས། ཞལ་སྔ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་ཚེ་དབང་བརྒྱ་རྩ་དང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་སོགས་ཆོས་མང་དུ་གསན་པར་མཛད་པས། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཁམས་ཆེན་ཞིག་སྟེ། ཕག་མོ་གྲུ་པའི་དུས་སུ་བྱུང་ཐོབ་ཉེས་ཟོག་རེ་སེ་བོ་ཡིན་པར་སྣང་ཞེས་ཞལ་སྔ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས།[132] འདི་ཉིད་ཀྱི་མཁར་ས་སྐྱེང་དུ་དགོན་གསར་བཏབ་ནས། མིང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྗེང་། དགེ་ཚུལ་སློང་རྣམ་པར་དག་པ་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཚོགས་པ། དེ་ཐམས་ཅད་མི་ཏ་ཁྲིད་ཡུག་དང་གཅོད་ཡུལ་རང་ལ་ཐག་བཅད་པས། ལོ་མཚམས་པ་རང་ཡང་སུམ་བཅུ་བཞི་བཅུ་ཙམ་ཆུན་ལྷན་དུ་ཡོད་པར་བྱགས། དམ་པ་དེ་ནི་ས་མོ་ཡོས་ལ་

132 བཅོ་ཚེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་ (1738–1780) གསུང་འབྱམ། བཀྲས་ལྷུན་སྤྱངས་མ། པོད་ཚ་བའི་ནང་། ཏྲ་མ་སྦ་ཚོགས་ཀྱི་བཏུན་བཞུགས་སྤྱོན་ཚོག་འབྱུངས་རབས་བཅུ་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་ཞོག་ལྟེབས་ ༡༧༣–༨༠ བར། "བྱག་གཡབ་སྤྱལ་བའི་སྐུ་ཆེ་ཚང་དཔལ་ལྡན་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་འབྱུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་གང་གི་ཡོངས་འཛིན་རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་ཡར་འཕེལ་དང་ཡག་སྐྱེད་བྱེད་ཚ་འགྱུར། ཡུམ་ཚེ་རིང་སྐྱིད་བཅས་ནས་བསྐྱལ་བ་ལྟར་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྦྱར་བའོ། །ཞེས་པའི་ནང་དང་། བྱག་གཡབ་པསྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་སྐུ་ཞྭེང་ན་རིམ་ཀྱི་གཞུང་འབྱེལ་འབྱུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ནང་ལའང་མ་གསལ།

ཞིང་ཁམས་སུ་གཤེགས་ཏེ། ཞལ་སྤྲ་རིན་པོ་ཆེ་གདན་དྲངས་ནས་དགོངས་རྫོགས་ཀྱང་ཆེན་པོ་བསྒྲུབ་པར་གྱུགས་སོ། །དེང་སང་གདན་ས་ལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབོན་པོ་ཡིན་པ། དཀའ་བཅུ་འཛིན་པ་ཆོས་དབལ་བཞུགས་ནས་ལུགས་གཉིས་ཆ་ནས་དར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་སྐབས་ལགས་སོ།"[133] །ཞེས་གསལ།

དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་བློ་བུ་སེ་ལས། "ཉག་རེའམ་བྲག་ཡབ་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་ནི། རྡུ་སྤྱི་བ་གྱགས་པ་རྒྱ་མཚོས་རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་བའི་ལྷུགས་མོ་བུ་ལོར་བཏབ། གདན་སར་དབོན་འདེབས་པ་པོའི་སྐུ་སྐྱེ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྡན་བྱུབ། དཔལ་སྤྱལ་སྐུ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། གསང་བདེ་ཀུན་རིག །སྨན་བླ། ནག་པོ་སྐོར་གསུམ་སོགས་དགེ་ལུགས་གཞིས་དབོན་བྱིངས་མཚུངས། བྱ་རྒྱུན་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་གསང་ཕུ་སོགས་སུ་འགྲོ། ཆོགས་ལ་བྱ་པ་དཀུ་བརྒྱ་སྐོར།

བྱམས་མདུན་དགའ་ལྡན་བཞད་སྒྲུབ་ཆོས་འཁོར་ནི། སྤྱལ་སྐུ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྡན་བྱུབ་ཀྱིས་རབ་བྱང་བཅུ་གཅིག་བའི་ཚུ་འབྲུག་ལ་བཏབ། དཔལ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས། གསང་འདུས་དང་ནག་པོ་སྐོར་གསུམ་སོགས་གཞིས་དབོན་བྱིངས་འགྲེ། བྱ་རྒྱུན་སེར་འབྲས་དགེ་གསུམ་དང་གསང་ཕུ་སོགས་སུ་འགྲོ། དགེ་འདུན་བྱུག་བརྒྱ་སྐོར།

བྱག་ཡབ་པ་འདི་དེང་སང་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་མངའ་ཐང་འགྲན་ཟླ་དང་བྲལ་བ་ལྟ་བུར་སོང་གཞིས་ཆ་ཞབས་སུ་འཛིམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རིང་ལུགས་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་ནས་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་ཏེ་བསྒྲབ་པ་གསུམ་ཀྱི་རྒྱུད་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འདུས་སྡེ་མང་ཞིག་མཆིས་པར་རྟ་བའི་དབོན་འདེབས་པ་པོ་སོགས་མདོ་ཁམས་རིགས་འགྲེ་ཞིག་དགོས་ཚུལ་བྱེངས་ཀྱང་། བག་ལ་ཞ་བའི་ཚུལ་ཀྱིས་མ་དགོན་གཉིས་ལས་བྱིངས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་མཁར་ནག་

133 ཞལ་སྤྲ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་རྒྱན་སོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་འབྱུང་། ཤོག་གྲངས་ ২০৮–২০৪

ཆོས་འབྱུང་[134] སོགས་ལྷར་ཤང་གྲངས་ཙམ་སྨོས་ན། ལར་རྒྱའི་ཁ་འཛིན་བྱག་ཡབ་དང་། ཐུ་མ་དེ་ནས་རིམ་བར་བསྐོ་བ། འདོན་ཆོས་དགེ་ལུགས་གཞིས་དགོན་སྤྱི་འབྱེ །གྲུ་རྒྱུན་མ་དགོན་གཉིས་དང་འགྲོངས་གཅིག་གིས། ཆུ་དབར་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་བརྒྱ་དང་བྱུག་ཅུ། དཔལ་རི་དགེ་འདུན་སྡེང་ལ་གྲྭ་བ་བརྒྱད་ཅུ། ལྷུན་གྲུབ་སྡེང་ལ་གྲྭ་བ་བརྒྱད་ཅུ། ར་ཡ་ཁ་ཡུལ་དགོན་ལ་བཞི་བཅུ། ར་གཤིས་སོ་གོང་དགོན་ལ་བཞི་བཅུ། ལ་གཤིས་ལྷ་ཁང་སྡེང་བར་གྲྭ་བ་བཞི་བཅུ། ལྷམ་རྡ་ཚང་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་བཞི་བཅུ། ཡུལ་གཤིས་ཆོར་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་ཉེར་ལྔ། ལྷམ་རྡ་ཀྲུག་ཅོག་ལ་གྲྭ་བ་ཉེར་ལྔ། སྨད་གཤིས་རིན་སྤུངས་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་ཉི་ཤུ། མག་ཡུལ་དཀར་ཐོག་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་ཉི་ཤུ། སྨད་གཤིས་བྱམས་གླིང་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་ཉི་ཤུ། ཆ་ལམ་མདོ་སྡང་སྡེང་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་ཉི་ཤུ། སྨད་གཤིས་བྱག་ཡབ་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། བྱག་མགོ་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་སུམ་ཅུ། དོ་བ་འཁོ་བ་ལ་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། རང་སྲུབས་གནས་སྡེ་བ་ལ་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། གཤིས་དགོན་གསར་བ་ལ་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། འབོར་ཁ་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། དྲང་སྲུག་བར་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། ཡོར་རྡོ་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། མདའ་ཆམ་དགོན་ལ་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། ས་མ་ཁར་ཀོང་བར་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། ལྷམ་རྡ་དཔལ་བར་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། སྐྱོ་བ་གྲགས་པ་དགོན་བར་གྲྭ་བ་བཅོ་ལྔ། གསུལ་ཕུ་དགོན་བར་གྲྭ་བ་བཅུ། རྡ་ཁོ་བར་གྲྭ་བ་བཅུ། རྡ་ད་ན་དཀར་འབོ་བར་གྲྭ་བ་བཅུ་སྐོར་རྣམས།"[135] ཞེས་གསལ།

གཙོན་ཀུ་དཔའ་ཁྱོད་གདན་སའི་རབ་ར་ཁྲི་ཆེན་ (c.1768/9–c.1833/34) ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ལས། "ཉག་རེའམ་བྱག་གཡབ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཁྲུངས་རབས་ནི། སངས་རྒྱས་སྐྱབ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཞིང་ཁམས་ཀུན་ལས། ཐེག་དམིགས་

134 དགོན་ཐོ་འདི་རྣམས་ནི་མཁར་ནག་ལོ་རྩྭ་ཤ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྤྲིང་པོ་མཁས་པ་དགེས་བྱེད་ནང་གསལ་བྱེད་ཟི་ཚི་འདུག་ལགས།

135 དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་བོད་ཀྱི་ལེར་པོ། ཤོག་གྲངས་ ३०४–३०८

དཔལ་བཞེས་གཉེན། ཐོན་མི་སཾ་སྡོ་ར། གྲུབ་ཆེན་ཏེ་ལོ། གྲུབ་ཆེན་རྗེས་འབྲང་འོ་བྱན་དབང་ལྡན། ཐུ་ཆུང་བ་གཙོན་ནུ་རྒྱལ་མཚན། རོ་གླྀ་ལྷན་ཞེས་རབ[136] ཆབ་མདོ་བྱང་ཤེམས་ཞེས་རབ་བཟང་པོ། སྐར་ཁམས་གྲགས་པ་བཟང་པོ་ཤོགས་མང་།

གདན་རབས་ནི། དེ་ཡང་མདོ་ཁམས་སྐང་དྲུག་གམ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་སྐར་ཁམས་སྐང་ཞེས་པའི་སྡོང་ལ་མི་རིགས་མི་གཅིག་པའི་སྟེ་ཚན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་བར་སྐྱི་མིང་ཉག་རེ་ཟེར། དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོ་ནི་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཚན་རྣེར་གཤེགས་མདའ་སྐྱས་སྐང་ཞེས་པར། ཡབ་སྲིགས་པ་ལྷ་རྗེ་མགོན་ཞེས་པ་དང་། ཡུམ་ཨ་བད་མཆོ་ཞེས་པའི་སྲས་སུ་རབ་བྱང་བཅུ་པའི་ཚུ་སྐྱེལ་ལོར་འཁྱེར། མཚན་གདུགས་དཀར་བཀྲ་ཤིས་སུ་གསོལ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་བར་རོལ་རྩེད་དུ་མ་མཛད། རིག་སད་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་ཁྱིམ་གནས་ལ་དྲྀཁའི་རང་བཞིན་དུ་གཟིགས་ནས་དབུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་བྱོན། དུགས་པོ་བྱ་ཚང་དང་རྭ་བ་སྡོང་སོགས་སུ་གཞུང་ལུགས་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་མཛད། བཅ་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་སོགས་མཁས་གྲུབ་དུ་མ་བསྟེན། སྐར་ཁམས་སུ་ཕེབས་ཁར་རྒྱལ་དབང་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་མཛལ་བར་བྱོན་པས་བྱམས་པའི་གསེར་ཐང་ལ་སོགས་གནང་ནས་བསྟན་འཛིན་དམ་པར་གཟིགས་ཏེ། ཤའཁགས་པ་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་དྲུང་ནས་ཞལ་སྔ་སོགས་གནང་ནས་ཐུགས་ཀར་ཆུད་ཟོས་ཏེ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏཱ་ལའི་ཕྱག་དེ་རྣམས་ཀྱང་དད་པས་འདུལ་བ་ལ་བསྡུ་བ་རྣམ་བཞིས་བསྐྱངས། རབ་བྱུང་

136 འཇིག་རྟེན་མིག་གཅིག་བྱོ་ལྷན་ཞེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་སོ། །བོད་ལུང་པ་བྱོ་ཟོས་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་མཛད་པ། Edited by Dram Dul, China Tibetology Research Center and Arbeitskreis Fur Tibetische und Buddhistische Studien Universitat Wien, Wien, 2004 དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ༨༠ བཞུགས་པ་དེར་གཟིགས་འཚལ།

བཅུ་བའི་ལྷགས་བྱ་ལོར་གադན་ས་རྣིང་བའི་ཁར་ས་སྟེང་བཀྲ་ཤིས་ཆོས་རྫོང་སྤུག་བཏབ་ལྷགས་གཉིས་འཕྲིན་ལས་རྒྱས་ཐཙམ་ཡོ་རེ་བདུན་བཞེས་བར་དགུང་ལོ་རེ་བདུན་བཞེས་བར་དག་ཞིང་དུ་གཤེགས། ཉེ་གནས་བློ་མ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་སར་དཔེ་པོར་མི་ཐོགས་བར་རྒྱལ་པོ་ཨག་ཚོམ་དགར་པོ་ཅན་ལོང་ནས་བསྟན་པ་ལ་ཕན་ཐོག་ལོང་བས་ཁྱེད་ཀྱང་དེར་བསྟེན་ནས་ལེགས་ཞེས་ལུང་ཕེབས་པ་ལྟར། ཨོ་རོད་གུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་མཆོ་ཁ་དང་མདོ་ཁམས་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་སྐབས། སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ནས་གུ་ཀྱི་ཆེན་པོར་མཐའ་ཁྱད་ཙོན་ཏེ་ངང་ཀྱི་བློ་མས་ཆོས་ངོས་ནས་བསྟུས་བའི་སྟེ་ཁག་དེ་རྣམས་བདག་ཉེད་ཆོག་པར་དགོས་ཚུལ་ཞུས་པར། ཞྭ་སེར་བསྟན་པའི་ཐ་ལག་ཏུ་དགོངས་ནས་གང་ཞུས་དོན་སྨིན་བཀའ་ཤོག་གནང་། བྱག་གཡབ་ཅེས་བློ་མའི་བཞུགས་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་དུ་ཆགས། དེ་ནས་སྤྱལ་སྐུ་ཚུངས་དུ་ཞིག་ལོ་གསུམ་ལས་མ་བཞུགས།

སྐུར་ཡང་གདན་རབས་གཉིས་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ནི། ལྷོམ་ལྷར་ཡབ་རྣིང་མའི་སྤུགས་འཆང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ། ཡུམ་ཡེ་ཤེས་མའི་སྤས་སུ་རབ་བྱང་བཙུ་གཅིག་པའི་མེ་ཕག་ལོར་སྐུ་བལྟམས། དབུས་སུ་ཚར་གཉིས་ཞེབས། ལྟ་བ་ཆེན་པོ་ལས་རབ་བྱང་བསྟེན་རྫོགས་སོགས་བཞེས་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ། རྒྱ་རི་བའི་མི་ངོ་དཔོན་སློབ་བྱམས་པ་དོན་གྲུབ་དང་དྲུང་པ་རྟ་ཕུག་པ་སོགས་བསྟེན། འདི་སྐང་བུ་གཞག་ལྷོས་མེད་ལིང་སྐྱར་མཛོད་དེ་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་སྐྱིང་པོར་མཛོད། དགུང་ལོ་སོ་དྲུག་པ་ཆུ་ཁྱི་ལོར་ཞོང་ས་ལྟ་བ་ཆེན་པོ་དག་ཞིང་དུ་གཤེགས་ལོའི་རྒྱ་བ་དྲུག་པར་སྐུ་གཤེགས།

གདན་རབས་གསུམ་པ་ངག་དབང་ཆུལ་ཁྲིམས་ལས་གྲུབ་ནི། གསུ་ཤོད་ནིས་ཐང་དུ་ཡབ་ཁ་ཆོ་མདོ། ཡུམ་འབུམ་མཆོ་མའི་སྤས་སུ་ཆུ་ཐག་ལོར་འཁྲུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་ལས་མ་བཞུགས།

གདན་རབས་བཞི་པ་དེ་ཉིད་སྐུར་ཡང་སྤྱིད་པ་བརྒྱད་བའི་མཆོག་སྤྲུལ་བློ་བཟང་རྣམ་

རྒྱལ་ནི། གཞུང་ཐོད་ལེ་ར་ནུབ་ཏུ་ཡབ་སྡུབ་རིགས་སྤྲགས་འཚང་ལྷ་དབང་དང་། ཡུམ་ཡོ་ཡག་སྐྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ཆུ་བྱ་ལོར་འཁྲུངས། བོད་ཡོགས་ལན་ཁ་ཡར་ཕེབས་ཏེ་བཅ་ཆེན་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས། བྱབ་མཆོག་ངག་དབང་མཆོག་ལྷན། རྒྱལ་བ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། དཔོན་སློབ་བྱམས་པ་སོགས་ལས་མདོ་སྤྲགས་རྒྱ་ཆེན་གསན། ཁམས་སུ་དད་ལྡན་འདུས་པའི་ཆོགས་ལ་རྒྱལ་བཀའ་རིན་པོ་ཆེའི་ལུང་སྤ་ཡིན་ཅིང་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བ་ས་གཡོས་ཀྱིས་སྐྱོན་བྱང་བས་ད་ལྟའི་དབེན་རྒྱམ་ཆོས་སྤེ་གསར་སྐྱན་མཛད། གསེར་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་འགྱུར་སོགས་རྣེན་བཞེངས་དུ་མ་དང་། བྱམས་མདུན་བྱམས་པའི་དབུ་ཐོག་ཞེར་ཟངས་ཀྱི་རྒྱ་ཕིབས་འབུབ་པ་སོགས་ལུགས་གཉིས་རྣམ་དཀར་རྒྱ་ཆེར་སྐྱོང་བཞིན་དགུང་ལོ་ང་བརྒྱད་བཞུགས་ནས་རབ་བྱང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་རྟ་ལོར་གཤེགས།

དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོག་སྤྲུལ་དཔལ་ལྷན་བསྟན་པ་རྒྱལ་མཚན་ནི། སྐུ་སྤྲ་མ་འཁྲུངས་པའི་གདུང་རིགས་འཁྲུལ་མེད་ཡབ་ཨ་འགུར་དང་། ཡུམ་ཆོ་རིང་མའི་སྲས་སུ་མེ་བྱི་ལོར་འཁྲུངས། དབུས་སུ་སྤྲ་ཡི་ཁ་ཡར་ཕེབས་ཏེ་ར་སྐོད་དུ་གཞུང་ལུགས་གསན་བཞེས་དང་། བཅ་ཆེན་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས། རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་ལས་རྒྱལ་བ་འཇམ་དབལ་སྤྱིང་པོའི་མདོ་སྤྲགས་ཟབ་ཆོས་མཐའ་ཡས་པ་གསན་བཞེས། གསེར་ཟངས་ཀྱི་ཏོད་དཔག་མེད་སྐུ་བརྟན་ཐོག་ཚད་ཕྱེད་གསུམ་པ་དང་། ཏོས་སྐུ་ཆེན་མོ་སོགས་རྣེན་བཞེངས་དུ་མ་དང་། ཐོས་བསམ་སྐོམ་གསུམ་གྱིས་རྒྱལ་བསྟན་གསལ་བར་མཛད་མཐའ་རབ་བྱང་བཅུ་བཞི་པའི་ལྷགས་ལུགས་ལོར་ནུབ་ཕྱོགས་བདེ་ལྷན་བཀོད་པར་གཤེགས་སོ།།

དེ་ཉིད་གཅིག་ལས་དུ་མར་ཤར་བའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་རྒྱ་གཟུགས་མདོ་ཁམས་བསྟན་འགྲོའི་དབུང་གཉེན་དམ་པར་བཞུགས་སོ།།

ཆུང་ཚང་འཁྲུངས་རབས་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། རྗོ་བོ་རྗེའི་སྐུན་སྤར་རྗོགས་པའི་ཤེས་རབ། རྒྱལ་བ་དགེ་འདུན་གྲུབ་ཀྱི་དངོས་སྐོབ་འཇམ་དབྱངས་མཆོག་ལྷ་ལོད་

རེར། དཀའ་བཅུ་བཀས་པ་ཆུ་མཚོའི་སྤུན་སྐར་ཐུ་མ་སངས་ཆུས་བཀུ་ཤིས་འདི་བྱག་གཡབ་བསྟན་སྲིད་ལ་ཕུག་རིས་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་འདུག །ས་ཁྱི་ནས་ལྷག་ཡོས་བར་ལོ་རེ་བཞི་བཞུགས། དེའི་སྐུལ་སྐུ་བྱས་པ་ཆོས་འཛིན་མེ་བྱ་ནས་ཆུ་ཁྱི་བར་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལས་མ་བཞུགས། དེའི་མཆོག་སྐུལ་ཐྲོ་བཟང་བསྟན་པ་ས་དགེ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གསན་ཆུ་ཆེ་བར་བཞུགས་འདུ། དགུང་ལོ་ཆུ་ཕག་ནས་ས་ལུག་བར་ང་བདུན་བཞུགས། དེ་ནས་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག་ཡྱགས་བྱ་ལ་སྐུ་འབྱུང་ས། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་བཞུགས། འདི་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཞིབ་པ་མ་དེས་བས་དེ་ཙམ་ལས་ཧྲིར་མ་ལང་། ཐྲོ་བཟང་རྣ་ཆུལ་སྐུ་ཆོའི་སྐང་སྐད་དང་། སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་ཆུ་མཆོ་ཁགོང་ས་བསྐལ་བཟང་ཆུ་མཆོའི་སྐུ་དུས་སོ། །ད་ལྟའི་མཆོག་སྤུལ་ཐྲོ་བཟང་བསྟན་བའི་ཆུ་མཆོས་ལུགས་ཟུང་འཛིན་ལས་ཆུ་ཆེན་སྐྱོང་བཞིན་འཆོ་ཞིང་གཞེས་བར་བཞུགས་སོ། །ཁགོང་ས་བསྐལ་བཟང་ཆུ་མཆོའི་སྐུ་དུས་མཆོག་སྤུལ་ཐྲོ་བཟང་རྣ་ཆུལ་ལ་ཆུ་གོང་མའི་ཆོ་ལོ་ཐམ་ཀ་སོགས་ཀྱང་ཞེབས་པ་ཡིན་ཆོད་དུ་འདུག"[137] །ཅེས་གསལ།

137 རག་ར་སྐུ་ཟེང་གསུམ་པ་ཁྱི་ཆེན་དག་དབང་བསྟན་པའི་ཆུལ་མཚན་དཔལ་བཟང་པོས་ 1422 ལོར་མཛད་པའི། ཆུལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་ཞེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མགུལ་ཆུན་ཞེས་བྱ་བ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ལྷ། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ཨ བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྱུན་ཁང་ནས་བསྐྱུན། 1980 ཧོག་གྲངས་ 377–379 བར་གསལ།

བྱག་གཡབ་སྐུབས་མགོན་ཏོ་ཐོག་རྩྭ་རོ་མི་ཉན་ཆེ་ཚང་སྐུ་ཞེང་བཞི་པ་དང་ལྷ་ཁ། དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་སྟོང་ཆར་ཟླ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཁོ་བྱང་དུ་གྲྭ་ཐོག་ཉེ་ཤེ་བོའི་རྣས་སྐྱལ་བྱོན་རྟེས་སྐྱེ་ཞེང་ན་རིམ་གཉིས་པ་དུ་གནས་ཁྲི་པ་བཅས་ཀྱི་འབྱུང་གཞིས་ཐམ་ཡབ་ཚང་ཁི་མི་ངོ་མཁས་དབང་སྐུ་ཞབས་དུ་གནས་ཉི་ཤུ་ཐུབ་ཡོག་སྐྱེས་སྐྱན་བྱ་རྩོམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་འབང་གཟིགས་འཚལ།

བྱག་གཡབ་ཡུལ་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད་དང་བྱག་གཡབ་ཐམྦྷབས་མགོན་སྐུ་ཞེང་བཞི་པ་དུ་ཐོག་ཐྲུ་རྩོ་མིན་ཅན་ཁྲོ་བཟང་རྣ་ཆུལ་ (1693–1751) ཀྱི་རྣམ་ཐར་དོན་བསྡུས། ཞེས་པ་མཁས་དབང་སྐུ་ཞབས་ཏུ་གནས་ཉི་

ཞོར་འཕྲོས་དང་པོར་གཽཐོག་སི་ཀུ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚོས་ (1880–1925) བརྒྱམས་པའི་མདོ་ཁམས་དང་རྒྱ་ཡི་གནས་སྐོར་འགའ་ལ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡིག་འབྲུལ་སྐང་ལས་སྤྲོང་གསལ་བའི་ཚུལ་དཀྲུ་ཞེས་བྱ་བ་ལས། "གོ་འཇོ་མདོ་དྲུག་ཕུར། ཚ་དབང་རུ་བ་སྟོད་ས་དིས་སྐྱ་རྩོ་བོར་

མ་དོ་རྡེ་མཆོག་ནས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་བའི་ཞིབ་འཇུག་ཆོག་པའི་ཆོགས་ཆེན་ཞེངས་བཅུ་གཅིག་པ། ༢༠༠༨ ཕྱི་ཟླ་ ༤ བར་རྩར་མན་ལྷོན་མཐོ་རིམ་གཏུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་བསྒྲངས་སྐབས་སྤྱིགས་སྤྱང་གནང་བ་རིང་མིན་སྤྲར་སྐྱན་མཛད་འཆར་ཡོད་པ་དེར་གཟིགས་འཚལ།

མཐུན་རྐྱེན་ཀྱིས་ཁོང་ཕྱིང་མི་ཁོམ་བའི་གནས་སུ་ལྷུང་བ། ཁོར་ཡུག་མིག་ལྟོས་ཞན་པ་རང་འདྲ་སྐལ་མཉམ་འགའ་ལ་ཉག་རེ་བྱག་གཡབ་བའི་འོ་རྒྱུས་བྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་ཁྱབ་ཚོད་དང་གཟིགས་བའོ། མ་ཁོངས་པར་ཉམས་ཞིབ་གནང་ཆེ་ཁ་ཐོབ་གས་གང་ལ་བསྒྲུར་དགོས་སོགས་ལ་ཐུགས་ཤན་གྱེན་བྱ་གསོས་རེས་ཡིག་རྩོ་བ་ལ་མ་སྐྱག་པར་གཤམ་ལ་གྱུག་དེབ་ཁག་ཅིག་གི་དཀར་ཆག་ཞིབ་ཚགས་སྐྱིད་ལུག་དང་ཞམ་པ་སྐང་སྟེ་རྒྱ་དར་ཀྱིས་བགོད་པ་ཡིན། དེ་ཡང་། ཆེད་དུ་བརྩེད་བའི་ཆོས་ལས། མཁས་གང་འཚོ་བ་འཛིག་ཉེན་ན། །དད་དང་ཤེས་རབ་ཉེན་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཡི་རོང་མཆོག་སྟེ། །དེ་བས་རོང་གཞན་ཕལ་པར་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པ་སྟར་བྱ་བ་དང་རོང་ཐོབ་ཀྱི་ཐབས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཐོས་པའི་ཉན་ཐོས་ཚད་ལྡན་ཞེས་བྱ་བ་དང་རོང་ཐོབ་ཀྱི་ཐབས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་གསུངས་པ། ཡོན་ཏན་ཐོས་པའི་དང་བ་དང་། རྒྱུ་མཚན་གོ་བའི་ཤེས་རབ་གོང་དུ་སྐྱེས་པའི་སྐད་དང་། ཡང་མཁྱུ་ཆིང་ཤེས་རབ་རྒྱུ་མཆོས་ (དཔེ་རྒྱུན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་དོན་གཅེར་ཡིད་ཀྱི་ཀུན་བཞད་པའི་རྒྱ་ཁོད་འབྱམ་ཀྱི་སྟེ་མ། གསུང་འབྱམ་ཐོད་ཧ་པ། སྐག་བྱག་དབྱ་མཛད་ངག་དབང་བཟོད་པའི་སྐར་མ། ཕྱེ་ལི་གསར་པ། ༡༩༧༥ ཟོག་གྲངས་ ༥༠༢) འདིར་རང་གིས་མཐོང་ཐོས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱུར་པའི་དཔེ་རྒྱུན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་འགོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་བྱ་མ་འཛམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཕྱག་དབེའི་དཀར་ཆག་གསུང་རབ་འབྱམ་སྟེའི་སྐང་བརྟན་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་དྲི་བྱལ་རོར་བྱའི་མེ་ལོང་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཚོ་འཕང་སྐྱབ་པའི་ཐབས་དངོས་ནི་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཀྱི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་ཡང་། དེ་ཉིད་ཆོས་སྐྱོང་ཀྱི་བྱ་བ་ལ་རབ་ལས། ཚོ་སྐྱེ་རྣམས་ལྷང་ལ་བརྟེན་དགོས་པས་མི་བཟོད་པའི་གཟུངས་མ་ཐོབ་པ་ཚུན་ལྷང་གི་ཆོག་ཀྱང་མི་འཆོལ་བ་དང་། དྲན་པ་གསོ་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་མེད་དུ་མི་རུང་བས། སྐྱོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་ནས་སྒོལ་དར་བར་ལྷར་བསྟན་པའི་རྣམ་ཐར་ཉིད་གཞིར་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་ཟངས་ཟིང་གིས་མཆོད་པ་ཡང་བསྟེན་བཀུར་བ་ཡིན་མོད། བསྟེན་བཀུར་གྱི་གཙོ་བོ་ཀློག་པ་ཐོས་བསམ་དང་། ཐོས་དོན་ཉམས་སུ་ལོན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩ་བའི་ཤེམས་ཀྱིས་མིང་གི་སྐོ་ནས་འཛིན་པ་སྟོན་དུ་འགྱོ་

བྱ་གས་པ། མཆོ་ལ་ཇེ་བོའི་སྐུལ་པ་རང་བྱོན་དུ་འཁྱངས་ས་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་ཨོ་མ་ཅེ་བརྟེ་ཏྲི་ཡུང་བའི་ཁར་བྱང་ཐང་ཡངས་པར། བྱང་ནས་ལྷོ་ནུབ་གཟེགས་བའི་རིགས་གསུམ་གྱི་དབུས་དང་ཡོལ་འདུ་

དགོས་པས་མཚན་བྱང་གལ་ཆེ། གསུངས་པས་རང་ཉིད་ཆོ་རབས་ཀྱི་ཏུ་གསུང་རབ་རབ་འབྱམས་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་སྦྱིད་པའི་སྒོན་ལམ་གྱི་རྐེན་དང་། དོན་དུ་གཅེར་བ་རྣམས་ལ་དལེ་ཆུན་བཅོལ་བར་བསྐུལ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པ། ཞེས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཀོད་པར་བྱ་ཆུ་གང་ལྟོ་སྦྱོགས་མོན་ཚྭོན་འབྲས་སྐུངས་བྱོ་གསལ་བྱིང་དེ། མཇོད་ཁངས་རྣམས་ 1220 ཕྱི་རྒྱ་ 22 ཆོས་ 2ཪ ལ། དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་ཆུ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་སྦྱོགས་བསྟེབས་པད་དཀར་ཆུན་པོ། ཞེས་པའི་མཚན་བྱང་ཐོག་གཞན་གསལ་རྣམ་ཐར་རྣམས་ཚར་གྱངས་ 200 སྐར་བསྐྱན་ཞུས་འདུག །རང་གསེས་དཀར་ཆག་ནི།

ཀ བསྐྱན་པའི་བདག་པོ་བྱག་ཡབ་དཀའ་བཅུ་མཚན་ཡོངས་སུ་བྱགས་པ་བྱགས་པ་ཆུ་མཆོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་མདོར་བསྡུས་པ་དང་བའི་ལྷོན་གྱིང་རྩ་བཅེན་ཆུ་མོ་ཆུན་མི་ཆད་བཞུགས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ཪ–ཨ০

ཁ འཇ་ཐོག་པ་ཀུན་དགའ་ཆུ་མཆོས་བརྩམས་པ། དཀའ་བཅུ་བྱགས་པ་ཆུ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་དང་པ་ཆུ་མཆོ་བཞུགས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ཨ་–ཉ৩

ག རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་ཆུ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆར་ཆུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ১৪৮–২০৮

ང བྱ་བྱལ་གྲགས་པ་ཆུ་མཆོའི་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་རྣམ་ཐར་ཉམས་སྐང་རྣམས་ཀྱི་ཐོ་ཡིག་བཞུགས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ২০ཪ–২২৪

ཅ ལྷ་ཏེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཏེན་ཡོད་ལུགས་དང་དཀར་ཆག་རྩུང་ཟད་བཀོད་བའི་དབུ་ཐོག་ལགས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ২২ཪ–২৮৮

ཆ དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་ཆུ་མཆོས་མཛད་པ། བསྟོ་བ་སྨོན་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་བཞུགས་བའི་དབུ་ཐོག་ལགས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ২৮ཪ–২ཪ৮

ཇ བྱ་བྱལ་བ་དགེ་སྐྱོང་གྲགས་པ་ཆུ་མཆོའི་ཁྲན་དབྱངས་ཀྱི་རྟོགས་བཟོ་འགལ་ཞིག་བཞུགས་བའི་དབུ་ཐོག་ལགས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ২ཪཪ–৮৩২ བར་བཞུགས།

བའི་རིར་རྡོ་བོའི་ཡི་གེ་བདུན་མ། མགོ་ལ་ཐར་ཚུར་འདོམ་ལྟ། ཙོ་ཡར་མར་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་ཞེ་ལྟ། མ་ཏི་འདོམ་ཉིས་བརྒྱ། བརྒྱ་ཏུ་ཏྲིཾདེར་ན་བ་ཡི་ཐུ་སྟོམ་འདོམ་ལྟ། མགོ་བོ་ལ་འདོམ་ཕྱེད་བཅུ་བཞི། བྱེན་ཐུར་འདོམ་བརྒྱ་དང་ལྔ་བཅུ་ཅམ་བ་དེ་འདྲ་བ་འདི། བོད་རྗེ་འཐགས་བ་

བག་གཡབ་ཆེ་ཚང་བློ་ལྡན་ཞེས་རབ་ཀྱིས་བརྩམས། མདོ་ཁམས་ས་ཡི་ཐིག་ལེ་བྲག་གཡབ་ལྷོངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མདོ་ཅམ་བརྗོད་པ། གཏམ་ཚོགས། བོད་འབྲེལ་ཞེས་ཡོན་གོ་རྟོགས་གོང་སྐེལ་ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་དབེ་མཛོད་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱུན་ཞུས་བཞི། །རྩོམ་སྒྲིག་པ་བཀྲ་ཞིས་ཆོ་རིང་། རྩོམ་སྒྲིག་སྲི་ཞུ་བ་ན་གསངས་ཆུས་བསྟན་དར། ༢་རབ་ས་ལ། ༡༩༨ ལོ་ ཨ ཨང་། ༡ ཞོག་གྲངས་ ༡–༩८ བར་གཟིགས། མཐྱེན་རྟོགས་དང་གཟིགས་བདེའི་ཆེད་དགར་ཆག་ཞིབ་པར་བཀོད་ན།

ཚྭང་བརྗེད། ༢–

སྟོད་བཅུད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས། ཡུལ་མིང་དང་བཀོད་པ། ༩–

རི་ཆེན། ༤–

ཆུ་ཆེན། ༤–

ཐོན་ཁྱངས། ༤–

རྩི་ཞིང་དང་རང་བྱུང་ཐོན་ཕྱོགས། ༤–

སྤྱིག་ཆགས། ༧–

བཟོ་རིག་ལ་མཁས་པ། ༧–

ལྷ་མི་སྡེ་དགོན། མི་ཁྱིམ་གྲངས་འབོར། ༧–

འཚོ་ཐབས། ८–

ཁྲལ་དང་ཤེ་འབབ། ๑–

དགོན་སྡེ་གསར་རྙིང་ལོ་རྒྱུས། ๑๑–

སློབ་གཉེར་འགྲོ་ཡུལ། ๑๒–

རྣེན་གནས་གྲགས་ཆེ། ๑๓–

ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་། སྐབས་མགོན་རིམ་བར་མངའ་དབང་ཌི་ལྷར་བྱང་ཚུལ། ๑๗–

འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྡེ་ཁུ་བ། ๑८–

སྤྱོང་བཅོན་ཀྱི་བཙུན་མོ་རྗེ་བཙུན་འཕགས་མ་སྐྱེལ་མ་ཉིད་ཀྱི་སྐུལ་བ། ཀུ་བཟའ་ཀོང་རྗེ་སྐྱེ་ལྷ་གཅིག་ཆུ་ཡི་བརླ་ད་བྱགས་བའི་ཕུག་ལྷགས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་དུ་བྱིས། ཕ་རིའི་གདན་ཁྲིའི་སྟེང་ནས་ཕུག་བྱིས་གནང་། གཡས་སུ་དུང་དཀར་བྱག་ལ་དེ་མཚུངས་ཨོཾ་ཁ་གི་ཤྲཱ་སྟུ། གཡོན་དུ་ཨོཾ་

འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཁུངས་ཡིག་ཚང་དང་གཉེར་ཁང་། ২৪–

ཡོང་འབབ། གཏོང་སྐྱེའི་དཔེར་མཚོན། ২০–

རྩེ་བསྟོ་རྟེན་ཁང་། ২১–

འཕེལ་ཡོད་རྩོང་ཁོངས་ཀྱི་ནང་དུ་འཛིན་སྐྱོང་རྩི་དགོས། ২১–

ཀུལ་གཅེས་ཀྱི་བྱ་བ་བཅས། ২২–

ཁ་སྐྱོང་རེའུ་མིག །འགོ་རྩོམ་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས། ২৮–

མ་བྱའི་དགོན་ཁག ২৮–

དགོན་པ་དང་རི་ཁྲོད་གཞན་དག ২৫–

བྱག་གཡབ་སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཞྭེང་། ২২–

བྱག་གཡབ་ཆུང་ཚང་སྐུ་ཞྭེང་། ২২–

བྱག་གཡབ་སྐྱི་ཁྲབ་དང་ཅན་མཁན་པོ་ཞེས་བའི་མཛོད་རིས། ২২–

བྱག་གཡབ་ཀུ་ཆོས་སྲིད་ཅི་རིགས་ཀྱི་མཚན་གནས་བཞེས་བའི་ཐུ་སྐུལ། ২২–

དབུས་འབྲུང་ཚོགས་ནས་མཚན་གནས་ཅི་རིགས་བཞེས་བའི་རང་ངོའམས་ཐུ་སྐུལ། ২২–

ཐུ་བྱང་གི་ཞབས་འབྲིང་། ২৩–

བཀའ་གཏན་ཤེ་བས། ཤེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་གནང་བའི་བཀའ་གཏན། ২৬–

ཁརྒྱལ་མཆོག་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོས་གནང་བའི་བཀའ་གཏན། ২৮–

ཁརྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་གནང་བའི་བཀའ་གཏན། ৩১–

སྐྱབས་མགོན་གོང་ས་བརྒྱད་པས། གངོང་ཀོས་སྐུལ་སྐུར་གནང་བའི་བཀའ་གཏན་བཅས། ৩৩–

Peter Schwieger und Loden Sherap Dagyab, *Die ersten dGe-Lugs-pa-Hierarchen Von Brag-g.yab, (1572–1692)*, VGH Wissenschaftsverlag, Bonn, 1989 ལཱབང་གཟིགས་འཚལ། འདིའི་དཀར་ཆག་ནི།

བརྟུལ་པ་ཏི་ཊྀ་ཆེ་ཅམ། གཅོོ་བོ་ལས་བཞི་ཚ་ཅམ་ཆུང་བ། གཡོན་དུ་ཀླུ་རྒྱལ་མི་མགོན་དཀར་བོ་གནས་བའི་ཆུ་མིག་དཀར་པོ། ཆུ་གཅང་ཆེ་བ་དྲངས་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་ཡིན་སྟམ་བྱེད་པ་དང་། གདོལ་པ་ལག་མངར་ཆུ་ཤིན་ཏུ་གཅན་པོ་དང་། རྩ་བོའི་རི་གོང་དུ། གཡས་ཕྱ་ལྟང་གཟི་

---

1 བསྟན་བའི་བདག་པོ་བྱག་ཡབ་དཀའ་བཅུ་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གྲགས་པ་ཆུ་མཚོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་མདོར་བསྡུས་པ་དང་བའི་ལྷོན་གིང་ཪ་བཅེན་ཆུ་མོ་ཆུན་མི་ཚད་པ་བཞུགས་སོ། །སྒོང་བ་ལ་དག་སྒོང་དཀོན་མཆོག་ཆུལ་མཚན་བྱིས་ས་ཚོ་བྱི་ལོར་མཛད། ཟེན་བྱིས་སཁནྡ་ནི་མདོ་ཁམས་ཀཱཤ་ཐོག་རྡོ་རྗེ་གདན་གྱི་ཆར་སྐྱེས་བའི་བན་གཟུགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆུལ་མཚན་ཡིན་ནོ། །དབུ་མེད་བྱིས་མ། ཤོག་ལྷེབས་ ३४ གོང་གསལ་དེབ་ཀྱི་དབྱིན་ཨང་ཤོག་གྲངས་ ९८–१२२

2 བཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་ཆུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་དད་པ་ཆུ་མཚོ་བཞུགས་སོ། །བྱུ་བྱལ་ཀུན་དགའ་ཆུ་མཚོས་སྦྱར། དབུ་མེད་བྱིས་མ། ཤོག་ལྷེབས་ ७२ གོང་གསལ་དེབ་ཀྱི་དབྱིན་ཨང་ཤོག་གྲངས་ १२७–१४१

3 རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་ཆུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་བླབས་ཀྱི་ཆར་ཆུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །བྲག་གཡབ་སྦྱར་མ། ཤོག་ལྷེབས་ ४० ཞབས་ཤོག་གཅིག་མ་ཚང་། ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དབལ་བཟང་དམ། བློ་བཟང་བསྟན་པས་ १४०९ ལོར་མཛད། གོང་གསལ་དེབ་ཀྱི་དབྱིན་ཨང་ཤོག་གྲངས་ १४७–२००

4 བྱ་བྲལ་གྲགས་པ་ཆུ་མཚོའི་ཡི་དམ་ལྷའི་ཞལ་གཟིགས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་སྡུང་རྣམས་ཀྱི་ཐོ་ཡིག་བཞུགས་སོ། །དབུ་མེད་བྱིས་མ། ཤོག་ལྷེབས་ २० གོང་གསལ་དེབ་ཀྱི་དབྱིན་ཨང་ཤོག་གྲངས་ २०२–२०८

5 ལྷ་རྐེན་རྣམས་ཀྱི་ནང་རྐེན་ཡོད་ལུགས་དང་དཀར་ཆག་རྩང་ཟད་བཀོད་བའི་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ། །བྲག་གཡབ་སྦྱར་མ། ཤོག་ལྷེབས་ २४ གོང་གསལ་དེབ་ཀྱི་དབྱིན་ཨང་ཤོག་གྲངས་ २१०–२१৪

6 དབལ་ལྷན་ཀླ་མ་སངས་ཆུས་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་སྐུལ་བའི་སྐུ་གྲགས་པ་ཆོས་འཛིན་ཟུང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མེ་ཏོག་གི་ཁྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ། །ཤ་ཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྐྱ་བ་ཀློ་བཟང་བསྟན་པ། མིང་གཞན་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དབལ་བཟང་གིས་མཛད་པ།

འདུ་བའི་ལྷང་སེར་དང་། ཁམས་སྐྱག་སོགས་རྣ་མི་འདུ་བ་སྐ་ཚོགས་དོན་བ་དང་། ཚེ་ཆུ་དང་། རྒྱབ་རོས་གོ་འཇོ་ངམ་ནང་། ཡ་རང་ནང་དུ་ཕུག་ཞབས་རྟེས་སོགས་མང་། བཟང་རྟོར་གྱི་གནས་ཡིག་ཀྱང་ཡོད། ཡུམ་གསང་བ་ཡེ་ཤེས་གནས། ཡང་ཡིད་བཞིན་ནང་ཞེས། བྱག་གཡབ་

བྱག་གཡབ་སྐར་མ། ཤོག་ལྷེབས་ ᥈᥉ གོང་གསལ་དེབ་ཀྱི་དབྱིན་ཨང་ཤོག་གྲངས་ ᥋᥋᥋–᥋᥌᥊

᥎ རྟེ་བཙུན་བྱ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟབ་ཅིང་ཁེངས་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤྲཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྐྱབ་བྱོན་བཟང་བསྟན་པ། མིང་གཞན་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པ། བྱག་ཤཡབ་སྐར་མ། ཤོག་ལྷེབས་ ᥋᥎ གོང་གསལ་དེབ་ཀྱི་དབྱིན་ཨང་ཤོག་གྲངས་ ᥋᥋᥏–᥋᥎᥋

ཡང་ ᥋᥏᥋᥎ ཕྱི་ཟླ་ ᥎ ནང་ཞྭ་སེར་བསྟན་བའི་གསལ་བྱེད་ཆེན་པོ་བྱག་གཡབ་᥎སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་ཏོ་ཐོག་རྩ་རོ་མི་ཏན་སྐུ་རབས་དགུ་པ་ད་ལྟ་འཚོ་གཞེས་མཆོག་གི་རྗེར་མན་ར་ཨན་བླག་གཟིམ་ཤག་ནས་གཤེག་གསལ་རྟེན་ཐར་རྟེན་ཤལ་བའི་སྐལ་བཟང་ཐོག

᥋ འཕགས་མཆོག་ཕུག་ན་པཎྜི་ཏ་སྒྲིག་གིས་རྟེན་བར་རོལ་པ་རྟེ་བཙུན་བྱོ་བཟང་རྟེན་ཐབས་ཀུལ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ཐར་བ། ཁྲི་པ་རིན་ཆེན་ཀུ་མཆོད་དང་། དྲང་ཡིག་ཞང་འབྲམ་ཀྱིས་བྱིས་པ། དབུ་མེད་བྱིས་མ་དཔེ་རྙིང་། ཡིག་ཁྱེང་ ᥏ རེ་ཡོད་པའི་ཤོག་ལྷེབས་ ᥋᥏᥏ ཤོག་ལྷེབས་ཨང་ ᥋།᥋᥋།᥋᥎᥋།᥋᥋᥋།᥋᥋᥋།᥋᥏᥋ རྟེན་ཆད།

᥋ སྐྱབས་མགོན་རྗེ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་མཁྱེན་རབ་བློ་གསལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྟེན་པར་ཐར་པ་དང་གསུམ་ཆུ་གཉིར་འཕེལ་བྱེད་འདོད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཁྱེད་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ᥋᥎ འབྲུག་བྱིས། ཡིག་ཁྱེང་ ᥎ རེ་ཡོད་པ། རྩོམ་འགྱོར་ལུས་པ།

᥌ མདོ་ཁམས་ཟླ་སེར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་བྱག་གཡབ་ཆེ་ཚང་མཆོག་གི་སྐུལ་པའི་ཁྱེད་བ་བདུན་པ་མཁྱེན་རབ་བློ་གསལ་དཔལ་བཟང་པོའི་རྟེན་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་གཟུགས་བརྒྱ་འཆར་བའི་མེ་འོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །འབྲུག་བྱིས། ཡིག་ཁྱེང་ ᥏᥎ ཞིབ་པོ། ཤོག་ལྷེབས་ ᥋᥋ ཕར་དཔལ་སྐྱངས་ཀྱི་ཀན་བཀུ་ཤིས་ཆོས་འཕེལ་བློ་གོས་ཀུ་མཆོའི་སྐུ་དབྱངས་སམ་སྐུ་དབྱངས་སྐྱིང་པོའི་རྒྱ་བ་ལེགས་བཤད་འོད་སྐྱང་རབ་ཏུ་ཀུས་པའི་སྡེས་ (གཞས་གསར་བཀུ་འཕེལ་ལམ་) ᥋᥎᥋᥏ འོག་མཇད། ཤོག་ལྷེབས་ ᥋–᥌ བར་མགོ་ཤོག་གཡས་ཀྱི་རྒྱར་ཆུང་ཆུང་རེ་ཆད་འདུག

བྱུང་ཐོབ་ཅག་རེ་ས་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

བདུད་རི་སྤྲུགས་དེར། སྲས་ནོར་བུ་འཛིན་བའི་གནས་ཀྱང་ཡོད་དོ། །མཚམས་གཞུང་རྒྱ་མཚོ་ལྟེ་བ་ས་དབྱུད་ལེགས། སྐར་ཁམས་ས་ཡི་ལྟེ་བ། ཀླུ་མི་མགོན་དཀར་བོ་དང་། འཛོག་བོའི་ཐོ་བྱང་གཡུ་མཆོ་དང་། མཆོ་མེ་འོང་མ་སོགས་མཆོ་མང་དུ་ཡོད་དོ།།

Peter Schwieger, 'The Biographies of the Grand Lamas of Dagyab (Brag-g.yab) as a Contribution to the History of East Tibet', *Tibetan Studies*, Proceedings of the 4th Seminar of the International Association for Tibetan Studies, Schloss Hohenkammer - Munich, 1985, Edited by Helga Uebach and Jampa L. Panglung, Kommission Fur Zentralasiatische Studien, Bayerische Akademie Der Wissenschaften, Munchen, 1988, pp. 435–438;

བྲག་གཡབ་ཟླ་དགོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རང་།

རྫོས་ཡིག་ངོ་སྤྲོད་དང་དབུད་གཞིར་དཔེ་སྐྱུན་གསལ་བཞུད། ༢–༤

ལོ་རྒྱུས་འཆོལ་བསྒྱིགས་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ། ༢–༧

ལོ་རྒྱུས་སྤྱིགས་བསྒྱིགས་འདི་དང་གཅོ་ཚེའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གསེར་ཐམ་དང་ཡིག་རིགས་བྲག་བཀོས་སོགས་གནའ་ཛས་ཁག་ཅིག་གི་བརྟན་པར་བདམས་བཀོད།

ལེའུ་དང་པོ། ལོ་ཆེན་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་བྱག་ཁུལ་གཅིག་བྱུང་བཏུལ་བྱ་སྐྱོང་བར་མཛད་པ་པོ་ཅོ་ཐོག་ཐུ་སྐུ་སྲེད་དང་པོ་འབྲོ་མགོན་བཀའ་ཆེན་བྱགས་པ་ཆུ་མཆོ་མ་བྱོན་སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག

1 ས་དབྱིབས་དང་། ཐོན་ཁུངས། ཐོན་སྐྱེས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་སྤྱིར་བཤད་པ། ༢–

2 འཁོར་གོང་ཇོ་བོད་དུ་ཤེབས་ལམ་བྱག་གཡབ་བཀྲུད་ཤེལ་བས་བཞེངས་པར་ཡང་བྱགས་པའི་བྱམས་མདུན་བྱམས་པ་རང་བྱོན་དང་། རི་མདའ་འཐུག་ལྟ་བུག་ལ་རྣམ་སྐང་རང་བྱོན་དང་བྱག་ཤེབས་གནའ་རབས་བཀོས་བྱིས་བོད་ཀུ་ཡིག་རིགས་གནས་རི་ཁག་སོགས་གནའ་རབས་རིག་དངོས་ཁྲད་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་གི་སྐོར། ཨ–

3 རྗེ་ཕག་གྲུའི་དངོས་སྐྱེས་གདམས་པའི་བྱ་བཞིའི་ཡ་ཀྱལ་གྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ས་བོ་དང་ཁོང་གིས་བཀའ་བའི་བླ་དགོན་ཆོས་ཀྱི་ཐོ་བྱང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་ཆེ་བཞི་ཆུང་བརྒྱུད་རེས་བྱགས་པའི་ཆུང་བརྒྱུད་ཀྱི་བྱས་སྐབ་ཚང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་གདན་ས་ཁོ་དགོན་སྐོར། ୭୮–

୭ འབྲི་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པས་ཕྱག་བཀའ་བར་བྱགས་པའི་ས་སྐྱ་པའི་གྱུབ་མཐའ་དགོན་

དབྱར་དུས་ཆུ་སྐྱེས་དགོད་པའི་ཟེའུ་འབྲུའི་ཐྲེད། །འཆི་མེད་ན་ཆུང་འཕྱོམ་ལ་ལྷག་དོག་ལྟར། །བཟང་པོའི་ཏི་ལྷན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཆགས་མི་བསྐྱེད། །རྫོ་བོ་ཡི་གེ་དྲུག་མ་མཆོད་བས་འཕགས། །ལུག་གདོལ་བས་ལྟ་ལམ་བཏང་བའི་ཕྱི། ཁ་ཟས་དང་རྒྱབ་ལ་གོས་ཀྱི་ཁྲུར། །དབྱ་

ང་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རབས་བསྡུས། ሀሥ–

ལེའུ་གཉིས་པ། རྗོག་ལོ་ཙྪ་བ་ཆེན་པོ་བྱོན་ལྷན་ཞེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་རོལ་སྐུ་ཐེངས་པོ་འབྱོ་མགོན་དཀའ་ཆེན་བྱ་གས་པ་རྒྱ་མཚོ་ནས་བརྒྱམས་བྱ་གཡབ་ཡུལ་དགོན་འཇིན་སྒོང་གནང་བའི་སྐུ་ཐེང་རིམ་བའི་རྣམ་ཐར་རབས་བསྡུས་དང་། ཁྱད་པར་འཇམ་དབྱངས་ཞགོང་མ་ཆེན་པོས་འཇའ་མ་གསེར་ཐམ་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒོར།

1 རྗོག་ལོ་ཙྪ་བ་བྱོན་ལྷན་ཞེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས་དང་། སྐྱེས་རབས། ሀ८–

2 རྗོག་ལོ་ཙྪ་བ་བྱོན་ལྷན་ཞེས་རབ་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེ་བྱ་གཡབ་ཆེ་ཚང་སྐུ་ཐེང་དང་པོ་བྱ་གས་པ་རྒྱ་མཚོས་དགོན་པ་གསར་བསྐྱན་དང་། རྒྱ་སོག་བོད་བཅས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཟེའ་ས་ཆོས་ཀྱི་འཁྲུངས་ཐོབ་ཚུལ། ८ཉ–

3 སྐུ་ཐེང་གཉིས་པ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་བྱུབ་ཀྱིས་བྱ་དགོན་དགའ་ལྡན་བཞད་སྐྱབ་ཆོས་འཁོར་གྱིང་གཏབ་པ་སོགས་མཛད་པ་གཙོ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འོ་རྒྱུས། ?८ሥ–

ཉ སྐུ་ཐེང་གསུམ་པ་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེགས་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། སྐུ་གོང་མ་རྣམ་གཉིས་ཚུན་ཆུ་ལའི་བྱ་སྐུ་ཐེང་རིམ་བས་སྐྱལ་བའི་བཀའ་ཤེ་ཁག་ཅིག་ཅིག་བཤད་བཤྱས། ३ཉ?–

ས སྐུ་ཐེང་བཞི་པ་རྡེ་བྱ་གྲུབ་དབང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་དུས་གནམ་གྱི་ལྷ་འཇམ་དབྱངས་གོང་མ་ཆེན་པོས་ཞུ་ཤེར་གྱི་བསྟན་པ་བཞད་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཆེར་རྒྱས་པར་མཛད་པ་རྣམ་ཐོག་ཐུབ་རྗེ་མིན་ཅན་ཞེས་པའི་མཚན་ལྡང་གིས་དབང་བསྐུར། མ་དགོན་བཀྲ་ཤིས་གཡང་འབྲིལ་ཀྱི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་ཕུག་བཏབ་པ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ३ሥሀ–

ཟ སྐུ་ཐེང་ལྷ་པ་བློ་བཟང་དབལ་ལྷན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཉིས་ཅུ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྐྱབ་མཆོད་ཀྱི་རྒྱུན་དང་། མགོན་པོ་འོད་སྣང་མཐའ་ཡས་ཀྱི་སྐུ་བརྟེན་གསར་བཞེངས་པོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ३ཟ८–

ཡ སྐུ་ཐེང་དྲུག་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་འཇིགས་མེད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོའི་སྐུ་དུས་གམ་བཅར་གྱི་ཚང་ཁག་གཉིས་གསར་འཛུགས་གནང་། ཆེ་ཚང་དང་རྒྱང་ཚང་སྐྱལ་སྐུ་ཕན་ཚུན་ཀྱི་མཛོད་གཉེར་དབར་

བྱང་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱར་བཞུགས།

རྒྱུད་གཅིག་སྟོ་ནག་བྱས་བྱུར་བས། །སྡེང་ལྷ་ཡང་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཡུལ། །རྩོ་བོ་ཁྲོད་ནི་གོ་བྱག་སྲིན་པོའི་ཁ། ཁྲོད་ཀྱི་གུར་ཁྱིམ་ཐང་དུ་འོད་ཀྱང་སྐྱེ། །ཡི་དྭགས་ཕུག་ཚང་བཟུང་བ་རྩེ་ལྷ་བར། །སྟོན་ཁའི་བཤས་ལུག་ཐུགས་རྩེས་བཟུང་དུ་གསོལ། །ང་འདྲའི་བླ་མ་ཤ་ཁྲག་ཟས་ལ་སྤྱད།

ནང་འཁྱག་བྱང་བར་ཡགོང་མའི་བློན་ཆེན་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་ཐམ་འབྱར་ཞལ་བཤུས་དང་། མཐའ་མའི་བཀའ་བཅད། ཕྱི་དགུ་གོར་དམག་གིས་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱེད་བར་ཕྱིར་བཟློག་དགུང་ཆེན་ཞབས་ཞུའི་རྒྱ་འཛིན་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་ཀྱི་མཛད་རྣམ། ২৪৮–

৫ སྐུ་སྲེང་བདུན་པ་མཉེན་རབ་ལྷང་རིགས་མཁས་བཙུན་རྒྱལ་མཆན་སྐུ་དུས་ཀ་གསེར་ཀྱི་ཞིང་ཆ་ཞོད་འཛགས་གཏོང་བར་ཡགོང་མ་མཆོད་ཡོན་ཀྱི་བཀའ་དགོངས་ཞབས་ཞུ་གཟེངས་ཐོན་བྱུང་སྐོར་དང་། དེ་སོ་དགུ་འཆམ་ཞེས་གར་འཆམ་གསར་འཛུགས་སོགས་ཀྱི་འོ་རྒྱུས་རྣམ་ཐར། ২৫৮–

৬ སྐུ་སྲེང་བརྒྱད་པ་བློ་བཟང་མཁས་གྲུབ་འཇིགས་མེད་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་མཛད་རྣམ་གཅོ་བོ་ཁ་ཤས་དང་། སྐབས་དེར་བྲའི་ཨར་བྱང་དབུས་གཙང་གིས་གདན་ས་དགོན་གནས་མེར་བསྲེགས་ཐ་སྐོང་སོང་ཚུལ་དང་། ས་ཀ་ཚུན་དགོན་གནས་སྐར་གསོ་བྱས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་སྐོར། ২২৩–

১০ སྐུ་སྲེང་དགུ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་སྐུ་བལྟམས་པ་དང་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ། བོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་ཐོག་པ་དང་བྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་སྐོར། མདོ་སྡེགས་རིག་གཞུང་རྒྱ་མཚོར་ཐོས་བསམ་དཔྱིས་ཕྱིན་གནང་རས་སྐུ་འཆོ་ཞིང་གཞེས་ལ་རིག་གཞུང་འཆད་སྤེལ་མཛད་བཞིན་པའི་རྣམ་ཐར་རདགས་རིམ། ২৩৮–

ལེའུ་གསུམ་པ། རྗོག་ལེགས་བའི་ཞེས་རབ་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེས་འདྲེན་པ་ཆུང་ཚང་སྐུ་སྲེང་རིམ་བའི་རྣམ་ཐར།

১ རྗོག་ལེགས་བའི་ཞེས་རབ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་བྱེང་སྐྱོང་ཙམ་སྐྱེས་པ། ২৫০–

২ བྲག་གཡབ་ཆུང་ཚང་སྐུ་སྲེང་དང་པོ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ২৫৭–

৩ ཆུང་ཚང་སྐུ་སྲེང་སྐུ་སྲེང་གཉིས་པ་གྲགས་པ་ཆོས་འཕེན་ཀྱི་རྣམ་ཐར། ৩০৮–

৪ ཆུང་ཚང་སྐུ་སྲེང་གསུམ་པ་མཁས་གྲུབ་བློ་བཟང་བསྟན་པ། ৩২৮–

৮ ཆུང་ཚང་སྐུ་སྲེང་བཞི་པ་བློ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག ৩২৪–

৬ ཆུང་ཚང་སྐུ་སྲེང་ལྔ་པ་བློ་བཟང་བསྟན་འཕེན་ཆུ་མཆོ། ৩২৪–

৮ ཆུང་ཚང་སྐུ་སྲེང་དྲུག་པ་མཉེན་རབ་དབལ་ལྷན་ཆུ་མཆོ། ৩২৮–

མཐུག་བསྡུའི་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་གཏམ་བླུང་ལྷག་བསམ་རང་མདངས་དཀར་པོའི་མེ་ཏོག་སིལ་མ།

---

৮ རྒྱང་ཚོང་སྐུ་ལྷེང་བདུན་པ་ངག་དབང་འཕྲིན་ལས་ཀུ་མཚོའམ་ཐུབ་བསྟན་སྐལ་བཟང་འཕྲིན་ལས་འཇིགས་མེད་ཀུ་མཚོ། ৺২৮–

ལེའུ་བཞི་པ། བླ་བྱང་དང་དགོན་པའི་སྒྲིག་གཞི་དང་། མངའ་འབངས། སྡུད་གཏེར། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱེད་སྒོ་ལ་སོགས་པའི་སྐོར་དང་། སྐུལ་སྐུ་རྒྱང་ཁག་གི་བྷ་བྱང་དང་། དགོན་པ་རི་ཁྲོད། བླ་གྲངས། བླུབ་མཐའ། དསོན་ཁག་གི་མཚོན་བྱེད།

১ བླ་བྱང་དང་དགོན་པའི་སྒྲིག་གཞི་སྒྲིར་བཤད་པ། ৺২৯–

২ སྤྱིད་འཛིན་སྒྲུ་མཛོད་ལས་ལུགས་དང་། མཛོད་རབས། ৺৩২–

৩ རྣོ་མིན་ཅན་གྱི་ཆོས་སྤྱིད་ལས་ཁྲངས་དང་ལས་འགན་སྐོར། ৺৩৮–

৺ མངའ་ཁྲལ་ཞིང་འབྲོག་མང་ཉང་དང་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྣམ་ཁྲལ་རིགས་བསྡུ་བའི་རྣམ་གྲངས་དང་། འབྲུར་བ། གཞུང་འཛིན་གཞིས་ཀ་ཤེ་མ་སོགས་ཀྱི་ཡོང་འབབ་འབོར་བསྟོམས། ৺৮০–

৮ གཉེར་ཁང་གིས་མ་བུ་དགོན་བྱི་ཆོགས་ཆེན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཐོགས་དང་། ཐུ་ཕུག་གི་ལོ་ཆས་ཚན་བྱི་ཁྲིམ་སོགས་འཆར་འཕར་བྱེད་གཏོང་། ৺৮৮–

৯ རྡུ་ཤིང་གི་ཁྲལ་དང་། ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་སོགས་རོ་ཁྲངས་དང་ལག་རྩལ་མི་ཁྲལ་སྐོར། ৺৮৯–

১০ ཐུ་བྱང་གི་དུས་ཆེན་གསུམ་གྱི་མཛད་སྐྱེའི་ལས་ལུགས་དང་འགོ་བ་དང་རྗེས་བ། ལྷ་སྲིད་མི་སེར་འགོ་བ། ཆོ་དཔོན་དང་རྟ་ཟས་བཅས་ཀྱི་ལས་ལུགས་སྐོར། ৺৮৯–

১১ དགོན་པའི་སྒྲིག་གཞི། མ་དགོན་དང་བུ་དགོན་གྱི་བླ་སྤྱི་ཁང་། ཁང་ཚན་ཁག །གས་བཅར་བུ་ཚང་དང་། བཀའ་བརྒྱད་མཚན་བུ་བཅས་ཀྱི་ལས་ལུགས་སྡུད་གཏེར་སོགས་སྐོར་གྱི་རགས་དབྱིབས་དང་། མ་དགོན་ཆོགས་ཆེན་དང་གས་བུ་བཅའ་ཡིག་ཞལ་བཀྲས་བཅས། ৺৯২–

১২ བླ་བྱང་ཆུང་ཁག་ཡོད་པའི་སྐུལ་སྐུ་ཁག་དང་། རྩོང་སྐོར་གཞན་དུ་ཆོས་རྟེ་བསྐོར་གཏེར་། བླུབ་མཐའ་སྡུ་ཆོགས་ཀྱི་རི་ཁྲོད་དགོན་ཆུང་ཁག །དསོན་ཁག་གི་སྐྱེས་བདག་དང་མཚོན་བཅས་ཀྱི་སྐོར་བཀའ་ཤེ་ཁབ་གཅིག་ཞལ་བཀྲས་དང་བཅས། ৮১৯–

བྱུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མགུར་བཞུགས།

ལེའུ་ལྔ་པ། མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་བྱུང་རིམ་དང་སྒྲིག་གཞི་ལམ་ལུགས་དེ་ཚུན་བྱག་གཡབ་བླ་འབངས་ཀྱི་སྲིད་འབྱོར་ལ་འགྱུར་ལྡོག་དང་། སྡེན་བཀའ་ཁྲལ་དམག་ལས་གསུམ་མོགས་ཀྱི་སྐོར།

1 མདོ་སྨད་སྤྱི་ཁྱབ་བྱུང་རིམ་དང་དེའི་སྒྲིག་གཞིའི་སྐོར། ১০২–

2 མདོ་སྤྱི་རིམ་ག་བྱུང་ཚུན་བྱག་གཡབ་བླ་འབངས་ཀྱི་སྲིད་འབྱོར་ལ་གཙོ་བོའི་འགྱུར་ལྡོག་སོང་ཚུལ། ১৭০–

3 མདོ་སྤྱི་ཕེབས་ནས་ཆབ་མདོར་བཅིངས་འབྱོལ་མ་ཐོབ་བར་ལོ་སུམ་ཅུ་ལྷག་རིང་བྱག་གཡབ་བས་ཁྲལ་དམག་ལས་གསུམ་ཞབས་འདེགས་སྐྱབ་དགོས་པའི་སྐོར། ১৭২–

1 དེབ་འདི་ནས་དོན་ཆེན་ཁག་ཅིག་གི་ལོ་ཚིགས་ཟུར་ཕྱུང་རེའུ་མིག ১২৩–

2 རྩོམ་ཡིག་འདིའི་དཔྱད་གཞི་འཚོལ་བསྡུ་བ་ས་ཕྱིའི་ཡིག་ཆ་བཅལ་རྐྱེད་ཁག་ཅིག་གི་ངོ་སྤྲོད། ১২২– བཅས་ལབང་སྐྱན་རས་གཡོ་བར་མཛོད་ཅིག

Loden Sherap Dagyab, 'Die Verwaltung des Bezirkes Brag-g.yab durch die Brag-g.yab Skyabs-mgon', in: Heilen und Schenken, *Festschrift Fur Gunther Klinge zum 70.* Geburtstag, hrsg. Von W. Franke und W. Heissig. Wiesbaden 1980, S. 12–21,

ཕྱོགས་མཚུངས། ཀློང་རྡོལ་འགའ་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབྱམ། གངས་ཅན་མཛོད། 27 ཟླེགས་བམ་གཉིས་པ། བོད་ལྗོངས་བོད་ཡིག་དབེ་རྩིང་དབེ་སྐྱན་ཁང་། 1982 ཞོག་གངས་ ৩০০–৩০1 བར་ལ། མདོ་སྨོད་མདོ་ཁམས་སྐང་གི་དབྱས་དག་ཏུ། །འཇམ་དཔལ་སྐྱིང་པོའི་བསྟན་པའི་ས་ཆེན་པོ། །འདེགས་འདོད་ལྷག་བསམས་མི་དམན་ཁྱད་དུ་བཞེས། །སྐྱལ་སྐུ་ཆེ་ཆུང་སྐུ་འཕྲེང་འདི་ན་སྐྱེལ། །མདོ་ཁམས་སྐང་དྲུག་གི་བཞི་པ་སྐང་ཁམས་སྐང་ཅག་རེར་བྱོན་པ་དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་ཏུ་མཆོད་སྐུ་འཕྲེང་དང་། སྐྱལ་སྐུ་ཆུང་ཚང་གི་སྐུ་འཕྲེང་གི་རྣམ་ཐར་ས་བོན་ཙམ་རེ་གསལ། ཀློང་རྡོལ་འགའ་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབྱམ། ཟླེགས་བམ་གཉིས་པ། མདོ་སྡེགས་ཀྱི་དབང་ལྡང་ཁྱད་གསུམ་ཐོབ་པའི་གསན་ཡིག་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་སྟོད་ཚ་བཞུགས་སོ། །ཞོག་གངས་ ৪2 པས། "ཅག་རེ་གྲགས་པ་ཏུ་མཆོ་ཞེས་སྐྱང་སེམས་ལ་དབང་བསྐྱངས་

།མགོན་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་མ་བསྒྲེད་ན། །བྱང་ཆུབ་སེམས་རྩ་རྒྱང་ནི་སོང་བྱུར་བས། །ཡི་གེ་དྲུག་མ་མཐལ་ཡང་དོན་མ་ཤེས། །འཆལ་གཏམ་མཐོལ་ལོ་ཚོར་མ་རྟེ་བསྟེ་ཏྲོ།"[138] །ཞེས་གསལ། དེ་ལ་སོགས་པ་རང་འདྲ་སྣལ་མཉམ་རྣམས་ལ་ཆུང་ཟད་ཐུགས་ཁན་གསོས་ན་སྙམ་མཁྱེན་རྟོགས་ཆེད་ཚ་ཚོང་རྒྱུར་འདོན་ཞུས་པའོ།།

ཞོར་འཕྲོས་གཉིས་བར། ཆེས་སྐྱ་ས་དྲས་རབས་དཀྱ་བའི་སྟོད་ཚར་བྱག་གཡབ་པ་སྐྱ་རྒལ་མཁས་ཅན་འོར་རྡུའི་གནས་བརྟན་དང་། ཉག་བྱེ་ཤེབ་དང་ཁོད་ལགས་ཀོང་ཞེས་པ་དོན།

ནུས་པ་དེའི་བཀའ་འབྱམ་ཚང་མའི་ལུང་ནི། རྣེ་བྱབ་ཆེན་དེ་ཉིད། མཐུ་སྟོབས་དབང་སྐྱུག །བསོད་ནམས་གྲུགས་པ། སྐྱབ་སྐྱ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ། བློ་བཟང་ཆོས་འཕེལ། རྣེ་བློ་བཟང་བསྟན་པ། རྣེ་ཐུབ་ཚོགས་ཀུ་མཆོ། རབ་འབྱམས་པ་ཡེ་ཤེས་བྱམས་པ། སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན། སྐྱབ་སྐྱ་དཔལ་ལྷུན་བསྟན་པ་ཀུལ་མཚན། དེས་བདག་ལའོ།" །ཞེས་གསལ།

138 ཀཱཿཐོག་མི་ཀུ་ཆོས་ཀྱི་ཀུ་མཆོས་ 2023 ལོར་བསྒམས་པའི། མདོ་ཁམས་དང་ཀུ་ཡི་གནས་སྒོར་འགའ་ལྷིན་པའི་ལམ་ཡིག་འབྲུལ་སྡུད་ལས་སྦྱོང་གསལ་བའི་ཚུ་དཀྲི་ཞེས་བྱ་བ། ཀཱཿཐོག་མི་ཀུའི་དབུས་གཙོང་གནས་ཡིག །མི་ཁྱེན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། 2002 ལོག་བྱངས་ ৮০৪–৮০৮ བར་གསལ། བྱག་གཡབ་ཐུ་དགོན་ཀྱི་ལོ་ཀྲུས། ཤོག་གྲངས་ 22 ནང་། མཚམས་ཀྱི་མ་ཏི་རང་བྱོན་ཀྱི་སྒོར་དང་། བྱག་གཡབ་ཐུ་དགོན་ཀྱི་ལོ་ཀྲུས། ཤོག་གྲངས་ 27–22 བར། ལྷ་གསུམ་ཡུལ་བའི་མ་ཁོངས་དཀྱིལ་ལེ་ཚུ་ཡི་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་སྒོར་གསལ། མཚམས་ཀྱི་ཚུ་མིག་དཀར་མོའི་བསང་མཆོད་ཁྱད་དུ་བཞུགས། རྩོང་མར་མཁྱེན་བརྩེ་ཚོས་ཀྱི་ཐོུ་གོས་ཞབས་ཀྱི་བཀའ་འབྱམ། སྲེ་དགེའི་ཡསྒྲགས་རྟེ་དཔེ་ཁར་རིན་པོ་ཆེའི་སྒར་མ་ལྟེབ་འབྲིང་། པོད་བ་བ། ཤོག་ལྟེབས་ 23ཆ2–23ཁ3 བར་དང་། མཚམས་ཀྱི་སྐྱག་མོའི་གནས་ཀཱཁིར་གསོལ་མཆོད་བཞུགས་སོ། །གོང་གསལ་པོད་བ་བ། ཤོག་ལྟེབས་ 23ཁ3–23ཁ৮ བྱག་གཡབ་ཐུ་དགོན་ཀྱི་ལོ་ཀྲུས། ཤོག་གྲངས་ 32–৮৮ བར། འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གི་གནས་རི་ཐུང་རྩང་གནས་ཐུ་མོའི་སྒོར་གསལ། བྱག་གཡབ་ཐུ་དགོན་ཀྱི་ལོ་ཀྲུས། ཤོག་གྲངས་ ৮৮ ནང་། ཆོགས་བཀྲལ་ཅེ་བྱོ་ཞེས་བའི་གནས་དང་། མཁའ་འགྲོ་གསང་མཛོད་གནས་ཀྱི་སྒོར་གསལ།

དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་གི་སྨད་ཆར་གྲུབ་ཐོབ་ཅག་རེ་ཤེ་བོ་བྱོན་པ་དང་། ཡང་དུས་རབས་བཅུ་བཞིའི་སྨད་ཆ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་བར་ཅཁས་གྲུབ་མང་དུ་བྱོན་ཡོད། འཇམ་མགོན་བློ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ ༡༤༠༥ ལོར་ཕུག་བཏབ་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོ་འབྱོག་རི་བོ་དགའ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕྱིང་གི་ཤར་རྩེའི་ཅང་ཚན་དང་། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་ལྡན་གྱིས་ ༡༤༦༨ ལོར་ཕུག་བཏབ་པའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སྤྱི་གསལ་ཕྱིང་གི་ཁང་ཚན་འབྲིང་ཁག་དྲུག་གི་ནང་གསེས་ཅག་རེ་ཁང་ཚན་ཕུད་པའི་དཔུང་རོང་སྟོན་སྐྱ་བའི་སེང་གེས་ ༡༤༦༩ ལོར་ཕུག་བཏབ་པའི་ཚར་ལུགས་འཕན་པོ་ན་ལན་ཅར་དེ་སྔ་ཕྱིང་ཁང་ཚན་གྱི་ཤར་ངོས་ཅག་རེ་ཁང་ཚན་ཡོད་མྱོང་། གོ་བོ་རབ་འབྱམས་པ་བསོད་ནམས་སེང་གེས་ ༡༤༧༢ ལོར་ཕུག་བཏབ་པའི་རྟ་ནག་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་ཕྱིང་ལའང་ཁམས་པའི་ཁང་ཚན་བཞིའི་ཡ་བྱལ་དུ་ཅག་རེ་ཁང་ཚན་ཡོད། ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོས་ ༡༤༧༨ ལོར་ཕུག་བཏབ་པའི་ངོར་ཨེ་ཚོས་ལྡན་དགོན་གསར་ལའང་འདུ་ཁང་ཆེན་མོའི་ཞབས་ཕྱིང་དང་བྱོ་བོ་ཁང་ཚན་གཉིས་ཀྱི་དབར་ན་ཅག་རེ་ཁང་ཚན་ཡོད། ཁང་ཚན་དེ་དག་ཕུག་འདེབས་པ་པོ་ཅག་རེ་བ་བློ་སེར་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་། ངོར་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོའི་བཀའ་འབུམ་ནང་། ཅག་རེ་གསང་སྒྲགས་ལ་སྦྱིངས་པ།[139] ཞེས་དང་། ཅག་རེ་སངས་རྒྱས་གྲུབ་གསུངས་ལ་གདམས་པ།[140] ཞེས་པའི་ཅག་རེ་བ་གཉིས་དང་། ཕྱོགས་མཚུངས་ངོར་ཆེན་གྱི་སྐུ་ཚ་རྟེས་སོར་ངོར་གྱི་མཁན་རབས་བཞི་པར་བྱུར་པ་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གི་ཡོངས་འཛིན་ཅག་རེ་ཡོན་ཏན་ཁོད་ཟེར་ཞུ་བ་དང་། ཡང་ “ངོར་ཆེན་གྱི་སྐྱོབ་མ་ཅག་རེ་དཔལ་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱབ་པའི་རྟགས་མཚན་འགོག་མེད་དུ་ཤར་བ་དེས་ཟིན་པྱིས་དུ་མ་དང་བདེ་མཆོག་ནག་པོ་བའི་རྣམ་བཤད། འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་གཏ། ཀུན་རིག་རྣམ་

139 མ་སྐྱ་པའི་བཀའ་འབུམ། དེབ་ ༡༠ སྡེ་ཡོ་སྐྱང་ཁོ། སྡེ་ཁྱོ། ༡༩༥༩ ཤོག་གྲངས་ ༣༥༢-༢-༢

140 མ་སྐྱ་པའི་བཀའ་འབུམ། དེབ་ ༡༠ སྡེ་ཡོ་སྐྱང་ཁོ། སྡེ་ཁྱོ། ༡༩༥༩ ཤོག་གྲངས་ ༣༥༢-༣-༥

བཤད་"[141] བཅས་ཀྱི་མཛོད་པ་པོ་དང་། རྟ་ནག་མཁན་ཆེན་བྱག་ཡབ་པ་བཟང་པོ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་རྣམ་ཐར།[142] མཁར་ནག་ལོ་ཙྪ་བ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱ་མཚོས་པརྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚེ་སྦྱོང་ཆར་བརྩམས་པའི། དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྒྲོང་པོ་མཁས་པ་དགེས་བྱེད་ལས། "སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བློ་གྲོས་རྒྱལ་མཚན་པས། ཐང་སྐྱའི་བྱ་མ་མཛོད་ནས་དགེ་ལུགས་པར་བསྒྲུར།" ཞེས་དང་། ཡང་། "གདན་སར་ཉག་རེ་སྒྲོབ་དཔོན་བསམ་གྲུབ་བཟང་པོ་དང་། ཉག་རེ་སྒྲོབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར།"[143] རྣམ་གཉིས་དང་། "ལི་ཐང་མཁན་པོ་ཉག་རེ་ཆོས་གྲགས་ (1626–?)[144] ཀྱིས་མཛོད་པའི་སྐབ་ཚང་ལོ་རྩ་བའི་རྫོང་ལན། དེ་ལ་བརྒལ་ཞིང་བརྟགས་པ་"[145] མཛོད་པ་པོ། དུ་དྲང་ཉི་ཐང་བྱ་མ་ཉག་རེ་བྱོ་

---

141 དཔལ་ས་དོར་ཚར་གསུམ་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པའི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛོད་པའི་གསུང་རབ་དཀར་ཆག་རགས་བསྡུས་ཆོས་མཛོད་ལྷེ་མིག་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། Published by Ngawang Topgyal, New Delhi, 1987 ཤོག་གྲངས་ ༧༢–༧༣

142 མདོ་སྨད་ཆོས་འབྱུང་། ཀན་སུའུ་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༥༤༢ ཤོག་གྲངས་ ༢༠

143 དབུ་མེད་བྱིས་རྩིང་སྒྲུབ་སྦྱོག་ཤོག་ལྷེབས་ ༡་༢བ

144 དྲུང་དཀར་ཚོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀྲུང་ཞོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༢ ཤོག་གྲངས་ ༢༢༢༧ ལི་ཐང་དགོན་ཆེན་སྐུབ་བསྟན་བྱམས་ཆེན་སྡེགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་བར་རྒྱལ་བའི་སྐྱེའི་མཁན་རབས་"བཅུ་གཉིས་པ་ཉག་རེ་ཆོས་རྗེ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས་" ཞེས། ཁམས་ཕྱོགས་དཀར་མཛོས་ཁུལ་གྱི་དགོན་སྡེ་ས་སོའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་བཤད་པ་སྐུ་ཐམས་པ། ཀྲུང་ཞོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྷེ་གནས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་སོའི་དང་། ཀྲུང་ཞོ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭིང་། ཇི་ཁྲིན་ཞིང་ཆེན་དཀར་མཛོས་ཁུལ་ཆོས་ལུགས་རྩུད། དཀར་མཛོས་ཁུལ་ཡིག་བསྒྲུར་རྩུད་བཅས་ལས་ཁུངས་བཞི་རྣམ་བསྡུ་སྒྲིག་བྱས། ནང་ཁུལ་ཡིག་ཆ། ༢༠༠༥ ནང་གསེས། ཁམས་ཕྱོགས་ལི་ཐང་རྫོང་གི་དགོན་སྡེ་ས་སོའི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་བཤད་པ་སྐུ་བསྟན་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ། ཤོག་གྲངས་ ༢༢

145 ཀློང་རྡོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབྱུས། ཐུགས་བམ་གཉིས་པ། མདོ་སྡེགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་

བཟང་ཆོས་གྲགས།[146] ཉག་རེ་རྗོར་རྒྱལ་ལམ། ཤག་སྐོར་བྱ་མ་ཉག་རེ་རྗོ་རྗེ་རྒྱལ་མཚན།[147] (འདི་ཡ་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་ཀྱི་ཤག་སྐོར་གྱ་ཚང་གི་མཁན་རབས་གཉིས་ཡ་ཡིན་འདུག)[148] ཤར་ཡ་ཉག་རེ་དགེ་འདུན་གྲགས་[149] དགའ་ལྡན་ཤར་རྩེའི་མཁན་རབས་ནང་ཉག་རེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་ཡ་[150] བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དང་གསུང་རྟོགས།

བྲག་གཡབ་དཀའ་བཅུ་གྲགས་ཡ་རྒྱ་མཚོ་ (1572–1638) དང་བྲག་གཡབ་ཪསྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་སྐུ་ལྷེང་གཉིས་ཡ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྡན་གྲུབ་ (1647–1682) བྲག་གཡབ་ཪསྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་སྐུ་ལྷེང་གསུམ་ཡ་ངག་དབང་ཆུལ་ཁྲིམས་ལེགས་སྐྱབ་ (1657–1661) བྲག་གཡབ་ཆུང་ཚང་སྐུ་ལྷེང་དང་པོ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་ (1588–1651) བྲག་གཡབ་ཆུང་ཚང་སྐུ་ལྷེང་གཉིས་ཡ་གྲགས་ཡ་ཆོས་འཇིན་ (1683–1692) བཅས་

གསུམ་ཐོབ་པའི་གསན་ཡིག་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ๔๐

146 མདོ་སྡེགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཐོབ་པའི་གསན་ཡིག་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ๙๑๔

147 ཆུ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་བསྟན་འཛིན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བཞུགས་སོ། །བློང་རྩོལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་གི་གསུང་འབྱམ། ཁྲེགས་བམ་གཉིས་པ། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ๑๑ བོད་སྐྱོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ๑๙๙๑ ཤོག་གྲངས་ ๒๗๑๒๔๙

148 ཕུར་ལྷོག་ངག་དབང་བྱམས་པས་བརྩམས། གླ་ས་ཆེན་པོ་བཞི་དང་ཀྱུད་པ་སྟོད་སྨད་ཆགས་ཚུལ་བད་དཀར་འཁྲིད་པ་བཞུགས་སོ། །བོད་སྐྱོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ๒๙๘๑ ཤོག་གྲངས་ ๓๒

149 ཆུ་བོད་དུ་བྱོན་པའི་བསྟན་འཛིན་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཐོ་བཞུགས་སོ།། ཤོག་གྲངས་ ๓๔๐

150 སེར་སྐད་གྲགས་པ་མཁས་གྲུབ་ཀྱིས་ ๑๙๑๐ ལོར་མཛད་པའི། མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་བསྟི་གནས་འབྱོག་རི་བོ་དཔེ་ལྡན་རྣམ་པར་ཆུལ་བའི་ཕྱིར་གི་ཡ་ཀྱལ་ཤར་རྩེ་རོར་བུ་ཕྱིར་གི་ཆོས་འབྱུང་ལོ་ཆུས་འཛམ་དཔལ་སྐྱིང་པོའི་དགོངས་ཆུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། Published by Ngawang Sopa, New Delhi, 1979 དབྱིན་ཇིའི་ཤོག་གྲངས་ ๑๒๐

ཀྱི་རྣམ་ཐར་ནང་གསལ་བའི་ཉག་རེ་གྱགས་ལ་འཕྲིན་ལས།[151] ཉག་རེ་གྱགས་ལ་བསམ་གཏན།[152] ཉག་རེ་དགེ་འདུན་གྱགས་ལ།[153] འདི་ནི་གོང་གསལ་ཞིར་ལ་ཉག་རེ་དགེ་འདུན་གྱགས་སམ། རྒྱུད་ཆེན་ཉག་རེ་དགེ་འདུན་གྱགས་དང་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་བྱོན། ཉག་རེ་དགེ་འདུན་གྱགས་ཀྱིས་ ༡ཅ༧ཅ ལོར་འབྲས་སྤུངས་བློ་གསལ་ཁྲིད་གི་མཁན་རབས་ ༣༢ ཀྱི་མཁན་ཁྲིར་ཞེབས་བ་དང་། དེ་རྗེས་ཞིར་རྩེ་ཆོས་རྗེ་ ༣ཅ བ་ཡིན།[154] དཔལ་ལྡན་རྒྱུད་སྡོད་གྲྭ་ཚང་གི་མཁན་རབས་ ༢༧

---

151 རྗེ་བཙུན་གྱགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །བྲག་གཡབ་སྤྲུལ་མ། ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་ངམ། བློ་བཟང་བསྟན་པས་ ༢༠༠ལ ལོར་མཛད། ཤོག་ལྷེའ་ ཅཁབ༢ རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེས་བྱ་ཚོམ་གཤིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཀུན་ཀྱེའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྐྱ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་པ། མིང་གཞན་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པ། བྲག་གཡབ་སྤྲུལ་མ། ཤོག་ལྷེའ་ ༢ཅབ༧

152 དཔལ་ལྡན་བླ་མ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་སྐུལ་བའི་སྐུ་གྲགས་པ་ཆོས་འཛིན་རྒྱང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མེ་དོག་གི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ། །ཀུན་ཀྱེའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྐྱ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་པ། མིང་གཞན་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པ། བྲག་གཡབ་སྤྲུལ་མ། ཤོག་ལྷེའ་ ༢ཅབ ཞེས་བྱ་བ་བློ་བཟང་བསྟན་པ། མིང་གཞན་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་མཛད་པ། བྲག་གཡབ་སྤྲུལ་མ། ཤོག་ལྷེའ་ ༢ཅབ ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེའ་ ༢ཅན

153 དཔལ་ལྡན་བླ་མ་སངས་རྒྱས་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་སྐུལ་བའི་སྐུ་གྲགས་པ་ཆོས་འཛིན་རྒྱང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མེ་དོག་གི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ། །ཤོག་ལྷེའ་ ༢ཅབ ཞེས་བྱ་བ་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱང་དང་བཅས་པ་རྣག་པ་ཅོམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེའ་ ༢ཅན མདོ་སྡུགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་ཚོའ་བའི་གསན་ཡིག་ཐར་བའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་སྡོད་ཚ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ༢ཅ།༢ཅ–༢ཅ

154 བེ་རི་དགེ་བཤེས་འཇིགས་མིད་དབང་རྒྱལ་གྱིས་བརྩམས། འཕགས་པོད་ཆོས་འབྱུང་ཛམ་ཐུའི་གསེར་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་། ཀུན་གསལ་བམ་གཉིས་པ། བློ་གསལ་ཁྲིད་གྲྭ་ཚང་གིས་དཔེ་བསྐྲུན་དང་འགྲེམས་སྦྱོལ་བྱས། ༢༠༠ཅ ཤོག་གྲངས་ ཅཅཅ–ཅཅཁ བར་གསལ།

བྱང་ཕོབ་ཅག་རེ་ས་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཅམས་མཁྱང་བཞུགས།

ལ་ཡིན།[155] ཅག་རེ་བློ་མ་ཆོས་འཛེལ།[156] ཅག་རེ་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།[157] ཅག་རེ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན།[158] ཅག་རེ་བློ་བཟང་ཆོས་གྲགས།[159] ཅག་རེ་བློ་བཟང་ཆོས་འཛེལ།[160] ཅག་རེ་རབ་འབྱམས་ལ་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ།[161] ཅག་རེ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།[162] ཅག་རེ་ལྷ་

---

155 འབྲས་སྤུངས་ཆོས་འབྱུང་། འབྲས་སྤོ་མང་བཀའ་རམས་སྤྱོར་དགོན་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བློ་གྲོས་ (1924–1979) ཀྱིས་བརྩམས། Kommission bei Franz Steiner Verlag GmbH. Wiesbaden, 1974 ཤོག་གྲངས་ ২৩৮

156 རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་བར་ཐར་པ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་རབས་པ་ཙོག་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ২০৯། ২৬৯

157 རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ২৫৯

158 དབལ་ལྡན་བླ་མ་མངའ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་སྐུལ་བའི་སྐུ་གྲགས་པ་ཆོས་འཛིན་རྒྱང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཐོག་ཤོག་ལྷེབས་ ২৯৯ རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་རབས་པ་ཙོག་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ২৩৮

159 དབལ་ལྡན་བླ་མ་མངའ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་སྐུལ་བའི་སྐུ་གྲགས་པ་ཆོས་འཛིན་རྒྱང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཐོག་ཤོག་ལྷེབས་ ১৬৯ རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་རབས་པ་ཙོག་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ২২৯।২৮৯

160 རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་རབས་པ་ཙོག་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ২০৯

161 དབལ་ལྡན་བླ་མ་མངའ་རྒྱལ་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་སྐུལ་བའི་སྐུ་གྲགས་པ་ཆོས་འཛིན་རྒྱང་གི་རྣམ་པར་ཐར་པ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཐོག་ཤོག་ལྷེབས་ ১৭৯ རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞར་བྱུང་དང་བཅས་པ་རབས་པ་ཙོག་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ৮৭।২০৯।২৬৯

162 རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆར་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེབས་ ২৬৯

མགོན།[163] ཉག་རེ་ལྷུན་གྲུབ་ཀུ་མཆོ་[164] བཅས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འཆོལ་ཞིབ་ཐུབ་ན་ཉག་རེ་(ཉག་རེ་བ་ཡོངས་རྫོགས་བྱག་གཡབ་ཡ་ཡིན་བའི་ཐུབ་པ་མེད། ཁ་ཤས་ཁང་ཚན་ཉག་རེ་བཞང་ཡིན་སྲིད་) བྱག་གཡབ་བའི་ལོ་ཀུས་ཀྱི་ཀུ་ཆ་བཟང་ཤོས་དང་ཐུབས་བཙུན་བའི་དགོས་པ་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ་ཞེས་འབོད་བསྐུལ་རེ་འདུག་ཞུ་བ་དང་། ཆབས་ཅིག་བྱག་གཡབ་ ཆུང་ཚང་སྐུ་ཞྭེད་གསུམ་པ་ ཏྲོ་བཟང་བསྟན་བཅམ་ངག་དབང་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གི་རྗེའི་རྣམ་ཐར་ལེགས་བཤད་ཉིན་མོར་བྱེད་པ།[165] ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་དངོས་སྦྱོབ་ཉག་རེ་སྐུལ་སྐུ་ཏྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་འཇིགས་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ།[166] བྱག་གཡབ་ཏྲོ་བཟང་བསྟན་པའི་ (1683–1739) གསུང་འབུམ།[167] བྱག་གཡབ་གདོང་ཀོང་སྐུ་སྐྱེ་བྱན་ཆོགས་ཀུ་

---

163 དཔལ་ལྡན་བླ་མ་སངས་ཀྱས་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་སྐུལ་བའི་སྐུ་བཀས་པ་ཆོས་འཛིན་ཟུང་གི་རྣམ་བར་ཐར་པ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ། །ཤོག་ལྷེའམ་ ১৪৯

164 རྗེ་བཙུན་བྱགས་པ་ཀུ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་རླབས་ཀྱི་ཆར་ཀུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེའམ་ ৬৩৯ དཔལ་ལྡན་བླ་མ་སངས་ཀྱས་བཀྲ་ཤིས་དང་། དེའི་སྐུལ་བའི་སྐུ་བཀས་པ་ཆོས་འཛིན་ཟུང་གི་རྣམ་ཐར་ཐ་མེ་ཏོག་གི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་པའི་དབུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ། །ཤོག་ལྷེའམ་ ১৮৯ རྗེ་བཙུན་བླ་མངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷན་བྱབ་ཀྱི་རྣམ་བར་ཐར་པ་ཞིར་བྱང་དང་བཅས་པ་རབས་ཀྱང་ཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ། །ཤོག་ལྷེའམ་ ২২৯

165 དེས་ཀུན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་དོན་གཅེར་ཡིད་ཀྱི་ཀུ་རྡོ་བཞད་པའི་ཚུ་འོད་འབུམ་གྱི་སྐེ་མ་བཞུགས་སོ། །དཔྱིད་ཟིའི་ཤོག་གྲངས་ ৩৭৭

166 དེས་ཀུན་དགོན་པ་འགའ་ཞིག་གི་ཐོ་ཡིག་དོན་གཅེར་ཡིད་ཀྱི་ཀུ་རྡོ་བཞད་པའི་ཚུ་འོད་འབུམ་གྱི་སྐེ་མ་བཞུགས་སོ། །དཔྱིད་ཟིའི་ཤོག་གྲངས་ ৩৬৩

167 ཞུ་མེར་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་རྗེ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རིམ་བྱང་གི་གསུང་འབུམ་དགར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་དྲི་མེད་ཟླ་ཞེལ་གཅང་མའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ২৭৪–২৭৮

མཆོའི་གསན་ཡིག[168] །བྲག་གཡབ་རྩོགས་ལྡན་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་ (1888–1941) ཀྱི་གསུང་འབུམ[169] རྗེ་བློ་མ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་དབལ་བཟང་པོའི་ (1888–1941) ཞལ་སྔ་ནས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱང་ཟད་ཅད་ཅིག་གཏམ་དུ་བྱ་བ་བཅུའི་མགུར་རྒྱུན་[170] དང་། རྗེ་བློ་མ་མཚན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་མཇམ་དབྱངས་བློ་གྲོས་དབལ་བཟང་པོའི་གསང་བའི་རྣམ་ཐར་རྒྱང་ཟད་ཅིག་སྙུ་བཅད་པའི་གསོལ་འདེབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་གསང་མཛོད་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྟེ་མིག་ཅེས་བ[171] ཆབ་མདོ་གྲུ་ཐ་སྐྱུལ་སྐུ་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་གིས་སྒྲུབ་བ། བྲག་གཡབ་བྱ་དགོན་ཞ་ཐབ་རིན་པོ་ཆེ་དགེ་འདུན་དང་རྒྱས་ཞབས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་པོད་ཆུང་གཅིག[172] །རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ནོར་བུཨམ་ཞ་ནོར་རིན་པོ་ཆེའི་ (1903–1968) གསུང་འབུམ་དེབ་ཆེན་དགུ[173] ཞ་ནོར་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་ཐར་རྗེ་བཙུན་

168 མདོ་སྡུགས་ཀྱི་དབང་ལུང་ཁྱིད་གསུམ་ཐོབ་པའི་གསན་ཡིག་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་སྒོད་ཆ་བཞུགས་སོ། །ཞོག་བྱངས་ ༡༧ཇ

169 དོམ་པོ་བ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྒྲིག་བྱས། ཁྱ་སེར་བསྟན་པའི་སྒོན་མེ་རྗེ་ཚོང་ཁ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རིམ་བྱང་གི་གསུང་འབུམ་དཀར་ཆག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་པའི་དྲི་མེད་རླུ་ཤེལ་གཙང་མའི་ལེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །དོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༢༠༠༠ ཟོག་བྱངས་ ཨཟ–ཨཟ

170 བོད་ཀྱི་སྒར་མ་དཔེ་རིང་ ཅ༠ བཞུགས།

171 བོད་ཀྱི་སྒར་མ་དཔེ་རིང་ ཅ བཞུགས།

172 ས་དཀར་རི་ཁྲོད་ཞེག་ཆེན་ལེགས་བཤད་གླིང་གི་སྒར་མའི་པོད་གཅིག་བུ་དེ་ཡང་ད་ལྟ་འཚོ་གཞེས་བྱེག་ཡབ་ཁ་སྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ཁོ་མི་ཏན་མཆོག་གི་སྐུ་སྐེར་དཔེ་མཛོད་ནས་གཡར་པོ་ཞུས་ཏེ་བཞུགས་སྐར་ཏྲ་རམ་ས་ལ་པོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གིས་ ༢༠༡ཨ ལོར་སྒར་སྐྱུན་ཞུས། དབྱིན་ཇིའི་ཟོག་བྱངས་ ཅ༠ཁ བཞུགས།

173 དགའ་ཤོར་ཉག་རེ་ཁང་ཚན་འཛིན་སྐྱོང་ལྟན་ཆོགས་སྐབས་གསུམ་པས་འབྲེམས་སྐེལ་ཞུས།

ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྣམ་བར་ཐར་པ་རྒྱལ་བསྟན་མཛོས་པའི་རྒྱུན་མཆོག་ཅེས་པ་ ༡༩༧༥ ལོར་དངོས་སྦྱོབ་གྲགས་པའི་མཚན་ཅན་ (ཨ་ནུ་རིན་པོ་ཆེ་) གྱིས་མཛད་པ།[174] ཞེས་རོར་རིན་པོ་ཆེའི་ཡང་སྲིད་མཆོག་སྤྱལ་བློ་བཟང་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཞལ་གདམས་ཐོར་བུ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་རིན་ཆེན་རིགས་ཀྱི་ཕྲ་ཚོམ།[175] "གདོང་ཀོང་སྤྱལ་སྐུ་ཟུབ་བསྟན་བདེ་ལེགས་རྒྱུ་མཚོམས་བརྩམས་པའི་རང་རྣམ་རྟོགས་བརྗེད་ངོ་འབྱམ་འཆར་གྱི་ཐོག་བརྐྱ། འབྲོར་རིའི་བྲ་མ་འཇམ་དཔལ་བློ་གོས་ཀྱིས་དཔར་སྐྲུན་མཛད་པའི་ལྟར་མ་བྱག་སྟེ་རི་མདའ་རྣམ་བར་སྣང་མཛད་ཀྱི་སྐུ་བརྐྱན་དང་། རྒྱ་ཡིག་གི་བཟང་སྤྱོད་སོགས་གནས་རི་དང་རྟེན་རྟྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་དཀར་ཆག །གདོང་ཀོང་སྤྱལ་སྐུ་ཕུན་ཚོགས་རྒྱུ་མཚོམས་བརྩམས་པའི་རང་རྣམ་ཕྱོགས་མེད་ས་མཐའི་སྤྲང་པོ་ཆོས་ཀྱི་རྗོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཞེལ་དཀར་མེ་ལོང། གདོང་སྤྱལ་ཟུབ་བསྟན་བདེ་ལེགས་རྒྱུ་མཚོམས་བརྩམས་པའི་འཆི་མེད་རྟག་བརྟན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བློའི་སྒམ་ལྟར་རིག་འཛིན་འདུས་སྟེའི་ཞལ་གདོང་མེ་ལོང་། བཀའ་སྩལ་ཐུབ་བསྟན་བདེ་ལེགས་རྒྱུ་མཚོམས་བརྩམས་པའི་འཆི་མེད་རྟག་བརྟན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བློའི་སྒམ་ལྟར་རིག་འཛིན་འདུས་སྟེའི་ཞལ་གདོང་མེ་ལོང་། བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཁ་ཆེ་ཚང་ཚིང་ཁྲིའི་ཐོག་ཏུ་ཞལ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡང་སྲིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཕྱ

མཁས་བཙུན་ཀུལ་མཚན་གྱི་གསུང་འབུམ་ལེ་ཚན་ལག་བྱིས་པོད་གཅིག"[176] །བཅས་ལའང་ཐུགས་སྐང་ཞིབ་འཇུག་ཡོང་བའི་གཞེན་བསྐུལ་གསལ་འདེབས་ཡང་ཞུ་བ་ལགས་སོ།།

ཡང་ཐུགས་སྐང་དགོས་ཀུ་ཞིག་ལ་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་དང་བཅོ་བཀྲད་བའི་སྐོང་ཚའི་རྣམ་ཐར་འགའ་རེའི་ནང་ཅག་རེ་དཀའ་བཅུ་གྲགས་པ་ཀུ་མཚོ།[177] ཞེས་དང་། ཅག་རེ་སྐུ་སྐྱེ།[178] ཅག་རེ་སྐུལ་སྐུ།[179] ཅག་རེ་བག་ཡབ་སྐུ་སྐྱེ་ཆུང་བ།[180] ཅག་རེ་སྐུལ་སྐུ་ཁྲོ་བཟང་རྣམ་ཀུལ།[181] ཅག་རེ་སྐུལ་སྐུ་སྐལ་བཟང་ཐུབ་བསྟན་དབང་ཕྱུག[182] །བཅས་མཚན་འགོད་གནང་

176 བྲག་གཡབ་བླ་དགོན་ལོ་ཀུན། ཐོག་བྱངས་ ෪෫෭–෪෬෮ བར་ནས་བཏུས།

177 རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེར་བྱང་དང་བཅས་པ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ།། ෮෯བ෯ བསྟན་པའི་བདག་པོ་བྲག་ཡབ་བཀའ་བཅུ་མཚན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གྲགས་པ་ཀུ་མཚོའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ངོ་མཚར་བའི་གཏམ་མདོར་བསྡུས་པ་དང་བའི་ལྷོན་ཤིང་རྩ་བརྒྱན་ཀུ་མོ་ཀུན་མི་ཆད་པ་བཞུགས་སོ། །ཐོག་ལྷེབས་ ෫෬෪ རྗེ་བཙུན་གྲགས་པ་ཀུ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་བྱིན་བླབས་ཀྱི་ཆར་ཀུན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།། ෮෭བ෯

178 རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེར་བྱང་དང་བཅས་པ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ།། ෭෭བ෭|෭෮བ෯

179 རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེར་བྱང་དང་བཅས་པ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ།། ෮෬བ෭|෮෯བ෯

180 རྗེ་བཙུན་བླ་མ་ངག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཞེར་བྱང་དང་བཅས་པ་རགས་པ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པ་དངོས་གྲུབ་ཆར་འབེབས་བཞུགས་སོ།། ෮෭བ෯

181 མདོ་སྡུགས་ཀྱི་དབང་ལྡང་བྱིད་གསུམ་ཐོབ་པའི་གསན་ཡིག་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་སྐོང་ཚ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ෮෯|෮෮

182 མདོ་སྡུགས་ཀྱི་དབང་ལྡང་བྱིད་གསུམ་ཐོབ་པའི་གསན་ཡིག་ཐར་པའི་ཐེམ་སྐས་ཀྱི་སྐོང་ཚ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ෮෯

སྤྲངས་བྱུང་འདུག་བར་བསམ་ཞིབ་རགས་ཅམ་བྱེད་སྐབས་བྱ་གཡབ་ཁསྐྱབས་མགོན་ཆེ་ཚང་སྐུ་སྲིད་བཞི་པ་གྲྭབ་དབང་བློ་བཟང་རྣམ་རྒྱལ་ (1693–1750) གྱི་སྐུ་དུས་ ᲐᲕᲘᲔ ལོར་རྒྱུ་ནག་མཛོ་གོང་མ་ཁང་ཤིས་ཏོ་ཐོག་ཐུ་ཀོ་མིན་ཏན་ཞེས་བའི་ཆོ་ལོ་མཚན་བསྟོད་ཀྱི་དབང་ལུང་མ་བསྐུར་གོང་ཉག་རེ་སྐུལ་སྐུ་དང་། ཉག་རེ་སྐུ་སྐྱེ་ཞེས་འབོད་བའི་སྐབས་བྱང་ངམ་དབུལ་འཚལ།

རི་ལྷར་སྐུ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་དབུས་འགྲུར་ཚལ་བྱི་གདན་ས་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་དཀར་སྡུངས་བའི་མཁས་མང་ཟློ་བའི་ཐྲིང་གི་ཉ་རེ་དགེ་བཤེས་བཟེ་དགོན་ཐུབ་བསྟན་བྱང་ཆུབ་བམ་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་མཆོག་ནས་དུས་ཡུན་རིང་ཙོ་ཞིག་ནས་བྱུབ་ཐོབ་ཉ་རེ་ཝེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་སྐར་སྐྱན་བྱེད་སྐབས་ཁྱེད་ནས་སྟོན་བཟང་ཞིག་འབྱི་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐུལ་མ་བྱུང་ཡང་དེ་བར་བློ་སྟོབས་སྟོབས་བས་མ་ལྷོག་ས། དེ་ལན་གྱུབ་ཐོབ་ཉ་རེ་ཝེ་བོའི་སྐྱེས་རབས་རྣམ་ཐར་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཞལ་ཆེམས་ཉམས་མགུར་སྐར་སྐྱན་བྱེད་ཆོག་གྲ་སྒྲིག་ཐེབ་མཚམས་དེར་དེ་སྟ་བཟེད་ཐོ་ཐར་ཐོར་ཡོད་བ་ཚང་མ་རང་འདྲའི་སྐལ་མཉམ་རེ་ཟུང་ལ་ཕན་ན་སྙམ་ཡིག་རྫོབ་དང་། ལབ་ཉོབ་ཉིས་བྱོས་སོགས་ལ་མ་འཛོམས་བར་སྟེབ་བྱུག་བྱས་ནས་སྟོན་བྱེད་ཀྱ་འཛོག་བར་མཛོག་ཆུང་བདག་འདྲ་འཛིག་རྐེན་མི་ནག་ཐ་ཆུན་རང་དགའ་བར་སོང་མཐུག་བསྟུའི་མཚམས་སྦྱོར་ཀྱི་གཏམ་བྱེད་ཆུལ་དུ་ཡོག་གཅིག་ཏུ་ཇོ་སྐས་བཀྲ་ཤིས་ཆེ་རིང་གིས་ ᲐᲘᲘᲐ ཀྱི་བྱ་ Ნ ཆེས་ ᲐᲒ ཉིན་མཐུག་རྫོགས་པར་བཀོད་བཞིན། ཁོང་བ་གསེར་གཟིགས་ཀྱིས་མཚམས་སྦྱོར་ཀྱི་གཏམ་བྱེད་འདི་ལྟ་འབྱི་ཆུར་ཡིད་ཆེས་དང་ཤོ་སྐབས་སྐལ་བར་བཅོས་མིན་བྱགས་རྟེ་ཆེ་ཞུ།

མཐུག་བསྟུའི་གཏམ་བྱེད་འདི་འབྱི་སྐབས་བཞུགས་སྐར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་བོད་ཡིག་དཔེ་མཛོད་སྟེ་ཚན་འགན་འཛིན་དུན་དབང་དཔེ་མཛོད་ཤེས་ལྡན་སྐུ་ཞབས་སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ།

ཤ་སྟྲི་ལགས། ཕུག་རོགས་དེས་མཛོད་ཤེས་ལྡན་བསོད་སྙོམས་ལགས་དང་། ཐུབ་བསྟན་ཕུན་ཚོགས་བཅས་ནས་དེས་ཁྱངས་ལུང་འདྲེན་བལྟ་བློ་ཆེད་དེས་དེབ་ཐེ་དགོས་མཁོ་འདོན་གཡར་སྒོལ་མཐུན་འགྱུར་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། མཐུག་བསྡུའི་གཏམ་བློང་འདི་ཀམ་བུ་ཏར་ནང་འཇུག་མི་འདི་གའི་ལས་བྱ་བསོད་ནམས་ལྟ་མོ་ལགས་དང་། ལས་བྱ་ཆབ་རོམས་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལགས་ནས་བར་རྩར་ཞུ་དག་ཐེངས་གཅིག་གནང་བ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་བ་ལགས།

འདིའི་ནང་ནོར་འཁྲུལ་འགལ་འཛོལ་ཅི་མཆིས་ཀྱི་སྐྱོག་ཉས་ཀྱི་ཚོགས་ཐེ་ཡོད་ང་རང་གཅིག་པུའི་མགོ་ཐོག་ཏུ་འགེལ་གནང་ཡོང་བ་ཞུ། གཏམ་བློང་འདིར་ཕན་ངེས་ཀྱི་ལུང་རིགས་སྒོན་མ་ཡོད་ན་དང་། དེ་མིན་ནོར་འཁྲུལ་ཡོ་བསྐང་གནང་མཁན་ཡོད་ན་སྐྱིང་ཐག་བ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུའོ། །དགེའོ།།

།།ཨོཾ། །ཨ་མྣྱེས་རྨ་ཆེན་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནི་བོད་ཀྱི་འདས་པ་ལས་བོད་ཀྱི་དཔལ་དང་ས་འོངས་པ། སེར་མོ་བའི་རིག་གནས་ལས་སྐྱེ་བོའི་རིག་གནས། རང་གི་རིག་གནས་ཕྱི་ལས་རང་དང་གཞན་ཀྱི་རིག་གནས་ནང་ལ་སྦྱེལ་བ། བྱགས་ཆེན་ལས་བྱགས་ཚུང་ (སྤྱི་བོད་མིའི་རྒྱུན་ལྡན་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད་ལ་འབྲེལ་བ་དམ་བོ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ནང་གི་མཐས་བའི་ཐུགས་སྐང་མ་བྱུང་བའི་) རིག་གནས་སོགས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་འཛེལ་རིམ་གསར་པ་ཞིག་ལ་སྐུལ་འདེད་བྱེད་བའི་རིག་གཞུང་ལས་ཁུངས་གསར་པ་ཞིག་ཡིན།།

Amnye Machen Institute
Tibetan Centre for Advanced Studies
McLeod Ganj 176219
Dharamshala (H.P.), India

ISBN 978-81-86227-46-6